RADU ALDULESCU

Istoria Regelui Gogoșar

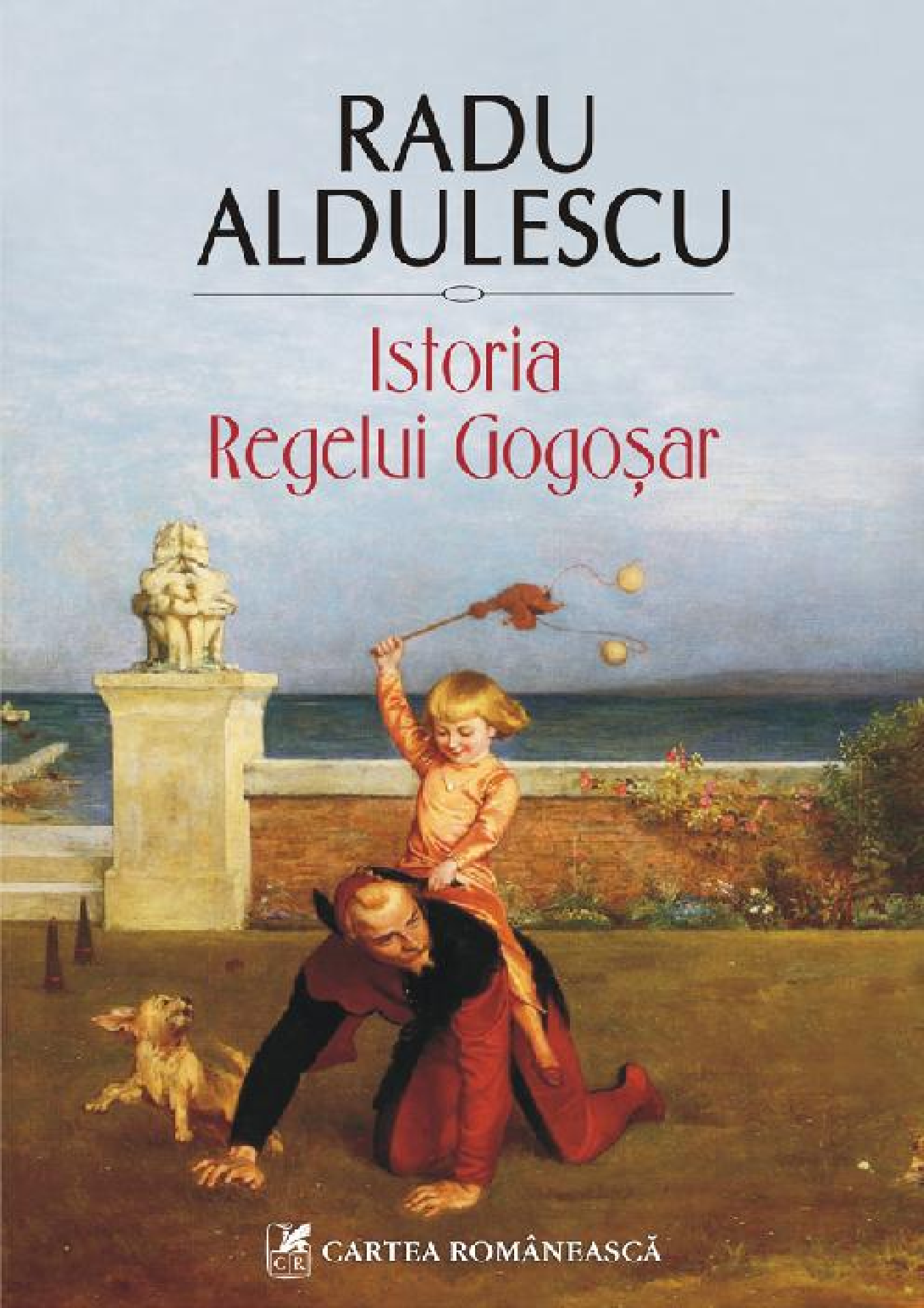

CARTEA ROMÂNEASCĂ

RADU
ALDULESCU

Istoria Regelui Gogoșar

CARTEA ROMÂNEASCĂ
2015

© 2015 by Editura POLIROM

www. cartearomaneasca.ro

Editura CARTEA ROMÂNEASCĂ

București, Calea Victoriei nr. 133, sect. I

ISBN ePub: 978-973-46-5560-1

ISBN PDF: 978-973-46-5561-8

ISBN print: 978-973-23-3039-5

Pe copertă: Philip Hermogenes Calderon (1833-1898), *Tânărul Lord Hamlet* (1868, ulei pe pânză, detaliu)

Coperta: Radu Răileanu

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

RADU ALDULESCU s-a născut pe 29 iunie 1954, la Bucureşti, şi a debutat în 1993 cu *Sonata pentru acordeon*, roman care a primit Premiul pentru debut al Uniunii Scriitorilor din România. A mai publicat romanele: *Amantul Colivăresei* (Nemira, 1996; ediţia a II-a, Cartea Românească, 2006; ediţia a III-a, Polirom, 2013); *Îngerul încălecat* (Phoenix, 1997; ediţia a II-a, Cartea Românească, 2011); *Istoria eroilor unui ţinut de verdeaţă şi răcoare* (Nemira, 1998; ediţia a II-a, Cartea Românească, 2007); *Proorocii Ierusalimului* (Redacţia Publicaţiilor pentru Străinătate, 2004; ediţia a II-a, Corint, 2006; ediţia a III-a, Cartea Românească, 2008; ediţia a IV-a, Polirom, 2014); *Mirii nemuririi* (Cartea Românească, 2006); *Ana Maria şi îngerii* (Cartea Românească, 2010). În anul 2012 a publicat la Editura Cartea Românească *Cronicile genocidului* (ediţia a II-a, Polirom, 2015; Premiul „Augustin Frăţilă" şi Premiul pentru cel mai bun roman al anului 2012 la Colocviul Romanului de la Alba Iulia). A scris scenariul filmului *Terminus Paradis* (regizat de Lucian Pintilie), care a obţinut Marele Premiu al Juriului la Festivalul de la Veneţia.

Acest roman a fost structurat cu ajutorul bursei oferite de Akademie Schloss Solitude – Stuttgart.

Constanţei, acum şi pururea

Aceasta este o lucrare de ficţiune.

Orice asemănare – identificare cu persoane şi situaţii din viaţa reală este întâmplătoare sau rod al imaginaţiei cititorului şi nu implică niciun fel de responsabilitate din partea autorului.

Pepiniera

Emanuel Victor Calomfirescu – nu era vreun pseudonim, ci chiar numele lui din buletin, care-i posibil să-i fi atras atenţia maestrului Vergilius datorită rezonanţei artistocratice. Dacă nu cumva i-o fi întrezărit steaua norocoasă, citindu-i destinul în trăsăturile chipului de june-prim al muzelor. Cert e că foarte repede el a ajuns aproape singurul din Pepinieră care se învârtea pe lângă maestru, fără să-l stânjenească sau să-l plictisească o secundă, aşa încât mulţi dintre noi îl priveam chiorâş, confirmându-ne unii altora că omu-i trimis cu o misiune, ca destui alţii altminteri, fiind totodată leşinat să parvină pe spinarea maestrului, ceea ce chiar avea să se întâmple imediat după revoluţie.

Te miri ce curvă, sub acoperire de poet damnat. Un profesoraş de buzunar, de doi la metru, şi care ar fi problema? N-avea niciun fel de complexe, şi cu atât mai puţin din pricina staturii, a înălţimii de un metru cincizeci şi cinci, nesfiindu-se totodată să-şi recunoască şi să-şi exerseze sârguincios vocaţia de a se face plăcut. Căci este în definitiv o vocaţie, pe care şi-o valorifica din instinct, fără să-şi propună cu tot dinadinsul. Pentru că aşa era el din naştere, de la natură sau de la Dumnezeu, pe cât de mic, pe atât de dulce la gust, pentru oricine s-ar oferi să se înfrupte din el, în afară că admiraţia lui pentru maestrul Vergilius era sinceră. Deja îl diviniza în ianuarie 1985, când a apărut pentru prima dată în Pepinieră. În rest, prea orbiţi de invidie să fi fost ca să-i contestăm priceperea de a-l stârni pe maestru la discuţii, ori monologuri avântate, vizând subiecte dintre cele mai diverse, care lipsite uneori de cel mai mic interes pentru el, dar vânturate prin expresivitatea debordantă, încrâncenată adesea, a maestrului, ajungeau uneori să-l seducă.

Seducţia era reciprocă. Felul unuia de a spune se potrivea cu felul celuilalt de a asculta, ceea ce de

bună seamă că-i apropiase. E posibil însă ca şi staturile de estropiaţi să-i fi apropiat. Ca şi Emanuel Victor, maestrul Vergilius avea şi el doar câţiva centimetri peste un metru şi jumătate, iar la cei cincizeci şi unu de ani ai săi arăta deja împuţinat la trup, sfrijit, cu o figură suptă, ridată, ascetică, traversată de o umbră piezişă – o figură de mumie, luminată când şi când, la intervale imprevizibile, de privirea animată de o mobilitate panicată. O uitătură de paranoic, ce mai, prea sănătos la cap nu era, ceea ce n-avea cum să atragă prea tare atenţia printre noi. Maestrul nostru, deh, o maimuţică cocârjată nevropată, o stârpitură de om, dacă ăla s-ar fi putut numi om. Urât, ce mai, însemnat de propria-i urâţenie care-i fierbea în maţe şi uneori se întâmpla să dea pe-afară. Crizele lui de furie, da, îndreptându-se asupra cui se nimerea şi izbucnind când te aşteptai mai puţin. Avea multe să ne reproşeze, nouă în primul rând, ucenicilor lui, dispuşi la o adică să-l suportăm. Îi trecea repede însă, ăsta era norocul nostru şi atunci aluneca în cealaltă extremă: numai ce-l vedeai dând să-şi ceară iertare în genunchi, copleşit de accese de generozitate înlăcrimate, de un patetism deşănţat, sărmanul nostru maestru, sărmanul lui suflet, cum se mai zbuciuma să iasă afară din fărâma aia de trup, pentru a se dărui oricui. Atunci să te fi nimerit în preajma lui ca să profiţi. Prea puţini aveau însă abilitatea, rapiditatea, instinctul unuia ca Emanuel, care de bună seamă că-l citise în profunzime.

Şi cât de mult îi plăcea uneori să-l ţii de braţ, să-l susţii, să-l sprijini, să-l ajuţi… Ce te-ai fi făcut totuşi că, alteori, îl scârbea, îl călca pe nervi acest mod de a te insinua în intimitatea slăbiciunilor care-l măcinau? Mersul anevoios, poticnit, artrita care-i înţepenea încheieturile şi precaritatea echilibrului, trăgându-i-se din nişte ameţeli rebele, care lucrau mână-n mână cu accesele de furie, ivite ca din senin, aşa încât purta în permanenţă cu el un baston, un băţ lăcuit, încrustat cu şerpi încolăciţi, cu capete de dragoni – un obiect artizanal, care ar fi închipuit o

bâtă de cioban, mai subţire şi mai scurtă decât o bâtă adevărată, pe măsura jumătăţii de cioban care era maestrul Vergilius.

Toţi apucaserăm să-l vedem cel puţin de câteva ori cum în toiul nevricalelor ameninţa cu bâta aia, neezitând să şi lovească. Atunci să te fi ferit şi nu atât de băţ, care s-ar fi rupt într-o ţeastă cât de cât întremată, lipsită de prejudecăţi, cât de invectivele şi blestemele lui înveninate, de mizeria aia incandescentă urcând din străfundul viscerelor, ca un soi de adagiu sinistru, dezacordat, bubuitor, al simţirii poetice. Ăsta era maestrul în momentele lui nefaste, din care-i posibil să-şi fi tras seva inspiraţiei.

La puţin timp după ce se cunoscuseră, el simţi nevoia să-i expună lui Emanuel o teorie care i-ar fi putut viza pe amândoi, pornind de la constatarea bazată pe observaţii îndelungi, minuţioase, temeinic documentate pasămite, că oamenii scunzi sunt mai rezistenţi decât cei înalţi sau de statură medie, şi-n general mai longevivi, fiind de asemenea înzestraţi cu nişte calităţi fizice prin care se pot face remarcaţi… Mici şi-ai dracului, cum se spune. Statura scundă, ca a asiaticilor bunăoară, favorizează calităţile acrobatice. Uită-te la circari, trapezişti, basculişti, zburători, gimnaşti, da, n-ai să prea vezi printre ei mai înalţi de unu şaizeci… Apoi, ceea ce numim instinct de luptător, întrunind calităţile fizice, psihomotrice, emoţionale ale războinicului, boxerului, luptătorului, aparţine tot celor pe care în aparenţă natura nu i-a dăruit – oameni scunzi, bestiali, iuţi, agili, îndemânatici, cu deprinderi şi instincte de sălbăticiune învăţată să se strecoare prin spaţii înguste, să simuleze, să fenteze, să eschiveze, să intimideze, să terorizeze, să lovească eficient, precis, vizând punctele vitale, pentru a măcina forţele adversarului. Te-ai gândit vreodată că ei ar putea fi mai distrugători decât tipul de gladiator uriaş, de doi metri şi o sută douăzeci de kilograme?

Ridică umerii stânjenit şi deopotrivă smerit. Nu se gândise, nu-l prea frământaseră chestiile astea, dar dacă maestrul, mă rog, maestru de arte marţiale

pasămite, care arte marţiale ar putea avea o legătură subtilă cu arta poetică…

…un om scund, da, la fel ca ei, şi de şaizeci şi ceva de kilograme, te-ai gândit vreodată că acest om ar putea ridica o greutate de trei ori mai mare decât greutatea lui? Omul acesta are forţă, desigur, dacă îşi cultivă această calitate fizică. De rezistenţă, ce să mai vorbim? Uită-te la maratonişti, cât de scunzi, sfrijiţi şi necântărind mai mult de cincizeci şi ceva de kilograme, fiindcă doar aşa pot rezista efortului de anduranţă. Asta în vreme ce omul înalt şi solid, cu o masă musculară impresionantă, care i-ar permite să tragă după el un camion, nu rezistă şi nu ţine la tăvăleală. Victoria lui e de o clipă, de câteva secunde, după care oboseşte şi uite de ce. Avea o explicaţie ştiinţifică maestrul: efortul preponderent anaerobic presupune un consum mai mare de oxigen într-un timp extrem de scurt, după care organismul intră în recuperare, în repaus, în moarte chiar.

Ce putea să-l frământe pe bietul maestru. Presupusele avantaje şi calităţi ale unor jumătăţi de oameni ca ei, iar Emanuel n-avea decât să se prefacă interesat, pasionat chiar. El arăta ceva mai răsărit decât maestrul. Se ţinea drept şi-i plăcea să se semeţească bombând pieptul. Era chiar frumos cu profilul lui vulturesc, cu trăsături ferme, bine proporţionate, emanând vigoare bărbătească şi senzualitate, dimpreună cu coama înfoiată leonină, de un castaniu strălucitor, supraadăugindu-se strălucirii tinereţii impetuoase. Douăzeci şi cinci de centimetri i-ar mai fi lipsit pentru a bifa prototipul bărbatului cuceritor, nu doar idol al femeilor, ci şi performer al relaţiilor interumane de orice fel. S-ar părea totuşi că nu-i păsa, chiar dacă o fi suferit cândva că Dumnezeu nu l-a făcut mai înalt. Suferinţa aceea durase probabil prea puţin ca să-l mai afecteze în vreun fel. Lăsase de mult în urmă şi îngropase complexul ăsta, sublimându-l, dizolvându-l până la dispariţie în elocvenţa gesturilor ample, de o eleganţă aristocratică, la fel de şarmant-învăluitoare ca vocea puternică, baritonală, susţinută de un limbaj limpede,

simplu şi emancipat totodată, ce-i înlesnea dominarea subtilă a interlocutorilor şi transformarea în aliaţi a celor mai neîmpăcaţi adversari. Era un orator înnăscut, vădind la vremea aceea, la cei treizeci de ani pe care-i avea, aptitudini certe de lider şi îl vedeai că se simte ca peştele-n apă printre oameni, mai cu seamă printre literaţii aceia improvizaţi care formam Pepiniera, de condiţii diverse altminteri, roşi de orgolii şi complexe, pe care doar maestrul Vergilius s-ar fi zis că se pricepe să le strunească. Niciunul dintre noi n-ar fi bănuit de altfel că Emanuel îşi petrecuse adolescenţa şi prima tinereţe într-o singurătate studioasă fanatică, încrâncenată şi visătoare, despre care a fost nevoit să creadă mai apoi că l-a oprit din creştere. Ăsta fusese preţul, da, şi chiar i se potrivea teoria maestrului despre încrâncenarea luptătorului de talie mică, deşi el se ştia şi totodată se dorea lipsit de aptitudini pentru confruntările fizice şi nu concepea să se impună prin forţa brută. Refuza pur şi simplu să-şi recunoască înclinaţiile spre sporturi şi munci fizice, domenii spre care se orientează mai degrabă cei cu un intelect rudimentar, evaluaţi totuşi cu o atenţie neaşteptată de maestrul Vergilius.

Preocupările, pasiunile, înzestrările lui fuseseră în primul rând de natură intelectuală. Asta îşi dorise şi făcuse, măcar că-n satul lui de baştină din câmpia Olteniei, Gogoşu, a avut parte din plin, încă din prima copilărie, de muncile câmpului şi de stat la coada vacii, cum se spune. Nu-şi permitea să aibă complexe nici din pricina asta. Mulţi oameni mari au plecat de acolo, de la coada vacii. De acolo a plecat şi el, de acolo vine; de la dus vacă la păscut pe islaz, dimpreună cu oile şi caii, de la curăţatul balegii din grajd, de la sapă, de la coasă, treierătoare, grapă, grădină, vie, porumb, lot ajutător, tarla a ceapeului… Raiul copilăriei însoţindu-se cu vorba înţeleaptă, colectivul e rai, fură dacă vrei să ai. Furatul de sfeclă, cartofi sau varză cu sacul, noaptea, de pe tarlaua ceapeului, era o muncă mai a dracului de grea decât muncile făcute la lumina zilei. Agoniseala

supravieţuirii înseamnă muncă pe brânci, zi şi noapte, din viul dimineţii până-n viul nopţii – o doctrină pe care carnea lui a resorbit-o de timpuriu, graţie tatălui. Gogu Calomfirescu, sau Gogu din Gogoşu, cum i se mai spunea în sat, era un om aspru, mai ales cu nevasta, cu Emanuel şi cele trei surori mai mari, care au scăpat ca din puşcă din ograda părintească măritându-se la şaişpe-şaptişpe ani. Gogu din Gogoşu nu-i cruţa pe ai lui, pentru că nu se cruţa nici pe sine. Iute, vânos, rezistent, mic şi al dracului, prototipul atletului de anduranţă şi al muncitorului cu braţele propovăduit de maestrul Vergilius, evaluat cu reţinere, cu dispreţ chiar, de Emanuel: taică-său care-i dăduse viaţă, îi mâncase copilăria, iar muncile alea îl opriseră şi ele din creştere. Prefera de departe această explicaţie, în locul aceleia că moşteneşte statura tatălui său, care se trage dintr-un neam de oameni scunzi. Îşi reprimă destul de greu altminteri tentaţia de a-şi plânge de milă, de a da cu sare-n urmă, pentru a alunga duhurile rele ale acelor vremuri şi ale acelor locuri. Fusese un copil sărman, flagelat de muncă şi totodată înfometat de cărţi şi studiu, chiar dacă uneori accepta că-i prinsese bine setea bicisnică de agoniseală a lui taică-său, îndârjindu-l şi pe el să scape ca din puşcă de-acasă, mai întâi la Caracal, unde a făcut primii doi ani de liceu şi pe urmă la un liceu de informatică, primul de acest fel din Bucureşti la vremea aceea. A ajuns acolo învăţând pe brânci, desigur, chinuindu-se şi târându-se pentru a mânca cartea, tot aşa cum se târa noaptea cu sacul la furat pe tarlaua ceapeului. A profitat totodată de şansa de a fi luat ca şi de suflet de unchiul şi naşul său, cel care l-a blagoslovit cu cele două nume de rege, Victor şi Emanuel. Diriginte de poştă ăsta, mai scuturat decât frate-său mai mic, Gogu, rămas în Gogoşu. Avea doi băieţi ceva mai mari decât Emanuel, care au fost pentru el ca nişte fraţi. Şi lor le-a pus unchiul nume de regi. Carol şi Ferdinand, da, Emanuel n-a mai ţinut legătura cu ei după ce a murit unchiul Relu. Asta a fost imediat după terminarea facultăţii. Nu şi-a mai făcut timp să-

i caute, n-a mai văzut rostul de fapt, în primul rând pentru că s-au grăbit să vândă casa părintească din Rahova ca să-şi împartă banii, după moartea tatălui lor. Emanuel petrecuse acolo doar şapte ani, pe care-i socotea cei mai rodnici ani din viaţa lui, aşa că pentru el, poate mai mult decât pentru verii lui, aceea fusese casa părintească. Nu i-a picat deloc uşor să plece de-acolo, dar tot e bine că soarta, oamenii cu care soarta a făcut să aibă de-a face l-au scăpat de ceea ce ar putea numi blestemul muncii pământului şi l-au pus pe alt drum. Se gândea uneori la acest drum, la năzuinţele, strădaniile, dorinţa sa de putere, o putere care avea prea puţin de-a face cu puterea fizică şi care îl va face să însemne mai mult decât statura, musculatura, îndemânările şi capacităţile fizice.

Terminase Facultatea de Matematică şi ocupase mai multe posturi de profesor suplinitor în Bucureşti şi-n nişte comune limitrofe. Cât de curând va obţine şi titularizarea undeva. Va avea şi o familie cât de curând. Îndrumat şi susţinut de maestrul Vergilius, va conta poate şi ca poet, deşi idealurile lui sunt cam paralele cu teoriile maestrului despre conformaţia trupului omenesc şi performanţele fizice.

În răstimpuri maestrul revenea la acest subiect, atenţionându-l că el face parte dintr-o poetică a trupului omenesc, care s-ar afla pasămite în centrul tuturor artelor. Din cele mai vechi timpuri cică, trupul omului, potenţele lui, acţiunile, capacităţile au stat la baza creaţiei, în literatură, în artele plastice, muzică, dans şi bineînţeles că tot ce se întâmplă în această Pepinieră, numită a Geniilor, n-ar avea cum să facă excepţie.

*

Că-i căzuse cu tronc maestrul Vergilius, dragostea aceea la prima vedere, împărtăşită, era o poveste aparte, îndeajuns de pasionantă ca să-l facă să uite scopul prezenţei lui în Pepinieră şi că pe el l-a trimis de fapt aici o mai veche cunoştinţă. Căpitanul

Titus Ardelean, care l-a contactat şi instruit în munca informativă din primii ani de facultate, i-a remarcat probabil talentul literar din notele informative livrate de-a lungul timpului, ceea ce se pare că l-a determinat într-un târziu să-l trimită pe capul maestrului. Să-l trimită şi totodată să-l cheme, deoarece omul frecventa şi el zona, mai rar, e drept, o dată la două-trei luni, dar se spune că ar fi aici încă de la înfiinţare. Are o vechime care se pare că i-a cam uzat imaginea, îmbâcsindu-i-o de suspiciuni. Destui îl bănuiesc ce hram poartă şi normal că se cam feresc, aşa încât o prezenţă cumva virgină, inocentă, ca aceea a lui Emanuel, ar fi de dorit… Cunoştinţe, da, Emanuel nu-şi permite să-l considere prieten pe căpitan, măcar că de el atârnă destule lucruri importante, cum ar fi obţinerea unui post de profesor titular, sau cariera literară, publicarea primului volum de versuri al lui Emanuel, *Umilirea Algelor*, la care şi-ar aduce desigur o contribuţie decisivă maestrul Vergilius… Relaţia cu căpitanul Ardelean este la o adică de o cu totul altă natură decât cea cu maestrul Vergilius, pe care îl poate considera prieten. Aproape un an de zile chiar l-a protejat în notele sale informative. Asta până într-o zi când Emanuel, ca de obicei, se pusese la dispoziţia maestrului, urmărindu-i peroraţiile. Treptat interesul începu să i se dezmorţească, auzindu-l cum că peste tot în lume sunt oameni frumoşi şi înalţi, dar parcă nicăieri atât de puţini ca aici…

— Unde aici, maestre?

— În România, în rezervaţia asta de specimene sărite din normă…

Cine ştie pe ce statistici se baza ideea lui că românii ar fi de felul lor mici şi urâţi? Păi, nicidecum ai noştri ca brazii. Emanuel nici măcar nu se deranjă să se mire, ceea ce nu-l reţinu pe maestru să-l îndemne să se uite-n jurul lui pentru a constata.

— Păi n-aş avea decât să mă uit la mine şi la dumneavoastră, că doar români suntem…

— Poţi să faci abstracţie de noi. Uită-te la rude, cunoscuţi, sau la necunoscuţii de pe stradă. Asta n-ar

fi neapărat o trăsătură orientală, datorată poziţiei geografice, de la Porţile Orientului…

— Nicidecum. Suntem la porţi, dar dincoace de ele. Noi suntem europeni şi ca poziţie geografică şi prin tradiţie. N-avem noi de-a face cu asiaticii ăia împuţiţi…

Maestrul ştia de glumă. Îi gusta ironiile, dar îşi urma neabătut ideea, invocând blestemul strămoşesc al celor nevoiţi din străvechime să reziste, să supravieţuiască, să răzbată prin năprasnele istoriei, recurgând la tertipuri, încropeli, improvizaţii de toată mâna care să-i menţină pe poziţii şi-n stare de funcţionare…

— Uită-te la ei, dragul meu, că-s mai curând încruntaţi, răi, ţâfnoşi, puşi pe harţă…

Mă rog, lui Emanuel îi era prea de ajuns să se uite la maestrul Vergilius, un spirit nevropat, care găseşte cu cale să arunce pe toţi românii starea lui de nemulţumire şi agitaţie.

— Uită-te că se ceartă maţele-n ei, cum se spune. Nu le tihneşte şi nu le prieşte, de orice s-ar apuca tot pe dos le iese, pentru că ăsta le e datul. Totodată sunt extrem de dezbinaţi, iar prin asta se deosebesc şi de orientali şi de occidentali: se îngăduie greu între ei şi de bună seamă că de aici li se trage. Fiecare cu aia mă-sii, cum ştim că se spune, şi frate-frate, dar brânza-i pe bani – proverbele astea sunt de neregăsit la alte popoare în forme asemănătoare şi cu acelaşi sens, ca şi cel cu capra vecinului. La noi e mai greu de înţeles şi acceptat că suntem mădularele aceluiaşi trup.

Aluzia la citatul biblic îl incită pe Emanuel să-i atragă atenţia pe un ton de o gravitate contrafăcută:

— Suntem un popor creştin, maestre. Tradiţia, care vă să zică. Nu putem face abstracţie, că ne bate Dumnezeu. În afara că suntem aici de două mii de ani. Nici de asta nu putem face abstracţie fiindcă intrăm în conflict cu directivele partidului şi intrăm pe mâna organelor.

— Rahat, pufni maestrul.

Gusta şi genul ăsta de glume. Se înfuriase, dar nu până într-atât încât să-şi iasă din fire. Tatona un prag al furiei care-i menţinea tonusul şi-i revigora spiritul analitic sarcastic.

— Ce să zic, sună extraordinar; popor creştin şi suntem aici de două mii de ani. Vorbe de clacă. Vorbe goale. Trufie de doi bani care toacă minţile şi veştejeşte sufletele şi te ţine captiv în blestemul neiubirii de frate. Românul s-a simţit dintotdeauna confortabil în interiorul acestui blestem, care l-a făcut aşa cum îl vezi: o stârpitură, o insectă rezistentă la privaţiuni de tot felul, aptă să se hrănească şi cu propriile excremente.

Emanuel se strângea în sine de oroare, scormonind în forul său lăuntric după rămăşiţele unui patriotism veritabil, ca şi inexistent, după cât mimase sentimentul ăsta în preajma unora precum căpitanul Ardelean. Asta în vreme ce maestrul pare dispus să meargă cu teoria lui până-n pânzele albe, fără să se cruţe nici pe sine. Era ca şi cum s-ar fi descris, folosind tuşe acide, care-i ardeau carnea, dezgolindu-i şi punându-i în valoare rânjetul urâţeniei. Te înfiorai, te cutremurai, înclinai să-i dai dreptate… Cică omul mic, bicisnic, urât din naştere, fiindcă părinţii lui nu l-au conceput din dragoste, ci din plictiseală, ură, sau din raptul unui viol. Sau omul urât, pur şi simplu pentru că aşa l-a modelat viaţa, forjându-l totodată pentru a rezista celor mai atroce suferinţe şi umilinţe, care în loc să-l distrugă, îl îndârjesc şi-l întăresc, îi împietresc inima. Să te ferească Dumnezeu de un astfel de om…

Lui Emanuel îi suna cumva insinuant. Omul se descria pe sine, dar parcă şi pe el, pe Emanuel. Poate i se părea, mă rog, maestrul arăta extrem de pătruns de ideile astea de doi bani. Erau acasă la maestru, în Calea Călăraşilor, în sufrageria vastă şi extrem de sumar mobilată, cu o masă lungă pe mijloc încărcată de teancuri de hârţoage şi mii de cărţi pe rafturile care tapetau pereţii. Erau cu ei şi două femei foarte tinere, a căror menire părea să fie de a-i diviniza pe cei doi şi care poate că-n momentul acela s-ar fi

cuvenit să destindă atmosfera cu vreo glumă nevinovată, cu conotaţie sexuală eventual, dar uite că de capul lor n-ar fi cutezat să-l bruieze pe maestrul Vergilius, decât poate îndemnate de Emanuel care o dădea iarăşi pe glumă:

— Nu contează înălţimea, maestre, ci contează isteţimea. Păi omul mic, aşa ca noi, hi-hi-hi… Nu-i venea la-ndemână să spună şi urât, ca să nu jignească, fiindcă lui oricum nu i s-ar fi potrivit. Omul mic, dar extreeem de inteligent, dotat din punct de vedere intelectual şi emoţional, capabil să structureze o operă într-un domeniu artistic…

— Isteţimea, inteligenţa şi cultura cui? se burzului maestrul. Părea dispus să se prindă-n joc: inteligenţa şi cultura curvelor astea proaste, care se vând pe nimic şi-n sinea lor se cred inteligente.

Cele două femei, care până atunci îl priviseră cu un soi de veneraţie tâmpă, îl priviră uşor derutate, până să-şi dea seama că nu se referea la ele, ci la curvele de români. Îl ştiau totodată extrem de inflamabil când pică pe astfel de subiecte, ca să-şi permită să-şi dea cu părerea până nu l-ar fi văzut liniştindu-se, calmându-se, pe măsură ce şi-ar fi epuizat energia.

Era acolo superba Beatrice Ţârcovnicu, o blondă strălucitoare, cu pometii înalţi susţinând un facies romboidal, de cobră contemplativă, de o zvelteţe neverosimilă, mai înaltă cu un cap decât cei doi, cu coapse ferm arcuite, puse-n valoare de o fustă mini strâmtă din tercot albastru, studentă la Filologie, lipsită de prejudecăţi în privinţa relaţiilor cu bărbaţi de orice vârstă, interesate sau de amorul artei amoroase. O fiinţă labilă şi artificioasă altminteri, care-i stătea de regulă la dispoziţie maestrului ori de câte ori era solicitată. Îl însoţea precum o umbră luminoasă, tăcută îndeobşte, în afara ocaziilor rare când buna dispoziţie a maestrului îi dădea liber să facă pe clovnul, cel mai adesea chiar fără să-şi dea seama, fiind de ajuns doar să înceapă să-şi dea cu părerea, să emită elucubraţii îmbibate de umor involuntar, părăsindu-şi astfel pe moment rolul de

amantă-scutier, care-l sprijinea pe maestru din partea stângă. Dinspre dreapta, e sarcina lui Emanuel, însoţit acum de studenta medicinistă Luiza Davila, o şatenă cârlionţată, minionă şi plinuţă, căreia i se mai spune, într-un alint de nuanţă batjocoritoare, miss Piggy. Deşi nu chiar lipsită de vino-ncoace, n-are nici pe departe carisma erotică a Beatricei, fiind în schimb mai fermă în păstrarea unor aparenţe de seriozitate, cel puţin în felul cum şi-l revendică pe Emanuel ca iubit stabil şi potenţial soţ. El se mai gândeşte, dar parcă ar înclina să-i împărtăşească intenţiile: are o vârstă, tocmai a sărit de treizeci, aşa încât parcă s-ar cuveni să intre în rândul lumii încropindu-şi o familie… Aspiraţii burgheze, dar mai bine aşa decât ca maestrul. Emanuel nu s-ar vrea în pielea lui, la peste cincizeci de ani singur, independent, liber să fie mâncat până la os de tot felul de boli şi vicii, o ruină şi o stârpitură cu un picior în groapă… Nu, în niciun caz, o familie te fereşte şi te apară, îţi dă curajul vieţii şi te susţine când ţi-e greu… Luiza e cu şapte ani mai mică decât el, şi-i fată de familie bună, de medici cu stare, bucureşteni de trei generaţii. Nu-i o partidă de ignorat.

Până una alta ei sunt aici, în casa maestrului, ca într-o familie. Măcar că maestrul şi-a cultivat toată viaţa cu osârdie statutul de holtei, adunarea asta a lor e un fel de petrecere în familie. Sunt ca nişte fraţi, cumnaţi şi soţi punând ţară la cale cu vin Sarica Niculiţel, parizer cu pâine şi muştar şi un ibric de un litru de cafea cu năut… Delicatesele de găsit prin alimentare, marca vremurilor, a epocii numite de aur, rimând şi asortându-se în definitiv cu diatribele păstoase şi pătimaşe ale maestrului despre curve. Curve care se mulţumesc cu te miri ce, nesusceptibile de a pune piciorul în prag sau a se revolta. Bineînţeles că alt soi de curve decât Beatrice şi Luiza, îşi spune Emanuel, dar poate că nu cu mult diferite. Cu o vorbă chiar la locul ei, despre Beatrice şi Luiza s-ar putea spune că îmbină în mod armonios utilul cu plăcutul. Distracţia sănătoasă, desfrâul

benefic organismului lor tânăr, hărțuit de hormoni, cu cimentarea unor relaţii folositoare din mai multe puncte de vedere. Curvele aşadar, deja Emanuel înţelege, a experimentat îndelung pe propria-i piele, că ele mişcă lumea, carierele, ierarhiile… Surâsul insinuant pervers-diavolesc al lumii într-acolo bate. O lume cu legi făcute de curve pentru curve. Un sistem astfel conceput, având mentalitatea irepresibilă, insinuantă a vaginului care procură plăcere contra cost. Totul porneşte entuziast, din inimă, spre cel care are nevoie, dorinţă, dragoste eventual, dar costu-i pe măsură. N-ai încotro, n-ai de ales, dacă vrei să te integrezi, să contezi. Trebuie să te împărtăşeşti din mentalitatea de curvă, să te porţi ca atare, degeaba face valuri maestrul, degeaba se dă mare, integru… Emanuel n-ar face însă greşeala să-l aducă la ordine altfel decât în gând, iar pentru ce-i spune, se păstrează evaziv:

— Aşa e maestre, nişte curve, asta sunt, dar ce putem face?

A fost de-ajuns. O constatare resemnată şi o întrebare de bun simţ. Şi totuşi maestrul traversa o fază nefastă, pe care nu se învrednicise de astă dată s-o intuiască, pentru a fi încă şi mai reţinut. Cum-necum, atunci a fost prima dată când tocmai Emanuel a trebuit să-i provoace una dintre crizele lui de furie, periodice cumva şi totodată imprevizibile. Maestrul l-a umilit în faţa celor două femei zbierând ca opărit să iasă din casa lui, să nu-l mai vadă-n ochi niciodată… …de ţărănoi împuţit şi zdreanţă ordinară, care ai nesimţirea să-mi dai mie lecţii. Te bag în pizda mă-tii de lichea şi parvenit, şi tot felul de invective grele şi blesteme îmbăloşate şi Emanuel înlemnit, întrebându-se şi nereuşind cu niciun chip să înţeleagă ce anume i se păruse omului, vai de sufletul lui de om, hărţuit de sensibilităţi şi suspiciuni aberante, pe care degeaba îşi făcuse iluzii că învăţase să le protejeze, ce mai, odată şi-odată tot trebuia să se întâmple. Nu mai are rost s-o lungim.

— Pa, maestre, mi-a părut bine. Mersi şi te rog să nu uiţi ieşirea din seara asta.

— Te bag în pizda mă-tii de idiot! şi chiar se repezi spre el cu bastonul ridicat.

Aşteptă câteva clipe lungi neclintit, doar doar l-o lovi cu bastonul şi atunci s-ar fi simţit mai în drept să dea cu el de pământ şi să-l scuipe. Omul însă nu îndrăzni. Plecă, iar când Luiza dădu să-l însoţească, că doar veniseră împreună şi ar fi plecat tot împreună, maestrul sări s-o oprească, cumva înmuiat, moleşit în urma purgaţiei acelei combustii înveninate şi dându-se cumva lovit: n-ar mai suporta un al doilea afront, din partea Luizei şi că nu pe ea o gonise, doar cu el avea ce avea şi uite că Luiza, curva, se conforma rămânând cu stăpânul curvelor…

Oare de la ce luase foc în aşa hal nenorocitul? Emanuel realiză cu întârziere, vezi, că-l luase gura pe dinainte insinuând că ei, fiind slabi, neputincioşi prin însăşi condiţia lor de artişti, n-au nimic de făcut. Nu se cade adică să-şi pună mintea cu prostimea şi curvele, când de fapt tocmai ei, având menirea nobilă de a lumina poporul, prostimea, curvele de plăcere sau de nevoie, ar trebui şi s-ar cuveni, precum sfinţii părinţi apostoli, dar uite că nu. Uite-i cum se spală pe mâini de toate porcăriile, netrebniciile şi crimele care se pun la cale cu voia lor. Ei mint şi mănâncă rahat ca să le meargă bine, se înfruptă din privilegii şi se înfig în capul trebii, deasupra prostimii. Se consideră desigur nişte aleşi. Curvele alese ridicate deasupra curvelor de rând, pentru că au făcut din Ceauşescu alesul, eroul între eroi şi curve, cel mai iubit fiu al poporului de curve, ctitor al epocii numite de aur, cizmarul semidoct cu vocaţie criminală, care i-a încălecat pe toţi de la mic la mare.

Discutaseră doar, disecaseră în amănunt subiectul. Cine l-a făcut pe Ceauşescu ceea ce este, dacă nu ei? Intelectualii, scriitorii, artizanii cuvântului mincinos, ai vorbelor care ucid, ideologii vânduţi, făcătorii de omagii prezidenţiale, discursuri ditirambice şi tomuri de opere ale revoluţionarului de profesie, specializaţi în temenele şi linguşeli, poeţii de curte şi mâncătorii de căcat la mesele puterii, Vadim, Păunescu şi alte sute asemenea lor, curvele,

curvele, curvele… Fără curve nimic nu mişcă, nimic nu se dezleagă. Curvele care au împroşcat cu scârnă numele de poet, imaginea scriitorului adevărat dedicat vocaţiei şi artei sale, pe care maestrul Vergilius în Pepiniera lui asudă din greu, până dă ochii peste cap, ca s-o scoată la lumină. Curvele care pompează tone de slăvă deşartă în Ceauşescu şi ni-l îndeasă pe gât. Fără curvele astea, Ceauşescu n-ar fi existat, ar fi pierit pe limba lui peltică, pe bâlbâiala lui de retardat şi paranoic.

Nici pomeneală însă ca Emanuel să fi insinuat, sau să se fi gândit barem la aşa ceva când a întrebat ce putem face, pasămite ironic, dar uite că maestrul asta a vrut să înţeleagă, poate unde se simte vinovat şi-i bănuieşte pe cei din jurul lui chitiţi să-l învinovăţească, bătând tot felul de apropouri subtile. E dus, e varză, ce mai, Emanuel îşi pierduse oricum răbdarea cu el. Să şi-l scoată din cap, s-a rupă definitiv cu bătrânul ăsta senil şi Pepiniera lui de doi bani.

*

Pe Luiza o cunoscuse în Pepinieră; prietenă cu Beatrice, frecându-se amândouă pe acolo parcă fără nicio treabă, căscând gura la discursurile maestrului cu un soi de evlavie tâmpă. Se cuplaseră în toamna trecută, din plictiseală parcă, când într-o seară ea se ţinu după el ca un căţel, să-i facă o vizită în garsoniera din Militari, unde stătea cu chirie, ca să-i dea ceea ce de bună seamă că aştepta. Acuplarea aceea împănată cu patetisme nu-l înfierbântă prea tare, în schimb ea continua să se ţină de capul lui. Nu-i venea s-o respingă, îi inspira un soi de milă susţinută parcă de un interes difuz, care dădea să-i spună că va avea unele foloase de pe urma femeii ăsteia. Se întâlneau la el, în Militari, sau în apartamentul părinţilor ei din Piaţa Kogălniceanu, dar treceau şi câte două săptămâni fără să se vadă deloc.

Luiza, iubita lui pe sărite de aproape un an, uite că-l trădase. Nu putea numi altfel decât trădare gestul ei de după criza maestrului, mai cu seamă venind din partea unei femei care de aproape un an se străduia să-i sugereze fidelitate, acea fidelitate care rimează cu dragostea. Ea îl iubea şi spera, aştepta răbdătoare… Că nu se vedeau prea des, asta se datora lui, prins de treburi cum era şi având totodată senzaţia că-şi pierde timpul în preajma ei, într-o străduanie sălcie de a vedea o partidă în fetiţa aia minionă, grăsuţă, pitică aproape, pe măsura lui la o adică, dar cam urâţică. Statutul ei de bucureşteancă înstărită atârnase totuşi ceva în strunirea sentimentelor lui. Stătea cu părinţii, într-un apartament cu patru camere dintr-un bloc interbelic din Piaţa Kogălniceanu, decorat ca un muzeu, sau magazin de antichităţi, cu mobilă stil şi pereţii plini de tablouri despre care-i spusese că valorau o avere, moştenite de la bunicul matern, Armand Isopescu. Și uite că-n condiţiile astea, Luiza arăta friptă să se mărite, iar dragul de Emanuel încă stătea pe gânduri dacă să se înhame la o căruţă ce i se părea cam grea, deşi ar fi fost o oportunitate onorabilă prin care să scape de vizuina lui mizeră din fundul Militarilor, garsoniera aia confort trei, cât o celulă de puşcăriaş-vieţaş, de care altminteri se legase, încercând şi aproape reuşind să vadă în ea locaţia ideală a poetului în devenire, damnat eventual…

Luiza, deh, nu se grăbise să se lege la cap cu ea şi s-ar părea că bine a făcut. Purcica aia perversă a dat cu mucii-n fasole, dovedind că nu-i ce-i trebuie, în eventualitatea că o femeie şi însurătoarea ar fi în momentul de faţă pentru el o soluţie… În noaptea friguroasă de octombrie când plecă de la maestrul Vergilius umilit, fragilizat de frustrări care săpau în el de ani de zile, dar totodată limpezit şi îndârjit, hotărî să-i pună cruce maestrului şi totodată Luizei, care tot e bine că şi-a dat arama pe faţă înainte de a investi în ea, ce mai, episodul acela a fost lămuritor. Cu orice risc şi cu orice preţ, ea ar fi trebuit să-l însoţească, să plece odată cu el. Dacă n-a făcut-o, să-i fie de bine.

Numai bine însă că, peste două zile, seara după ora opt, când ştia că-i acasă, ea i se înfiinţă la uşă. Radioasă, cu faţa plinuţă îmbujorată ca după o partidă de amor, îl căuta ca de obicei în cuibuşorul lor de nebunii, la care îl tot îndemnase să renunţe de altfel pentru a se muta la ea. Ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, sau ce se întâmplase la maestru nu însemnase nimic pentru ea şi Emanuel siderat – o curvă inconştientă, nesimţită, ce dracu' o fi în capul ei? Rahat, nu venise de capul ei. O trimisese maestrul, ca să vezi, venise ca avocat al maestrului care se căia pentru tot circul de alaltăseară şi-l roagă din tot sufletul să-l ierte, să lase să treacă de la el, că-l ştie doar generos şi curat la suflet şi frumos şi demn… Venise să ceară iertare în contul maestrului, dar ce-l intriga era că ea nu arăta că s-ar simţi vinovată cu nimic. Lăsă privirea în jos, arătând astfel că accepta scuzele şi-i spuse Luizei să plece, că simte nevoia să rămână singur.

— Mă goneşti, şuieră ea pe un ton de ultimatum, pe care n-apucase să-l cunoască până-n acel moment.

Numai bine că iar dădea cu mucii-n fasole şi iar îşi dădea arama pe faţă, arătându-şi adevărata faţă de purcică-scorpie, care împroaşcă ameninţări. Adică, s-ar putea să fie pentru prima şi ultima oară, când el îşi permite, că ea una nu înghite…

Dădu s-o repeadă, s-o îmbrâncească pe scări, dar îşi luă numaidecât seama. N-ar avea rost. Un copil răsfăţat şi obraznic, care încă nu s-a lovit cu capul de pragul de sus, ca să se trezească la realitate.

— Nu te gonesc. Nu fi copil. Atâta că nu mă simt prea bine, înţelege-mă. Sunt într-o pasă proastă, care nu-mi permite…

În momentul următor îşi dădu seama că de fapt altceva îl reţine să n-o repeadă: n-ar fi înţelept, nu l-ar avantaja deloc s-o rupă definitiv cu ea şi ea fixându-l concentrată, precaută, uşor derutată, încercând parcă să-l înţeleagă, fiindcă-n definitiv el este un tip sensibil, vulnerabil, pe care l-a afectat

ieşirea maestrului, dar ea ştie foarte bine că şi maestrul e afectat.

— Şi maestrului ce să-i spun?

— Luiza, de ce nu vrei să mă înţelegi? Acum nu am să-i spun absolut nimic.

Ea se apropie puţin, intenţionând parcă să-i cadă în braţe. Deşi nu se simţea în stare să-i intuiască dispoziţia şi intenţia, schiţă gestul de a se retrage. Astfel de apropieri-atingeri i se păreau cu totul neavenite în momentul de faţă. N-o minţise, era într-adevăr într-o pasă proastă şi se simţea mai vulnerabil decât oricând.

— N-ar trebui să fii rău, Emanuel. E un om în vârstă, şubred, labil. Are gură rea, dar ştii bine că are o inimă mare, simţitoare. Să nu-mi spui că nu ştii cât de mult ţine la tine.

— Nu ştiu, chiar nu mă simt în stare să mă gândesc acum la lucrurile astea. Mi se pare totuşi că am cam exagerat cu prietenia asta cu domnul Virgil Irimiciuc. Tocmai fiindcă-i un om în vârstă, care are nişte fixuri, destul de greu de ocolit, ar fi trebuit cred s-o las mai moale.

— Atunci să-i spun că vrei s-o laşi mai moale cu prietenia voastră?

Întrebarea părea inocentă. Nu insinua nimic, vroia pur şi simplu să ştie ce să-i transmită, ca să-i împace. Ea avea gânduri bune şi pentru maestru, şi pentru Emanuel.

— Asta ţi-am spus-o ţie, Luiza, iar eşti copil. Eşti liberă până la urmă să-i spui ce vrei. Îi vei spune ce trebuie, nu mă îndoiesc, ceva care să ne avantajeze pe amândoi. Acum însă, te rog să pleci.

Chiar n-o mai suporta. Aproape că o împinse afară pe uşă, nemailăsându-i timp să-l amenințe. Totodată, aproape că nu-şi recunoştea criza de demnitate rănită. Nu-i prea stătea în obişnuinţă să-şi taie punţile către oamenii la care are nişte interese şi Luiza ca şi gonită, cu faţa rotofeie lucind de lacrimi, fără să mai amenințe, înmuiată, plecând cu coada între picioare, tot aşa cum plecase el de la maestru. Era ca o răzbunare, deşi ştia că nu e în situaţia de a se

răzbuna sau să se ţină cu nasul pe sus. Nu încă. Păi obârşia lui, condiţia de ţărani clăcaşi şi ceapişti a părinţilor lui, de care n-ar fi trebuit să-i pese, ba tocmai că ar fi putut fi mândru că a plecat de jos şi a avut răbdarea şi tenacitatea şi talentul necesar pentru a răzbate… Obârşia, deh, boşorogul ăla senil îl lovise unde-l durea mai tare. Ţărănoi parvenit, deh, şi-acuma-i părea rău, voia să-şi retragă jignirile, să se împace…

De bună seamă că Luiza nu i-a transmis niciun răspuns din partea ţărănoiului parvenit, fiindcă avea problemele şi decepţiile ei care-i tăiau cheful să mai intermedieze nenorocirea asta. Emanuel o vedea întorcându-se acasă, în camera ei din apartamentul părinţilor, în patul imens, cu baldachin, în care l-ar fi vrut captiv pe viaţă pe dragul de Emanuel, continuându-şi plânsul cu capul în pernele mari, îmbrăcate în satin roz, portocaliu şi bleu-pal. Nu mai voia să dea ochii cu maestrul, de la care pornise toată nenorocirea.

Într-adevăr, maestrul nu primi nicio veste de la ea, de vreme ce în seara următoare, pentru prima dată de când se cunoşteau, se hotărî să-l căute acasă. După prostul obicei, pe care totuşi pentru prima dată şi-l exersa cu Emanuel, omul îşi puse cenuşă-n cap o grămadă, umilindu-se şi autoflagelându-se în fel şi chip, păi fusese rău, fiindcă aşa-i el de felul lui, Emanuel dragule, aşa l-a forjat curva asta de viaţă, mic şi rău şi urât ca dracu', ţâfnos şi jegos şi mereu pus pe harță, cutreierat de frustrări imemoriale şi slăbiciuni care-l macină şi-l năruie trupeşte şi sufleteşte, păi cum ţi-am mai spus că se ceartă maţele-n noi şi că-i un blestem străvechi de care nu putem scăpa… Nu mai prididea văitându-se, dând vina pe blestemul ăla îndepărtat, nebulos, ca o constelaţie care ne manipulează de la o depărtare de mii de ani-lumină. Blestemul îl făcuse să-l nedreptăţească, să-l umilească pe frumosul şi talentatul Emanuel, care-i un pur şi un integru în comparaţie cu el… Ar fi ţinut-o aşa până mâine dimineaţă.

— Ajunge, maestre! Vă iubesc! Sunteţi un dulce!

S-au împăcat. Ce dracu' fusese în capul lui, cum să-i pună cruce maestrului? Derapajul acela, care la o adică îi stătea în fire maestrului, a avut partea lui bună. Îi învioră instinctul de supravieţuire, făcându-l să încline tot mai mult spre căpitanul Ardelean. Până la urmă, la ăsta-i pâinea şi cuţitul. De la el ai mai putea primi câte o bucăţică în vremurile astea deloc uşoare. Asta în vreme ce maestrul n-avea decât să piară pe limba lui. Omul chiar era de plâns, dar n-avea ce-i face. Evita să aibă obiecţii când îi vorbea despre scriitorii care-l omagiază pe Ceauşescu şi pe nevastă-sa, asiguraţi cu privilegii, în timp ce poporul, populaţia, prostimea, e călărită în fel şi chip şi se dă de ceasul morţii în lipsuri şi sărăcie, lipsită şi ea de demnitate, răbdând şi înghiţind şi agăţându-se de compromisuri şi subterfugii şi de aici sărea şi se întorcea la stirpea omenească în general, luând la puricat caracterul, conformaţia trupească şi fizionomia, sufletul, virtuţile, harurile, dar mai cu seamă slăbiciunile, păcatele… Emanuel asculta şi consemna în avans sute de pagini de note informative, în care să-l îngroape pe căpitanul Ardelean întru veşnica lui pomenire.

După lungi şi bolovănoase monologuri, tirade vituperante care lăsau vid de jur împrejur, maestrul ajungea la concluzia implacabilă că omu-i neputincios prin însuşi datul lui şi singura lui şansă în viaţa asta este să-şi formeze şi să-şi fortifice pas cu pas conştiinţa propriei nimicnicii, să se gândească în permanenţă, să nu uite nicio clipă că el în sine-i nimic, nu are nimic şi nu poate dobândi nimic.

Într-un târziu venea momentul când Emanuel nu mai putea să rabde: Oh, câtă tristeţe şi cât întuneric, maestre. Părea gata să izbucnească-n plâns, străduindu-se să pară copleşit de tristeţe la rându-i, fiindcă la o adică, în sinea lui, îl socotea un ţicnit cu ştaif. Un proroc şi înţelept în mizerie, vai de steaua lui, se crede propovăduitorul unor adevăruri simple, la-ndemâna oricui şi tocmai de aceea ignorate…

Chiar aşa, maestre, suntem nimic? Nimica-nimicuţa? Nu pot să cred.

— Suntem ceea ce suntem, dragul meu. Ar mai fi o şansă ca un pai de care să ne agăţăm: am putea fi ceva mai mult, neuitând nicio clipă ce suntem: nişte neputincioşi, nişte păcătoşi muritori şi trecători, sortiţi morţii veşnice sau vieţii veşnice, dacă am fi în stare să ne-o câştigăm, mântuindu-ne prin felul cum trăim în viaţa asta. Cel mai adesea însă, după cum bine vedem în jurul nostru, omul uită cu bună ştiinţă, intenţionat, cât de tare l-ar îndoctrina preotul sau filosoful cu *memento mori*. Omului nu-i place şi nu vrea să se ştie aşa cum este, drept pentru care umblă prin viaţă ca şi cum ar fi veşnic. Aşa îi îndeamnă animalul din el, înrobit păcatului şi astfel cade omul iarăşi şi iarăşi. Trăim într-o lume tot mai căzută. Nu ne-am putea desprinde de ea ca să ne înălţăm, decât încercându-ne în permanenţă puterile în desprinderea de păcat.

*

Jelania crivăţului, poticnindu-se printre cvartalele de blocuri din periferia Militarilor, aducea dinspre câmpuri vestea primei ninsori. Întunericul se dilua în cerul vânăt al dimineţilor cotropite de lumini leşioase şi de lapoviţă grea, vâscoasă, biciuind faţa caldă încă de somn ca o frânghie de flegmă, învârtoşând fleşcăiala de pe străzi, din staţiile de tramvai şi de la gurile de metrou. Drumurile spre şi dinspre Grupul Şcolar de Construcţii nr. 3, unde fusese titularizat în toamnă, îi mâncau zi de zi aproape trei ore, adăugându-se orelor de la clasă, consiliilor profesorale, rumorii elevilor de pe culoare în recreaţii şi sporovăielii profesorilor în cancelarie, topindu-se în lumina pierindă de la ora cinci după-amiaza, care-l mâna spre casă prin oraşul inert, cotropit de beznă. Bezna Epocii de aur şi a visului de aur al omenirii. Dom’ profesor Calomfirescu e tot pe fugă, cu ochii umflaţi de somn. Şi-a văzut cu ochii visul titularizării, aşa încât nu-l afectează prea tare

lungimea drumurilor. Taie oraşul în două de la nord la sud, tot amânând să-şi schimbe gazda, să-şi găsească ceva mai aproape de Grup.

Amâna şi fiindcă mai avea un domiciliu, un alt refugiu asupra căruia nu era încă hotărât. Până să se hotărască dacă să se mute acolo definitiv sau să renunţe definitiv la acel domiciliu, la toată rutina aceea fumegoasă, vlăguită şi-nfrigurată a drumurilor prin oraş, îl mâna parcă fără voia lui într-acolo, spre confortul apartamentului din blocul interbelic din Piaţa Kogălniceanu. Parcă-n necazul reţinerii pe care o avea faţă de Luiza şi mai ales faţă de părinţii ei, tânjise fără să ştie după atmosfera şi decorul din jurul lor, pe când încropea imagini şi metafore ale peisajului marin extraterestru din volumul de versuri *Umilirea Algelor*. Versurile coagulau figuri stranii pe care le recunoştea, reflectându-se distorsionat în parchetul şi-n persanele scumpe, colorate viu, de o vastitate incredibilă pentru epocă, potrivindu-se altminteri cu vastitatea celor patru camere înalte de peste trei metri, cu tavane înzorzonate cu ornamente de ipsos, frunze şi boboci de crin, dintre care cresc lustre-policandre cu braţe de bronz în formă de lebede, şi zugrăveala în calciu smuls, de culoarea untului şi tablouri cu rame groase, suflate cu bronz, originale şi reproduceri după Aman, Pallady, Andreescu, maeştri italieni din Evul Mediu, moştenite de la bunicul Luizei. Începuse să-l atragă tot mai mult decorul acela din altă lume, mai ales după ce decisese să-i pună cruce Luizei. Pur şi simplu nu face să-şi pună mintea cu aşa ceva, îşi spunea, Luiza nu-i o femeie pe care să te poţi baza. Nu-i era prea limpede în ce ar fi constat baza aceea, în afară că una gândea şi cu totul alta făcea. Ce gazdă să-şi mai caute?… Soarta părea s-o ia înaintea propriei voinţe, luându-l parcă în râs, călcându-i în picioare convingerile, principiile, intenţiile, planurile… Care planuri? Rutina fumegoasă, frigul, interiorul auster, mizer, meschin, al garsonierei din Militari… Ce-l aşteaptă acasă? Care casă? Casa lui, desigur, unde ajungea acum de câteva ori pe

săptămână. Amâna să renunţe definitiv la acea enclavă a ascezei autoimpuse, la capătul căreia năzuise spre un liman luminos. Se înşelase. Turnura luată de relaţia cu maestrul Vergilius, vegheată la o adică de căpitanul Ardelean, îi arăta limpede că se înşelase în privinţa carierei de poet… O avea totuşi pe Luiza. Nu era ea femeia pe care să te bazezi, dar i se plângea. Nu-şi putea reprima pornirea de a i se plânge; maestrul nu mai pridideşte să-l încarce cu înnegurarea lui delirantă, tot mai greu de suportat. Omul e nemulţumit, scârbit, are tot felul de probleme. Lui Emanuel îi sunt însă deajuns problemele sale, nu le mai suportă şi pe ale maestrului, fie şi numai povestite…

Sfatul Luizei, purcica lui dragă, de care începuse să ţină tot mai aproape, era că-i musai să suporte, să înţeleagă, să se străduie să rezoneze. E un om bătrân, e ca şi părintele lor, cu metehne ce se cer oblojite. Emanuel n-ar trebui să uite că datorită lui… Mă rog, el nu se mai simţea îndatorat cu nimic maestrului. Poate doar în virtutea afecţiunii pentru Luiza, care începuse să dospească, să capete formă, părând să devină o mare dragoste, ar fi continuat să-i cânte în strună maestrului, contabilizând totodată şi îngroşând cât permite în notele informative, crâcnelile, bârfele, injuriile, ameninţările, împroşcările, instigările împotriva ordinii statului socialist, infamante, decerebrate, fantasmagorice, dar perfect verosimile graţie vocaţiei narative cu care erau puse-n pagini. Obiectivul se afla la o adică pe mâini bune, deşi una dintre verigile lanţului ce se strânge în jurul lui începuse să se erodeze: culmea, pe Emanuel începuse să-l nemulţumească colaborarea cu negurosul căpitan Ardelean. La vreo patruzeci de ani tipul, corpolent, revărsat, aproape obez, negricios, încercănat, cu buze groase de ţigan… N-ar fi fost mare lucru chiar să fi fost. Părea să-înlăture însă din capul locului suspiciunea unei astfel de origini, prin gravitatea sumbră afişată ostentativ, ca o marcă a importanţei misiunii cu care era investit. Arăta pătruns până la ultima fibră. Oare

chiar credea în acea misiune, sau mima într-atât de bine, încât ajunsese şi el să creadă? Ce ar mai fi contat? Tot un drac. Conta că omul mânca o pâine bună, de zece ori mai bună decât îi dădea lui Emanuel slujba de profesor. S-ar fi putut spune totuşi că ucenicise pe lângă căpitanul Ardelean, tot aşa cum ucenicise pe lângă maestrul Vergilius; cine ar fi spus asta s-ar cam fi înşelat. Emanuel intrase în jocul notelor informative din instinct, plăcere şi curiozitate, pentru a-şi testa nişte disponibilităţi. Cum-necum, cineva trebuie să te corupă, să te iniţieze, să te verseze, e de râs şi până la urmă nesănătos să rămâi virgin. Dincolo de instinct, plăcere şi curiozitate, inevitabil îţi vei descoperi şi nişte interese. Obţinuse în sfârşit mult râvnitul post de profesor titular şi mai erau şi alte interese. În niciun caz însă, nu aspira la slujba sau statutul căpitanului Ardelean. Deşi vădea cultură, inteligenţă şi se bucura de nişte privilegii la care n-ar fi visat neam de neamul lui Emanuel, omul nu era de invidiat. Emanuel nu s-ar fi vrut în pielea lui.

Căpitanul adopta faţă de el un ton colocvial-zeflemitor, adresându-i-se cu dom' profesor, fiind totodată extrem de ferm când cerea informaţii despre clienţii din Pepinieră sau de la Grup, căci şi la Grupul Şcolar de Construcţii nr. 3 tot în ideea asta fusese titularizat. Păcat totuşi că prestaţia lui din Pepinieră nu reuşise să-i îmbunătăţească relaţiile cu editurile. Emanuel se întreba chiar dacă nu cumva căpitanul nu are suficientă putere în sistem, în funcţia de la Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste care îl acoperă. Nu poate, sau nu vrea să-l ajute? Nu-şi dădea seama. Căpitanul devenea extrem de evaziv dacă aducea vorba de situaţia lui de poet nepublicat. Cu acest subiect, parcă ar fi intrat în alt soi de conspirativitate, ca şi cum le-ar fi fost frică unul de altul. Treptat publicarea devenise o rană ce se cicatriza parcă sub un blestem. De doi ani aproape îi curta din răsputeri pe maestrul Vergilius, concomitent turnându-l şi de amorul artei, dar şi aşteptând ca de

undeva să sară iepurele şansei, din locuri şi de pe poziţii ireconciliabile la o adică.

Juca la două capete, cum se spune. Un joc al iubirii în definitiv, călăuzit de legi ale loialităţii special concepute pentru a fi încălcate. Emanuel se dedicase trup şi suflet acestui joc, descoperind în el şi o posibilitate de a-şi exprima revolta absconsă, difuză, aducând-o la lumină din adâncul viscerelor. Până la urmă este un drept al oricărui om şi cetăţean, să se revolte şi nu contează împotriva cui. Împotriva statului, a sistemului politic, a ideologiei, sau împotriva celor care instigă la revoltă împotriva statului, a sistemului, a ideologiei, a religiei oficiale şi a bisericii… Tot ce contează este să-ţi menţii statutul, vigoarea, vitalitatea revoluţionarului de profesie… Ştie el Ceauşescu ce căcat mănâncă atribuindu-şi chestia asta. Care căcat l-a făcut aşa mare şi frumos şi puternic. Care va să zică revoluţia şi revolta continuă, neostoită, cu manevrele, hărţuirea, intrigăraia, trădările, jocul iubirii, cu reguli şi fără reguli, dreptul celui mai puternic, dar şi al celui mai slab, care-i dator faţă de el însuşi să-l sape la rădăcină pe cel puternic, pentru a-l răsturna din capul trebii ca să-i ia locul.

Sună bine. Sună al dracului de bine. Emanuel se implicase cât îi stătuse în putinţă, dar i se cam vlăguise avântul. Ostenise, se melancolizase, i se acrise să se frece printre figurile famelice din Pepinieră, formând o familie unită de interese la fel de difuze şi absconse ca revolta din adâncul lui, emanând o duhoare promiscuă. Introvertiţi şi extrovertiţi de toată mâna, alcoolici paşnici sau militanţi, înflăcăraţi de diverse cauze exprimate pieziş, pentru a adormi vigilenţa colaboratorilor cu organele, afemeiaţi, frustraţi, debilizaţi şi derutaţi de bolile postmoderniste, provinciali roşi de visuri de mărire, studenţi, profesori, meseriaşi autodidacţi, toţi scăpaţi la taclale elevate ca vaca-n porumb, rumegând literatură, filosofii, politică în amestecuri grele, adesea explozive, până ar da să se umfle şi să crape. Toţi îşi făceau de lucru, se exhibau şi se

defulau sub bagheta maestrului, care propovăduia pervers ecumenismul literar:

— E loc pentru toată lumea sub soare, dragilor, dar mai ales şi în primul rând pentru mediocri. Mediocrii fac legea, să ţineţi minte de la mine. Ei sunt mai vitali, mai uniţi, mai hotărâţi, neîmpiedicaţi de nelinişti şi îndoieli…

Lui Emanuel i-ar fi plăcut se creadă că în felul ăsta maestrul bătea apropo la cei care o apucaseră cu mai multă hotărâre pe calea consacrării, subscriind mai hotărâți necesarelor compromisuri pentru a publica o plachetă de versuri. Aceştia beneficiau însă şi de o stea norocoasă, care pentru Emanuel nu se ivise încă. Intrau şi ei în categoria celor pe care maestrul şi-i socotea fideli, gata să lupte pentru principiile şi ideile lui, asemenea lui Emanuel. Ca o recunoaştere, maestrul comandă la un moment dat pentru ei nişte legitimaţii, Pepiniera căpătând astfel statutul unui soi de club privat, în care n-avea acces oricine de pe stradă. De-acum puteai participa la şedinţe doar în baza legitimaţiei. După ce se umplea sala cu vreo douăzeci de inşi, care ocupau scaunele şi încă vreo zece stând în picioare şi rezemându-se de pereţi, maestrul se pleca la urechea lui Emanuel şoptindu-i dispoziţii:

— Al doilea de pe rândul al treilea, şi al treilea din spate, şi ăla cu cravată roşie, şi ăla gras… Vezi cum faci să-i dai afară. Toţi sunt securişti. Cere-le legitimaţiile.

Deşi avea abilităţile necesare unei astfel de acţiuni de rutină, lui Emanuel nu-i pică prea bine. Se simţea cumva umilit în postura de vechil al maestrului, iar jocul lui dublu căpăta nişte conotaţii rizibile. Îi dădea afară tocmai pe cei care făceau posibilă adunarea lor. Prea bine, maestrul îşi tăia singur craca. De fapt, cu ajutorul lui Emanuel, care n-avea încotro. Lua legitimaţiile la verificat şi-i invita politicos afară pe cei fără, printre care şi căpitanul Ardelean, idiotul, tocmai atunci i se scula să dea cu nasul prin Pepinieră, când i se scula maestrului să-i dea afară pe securişti şi informatori,

sau bănuiţi doar. N-ar fi avut cum să-i ştie pe toţi, dar uite că-n privinţa căpitanului nu se înşela. Tot e bine că habar n-avea de Emanuel, pe care-l treceau toate apele şuşotind la scuze:

— Scuze, domnu' Ardelean, maestrul m-a pus. El a făcut regula asta cu legitimaţiile. Trebuie să plecaţi, dar n-aveţi nicio grijă…

Îi sugera şi de bună seamă că omul înţelegea: să nu-şi facă griji, îl va ţine la curent cu tot ce se-ntâmplă pe aici. Amândoi i-o coceau de fapt maestrului, măcar că Emanuel funcţiona în vremea din urmă, mai ales în virtutea inerţiei. O inerţie rea, de care încerca să se scuture lipsind tot mai des de la şedinţele Pepinierei, faţă de care îşi pierduse interesul. Ce se întâmpla acolo nu i-ar mai fi putut influenţa viaţa. Viaţa lui curgea deja în altă parte, căci între timp se mutase definitiv la Luiza, în apartamentul din Piaţa Kogălniceanu. Aici era bătaia peştelui, dar uite că de câte ori lipsea de la şedinţele Pepinierei, se pomenea cu maestrul la uşa noului său domiciliu din Piaţa Kogălniceanu. Emanuel s-ar fi mândrit cu noul său domiciliu; o mândrie care dădea să se dezumfle dându-şi seama că maestrul e de-al casei de ceva vreme, poate dinainte ca el să se fi cuplat cu Luiza. N-ar fi fost mare lucru ca Luiza să trăit cu el, într-o formă de concubinaj asemănătoare cu cea oferită lui, care ar fi vizat şi căsătoria, mă rog, îşi făcuse nişte iluzii în privinţa Luizei. Îi plăcuse să creadă că ar avea nişte principii în privinţa relaţiilor amoroase, spre deosebire de una ca Beatrice Ţârcovnicu şi altele de teapa ei, care se perindau prin Pepinieră… Emanuel ar fi vrut să creadă de asemenea c-a trecut de faza când curvele l-ar fi inspirat. Le socotea chiar aducătoare de pagubă, chiar dacă au un cuvânt greu de spus. Laolaltă cu mediocrii, desigur, vorba maestrului, şi ele, curvele, fac legea, fiindcă sunt mai vitale şi mai disponibile decât spiritele pure. S-ar părea că Luiza n-are reţineri şi prejudecăţi nici în privinţa bătrânilor, precum maestrul Vergilius, faţă de care e dispusă să-şi exprime compasiunea oferindu-le satisfacţii de tot

felul. Maestrul e ceva mai vârstnic decât tatăl Luizei, oh, ce lume, ce lume căzută… . Emanuel se oripila în sinea lui. Se vedea ţinând mâna la gură şi căscând ochii a groază, precum o ţărancă bătrână apucată pe calea bisericii.

Ce să mai fi zis de părinţii Luizei? Superonoraţi de vizitele neanunţate ale maestrului, care-i onorase totodată, pentru Emanuel era limpede de-acum, că le băgase fata-n seama… Emanuel se alinta şi se fandosea în sinea lui, desigur, asta era de fapt lumea pe care şi-o dorise din răsputeri, dinainte de a avea habar ce e şi cu ce se mănâncă, când plecase din Gogoşu său natal, dând cu sare-n urmă, ca s-alunge duhurile locului care i s-ar fi agăţat de suflet ca să-l reţină. Ce mai, se luptase pe viaţă şi pe moarte pentru a răzbate-n lumea asta, aşa că n-are decât să se înfrupte din ea până i s-ar apleca. N-are de ales. A ales fără să aleagă, cam tot aşa cum l-a ales pe căpitanul Ardelean. Lumea după care a tânjit îi umple gura acum apropiindu-l de aceşti oameni, înrudindu-l cu ei.

Viitoarea mamă-soacra aşadar: doamna Mara Davila, profesor doctor medic specialist în boli de nutriţie, şefa laboratorului de analize al Spitalului Elias, la patruzeci şi cinci de ani o femeie frumoasă încă, de o frumuseţe vădindu-se a fi fost cândva răpitoare, susţinută de damful devastator de trufie indus de un statut social de excepţie, din care Luiza se pare că a moştenit prea puţin, dacă i-a dat mâna să se încurce cu un profesoraş de teapa acestui Emanuel Victor Calomfirescu… Trufia doamnei Mara pare să funcţioneze în tandem cu cea a soţului, etalată la tot pasul prin statura şi atitudinea napoleoniană. Alt pitic atomic răzbătător, un model viabil pentru Emanuel, mai autentic decât maestrul Vergilius, pe urmele căruia să fi călcat, eventual sub îndrumarea competentă a căpitanului Ardelean. Tatăl Luizei, da, Necula Davila, şi el profesor doctor şi medic specialist, şeful secţiei de chirurgie a Spitalului Militar Central şi secretar de partid al Spitalului… Spre deosebire de căpitanul Ardelean, pe viitorul

tată-socru chiar îl invidia şi-l admira. S-ar fi vrut în pielea lui, deşi îi era cam imposibil să-i intre pe sub piele, oricât s-ar fi străduit şi ar fi uzat de talentul de a se face plăcut. Cel puţin deocamdată, omul îi impunea distanţă, tratându-l ca pe un intrus. Legătura cu Luiza, perspectiva unei căsătorii, era departe de a fi un atu pentru Emanuel, ba tocmai dimpotrivă. Dacă ar fi avut alt statut şi alte intenţii, poate că părinţii Luizei l-ar fi tratat cu ceva mai multă deferenţă. Îl complexau, urmăreau probabil să-l extirpe ca pe un corp străin, susceptibil să producă o infecţie. Dacă nu cumva era doar o impresie; încă ar fi vrut să creadă că i se pare că părinţii Luizei strâmbă din nas în preajma lui, în timp ce el saliva: oameni ca lumea, cum se spune, bine înfipţi în friptura suprastructurii…

Soţii Davila relaţionau dezinvolt, de pe poziţii de egalitate, cu mediul literar. Una era însă Emanuel, un aspirant care nu făcuse vreo dovadă a înzestrării, până la cei peste treizeci de ani câţi avea, şi cu totul alta maestrul Vergilius, ceea ce s-ar fi putut vedea după cât de aferaţi se învârteau în jurul lui, să-i pună pe masă câte şi mai câte delicatese, la care se dedulcise de altfel şi Emanuel de când se insinuase în sânul familiei. Delicatese de negăsit pe piaţă, procurate de domnul Necula din unităţile de comerţ speciale, pentru cadrele speciale… Nişte oameni speciali totuşi, care trăiesc diferit de prostime, oferindu-i încă lui Emanuel motive de admiraţie şi complexare deopotrivă. Stricăciunea acestei lumi, deh, cafeaua naturală, portocalele, bananele, salamul de Sibiu, muşchiuleţul afumat, măslinele greceşti, brânzeturile fine franţuzeşti şi băuturile pentru gusturi rafinate la discreţie, şampania, ginul, whisky-ul, vodka originală rusească şi poloneză, trabucurile cubaneze originale şi cartuşele de Kent şi Dunhill… Pe alese, o abundenţă şi-o risipă incitându-l pe maestrul Vergilius la alintăciuni de doi bani:

— Nu vă mai deranjaţi, dragii mei, stricaţi orzul pe gâşte…

Trufia vecină cu dispreţul a doamnei Mara, afişată mai cu seamă în preajma lui Emanuel, se dă peste cap pentru a se transforma în solicitudine.

— Lăsaţi, maestre, barem atâta stricăciune să ne faceţi.

O lume stricată, fulgeră iarăşi prin mintea lui Emanuel, stând la masă cu maestrul, cu părinţii Luizei şi Luiza. Singura lume vrednică de ales, de câştigat, de cucerit cu orice preţ. Dacă te ţin curelele, dacă ai vână şi curaj, sânge-n instalaţie. Toată lumea înfulecă în draci, doar maestrul abia dacă se atinge de bunătăţi. N-are desigur aptitudini de gurmand şi poate de aceea n-a rămas în familie, căsătorindu-se cu Luiza… Îi place să facă figură de ascet. Un ascet de tip special, cu derogare de la ţigări, cafea şi femei. Toarnă în el cafea non-stop, iar pachetul de Kent pe care i l-au pus pe masă aproape că-l termină într-o oră cât zăboveşte în vizită la soţii Davila. Nişte vechi prieteni, cărora se pare că nu le-ar fi displăcut un ginere precum poetul naţional Virgil Irimiciuc… Emanuel nu-şi poate scoate din cap că maestrul vine aici mai ales pentru el, să-i povestească ce s-a mai pus la cale în Pepinieră, dar uite că şi pentru a-i pune o vorbă bună pe lângă soţii Davila, cam bulversaţi de alegerea sentimentală a fiicei. Doamna Mara mai ales, vorbind şi-n numele lui bărbatu-său, evita totuşi vreo referinţă explicită la Emanuel, arătându-se doar împotriva măritişului.

— Eu cu Necula am spus că nu-i momentul să se mărite. Să-şi termine studiile mai întâi. Acuma spuneţi şi dumneavoastră, maestre, dacă n-avem dreptate. Luiza e un copil încă. Un copil fără minte…

Maestrul ispitit să-şi dea cu părerea, iar Emanuel picat la mijloc derutat, încercuit, indecis: să renunţe, să scuipe pe lumea asta stricată, sau să rămână pe baricadă, bazându-se pe sentimentele Luizei, zâmbitoare şi relaxată altminteri, sfidând pur şi simplu presiunea părinţilor. Ei nu-i pot sta în cale. În calea fericirii, care vă să zică. Nimeni nu i-l poate lua pe Emanuel şi tocmai că maestrul, la rându-i, garantează pentru el, sugerându-le soţilor Davila că

nu trebuie să rateze ocazia unui astfel de soţ pentru Luiza…

— Este desigur pentru dumneavoastră un copil, dar în fapt o femeie matură, cu capul pe umeri, care ştie ce-i trebuie. Are intuiţie; îl cunosc foarte bine pe Emanuel. Îmi e de mare folos în Pepinieră. Un tânăr de toată isprava, un cap de matematician şi un talent poetic de excepţie şi nu mai zic cât de serios şi hotărât, când e să se apuce de o treabă. Ce mai, doamna Mara, sunt plăcut surprins de hotărârea matură a Luizei. Nu mă îndoiesc totodată că măritişul nu numai că n-o va disturba de la studiu, ci chiar îi va prii…

— Eu una mă foarte îndoiesc, îl contrazicea doamna Mara. S-a dovedit ştiinţific…

— Ce anume s-a dovedit? Şi hai să nu amestecăm ştiinţa într-o poveste de dragoste atât de frumoasă, care chiar mă încântă.

Domnul Necula preia şi dezvoltă teoria schiţată de nevastă-sa, pe înţelesul profanului care este maestrul.

— S-a dovedit că schimbul de substanţe pe care îl presupune o relaţie de tip marital, diminuează în mod drastic capacitatea de concentrare şi scade interesul pentru studiu.

— Domnu’ Necula, daţi-mi voie să vă spun că nu cred o iotă din astfel de teorii. Repet, Luiza e o femeie matură, tânără, sentimentală, pasională, dornică de a se dărui şi de a-şi construi un viitor alături de acest tânăr. Un tânăr excepţional, repet…

Maestrul, sărmanul, îl lăuda cui trebuie, virtualilor socri, îndemnaţi să-l ia de suflet şi n-o să le pară rău. Îl trăgea apoi de mânecă să nu mai lipsească de la şedinţele Pepinierei, să ţină aproape, fiindcă acolo se fac jocurile, acolo-i bătaia peştelui, acolo i se decide viitorul, în pofida unor vicisitudini trecătoare, căci vremurile sunt aşa cum sunt, dar fără îndoială se vor îndrepta…

Omul nu zăbovea mai mult de o oră. Îl aştepta acasă o familie numeroasă de manuscrise. Emanuel reţinea tot ce spunea şi încă multe pe deasupra. Cum

sunt vremurile? De tot rahatul, desigur. Cum se vor îndrepta? Păi scăpând de comunişti şi mai ales de capul lor, tartorul tartorilor, Ceauşescu. Îngroşa cât permitea iarăşi, sfidând riscul ca alţi informatori din Pepinieră să-l dezmintă prin consemnările lor. Nu-şi asuma de fapt niciun fel de risc, maestrul pretându-se la a i se încărca nota de plată. Adevărul e că se înrăise, urmând parcă tot mai în răspăr cursul vremurilor. Devenise pentru organe un obiect al muncii extrem de profitabil. Inevitabilul se produse în sfârşit. Notele informative ale lui Emanuel şi ale altora îşi arătară roadele. Îi dăduse el afară din incinta Pepinierei pe securişti şi informatori, deci era firesc să le vină şi lor rândul. Sau poate că închiderea Pepinierei de către Securitate, avea să presupună Emanuel după revoluţie, făcea parte dintr-un plan mai amplu, care adăuga încă o picătură în paharul diversiunilor de toată mâna, programat să dea pe afară în decembrie 1989. Până atunci însă, până la momentul de răscruce al tuturor diversiunilor, în ianuarie 1987, imediat după sărbători, maestrul Vergilius a primit o lovitură nu tocmai uşor de suportat, măcar că n-a fost închis, n-a fost ţinut în beciurile Securităţii şi nici arestat la domiciliu. N-a fost nici accidentat sau „sinucis”, precum alţi contestatari, disidenţi veritabili sau pârâţi, de numărat altminteri pe degete. Prea puţini se încumetau, prea puţini mişcau în front şi totuşi uite că maestrul Vergilius părea să fie unul dintre aceştia, ajutat desigur în bună măsură de unii precum Emanuel, pe care şi-i făcuse ucenici special, parcă, pentru a-i purta vorbele şi ideile prin lume, turnându-l şi grăbindu-i căderea. Părea să fie, dar nu era sigur, dovada că i s-a administrat o pedeapsă preventivă, uşoară: i s-a închis prăvălia, clubul, Pepiniera, care oricum nu-i aparţinea. Atât.

*

Atunci a fost când maestrul a dispărut. Nu l-a mai văzut nimeni. S-a retras se pare într-un soi de

arest la domiciliu autoimpus, scârbit de duşmanii pe care-i vedea frecându-şi palmele satisfăcuţi şi deopotrivă îngreţoşat de cei care i se arătaseră prieteni, ucenici, discipoli, linguşindu-l în draci, turnându-l şi săpându-l totodată sârguincioşi. Pe Emanuel îl lăsă rece această punere-n scenă de doi bani: maestrul dispărând odată cu Pepiniera lui, profitând la o adică de oportunitatea ce i se oferea de a se retrage din lume, pentru a-şi definitiva opera… Pentru Emanuel, mai ales în vremea din urmă, Pepiniera fusese ultima legătură, silnică, întru câtva, cu lumea literară. Şi despre el s-ar fi putut spune că s-a retras, dar în niciun caz pentru a se ocupa de operă, concomitent descoperindu-se vindecat până şi de morbul scrierii notelor informative. Revolta, jocul plin de eschive, contraatacuri, atacuri prin surprindere, lovituri sub centură şi tot aşa, deh, să te strecori pe întuneric, ca un hoţ, să scormoneşti febril prin rahatul complexelor reale sau presupuse, inventate deliberat, pentru a însăila naraţiuni perverse, înveninate, explozive… După închiderea Pepinierei rămăsese cu colegii de cancelarie de la Grup, care de-acum n-aveau decât să dea în turbare rumegând la bancuri cu nea Nicu şi ţaţa Leana, agrementate cu bârfe subversive de doi bani aruncând în derizoriu sărăcia, cozile, vitrinele şi magazinele goale, cartelele pentru alimente, frigul din locuinţe… Absolut totul se preta la a fi luat în râs. *O, ţară tristă, plină de humor*… Ţara lor, a căpitanului Ardelean, a superiorilor şi a subalternilor lui, a slugilor, printre care se prenumăra şi Emanuel.

Căpitanul Ardelean şuiera în barbă, pe sub buza groasă, răsfrântă şi vânătă, a neamului lui. Monologa îndeajuns de tare ca să fie auzit de Emanuel, de vreme ce şi el fusese amestecat în ciorba asta, laolaltă desigur cu însuşi căpitanul, acesta însă având nişte motivaţii speciale. Ar fi fost cazul ca Emanuel să intuiască aceste motivaţii, să le aprecieze la adevărata lor valoare.

— …dom’ profesor, hai să fim serioşi! Pepiniera geniilor! De genii are ţara nevoie pentru

construirea societăţii socialiste multilateral dezvoltate? Căpitanul luă o pauză lungă, aşteptând probabil un răspuns de la Emanuel, impasibil, aşteptându-l la rându-i să-şi răspundă singur, revenind eventual la gânduri mai bune. Tuşi: Avem un geniu conducător şi alte genii pe lângă el… Au, bineînţeles, şi geniile rostul lor. Nu neg. Nu sunt un ignorant. Să nu uităm însă dăruirea de sine şi zelul atâtor ignoranţi anonimi, care au împins ţara înainte, care au construit socialismul cu cărămida trupului, vorba poetului nostru naţional genial şi uite-l pe căpitan contrazicându-se: ştiu, dom' profesor, geniile trebuiesc cultivate, încurajate, ocrotite, dar nu în felul ăsta: să se strângă acolo să înjure Partidul pe banii Partidului. Nu e corect, dom' profesor. Să muşti mâna care-ţi dă să mănânci. Niciun câine nu face asta, decât numai dacă-i bolnav la cap.

Avea mania asta căpitanul, să-i facă educaţie şi unde mai pui că uzând de o dialectică pe înţelesul ignoranţilor, frizând cel mai adesea ridicolul. Un cretin! O piesă esenţială totuşi în sistem, care trebuie unsă cu grijă. De astă dată Emanuel socotea că-i bine să facă pe ofensatul, pentru a-i tatona dispoziţia, să vadă dacă poate forţa nota…

— Ştiţi bine tovarăşu' Ardelean că nu împărtăşesc ideile maestrului Vergilius. Singurul motiv pentru care m-am dus acolo, în gura lupului, a fost ca să vă dau o mână de ajutor. Ţin să vă reamintesc că am fost trimis…

— Dom' profesor, să nu mai pronunţi niciodată astfel de lucruri dacă vrei să-ţi fie bine. Pur şi simplu nu e cazul ca să-mi reaminteşti mie indiferent ce…

Emanuel încă forţa nota, presimţind c-ar permite.

— Oricum, nu e cazul să sugeraţi că aş fi înjurat Partidul. Pur şi simplu nu e corect.

Emanuel îi folosea cuvintele, presimţind că-n felul ăsta îl va aduce pe calea cea bună. Îl ajutase adică; acum, să-l cam scutească.

— Pepiniera, dom' profesor, să şi-o bage-n mă-sa!

În pofida radicalismului, dispoziţia căpitanului era relaxată şi totodată alunecoasă. Foarte posibil să fi fost la curent cu manevrele oculte din suprastructurile sistemului, avea să-şi spună Emanuel peste doi ani şi ceva, după ce se va fi ales praful de sistem, de societatea socialistă multilateral dezvoltată şi de Partidul a cărui majusculă deriva din unicitatea, unitatea şi forţa indestructibilă. Foarte posibil, căpitanul să fi gândit cu totul altceva decât spunea. Sistemul, Partidul, societatea socialistă multilateral dezvoltată, să şi le bage-n mă-sa pe toate. Toate se pretează la a fi sacrificate, pentru a putea fi salvaţi oamenii din suprastructura sistemului şi a Partidului, păstraţi acolo unde dintotdeauna le-a fost locul, în capul trebii, în fruntea bucatelor şi privilegiilor. Foarte posibil ca încă de atunci să li se fi pregătit salvarea, păstrarea, conservarea, pregătindu-se totodată lovitura de graţie care avea să spulbere sistemul, societatea socialistă multilateral dezvoltată şi Partidul, avea să-şi spună Emanuel după consumarea loviturii de graţie. Deocamdată, n-avea nici urmă de viziune asupra acelor evenimente, deşi nu-i exclus să fi presimţit ceva (şi asta îşi va fi spus, rememorând şi analizând retroactiv) de vreme ce se vroia ieşit din jocul notelor informative cu indiferent ce risc, chiar şi al pierderii titularizării, obţinute mai ales datorită prestaţiei la căpitanul Ardelean. Nu te gândi însă că un oltean isteţ ca Emanuel n-ar fi în stare să întoarcă pe dos un ardelean securist împuţit. Şi totuşi gestul lui de revoltă de a refuza să mai colaboreze (Nu mai pot, tovarăşu' Ardelean, credeţi-mă, v-am ajutat cât am putut…) după cum intuise, luând aminte la dispoziţia relaxată-alunecoasă a căpitanului, nu presupunea cine ştie ce riscuri. Doar n-or să-i ia boii de la bicicletă, vorbă lui Gogu din Gogoşu, care se adaptase şi el confruntărilor cu sistemul în timpul colectivizării şi după aceea, când colectivul a devenit rai fură dacă vrei să ai, mă rog, tovarăşii nu te iartă, dar trebuie să mai închidă şi ei ochii, trebuie să ne îngăduim unii pe alţii, suntem neamuri la o adică, facem parte din acelaşi neam de

slugi nemernice, care când le vine la-ndemână fac pe stăpânii…

Dincolo de schimbarea şi ruptura de mari proporţii de peste doi ani şi ceva, care avea să pritocească amestecul de slugi şi de stăpâni şi pe care o presimţea extrem de vag şi poate doar în preajma căpitanului Ardelean, Emanuel simţea imperios nevoia unei schimbări personale. Destul cotrobăise prin vieţile altora, de amorul artei sau din considerente pragmatice, neglijându-şi la o adică propria viaţă. Viaţa lui de burlac, robotind la o aură de poet damnat, nu-i mai suna bine deloc. Aspira deja la un alt soi de joc al iubirii. Mai adevărat, mai curat, mai înalt… Luiza, bineînţeles, miss Piggy, purcica lui dragă, care-n pofida unor mici derapaje inerente, scuzabile, îi arătase că-l iubeşte şi-l doreşte doar pentru ea, şi el destul de reţinut în a-şi asuma patetismul situaţiei. Tot în expectativă, amânând, temporizând, aşteptând ce? Poate o femeie mai vrednică de năzuinţele lui, de revoltele lui absconse; o partidă mai bună, care să-l merite şi de bună seamă că şi el merită. A tot aşteptat şi a tot dat cu piciorul, până să ajungă la Luiza, purcica lui minionă – o alinta uneori în felul ăsta, fără să-şi pună problema că ar putea s-o jignească, măcar că ea părea să înghită cam cu noduri. Purcica lui inteligentă, foarte matură în gândire, echilibrată, studentă medicinistă eminentă, nu mai spun din ce familie, cu o situaţie la care n-ar fi visat neam de neamul lui de ţărani, clăcaşi, pălmaşi, colectivişti… Că trăia cu ea şi că de vreo trei săptămâni se mutase la ea, asta n-ar fi însemnat mare lucru. Avusese destule experienţe de felul ăsta, fiind pregătit pentru orice fel de situaţie şi mai ales fiind pregătit să-şi ia lumea-n cap când nu i-ar mai fi picat bine, înainte de a fi gonit-umilit, de astă dată nu de ea, în niciun caz de ea, de purcica lui inteligentă-matură-echilibrată care pur şi simplu îl diviniza. Ce-l reţinea să subscrie dorinţei ei fireşti de a întări-pecetlui relaţia lor prin căsătorie era damful greu de ostilitate din atmosfera apartamentului din Piaţa Kogălniceanu, întreţinut de părinţii ei, prea laşi

sau prea civilizaţi pentru a-şi manifesta făţiş sentimentele.

Livingul şi cele trei dormitoare, cele două băi, holurile şi bucătăria ofereau din belşug spaţiu vital şi spaţiu de manevră, Luizei şi lui Emanuel pe de o parte şi soţilor Davila pe de alta, fără ca cele două cupluri să se stânjenească, oferindu-şi chiar luxul de a nu se vedea deloc, asta fiind de altfel mai ales dorinţa doamnei Mara, vizându-l de fapt pe potenţialul ginere şi pe care şi-o exprima într-o manieră puerilă. Te pomeneai bunăoară cu ea intrând ca din întâmplare în bucătărie ca să caute ceva prin dulapuri, pe când Luiza şi Emanuel mâncau sorbindu-se din ochi, fără să adreseze vreun cuvânt de salut şi special parcă pentru a putea ieşi trântind uşa – un semnal desigur pentru Emanuel, că nu-i dorit, potrivindu-se cu faptul că-l evita, şi ea şi bărbatu-său, ceea ce părea să-l afecteze mai mult decât ar fi vrut Luiza să accepte.

— Ce are maica-ta?

— Ce să aibă? S-a sculat şi ea cu fundu-n sus, dacă n-o fi băgat-o bărbatu-său în seamă. Ce-ţi pasă? Surâse candid. E prea fericită în dimineaţa asta, după aproape o lună cu Emanuel la ea, în casa ei, în patul şi-n sufletul ei, ca s-o mai atingă nemulţumirile părinţilor şi nemulţumirile lui Emanuel faţă de felul cum îl tratează familia ei… Emanuel, dragule, eşti prea sensibil pentru nişte chestii care nu merită atenţie.

Emanuel oftă adânc, părând să-şi recunoască sensibilitatea, dar de fapt exacerbându-şi-o într-un mod masochist întru câtva: soarbe din ceaşca de cafea dând ochii peste cap, strâmbându-se, ca şi cum ar bea otravă, şovăitor, grăbit totodată; în cel mult în cinci minute va trebui să iasă pe uşă şi s-o ia spre şcoală. Arată totuşi diferit faţă de cel care era până să intre în familia Luizei, abuziv la o adică, ca şi cum n-ar fi el bărbatul acesta plin de prestanţă, pus la patru ace, în costum maro cu dunguliţe albe venind ca turnat pe el, cămaşa prăzulie şi cravata asortată cu nod cât pumnul, ac de cravată şi butoni asortaţi, cu

monturi din piatră de ametist – o costumaţie comandată de Luiza, pentru a avea alt fason şi altă imagine în lume, pe stradă şi la şcoală, printre colegii de cancelarie şi elevi, iar lui bineînţeles că-i pica bine. Noua lui carismă vestimentară face parte din schimbarea pe care şi-o dorea, din acel alt soi de joc al iubirii, mai înalt, mai adevărat, mai curat şi aşa mai departe. Rămâne totuşi ceva care nu se leagă, păcat, mare păcat…

— Se uită la mine ca la un căcat. Şi ea şi taică-tău.

— Ei, şi tu acuma! Nu-ţi mai face atâtea probleme pentru nişte nimicuri. Nu depindem de ei, ascultă-mă, cât de curând va veni timpul să ne separăm, să ne mutăm la casa noastră. Ai răbdare.

— Luiza, înţelege-mă, asta-i totuşi o problemă, că ai tăi nu mă înghit, nu mă vor.

Era oful lui, la care se întorcea destul de des, umbrind avântul şi entuziasmul Luizei, care încerca să-l liniştească dând din mână, într-o dispoziţie relaxată-alunecoasă amintindu-i întru câtva de căpitanul Ardelean, vezi, oricât de diferite ar fi fost cele două tipuri de jocuri ale iubirii, pe undeva făceau atingere. Luiza parcă l-ar fi dus cu preşul, spunându-i fie că i se pare, că prea pune la suflet toate nimicurile, fie că ei, părinţii, sunt prea ocupaţi pentru a avea timp şi stare să-l bage-n seama, să-i facă conversaţii agreabile, de convenienţă şi că aşa sunt ei de felul lor, cam ciufuţi. Sunt nişte oameni ocupaţi, prea prinşi de slujbele lor ca să le mai ardă de cei din jur, iar în definitiv, dacă nu l-ar dori, câtă vreme ei se iubesc, care ar fi problema?

Exista totuşi o problemă, pe care nu o putea împărtăşi purcicăi lacome de dragoste. Ea n-ar fi înţeles… Ba tocmai că ar fi înţeles şi nu i-ar fi sunat bine. Iubirea care trece prin stomac, cum se spune. Părinţii ei nu-l doresc, dar el îi doreşte. Dorinţa de a intra în familia Luizei, aşadar, mai puternică decât sentimentele nutrite faţă de Luiza. Iubirea interesată, despre care scrie în unele cărţi că nu e iubire, ci un simulacru, o înşelătorie cu efecte imprevizibile,

întorcându-se adesea asupra celui care înşală, mă rog, unde dragoste nu e nimic nu e… Emanuel citise mult şi aplicat, atât cât să-şi dea seama că nu trăieşte în cărţi. Uitase multe din ce citise, simţind în schimb din plin pe propria piele că viaţa e extrem de dură şi realitatea de rahat, cotropită de întunecimi care te năpădesc tocmai când ţi se pare că l-ai apucat pe Dumnezeu de un picior şi-l manipulezi cum îţi cântă cheful…

Tocmai acum, uite, soţii Davila sunt fripţi să-l vadă ieşit din familia lor şi din viaţa fiicei, care îl linişteşte ducându-l cu vorba, aburindu-l, spre binele lui pasămite… Tot frecându-şi oful, apăsarea, Emanuel se lumină într-un târziu: opoziţia părinţilor Luizei nu numai că n-ar trebui să-l reţină, dar ar fi principalul motiv pentru a grăbi oficierea căsătoriei. Condiţiile sunt cât se poate de favorabile, dat fiind că Luiza, la rându-i, e friptă să se mărite. Se grăbeşte ca fata mare, cum se spune-n popor, măcar că la ea nu mai e cazul, cine ştie de când şi-a irosit fetia? Sau poate că se grăbeşte ca să nu-i treacă vremea, deşi poate că nici asta n-ar fi cazul la cei douăzeci şi trei de ani ai ei, la situaţia şi statutul care fac din ea o partidă râvnită. Ce mai, se grăbeşte ca să nu-l piardă pe Emanuel al ei, după cât de topită se arată, aşa încât datoria lui e să bată fierul cât e cald. Iubirea e o muncă de zi cu zi şi o durere. Iubirea şi căsătoria. Să se lege la cap fără să-l doară, cum se spune tot în popor. Vorba vine că nu-l doare, orice om are durerile lui, dar se cuvine să lase de înţeles că nu-l doare. Trebuie să fie mai curvă decât curva pe care i-a scos-o-n cale curva de viaţă.

Nuntă la Mărul de Aur

Cererea lui în căsătorie se cuvenea să sune a ofertă. Chiar aşa şi suna. O ofertă formulată în termeni speciali, în împrejurări întru câtva speciale, după o partidă de amor instrumentată precum o simfonie urmând o linie melodică spiritualizată şi deopotrivă cutremurătoare, ce îmbina extazul cu viziunile morbide, punctate de strigătul de luptă al Luizei: Omoară-mă! Omoară-mă! Omoară-mă!…

Era foarte puţin probabil să fi mimat. Emanuel oricum nu-şi făcea probleme de genul ăsta. Pe lângă unele talente de natură intelectuală, precum matematica sau arta poetică, se putea mândri cu o potenţă sărită din normă, substituită la o adică tot de intelect. Un cuţit cu două tăişuri: adesea se risipise cu o generozitate pe care n-ar fi meritat-o nişte fiinţe ingrate, lăsându-se dus la vale de un complex de inferioritate care tindea să se transforme în opusul lui… Îi plăcea să se psihanalizeze singur, deşi ştia că nu-i tocmai în regulă: fizicul lui confirma spusa că bărbaţii cu aspect de estropiaţi, nedăruiţi de Dumnezeu cu statura rezonabilă, cu înălţime de peste un metru şaizeci, posedă în compensaţie alte calităţi. Abordase doar subiectul cu maestrul Vergilius, omiţând aspectul cel mai relevant. Maestrul îl omisese desigur intenţionat, poate fiindcă nu se putea da drept exemplu, precum Emanuel, care se considera, pe bună dreptate, mai bărbat decât mulţi bărbaţi falnici, înalţi ca brazii, cu statura sexului său de douăzeci şi opt de centimetri în poziţie de atac. Şi-o măsurase prima dată cu rigla, în primul an de liceu, cu puţin înainte de a afla că cei douăzeci şi cinci de centimetri, câţi avea pe atunci, nu sunt un handicap, ba tocmai dimpotrivă. Se temea, ca să vezi, că-i va mai creşte, tot aşa cum se temea că nu va mai creşte în înălţime. Ar fi putut-o lua ca pe un semn faptul că de atunci, de când a început să-şi ia seama la măsuri, a crescut câte trei centimetri şi într-un sens şi în

celălalt. Mai apoi avea să descopere în cei douăzeci şi opt de centimetri un alibi pentru un preaplin de bucurie, bun de împărţit cu femeile cărora le-ar da mâna să-l trateze cu indiferenţă sau dispreţ, din pricina staturii sau a originii ţărăneşti. În ultima vreme însă, nu a mai avut parte de astfel de umilinţe. Cum-necum, a învăţat să evite, păstrând bucuria, cu gust de supliciu eventual, care pare s-o descentreze şi s-o dezasambleze pe Luiza, pentru a se putea remonta. Bucuria o purifica şi-o turmenta, ajutând-o să-i digere oferta. Chiar îi plăcea ce auzea. Era şi timpul…

— …să intrăm şi noi în rândul lumii. Trăim în curvie, nu e bine. Să ne cunună la sfat şi la biserică şi, după posibilităţi, poate om face şi o fărâmă de nuntă…

Trebuie că-n felul ăsta o ceruse de nevastă şi taică-său pe maică-sa. Emanuel mima smerenia ţăranului care-şi ştie rostul şi limitele, ştiind că ea nu prea suportă chestiile de genul ăsta. Îi testa astfel permeabilitatea, cerbicia necesară vieţii de cuplu. Realitatea-i dură, desigur, cotropită de întunecimi. Emanuel se oferea, insinuând nişte condiţii acolo-n dormitorul ei ticsit de mobilă albă, stil Ludovic al XVI-lea, în patul ei cât o corăbioară, cu vela baldachinului de satin albastru-pal fluturând în vânt, legănându-se pe valurile înspumate ale aşternuturilor dantelate, electrizate de exaltarea trupurilor lor tinere.

O omorâse, da, guiţase ca o scroafă-n călduri. Acum, auzindu-i oferta, faţa i se lumină şi-i căzu iarăşi în braţe, amuţită de emoţie. A trecut testul. Îşi merita soţul.

Se anunţa o nuntă de vis. Ea îşi bagă numaidecât în viteză părinţii, al căror potenţial Emanuel doar că-l bănuise, fără să aibă însă habar de ce sunt în stare. O fărâmă de nuntă, după posibilităţi, era vorbă-n vânt. Cât despre orgoliul soţilor Davila, susţinut de dispreţul faţă de potenţialul ginere, uite-l plecându-se şi frângându-se sub voinţa fiicei, comoara lor, pentru care nicio concesie şi niciun

sacrificiu n-ar fi prea mare. Şi asta bănuise Emanuel, dar de-acum nu mai era o bănuială: Luiza era într-adevăr stăpâna lor, a părinţilor; putea face din ei orice ar fi dorit. Totodată el se descoperea stăpânul ei, al comorii, descoperind concomitent că nici n-ar fi conceput altfel. Acesta era de fapt jocul după care tânjea fără să ştie, pe când bâjbâia ca un nevolnic prin naraţiunile notelor informative şi prin poeme aducătoare de pagubă. Depăşise însă faza asta, gata, trecuse, dăduse cu sare-n urmă, alungase duhurile rele. Norocul şi fericirea irupeau şi pulsau de-acum în lumina mare a acelui miez de aprilie când au început pregătirile pentru nuntă.

Poate unde dispăruse atât de brusc şi dureros şi chiar li se făcuse dor, maestrul Vergilius a fost primul la care s-au gândit să-l facă părtaş fericirii lor. Să şi-l facă naş, desigur, era cea mai potrivită persoană. A fost ideea Luizei, iar Emanuel n-a avut nicio obiecţie. Omul trebuie băgat în seamă în definitiv, mai ales după lovitura soldată cu pierderea Pepinierei, care se pare că l-a cam afectat. Trebuie băgat în seamă, ca să nu-şi facă te miri ce impresii… Erau lucruri pe care Luiza nu le ştia şi nu avea rost ca Emanuel să i le împărtăşească: relaţia lui cu căpitanul Ardelean şi cum a influenţat această relaţie situaţia maestrului, mă rog, noi îl iubim. Asta-i tot ce contează: îl iubim şi ni-l dorim naş. Atâta că-i holtei, nu ne poate oferi şi o naşă… N-are importanţă. Luiza nu stă în loc de interdicţii de genul ăsta, în caz că ar exista, iar Emanuel nu-şi aminteşte să existe. Ştie doar că acolo unde există un naş, trebuie să existe şi o naşă, mă rog, nu stăm în loc de reguli, mai cu seamă când e vorba de maestrul Vergilius. Maestrul şi naşul lor, da, sună excelent.

Omul nu răspundea la telefon, dar n-au pregetat să se ducă la el acasă în Calea Călăraşilor, însufleţiţi de cele mai cordiale sentimente. Că n-au reuşit să dea de el, asta-i altă poveste, ciudată întru câtva. Au sunat îndelung la uşă, căci Luiza pretindea că văzuse lumină la una dintre ferestrele lui, până să intre în scara imobilului. Maestrul locuia la ultimul etaj, al

treilea, al unei case negustoreşti vechi de circa o sută de ani. Pe când îl vizita, Emanuel văzuse undeva sub streaşină, săpate în tencuială şi şterse de intemperii, resturile unor cifre: 188… Acela era cu siguranţă anul construcţiei. Casa se afla acum aproape de zona demolării în extindere, aflată la rândul ei sub presiunea extinderii Şantierului Centrului Civic. Se construia şi se demola concomitent. Tocmai fuseseră dărâmate Aşezămintele Brîncoveneşti, Biserica Sfânta Vineri şi o bună parte din Cartierul Dudeşti. Lui Emanuel i se atrofiase considerabil interesul faţă de discuţiile vizând acest subiect, marcate de mirare cumva îngrozită: s-a pus nebunul să dărâme Bucureştiul cu tot cu biserici şi monumente istorice, ca să ridice în loc nişte oribilităţi faraonice pe placul lui şi al nevesti-sii… Emanuel se proteja impunându-şi să nu-i mai pese de nebunii care se minunau de nebun, care fuseseră o vreme pentru el nişte obiective şi obiecte ale muncii. De-acum gata. Demisionase.

Se pare însă că maestrul a demisionat şi mai hotărât decât el. Nu răspunde la uşă. Se pare că nu mai vrea să ştie de nimeni. Tot ce pot face e să-i bage pe sub uşă o invitaţie la nuntă şi poate că până la urmă o să se simtă. Aplecându-se în faţa pragului, Emanuel simţi o boare de regret înviforându-i fruntea. Nu-l vor mai avea naş. Mare păcat. Pe de altă parte nu era de crezut că Luiza ar fi avut halucinaţii văzându-i fereastra luminată, halucinaţii provocate eventual de nişte animozităţi lăuntrice lăsate de trecerea maestrului prin viaţa ei… Naiba ştie. Poate că omul chiar nu vrea să-i vadă, de cât de supărat o fi pe lume şi pe viaţă, presupuse Emanuel. Luiza presupuse la rându-i:

— Şi dacă a murit, încuiat în casă? Atunci am avea de aşteptat până o să înceapă să pută şi s-or sesiza vecinii ca să cheme Miliţia să spargă uşa. Cum e el singur şi şubred, e foarte posibil.

— A murit cu lumina aprinsă, da, şi-o fi presimţit sfârşitul şi, dacă n-a avut lumânări la-ndemână, a recurs la soluţia asta rezonabilă.

Coborâră pe bâjbâite scara zăcând în beznă, iar odată ajunşi în stradă nu văzură nicio lumină la niciuna din ferestre. Clădirea arăta ca o carcasă golită de organele vitale, în care mai rămase un rest de compost emanând un iz de putreziciune. Ca şi cum toţi locatarii imobilului muriseră de o bucată de vreme şi tocmai îşi desăvârşeau putrefacţia, ca nişte animale marine eşuate pe ţărm şi macerate de soare. Amuşinau izul acela fetid, straniu şi deopotrivă familiar, întârziind, deşi aveau o sumedenie de treburi. Pregătirile pentru nuntă îi presau şi totuşi nu le venea să plece. Mireasma liliacului şi a florilor de Mâna Maicii Domnului care atârnau peste garduri era dreasă cu mirosul de fecale şi gunoaie al Bucureştiului; o lume pe care ei, doi îndrăgostiţi, o luau în stăpânire plimbându-se mână-n mână pe trotuarul îngust, ispitindu-şi viitorul şi fericirea.

Trecu un tramvai zguduind caldarâmul şi lăsând în urmă o dâră de lumină văroasă. O lună plină enormă, roşcată, ieşi dintre nori şi atunci le ieşi în cale, apărând ca din pământ un bătrân într-un palton sau pardesiu negru ponosit, lung şi larg ca un anteriu de preot, cu pălărie neagră cu boruri largi de sub care se iveau nişte plete cenuşii, soioase, câlţoase, răsfirate parcă de vânt. Avea o uitătura imobilă şi faţa cenuşie flască, precum o mască, stropită parcă de noroi. Emanuel îl asemănă în sinea lui cu un jidov rătăcitor, care de bună seama că le-ar fi putut da nişte lămuriri.

— Bună seara. Căutăm pe cineva care locuieşte în clădirea aceea. Se pare însă că nu mai locuieşte nimeni acolo. N-aveţi cumva idee ce s-a întâmplat?

Omul părea să vorbească normal după felul cum i se mişcau buzele, dar vorbele ieşeau din el hârşâite, şoptite, abia auzite, urcând parcă dintr-un hău adânc şi pierzându-şi pe parcurs forţa.

— I-au evacuat pe toţi, stimate domn… Intenţia lor e să omoare casa. Ei nu ştiu că această casă are o viaţă mai lungă decât viaţa lor nemernică. *Ei* sunt sortiţi pieirii…

— Care ei? întrebă Emanuel, deşi n-ar fi fost mare lucru să-ţi dai seama pe cine avea în vedere bătrânul. Întreba dintr-un reflex îndelung exersat, pentru a auzi lucruri ce se cer consemnate. Întreba pur şi simplu ca prostul, incitându-l pe bătrân să parabolizeze şi să aiureze.

— Ei? Stimate domn, ei sunt nişte privilegiaţi. Pentru ei judecata se va întâmpla din viaţa asta chiar, ceea ce le va uşura soarta…

— Nu înţeleg. Fiţi vă rog mai explicit.

— Foarte rău că nu înţelegi, stimate domn. Degeaba că minciuna îţi dă să mănânci şi-ţi ţine de cald, că nu vei mai creşte niciun centimetru, ba tocmai dimpotrivă. Vei scădea. Ce ţi-e scris în frunte ţi-e pus. Până n-ai să înveţi să citeşti şi să pătrunzi, n-ai nicio şansă să scapi. Calea mântuirii e strâmtă şi necăjicioasă, stimate domn, aşa că strâmtorează-te şi necăjeşte-te. Tot răul spre bine, omule, şi mai ales, omule, nu uita datoria pe care o ai faţă de om. Să nu uiţi, omule… Glasul i se limpezea treptat, devenind tot mai ridicat, atingând în sfârşit un apogeu bubuitor: Pocăieşte-te! Tu l-ai omorât pe Iisus! îl împunse cu arătătorul în piept. Ia-ţi seama, omule! Pocăieşte-te!

Emanuel se prinse în jocul bătrânului. Căci de bună seamă era un joc, ca altele, ale altora, pe care de-a lungul unei vieţi se străduise să le deprindă.

— Cum l-am omorât, stimate domn?

Luiza îl trăgea de-acum de braţ, speriată probabil de nebunia bătrânului, care ameninţa parcă să devină agresivă. Emanuel încerca să-şi amintească unde mai auzise genul ăsta de discurs prolix şi sentenţios. În Pepinieră parcă, doar că acolo îi flutura pe la urechi şi pica mai mult în gol, pierzându-şi sensul, sau n-avea el dispoziţia necesară pentru a-l percepe cum trebuie… Glasul bătrânului coborâse iarăşi, devenind o şoaptă hârşâită care profera ceva ca un blestem sau proorocire. Emanuel oftă, un sărman nebun pe care trebuie că o viaţă plină de greutăţi îl adusese în aşa hal. Mirosul, pe care îl crezuse al clădirii sau al oraşului, era de fapt al lui.

Un miros al locului şi totodată al timpului. Ca şi cum rămăşiţele tuturor generaţiilor s-ar fi sedimentat şi concentrat în trupul bătrânului. Pe cât de incitant era pentru Emanuel, pe atât de insuportabil era pentru Luiza.

— Hai să mergem, dragule, nu văd ce ai de-mpărţit cu nebunul ăsta. Pute de-ţi vine rău, hai, nu mă mai supăra…

Ar fi fost desigur o prostie s-o supere acum, în preajma nunţii, tocmai când părinţii ei s-au înmuiat considerabil… N-o mai văzuse de mult aşa pornită şi totuşi nu se îndura s-o ia din loc, hipnotizat parcă de bătrân, de aspectul şi vorbele lui, de mirosul fetid al morţii care-l capta şi-l ţintuia locului. Glasul părea să i să limpezească iarăşi, mai anevoie de astă dată, amintind de o placă de patefon uzată, învârtindu-se în gol într-un punct mort, de care reuşeşte în sfârşit să treacă.

— …ei vor fi judecaţi încă din viaţa asta şi le va prinde bine. Nu-ţi face griji pentru ei, stimate domn. Vezi-ţi de păcatele tale. Gândeşte-te că tu l-ai omorât pe Iisus.

— Dacă nu vrei să mergem, eu am să plec. Mi se face rău, crede-mă, nu mai rezist.

N-ar fi avut mult până să izbucnească în plâns, dar Emanuel n-avea ce să-i facă. Trebuia să stea aici, să vadă şi să audă, în afară că, într-un fel sau altul, mai direct sau mai pe ocolite, de-a lungul unui an şi jumătate de când o lălăiau împreună… Ăsta-i cuvântul, o lălăiau, cel puţin în ce-l priveşte… Mai subtil sau mai pe faţă o pregătise sufleteşte. Tocmai pentru că el s-a străduit şi şi-a cam călcat pe inimă în definitiv pentru a ajunge la căsătorie, se poate lipsi oricând, dacă ea n-are barem atâta tărie… I-ar fi spus toate astea, dar slabă speranţă să fi înţeles, aşa încât i se adresa doar într-un gând paralel stingher, în timp ce toate simţurile îi erau focalizate asupra bătrânului. Apăru atunci din întuneric, de pe o străduţă laterală, o fetiţă de vreo zece ani într-un paltonaş cărămiziu, cu o căciuliţă roşie cu ciucur. Emanuel o văzu ca pe o dublură în miniatură a Luizei, după felul cum se

agaţă de braţul bătrânului, trăgând de el ca să-l ia de acolo.

— Hai tataie acasă, hai… Avea o voce firavă şi poruncitoare totodată, revendicativă, cum doar copiii au, în jocurile în care imită adulţii. Lasă oamenii în pace, tataie. La ora asta trebuia să fii în pat. Vrei să ţi se facă iarăşi rău? Hai! Mai repejor, mai repejor…

Emanuel parcă ar fi alunecat într-un vis, împins de la spate de repejorul fetiţei care-l trăgea după ea pe bătrân ca pe o păpuşă mare mânuind-o şi însufleţind-o după bunul plac, imprimându-i un mers cu paşi mărunţi şi poticniţi spre străduţa de unde apăruse. Bătrânul se îndepărta cu faţa răsucită spre Emanuel – masca aceea flască, cu privire imobilă şi fălci căzute, stropită cu pete de pământ sau noroi. Aluneca şi-i urma posedat de un soi de fascinaţie morbidă, lăsându-se dus de coşmarul acela, cufundându-se odată cu el în bezna oraşului: Ai să răceşti, tataie, ai mâinile reci, eşti ud la picioare, nici pastilele nu ţi le-ai luat, vai de capul nostru, tataie, nu eşti deloc ascultător… După câteva sute de metri de mers prin întunericul tot mai nepătruns, nu mai auzi dădăcelile fetiţei şi nu-i mai văzu.

Luiza dispăruse şi ea. Lipsa ei îi induse o panică dulce, euforizantă care-l înmuie ca un drog. Adormea parcă şi concomitent se trezea din coşmarul cu fetiţa şi bătrânul dispărând în beznă. Dacă nu cumva chiar îşi dorise să scape de Luiza, îşi spuse. Ce o să facă acum? S-ar părea că nu există cale de împăcare, sau el nu vrea s-o vadă. Libertatea pe care şi-o doreşte are mirosul acela fetid, al bătrânului, al oraşului ăsta cufundat în beznă. Se va întoarce în garsoniera din fundul Militarilor, sau îşi va închiria ceva asemănător. Nu e prima oară când ea îi face figuri de genul ăsta, pe care nu le poate considera decât nişte trădări. Păi cum altfel? Sunt cu tine, dar nu pot să stau cu tine. Îmi pute, mă mănâncă, mă furnică, am draci… Capricii femeieşti, faţă de care el unul are o sensibilitate poate mai accentuată… Oare ce-l atrăsese până într-atât? Se molipsise pe moment de nebunia bătrânului şi de duhoarea lui, care o

alungase pe Luiza… Încotro o fi luat-o? Nici n-a simţit-o când a dispărut…

Se uită la ceas. Nu vedea. O luă înapoi pe străduţă şi ieşi iarăşi în Calea Călăraşilor. Parcă s-ar fi întors de pe altă planetă. Aici putu să vadă ceasul la lumina lumii. Nu-i venea să creadă: douăsprezece şi jumătate noaptea. O luaseră spre casa maestrului, îşi aminti, pe la şapte, cu metroul. O staţie, de la Izvor la Piaţa Unirii, şi pe urmă pe jos într-o plimbare douăzeci de minute. Când trecuse timpul aşa de repede?

*

Trece timpul. Trece viaţa ca un vis… S-ar zice c-a pierdut-o pe Luiza. Dacă nu s-a priceput să-i protejeze slăbiciunile… Lasă că nici ea nu s-a priceput. Cine-i vinovat? Omoară-mă! omoară-mă! omoară-mă! Trece viaţa ca un vis şi nu m-ai iubit de-ajuns. Te-am omorât, purcica mea scumpă. Guiţi acum de pe lumea ailaltă. Şi când te gândeşti că toată porcăria asta a declanşat-o maestrul ghinioanelor şi al nenorocirilor, deh, el e vinovat. Maestrul Vergilius… Trecea iarăşi prin faţa imobilului de pe Calea Călăraşi. La fereastra de la ultimul etaj văzu lumina aprinsă. Luiza n-a avut halucinaţii. Face pe mortu-n păpuşoi maestrul. Tu l-ai omorât pe Iisus, stimate domn. Vei putrezi acolo, la ultimul etaj. Îţi meriţi soarta.

Grăbi pasul şi mersul i se transformă numaidecât în alergare. Ieşi în fugă la Piaţa Unirii şi tot în fugă o luă la dreapta, spre Sfântul Gheorghe. Depăşi patru siluete care mergeau în aceeaşi direcţie, probabil spre o staţie a maşinilor de noapte. Staţia era în faţa bisericii Sfântul Gheorghe, unde se opri pentru un minut printre cei câţiva bărbaţi şi femei aşteptând placizi, nemişcaţi, ca nişte pete de întuneric în întunericul diluat de lumina neonului de deasupra refugiului staţiei. Aşteptau parcă un război care putea izbucni oricând, peste o zi, un an sau o sută de ani. Oamenii muncii pregătiţi pentru război,

ieşind şi intrând în schimburi în fabrici şi uzine. Se amestecă printre ei s-o caute pe Luiza. Poate-i aici să aştepte un autobuz spre casă… Nu, nu-i aici. I se făcuse dor de ea. Îşi reluă alergarea spre Universitate, pe unul din drumurile pe care ea ar fi putut-o lua spre casă. N-a obosit, nici măcar n-a transpirat şi încă se simte în stare să accelereze. Îşi aminteşte că în liceu a fost un bun alergător. A câştigat câteva crosuri, dar e o veşnicie de-atunci. De mulţi ani nu-l mai pasionează, în caz ca l-a pasionat vreodată. Nici n-a vrut să-şi amintească atunci când maestrul i-a expus teoria despre calităţile de alergători de fond ale inşilor sfrijiţi. Acum abia îşi aminteşte, alergând… S-ar zice că aleargă după o femeie, de care nu ştie ce-l leagă. Sau aleargă din cea mai pură plăcere, redescoperind voluptatea. Coboară şi urcă în trombă scările pasajului Universităţii, trecând pe lângă o patrulă de miliţie. Doi sergenţi şi plutonierul, care-i face semn să se oprească, iar el reacţionează ca şi cum îl îndeamnă să accelereze. Se îndepărtează de patrulă ca motorizat şi toţi trei o iau la fugă pe urmele lui. De la magazinul „Romarta Copiilor” se abate pe Calea Victoriei. În dreptul Ateneului se uită în urmă şi nu-i mai vede pe miliţieni. Nu-l mai urmăresc. S-au lăsat păgubaşi. A scos sufletul din ei. Coboară pe lângă Sala Palatului, spre Cişmigiu, tot mai rapid, străbătut de un fior de mândrie care-l stimulează. Parpalacul de tercot bej îi îngreuna sensibil înaintarea şi-l strângea. Luiza i-l cumpărase, da, tot ce era pe el este ales şi cumpărat de ea, cu multă dragoste, din banii părinţilor, prin relaţiile lor… În vremurile astea de mari lipsuri, ei nu prea duc lipsă de nimic, trabuce cubaneze, băuturi de tot felul, halate englezeşti de mătase, casete video cu cele mai noi filme apărute în Occident… Nu duc lipsă nici de prezervative, un mare lux la o adică, de negăsit nici în magazinele speciale, însă domnul Necula procură prin pacienţii lui care umblă prin străinătate. Luiza face risipă de prezervative blindându-l pe Emanuel cu două sau trei unul peste altul. Asta din momentul când el s-a dovedit capabil

să străpungă un singur balonaş, iar ea a tras o sperietură zdravănă văzând inelul de cauciuc culisând relativ liber pe scula lui fabuloasă, nemaiavând mult până să plesnească şi el. Se cerea aşadar un plus de precauţie. Ar fi poate singura concesie pe care ar face-o părinţilor, îi spusese, să nu rămână gravidă până nu termină facultatea şi stagiatura. Dacă de bine de rău s-au împăcat cu Emanuel într-un târziu, văzând că nu mai au încotro, un nepot, acum, le-ar cam pune capac soţilor Davila, prin felul cum ar compromite cariera Luizei, deşi nu e vorbă că va veni şi momentul când un nepot le-ar lumina viaţa. Până atunci însă, domnul Necula le pune la dispoziţie prezervative şi anticoncepţionale din belşug.

Intră în fugă în Cişmigiu, simţind o boare de transpiraţie împânzindu-i pieptul. Încetini puţin, doar cât să-şi poată dezbrăca parpalacul şi să şi-l lege în jurul brâului înnodând mânecile. Acum era şi mai rău. Ostenise, iar zgomotul şi atingerile poalelor parpalacului peste călcâie îl împiedicau să se concentreze asupra mişcărilor, care trebuiau controlate cu tot mai multă străduanie. Îl deznodă şi-l aruncă în lături, pe un şir bănci. Tăie prin întuneric Cişmigiul în două, ieşind în Schitu Măgureanu, de unde o luă la stânga, spre Bulevardul 6 Martie, iar de acolo tot la stânga, urcând bulevardul spre Casa Armatei. Se întoarce parcă spre locul faptei, unde a fugit de patrulă. Nici dacă l-ar fi urmărit cu maşina, nu l-ar fi prins… Îşi recăpătase suflul, acceleră, dându-şi seama că o caută de fapt pe Luiza, care trebuie că a luat-o pe jos spre casă, pe drumul cel mai scurt spre Piaţa Kogălniceanu, dacă nu cumva o fi şi ajuns acasă…

Dacă a ajuns de una singură şi le-a povestit părinţilor cum l-a pierdut pe drum pe viitorul soţ, n-ar fi tocmai bine pentru Emanuel. Părinţii ei abia aşteaptă o ruptură provocată indiferent cum. E puţin probabil totuși că ei i-ar da mâna să povestească, numai dacă ar vrea într-adevăr să scape de el. Ea îl iubeşte însă, în fine, ce se întâmpla acum ar fi încă

un test pentru purcica lui scumpă… Văzu o siluetă pe celălalt trotuar, în dreptul magazinului Delta, coborând bulevardul încet, şchiopătat. Da, e ea şi e plânsă. Nu-şi dă seama dacă se bucură că-l vede, dar îşi doreşte din tot sufletul să se bucure. Emanuel se abţine cu greu să-i reproşeze că a plecat şi l-a lăsat singur acolo, în noapte. Ea în schimb debordează de reproşuri: nu s-ar fi aşteptat ca el să se poarte aşa, tocmai acum, când cu atâtea sacrificii a reuşit să-i convingă pe ai ei că el, Emanuel, este tot ce-şi doreşte şi uite că el…

— Să fim rezonabili, îi replică el pe un ton blând şi deschis, arătându-l gata să-şi recunoască orice vină, reală sau presupusă. Linişteşte-te, draga mea, n-are niciun rost să ne scoatem ochii. Ştiu, recunosc, bătrânul ăla debita tot felul de prostii şi puţea de-ţi muta nasul din loc. Pe mine însă mă interesa. N-aş putea să-ţi spun acum de ce, dar sigur prezenta un interes maxim. Ai fi putut şi tu să rabzi niţel şi să ne întoarcem împreună acasă. Destul că nu ne-a ieşit cu maestrul. Ce-ar mai fi fost acum să… Luiza, mă asculţi?

— Unde-ţi este lodenul?

— L-am dezbrăcat şi l-am aruncat. M-am încălzit, am alergat… Am fugit după tine. Mi-a fost tare frică să nu te pierd, purcica mea scumpă.

— Nu-mi mai spune aşa. Nu-mi place. Credeam că ai observat că nu-mi place. Totuşi, ce-ai făcut cu lodenul?

— Lasă-l dracului de loden. L-am aruncat, ţi-am spus. Oricum nu-mi plăcea. Credeam c-ai observat că nu-mi place, purcica mea.

— Îmi spui aşa dinadins, fiindcă ştii că nu-mi place.

— Ba îţi spun tocmai pentru că-mi place să-ţi spun aşa. E o plăcere care nu mi-o poţi refuza. Mă excită să-ţi spun aşa.

— Minţi, nu te excită deloc. O spui dinadins, ţi-am spus. Tot dinadins mi-ai pus răbdarea la încercare căscând gura la dementul ăla care puţea a hoit. Nu te mai urneai de lângă el. De trei ore…

— Care trei ore? N-am stat cu el mai mult de un sfert de oră.

— Nu te mai prosti, dragule. Tonul Luizei se îndulci considerabil. Îl mustră blând de astă dată, ca pe un copil drag, care trebuie adus la ordine cu binişorul. Emanuel dragule, uită-te la ceas că-i trecut de unu noaptea. S-a dus ziua, ne pierdem timpul şi avem o grămadă de treburi de rezolvat.

*

I se zvânta transpiraţia pe sub cămaşă, pe când lua aminte cu jind sastisit la familia Luizei. O să facă duş mai târziu, după ce dă raportul… De bine de rău, de silă de milă, ei îl adoptaseră. O familie burgheză model, de care Emanuel n-a prea avut parte. Îşi dorise şi nu-şi dorise. Alergase chiaun după ea pe străzi ca să n-o piardă odată cu Luiza. La fel de bine ar fi putut spune că a fugit de ea. Fugi pentru viaţa ta, te omori fugind, te consumi ca să te încarci.

Inevitabil s-au îmburghezit devenind comunişti, activişti, securişti şi totodată buni familişti. Mai ales buni familişti, chiar dacă asta vine la urmă, ca o răsplată, ca un duş şi o bere rece după treizeci de kilometri de alergare. Tot ce-au făcut, au făcut în numele familiei, în numele vieţii înseşi. Esenţa spiritului burghez e frica de moarte. Într-acolo trage tot omul, iar Emanuel n-ar avea de ce să facă excepţie. O familie unită, da, în care fiecare poartă de grijă tuturor celorlalţi, purtându-şi de fapt sieşi de grijă. În pofida diferendelor sentimentale, Luiza ţine mult la ei. Uite-o făcându-şi procese de conştiinţă că i-a ţinut treji şi-n aşteptare până la ora asta, aproape două noaptea, dându-le peste cap tabietul sănătos de a se retrage la culcare cel târziu la ora unsprezece.

Trag de ochi în living, cu cafele şi un film pe video, nerăbdători desigur să afle ce au rezolvat cu maestrul. Ba pe doamna Mara a şi picnit-o moţăiala în fotoliu, cu bundiţa de miel peste kimonoul galben şi căciula din blană de pisică îndesată peste urechi. E răcoare, chiar e frig în livingul vast, înalt de trei

metri; acum, după jumătatea lui aprilie, până şi centrala blocului ăsta înţesat de securişti şi activişti de rang superior funcţionează cu program restricţionat, Luiza i-a spus în mai multe rânduri lui Emanuel că părinţii ei nu merită aşa ceva, să stea în frig, la grămadă cu prostimea, mă rog, cu poporul. Nişte medici reputaţi totuşi, dar se pare că Ceauşescu nu ţine cont… După ce că stau în frig, să-i mai privăm şi noi de somn. Pentru ce? Pentru nişte tâmpenii, până la urmă…

— Ce tâmpenii, dragă? şuşoteşte Emanuel în clavicula ei. Doar nu i-a silit nimeni…

Luiza îi face semn să tacă, în timp ce domnul Necula îi învăluie pe amândoi într-un surâs larg, uşor şifonat de oboseală, a cărui strălucire emana parcă din halatul englezesc din mătase liliachie. Luiza i-a procurat şi lui Emanuel un halat din ăsta, adus de la Londra de un consul pacient al domnului Necula. Ea n-are decât să spere că halatul îi va plăcea mai mult decât lodenul.

Care tâmpenii? Ea s-o fi referit la maestrul Vergilius, sau la acel jidov rătăcitor dement… Domnul Necula face pe fata-n casă. Pune pe măsuţă pahare, sticla de whisky şi cutia cu trabuce cubaneze. S-ar părea că-şi permite astfel de abuzuri doar în compania viitorului ginere, pentru care, la rându-i, a fost un bun prilej să se apuce de fumat trabuc, la o vârstă când alţii îşi pun problema să se lase de fumat. Se prosteşte, este desigur o joacă, un viciu de conjunctură, ca şi băuturile străine procurate din magazinele speciale.

— …ei, copii, cum a fost? Ne gândeam noi că o să vă ţină atât de mult maestrul, că nu v-aţi mai văzut de mult. Şi copiii cu feţele trase de osteneala ultimelor ceasuri petrecute pe străzile oraşului mort, cufundat în beznă, uitându-se unul la altul cu priviri îngreunate parcă de bezna aceea, prăbuşiţi în fotolii şi uite-o şi pe doamna Mara făcând ochi, căscând şi întinzându-se:

— Lasă-i, dragă, să-şi tragă sufletul. Nu-i vezi că sunt morţi de oboseală?

Dragii de ei, tăticu' şi mămica, şi ei sunt morţi de oboseală. Luizei îi e clar totuşi că toată febra asta a pregătirilor pentru nuntă, cumpărături, tratative pentru închiriat local şi cântăreţi şi tot restul, îi stimulează. Le insuflă un avânt tineresc, ca şi cum ar fi nunta lor, de aceea le-a şi dat pe mână toată organizarea, ei şi lui Emanuel revenindu-le doar sarcina găsirii naşului.

— Nu l-am găsit. Nu era acasă. Luiza îşi mută privirea de la Emanuel la ecranul televizorului conectat la aparatul video mergând parcă în gol, fără sonor şi ignorat de toţi. Un film cu karate, cu Bruce Lee. Pe tăticu' îl relaxează genul.

— Şi unde aţi stat până acum, dacă nu l-aţi găsit?

Tăticul ar fi în drept, în definitiv, să le controleze programul, acum, când fiecare e dator să pună umărul la pregătiri. Atâta că ei i-a făcut programul Emanuel şi nu şi-ar mai bate capul, ar fi prea complicat să-i explice lui taică-său,

— Unde să fi stat? Ne-am învârtit pe străzi… L-am aşteptat, am tras nădejde c-o să-l găsim. O fi plecat din Bucureşti. O să ne interesăm…

Domnul Necula toarnă în pahare. Îi îndeamnă să ciocnească, dar faţa îi e traversată de o umbră de îngrijorare. Şi doamna Mara pare îngrijorată. De unde până de curând Emanuel îi văzuse ca pe un cuplu dictatorial, porniţi să-l înlăture prin orice mijloace, acum par mai degrabă nişte copii întristaţi de micile defecţiuni ale jucăriei nunţii. Luiza simte iarăşi nevoia să-i liniştească, să nu-şi facă probleme, nu vor rămâne fără naşi, vor găsi naşi în timp util. Emanuel nu găseşte nimic de adăugat. Îşi lasă gândul să fugă spre bătrânul ăla dement, care-i amintea de maestru în dispoziţiile lui cele mai crunte, când nu se mai înţelegea nimeni cu el.

Îi lăsaseră invitaţia şi ar fi fost de aşteptat un semn de la el. Nu primiră niciun semn. Un ingrat şi un nesimţit, conchise Luiza, iar Emanuel fu întru totul de acord. N-ar fi avut cum să uite că resimţise dispariţia lui ca pe eliberarea de o povară. E

adevărat, cândva o dulce povară, care cu timpul se tot amărâse. N-ar fi avut totuşi cum să le fie indiferentă soarta maestrului. Văzuseră ei lumina aia la fereastră, dar n-ar fi fost mare lucru să fie bolnav, acasă sau pe pat de spital, chinuindu-se singur, ca un câine, aşteptând o mână de ajutor… Să nu exagerăm, o aduse Emanuel la ordine pe Luiza. Nu pare el omul care să nu aibă de unde să primească o mână de ajutor. Avea destui prieteni, măcar că mulţi începuseră să-l ocolească după povestea cu închiderea Pepinierei. Sau el se dezisese de ei, mă rog, pe Luiza o mânca, era foarte pornită să afle în ce ape se scaldă maestrul. Dintre cunoştinţele şi prietenii care ar fi putut să ştie ceva de el, se gândi la Beatrice Ţârcovnicu, pe care o socotea una dintre puţinele prietene adevărate şi, culmea, o fată rea, a cărei răutate se dilua însă până aproape să dispară în preajma Luizei. Beatrice simţea nevoia s-o protejeze ca pe o soră de răutăţile companioanelor cu care se intersectau în Pepinieră şi mai ales la ceaiurile dansante pe unde Beatrice o căra după ea, aproape ca şi cum ar fi dus-o-n spinare. Beatrice avea vocaţie pentru acele chefuri dezinhibate, atât cât era posibil la vremea aceea, după care una ca Luiza tânjea în taină şi se lăsa la mâna ei s-o iniţieze. Studenta medicinistă timidă, micuţă şi grăsuţă, uşor complexată, miss Piggy, cum se obrăzniceau unele s-o alinte în bătaie de joc, era în sfârşit băgată-n seamă şi simpatizată, în bună măsura datorită Beatricei. Luiza recunoştea asta faţă de ea însăşi, că fără Beatrice s-ar fi descurcat mai greu sau deloc. Abia acum îşi dădea seama că, de când se încinsese treaba cu Emanuel, o neglijase aproape fără să-şi dea seama, ceea ce ar fi pe cale să spună ceva, mă rog, Emanuel o liniştise la o adică, suplinind bărbaţii la care ajungea prin Beatrice… Oricum i se făcuse dor de ea. Îi telefonă şi inversă ordinea priorităţilor. N-o invită mai întâi la nuntă, ci o întrebă de maestru, arătându-se foarte îngrijorată de soarta lui, e de negăsit, ce-o fi cu el? abia ţinându-şi în frâu totodată bucuria de a o auzi pe Beatrice, iar bucuria era

reciprocă după felul cum Beatrice cârâia în receptor nişte arpegii de soprană încălzindu-şi vocea:

— Maestrul-veşnic-tânăr şi fericeeeee… Roiesc iubitele-n jurul lui, hi-hi-hi, nu-şi mai vede capul de-atâtea solicitări… Nu-nu, n-a murit. Ce-ţi veni, dragă? E mai viu decât un castravete murat. Nici bolnav nu-i. E verde ca prazu'… Păi tot acolo-şi face veacu'. În vizuina lui din Calea Călăraşilor. Beatrice oftă, în sfârşit, povestea are şi o parte întunecată: Casa aia a intrat în planul de demolări şi s-ar părea că maestrul are probleme. Nu vrea să plece de-acolo, să se mute, deşi i s-a dat posibilitatea să aleagă dintre mai multe apartamente în zone centrale. Îl ştii cum e el, dragă, încăpăţânat şi se pare că s-a cam şi ţicnit. Veşnic tânăr şi ferice, da' s-a izolat de nu se poate. Nu mai vrea să ştie de nimeni, nici de prietenii discipoli, nici de amantele lui de nădejde…

Auzind de amante, Luiza o întrerupse luându-i vorba din gură. Asta ar mai lipsi, ca Beatrice să se lase posedată de ideea că special pentru maestru a sunat-o şi să întindă zvonul că lui miss Piggy i s-a făcut de scărmăneală cu veşnicul tânăr şi ferice-n baston, în virtutea nostalgiei după statutul de amantă de nădejde de care beneficiase la un moment dat… Prietenă adevărată, mă rog, pe Beatrice ar duce-o mintea la chestii din astea. Locuiesc în ea câteva scorpii de diverse carisme şi calibre, pe care le stăpâneşte cu mare greutate, iar Luizei nu i-ar pica prea bine acum, în preajma nunţii…

— Treaba lui dacă s-a izolat. Bine că mi-ai spus. Să nu-l deranjăm până n-o scoate el capul la lumină.

— Deocamdată umblă pe sub pământ, ca cârtiţa, dragă, mare păcat. Mai are şi el câţiva ani de trăit şi a ales să şi-i îngroape.

— Uite ce e, Beatrice. Te-am sunat de fapt ca să-ţi spun că mă mărit şi să te invit…

— Incredibil, izbucni Beatrice. E rândul ei să-i ia vorba din gură: Şi tu te măriţi, dragă?

— Ce ţi se pare incredibil? Mă mărit cu Emanuel. Ştii doar că avem aproape doi ani de când suntem împreună…

Ce poveste de dragoste extremă îi îndrugă Luiza Beatricei, cea unsă cu tot felul de alifii, de tot felul de bărbaţi şi care i-o luase înainte cu măritişul, oferindu-i prilejul să exclame la rându-i: Incredibil! Imposibil! De când nu se văzuseră, uite că Beatrice se învrednicise ea însăşi să se mărite. În definitiv, la ce să se fi mirat? Amândouă aveau o vârstă propice şi nişte experienţe, care, obligat, le îndreptau într-acolo. Şi totuşi parcă prea…

— A dat boala măritişului peste noi, constată Luiza pe un ton care s-ar fi vrut glumeţ-entuziast, dar suna mai degrabă resemnat. Ca şi cum măritişul ar fi chiar o boală, care te seacă de vitalitate şi-ţi bagă moartea-n oase. Simţea totodată cum sonoritatea deşănţată a glasului Beatricei dădea parcă să dilueze bucuria pregătirilor pentru nuntă. Asta e, Beatrice, ne facem femei cuminţi, aşezate, de casă, gospodine, soţii şi mame iubitoare… Abia aştept s-o văd şi pe-asta. Tu deja ai văzut-o. Apropo: pe mâna cui zici că te-ai dat? Cine-i fericitul?

Nenorocitul, îşi spuse concomitent în gând Luiza. Răutatea Beatricei emana chiar din aura ei erotică densă, palpabilă aproape. O curvă blondă trăsnet, o lumină intensă şi o flacără, care atrage insecte bărbăteşti de toate vârstele şi condiţiile. Nu e vorba, că doar profitase şi Luiza de forţa ei de atracţie cât îi stătuse în preajmă. Rea de muscă, cum se spune. Bună adică să te înfrupţi şi să te cufunzi în ea, dar încă şi mai rea când e să-şi revendice o poziţie, un privilegiu, un bun de indiferent ce natură. Intrigantă, agresivă, perversă, şi când interesul i-o cere, şi de amorul artei, doar Luiza fiind pentru ea o oază, în care-şi poate exersa sinceritățile şi sentimentele benefice. În rest, să te ferească. Moldoveancă. Luiza nu-i poate trece cu vederea originea, deşi n-are prejudecăţi discriminatorii de felul ăsta.

— N-ai de unde să-l ştii pe fericit. E un inginer. Un simplu inginer.

Şi iarăşi, fiindcă Luiza se dădea în vânt pentru acest mod de exprimare, purtând la o adică marca

Beatricei:

— Incredibil-imposibil, dragă, n-aş fi crezut aşa ceva despre tine. Că ţi-ar da mâna să te opreşti la un inginer. Un simplu inginer, auzi. Sincer, mereu m-am gândit cel puţin la un ministru.

— Las-o moartă! Nici eu nu te-aş fi văzut să te legi la cap cu piticu' ăla de Emanuel, scuze, nu vreau să jignesc. E băiat bun în felul lui. Te vedeam eu cumva picnită, dar nu mi-ar fi trecut prin cap c-ai s-o finalizezi. Ce mai, nu ştim dincotro ne loveşte. Ca şi mine cu inginerul meu. Artur Vintilescu. Aşa-l cheamă. Recunoaşte totuşi că sună mai bine doamna Vintilescu, decât domnişoara Ţârcovnicu.

— Suna într-adevăr ceva mai bine. Sper totuşi că nu doar numele te-a îndemnat…

— Bineînţeles, nu doar numele. Dar sincer, dragă, îmi uram numele. Am răsuflat uşurata c-am scăpat. Ţârcovnicu, oaaaah…

Beatrice orăcăi ca şi cum ar fi dat să vomite. Luiza nu ştia, auzea pentru prima dată că-şi ura numele, dar o ştia disponibilă pentru aiureli de felul ăsta, prin care să-şi motiveze tâmpeniile, auzi, mă simţeam efectiv ca un preot de ţară, roşcovan şi ciolănos, care pute a balegă. Peste beneficiul dobândirii unui nume decent, Beatrice etalează o prezentare de rubrici de anunţuri matrimoniale, de negăsit în presa vremii, preluat desigur din filme şi din cărţi, pe un ton încropind un anume suspans al apariţiei treptate a bărbatului ideal: 30 de ani… Unu optzeci… şaten cu ochi albaştri… fără obligaţii… n-a mai fost căsătorit. E ca şi virgin, dragă, închipuieşte-ţi! Un flăcău fierbinte! Şi mă iubeşte în ultimul hal, dragă, închipuieşte-ţi!

Beatrice nu se dezminte. Maritişul n-a scos-o un milimetru din ea însăşi. Aceeaşi pe care o ştie Luiza de când a cunoscut-o: exuberantă în ultimul hal şi mărginită, posedată de un umor gros, cel mai adesea involuntar, care-n definitiv o prinde. Debitează tot felul de tâmpenii afectate sau nonşalante, cu aerul că ar interpreta nişte roluri şi n-ai decât să intri în joc.

— Asta-i foarte bine, dragă, că te iubeşte. Iubirea e o chestiune extrem de importantă. Ar fi trebuit totuşi să nu mă uiţi, să mă fi chemat şi pe mine la nuntă.

— Care nuntă? Eşti nebună? Astea-s vremuri pentru nuntă? Ne-am cununat la Sfat şi am făcut ceva, aşa, foarte ieftin, în familie. N-am avut posibilităţi decât pentru zece beri şi un kil de crenvurşti. Nu ne-am permis invitaţi.

În acel moment Luizei îi veni o idee, ivită dintr-un sentiment nebulos pentru fata asta frumoasă, proastă şi rea, care la un moment dat o fascinase, stârnindu-i admiraţia şi invidia deopotrivă.

— Ştii la ce m-am gândit? Dacă v-am pune naşi, pe tine şi pe inginerul tău?

— Eşti foarte drăguţă, Luiza, dar crede-mă că-i imposibil. Artur e şi el la fel de amărăştean ca mine. Ţi-am spus doar că singurul nostru bun e iubirea. Pur şi simplu n-avem posibilităţi să năşim.

Luiza nu concepea un refuz, fie el şi pe deplin justificat. O astfel de porcărie nu se poate justifica. În numele prieteniei lor, a tot ce le legase, niciun sacrificiu din partea Beatricei n-ar fi fost prea mare.

În loc să se simtă onorată… Nesimţita! O nesimţită şi asta. Se vede că i-a suflat în gură maestrul mai mult decât altora. Se abţinu greu să-i trântească telefonul. Se strânse-n ea de oroare, dar reuşi să se replieze. Las' că-i arată ea miss Piggy. Merită concesia, cheltuiala, sacrificiul…

Toate picau de fapt în spinarea părinţilor. Bine că i s-au dat nişte părinţi care pot să ducă…

— Da' nici nu se pune problema, scumpa mea. Ştii doar ce însemni tu pentru mine. Nu stăm în loc de bani, obligaţii, socoteli meschine… Mă năşiţi pe barba mea. Eu vă asigur cu bani pentru dar, costumaţie, cadouri, tot absolut.

— Vai, Luiza, nu pot să cred. Faci tu asta pentru mine?

Era într-adevăr cam de necrezut. Toată distracţia şi onoarea rolului de naşă, plus umilinţa subtilă servită căsătoritei în familie cu zece beri şi un

kilogram de crenvurşti. Pentru că astea-s vremurile şi nu ni se poate lua dreptul de a ne da loviţi. Oricum suntem loviți, măcar că unii mai rău decât alţii. Epoca de aur, cum se spune că ar fi botezat-o reputata eminescoloagă Buşulenga, din Filologia unde-şi ispăşea Beatrice studenţia, cu sumedenie de restanţe şi ani repetaţi, învăţând mai ales să stâlcească numele şi reputaţia personalităţilor culturale, pe care le avea profesori, posedată de o voluptate perversă care-l făcea pe maestrul Vergilius să se strâmbe de râs. Şi totuşi şi totuşi, Beatrice cu inginerul ei se conformau epocii. Asta în vreme ce una ca miss Piggy, cu Emanuel al ei, cu nunta lor de vis de la Restaurantul Mărul de Aur, arăta că o doare-n fund de vicisitudinile Epocii de Aur.

*

Emanuel ar fi putut socoti nunta aceea de la restaurantul Mărul de Aur o izbândă. O izbândă şi un bun prilej de reîntregire a familiei – un termen în vogă în epocă, folosit de transfugi în cererile către Ceauşescu vizând eliberarea rudelor rămase în ţară. El însuşi s-ar fi putut considera un transfug din condiţia de ţărani ceapişti a familiei lui din câmpia Olteniei, în aceea de medici eminenţi a familiei Luizei. Adevărul e că-n anii din urmă îşi neglijase legăturile cu neamurile. Ca şi cum s-ar fi dezis de propria origine. Nu sună prea bine, dar într-un fel sau altul destui au făcut aşa, constrânşi de rigorile supravieţuirii. Dacă părinţii noştri au dus-o greu, asta nu înseamnă că şi noi şi copiii noştri… Începuse probabil să lucreze la dezicerea aceea din adolescenţă încă, când a plecat din satul de baştină cu nume de legumă, Gogoşu, ca să facă primii doi ani de liceu la Caracal. Următorii doi ani în Bucureşti, capitala adoptându-l instantaneu, primindu-l cu braţele deschise, aidoma unchiului şi naşului Relu Calomfirescu, care n-a pregetat să-l ţină în liceu şi-n facultate, după ce-l blagoslovise cu numele de rege,

Victor Emanuel, inversat mai apoi, când lui i-a plăcut să i se spună mai ales Emanuel.

Naşul Relu fusese de fapt tatăl lui bun, mai bun decât tatăl care l-a făcut, fratele mai mic al naşului şi unchiului. Gogu din Gogoşu l-a instruit de timpuriu în muncile câmpului, păstorit şi rânit la vite, o ucenicie benefică în ultimă instanţă, care l-a stimulat să se dezică, păstrând totodată undeva, în adâncul viscerelor, un crâmpei de nostalgie pentru pământ; pământul care ne rabdă pe toţi, oameni, animale şi plante şi din care ne tragem toţi sevele, zemurile, zgârciurile, oasele şi tot restul. Cunoscând de timpuriu pământul, a ajuns să afle pe propria-i piele, până-n străfundul sevelor, sucurilor, zemurilor, zgârciurilor şi oaselor sale că acolo-i plânsul şi scrâşnirea din dinţi: un iad şi o amăreală din care toţi dau să fugă, mai aproape, în fabrici şi pe şantiere, sau mai departe, ca el, învăţând carte şi învăţând mai ales cum să câştige o pâine mai uşor. Oricum n-ar mai fi rămas acasă-n Gogoşu, dar, fără naşul Relu, i-ar fi fost mult mai greu să răzbată. Mult şi-ar mai fi dorit să-l poată invita la nuntă la Mărul de Aur, să se poată mândri la o adică… Păcat, naşul Relu se prăpădise la mai puţin de un an după ce Emanuel îşi luase licenţa, ca şi cum rostul şi misiunea lui pe acest pământ fuseseră de fapt să-şi aranjeze finul şi nepotul, după care i se dăduse liber să se ducă la cele veşnice. În contul naşului, îi invită pe fiii lui, care au venit la Mărul de Aur cu familiile. Verii Carol şi Ferdinand, vezi, naşul Relu avea mania asta a numelor de regi. Un diriginte de poştă pasionat de istorie şi de creşterea porumbeilor, gospodar cu venituri care-i permiteau să-şi populeze ograda cu regi, să se ocupe de educaţia lor… Carol şi Ferdinand fuseseră ca nişte fraţi mai mari pentru Emanuel, cât stătuseră împreună în casa din Rahova, pe care o vânduseră imediat după moartea tatălui lor. Spre deosebire de Emanuel ei se însuraseră de timpuriu şi aveau copii mari acum. Ferdinand era şef de garaj la o autobază, iar Carol inginer la IMGB – cam atât mai ştia Emanuel şi că locuiau undeva în Balta Albă. Nu se

învrednicise să-i viziteze vreodată, nu-i mai văzuse de vreo cinci ani. Nu-l trăsese inima spre ei, nu întreţinuse relaţia, el era un om ocupat, confiscat de slujba lui de profesor şi de alte activităţi precum Pepiniera sau căpitanul Ardelean, şi totuşi asta n-ar fi putut fi o explicaţie, căci se depărtase şi de cei care-i erau mai apropiaţi, părinţii, Elvira şi Gogu şi surorile mai mari, Marta, Valeria şi Natalia, măritate în Arad, Timişoara şi Braşov. Tot e bine că fusese la nunţile lor, dar de atunci nu-şi mai făcuse timp să le viziteze. Nunta lui de la Mărul de Aur însă a fost un bun prilej de a se arăta printre neamuri într-o postură de invidiat. Îi invită pe toţi, părinţi, surori, veri, plus trei unchi şi şase veri din partea maică-sii. Pentru că aşa se face. Să-ţi chemi neamurile să se bucure laolaltă cu tine, dar mai ales să vadă şi eventual să povestească şi nu e vorbă că ar fi avut ce.

Toată desfăşurarea aceea de fast, lux şi risipă din Restaurantul Mărul de Aur rima parcă în bătaie de joc cu Epoca numită de Aur, în care se întâmpla povestea asta. Meniul îmbelşugat, mâncărurile alese pe care mulţi dintre invitaţi le experimentau în premieră, sortimentele variate de vinuri şi tării de export, ospătarii-valeţi roind în jurul celor şaptezeci şi trei de invitaţi, atmosfera întreţinută de vedete, Dan Spătaru, Ion Dolănescu şi Gil Dobrică, a căror simplă apariţie pe viu a fost un lux, supraadăugat luxului general de vis şi de basm, de povestit de socrii mari şi de neamurile mirelui din Gogoşu. Socrii mici, care plătiseră totul cu bani peşin, să fi răsuflat la o adică uşuraţi că au fost iertaţi de o locaţie mai scumpă, căci până să se oprească la Mărul de Aur, Luiza cochetase cu Intercontinentalul. Şi acolo s-ar fi putut, chiar dacă nu-i ca la Paris, să te pozezi sau să filmezi mireasa coborând din Rolls-Royce-ul alb între cracii Turnului Eiffel şi plimbându-te pe Champs Elysée în fruntea alaiului de domnişoare de onoare şi cavaleri puşi la patru ace… Casă de piatră, scumpilor! Sărut-mâna, mămico! Sărut-mâna, tăticule! Domnul Gogu cu Elvira lui şi domnul Necula cu doamna Mara, lăsând

în urmă alte vise de povestit, pe care Luiza renunţase în ultimul moment să le transforme în realitate, cruţându-şi părinţii, culmea, de astă dată la insistenţele lui Emanuel, deja derutat şi aproape înspăimântat: Uite, ei fac nişte eforturi peste puterile… Luiza ştia însă mai bine cât îi ţin puterile.

Cele douăzeci şi cinci de mii de lei, cât a costat locaţia, tacâmurile, orchestra, cântăreţii, başca prestaţia unor naşi decorativi, Beatrice cu inginerul ei, care n-au contribuit nici cu cinci bănuţi d-ăia galbeni, care tocmai ieşiseră din circulaţie la vremea aceea, nişte naşi luaţi de suflet de mireasă pe spezele socrilor mici, toate astea aşadar n-au fost decât un mizilic pentru soţii Davila. Care mizilic echivala totuşi cu salariul de profesor pe un an şi ceva al lui Emanuel, băgat acum într-o ceaţă groasă, cu iz euforizant. O izbândă, da, garantându-i un viitor şi o reîntregire a familiei sub cele mai frumoase auspicii, procurându-i totodată o umilire subtilă, mai subtilă încă decât cea rezervată Beatricei şi soţului ei, dar mai trainică: dacă o mai fi avut nişte îndoieli, acum ele se risipiseră definitiv: cu purcica lui dragă mergea sigur la câştig.

Grosul invitaţilor făcea parte din lumea bună şi cu dare de mâna a medicilor. Studenţi şi profesori, colegi de-ai Luizei şi de-ai lui Emanuel mai apoi, şi pe urmă abia neamuri din familia reîntregită a lui Emanuel, care nici astea nu s-ar fi lăsat mai prejos cu banii de dar. Nunta de la Mărul de Aur nu s-a lipsit de neamurile proaste şi mai ales nu s-a lipsit de obiceiurile sănătoase ale neamurilor proaste: darul, da, distracţia costă mai mult decât face. Asta-i afacerea pentru casa de piatră a mirilor şi numai bine că nimeni nu s-a îmbătat, nimeni n-a căzut sub masă, nimeni n-a făcut urât şi n-a făcut scandal, nimeni nu s-a certat şi n-a sărit la bătăie; nunta a adunat lume bună, civilizată, iar la socoteala finală a darului adunat, suma a fost dublă faţă de investiţia soţilor Davila, care bineînţeles că n-au mai avut pretenţia să-şi recupereze niciun leu. Să rămână toţi banii copiilor – a fost cadoul din partea părinţilor Luizei,

primit sub formă a zece cecuri de cinci mii de lei cu câştiguri în automobile Dacia. Şi totuşi Emanuel nu-şi cunoscuse îndeajuns socrii. Peste investiţia nunţii ei au purces la alt efort, alt mizilic, de patruzeci de mii de lei de astă dată. Atât i-a costat facilitarea unui schimb de locuinţă în trei, başca sacrificiul de a renunţa la apartamentul cu patru camere, pentru două apartamente cu trei camere în acelaşi bloc din Piaţa Kogălniceanu, unul pentru ei şi celălalt pentru copii, plus zugrăveala, amenajările, mobilatul complet, totul din banii lor.

Într-o lună şi jumătate doar, le făcuseră pe toate: cununia civilă şi religioasă, nunta, mutatul în casa nouă, cum Luiza îi promisese de altfel lui Emanuel, când strâmba din nas că nu-i băgat în seamă, şi-i privit cu ostilitate de familia ei. Ea iarăşi se grăbea ca fata mare la măritat. O grabă eficientă altminteri, susţinută de scrupulozitatea extremă cu care ordona obiecte, treburi şi oameni într-o schemă personală prinsă într-un vârtej de zbucium şi alergătură, din care ieşi prea epuizată pentru a mai fi în stare să facă ce s-ar fi cuvenit să urmeze. Trebui să amâne pe termen nelimitat o lună de miere pe măsura nunţii, care ar fi însemnat desigur o nouă investiţie – alţi bani, altă distracţie, altă alergătură care să pună în funcţiune relaţii de-ale domnului Necula pentru obţinerea de paşapoarte şi vize necesare unei excursii – o croazieră pe Marea Mediterană. Au tot timpul înainte pentru călătorii şi excursii. Deocamdată să-şi tragă sufletul în noul lor cuibuşor de nebunii, care reproducea în linii mari confortul şi intimitatea apartamentului părintesc, purtând însă amprenta gustului elevat-fistichiu al Luizei. Ea cu mâna ei a aranjat dormitoarele-alcovuri, cu perne înfăşate în mătase de toate culorile, cu perdele cu ciucuri amintind de seraiuri. A pus să se placheze cu faianţă albă şi albastră până-n tavan baia şi toaleta de serviciu şi a cumpărat pentru living un persan manual de douăzeci de metri pătraţi, de culoarea unei pajişti în care se îngroapă piciorul până la gleznă şi pe care l-a înconjurat cu mobilier stil Belle Époque,

potrivindu-se de minune cu moştenirea de tablouri aduse din apartamentul părintesc.

Răstignit pe canapeaua din piele galbenă în halatul englezesc din mătase stacojie şi pufăind cu nădejde din trabuc, Emanuel inspira cu nesaţ aerul dulceag al decorului de magazin de antichităţi şi muzeu. El însuşi arată şi se simte ca un obiect de decor, dar nu trebuie să-i pese. S-ar fi putut şi mai rău, mult mai rău decât atât… Izbânda nunţii prelungindu-se aici, în cuibuşorul lor. Lângă soţul ei, în neglijeul larg, vaporos şi transparent, dând o consistenţă diafană rotunjimilor dolofane, tremurânde, animate în răstimpuri de un tremur stins, Luiza e integrată şi ea în decor. E o anexă a acestui decor, care e la rându-i o anexă a epocii. Trece timpul ca un vis şi nu m-ai iubit de-ajuns. Este duminică dimineaţa însă, ora zece, a cafelei de după micul dejun şi a unei conversaţii în familie cu iz de confesiune de astă dată, străbătută de compasiune pentru părinţii Luizei. E pentru prima dată când ea îi mărturiseşte lui Emanuel convingerea că părinţii ei au suferit destul de mult în urma manevrelor care au dus la căsătoria lor. Emanuel ar trebui să ştie în sfârşit, cât de tare le-a călcat ea pe inimă… Nu, nu e vorba de cheltuială, fiindcă ei mereu au avut şi s-au descurcat. Banii n-au fost niciodată o problemă pentru ei. Cu totul alta le-a fost apăsarea. Păi dacă ei, până-n ultima clipă când le-a spus că-i hotărâtă să se căsătorească, n-au văzut în Emanuel decât o toană de moment, trecătoare, cum Luiza a mai avut în atâtea rânduri…

Roiseră cică bărbaţii în jurul ei, mă rog, Emanuel se îndoieşte foarte, dar nu-şi pune mintea să i-o spună. Oricât ţi-ai chinui imaginaţia, n-ai reuşi s-o vezi în postura asta. Nici s-o baţi până ai lăsa-o lată, după care să torni pe ea galeţi cu apă rece ca s-o trezeşti… Nu, pur şi simplu n-are stofă de curtezană, vampă sau femeie fatală, ca naşa Beatrice bunăoară, pe care degeaba s-ar screme s-o imite. Mai degrabă ea a roit în jurul bărbaţilor, ca musca pe lângă rahat, fiindcă oricum povestea asta pute: auzi, cică mulţi ar

fi încercat marea cu degetul, pasămite asemenea lui, lui Emanuel, dar se pare că n-au corespuns… Emanuel a înţeles, deh, se poate mândri că a corespuns, graţie unor calităţi intelectuale, sufleteşti şi de caracter, care n-ar fi însemnat desigur nimic dacă el nu s-ar fi priceput s-o scarpine pe burtă pe purcica lui, s-o atingă unde-i place, fiindcă în definitiv asta înţelege el c-ar înţelege ea prin încercarea mării cu degetul. Emanuel poetizează în sinea lui: purcica-i o mare adâncă în care mulţi s-au înecat, dar vocaţia lui de scufundător i-a dat ghes să captureze perla din adâncuri, cu strălucirea care-ţi ia ochii…

Eşti constrâns aşadar să te guduri la picioarele purcicăi, care-i de fapt o scroafă ordinară. O curvă de doi lei, care se trufeşte cu desfrâu-i ordinar în faţa soţului. Adevărul e că ştiuse din capul locului cu cine are de-a face, dar trăsese nădejde că se va schimba. O schimbare ce i s-ar fi datorat, desigur, căsătoria, traiul împreună ar fi abătut-o de pe căile ruşinoase ale vieţii, până într-atât încât nici n-ar mai fi cutezat să-şi amintească de păcatele tinereţii, devenind o soţie virtuoasă şi astfel ar fi trăit fericiţi, în pace şi înţelegere până la adânci bătrâneţi… El n-ar mai fi avut însă cum să se agaţe de povestea asta frumoasă, luând aminte la sclifoselile-i scârbavnice. Asta e, ea nu-şi va mai depăşi vreodată condiţia de scroafă ordinară. Păcat, mare păcat… Poate că va avea totuşi parte de o căsnicie cât de cât tihnită, dacă-şi va găsi un loc potrivit în decorul de magazin de antichităţi, metamorfozându-se el însuşi într-o antichitate, un obiect străvechi, menit să reziste… O căsnicie durabilă, da, agrementată eventual, pentru a risipi monotonia, cu dispute civilizate, inteligente, spirituale, suculente, cu simţ al umorului în replici, în pofida umorilor grele…

În această dimineaţa de 10 mai a anului 1988, nimic nu poate umbri surâsul jovial de pe figură de un calm olimpian a lui Emanuel, reflectat în geamul pendulei în formă de lăută de sub tabloul cu hora al

lui Aman, care arată ora zece şi cincisprezece minute. Duminică, ora cafelei…

— Mi se pare foarte interesant ce-mi spui, purcica mea scumpă.

— Ştii bine că nu-mi place să-mi spui aşa, şi totuşi continui…

— Dar mie-mi place la nebunie. Mi-ai promis, doar, că nu-mi vei refuza nicio plăcere.

— Aveam în vedere alt fel de plăceri. De ce distorsionezi?

— Nu distorsionez deloc. Plăcerea-i plăcere, transcende felurile. Plăceri sexuale, culinare, intelectuale, spirituale… Acelaşi drac, care-şi bagă coada în ciorbiţa asta gustoasă şi hrănitoare. Apropo, dacă tot am luat-o pe calea confesiunilor, aş fi curios dacă maestrul nostru a încercat şi el marea cu degetul. Să-ţi spun drept, mereu m-a chinuit bănuiala.

— Am trăit o lună cu el. Te pomeneşti c-oi fi gelos pe un biet bătrân? aruncă plină de ţâfnă, pe un ton provocator. El însă nu se arată deloc dispus să răspundă provocării, drept pentru care continuă să-l zgândăre: aşa bătrân şi debil, să ştii că maestrul avea o virilitate demnă de invidiat.

— Sper că nu folosea celebrul lui baston-bâtă ciobănească. Părea în stare de perversiuni de felul ăsta. Abia se ţinea pe picioare şi totodată nu pregeta să se livreze *en gros* şi *en détail* femeilor.

— Emanuel, nu fi porc!

— Purcica mea scumpă…

— De câte ori să-ţi spun că nu-mi place şi nici nu permit?

— Nu tot ce ne place ne face bine.

— Nu văd legătură. Vorbeşti în dodii, faci pe deşteptul, să ştii că nu-i nimic de capul tău… Mă faci să-i dau dreptate lui mama.

Se abţine cu greu s-o plesnească. O face să tacă îmbrăţişând-o şi răsturnându-se cu ea pe canapea, răsturnând totodată cu piciorul, înadins, măsuţa cu ceştile de cafea băute pe jumătate şi scrumiera cu trabucul fumegând. Îi place mai ales s-o vadă

indiferentă la stricăciunile colaterale. Continuă să se rostogolească şi cad amândoi pe persanul pătat de cafea şi ars de trabuc, cu un şoc repede amortizat. Încremeneşte strângând-o în braţe. încremenesc amândoi câteva clipe lungi, înlănţuiţi şi încolăciţi ca un ghem de şerpi, revărsaţi unul în altul, ca porcii în mocirlă, până ce el slăbeşte strânsoarea, eliberând-o ca să poată în sfârşit să se descotorosească de neglijeu şi să-l dezbrace şi pe el.

În viscerele Cosmosului

De aproape un an de când stătea în Piaţa Kogălniceanu, înjumătăţise drumul spre Grupul Şcolar de Construcţii nr. 3, din fundul Militarilor, până-n fundul Pantelimonului. Tăia oraşul în două, de la nord la sud; acum o ia din centru, spre extremitatea sudică. Tot Bucureşti şi acolo, la capătul tramvaielor 13 şi 14, între Fabrica de Prefabricate de Beton Granitul şi zona cunoscută mai ales sub numele de *Cosmos* – un microcartier de blocuri cu patru etaje, tip cămine de nefamilişti, fără balcoane, cu cutii de tablă cu cratiţe şi oale pe pervazele ferestrelor şi prăjini de ţeavă ţinând frânghii cu rufe întinse la uscat.

Blocurile se grupau în jurul cinematografului Cosmos şi a câtorva străzi şi alei terminându-se în marginea unui kilometru de parc-maidan-câmp cu gunoaie şi hârtii şi pungi de plastic răsfirate de vânt printre buruieni şi ciulini viguroşi, înalţi de un stat de om, care ţineau până-n buza lacului Pantelimon, iar peste apă se vedeau, îngrămădite pe un dâmb, casele comunei Dobroieşti. Pe dreapta, în vale, şoseaua spre Glina, Cernica, Tânganu, coborând podul peste strangularea lacului, care se deschidea spre est unindu-se cu lacul Cernica. Dincolo de pod, casele comunei Pantelimon. Aici abia se termina Bucureştiul.

Acolo însă, în zona Cosmosului, tot Bucureşti era, mai adevărat poate şi mai reprezentativ decât în Piaţa Kogălniceanu, cu cioporul de ţigănime din blocurile tip cămine de nefamilişti şi cioporul de ţărănime muncitoare mişunând încrucişat spre şi dinspre zona Obor-Iancului, spre şi dinspre Granitul şi Platforma Industrială din spatele acestuia, extinsă pe mii de hectare de uzine: 23 August, Republica, Întreprinderea de Maşini Unelte şi Agregate, Fabrica de Ciment, Moara Titan, iar dincolo de ele Platforma Chimică, cu Policolorul, Uzina de Medicamente,

Fabrica de Sticlă, Anticorozivul, Fabrica de Cablu, şi întorcându-te pe partea cealaltă a lacului, până să ajungă iarăşi la Granitul, Fabrica de Clei, Răşini Căţelu, Fabrica de Încălţăminte Progresul… Cui i-ar fi trecut prin cap? Ce minte bolnavă ar putut să-şi închipuie? Peste mai puţin de douăzeci de ani, aceste aşezări cu circa un sfert de milion de locuitori aveau să dispară, scurgându-se în fisurile memoriei unora ca Emanuel precum reziduurile unui vis. Un vis în care Emanuel s-ar fi putut vedea veşnic tânăr, dar în care nu s-ar mai fi reîntors, deşi nu-şi rupsese oasele ca să-şi câştige viaţa prin niciuna din fabricile acelea. Fusese, în schimb, profesor suplinitor la şase şcoli din zonă până să ajungă titular la Grup, rătăcind plin de râvnă prin furnicarul de ţărănime muncitoare care penetra Bucureştiul şi visul acela de tinereţe odată cu el. Visul de aur al omenirii la o adică, raiul pe pământ invocat, promis şi râvnit, botezat astfel din raţiuni igienice mai ales, pentru a păstra neîntinat şi la temperatura optimă spiritul acelei mase compozite, formată din navetişti din sate şi comune limitrofe, care pe lângă slujba şi meseria de la oraş, prestau şi norme la CAP, şi locatari ai blocurilor-dormitoare din cartierele muncitoreşti, chiriaşi la stat sau stând în gazdă, cum stătuse Emanuel în Militari şi-n alte părţi.

Şapte ani profesor suplinitor de matematică şi încă unul, titular. Măcar că i se cam acrise deja, rememorând anii ăştia, inevitabil îşi spunea că s-ar putea şi mai rău. Fusese bunăoară ceva mai rău un an de zile, cât făcuse naveta zilnică la o şcoală din comuna Radovanu, de pe linia Olteniţei, cu trenuri care păreau să descindă din cele mai adânci profunzimi ale României, înţesate de aceeaşi ţărănime şi ţigănime muncitoare navetistă, frecându-se de vinilinul banchetelor crestat cu cuţitul şi ars cu ţigara, şi podelele pline de coji de seminţe, chiştoace şi scursură de vin şi ţuică şi vomă, culoarele şi platformele dintre vagoane blocate cu saci şi paporniţe cu zarzavat, găleţi şi coşuri cu ouă şi brânză de dus pe pieţele din Bucureşti, ciorchini de găini vii, purcei, iezi şi viţei chiar. Nu mai văzuse şi

nu mai avea să vadă altundeva, trenuri personale ducând iezi, porci şi viţei, potrivit de mari, cât să poată fi luaţi în braţe pentru a fi suiţi şi coborâţi din vagoane.

Bine sau rău, fusese cum fusese. Trecuse ca un vis. Un vis adus la zi. Pleacă din Piaţa Kogălniceanu şi străbate doar o jumătate de oraş… S-a încălzit vremea şi-şi permite, nu să ia taxiul, care nu i-ar pica deloc greu la buzunar în postura lui de ginere al unor medici eminenţi, ci s-o ia pe jos o parte din drum. Face chiar un mic ocol pentru a tăia Cişmigiul de-a curmezişul la şase dimineaţa, pe sub frunzişurile platanilor, potopite de sfada asurzitoare de cârâieli a ciorilor trezindu-se, împroşcând cenuşiul difuz al cerului. Un popor de ţărănime muncitoare zburătoare, penetrând în stoluri văzduhul, plecând spre oraş să-şi câştige traiul şi el pe urmele acestui popor. Iese din parc în dreptul Sălii Palatului, luând-o pe drumul invers din noaptea aceea, când l-a căutat cu Luiza pe maestru să şi-l pună naş. Atâta că acum nu mai fuge, ci doar merge repede, având grijă să nu transpire, să n-ajungă la şcoală trăsnind ca un salahor, deşi e puţin probabil că ar atrage atenţia în atmosfera din clasa impregnată de mirosul copiilor ţărănimii muncitoare, nespălaţi cu săptămânile de când apa caldă a devenit un lux.

Lasă în urmă Sala Palatului, Muzeul Naţional de Artă, Hotelul Athenée Palace, Comitetul Central şi în sfârşit răsăritul irupând peste blocul Patria. Nu se urcă încă în niciun autobuz, dar nici nu se uită la ceas, deşi s-ar putea să fie în întârziere. O ia la fugă acum, intră şi iese în fugă din Pasajul Universităţii, iar la Sfântul Gheorghe sprintează lung, ca să prindă un tramvai care tocmai se urneşte ocolind părculeţul din jurul bisericii. Este pur şi simplu catapultat de propria viteză pe un scaun, lângă geamul dinspre părculeţ, iar în secunda următoare tramvaiul se umple să dea pe-afară ocolind statuia lui Brâncoveanu înclinându-şi căciula boierească şi vârful curbat al sabiei-hanger ieşindu-i de sub caftan. Pe ultima bancă din părculeţ îl vede mereu pe jidovul

ăla rătăcitor dement, în acelaşi palton-anteriu şi cu aceeaşi pălărie neagră hărtănită de sub care-i curg laţele câlţoase-soioase ca-n noaptea când s-au întreţinut un sfert de oră sau patru ore. Oare cum a trecut timpul? Trece ca un vis, şi el, mereu în întârziere, în fiecare dimineaţa amâna să-l abordeze iarăşi, să-l pună să-şi reia poliloghia de unde a întrerupt-o atunci, da, tu l-ai omorât pe Iisus.

Zgâlţâitul şi zdrăngănitul tramvaiului pare să-l revigoreze, relaxându-i muşchii după efortul marşului forţat şi alergării, măcinându-i totodată gândurile, dându-le o consistenţă nebuloasă, bătrânul jidov l-ar putea lămuri în definitiv, cum l-a omorât pe Iisus, da, azi e marţi, are o zi lungă şi grea, şapte ore cu cei din clasele mari, printre care se simte precum liceanul de acum mulţi ani, cincisprezece-şaisprezece-şaptesprezece… Pipernicit, vulnerabil, expus agresiunii şi batjocurii golanilor în devenire afişându-şi dispreţul pentru nevolnicul tocilar, plecat-fugit de la ţară…

Şi acum se simte uneori tot aşa printre elevi, dar trebuie să se impună, n-are încotro, şi nu doar de la înălţimea statutului de profesor, pentru a face faţă unor situaţii extreme la o adică, cu care s-a tot confruntat de-a lungul a opt ani de profesorat, învăţând din mers să se descurce pe cont propriu, improvizând, aplicând tot felul de metode neortodoxe. E chiar o luptă pentru supravieţuire, care cere nişte aptitudini în plus pe lângă cele clasice. Cum-necum, fie datorită staturii, fie nivelului şcolilor unde a predat, el mereu a avut parte… Pe unde ar fi scos cămaşa bunăoară săptămâna trecută, cu vlăjganul ăla cât uşa, cu ieşiri huliganice, transferat de două trimestre din altă şcoală, dacă nu l-ar fi dus capul cum să acţioneze. Când l-a auzit îngânându-l în timp ce preda, coerent, imitându-i chiar rezonanţa vocii, maimuţărindu-l de fapt, destul de tare pentru a putea fi auzit de întreaga clasă? Şi-a zis că nu se poate. Omul friza nebunia, sau o mima, distrându-se copios totodată. Când i-a spus să iasă afară din clasă, a repetat preluându-i tonul nervos şi tremurul vocii,

fixându-l cu o privire tâmpă-surâzătoare, debordând de tupeu, încremenind în bancă într-un lung moment de suspans pentru cei douăzeci şi şase de elevi şi eleve.

Cine ar fi crezut însă că dom' profesor Calomfirescu, piticania de profesor, va avea ac de cojocul vlăjganului-huligan, tot aşa cum de-a lungul a opt ani s-a priceput şi a avut sânge-n instalaţie să rezolve toate soiurile de elevi recalcitranţi, îndărătnici, taraţi psihic sau periculoşi de-a dreptul, precum nişte sălbăticiuni turbate. Motivaţia elevului din fundul clasei, cu nume de insectă harnică şi veninoasă, Albineţ Vasile, era cât se poate de limpede: vroia să-şi ridiculizeze dascălul, să-i feştelească autoritatea, urmărind probabil să-i ia locul la catedră. Chiar aşa vedea problema dom' profesor, drept pentru care îl întrebă dacă vrea să ţină lecţia în locul lui, dar nici aşa nu reuşi să-l disturbe pe Albineţ. Acesta îşi urma neabătut strategia imitându-l:

— Atunci treci tu în locul meu la catedră şi predă.

— Albineţ, tată, tu nu-ţi dai seama la ce pericol te expui, la care omul iarăşi:

— Albineţ, tată, tu nu-ţi dai seama… în chicotelile şi hohotele icnite ale colegilor, pe care-i distra teribil şi poate abia se abţineau să nu aplaude.

S-ar părea că pe Albineţ nu-l durea nicăieri de pericolele asupra cărora îl avertiza dom' profesor Calomfirescu. Fusese transferat în Grup probabil pentru a nu fi exmatriculat din şcoala de unde venea, pentru acelaşi fel de reprezentaţii. N-ar fi fost mare lucru ca să-şi fi dat în petec iarăşi, tocmai pentru a scăpa de scoală. Sau o făcea pur şi simplu pentru că nu se putea stăpâni, sărmanul, trebuia neapărat să se etaleze prin porcării de felul ăsta. Mai sărman decât el, însă, dom' profesor Calomfirescu; dacă Albineţul n-a vrut cu niciun chip să iasă din clasă, uite c-a ieşit el, promiţându-şi că o să-l doară, şi încă cum. Nu-i va ieşi cu exmatricularea, va trebui să-şi termine cele zece clase obligatorii, cu un preţ destul de greu. Nu

făcu greşeala să se ducă la director să-i prezinte cazul, uşurându-i astfel exmatricularea şi recunoscându-şi totodată incompetenţa, lipsa abilităţilor pedagogice pentru realizarea obiectivului naţional al celor zece clase obligatorii. Slab de înger în faţa elevilor, incapabil să le aplice corecţia potrivită situaţiei… Lui Emanuel îi place să se mustre singur, înainte să apuce să-l mustre directorul Aurel Gabrea, despre care ştie că poate admite tacit că o corecţie fizică este oricând bine-venită, dacă situaţia se pretează, chiar dacă bătaia în şcoală este interzisă prin regulament. Profesorii adică n-au voie să bată elevii, deoarece există alte metode prin care elevul poate fi determinat să-şi facă datoria… Ce să mai zici de elevi care să bată profesorul, deh, dom' profesor Calomfirescu ar fi putut beneficia de genul ăsta de tratament, dacă ar mai fi insistat pe lângă Albineţ să-l scoată afară din clasă…

Lui Emanuel îi place de asemenea să rememoreze atent, privind în gol pe geamul tramvaiului, pentru a descoperi dacă s-a pripit cumva şi a constata că a ajuns să se specializeze la sânge în lucrul cu adolescenţii de joasă extracţie, majoritari şi care vor să facă legea în şcolile prin care s-a preumblat timp de opt ani de zile, agonisind sârguincios acreală şi uzură, de care în răstimpuri se simte în stare să se scuture, mândru de sine, de felul cum se mişca printre tinerii liceeni, special concepuţi parcă şi pregătiţi de timpuriu pentru o lume din viitorul imediat, foarte diferită de lumea prezentă. Tineret mândria ţării, cum se spune, ţinuţi cu forţa în şcoală, ca la puşcărie pentru a-şi face ucenicia, să se specializeze precum infractorii închişi mai mulţi la un loc, ca să înveţe unii de la alţii, şi el, dom' profesor, gardianul, să-i supună unor teste, ce mai, cu mâna ta ţi-ai făcut-o, Albineţ-tată.

A ieşit din clasă pentru a se duce la altă clasă a zecea, paralelă, unde are un elev de un soi întru câtva asemănător cu Albineţ, dar parcă şi mai bătut în cap, de un nivel sub cursul primar, măcar că uneori pare să se străduie să-şi amintească operaţiile aritmetice,

ceea ce domnului profesor Calomfirescu i-a stârnit din capul locului compasiunea. Şi el va trebui să absolve cele zece clase obligatorii. E un mister la o adică cum a ajuns până-n clasa a noua şi totuşi e departe de a fi un caz unic. E unic poate doar în ochii lui Emanuel, care i-a rezervat în sinea lui un statut special, hotărând că nu trebuie scuturat ca alţii asemenea lui, pentru a nu scăpa din şcoală complet bâtă, fără să ştie să scrie o scrisoare din armată părinţilor şi fără să ştie cele patru operaţii aritmetice. Pahonţu Daniel aşadar, ţigan dintr-o familie de florari cu opt fraţi, trebuie lăsat aşa cum e el de la mama natură. E cel mai bine aşa, în afară că Emanuel a înţeles să-l trateze cu maximum de bunăvoinţă, făcându-şi-l un soi de prieten-ordonanţă potrivit pentru unele munci grele de mutat mobilier şi material didactic la clasă, dar şi pentru unele cazuri mai speciale, mai mult sau mai puţin grave.

De astă dată este destul de grav, dacă dom' profesor Calomfirescu a catadicsit să intre după Pahonţu în mijlocul orei de tehnologie a domnişoarei Crina Şoimaru, care de altfel îl preţuieşte foarte mult pe Emanuel, mai ales de când aceasta a invitat-o la nunta lui.

— Bună. Ai venit în inspecţie? glumi blonda grăsună Crina, plăcut surprinsă altminteri de vizita intempestivă.

Emanuel nu era însă ca de obicei şi cum îi stă bine, volubil şi deschis la glume, de o cordialitate sinceră, nedezminţită faţă de toţi colegii de cancelarie în indiferent ce împrejurare. Arăta preocupat, închis şi mai ales extrem de grăbit. Îl ceru pe Pahonţu, pentru câteva minute doar, să-l ajute la nişte material didactic. Nu se mai înduplecă la alte explicaţii, ceea ce o tulbură întru câtva pe domnişoara Crina. Dintre toţi elevii din clasa unde preda, el prefera unul pe care să i-l scoată din clasă…

Pe drumul de cincizeci de metri înapoi la clasa lui, dom' profesor îi explică sumar lui Pahonţu despre ce e vorba, iar acesta pricepu numaidecât. Dacă despre funcţii trigonometrice şi noţiuni

elementare de geometrie i-ar putea vorbi fără niciun efect, săptămâni în şir, uite că problemele de genul ăsta omu-i în stare să le prindă din zbor. Albineţ, da, Pahonţu habar n-are de el, nu-l ştie nici după nume şi nici după figură, ceea ce nu-l deranjează câtuşi de puţin. Albineţ este nou în şcoală, aşa încât e posibil că nici el să nu fi auzit de Pahonţu. Dom' profesor le va face cunoştinţă cu prilejul ăsta.

I-l arată şezând răstignit acolo-n ultima bancă. Tot e bine că n-apucase să se aşeze la catedră, neştiind probabil ce să facă cu autoritatea dobândită prin scoaterea profesorului afară din clasă. Pahonţu rânji:

— Ăla-i materialul didactic, dom' profesor?

Bătut în cap la clasă, dar dezgheţat altminteri Pahonţu. Cu simţul umorului. I s-a arătat, dar mai întreba o dată ca să nu greşească, Doamne fereşte, să facă vreo confuzie. Pahonţu are o constituţie uşor gheboşată şi trăsături groase, tumefiate parcă, amintind de un urangutan, care-l arată ceva mai matur decât cei şaptesprezece ani ai săi. De un an de zile de când face matematică cu dom' profesor Calomfirescu, veneraţia lui pentru acesta s-a consolidat pas cu pas, încet şi sigur, Emanuel a găsit cu cale să şi-l apropie ca pe un animal de pază, credincios, hrănindu-l cu ce simte că-i place, arătându-se mulţumit de prestările lui la oră şi dându-i în permanenţă impresia că ştie de nota şapte. De-a lungul timpului a învăţat că, printre alte metode, turma poate fi mânată în direcţia dorită şi prin astfel de mezalianţe… Emanuel încuviinţă încruntat: ăla, da. Încruntarea întinând figura lui veşnic senină-surâzătoare, ar vrea parcă să spună că a recurs la soluţia asta doar în ultimă instanţă, nemaiavând încotro, precum un medic recomandând operaţia, după ce alte tratamente s-au dovedit fără efect. Cuţitul, da, trebuie tăiat în carne vie.

— Îmi face atmosferă în clasă, nu mă lasă să ţin ora, i-am spus să iasă afară şi nu vrea…

Se plânsese ca un elev pârâcios. Rememorând, nu se vede într-o lumină prea bună, scotea icnind din

el mizeria aia de văicăreală şi toată clasa numai ochi şi urechi, aşteptând cu sufletul la gură continuarea spectacolului început de Albineţ, mai ales că mulţi dintre ei îl ştiu bine pe Pahonţu ce-i poate pielea. Bătăuşul Grupului, în faţa căruia nu suflă nici cei din clasele mari. Că nu-l ştiu chiar toţi este pentru că omul se dă destul de rar în spectacol, când se întâmplă să aibă chef sau când se simte prea provocat. Altminteri, se doreşte, şi chiar este, un ţigan binecrescut, stilat chiar, format de genul de relaţii cu clienţii pe care-l presupune comerţul cu flori al familiei lui. Trebuie să ştii să vorbeşti, să-i inspiri încredere omului, pentru a-l atrage şi pentru a scoate un preţ cât mai bun.

— …şi dacă dom' profesor ţi-a spus să ieşi din clasă, tu de ce nu vrei să-l asculţi? Dom' profesor ştie mai bine, el îţi vrea binele, că doar d-aia este el pus aicea…

La aşa ceva nu s-ar fi aşteptat Emanuel, ca ţiganul să-i pledeze cauza precum un avocat. Nu pentru asta l-a chemat aici. Pentru ce l-a chemat de fapt? Nu-şi dă seama. Să-l ajute, desigur, dar cum? Uite, totuşi, că pledoaria lui Pahonţu îi provoacă lui Albineţ o clipă lungă de derută, vecină cu spaima. Piticania asta de profesor n-a adus pe cineva din corpul didactic, cum s-ar fi aşteptat Albineţ, pentru a îngroşa tămbălăul, înlesnindu-i astfel exmatricularea; l-a adus pe ţiganul ăsta cu mutră de urangutan domesticit, îmbrăcat în uniformă de elev, pentru a face pe valetul sau avocatul… Un maimuţoi – de-acum Albineţ îl priveşte sfidător, fără să zică nimic, dar se vede că nu se sperie el de ţigani d-ăştia care se dau cocoşi, ţiganul însă schimbă tonul, cocoşindu-se:

— Ia vino, bă, încoace! Văz că eşti cam tare de cap! Vino-ncoace când îţi spui!

Câteva glasuri din jur îl îndemnau în tonalitate batjocoritoare, mimând înfricoşarea:

— Du-te, Albineţule, du-te, du-te, ai cacarist-o cu ăsta! Du-te, fugi, fugi de la el până nu-ţi face botu' mare…

Pe moment păru dispus să le dea ascultare. Se ridică în picioare lent, deşirându-se, etalându-şi statura impresionantă de flăcău de la ţară strămutat la oraş, căruia i-a uitat Dumnezeu măsura şi care o fi dat cu nasul şi prin şcoala de bagabonţi din Cosmos, după cum surâde tâmp-pervers, făcând ce se pricepe cel mai bine, îngânând, maimuţărind, provocând:

— Ia vino-ncoace! Şi pe urmă, răstit, tăios: Vino tu încoace, cioroi împuţit, dacă ai sânge-n…

Până să termine, Pahonţu ajunsese lângă el şi intrase în acţiune. Puţini avură timp să vadă ce a făcut de fapt. Emanuel unul nu i-a văzut decât spatele, statura mai mică cu aproape un cap decât Albineţ, trunchiul răsucindu-se cu o iuţeală incredibilă şi două lovituri croşetate explodând în capul lui Albineţ ca două împuşcături, abia clătinându-l. Concomitent însă, îl lovi cu piciorul, cu ambele picioare, în gambe sau în pulpe sau mai degrabă în boaşe, după felul cum se încovoie. De-acum încolo toţi putură să-l vadă pe Pahonţu apucându-l de nas cu cleştele mâinii drepte, o mână nefiresc de mare şi extrem de puternică, ca o labă de urangutan, trăgându-l după el ca pe un taur cu belciugul în nas şi Albineţul urmându-l rupt de mijloc, gemând, mugind de durere, chiar ca un taur mânat printre bănci, printre elevii scoţând chiote admirative.

Ce a urmat, Emanuel rememorează cu strângere de inimă. Şi-a zis atunci şi-şi zice şi acum că a făcut totuşi o greşeală apelând la Pahonţu, dându-i ocazia să-şi desfăşoare acele porniri bestiale, pe care nu le-ar fi bănuit. Fusese pe sufletul lui că-l trăsese de nas în faţa clasei şi tot aşa ar fi trebuit să-l scoată afară din clasă, dându-i lecţia pe care şi-o merita. În loc de asta însă, s-a apucat să-l toace cu pumnii, învârtindu-se în jurul lui ca un parlagiu incitat de îndărătnicia vitei care nu vrea să moară şi se răsuceşte haotic, într-o agonie ce ameninţa să devină coerentă şi să se întoarcă asupra agresorului. Emanuel a lăsat la o parte orice frică şi i-a sărit în cârcă lui Pahonţu, care se pare că nu-l simţea după felul cum îşi vedea

neabătut de treabă, macelărirea taurului de Albineţ şi toată clasa bulucită în jurul lor, formând un ring oval unduindu-se în ritmul mişcărilor luptătorilor, chibiţând, încurajându-l ba pe Pahonţu să dea mai cu nădejde, să-l termine odată, să-l pună jos odată, ba pe Albineţ, să nu se lase, să dea şi el că-i ditamai mălăul, mai mare ruşinea, uită-te la tine că eşti de două ori cât ţiganu', Albineţule, încalecă-l, că deja l-a încălecat dom' profesor şi încurajându-l şi pe acesta, să-l tragă de urechi pe Pahonţu ca să-l bage-n viteză… Ce mai, distracţia şi balamucul dracului, care s-ar fi putut întoarce urât de tot împotriva lui Emanuel, dacă ar fi ţinut cât să prindă de veste cineva chitit să anunţe conducerea. A lipsit foarte puţin, desigur, ca să fie prinşi în acţiune. Minunea sau norocul sau amândouă deodată au făcut ca Emanuel să reuşească destul de repede să determine câţiva elevi să-l ajute să-l imobilizeze pe Pahonţu. Odată scăpat de sub presiunea atacului prelungit în *forcing*, uite-l pe Albineţ în picioare şi, de necrezut, încă în stare de funcţionare, chiar dacă nu atât de bună ca să mai aibă nas să-l maimuţărească pe dom' profesor, iar nasul lui este oricum umflat cât pumnul, negru şi-nsângerat şi ochii tot umflaţi şi negri şi hai băiete să ne spălăm şi să mergem acasă… Emanuel a răsuflat întru câtva uşurat, vezi, tare s-a mai temut c-o să trebuiască să-l scoată din şcoală cu maşina Salvării. Acelaşi noroc şi minune l-au ferit de complicaţii de genul ăsta, dar mai ales constituţia de vită a lui Albineţ.

Adevărul e că doar cu putină iuţeală şi dibăcie în plus, Albineţ l-ar fi dovedit pe ţigan. Acum abia, rememorând în tramvai, Emanuel îşi dă seama că Pahonţu nu-şi pierduse pur şi simplu controlul, ci simţind cum reacţionează Albineţ la loviturile lui experte şi extrem de puternice, că nu cedează cu niciun chip, accelera şi forţa temându-se că situaţia luptei s-ar putea răsuci în favoarea celuilalt, măcar că omul nu simţea să aibă vreo şansă, după spaima ce-i palpita sub masca de sânge. Totul se petrecuse pe muchie şi mai repede decât este el în stare să

rememoreze şi să vizualizeze acum. A avut totuşi timp să se ducă cu Albineţ la toaletă, să-l pună să se spele şi să-l scoată din şcoală fără să atragă atenţia. Nu s-a întâlnit chiar cu nimeni pe culoare, nu sunase încă de ieşire de la ore, doar portarul s-a arătat curios când au ieşit pe poartă, că ce-a păţit dom' profesor de-i în aşa hal de zici că l-a lovit trenul?… Ce dracu' să păţească, nea Caloiene, a căzut ca bou' pe scări, la care nea Caloianu c-asta nu ie căzătură pe scări cum nu sunt io… Ia vezi-ţi matale de treabă, nea Caloiene. Ai grijă de ghereta aia să nu se dărâme pe matale.

Lumea curioasă, iscoditoare, una două îţi bagă nasu-n fund ca să umble cu vorba. Prestează şi ăsta pe la vreun căpitan Ardelean, ca să nu moară de plictiseală ţinând toată ziua ghereta aia în spinare şi frecând mentă pe banii statului…

Numai bine că Albineț cu zicea nimic, lăsându-se condus tot ca un taur la abator, fără să mai fie nevoie să fie tras de nas, până-n staţia de tramvai. Îi spuse apăsat repetându-i de câteva ori, să nu mai dea pe la şcoală până nu i se vindecă umflăturile şi beliturile de pe faţă, până n-o să arate cât de cât rezonabil, iar dacă-l întreabă ai lui acasă tot aşa să le spună, că a căzut pe scări, sau mai bine să le spună că l-au bătut ţiganii în Cosmos, ceea ce nici n-ar fi fost prea departe de adevăr, dar în niciun caz să nu-l pună dracu' să spună… Acum abia îşi aminteşte că nu i-a mai spus ce nu trebuie să spună. Ar fi trebuit, deh, totuşi băiatul părea că înţelege, da, dom' profesor, aşa am să fac dom' profesor… Scutura din faţa aia desfigurată, de extraterestru, peste piticania de dom' profesor Calomfirescu, care se uita la el cu capul lăsat pe spate, ca după o pasăre dintr-un pom, care în sfârşit şi-a luat zborul urcându-se în tramvai cu ultimele indicaţii-asigurări: stai fără grijă acasă c-o să-ţi rezolv io cu absenţele… Să te întorci totuşi peste o săptămână, cel mult o săptămână să stai, indiferent cât de vindecat o să fii până atunci…

Mai mult de o săptămână poate ar fi bătut la ochi. Sau mai degrabă nu. N-ar fi bătut. Mai bine i-ar

fi spus să stea două săptămâni. Direcţia e obişnuită cu absenţele şi oricum s-ar fi priceput să-l rezolve. Deja simte un soi de compasiune pentru acest Albineţ, pe care de bună seamă că va încerca să şi-l ţină aproape la fel ca pe Pahonţu. Copiii plebei proletare. Până una alta, mănâncă o pâine de pe urma lor. Asta până ce, în virtutea relaţiilor domnului Necula, va pune mâna pe un post în Inspectorat… Până atunci însă, tot în Grup şi-n postul lui de profesor titular îi e nădejdea.

Când s-a întors în Grup, portarul l-a salutat respectuos, în poziţie de drepţi. Înţelesese desigur că mai devreme comisese o obrăznicie, care s-ar putea să-l coste, băgându-şi nasul în treburile lui cu elevii. Emanuel trecu pe lângă nea Caloianu aruncându-i o privire încărcată de dispreţ. Curtea era plină de elevii ieşiţi în recreaţie şi printre ei şi profesori pe băncile de sub copacii de pe marginea terenului de handbal. Toată lumea ieşită afară ca muştele la soare, să se bucure de aerul şi lumina mare a ultimelor zile de mai şi Emanuel spunându-şi că puţin a lipsit. Ce ar fi fost să defileze prin toată lumea asta cu taurul însângerat după el?

*

Incidentul cu Albineţ a fost săptămâna trecută, joi, şi uite că până azi, marţi, încă n-a primit niciun semn. Nu-şi face totuşi iluzii că unii dintre elevi n-ar fi povestit altora, de la alte clase, răspândind-o totodată şi printre profesori, iar unii dintre profesori, la o adică ştie precis care, să n-o fi pus-o pe biroul directorului, eventual sub forma unei reclamaţii anonime, măcar că directorul nu prea suportă să fie deranjat cu probleme de felul ăsta şi-n general nu-i place să fie deranjat cu absolut nimic, propuneri pentru excursii cu elevii sau cercuri aplicative şi ce ar mai ţine de bunul mers al treburilor în şcoală, care să presupună nişte eforturi din partea conducerii. Directorul Aurel Gabrea este şi el tot profesor de matematică şi doar cu patru ani mai mare decât

Emanuel, bine înfipt în funcţie de vreo cinci ani, de unde se poate deduce, şi lui Emanuel îi e limpede, că are un sprijin solid, ceva de genul căpitanului Ardelean, de care el, Emanuel, nu s-a priceput să ţină aproape. A ostenit, deh, omul mai trebuie să-şi tragă sufletul, pentru a reporni cu forţe proaspete pe acelaşi drum… Un drum, o cale bătătorită, singura cale. Acea cale îi inspiră figura veştedă-relaxată, de alcoolic paşnic, a directorului Gabrea, un tip care şi el vrea să-şi tragă sufletul, odată ajuns pe culmea funcţiei, dispus să uzeze de puterea sa împotriva celui căruia i-ar da mâna să-l disturbe, să-l silească să intre în stare de funcţionare, cu indiferent ce probleme. Emanuel s-a dovedit inspirat invitându-l la nuntă, unde omul s-a simţit ca peştele-n apă, deşi a trebuit să se scarpine-n buzunar pentru dar. Şi-a consolidat astfel un capital de încredere, pe care s-a simţit stăpân până la povestea cu Albineţ. Oare cum va fi percepută povestea asta de directorul Gabrea, dacă i-o fi ajuns la urechi? Joi aşadar, vineri şi sâmbătă şi pe urmă luni, când nimeni nu l-a întrebat de sănătate, dacă-l doare cumva capul sau ficatul… Să spere că nici n-o să-l întrebe. Azi e marţi, da, o zi grea, şapte ore cu cei din clasele mari…

Coborî din tramvai la Obor şi-şi îngădui în sfârşit să se uite la ceas. Îi repugna să se ştie în întârziere, mai cu seamă când îşi lungeşte şi-şi încetineşte deliberat drumul, mergând pe jos şi cu tramvaiul, când ar ajunge mult mai repede cu metroul. Ceva îl reţine să umble pe sub pământ cu metroul, poate dorinţa de a se reculege văzând cum se trezeşte oraşul sub ochii lui. Nici nu-i aşa târziu. E şapte abia.

La Obor se sui într-un autobuz, din care coborî după două staţii la Piaţa Iancului. De aici se sui într-un tramvai 13 foarte aglomerat. Toată ţărănimea muncitoare se duce la muncă: umblă, mişună, se înghesuie, îşi face loc cu coatele, cu pumnii, cu capul, te înăbuşă în duhori iuţi, pestilenţiale, strigă, negociază, bufneşte, înjură… Se pare că asta i-a trebuit. Ar coborî, dar e prea târziu ca s-o mai ia pe

jos, iar următorul tramvai nu poate fi decât la fel de aglomerat. E oră de vârf şi mai cu seamă marţea i se întâmplă, când are prima oră la şapte şi jumătate. O zi grea… Dacă nu cumva e o greutate care vine din altă parte. Luiza, purcica lui scumpă, şi el care dintotdeauna se crezuse imun la boala asta a geloziei. N-ar fi crezut, n-ar fi conceput, are oroare să se descopere gelos şi unde mai pui că retroactiv şi pe cine? Pe maestrul lui, vrednic de toată mila acolo unde o fi el acum, definitivându-şi opera şi pe alţi estropiaţi de teapa lui. Nevolnici, dezaxaţi sexagenari sau octogenari în baston, libidinoşi zaharisiţi, stricaţi la cap şi la maţe, să şi-i închipuie ca să-l năpădească greaţa punându-se-n pielea lor. Încercaseră doar aceeaşi mare cu degetul, cum foarte delicat metaforizează ea, scroafa ordinară. Toţi căscaseră gura la situaţia, darea de mână, generozitatea, disponibilitatea nimfomană, iar stricăciunile din generaţia maestrului salivaseră, bucurându-se la tinereţea ei, până ce şi ăştia se lipsiseră. Bineînţeles că se lipsiseră. Degeaba se dă ea pretenţioasă, că n-ar fi corespuns. El, dragul de Emanuel, a corespuns, mă rog, încă nu s-a lipsit. De-acolo-i vine greutatea care învârtoşează greutatea zilei de marţi şi toată masa asta de mugete şi zbierete, strivindu-l din toate părţile. Un popor zburător-croncănitor înfometat în draci. Suntem aici de două mii de ani, maestre. Un popor creştin. Se ceartă maţele-n ei. Mici şi-ai dracului. N-ar fi mare lucru s-o iubească, ceea ce ar putea explica gelozia. În cazul când iubirea ar fi o boală întreţinută de altă boală, durerea surdă care macină măruntaiele, obsesia întreţinută de aplecarea ei spre astfel de scârboşenii. Care scârboşenii? Bărbaţi şi femei basculaţi claie peste grămadă, închipuind viscerele infernului cu sfada lor de cârâieli şi mai dă-te domne mai în faţă niţel că n-am loc să cobor, oleoleo, mi-ai băgat cotu-n burtă şi dacă nu-ţi convine de ce nu umbli cu maşina mică cocoană şi hai sictir de nesimţit şi foamea pă voi cât capra şi ce mai vrei boşorogule băşinos te caută moartea pe-acasă şi tu umbli brambura să te plimbi

cu tramvaiu', haoooo, a-nnebunit lumea, oameni buni, închinaţi-vă şi pocăiţi-v-aţi, huooo, nebunilor şi netrebnicilor, tu l-ai omorât pe Iisus!

A auzit bine, sau i s-a părut? L-a lăsat în părculeţul de la Sfântul Gheorghe şi-l găseşte aici. Sau ăsta-i altul? Altul care zice şi totodată altul care l-a omorât. Lumea se calcă în picioare şi el îşi caută motivaţia prin duhorile lor. E greu să scapi de aşa ceva, dar se vede nevoit să accepte că ea i-a schimbat viaţa. Se înghesuie el cu neamurile proaste, dar şi-ar putea permite să vină la Grup şi cu taxiul. Nu doar marţea, ci chiar zi de zi, precum domnişoara Crina. De unde o avea atâţia bani curva aia care se dă domnişoară şi pretinde să i se spună domnişoară? Domnişoara care face bani cu curu'… Auzi ce poate să-l frământe, în loc să-şi vadă de necazul lui, şi dacă Luiza ar fi precum Beatrice, chit că arată ca o scroafă, păi nu vezi că încotro întorci capul numai peste curve dai, păi nu degeaba şi-a dorit-o naşă, păi genul ăla de femeie menită să facă viaţa un calvar oricărui bărbat, mai puţin acelor bărbaţi în stare să facă ei un calvar din viaţa oricărei femei. Acelaşi calvar, deh, şi mai mişcă domne că vreau să cobor şi nu vezi cocoană că nu mai am unde? Fă o reclamaţie la comitetu' central dacă nu-ţi convine! Scârţ mariţo! Partidu' te va rezolva! Partidu' ne rezolvă pă toţi! Ne-a dat ulei şi zacăr pă cartelă! Cartelă. Alo, tovarăşa, ai grijă cum vorbeşti! Tovarăşă-i mă-ta, băi nesimţitule! Şi nu te mai împinge-n mine, porcule! Au, mă violează! Violeaz-o dracului mai repede şi lasă-ne să coborâm! Eşti şi bună de violat, nu te uiţi la tine cum arăţi? Ai sictir! Femeie bătrână şi-ţi arde de prostii… Alo-alo, dom' profesor, oamenii ăştia face strunguri, matriţe şi locomotive pentru ţară! Dă-ţi seama cum vorbeşti! Tu l-ai omorât pă Iisus, tătuţule!

După voce s-ar putea să fie chiar jidovu' ăla dement. Umblă brambura prin lume, prin tramvaie şi autobuze… Alo, dom' inginer, io una două te bag în… Nu trebuie să pui la inimă. Atâta că pe una ca Beatrice se vede ce-i poate pielea, în timp ce la Luiza

boala-i ascunsă întru câtva, dar cu atât mai periculoasă. N-ai decât să te împaci cu gândul c-ai luat boala la pachet cu situaţia, familia bună, apartamentul din buricul oraşului, cecurile cu câştiguri în Dacii. După ce s-a tăvălit ca scroafa în mocirla desfrâului, şi-a făcut cheful să se mărite. Femeie serioasă. Şi-a găsit prostul. Nu-i pasă. Vorba aia, o speli şi-i ca nouă şi tot d-aia nici nu şi-a pus mintea să fie gelos. Se ştie că urma lăsată de bărbat în femeie e ca urma lăsată de pasăre în aer sau de peşte în apă… Şi totuşi urma asta se simte şi se vede, când vrei cu tot dinadinsul. Te-ai legat la cap fără să te doară. Ai călcat de bunăvoie în rahatul ăsta şi acum te lingi pe tălpi ca pisica. Ai învăţat să vorbeşti şi să gândeşti de la ţărănimea asta muncitoare care se înghesuie, urlă şi scuipă ocări. Toţi o apă şi-un pământ, un compost de viscere şi nu-mi spune tu mie nemernicule să merg cu maşina mică dacă nu-mi convine şi bă tu să-nveţi pă mă-ta şi pă tac-tu să mănânce rahat cu copiii lor la masă şi hai sictir de paţachină ordinară, ţigancă împuţită şi linge-m-ai în mingeac, burtosule. ’Ţ-ale dracului dă ciori, c-aţi invadat Bucureştiu’, dă nu mai are loc lumea dă voi. Alo-alo, dom’ doctor, pă munca la oamenii ăştia ai făcut matale facultăţi… Houă, huo, tu l-ai omorât pe Iisus!

Vorba asta umblă oricum din gură-n gură. O blasfemie învârtoşată de vremurile care se precipită. Trece timpul ca un vis. Nu vremurile, ci tu te precipiţi. Alo-alo, dom’ profesor! Ea i s-a dăruit de fapt din toată inima, devenind comoara lui. A continuat totodată să se considere comoara părinţilor. Alo, alo, alo… Nu mai împingeţi oameni buni că mă omorâţi! Nu mai am aer, oameni buni, mă sufoc! Opreşte tramvaiu’ dom’ vatman, că se sufocă femeia. Se sufocă, auzi, i-a intrat un floc pă beregată şi nu mai poa’ să respire, hi-hi-hi… Ca să afle mai apoi tot din gura ei că părinţii, medici eminenţi, pasămite destupaţi la cap, o încurajaseră chiar în privinţa amanţilor ocazionali, care să-i regleze circuitele hormonale, ştiind-o totodată lucidă,

capabilă să decidă singură ce-i priiește şi ce nu, echilibrată şi sănătoasă fizic, mintal şi emoţional…

Las-o, Gelule, nu vezi că-i beată? Se suflocă, ai, o băgam la decretu' patru sute. Pune-i fiola s-o vezi că-i beată cui. Se duce la munca beată, o băgăm în decret… Decretu' patru sute doi, bea şefii bem şi noi, hi-hi-hi… Ia-i glanda, tătuţule, nu mai sta cu el la discuţie! Înţapă-l, tătuţule! Aha, beată-i mă-ta care te-a făcut dement! Huo! Huo! Huo! Înţapă-l, bagă-i şurubelniţa în burdihanu' ăla plin de rahat! Pune-i maţele pă gard, tătuţule! Alo, dom' profesor, degeaba te dai rotund, oamenii ăştia face locomotive şi compresoare pentru ţară, aşa că vezi cum percutezi… Băi, muistule, băi găozare care scrii la ziare! Voi aţi băgat ţara-n rahat! Are dreptate preşedintele nostru Ceauşescu… Să vă fie ruşine, huoo!… Bă, mă piş pă şăpcălia ta! Alo, vezi că te dau pă mâna procuraturii! Dom' vatman, dăi dracului jos din tramvai pă spoitorii ăştia cu spoim tingiri că ne-a-mpuţit tramvaiu'… Adă cătuşele dom' plotonier, că le-a intrat democraţia-n cap… Şi mai tacă-ţi fleanca, lindicu' principesii. Alo-alo, un' te crezi aicea, la tine-n Moldova? Păduchiştilor-râioşilor-janghinoşilor, aţi împuţit Bucureştiu', de ţărani băşiţi! Alo, domnu'… Nu mai sta la discuţie, tătuţule! 'Ţ-ale dracului de ciori, că dacă trăia Antonescu… Ei şi ce să mă fac acuma, dacă nu i-ai suflat în cur lui Antonescu ca să nu moară… Puşcăria vă mănâncă, băi, ce credeţi că-i aicea, sat fără câini? Alo, domnu', matale chiar nu eşti sănătos la cap? Alo, dom' doctor, dacă-ţi trag una vomiţi cărăbuşi! Medici eminenţi incapabili să-i pună diagnosticul, păi dacă ei i-au cultivat boala… Ja la căruţă, că ne omoară rumânii! Mama voastră de ciori! Boala asta rea şi urâtă de care el ar fi tras nădejde s-o vindece şi ea nemaipridiind să-şi laude părinţii, bârfindu-i totodată subţire. Cică ei ştiind-o că nu-şi pierde capul cu una cu două, tocmai de aceea au sperat până-n ultimul moment că-i va da papucii golanului, filfizonului, profesoraşului rupt în fund, ţărănoiului pus pe căpătuială, piticului oltenesc înfipt ca căpuşa

în rostul lor, tătuţuleeeee, ia-l de pe mine că-l omor! Auzi bă, dacă-ţi trag una îi zici la popă domnu' doctor! Alo, dom' doctor, ţi-am spus să nu te mai pui cu oamenii ăştia, care a muncit să te ţină-n facultăţi. Vă daţi intelectuali, ai? Împuţitule, nespălatule, puţi de la o poştă! Vii aici să ne dai păduchii tăi! Sugi pula, bă!

Nu, n-ar mai fi avut niciun rost să i-o ascundă, acum că ei nu mai aveau nicio putere, în caz că ar fi avut vreodată… O sugeţi, bă, tot ce-şi puteau permite nu erau mai mult decât nişte mici răutăţi, tătuţuleee, nişte răzbunări copilăreşti, călcând pasămite şi ei la rândul lor pe inima Luizei, exorcizând răul care le-o răpise, bălăcărindu-l în faţa ei când el nu era de faţă, Alo, dom' profesor, ţi-am spus să nu te pui cu oamenii ăştia… Nu se poate să nu fi ştiut totuşi că la un moment dat îi va ajunge la urechi, va afla ce este el pentru ei, golan, ţărănoi, pitic oltenesc şi tot aşa. Alo-alo, dom' profesor, te bat pân' te caci ca capra! Pe Luiza o amuza teribil jocul ăsta. Ia-i glanda, tătuţule, nu mai sta la discuţie! El făcea parte dintr-un joc mai amplu, incluzând şi felul în care avea să le râdă-n nas căsătorindu-se şi mutându-se la casa ei cu piticul ei oltenesc, pe cheltuiala lor. Alo, dom' vatman! Tătuţuleeeee! Huo, voi l-aţi omorât… Alo-alo!

*

Bulevardul se lărgeşte, cuprinzând rondul dintre gardul Granitului şi părculeţul din marginea Cosmosului, şi tramvaiul întorcând, răsucindu-şi greoi botul spre oraş şi coada spre şoseaua ce coboară-n vale spre comuna Pantelimon. Opreşte în sfârşit, clătinându-se imperceptibil şi varsă prin cele opt uşi ca nişte şuvoaie de fiere poporul zburător, cârâitor care se risipeşte în cele patru zări dimpreună cu Emanuel traversând spre Cosmos transpirat, netezindu-şi din mers costumul boţit, aranjându-şi cravata răsucită în timp ce o ia repede pe străduţele

dintre blocurile-cămine de nefamilişti spre Grup, reprimându-şi iarăşi pornirea de a se uita la ceas.

Marţea viitoare poate va mai merge cu tramvaiul ăsta. Dacă nu cumva va opta pentru metrou sau taxi şi uite că deja s-a pus căldură peste oraşul zvârcolindu-se parcă în spasmele unei boli necunoscute. Un ţăcănit de tocuri se apropie din spate, te urmăreşte, nu întoarce capul şi nu te uita la ceas, bucură-te c-ai ajuns în Cosmos şi Grupu-i în faţa ta, la o aruncătură de băţ.

— Alo-alo, dom' profesor, stai mai uşor că tot acolo ajungi.

Îl ajunge Crina, gâfâind, cu fusta galbenă mulată pe rotunjimi opulente, apetisante-dizgraţioase, scurtă potrivit-decent, până la jumătatea genunchilor groşi. Figura ei roşie ca o fleică şi anodină e a unei domnişoare în curs ireversibil de îmbătrânire. E la fel de durdulie ca Luiza, dar spre deosebire de ea, înaltă de peste unu şaptezeci, otova, cu o constituţie de aruncătoare de disc sau femeie jandarm.

— Bună, Crinule, ai venit tot cu tramvaiu' ăsta? Parcă te-am zărit prin aglomeraţie, spune, deşi ştie că ea nu foloseşte tramvaiul, şi mai cu seamă ăsta care coboară dis-de-dimineaţă în viscerele Cosmosului, dar trebuie să i se ofere ocazia de a desfida călătoria cu tramvaiul concomitent cu descrierea călătoriei cu taxiul. Uite însă că de astă dată Crina are un subiect mai palpitant.

— Auzi, Emanuel dragule (aceeaşi colocvialitate insinuantă şi, la a adică, perversă ca a Luizei), tu de ce nu mi-ai spus atunci din capul locului pentru ce-ţi trebuie Pahonţu?

Pahonţu? Insinuantă şi perversă şi totuşi ea ţine la Emanuel. A găsit-o aici în Grup cu oarecare vechime şi foarte pornită să-l pună la curent cu dedesubturile, mezalianţele şi urzelile oculte, de cine să se ferească şi cum să se ferească, în afară că i-a spus că mulţi au sfătuit-o să se ferească de el, că prestează pe la Miliţie sau Securitate, deh, gura lumii mănâncă de toate.

— Pahonţu, da, nu mai ştiu de ce nu ţi-am spus. Am uitat probabil. Dar ce importanţă ar mai avea?

Ştie desigur prea bine, dar refuză să dea importanţa cuvenită, să-şi facă griji, tot aşa cum refuză să se uite la ceas când se ştie în întârziere. Strategia struţului, deh, uneori chiar e eficientă.

— Are foarte mare importanţă. Dacă mi-ai fi spus că-l iei ca să-ţi facă ordine în clasă cu pumnii, aş fi ştiut şi io…

— Alo, doamna profesoară, cine ţi-a spus chestia asta e rău intenţionat…

— Bineînţeles că-i rău intenţionat. Nu neg. Dar dacă mi-ai fi spus aş fi ştiut ce să-i spun lui Aurel, ca să nu-i bage limba-n ureche alţii rău intenţionaţi. I-aş fi spus că ai avut probleme mari cu elevii la clasă şi ai fost de cea mai bună intenţie dorind să rezolvi cu mijloace proprii, fără să mai apelezi la direcţie şi chiar ai rezolvat. Aş fi ştiut…

— Nu mă îndoiesc că ai fi ştiut.

— Aşa însă, m-a luat pe nepregătite.

— Cine te-a luat pe nepregătite, surâse Emanuel.

— Dom’ director, cine dracu’? N-am reuşit să te dreg şi-i pornit rău de tot omul. I-au băgat proştii-n cap că pui elevii să se bată-n clasă. Ce mai, e montat tare pe chestia asta.

— Nu ştiu, acum aud pentru prima dată.

— Îţi spun io. De data asta chiar e montat. L-au montat prietenii noştri, umflatu’ ăla de Coroianu şi curva aia de Graţiana…

— Alo-alo, doamna profesor, vorbim ca în Cosmos, ca-n tramvaiu’ 13? Suntem într-o instituţie de învăţământ socialist.

Au trecut prin poarta Grupului Şcolar de Construcţii nr. 3 şi s-au oprit în faţa intrării profesorilor. Tocmai sună de intrare la prima oră, dar ei nu se grăbesc. Emanuel chiar e interesat să afle cum au fost percepute balamucul şi încăierarea de joi, despre care ar fi tras nădejde că vor trece neobservate. Slabă nădejde. Tot e bine că Crina a devenit informatoarea lui sârguincioasă şi foarte

pornită să-l ajute, mai ales de când a invitat-o la nuntă. Ca şi-n cazul directorului Gabrea, a fost inspirat invitând-o. S-ar putea totuşi să nu fie până într-atât de montat.

— Totuşi, dragă, nu-i el omul care să pună botul la nişte turnătorii ordinare. Prea eşti fatalistă. Chiar vrei să mă sperii?

— Nu vreau să te sperii. Vreau doar să te pun în gardă, Emanuel dragule.

— Mă bucur că mă drăgăleşti, dar m-aş bucura şi mai tare dacă ai fi mai exactă.

— Dacă se întâmplă să afle nişte părinţi şi vin cu reclamaţii la direcţie…

— Exagerezi, dragă, ştii ceva de reclamaţii de la părinţi?

— N-am auzit încă, dar e foarte posibil după tot balamucul.

— Care balamuc?

— Ei, care balamuc. Las-o baltă, toată lumea ştie.

S-au despărţit prea repede, după ce au semnat condica în fugă, şi-au luat cataloagele şi au plecat fiecare la clasa lui. În capul lui Emanuel reverberau cuvintele Crinei: toată lumea ştie. S-ar putea ca lumea să ştie chiar mai multe şi mai rele decât s-au întâmplat. E posibil ca aşa-zişii lor prieteni, duşmani de fapt, profesorul de fizică Dorin Coroianu şi profesoara de desen tehnic Graţiana Teodorescu s-o fi umflat, mă rog, ei sunt singurii din Grup cărora n-a reuşit să li se facă simpatic. În rest, toată lumea ar avea numai vorbe bune despre el… Cât naiba s-o fi umflat? Parcă ar mai conta? Oricum e cât se poate de umflată: elevul Albineţ n-a mai apărut la şcoală şi douăzeci şi şase de elevi au văzut ce s-a întâmplat, plus portarul care a văzut în ce hal l-a scos joi pe poarta Grupului. Toată lumea ştie, da, faţa lui Albineţ, cu ochii negri, umflaţi, însângeraţi şi nasul negru îi jucă dinaintea ochilor toată ziua, predând şi aşteptând să fie chemat la director să i se spună… Nedezis de maniera-i colocvială-jovială, tovarăşul director Gabrea să-l atenţioneze, tovarăşu’ profesor,

ai cam călcat pe bec. Fiindcă-i pentru prima oară, te iertăm, dar să nu se mai întâmple… N-ar fi fost chiar pentru prima oară, de-a lungul a opt ani mai trecuse prin episoade asemănătoare şi totuşi parcă niciodată n-a avut parte de o astfel de escaladare a violenţei. Îl asalta faţa de extraterestru a lui Albineţ, iar în dosul ei chipul veşted, de beţiv al directorului perorând: E inadmisibil, tovarăşe Calomfirescu, vom pune cazul în discuţie în Consiliul profesoral şi în şedinţa de partid. Oricum s-a aflat şi la Minister şi aşteptăm o decizie în ce te priveşte. E inadmisibil, intolerabil, contrar principiilor… Învăţământul nostru socialist… Unde ai învăţat aşa ceva, tovarăşe profesor? Să pui elevii să se stâlcească în bătaie? La noi în Grup? La noi nu se practică astfel de metode… Ăsta-i caz penal, tovarăşe profesor… Ai avea mare noroc dacă ai scăpa doar cu excluderea din învăţământ…

Alo-alo, dom' profesor. Te dau pe mâna procuraturii, idiotule. Ştia şi auzise de cazuri mai grave, care rămăseseră fără niciun fel de consecinţe pentru împricinaţi. Ştia de asemenea cazuri mai puţin grave, care se rezolvaseră cu pedepse penale. Norocul, desigur şi felul cum eşti văzut de colegi şi direcţie, dar şi felul cum te-ai pricepe să te aperi. El nu i-a pus să se bată şi la o adică a făcut tot ce i-a stat în putinţă să-i despartă. Ăsta-i adevărul pur. Şi cum de i-a venit ideea să-l cheme pe Pahonţu în clasă? Sau s-a simţit ameninţat şi nu putea să-şi ţină oră şi dacă s-ar fi dus la director… Directorul nu vrea să fie deranjat cu căcăţişuri d-astea, cum le spune, elevi recalcitranţi, bătăuşi, păi cine nu se descurcă pe barba lui, să cheme miliţia.

Umbla absorbit de gânduri negre pe culoar, îndreptându-se spre ultima oră de curs, când iarăşi auzi paşi din urmă apropiindu-se. Nu mai erau tocurile Crinei. Nu întoarse capul, încercă să ghicească cine-i şi se pomeni cu o scatoalcă peste ceafă, amicală desigur, dar izbită destul de tare pentru a-l dezechilibra. Tovarăşului director Gabrea îi arde să joace bâza. După cât e de binedispus, nu-i aşa de gravă cum ajunsese s-o vadă învârtoşând-o în

mintea lui şi căscând gura la aberaţiile prăpăstioase ale Crinei.

— Alo-alo, dom' profesor.

— Să trăiţi, dom' director, zvâcni îndreptându-se, schiţând gestul de a duce palma la frunte milităreşte, ceea ce păru să-i facă plăcere directorului.

— Mdam. Pe loc repaus, punctă trăgându-i încă o palmă, în umăr de astă dată.

Chiar îi arde de bâză. Directorul şi profesorul de matematică Aurel Gabrea e lung, deşirat, mai înalt cu mai bine de un cap decât Emanuel, obligat uitându-se de sus la o stârpitură ca Emanuel. E slab şi umflat totodată, având pântecul precum o minge de baschet abia ascunsă sub sacou. Un beţiv cirotic şi un pitic. Cei doi ar putea forma un cuplu de toată bafta gen Pat şi Patachon, dacă ai face abstracţie de ascendentul dezinvolt exercitat de director asupra lui Emanuel.

– Uite care-i treaba, dom' profesor, când mai organizezi meciuri de box în clasă, să mă chemi şi pe mine. Chiar mă interesează şi destul de rar am ocazia. În Grup ducem lipsă de spectacole d-astea.

Ironia sarcastică îl derutează pe Emanuel. Amuţeşte pentru câteva clipe lungi, după care dă să se justifice înfăţişându-i faptele într-o lumină verosimilă şi deopotrivă favorabilă în ce-l priveşte, dar n-apucă decât să deschidă gura. Este somat să tacă printr-o a treia palmă, oprindu-i-se la trei centimetri de nas. După cum dă din mâini ca o moară, s-ar putea să nu glumească decât pe jumătate, s-ar putea să fie într-adevăr interesat-pasionat… Oricum n-are stare să asculte, vrea doar să fie ascultat.

— În afară de meciuri de box, poate mai organizezi şi cercul ăla de matematică.

Cercul pe care dom' director, profesor de matematică, i l-a pasat lui Emanuel încă din primele săptămâni când a venit în Grup.

— Cercul există, îl ţin în fiecare vineri, la ora patru, dar n-am reuşit să adun niciodată mai mult de

cinci elevi.

Rânji în acelaşi stil colocvial-jovial-sarcastic:

— Am înţeles, ţi-e jenă să-i constrângi, să-i cointeresezi, să-i aduni cu arcanul… Doar dacă-i pui să se bată poţi să strângi mai mulţi.

Iarăşi dădu să se justifice, de astă dată apucând să spună că el nu pune copiii să se bată, cine i-a spus asta e rău intenţionat, şi iarăşi i se puse palma-n nas.

— Ai grijă, dom' profesor.

Atâta şi s-a răsucit spre biroul său. Nu părea totuşi deloc montat. Crina exagerase. Exagerarea Crinei avea însă undeva în afara Grupului o sursă precum un focar de infecţie, care se extindea treptat, fără grabă şi totodată fără să întârzie, pentru a urma ciclul pornit în joia aceea fatidică pentru Emanuel.

*

În joia următoare, la o săptămână exact, a găsit în cutia de scrisori o citaţie prin care era chemat să se prezinte la secţia de miliţie de care aparţinea în decurs de o săptămână. Dimineaţa când să plece la Grup a fost asta şi n-a mai avut răbdare; s-a oprit chiar atunci la sediul de pe strada Nuferilor, iar plutonierul de la poartă i-a dat altă citaţie-convocare la o adresă a Consiliului Culturii Socialiste şi un birou din Casa Scânteii pe care-l ştia al căpitanului Ardelean. Răsuflă uşurat, măcar că ocolişul ăsta i se părea cam ciudat. Căpitanul Ardelean, deh, altă poveste, o poveste mai veche… Ei vor să-l reactiveze, sau să-l atenţioneze să aibă grijă, precum directorul Gabrea. Nişte tipi civilizaţi, culţi, inteligenţi, care-ţi arată calea, singura cale… Prezenţi şi veghind la buna desfăşurare, cu aerul lor relaxat, jovial-colocvial şi totodată neşovăitor. Nu şovăie, când e să te calce pe cap. Extrem de hotărâţi, care hotărâre derivă dintr-o regulă a supravieţuirii şi parvenirii, deprinsă de timpuriu şi de unul ca Emanuel. Regula are strategii, meandre, subtilităţi, care inevitabil duc la momentul adevărului: Ia-i glanda, tătuţule, nu mai sta cu el la discuţie!

Îi zdrăngănea în piept tramvaiul 13, drumul spre Grupul din viscerele Cosmosului. Ce-o să-i spună căpitanului? Că nu mai poate şi nu mai vrea? Ar fi prea simplu. Ia-i glanda, tătuţule! I-a mai spus la un moment dat, iluzionându-se că un oltean de buzunar, isteţ ca el, ar fi capabil să întoarcă pe dos un ardelean securist împuţit. Şi acuma iarăşi, ca o boală care se hrăneşte din ea însăşi, care-şi trage sevele din străfundul pământului. Pământul care ne rabdă, ne hrăneşte şi ne înveleşte. Pământul care suntem, fiindcă-n definitiv asta-i firea omului. Uită-te la Crina, din proprie iniţiativă i-a devenit informatoare fidelă, care va să zică firea omului în general şi a femeii în special. Emanuel îşi propune ca într-o bună zi să scrie un eseu pornind de la comentarea notelor informative scrise sau verbale a câtorva sute de femei şi bărbaţi, extrem de vag definiţi din punct de vedere sexual, care au subzistat şi au parvenit datorită unor turnătorii aplicate prietenilor, rudelor, colegilor de serviciu. Analizând pas cu pas, nu fără oarecare tenacitate, e foarte posibil să descopere că cei mai dotaţi şi demni de interes sunt oamenii cu un grad de cultură relativ ridicat, creativi, care cultură şi creativitate le potenţează capacitatea de a-şi influenţa semenii. Eva colaborând cu şarpele, da, împărtăşindu-i lui Adam experienţa acestei colaborări. În felul ăsta a fost declanşată căderea, o cădere continuă, ireversibilă: i se scârbise lui şi se dezisese, dar asta n-ar fi avut cum să dureze. În scârbă subzistă foamea. Doar să fii ispitit, scuturat puţin şi ajungi din nou pe calea cea bună. Singura cale. Căpitanul Ardelean, da, o poveste străveche.

L-a găsit în dosul aceluiaşi birou străvechi, tapetat cu furnir băiţuit negru, ieşit probabil din fabrică pe la sfârşitul anilor ’40, cu câţiva ani înainte de a se naşte Emanuel, pe când Partidul tocmai ieşea din ilegalitate şi-şi începea opera de reconstrucţie a ţării, cu oameni asemenea căpitanului Ardelean, dintr-o generaţie aflată acum în pragul pensionării. Oamenii trec, dar mobilierul mai rămâne o vreme, Căpitane, nu fi trist! Era în acelaşi costum căcăniu-

lălâu, de funcţionar, vajnic salahor cu intelectul, care veghează plin de râvnă la aplicarea politicii Partidului în conformitate cu prosperitatea personală şi a familiei, căutând la tot pasul şi descoperind duşmani ai Partidului şi poporului. Căpitane, o sugi! Poporul ăsta zburător, cârâitor şi sporovăitor, tătuţule, ia-i glanda, şi aceeaşi cravată gri cu nodul minuscul, abia văzut sub gulerul cămăşii albe, arătând ca de obicei nespălată, umbrită de guşa vineţie, de lăutar care se martirizează pătimaş cu vioara strânsă sub bărbia dublă, şuierându-şi totodată partitura vocală pe sub buza groasă:

— Alo-alo, dom' profesor, nu mai vrei să vii pe la noi să ne întrebi de sănătate.

S-ar zice c-ai reintrat în ilegalitate, căpitane. Împarţi manifeste. Îi întinse peste birou un angajament, extras dintr-un teanc groscior. Un angajament de tipul celui pe care-l semnase în urmă cu şapte sau opt ani şi-l reziliase în urmă cu şapte-opt luni. Să-l semneze, desigur, să ia aminte şi să-l dea mai departe. El ştie însă ce scrie acolo, nu mai e nevoie. Şi totuşi, parcă prea din scurt, căpitane.

— Nu ştiu ce să zic, tovarăşu' Ardelean, nu mă pot hotărî aşa, pe loc. Socot că am dreptul la un timp minim de gândire…

Erau ultimele resurse de obrăznicie şi curaj pe care le putea scoate din el.

— Alo-alo, dom' profesor! Ar cam fi timpul să te trezeşti la realitate. Drept cine ne iei?

— Ştiu că reprezentaţi Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste şi Securitatea Statului. Respect aceste instituţii, dar nu mă puteţi constrânge…

Căpitanul Ardelean îl privea pe sub genele lăsate. Ai fi zis că-i gata să adoarmă. Expresia lui dezabuzată îl edifică pe Emanuel instantaneu. Aproape că n-ar mai fi fost nevoie de expunerea pe care i-o servi pe tavă, ca pe o băutură menită să-l limpezească, să-l readucă cu picioarele pe pământ. Un salahor cu intelectul, da, un expert în explorarea abisurilor umane, deh, căpitanul o suge cu folos. Ştia cu lux de amănunte, mai bine decât ar fi fost

Emanuel în stare să-şi amintească, tot ce se petrecuse joia trecută în şcoală, la ora de matematică a clasei a X-a C. Ştia de asemenea tot parcursul elevului Albineţ Vasile, de când a fost urcat în tramvai şi până-n clipa de faţă. Ştia lucruri necunoscute lui Emanuel, directorului Gabrea sau altor profesori din Grup, care uite că nu-şi puseseră problema de ce absentează elevul Albineţ, făcând eventual legătura între absenţele lui şi incidentul de joia trecută.

— …ajuns acasă la orele douăsprezece, dom' profesor, bătut, martirizat, desfigurat. Vasile Albineţ locuieşte cu mama lui într-o garsonieră de pe bulevardul Socului. Un copil crescut cu mari sacrificii şi suferinţe de o femeie singură. Maria Albineţ, muncitoare la întreprinderea Electroaparataj, a trebuit să-şi interneze fiul de mai multe ori la Spitalul Gheorghe Marinescu, în urma manifestării unor labilităţi psihice, care-l fac suspect de schizofrenie paranoidă. Bineînţeles că nu ştiai aceste amănunte din biografia elevului Albineţ, şi se pare că nici nu te-ar fi interesat. Se vede treaba că n-ai avut vreodată vreun strop de deferenţă prin care să te apropii de sufletele copiilor, de pe urma cărora îţi câştigi pâinea…

— Mă nedreptăţiţi, oftă Emanuel, neluat în seamă de căpitan.

— …copiii clasei muncitoare! Vai de capu' nostru, dom' profesor! Am uitat de unde am plecat. Oameni ăştia, oamenii ăştia… Vocea căpitanului pieri, înecându-se de indignare.

Emanuel îi sări în ajutor, completând vehement:

— Oamenii ăştia face strunguri şi locomotive pentru ţară.

— Păi vezi că ştii, dom' profesor. Teoretic te descurci, da' ştii cum e vorba aia; practica ne omoară. Ne pretindem genii, ieşite din te miri ce pepiniere de căcat, înfiinţate de tot felul de degeneraţi, în loc s-avem grijă… E pur şi simplu inadmisibil, dom' profesor, de unde atâta ignoranţă, nepăsare, lipsă de interes… Deci: întorcându-se de la lucru la ora patru, Maria Albineţ şi-a găsit fiul

desfigurat, abia ţinându-se pe picioare şi vorbind incoerent. Tot ce a reuşit să afle de la el a fost că l-au bătut ţiganii în Cosmos – o minciună, care nu l-ar fi dus capul s-o ticluiască de unul singur, după cum avea să se dovedească mai apoi. În sfârşit, toată povestea asta s-ar fi putut încheia aici, aşa cum de bună seamă ai preconizat, dom' profesor. Cât de îndurerată şi indignată ar fi fost, femeia nu s-ar fi complicat să facă o reclamaţie la Miliţie împotriva unor ţigani despre care fiu-său nu ştia absolut nimic, iar în fapt nici nu existau. Oricum, în astfel de cazuri, n-ai decât să te bazezi pe zicala prinde orbul scoate-i ochii. Ceasul rău însă şi nenorocirea, dom' profesor: starea elevului Albineţ s-a înrăutăţit rapid, încât la ora şapte a trebuit să fie internat la Spitalul de Urgenţă Florească, unde se află şi-n momentul de faţă, în stare foarte gravă, în comă, în urma unei comoţii cerebrale, conectat la aparate. Oricând poate muri, aşa încât cazul a intrat în vederea Procuraturii. Bătut, omorât în bătaie în Cosmos. Cosmosul însă, dom' profesor, nu-i sat fără câini. Nu zboară aiurea meteoriţii prin el, bombardând planetele şi producând haos, hă-hă-hă Cosmosul este una dintre zonele cele mai strict monitorizate din Bucureşti şi din ţară, în privinţa infracţiunilor. Bătăi, jafuri, spargeri, crime, tâlhării, totul se află sub controlul interlopilor locali, care printr-o reţea de informatori bine structurată colaborează fructuos cu Miliţia şi Procuratura. Ca simplu fapt divers care să te edifice, îţi voi spune povestea unui nepot de-al meu înjunghiat de curând în Cosmos, în împrejurări hilare: trecând prin zonă a văzut doi inşi acostând o fată, apostrofând-o şi agresând-o în plină zi, printre cetăţeni paşnici văzându-şi de drumul lor, cum ar fi trebuit să facă şi el şi astăzi i-ar fi fost mult mai bine. A intervenit însă, nu înfruntându-i şi anihilându-i bărbăteşte pe cei doi, pentru a salva onoarea fetei, care se pare că avea unele diferende mai vechi cu respectivii, ci ţinând cu tot dinadinsul să-i atenţioneze pe aceştia că nu e bine şi frumos ceea ce fac. Să-i moralizeze drastic, drept pentru care i s-a

dat o replică promptă, neașteptată și totuși în consens cu locul unde se afla. A fost hăcuit cu cuțitul și lăsat în drum în nesimțire cu o coapsă făcută ferfeniță; altădată să știe ce e și ce nu e de vorbit, când te afli în Cosmos. A stat o jumătate de oră întins jumătate pe trotuar, jumătate pe carosabil, până s-a îndurat un șofer să-l ia și să-l ducă la spital. S-a ales cu piciorul amputat, iar făptașul n-a putut fi identificat și pedepsit, deoarece se afla sub protecție. Ce fel de protecție, nu mă mai complic să-ți explic. Ceasul rău și nenorocirea, iarăși, dar că s-a întâmplat în Cosmos, n-a tăgăduit nimeni. Cosmosul și-a asumat-o, chiar dacă de astă dată, cu toată presiunea pe care am pus-o asupra lui, a refuzat să-și plătească tributul Procuraturii. E o excepție care confirmă regula că tot ce se întâmplă în Cosmos este sub controlul organelor. Pe elevul Albineț așadar nu l-a bătut nimeni în Cosmos, adică în teritoriul Cosmosului din afara Grupului Școlar de Construcții și n-a fost greu de aflat c-a fost bătut în clasă, la ora de matematică, sub supravegherea profesorului Emanuel Victor Calomfirescu.

Căpitanul Ardelean își tamponează fruntea și fălcile vineții cu batista. A asudat, arată marcat de efortul expunerii și încă ar mai fi destule de spus. Peste puseul de spaimă ce-i încleștează maxilarele (O sugi, căpitane, nu fi trist…), Emanuel găsește răgazul să-și contemple interlocutorul și să constate că arată destul de rău, oricum mai rău decât și-l amintește din urmă cu șapte-opt luni. Fălcile i s-au lăsat, au căpătat o nuanță lemnoasă, iar cearcănele din jurul ochilor ușor bulbucați i s-au înnegrit și mai tare.

Ciudat totuși, povestea asta pare să-l afecteze în aceeași măsură ca și pe Emanuel, deși doar Emanuel e pasibil să suporte niște consecințe nu tocmai ușoare.

Pune pe biroul căpitanului angajamentul semnat. De semnătură și de felul cum o va onora depinde soarta lui, poate chiar mai mult decât ar depinde de soarta lui Albineț, dacă va trăi sau nu… Acest din urmă gând, prin care-și lăsa soarta în mâna

căpitanului Ardelean, fu pe cale să-i risipească spaima. De bună seamă că-i va fi foarte greu, dar nu până într-atât de greu încât să nu poată duce, ajutat de căpitanul Ardelean.

*

Toată povestea asta cu năşitul a consolidat vechea lor prietenie, scăldând-o într-o lumină nouă, de o strălucire aparte. Ca şi cum s-ar fi regăsit în altă viaţă. Femei măritate de-acum, la casa lor, încă studente însă, tocmai intrate-n vacanţă, cu timp şi dispoziţie pentru stat la bârfă pe terase, la Cireşica, la Trocadero, sau mai bine la Monte Carlo, în Cişmigiu, la o masă-n buza lacului cu bărci şi hidrobiciclete, legumind pe îndelete un prânz săţios – ciorbiţă de perişoare sau de văcuţă, raţă cu portocale sau păstrăv sau cordon bleu, îngheţată asortată, salate de fructe şi ecleruri, Luiza fiind leşinată după dulciuri, şi pe urmă cafele şi Martini, câte două sute de fiecare. Încă se mai găseau astfel de delicatese în localurile de lux, pentru cei cu dare de mână precum Luiza, care continua s-o umilească subtil pe naşa ei, după ce-i arătase la nuntă de ce-i în stare, risipa şi fastul prin care ar fi zis că se răzbună pentru afrontul refuzului Beatricei de a intra la cheltuială… Ceea ce-i scăpase totuşi din vedere Luizei fusese insensibilitatea Beatricei, care n-a avut decât s-o ia de bună. Bogdaproste şi să fie primit. Luiza a fost mereu pe sufletul ei.

O umilire până într-atât de subtilă, încât n-ai mai fi ştiut cine şi din partea cui o suporta. Luiza avea cui să se plângă de micile disfuncţii ale proaspătului menaj. După ce a tachinat-o cu purcica mea scumpă, de o vreme Emanuel a început să n-o prea mai bage-n seama atât cât şi-ar dori şi de bună seamă că merită, deşi nu e vorba că motive ar avea: obosit-tracasat-stresat de nenorocita lui de slujbă de profesor la un grup şcolar din fundul Pantelimonului. Va trebui să facă pe dracu-n patru, să apeleze la

relaţiile lui taică-său, ca să-i găsească un post la o şcoală în centru…

Beatrice o asculta cu infinită răbdare şi atenţie, foarte dispusă de a o compătimi, măcar că ea ar fi fost mai îndreptăţită să se plângă. Păi nu-i e deloc uşor, cu inginerul ei locuind într-o garsonieră închiriată, fără şanse vizibile de a-şi îmbunătăţi situaţia locativă. La Uzină la 23 August unde-şi face veacul de doi ani, Artur figurează pe nişte liste de repartiţii de locuinţe din fondul de stat, dar undeva pe la coada lor. Ar mai avea de aşteptat nişte ani, trei-patru, lungeşte-mi Doamne zilele… Soluţia ar fi să se mute-n provincie, în oraşe precum Craiova, Braşov sau Piteşti, cu uzine unde Artur şi-ar găsi de lucru şi i s-ar repartiza numaidecât şi un apartament. În provincie e mai lesne. Lui, bucureştean get-beget, sătul, vezi Doamne, de mizerie şi agitaţie şi aglomeraţie, i-ar surâde să se stabilească într-un oraş de provincie curat şi liniştit. Beatrice însă, să nici n-audă. Nu d-aia a plecat ea din Piatra Neamţ şi s-a străduit peste puteri şi a insistat dând cinci examene de admitere, ca să se agaţe în sfârşit la o facultate în Bucureşti. Să se întoarcă acum înapoi în provincie? După ce s-a măritat cu un bucureştean, care uite cât de amărâştean, fără casă şi posibilităţi, păi cum au stabilit ele amândouă la un moment dat, da, iubirea e o chestiune extrem de importată, hi-hi-hi…

— Râzi a pagubă, Luiza. Oare cum mi-ar pica mie ca după atâtea manevre şi sacrificii să plec la dracu-n praznic? După ce de bine de rău mi-am făcut şi buletin de Bucureşti, care după cum poate nu ştii, că nu te-a interesat, se obţine mai greu şi decât un apartament. Bucureştiul – oraş închis, asta e, Ceauşescu le-o pune-n bot ţăranilor. Asta după ce tot el i-a adus încoace să facă fabrici şi uzine, blocuri şi metrou.

— Şi dacă după ce termini te repartizează la ţară? Cam asta scrie pe fruntea ta, Beatrice, după mediile pe care le ai…

— Şi ce dacă? Io la ţară nu mă duc. Asta să fie clar. Am buletin, pizda mă-sii. Prefer să mor de

foame aici, în oraşu' ăsta închis, fără locuinţe şi locuri de muncă. Vorba vine, că de muncă găseşti.

— La măturǎ…

— Da, la măturǎ, da' de plecat nu plec în provincie.

Beatrice se lăsa incitată sau se incita de una singură până aproape de pragul umilinţei aceleia pe care mizase Luiza când şi-o făcuse naşă pe banii ei şi că io nu-mi permit dragă să dau cu picioru' unor oportunităţi, strângând-o de umăr pe Luiza. Adică nu-i dă mâna s-o invidieze, dar asta-i situaţia: io n-am părinţi care să-mi ofere totu' pe tavă, după care iarăşi o drege, îndemnând-o să-şi preţuiască părinţii, care merită pupaţi în cur după toate câte au făcut pentru ea…

— Vai, Beatrice, ce urât vorbeşti.

— Ăsta-i adevărul. Cine mai are părinţi că ai tăi?

— Şi când te gândeşti cât i-am supărat măritându-mă…

Exagerează, desigur, Luiza e conştientă că exagerează. Exagerarea asta însă ar putea fi un fel de regulă a jocului iubirii. Ea îşi iubeşte mult părinţii, iar în definitiv ei şi-au asumat situaţia cu demnitate. Indiferent pe cine a ales, Luiza a rămas comoara lor. La fel cum piticul oltenesc de bărbatu-său tot pitic a rămas pentru ei. Nu va creşte un centimetru barem, chiar dacă a luat fată de familie bună, cu situaţie, cu perspectiva unei cariere de excepţie… Beatricei totuşi nu-i sună prea bine:

— Chiar aşa să-l umilească, dragă, până la urmă-i soţul tău. Bun rău, pitic-limbric, e al tău.

— N-o spun de faţă cu el, n-au spus-o niciodată… Doar mie-mi spun, în ideea că-i voi transmite. Părinţii mei care merită să-i pup, cum zici… Sunt îndărătnici şi intransigenţi, mai ales în unele privinţe. Cariera aia de excepţie, pe care bat atâta monedă. E un fix al lor, la care nu m-am putut împotrivi vreodată. Sunt dictatoriali în ultimul hal. Nu mi-au lăsat nicio portiţă de scăpare din ţarcul tradiţiei familiei. De sute de ori mi s-a repetat şi mi s-

a impus: numai după ce-mi voi lua licenţa şi-mi voi termina stagiatura, când voi fi într-adevăr matură şi pe picioarele mele, numai atunci voi fi liberă să mă gândesc la altele…

Alte cariere, deh, în liceu vădise inclinaţii artistice, îi plăcea să picteze, îi plăcea literatura, dar şi matematica, participase la nişte olimpiade şcolare şi obţinuse locuri fruntaşe… Fusese o elevă eminentă, tot aşa cum avea să fie şi o studentă eminentă… Ar fi vrut să urmeze Artele Plastice, Arhitectura sau Filologia, sau chiar o secţie a Politehnicii. Era nehotărâtă în mai multe privinţe, dar ceea ce ştia sigur era doar ce nu i-ar fi plăcut şi n-ar fi vrut în ruptul capului: Medicina, cariera de excepţie pe care i-o bagă pe gât părinţii, către care n-are niciun fel de tragere de inimă, şi cu toate astea strânge din dinţi şi învaţă. Îşi ia toate examenele cu zece, e ceva de-o atrocitate extremă, dar n-are încotro. Toate libertăţile sentimental-amoroase pe care i le-au lăsat, iar acum măritişul, au avut ca preţ neabaterea de la obiectivul carierei, încât simte că nu mai rezistă…

Beatrice găsea mereu resurse s-o liniştească şi s-o încurajeze, păi nici ea n-a avut niciun fel de chemare spre Filologie, dar a fost constrânsă de împrejurări. Împrejurări propice sau nefaste. Nu se pronunţă. Rahat. În anul când a intrat, dădea pentru a cincea oară examen de admitere. Mai dăduse de două ori la Teatru şi era cât pe-aci să intre. Ea are adică o carismă interesantă, care o recomanda pentru diverse tipuri de roluri, dar ce te faci cu boii din comisie, care habar n-au. Pe urmă a dat la Geografie şi la Filologie de două ori şi în sfârşit a intrat. Norocul ei a fost că-n anul acela Filologia avea cei mai puţini candidaţi pe loc, doi şi jumătate, ceea ce a fost de bun augur… Oricum, ea una nu-şi permite să înveţe de nota zece, ca Luiza, mai ales acum, când trebuie să facă faţă obligaţiilor de soţie. Se poate considera fericită dacă trece examenele cu cinci şi şase. Profesorii o ştiu, ştiu la ce se pot aştepta de la ea, după cum şi ea ştie la ce să se aştepte de la ei. Câtă

vreme există student de nota zece, ca Luiza, se cuvine ca pe lângă ei să trăiască şi din ăştia mai debili la doxă. Este loc sub soare pentru toţi, cum foarte deştept spunea înţeleptul nostru maestru, Dumnezeu să-l aibă-n pază pe unde-o fi el acum.

Luiza oftă, picând iarăşi pe obsesia ei faţă de maestrul Vergilius.

— Chiar aşa, dragă, oare o fi murit, de nu mai dă niciun semn?

— Nu ştiu, dar e ca şi mort, Beatrice nu mai e în dispoziţia care o îndemnase cândva să facă glume de doi lei pe seama vioiciunii sexuale a maestrului. A trecut ceva timp de când nimeni nu mai ştie nimic de el. Au rămas doar vorbele de maestrul nostru, Luiza, chiar îmi plăcea cum spunea că-i loc sub soare pentru toată lumea, dar mai ales pentru mediocri, care… Cum dracu' zicea.

— Zicea că mediocrii fac legea fiindcă ar fi mai viguroşi… Nişte tâmpenii.

— Nişte tâmpenii foarte simpatice. El se referea pasămite la poeţi, nu la studenţi. La ăştia s-ar putea să fie valabil…

Constrânsă întru câtva de statutul ei de studentă de nota zece care are în faţă o carieră excepţională, Luiza ajungea uneori să se întrebe, întrebând-o totodată şi pe Beatrice dacă nu cumva felul disperat în care s-a agăţat de Emanuel, făcând-o să se mire şi pe Beatrice, care ar fi văzut-o căpătuindu-se cu ceva mai de soi, felul cum a picat în braţele unui profesoraş rupt în fund, vorba maică-sii, n-a fost cumva un subterfugiu la care a apelat dintr-un instinct obscur, pentru a face din Emanuel un obstacol în calea carierei nedorite, iar ei, părinţii, tocmai de aceea s-au împotrivit, presimţind la rându-l lor pericolul la care ar expune-o căsătoria, dar nu până într-atât de acut, încât să pună piciorul în prag…

Beatrice chiar nu pricepea. Prea sofisticat pentru mintea ei de studentă de nota şase. Oricum, la ce bun să mai scormonim? Doar Luiza cu gura ei a spus-o că iubirea-i o chestiune extrem de importantă. Păi

bineînţeles că iubirea a îndemnat-o. Iubirea şi numai iubirea.

*

Poate unde se legaseră toate prea bine cu nunta şi mutatul în casă nouă, a trebuit să aibă parte şi de nenorociri din astea. Ferească Dumnezeu de mai rău. Păi bineînţeles că s-ar fi putut şi mai rău. Tot e bine că povestea cu elevul Albineţ şi căpitanul Ardelean îi alungă ca şi definitiv frământările geloziei. Purcica lui scumpă deveni în sfârşit un tovarăş de nădejde, mereu lângă el şi la bine şi mai ales la rău, căruia se cuvenea să i se spovedească. Într-un târziu, nu fără unele sforţări şi când n-a mai avut încotro, când elevul Albineţ chiar a murit, pecetluindu-i vina, catadicsi în sfârşit să-i povestească Luizei. Tot ce putu să scoată din el a fost o versiune distorsionată; aşa ar fi vrut să se întâmple şi totodată se străduia să creadă că s-a întâmplat: s-au bătut doi elevi şi unul din ei a murit. E prea de ajuns deocamdată, povestea e oricum în derulare, încă nu se ştie, până nu va fi chemat în faţa instanţei de judecată… Omisese împrejurările, omiţându-l desigur şi pe căpitanul Ardelean, căruia oricum trebuia să-i asigure protecţia, sau confidenţialitatea, sau acoperirea, cum dracu’ i-o zice. Căpitanul este angrenat în nişte manevre oculte la nivel înalt şi la care muritorii de rând nu au acces. Doar o minoritate privilegiată e acceptată, din care face parte şi el, Emanuel, aşa încât ar fi putut trage nădejde la un ajutor din partea căpitanului, în pofida unor insinuări şantajiste şi ameninţări: ai călcat pe bec, dom’ profesor. Ai cam belit-o, să mă ierţi. Păi copiii clasei muncitoare, alo-alo, oamenii ăştia face locomotive şi strunguri pentru ţară şi noi ne batem joc. Să ne fie ruşine, dom’ profesor. Să vedem totuşi ce putem face, dom’ profesor, ai noroc că ţin la tine… Căpitanul l-ar fi putut scoate basma curată şi fără îndoială că se străduia în acest sens. Era până la urmă singurul care

l-ar fi putut ajuta concret, în timp ce Luiza i-ar fi oferit mai ales un sprijin moral.

În joia aia când căpitanul l-a pus la curent cu nenorocirea care-l pândeşte, s-a dus glonţ la Spitalul de Urgenţă Floreasca. N-a fost lăsat să intre în salonul de terapie intensivă, unde era Albineţ. Trebuia neapărat să-l vadă, ca şi cum întrevederea asta i-ar fi ajutat pe amândoi deopotrivă, insuflându-i viaţă lui Albineţ. Sentimentul de vinovăţie era totodată extrem de difuz şi neguros, ca o zi de toamnă înecată în ceţuri şi burniţe, într-un moment în care nu ştii dacă-i amurg sau răsărit, dacă se va întuneca sau se va lumina de ziuă. Prin toată negura asta înecăcioasă trebuia să vadă cu ochii lui în ce stare se află elevul Albineţ, ca să ştie la ce să se aştepte şi uite că tot la căpitan îi era nădejdea. S-a întors la el cu dorinţa asta, cât se poate de legitimă în definitiv, iar căpitanul a dat un telefon la spital din biroul lui. Lucrurile aproape că s-au rezolvat prezentându-se: Alo, aici căpitanul Ardelean… Numele ăsta putea deschide oricând uşile unui amărât de salon de terapie intensivă. Alo, dom' doctor… Emanuel nu-şi aminteşte să-i fi spus pe nume doctorului acela, sau i-o fi spus şi n-a reţinut el. Alo-alo, dom' doctor, oamenii ăştia face şi desface. A reţinut doar atât: O să vină la dumneavoastră profesorul copilului acela, Vasile Albineţ. Trebuie să-l vadă, da, pentru binele copilului. E ca şi un tată pentru el. Emanuel Victor Calomfirescu îl cheamă. Notaţi ca să nu uitaţi.

Alo-alo, dom' doctor, unde te crezi aicea? Oamenii ăştia face utilaje pentru ţară! Alo, tovarăşu'! Băi, nea Caisă! Vere Corcoduşă! Dă-ţi seama cu cine vorbeşti. Căpitanul Ardelean dirija circulaţia de undeva din înalturi. Poţi să te duci, dom' profesor, şuieră pe sub buza groasă, de ţigan borât, din care Emanuel văzu crescând un cap de șarpe negru scuipându-l cu venin: Du-te să-ţi vezi opera, dom' profesor!

Doctorul nu era acolo, dar lăsase vorbă la o asistentă care-l conduse să-şi vadă opera. Vorba

căpitanului îi inundase creierul ca o hemoragie. Figura lui Albineţ, neagră şi ceva mai umflată decât când o văzuse ultima dată, când îl condusese la tramvai. Acoperit cu cearceaful până sub bărbie, lungit ca pe un catafalc uşor înclinat, conectat cu fire, tuburi şi perfuzii la sonde şi aparate, cufundat într-un somn de o profunzime de gheaţă, atotstăpânitoare, prin care Emanuel se străduia să pătrundă, să comunice cu el, justificându-se, eu ţi-am spus doar să ieşi afară din clasă, ce să-ţi fac dacă n-ai vrut să mă asculţi?…

După cinci minute de veghe concentrată, tocmai se pregătea să plece. Văzuse ce era de văzut, îi era limpede că nu mai erau speranţe să-şi revină, după cum şi pentru el, Emanuel, nu prea mai erau speranţe… Atunci o văzu venind spre el pe femeia aceea micuţă, uşor cocârjată, lividă, prevestind parcă ce avea să se întâmple cât de curând, prin îmbrăcămintea neagră – pantofii decupaţi, ciorapii, fusta, bluza şi basmaua. Maică-sa, da, care-l veghease zi şi noapte o săptămână. Luase o pauză şi părea că-l recunoaşte la rându-i şi ea pe Emanuel, schiţând un zâmbet schimonosit, sau poate nu ştia cine este şi nici cum se petrecuseră lucrurile şi-l vedea venind pur şi simplu în vizită, ca şi alţi profesori ori colegi de clasă poate… totuşi femeia pare să-l ştie, după felul cum i se adresează cu dom' profesor… Poate că nu ştie, îşi spuse Emanuel. N-o fi aflat cum s-a întâmplat, căpitanul Ardelean poate că n-a informat-o… Păi ce interes ar fi avut la ea căpitanul? O fiinţă insignifiantă, o cantitate neglijabilă. Arată trecută, dar nu pare cu mult mai vârstnică decât el. Cocârjată şi veştejită de o durere care pe moment are asupra ei un efect straniu: buzele subţiri şi livide, obrazul supt şi privirea apoasă compun un zâmbet chinuit, dar fără doar şi poate un zâmbet, care poartă în el intenţia de comuniune.

— Dom' profesor, nu mai poate, e pe ducăăăă… Suspinul abia auzit creşte treptat şi totodată ferm, transformându-se într-un vaiet care atinge un apogeu sfâşietor, resimţit de Emanuel ca o

lamă de sabie tăindu-l pur şi simplu în două, provocându-i o moarte subită de o secundă. Simţi cum îşi dă drumul pe el văzând durerea femeii pecetluind figura neagră, umflată şi amorfă a fiului ei, traversată de vaietul retrăgându-se înapoi, în suspin. Dom' profesor, el mi-a spus că l-au bătut ţiganii în Cosmos…

Îi stătea pe limba să-i spună că s-a întâmplat întocmai. Multe nenorociri se întâmplă în Cosmos. Oricui i se poate întâmpla. Femeia reîncepu să suspine şi să scâncească, blestemând intermitent.

— Nu i-ar mai răbda Dumnezeu, dom' profesor, prafu' şi pulberea să se-aleagă… Oh, dom' profesor, io i-am spus să vină direct acasă de la scoală, să nu mai dea prin Cosmosu' ăla nenorocit. Să fie al dracului de Cosmos, că parc-ar fi avut miere pă el.

Îşi reveni întru câtva din spaima care-l podidise subit. Deci nu ştie, ceea ce ar fi fost pe cale să-l liniştească. Cât de curând însă, avea să afle că ştie totul de-a fir a păr, de la procuror sau de la căpitanul Ardelean, dar ce-ar mai fi contat de la cine? Femeia ştia chiar şi că el îl învăţase pe fiu-său să mintă şi poate tocmai de aceea, sau de frică sau din respect faţă de statutul lui de profesor, se făcea că nu ştie şi că ia de bună minciuna cu ţiganii din Cosmos. Oricum, femeia ştie foarte bine pe ce pământ calcă şi ce are de făcut. Poate că imediat după ce el o văzuse acolo, la căpătâiul lui fiu-său în salonul de terapie, ea depusese o plângere împotriva lui, redactată limpede şi extrem de elocvent de avocatul ei, care arăta cu argumente şi lux de amănunte cum profesorul de matematică Emanuel Victor Calomfirescu îl adusese din altă clasă pe elevul Daniel Pahonţu pentru a-l incita să-i bată fiul, iar la proces se găsiră martori oculari care să confirme.

Nu s-a mai dus la Albineţ la spital şi nici la înmormântarea de peste câteva zile. În afară că-i pica greu să dea ochii cu maică-sa, socotea că n-are niciun rost. La două zile după înmormântare, abia când a fost încunoştiinţat de plângerea depusă împotriva lui, şi-a dat seama că a socotit greşit. Atunci s-a hotărât

în sfârşit să ia legătura cu Maria Albineţ, să salveze ce s-ar mai fi putut salva, ajutat tot de căpitanul Ardelean, care-i dădu adresa femeii. O vizită în garsoniera de pe Bulevardul Socului, care dădea să-i amintească de garsonieră lui închiriată în Militari. Spaţiul meschin, mobilat sărăcăcios, damful sărmăniei care te lua de nas de cum intrai în scara blocului, mirosul ghenei de gunoi amestecat cu aburii de rântaşuri cu ceapă şi varză fiartă. O luase pe Luiza după el, să-i ţină curajul treaz şi s-ar putea ca prezenţa ei să-i înlesnească tratativele de reconciliere cu femeia, care la prima lor întâlnire se purtase de altfel rezonabil, încât plângerea aceea fusese un gest surprinzător, din care nu s-ar fi putut deduce decât că urmărea nişte despăgubiri.

Odată cu condoleanţele în numele amândurora, Luiza îi dădu şi cei douăzeci de mii de lei aduşi – o mică despăgubire pentru dumneavoastră, preciză Emanuel, înainte de a o ruga să-şi retragă plângerea împotriva lui, care şi aşa nu i-ar mai fi de niciun folos lui Vasile, iar după aceea ei vor avea grijă s-o ajute cu bani pentru tot ce ar mai avea nevoie… Ea primi banii şi promisiunile lui Emanuel cu un zâmbet aproape radios, eliberat de chinul care-l apăsa la căpătâiul fiului muribund. Le spuse că trebuise să se împrumute şi rămăsese datoare o grămadă de bani în urma cheltuielilor cu înmormântarea şi pomana, aşa încât banii lor erau bine veniţi. Îşi va plăti datoriile, dar îi va trebui şi pentru cruce. Comandase şi arvunise, tot din bani împrumutaţi, o cruce de ciment, cu fotografie, care şi aia o va costa trei mii. Mare noroc a avut că n-a mai fost nevoie să cumpere loc la cimitir, că l-a pus lângă taică-său, care are loc la Pantelimon doi. Loc de veci cumpărat de fabrică. Bărbatu-său a lucrat la Douăştrei şi a murit într-un accident de muncă pe când Vasile avea trei ani. De pe urma lui bărbatu-său a primit pentru copil o pensie de o mie de lei pe lună. O mulţime de bani, da, mai mult de jumătate de salariu, pe care i-ar fi primit cât ar fi stat Vasile în şcoală… Ce nenorocire, ce nenorocire, acuma-i şi fără bărbat şi fără copil, fără

Vasile, care ar fi fost ajutorul ei de nădejde la bătrâneţe, singurul ei ajutor şi lumina ochilor ei şi iar scânci şi suspină şi se văită, improvizând un crâmpei de bocet ca la înmormântare, copilu-mieu-copilu-mieu-copilu mieu frumos şi bun care-o iubea pe mămicuţa lui bună care-i cumpăra de toate că iera băiat mare ca să iasă şi iel cu fetele copilu-mieu fără noroc.

Le povesti apoi că Dumnezeu n-a cruţat-o, că numai de nenorociri din astea a avut parte la viaţa ei, c-a avut şi un frate şofer care-a murit într-un accident şi bărba-su, da, şi pe urmă că ei sunt din Curcani, de pe linia Olteniţei, la care Emanuel găsi cu cale să-i spună că ştie bine zona, c-a lucrat în Radovanu, tot pe linia Olteniţei, a fost profesor la o şcoală de-acolo şi ea că are o sumedenie de neamuri din partea lui taică-său în Radovanu, după care le povesti cum până să moară bărbatu-său au reuşit să-şi facă buletin de Bucureşti şi să obţină repartiţie pentru garsoniera asta. Acum depusese cerere pentru apartament cu două camere la ea la Electroaparataj şi avea dreptul, cu un copil, i se promisese de la Partid, dar dacă Vasile s-a prăpădit, copilu-mieu-copilu-mieu-copilu-mieu… N-ar avea totuşi la ce să se plângă de casă, ar mânia pe Dumnezeu, ei singură îi ajunge. Cu banii doar nu se prea ajunge, pentru pomeni, cât o mai avea să-i facă, de şase săptămâni, de şase luni, de un an, la care Emanuel îi promise iarăşi că o va ajuta, reamintindu-i totodată să-şi retragă plângerea şi ea promise că şi-o va retrage.

*

Cum stăteau răstignite pe terasă la Monte Carlo, în buza lacului şi-n răcoarea frunzişurilor Cişmigiului, ca pe puntea unui vas de croazieră, cu ospătari roind în jurul lor, adresându-li-se familiar-respectuos cu domnişoara Luiza şi domnişoara Beatrice, arătau emancipate în ultimul hal. Domnişoare măritate – suna bine. Singure, ca şi ieşite la agăţat, etalând carisme ademenitoare şi

totodată diferite: Beatrice cu alura uşor masculinizată, cu faciesul osos, dar cu buze pline, senzuale, pometii largi proeminenţi şi privirea ochilor albaştri penetrantă, îngreunată de tupeu, un tupeu susţinut de statura înaltă, arcuită ferm-dezinvolt din toate segmentele membrelor, lăsate la vedere în lumina amplu reflectată de apa Cişmigiului; fusta din material de blugi, scurtă şi foarte strâmtă şi bluză galbenă de bumbac mulată şi decoltată şi Luiza secondând-o cu brio, scundacă şi plinuţă, într-o rochie largă albă din pânză topită, un început discret de guşă şi privire cenuşie-ştearsă, cu cearcăne acoperite parţial de fard. I se înroşise vârful nasului, năsucul ei ca un cioc de bufniţă, umbrit de buturii obrajilor dolofani. Nu era într-o dispoziţie prea bună. O pocnise răceala tocmai acum, odată cu valul de căldură abătut asupra oraşului la sfârşitul lui iunie. După-amiaza se urnea anevoie în aşteptarea unor zile de vacanţă adevărată, când ele ar fi putut să iasă din Bucureşti, nu de capul lor de astă dată, ci însoţite. Pentru prima dată în vara asta însoţite. Beatrice îl aştepta pe Artur al ei, care ducea un adevărat război cu şefii lui de la Hala Locomotive Montaj din Uzina 23 August, ca să-şi poată lua concediu acum, şi nu în octombrie, cum îl programaseră, în timp ce pe Luiza a ţinea în loc ceva de ultimă oră, despre care şovăia să se confeseze. Lăcrima şi tuşea, îşi trăgea nasul şi-l sufla îndelung în şerveţele, îi spusese ea de Emanuel data trecută, că i se pare ceva în neregulă cu el, că n-o băga-n seamă, că n-o aude când vorbeşte cu el… Se opri, parcă pentru a-şi recăpăta suflul după un efort paroxistic. Gâfâia. Beatrice o ajuta repezindu-se să anticipeze:

— Bineînţeles că şi-a găsit o fufă ordinară. Io ţi-am spus că nu trebuie să te bazezi…

— Pe ce să mă bazez? întrebă Luiza, brusc revigorată de tonul înţepat al Beatricei, care ştie multe şi te poate scoate la o adică din multe necazuri. S-o lase să se desfăşoare, poate-i inspiră nişte idei…

— Pe seriozitatea bărbaţilor, dragă, ce-ai fi crezut? Ai avut doar de-a face cu destui. La modul

cel mai direct, ca să zic aşa. Încă n-ai aflat cum sunt croiţi? Că vor mereu să schimbe şi-s veşnic nesătui? Şi când ai zice că i-a iertat Dumnezeu, tot aşa sunt. Nu-l mai ştii pe maestrul Vergilius, care ar fi tras cu dinţii până şi i-ar fi rupt? Bărbatu-i ca porcu', dragă…

Luiza asuda, îşi punea şi-şi scotea ochelarii de soare şi-şi făcea vânt cu meniul. Surâdea ameţită de zăpuşeala care se simţea de-acum şi-n umbra parcului, lângă lac şi-i inducea o senzaţie stranie. Îi treceau prin minte crâmpeie de imagini luminoase. Se vedea pe o plajă, goală, stând în fund, sprijinindu-se în mâini, cu picioarele desfăcute, ridicate şi îndoite din genunchi, adulmecând briza şi marea, coamele valurilor mici rostogolindu-se, venind spre ea din depărtarea liniei orizontului, curgând din cerul luminos şi fierbinte. Îşi contempla sexul deschis absorbind pânza de apă a valului urcând şi retrăgându-se ritmic pe nisip, absorbind totodată fluxul vital, copleşitor al luminii, în timp ce din stânga şi din dreapta vedea apropiindu-se şi trecând prin faţa ei bărbaţi goi, expunându-şi falusurile de conformaţii şi mărimi diferite, care păreau să vibreze în aerul încins, transformându-şi lent contururile, protuberanţele, până deveneau nişte chipuri. Recunoştea chipurile acelor bărbaţi, ivite din falusurile lor, amprenta lor unică, şi-şi amintea. Beatrice trebuise să-i amintească, avusese doar de-a face cu atâţia, la modul cel mai direct… Delicată, nu spusese pe de-a dreptul că s-a regulat. A avut de-a face şi totuşi în momentul de faţă se simte ca şi cum n-a avut vreodată de-a face cu vreunul. Fluxul acela vital al luminii şi brizei şi al atâtor falusuri transformate în chipuri curge pe lângă ea, undeva departe… Îşi reveni din reveria scurtă şi dureroasă, spunându-şi că va trebui neapărat să ajungă la mare, pe o plajă de nudişti, în pofida problemelor care o ţin în loc în Bucureşti, care-s de fapt problemele lui Emanuel. Se simte datoare faţă de el, dar nu până într-atât. Fluxul vital, da, bărbăţii şi Beatrice

continuând să abereze pe seama lor. Farmecul ei cretinoid apelează la pilde folclorice.

— …cântecul ăla popular, dragă, şi fredonă duios-pătimaş: *bradului la munte-i place şi nu la loc şes, precum omului îi place mândre pe ales*… Câţiva de la mese întoarseră capul, iar ea mai cântă o vreme. Se vede că-i place să se dea în spectacol. Conchise: Nu trebuie să punem la suflet. Bărbatul de felul lui, din rasa lui, e poligam.

— Cum adică din rasă?

— Din naştere, dragă. Precum cocoşul care trebuie să calce mai multe găini.

— Şi femeia cum e?

— Femeia e cu totul şi cu totul altfel. Beatrice scutură din cap scurt, ca pălmuită. Un gest personalizat la sânge, aparţinându-i în exclusivitate, bine cunoscut Luizei, un gest care precedă adesea emiterea unei gugumănii şarmante, sau a unei banalităţi prezentate ca o descoperire senzaţională, susţinută de data asta de un râs gutural, viril: Femeia e curvă. Ha-ha-ha… Tot din naştere şi din rasă.

— Naşterea cu rasă nu-i tot una. După trei ani de Filologie s-ar cuveni să ştii…

— Chiar nu mă interesează. Din naştere şi din rasă, da, femeia vine pe lume cu defectul ăsta de fabricaţie. O fisură, ha-ha-ha… O fisură prin care sufla şi şuiera vântul şi datoria ei este s-o astupe. Da, s-o astupe cu ceva, un cep, care fie nu se potriveşte, fie stă prea puţin acolo. Ce mai, doar bărbatul poate ameliora sau obloji fisura sau rana asta, fiindcă de fapt e o rană. Dar dacă bărbatul este aşa cum este şi nu te poţi baza…

Luiza dă din mână în semn că ajunge, a înţeles. E o chestiune importantă, da, iubirea, fisură şi rană de oblojit, de astupat şi aşa mai departe. Dar pe lângă asta se mai ivesc şi alte probleme… Dacă nu cumva toate problemele decurg, într-un fel sau altul, din fisură şi rană prin care sufla şi şuiera vântul… Abera şi ea precum Beatrice, încercând să-şi recapete suflul, sau aştepta ca Beatrice să ghicească, până să-i spună ea care-i de fapt problema cu Emanuel.

— Ce, nu te mai regulează? Asta nu-i în niciun caz o problemă. Se întâmplă şi la case mari, mai ales la case mari şi sunt o sumedenie de remedii. Ori s-a apucat de băutură şi vine turbat acasă şi-ţi dă peste bot? În cazul ăsta mai bine divorţezi. Nu eşti tu aia care să merite aşa ceva, după tot ce ai făcut pentru el. Până la urmă au şi ai tăi dreptate. Un profesoraş rupt în fund, un limbric de om… Sau s-a apucat de jocuri de noroc, dacă i-ai dat bani pe mână, şi cum a fost el sărăntoc la viaţa lui, până la urmă-i de înţeles. Taie-l din porţie, nu-i mai da bani. Nu fi slabă. Sau şi-a pierdut slujba? Mai bine, şi aşa te plângeai că-i tracasat. Sau Doamne fereşte s-o fi îmbolnăvit…

Se uita la Luiza încercând să descifreze vreun semn de încuviinţare pe figura ei tot impasibilă, în timp ce se scotocea în geantă după şerveţele cu care-şi sufla nasul îndelung, pufnind şi oftând şi făcându-şi neîncetat vânt cu meniul.

— Da’ ce-ai mai răcit, dragă, sau te pomeneşti că ai bufeuri? Luiza dădu ochii peste cap în semn că asta ar mai lipsi: bufeuri. Ce mare chestie, dragă? Am o verişoară de douăşunu de ani pe care a iertat-o. De doi ani nu mai are ciclu. I-ar mai trebui, dar nu-i mai trebuie. I s-a reparat fisura singură, hă-hă-hă… Se opri brusc din râs. Da’ spune odată! Ce eşti aşa secretoasă?

— Nu-s secretoasă. Văd că n-ai răbdare să m-asculţi.

— Ei, n-am răbdare… Cum n-am răbdare?

Îi povesti atunci cu voce deformată de răceală despre problemele de la şcoală ale lui Emanuel. Grave şi care durează de aproape o lună, dar el abia de o săptămână s-a îndurat să i se spovedească, sărăcuţul. S-au bătut doi elevi la el în clasă şi unul dintre ei a fost internat în comă la Urgenţă şi a murit. Mama copilului, deşi au despăgubit-o pentru ce a cheltuit cu înmormântarea, acum s-a pomenit iarăşi pornită împotriva lui Emanuel. Vrea pedeapsă şi despăgubiri iarăşi. A deschis proces…

— Ce să-ţi mai spun? Femeia ca femeia. El oricum a intrat în anchetă. Şi-a găsit un avocat bun,

care nu garantează însă că nu va fi exclus din învăţământ şi asta încă n-ar fi mare lucru. E de aşteptat să se alegă cu o condamnare de trei-patru ani, pentru omor din culpă…

— Care omor din culpă, dragă, sunteţi nebuni?! izbucni Beatrice.

— Mă rog, sau din imprudenţă, n-am înţeles exact. Sigur e că poate fi condamnat.

— Unde naiba a dat peste avocatu' ăsta de doi lei?!

— N-aş zice. Cică tipu' a pledat la procesu' ăluia cu vinuri făcute din prafuri – Ştefănescu.

— Aha, a pledat până l-a înfundat cu pedeapsa capitală. Nu vă mai încurcaţi dragă cu idioţi de felul ăsta. Îl aveţi doar pe taică-tău, care înţeleg că are relaţii.

— Dacă el a luat-o pe cont propriu, de capul lui, n-am mai apucat să apelăm la relaţiile lui tata. Dar până la urmă asta ar fi soluţia…

După felul cum se uită lung la Beatrice, Luiza părea să aibă o revelaţie. Beatrice îi deschisese ochii. Ea ştia de unele cazuri de genul ăsta, n-ar mai sta acum să i le povestească…

— Părerea mea, dragă, e că nu trebuie să vă faceţi probleme. Scutură iarăşi din cap ca pălmuită: Unii ar vrea să profite de pe urma unor nenorociri d-astea, dar ascultă: Profesorul nu poate fi învinuit de apucăturile sălbatice ale elevilor. Responsabili sunt părinţii, care în loc să-şi asume şi să tragă ponoasele, vor să profite. Ca mama elevului de care spui. Părinţii care nu-s în stare să-şi educe copiii, să-i trimită barem la şcoala de corecţie. Profesorul nu-i gardian de puşcărie, dragă, nici dresor de fiare sălbatice. Şi ce rahat de avocat este ăla care pune problema aşa? Gândeşte-te numai puţin: Cine i-a pus să se bată şi cine ar putea să-i despartă. Îl şi văd pe pirpiriul tău soţ, intrând între doi măgădoi să le spună că nu e frumos ce fac. Este el om pentru aşa ceva? Să se fi ales cu nişte pumni şi să fi intrat şi el în comă şi acuma să-i plângi la cap? Sau să fi chemat Miliţia? Până ar fi venit miliţia, cădea şcoala pe bătăuşi… Ştii

ce? Nu-ţi mai face atâtea probleme. Schimbaţi avocatul şi se rezolvă.

Suna extrem de convingătoare pledoaria Beatricei, iar ideea de a schimba avocatul era excelentă. O să-i spună lui Emanuel…

*

Să-l ajutăm pe Emanuel, tătuţule… Domnul Necula răspunse prompt solicitării fiicei de a face rost în regim de urgenţă, prin relaţiile sale, de un avocat bun. Ceea ce nu-l împiedică să perceapă cu oarecare satisfacţie necazul lui gineri-său. Ca şi cum atât ar fi aşteptat pentru a-i aminti Luizei că el şi maică-sa îl mirosiseră din capul locului pe piticul ăsta oltenesc, ţărănoiul rupt în fund, pus pe căpătuială, ce mai, un individ de cea mai joasă extracţie, care după cum era de aşteptat şi-a dat arama pe faţă. A trimis la moarte copilul unei văduve… Oh, tătuţule, exagerezi, el n-are nicio vină. Ba bine că nu. Ei, părinţii, o atenţionaseră ce riscă şi cu cine se încurca şi uite acum, în loc să-şi vadă de şcoală, o să-şi mănânce timpul şi nervii prin tribunale…

După bunul sau prostu-i obicei, Luiza îl pârî pe tătuţu', preluându-i satisfacţia comentariilor înveninate, care n-ar mai fi avut putere să-l atingă pe Emanuel. Apăsarea lui era îndeajuns de grea pentru a atenua răutăţile domnului Necula până aproape de dispariţie. Alo-alo, dom' doctor, s-ar putea să ai dreptate. Dom' doctor îi oferise un motiv plauzibil ca să n-o ia cu el pe Luiza la şedinţele procesului. Să-şi vadă de facultate şi carieră. O s-o ţină el la curent cu desfăşurarea procesului, satisfăcându-i curiozitatea. Era mai bine ca ea să nu ştie mai mult decât îi spusese şi-i va spune el, chit că mai aflase câte ceva din vizita la mama lui Albineţ. N-ar fi trebuit s-o ia după el nici acolo, în afară că întrevederea aceea a fost o mişcare greşită. Femeia a luat banii şi nu şi-a ţinut promisiunea de a-şi retrage plângerea. Se pare că n-a mai putut, cel puţin aşa a aflat Emanuel de la

al doilea avocat, înlocuitorul celui care-şi făcea reclamă cu participarea la celebrul proces al lui Ştefănescu, schimbat la insistenţele Luizei, consiliată de Beatrice. Aşa se face că graţie tătuţului, pasămite bine intenţionat, măcar că-şi împroşca ginerele ca pe un duşman de moarte, Emanuel a intrat pe fir, silnic întru câtva, cu maestrul Dorin Scărlătescu. Alt maestru, să tragă nădejde că nu al ghinioanelor şi nenorocirilor. Un maestru al baroului de astă dată, un bătrânel înalt, deşirat, de o slăbiciune extremă, dezarticulat ca o marionetă încropită din piei, oase şi stofa patinată a unui costum demodat; iute în schimb, abil şi plin de tupeu în fixarea tarifelor. Îi ceru lui Emanuel un avans dublu faţă de cel al predecesorului, deşi părea la fel de prăpăstios ca acela şi-n plus luându-şi foarte des pauze de respiraţie cu formule de genul: ce-o vrea Dumnezeu, sau numai Dumnezeu ştie, sau dac-o vrea Dumnezeu şi tocmai că omul n-arăta deloc credincios. Dar poate că genul ăsta de disimulare, prin invocarea divinităţii în care nu crezi, ţinea de profesia lui. Primul lucru pe care-l află aşadar de la maestrul Scărlătescu, cu o întârziere care l-a costat douăzeci de mii de lei, a fost că-n astfel de cazuri plângerea părţii vătămate nu mai poate fi retrasă de aceasta. Ce fel de cazuri? vru să ştie Emanuel. Păi crimă, omor, moarte… Maestrul Scărlătescu nu socotea necesar să-şi instruiască clientul, deoarece existau alte priorităţi, şi totuşi Emanuel avea vaga bănuială că omul nu prea avea habar de respectivele proceduri.

Într-o primă fază, Luiza strâmbă din nas că n-o ia cu el la proces, după care se supără atât de tare, încât nu-i mai vorbi. Se instală între ei o răceală prevestitoare de dezastre. Ce-ar mai fi fost acum să se aleagă praful şi de căsnicie? Fusese totuşi inspirat neluând-o la proces. Simţea că trebuie să se ferească de ea, cum se ferea de altfel şi de el însuşi, ştergându-şi deliberat din memorie unele detalii, pentru a imprima procesului un curs favorabil. Pe lângă elevii martori care au confirmat faptele descrise în plângerea Mariei Albineţ, cum că l-ar fi

incitat pe elevul Pahonţu să-i bată fiul (o minciună, desigur, dar meritul maestrului Scărlătescu a fost s-o pună în lumină, încurcându-i cu întrebările lui pe acei elevi rău intenţionaţi, care ulterior se dovediră a fi dintre cei mai slabi din clasă, corijenţi la matematică), au fost şi elevi care au spus că Albineţ a terorizat desfăşurarea orei şi a refuzat să iasă afară din clasă când i s-a spus, a fost obraznic şi n-a lipsit mult să-l ia la bătaie pe dom' profesor Calomfirescu. Ajutat de întrebările maestrului Scărlătescu, un elev a povestit cum Pahonţu, folosit de profesori pentru mutarea materialelor didactice din laboratoarele de fizică, chimie sau biologie, exponate şi aparate, a fost adus în clasă de domnul profesor Calomfirescu nu pentru altceva, decât pentru a-l muta pe Albineţ din clasă (hohote de râs din partea asistenţei, amestecate cu aplauze frenetice) pentru bună desfăşurare a orei de matematică. Cât despre bătaie, ea a fost pornită de Pahonţu din proprie iniţiativă, fără a fi incitat de cineva. Doar că unii elevi glumeau, îndemnându-l pe Albineţ să iasă din clasă, că nu-i de glumă cu Pahonţu… De ce nu era de glumă cu Pahonţu?… vru să ştie maestrul Scărlătescu, la care elevul iarăşi, că glumeau, şi totuşi Pahonţu e ştiut de bătăuş şi e foarte posibil ca el să fi avut nişte diferende mai vechi cu Albineţ, pe care dom' profesor Calomfirescu n-ar fi avut de unde să le ştie… Şi, pe urmă? Pe urmă s-a încins bătaia şi dom' profesor a făcut tot ce i-a stat în putinţă ca să-l salveze pe Albineţ. A sărit în cârca lui Pahonţu şi a strigat la elevi să-l ajute să-l ţină pe Pahonţu, ca să nu mai dea. Dacă nu l-ar fi împiedicat dom' profesor…

— Mdam, fără intervenţia profesorului Calomfirescu, conchise maestrul Scărlătescu, elevul Albineţ ar fi fost omorât pe loc, în clasă. Elevul Pahonţu este pur şi simplu o fiară, care cu mare greutate poate fi ţinută în loc, şi mai ales de cineva cu statura clientului meu, căruia i-au trebuit mult curaj şi spirit de sacrificiu. Mai devreme sau mai târziu, elevul Pahonţu ar fi găsit oricum prilejul de a provoca o nenorocire de acest fel.

Pahonţu a fost de altfel condamnat pentru lovituri cauzatoare de moarte, la patru ani doar, dată fiind vârsta lui minoră. Din cei patru ani avea să ispăşească doar unul, la Penitenciarul pentru tineret Jilava, de unde a fost eliberat în perioada dintre 17 şi 21 decembrie 1989, pentru a participa la diversiunile aferente revoluţiei anticomuniste.

La proces au fost chemaţi şi profesori, colegi de-ai lui Emanuel, precum Crina Şoimaru şi directorul Grupului, Aurel Gabrea, pasibili ei înşişi de a fi învinuiţi. Crina, fiindcă i-a dat drumul din oră elevului Pahonţu, iar directorul Gabrea pentru că n-a ştiut să-şi coordoneze colectivul profesoral în aşa fel încât să evite astfel de nenorociri. Insinuările de învinovăţire veneau din partea avocatului acuzării şi au fost contracarate prompt de directorul Gabrea:

— …nenorociri nu tocmai lesne de evitat, onorată instanţă. Înainte de a mă explica, ţin totuşi precizez că de când îşi desfăşoară activitatea în cadrul Grupului Şcolar de Construcţii nr. 3, tovarăşul profesor de matematică Emanuel Victor Calomfirescu, s-a dovedit un element de o integritate morală ireproşabilă şi un pedagog de excepţie, apt de a contribui la bunul mers al procesului de învăţământ în instituţia noastră. Cât priveşte decesul elevului Albineţ, ţin să precizez că acesta a fost un accident regretabil, dar totodată o consecinţă a educaţiei pe care o primesc elevii în familiile lor. Cei şapte ani de-acasă, onorată instanţă, un capitol care lasă de dorit şi lasă urme greu de înlăturat la elevii noştri, în pofida eforturilor pe care le depunem în munca noastră de zi cu zi. Vă rog să mă credeţi că zilnic ne confruntăm cu astfel de cazuri, asemeni celui al elevului Albineţ. Elevi care deranjează orele, jignesc dăscălii, refuza făţiş să-şi însuşească materia şi adesea sar la bătaie. Sar pur şi simplu la gâtul profesorilor, provocând daune şi nenorociri de tot felul. Înainte să-i putem da pe mâna organelor abilitate, pentru a fi instituţionalizaţi în şcoli speciale, de corecţie, sau sanatorii de boli mintale, unde ar fi trebuit să se afle şi elevul Albineţ, dacă

luăm în considerare certificatele medicale prezentate în instanţă de mama lui. De fapt, care a fost scopul prezentării acestor certificate? Mama elevului Albineţ a vrut desigur să sugereze că profesorii ar fi avut datoria să-i protejeze fiul, să-i tolereze ieşirile huliganice şi refuzul de a învăţa, când de fapt el ar fi trebuit instituţionalizat în altă parte, nu într-un aşezământ de învăţământ normal, cum e Grupul nostru.

Avocatul acuzării interveni aici, apostrofându-l indignat pe directorul Gabrea:

— Cunoaştem, onorată instanţă, ca de obicei, mortul este de vină. Dăm vina pe mort, ca să-i scoatem basma curată pe cei care l-au omorât. Ruşine!

— Nu dă nimeni vina pe nimeni, puse lucrurile în ordine maestrul Scărlătescu. Se efectuează doar, cum e şi normal, o mai atentă analiză a faptelor şi a circumstanţelor. Pentru a preveni pe viitor, dacă vreţi, repetarea unor astfel de nenorociri. Pe lângă evaluarea corectă a faptelor, onorată instanţă, este şi acesta un scop, deloc neglijabil, al dezbaterilor noastre: să nu ne mai moară elevii, copiii noştri, în instituţiile de învăţământ, fără să ştim cauzele fenomenelor de acest gen. Una dintre cauze ne este limpede de-acum; dacă elevul Vasile Albineţ ar fi fost instituţionalizat ca bolnav psihic, într-o şcoală cu regim special, iar elevul Daniel Pahonţu ar fi fost preluat de o şcoală de corecţie, astăzi n-am mai fi fost aici pentru a găsi un ţap ispăşitor în persoana profesorului Emanuel Victor Calomfirescu. Onorată instanţă, n-avem cum să facem abstracţie de bunele intenţii ale acestui om, care este în fapt o victimă, punctă maestrul Scărlătescu, gesticulând din mâini şi din cap, ilustrându-şi discursul ca o moară de vânt învârtindu-se sub rafalele unor peroraţii aflate pe muchea subversiunii. Da, aţi auzit bine! O victimă! O victimă a disfuncţiilor şi a neajunsurilor sistemului… Inerente, mă rog, inevitabile… Îşi luă seama la ce sistem făcea atingere, dar se replie numaidecât: neajunsuri punctate foarte corect de colegii profesori

ai inculpatului, din depoziţiile cărora s-a văzut că acesta doar în disperare de cauză a apelat la alt elev pentru a aplana conflictul. Un conflict care, onorată instanţă, îi primejduia integritatea fizică. Repet, ţin să subliniez, onorată instanţă, el a făcut tot ce a fost omeneşte posibil, pentru a împiedica să se întâmple ce s-a întâmplat…

În răstimpuri, în timpul depoziţiilor celorlalţi, Emanuel îşi vedea avocatul meditând parcă, cu bărbia căzută-n piept şi pleoapele lăsate, epuizat parcă, sau parcă ar fi moţăit. Spunea lucruri deştepte altminteri, pasibile să imprime un curs favorabil, contrar previziunilor pesimiste pe care le desfăşura în faţă lui, între patru ochi. O duplicitate ce s-ar putea să ţină de o strategie avocăţească, îşi spunea Emanuel, încercând concomitent să distingă ceva pe figura împietrită a judecătorului din centrul instanţei. Asta chiar ar fi fost posibil, să doarmă cu ochii deschişi. Limbajul de lemn al depoziţiilor parcă s-ar fi izbit, sfărâmându-se într-o ninsoare de rumeguş, la impactul cu căpăţâna ca de stâncă a bătrânului magistrat pleşuv, cu trăsături vultureşti: nas puternic, coroiat, obraz supt de culoarea marmurei, orbite adânci, de spectru… Dintr-o pornire obscură, ivită probabil din strădania zadarnică de a-l vedea deschis către nevinovăţia lui, Emanuel încerca să-l asemene cu maestrul Vergilius. N-ar fi fost pentru prima oară când pica în ispita asta. Adevărul e că, de o vreme, se pomenea lipind trăsăturile, gesturile, vorbele sau tăcerile vechiului său maestru de tot felul de prezenţe. Judecătorul părea de vârsta maestrului, dar avea o cu totul altă alură; falnică, impunătoare, impenetrabilă, infirmând parcă bârfele vehiculate de maestrul Scărlătescu, care socoti de datoria lui să-i spună lui Emanuel că-i unul dintre cei mai predispuşi de a fi corupţi magistraţi, acest Augustin Berlogea, aşa încât îl sfătuieşte din toată inima să acţioneze în consecinţă. E singura cale şi singura şansă pentru a fi scos de sub urmărire penală.

Bineînţeles că omul n-ar fi avut niciun interes să mintă. Şeful completului de judecată se pretează,

deh, dar lui Emanuel i se părea prea riscant să recurgă la astfel de soluţii, fie ele şi recomandate-garantate de cineva din interiorul sistemului. Ce să mai spună că-i era prea de ajuns experienţa mituirii mamei lui Albineţ? Măcar că acelaşi maestru Scărlătescu îi spusese unde greşise, c-ar fi trebuit să-i dea banii înainte, iar dacă primul avocat n-a ştiut să-l înveţe… În sfârşit. Faptu-i consumat. Acum are pe cineva care ştie să-l înveţe.

— Mai mult de-atât n-am ce să-ţi spun, dom' profesor. Dacă n-ai curaj sau te zgârceşti la un rahat de treizeci de mii de lei, eu unul, aşa pe uscat, fără să ungi, n-am cum să-ţi garantez mai puţin de doi ani şi jumătate-trei de condamnare. În rest, Dumnezeu cu mila.

Abordarea dură-colocvială (Emanuel îi permisese şi-l încurajase, i se păruse de bun augur, îi amintea de căpitanul Ardelean, de la care nădăjduia de asemenea un sprijin discret, ocult…), potrivită la o adică unor negocieri cu infractorii, în categoria cărora clientul lui dădea să intre, parcă l-ar fi provocat să răspundă cu aceeaşi monedă.

Doi ani şi jumătate-trei? E ca şi un scuipat în obraz, după ce l-a plătit cât i-a cerut şi încă ceva pe deasupra. În ce-l priveşte pe dom' Scărlătescu, Emanuel nu s-a zgârcit. Alo-alo, dom' avocat, care Dumnezeu cu mila? Până la Dumnezeu ne mănâncă toţi sfinţii de bani şi de ani. Care mai de care mai lacomi şi mai puşi pe jaf sfinţii ăştia…

*

Guturaiul estival al Luizei, care se dovedi imun la tratamentele clasice, atinse apogeul cam în perioada când intrară tribunalele în vacanţă. Nu mai putea respira pe nas şi vorbea cu mare greutate din pricina răguşelii şi nu-i puţin lucru că ştia şi de unde i se trage: în loc să se ducă la mare, stătuse de fundul lui Emanuel cu procesul lui, măcar că el n-a vrut s-o ia la deliberări şi ea l-a aşteptat acasă cu sufletul la gură, ca o proastă… Va trebui să-şi ia porţia de

aerosoli, dar mai întâi să se pună pe picioare. Îşi aminti de un leac sigur, la care mai apelase cândva. Împrumută de la tătuţu' aparatul video şi vreo douăzeci de casete cu filme, dintre care jumătate filme porno. În vara lui '88, când se întâmpla povestea asta, casetele cu filme porno circulau prin ţară de câţiva ani buni. În pofida disponibilităţilor sale intelectuale, Emanuel nu mai văzuse filme porno până atunci, poate unde nici nu-l interesaseră cine ştie ce, iar momentan nici n-avea dispoziţia propice, după primele înfăţişări ale procesului, combinate cu previziunile sumbre şi îndoctrinările maestrului Scărlătescu. Luiza în schimb, emancipată se pare în domeniu, se însănătoşi după primele vizionări. Filmele acelea îi luară răceala cu mâna parcă, ameliorându-i totodată cât de cât relaţia conjugală, incitând-o să vadă în Emanuel un personaj-vedetă – gen piticul porno sau piticul atomic, deşi intimitatea vizionării în doi n-ar fi avut niciun haz şi nici efect terapeutic. În mai multe seri lungite toată noaptea, până-n zori, i-au avut musafiri pe Beatrice cu Artur al ei şi alţi prieteni, două cupluri şi două prietene de-ale Beatricei. În vajnicul grup de intelectuali consumatori de filme porno, ţigări şi băuturi străine procurate de la magazinele speciale, se întâmplă să fie şi un avocat stagiar, pe care Emanuel nu scapă ocazia să-l consulte între patru ochi. Al treilea avocat, aşadar, care-şi dădea cu presupusul asupra şanselor, şi ale cărui previziuni şi sfaturi se dovediră aproape identice cu ale maestrului Scărlătescu. Acelaşi scuipat în obraz cu doi ani jumate-trei, precum şi predispoziţia de a se lăsa corupt a magistratului Augustin Berlogea, care ar avea însă nişte tarife rezonabile.

Să aibă grijă totuşi, ţinu omul să-l atenţioneze; faza în care se afla lucrul la dosar. Dacă a înaintat prea mult, e posibil ca mituirea şefului completului de judecată să nu mai aibă efect, deoarece acesta n-ar mai avea aceeaşi putere ca într-o fază incipientă… Emanuel reţinu, propunându-şi totodată să acorde

mai mult credit maestrului Scărlătescu, care-n definitiv făcuse tot ce-i stătuse-n putere.

La mijlocul lui august a rămas singur acasă ca şi pedepsit, în canicula şi praful Bucureştiului şi-n apartamentul-magazin de antichităţi din Piaţa Kogălniceanu. Luiza a plecat în sfârşit la mare, complet restabilită, lăsându-şi soţul să mediteze şi să se pregătească sufleteşte pentru continuarea procesului şi deznodământul sentinţei. Ea a simţit chiar nevoia să se justifice, glumind pe jumătate-n serios; dacă el şi-a văzut singur de proces, să-şi vadă şi ea de vacanţă. Nu-şi permite să sară peste mare, ar însemna să bolească tot anul până la vara ailaltă…

Purcica tânără şi dornică de viaţă se dădea leoaică. Iubirea care o făcuse să se lege la cap fără s-o doară cu un soţ (bărbaţi sunt pe toate drumurile, başca personaje de filme porno) nu mai era o chestiune atât de importantă. Avea din nou să peroreze cu Beatrice pe marginea acestui subiect, fiindcă au plecat împreună pe litoral. Au plecat de fapt în trei: l-au luat şi pe Artur, soţul Beatricei cu carismă de top-model şi disponibilităţi de gigolo (Emanuel îl evaluase succint: un idiot sinistru, care-şi ia în serios rolul de jucărie sexuală) care reuşi în sfârşit să-i convingă pe şefii lui din Hala Locomotive Montaj să-i dea concediu.

Oricum Emanuel renunţase de bunăvoie la vacanţa la mare. Ieşise deliberat din jocul naşilor cu finii, în care i s-ar fi potrivit ca o mănuşă rolul de pitic porno. Jocul începuse să ia turnura unei intrigi murdare, de doi bani, încă din serile şi nopţile când Luiza începuse să pună filme porno pentru musafirii tentaţi să trăiască ca-n filme. Ca un gest de recunoştinţă pentru tot ce făcuse pentru ea, Beatrice începuse deja să i-l împrumute pe bărbatu-său Luizei, intuind că Emanuel n-avea decât să aprobe tacit. Purcica e o scroafă, care trebuie lăsată să se bălăcească în desfrâul ei. Emanuel să-şi vadă de problemele lui.

Care probleme nu erau deloc uşoare. Odată cu începerea stagiunii tribunalelor, începură şi şcolile şi

el se pomeni pus pe liber. Ca şi suspendat din învăţământ, până la pronunţarea sentinţei, după care, nu se ştie. Dumnezeu cu mila, da, obligat-forţat apela la subterfugiul maestrului Scărlătescu. Emanuel îşi descoperea predispoziţia pentru invocarea numelui Domnului în deşert şi-n bătaie de joc, apelând totodată la soluţia riscantă a mituirii şefului completului de judecată. Frica nu-i pierise însă, aşa că-şi puse nădejdea în maestrul Scărlătescu, însărcinându-l cu transmiterea banilor către magistratul Augustin Berlogea. O nădejde şi până la urmă o umilire, care venea peste umilirea de a-i cere bani pentru mituire Luizei, din cecurile cadou de nuntă pe care aceasta le pusese în siguranţă, în apartamentul părinţilor, ca nu cumva Emanuel să fie ispitit să umble la ele. Se strâmbă a lehamite când îi dădu, sugerându-i că-i pentru ultima dată. N-ar mai fi fost nevoie să-i spună cât cheltuiseră ai ei cu procesul ăsta, în afară de cât îi costase toată tevatura căsătoriei şi acum iarăşi bani pentru magistratul Berlogea, treizeci de mii de lei, plus un comision de cinci mii pentru maestrul Scărlătescu, care va opera codoşlâcul. Emanuel avea o temere însă, preluată de la avocatul amator de filme porno: să nu fie prea târziu, să nu fi avansat prea mult lucrul la dosar… Devreme-târziu, trebuie încercat, fie şi cu riscul de a păţi acelaşi pocinog ca şi cu mama mortului – avea dreptate maestrul Scărlătescu. Unde merge mia merge şi suta. Să sperăm că vom fi pe fază, dom’ profesor. Ce-o vrea Dumnezeu. Poate-l prindem cu ultimul tren. Emanuel pufni: Pe Dumnezeu să-l prindem? Maestrul Scărlătescu scutură iarăşi din mâini şi din cap ca o moară de vânt părăginită, vădindu-se opac la glumele clientului său, care continua spunând că Dumnezeu lucrează prin oameni. Cel puţin aşa se spune, la care maestrul dădu iarăşi din cap şi din mâini: oamenii lucrează prin oameni, când se întâmplă să nu fie de capul lor. Cei doi elevi, pentru care suntem aici, n-au fost de capul lor. Ne va fi foarte greu să convingem instanţa de contrariu.

Trebuie că Emanuel auzise la un moment dat vorba aia, că Dumnezeu lucrează prin oameni, prin Pepinieră. Îi sunase interesant, deşi nu-i dădea mâna să creadă în ea. Nu concepea adică să se ştie la mâna unei entităţi care să-l coordoneze şi să-l controleze la milimetru, în conformitate cu versetul care spune că nu se va clinti niciun fir de păr de pe capul cuiva fără voia lui Dumnezeu. Nici maestrul Scărlătescu nu credea, ceea ce nu-l împiedica să-l bage pe Dumnezeu la înaintare în situaţiile care păreau fără ieşire. Pe Emanuel deja îl muncea gândul că n-ar fi exclus ca omul să-şi fi oprit pentru sufletul lui banii, pe care trebuia să-i dea judecătorului. Îl simte capabil de astfel de manevre şi n-are cum verifica; n-are decât să-l ia pe încredere. Asta e, dacă n-a avut curaj s-o facă cu mâna lui, s-o lase cum a picat…

Despica firul în patru, până îl lua ameţeala şi simţea cum îi fuge pământul de sub picioare şi iarăşi: dacă Dumnezeu lucrează prin oameni, s-ar putea ca şi diavolul… Nişte prejudecăţi, nişte mituri, nişte invenţii, îşi spunea. Nişte figuri pictate, nişte plăsmuiri, la care se vedea apelând în disperare de cauză, amestecându-le în porcăria asta, tot aşa cum apelase la Pahonţu ca să-l scoată din porcărie şi uite că-i făcuse vânt în ea. Pahonţu nu-i o plăsmuire, ci o persoană de o concreteţe atroce. El cu pumnii lui l-a înghesuit în fundătura asta de coşmar, unde-l împresoară tot felul de fantasme.

Continuând despicarea firului în patru pe parcursul procesului în desfăşurare, şi-a întărit convingerile atee, consolidate altminteri de-a lungul unei vieţi în care, cu ochii-n patru fiind pe unde calcă şi cu cine are de-a face, nu s-a întâmplat să-i întâlnească nicăieri nici pe Dumnezeu şi nici pe diavol, care să lucreze eventual prin oameni. N-are nimic de aşteptat de la aceste entităţi, îşi spuse, iar după încheierea procesului n-ar avea nimic bun de aşteptat. Excluderea din învăţământ şi doi ani jumate-trei, cum plin de îngăduinţă i-a prorocit acest alt maestru al ghinioanelor şi al nenorocirilor, în fundul căruia a băgat o grămadă de bani. În plus,

socrii, care iarăşi se uită la el chiorâş şi se pare că de astă dată Luiza e în asentimentul lor… Doi ani jumate-trei n-ar fi totuşi prea mult din viaţa unui om. Ce o să facă însă şi unde se va duce după aceea, exclus fiind din învăţământ şi cu tinicheaua cazierului de coadă?

Se străduia să-şi ghicească, eventual să-şi pună la cale destinaţia şi destinul, în timp ce purcica lui scumpă, simţindu-l la ananghie, nu mai prididea să-şi dea pe faţă arama de scroafă ordinară: dacă n-a vrut s-o ia cu el la proces, n-a avut încredere în sfaturile ei şi că-n definitiv îşi merită soarta… Poate c-ar fi trebuit s-a ia, catadicsea să recunoască faţă de el însuşi. Nu pentru sfaturile ei, ci ţinând în felul ăsta aproape de familie. Domnul Necula, în pofida dispreţului care i-l poartă, afişat prin fiică-sa, l-a ajutat mult. Dacă ar fi ţinut aproape prin fiică-sa, împărţind nenorocirea şi vina cu ea… Că-i vinovat sau nevinovat, ar fi ultima problemă care şi-ar pune-o. Asta i-ar mai lipsi, un proces de conştiinţă pe lângă procesul nemernicilor ăştia? Nemernici şi corupţi, da, escroci, puşi pe căpătuială, puşi pe rele…

După două zile şi două nopţi nedormite, frecându-şi creierii până-n pragul nebuniei, pică iarăşi, uşurat întru câtva, pe formula maestrului Scărlătescu: Ce-o vrea Dumnezeu. O vorbă-n vânt, pe care cât de curând avea s-o schimbe pe ceva infinit mai concret: Ce-o vrea căpitanul Ardelean. O sugi, căpitane, ceea ce nu înseamnă că nu-i recunoştea potenţa şi competenţa, apte de a se plia până şi pe teoria tipului din Pepinieră, cum că Dumnezeu sau diavolul, sau amândoi, pe rând sau deodată, îşi făceau de lucru prin căpitan. Îl vizitase în două rânduri pe durata procesului. Chemat, desigur, nu de capul lui, ca şi acum. Căpitanul tindea să capete în ochii lui o aură de prooroc, prin felul în care-i sugera să se poarte la proces:

— Nu te agita, dom’ profesor. Lucrurile se vor aranja de la sine. Justiţia statului nostru funcţionează la cei mai înalţi parametri. Noi avem grijă de oamenii

noştri. Ţi se va calcula la milimetru vinovăţia şi ţi se va face nota de plată, hi-hi-hi…

Râdea subţire, gâfâit, permiţându-şi chiar să facă o glumă proastă. Emanuel, cel puţin, n-a putut s-o ia altfel decât ca pe o glumă proastă, îmi pare rău, căpitane, iar o sugi. Cică munca de informator, în care i-a fost mentor el, căpitanul Ardelean, este foarte căutată la puşcărie. Meseria e brăţară de aur, cum se spune. Adică valută forte. Unde te duci cu ea, eşti bine primit şi omenit. O meserie-regină printre meseriile oamenilor ăştia care face locomotive, strunguri, tractoare… Nu e cazul să-ţi faci probleme, dom' profesor.

Cu vreo zece zile înainte de pronunţarea sentinţei a trecut pe la căpitan pentru a patra oară. De astă dată chiar nechemat, din proprie iniţiativă, ca să-i dea o notă informativă despre corupţia magistraţilor Tribunalului sectorului I din Bucureşti. Nu era, desigur, un caz de competenţa unui simplu căpitan, fie el şi Ardelean, care oricum venera Justiţia Republicii Socialiste România, dar episodul mituirii magistratului Augustin Berlogea, prin intermedierea avocatului Dorin Scărlătescu, îl revoltase în ultimul hal pe Emanuel, care bineînţeles că se omisese pe sine din notă. Căpitanul n-avu nimic de comentat pe marginea acestei gafe monumentale. Du-te acasă, dom' profesor, lucrurile se vor aranja. Ai încredere în Justiţie.

Îi vorbea ca unui bolnav de cancer, dator să aibă încredere în medic. Era posibil ca omul să fi ştiut ce i se pregăteşte, peste capul Justiţiei. Emanuel a fost sigur că ştie, în momentul când îşi află sentinţa, care într-o oarecare măsură chiar a aranjat lucrurile.

Condamnat la un an pentru neglijenţă în serviciu… Dintr-un soi de instinct de conservare, privirea lui Emanuel fugi spre maestrul Scărlătescu, căruia i se prăbuşi pur şi simplu faţa de marionetă decrepită, eliberată de resortul sentinţei. Extrem de surprins, dar îşi reveni numaidecât, atribuindu-şi acel succes. Chiar era un succes avocăţesc: o pedeapsă de un an doar, în urma unui conflict soldat cu o

mortăciune, după cum avea să afle Emanuel de la colegii lui de cameră de la Colibaşi. Mai bine de atât nici că s-ar fi putut. Maestrul Scărlătescu îi strânse mâna lui Emanuel, apoi îl strânse în braţe, căzând pe el cu grămada de piei şi oase, gata să se dezasambleze, şoptindu-i la ureche ceva ca un secret sau cifru al destinului şi destinaţiei sale.

— La vară te întorci acasă, dom' profesor. O să se dea un decret şi ai să intri în el.

Colibaşi

Duhoarea a şaizeci şi patru de trupuri, înghesuite în paturi suprapuse ca nişte mărfuri în rafturile supraetajate din hala unui depozit, face desigur parte din pedeapsă. Şi porţiile meschine de arpacaş şi turtoi fac de asemenea parte din pedeapsă, şi zeama lungă, limpede-murdară, cu zgârciuri, cartilaje, scârjeie de oase şi copite de vacă prin ea, şi zidurile, ţarcul dreptunghiular desfăşurat între şosea şi poala unui deal cu coama împădurită, cu foişoare în colţuri şi pe laturile mari, în care veghează gardieni-soldaţi cu armele la vedere. Păziţi, închişi în țarc precum animalele… Emanuel avea tendinţa să dramatizeze, să poetizeze, să filosofeze: tot ce te înconjoară face parte din pedeapsă, dar mai ales timpul, care nu mai trece ca un vis. Timpul abia târându-se, cu fluierele picioarelor zdrobite, dând să se învioreze ca un leşinat pălmuit, când eşti scos la muncă, iar seara căzând din nou în genunchi şi-n patru labe. Fără armătura timpului susţinând memoria, amintirile vieţii de afară, pedeapsa s-ar nărui.

Într-o marţi, la orele unsprezece, pe data de 2 februarie 1989, timpul încremeni când a intrat cu duba pe poarta penitenciarului Colibaşi, ca şi catapultat şi spulberat de viscol. Călcase oricum cu stângul în anul de graţie 1989 (vinovat, condamnat la un an pentru neglijenţă în serviciu, da' lasă că lucrurile se vor aranja – condamnat să şi creadă în promisiunile maestrului Scărlătescu şi ale căpitanului Ardelean), un an fatidic şi deopotrivă binecuvântat, care avea să-i schimbe viaţa. Până una alta i-o schimbase în rău. Avea de ispăşit la Colibaşi, prelungind o vacanţă şi aşa lungită peste măsură, din mai, de când i se deschisese proces, suprapunându-se şi venind în continuarea unei luni de miere de asemenea prelungite în ambianţa de muzeu şi magazin de antichităţi a apartamentului conjugal, de

la care într-o primă fază îşi luă rămas-bun cu inima îndoită, iar mai apoi îşi luă adio, întrebându-se dacă nu cumva chiar asta dorea şi a trebuit să ajungă aici, la Colibaşi, ca să se i se limpezească şi împlinească: pe nouă martie, într-o vineri, după ora săptămânală de învăţământ politic şi lectură colectivă din *Scânteia* şi *Era Socialistă*, curierul poştei i-a adus un plic desfăcut care conţinea hotărârea definitivă de divorţ, neînsoţită de niciun fel de explicaţii. Extraordinar! Atât de repede? Trebuie că dom' doctor şi-a pus relaţiile în funcţiune în regim de urgenţă. De când aştepta el semnalul de la scroafa de fiică-sa: Ia-i glanda, tătuţule! De ţărănoi împuţit, băşit, rupt în fund, care ne-mpute tramvaiu'! Alo-alo, dom' vatman, opreşte să-l dăm jos.

O scroafă ordinară! I-a dat şi ea sentinţa. O sentinţă faţă de care anul petrecut aici, cu mari şanse de a se înjumătăţi, prin decretul de amnistie aşteptat de la tătuţu' Ceauşescu în vara asta, e pur şi simplu vorbă-n vânt, scuipată la-nghesuială. Opreşte dom' vatman, că se sufocă, hi-hi-hi… I-a intrat un floc pe beregată și guiţă-n draci, omoară-mă, omoară-mă, omoară-mă… Dracu' să te mai omoare, cu magazinul tău de antichităţi şi cuibuşorul tău de curvăsăreală, halatele englezeşti, trabucurile cubaneze, cafelele, caviarul şi ginul şi whisky-ul, toate delicatesele şi facilităţile şi elixirurile de viaţă lungă şi tihnită… Alo-alo, dom' doctor, oamenii ăştia face pedeapsă, închişi ca animalele în țarc şi voi vă lăfăiţi în rahat… Pardon că rahatu-i aici unde este el acum, strivit sub cele mai vechi mirosuri din lume, de fecale şi sudoare dospită, a şaizeci şi patru de trupuri umilite-înghesuite într-un dormitor-hangar, nu mai spaţios decât livingul apartamentului din Kogălniceanu. Ia-i glanda, tătuţule, nu mai sta cu el la discuţie! Înţapă-l cu şurubelniţa! Dă-i cep! Pune-i maţele pe gard!

Până pe 30 aprilie (era într-o sâmbătă) Emanuel a lucrat în atelierul de lăcătuşerie al închisorii. Oamenii ăştia face gărduleţe şi grilaje pentru spaţii verzi şi plasă de sârmă pentru garduri, scoasă pe bandă de o maşină specială cu manete şi butoane, pe

care Emanuel a învăţat foarte repede să le manevreze. Oamenii ăştia face porţi de fier, găleţi, cazane, burlane, profile pentru streşini, suporţi pentru candele, o sumedenie de obiecte din tablă, ţeavă şi cornier, îndoite şi asamblate la rece, sau prin sudură electrică şi autogenă… Vreme de două luni şi opt zile a lucrat alături de condamnaţi cu pedepse mari: violatori, spărgători recidivişti, delapidatori de sume mari, subminatori ai economiei socialiste, sau criminali bătrâni, cu vechi state de serviciu prin mai multe locaţii carcerale. Supravieţuitori de cursă lungă, semivieţaşi trecuţi la mustaţă pe lângă pedeapsa capitală, persoane respectabile altminteri… Bunăoară domnul Liviu Dragobete, pe care văzându-l n-ai fi crezut că şi-a ucis consoarta cu un ciocan de zidărie. Cică a ciocănit-o în ţeastă cu ciocanul ăla ca să-i bage minţile-n cap, povestesc amatorii de astfel de sadisme, şi că de fapt asta îi e meseria, zidar… A curăţat-o care va să zică de tencuiala veche, să facă mortarul priză, hi-hi-hi… Să nu vă râdeţi ca proştii, c-a prins-o în flagrant de adulter. O curvă care şi-a meritat soarta. Domnul Liviu e înalt şi drept, abia încărunţit la tâmple. Nu i-ai da mai mult de patruzeci şi cinci de ani, dar el a sărit de şaizeci, o limită de vârstă care-i îngăduie să beneficieze de nişte reduceri de pedeapsă. Peste şaizeci de ani se socotesc doi ani în unul, ceea ce i-ar grăbi mult eliberarea, ţinând cont că a făcut deja cincisprezece ani… Sau sfrijitul ăsta de Gino Cocârlatu, cu o constituţie mai fragilă încă decât a lui Emanuel şi privire fosforescentă, de dihor, protagonist al unui caz celebru în urmă cu şapte ani. Urmărit, fugărit ca-n filmele cu Belmondo din epocă, prin oraş, pe străzi, în tramvaie, cu motocicleta chiar, de un plutonier major fost mare campion de box, într-un final a fost prins; s-a lăsat percheziţionat, scuturat ca o cârpă de campionul de box, dar n-a conceput să fie umilit, lăsându-se încătuşat şi dus la secţie, drept pentru care i-a luat glanda campionului tablagiu (nu mai sta cu el la discuţie, tătuţule!), adică i-a secţionat carotida cu un cuţitaş ca pentru manichiură, atât de bine ascuns în şosetă, încât n-a

putut fi găsit la percheziţie. De talia lui Emanuel, da, nu contează înălţimea, tătuţule, ci iuţeala de mână şi nebăgarea de seamă… Oameni care ar fi putut inspira respectul prin ceea ce au făcut, pentru a ajunge la Colibaşi, dar a răsuflat uşurat când a scăpat de ei. Pe 30 aprilie a fost scos să lucreze la şoselele din împrejurimile Piteştiului, laolaltă cu infractori din categoria lui, cu pedepse până la trei ani. Hoţi de buzunare, hoţi din magazine, spărgători de mică anvergură, hoţi de butelii, de biciclete, hoţi cu geanta din avutul obştesc al fabricilor unde şi-au câştigat traiul, hoţi de rufe de pe sârmă, de porumb de pe tarlaua ceapeului, cu sânul, cu sacul, sau cu căruţa, hoţi de găini sau porci din cotețe, hoţi de vite din grajduri şi tot felul de autori de infracţiuni minore, de râs şi de ruşine, purtând numele generic de găinării. Printre ei, şi câţiva şoferi cu accidente mortale şi un maistru căruia i-a murit un zidar căzând de pe schelă, fără să aibă instructajul de protecţia muncii făcut. Mai erau doi profesori, dar fără incidente cu elevi morţi la clasă. Un profesor de sport condamnat pentru ultraj, care se lăuda că a bătut şi dezarmat un miliţian şi un profesor de la Institutul de Arte Plastice, care se pretindea deţinut politic. Spunea că împrăştiase manifeste cu Jos Ceauşescu şi Jos Comunismul în staţia de metrou Universităţii şi-n Pasajul Universităţii, că fusese programat să fie făcut dispărut, dar pentru că aflase de el Europa Liberă, fusese ascuns aici, printre deţinuţi de drept comun, fiind învinuit de tentativă de viol, ceea ce se potrivea de altfel cu ce spuneau ceilalţi despre el, c-ar fi fost reclamat de o studentă c-a vrut s-o violeze… Emanuel înţelese treptat că rareori te puteai baza pe faptele pe care şi le atribuia fiecare. În schimb, fiecare avea o versiune plauzibilă despre faptele celorlalţi. Şi la puşcărie tot oameni, o lume căreia îi găsea tot mai multe asemănări cu lumea de afară. Deţinuţii coborând din autobuze, mergând încolonaţi spre punctele de lucru, însoţiţi de gardienii-miliţieni, îi aminteau de elevii pe care-i ducea toamna la muncile agricole. Salopetele-zeghe vişinii se

amestecau cu vestele portocalii trase peste pufoaice, ale muncitorilor-drumari țărani. Deţinuţii preluau şi acopereau normele de metri de şosea reparată, pentru care erau răsplătiţi cu jumări şi cârnaţi din porcul de-acasă, rămase de la Crăciun, ţigări şi duşti din sticlele de ţuică ascunse sub pufoaice. Drumarii s-au ferit mai întâi de miliţienii-gardieni, până au început să poftească şi ăştia la rachiul făcut în cazane ferite de ochii altor miliţieni, şefii de post comunali, care şi ei pofteau şi vămuiau. Funcţiona şi aici lozinca din tramvaiul 13 lunecând spre viscerele Cosmosului, cu decretul patru sute doi, bea şefii bem şi noi, în afară că hoţii deşteptau sentimente de compasiune ţăranilor, pentru că ei n-ajung seara acasă la copii şi la neveste şi nu dorm cu capul pe perna lor, în paturile încălzite de neveste. Hoţii au poveştile lor, pe care nu te-ai mai satura ascultându-le şi comentându-le, iar printre ei sunt mulţi oameni ca lumea, cu doxă, profesori, ingineri, doctori…

Se strângeau ţăranii în jurul acelui dom' doctor Chiriloiu, care a călcat pe bec cică, pentru practicarea ilegală a avorturilor. Cică i-ar fi mers o vreme, şi omul s-a îmbogăţit de pe urma a sumedenie de femei, după care i s-a înfundat, că s-a găsit cineva să-l toarne. De ce să nu recunoaştem, spunea un ţăran, dom' doctor le făcea un bine la femei acuma-n vremurile astea când nu mai are lumea cu ce să crească copii, fiindcă ajunserăm, fraţilor, ca pe vremea războiului şi foametei că nici pâine nu mai găseşti decât numai pă cartelă. Aşa că io viu şi vă întreb: oare nu-i mai bine ca omu' să fie luat dupe pâine înainte ca să vie pă lume? Cu ce strică dom' doctor dacă femeile nu mai vrea să facă copii? Nu-i aşa Gheorghe? la care Gheorghe, că nu-i deloc aşa: care io ştiu dă la aia bătrână care ne-a scos din necaz pă secetă şi foametea aia mare din patruşopt, cu ciorbă de corcoduşe şi mămăliga din mălai de mătură. Care ce spunea ea e sfântul adevăr, că acolo unde mănâncă şapte copii mai ie loc la masă şi pentru al optulea, că mai pui o cană dă apă-n mămăligă şi încă una-n ciorbă şi nu se cunoaşte. Aşa

ne-a făcut mari pă noi aia bătrână, nu ca acuma cu câte şi mai câte pretenţii, că dacă nu-mi convine îl dau afară şi-l iau dupe pâine pă copil înainte să vie pă lume. Care io nu zic nu, că dom' doctor le-a făcut un bine la femeile amărâte, că le-a ajutat să lepede dacă ele a vrut aşa. Care va să zică o gură-n plus la masă, am ajuns ca şi cum am hrăni-o din carnea noastră… Chiar aşa ie, Gheorghe, dacă stăm strâmb ca să judecam drept, că nu mai e de trăit nici la ţară şi nici la oraş, dacă nici viţelu' tău din ogradă nu-ţi mai dă voie să-l tai ca să-l dai la contract şi până şi găinile ţi le numără în ogradă ca să-ţi ceară ouă la contract, şi nici cazan n-ai voie, ca să-ţi faci rachiu din prunele tale, şi ce să mai zic că până şi nevasta ţi-o socoteşte, ca s-o ţii de prăsilă, să facă copii la normă, care copii să plângă de foame şi tu să plângi pă lângă ei că n-ai ce le da de mâncare…

Atuncea viu io şi te întorc: care femei, dacă zici că ie amărâte de n-are cu ce să-şi crească copiii şi poate că ie şi vădane, fără bărbaţii lor cu cununie, la ce să mai regulează, în loc să-şi vază de amărala lor? La ce mai întrebi ca prostu' Gheorghe, când ştii că femeia şi omu' se mai regulează şi ca să uite de foame şi de câte necazuri are pă cap. Nu vedeţi că de la atâta foame iese omu' la drumu' mare de fură şi tâlhăreşte, de ie puşcăriile pline să dea p-afară de tot felu' dă oameni, care nu mai ştie cum să trăiască şi să se arănească? D-aia mai dă şi săracu' Ceauşescu decrete, să mai uşureze puşcăriile, ca să nu se umfle şi să dea pe-afară, la care profesorul de la Arte Plastice, un tip subţirel şi vânos, arătând cam de-un leat cu Emanuel, Marius Ogrezan pe numele lui, că nu mai e mult până o să se umfle şi-o să dea pe-afară şi România, odată cu puşcăriile. Dintr-un instinct sau deformaţie profesională căpătată prin Pepinieră, Emanuel catadicsi să-l întrebe: Oare cum ar fi posibil aşa ceva? şi omul, păi cum dracu', dom' profesor? Te văd om serios şi luminat. Mă mir că te faci că n-ai habar, că n-ai atâta viziune cât să-ţi dai seama că tovarăşi-s pe ducă. Sau?…

Sau ce? Lui Emanuel i se pare că tipului i se pare. N-ar fi exclus ca tipul să-l fi mirosit, fie şi numai din tonul cu care întrebase. Oare cum ar fi posibil aşa ceva? Adică ce-ar trebui să facem ca să se umfle, să dea pe-afară, să plesnească?… România, da, ca şi cum l-ar trage de limbă şi l-ar provoca să verse ce are-n guşă. Ăla era tonul, folosit din reflex. Fără să-şi pună problema, fără să-şi propună chiar deloc, îl evaluase pe dom' profesor Ogrezan ca pe un obiectiv mănos, capabil să-i furnizeze un material informativ interesant şi folositor, care nu i-ar fi folosit altminteri la nimic. Omul are şi aşa în cârcă o poveste grea, pentru care a fost condamnat. N-ar mai fi loc să-l mai încarci cu altele, în afară că gluma căpitanului Ardelean, că aici e căutată meseria de informator, nu i s-ar mai potrivi unuia ca Emanuel, care aşteaptă deja de azi pe mâine următorul decret care să uşureze puşcăriile.

La vară, da, îi spusese maestrul Scărlătescu. Să aibă încredere. Înverziseră de-acum câmpurile cu semănături, pajiştile, crângurile, pădurile, iar pomii din livezi înfloriseră. Ieşeau la drumul mare păziţi, în răcoarea dimineţilor mirosind a pământ reavăn şi dor de ducă, de libertate, potopită de ciripitul vrăbiilor şi graurilor, şi cârâitul ciorilor, poporul zburător împânzind zărea tivită cu dealuri şi munţi, survolând pieziş câmpurile, drumurile şi şoselele. Regăsise pe coclaurii ăştia poporul ciripitor-sporovăitor al ţărănimii muncitoare, basculat spre viscerele Cosmosului din tramvaiul 13, robotind acum pe şosea cu lopeţi, târnăcoape, maiuri şi roabe, vânturând nisip şi pietriş şi nivelând asfalt şi bitum aburind. Alo, şefu'! Alo, tovarăşu', oamenii ăştia face pedeapsă la şoselele ţării… Să nu ne batem joc. La vară sau la pulivară? Când ne pică drecretu' tătuţului Ceauşescu? Mai e de aşteptat, deh, iar în caz că i s-ar face dor, alt dor decât dorul de ducă pe coclauri, pe cine ar fi aşteptat cu vizite la vorbitor şi pachete cu mâncare eventual? Neamurile din Gogoşu n-apucaseră să afle şi nu-i dăduse mâna să-i pună la curent cu procesul şi condamnarea. Luiza nu ţinea

legătura cu ei, cu ţărănii ăia băşiţi din fundul ţării, şi cu atât mai puţin ar face-o acum, după ce divorţase, asigurându-se, vezi, că n-o să se pomenească cu el pe cap când se va elibera. Nici părinţii lui, prea prinşi cu munca câmpului, nu-şi fac timp să-l caute prea des prin Bucureşti, ştiindu-l la o adică bine acolo unde este cu slujba şi casa. Mai bine că a picat aşa. Până ar afla ei, numai bine că vine decretul şi se întoarce acasă… Care casă? Să-şi caute gazdă iarăşi şi cu ce să-şi fi plătit gazda? S-o ia iarăşi de coadă căutându-şi posturi de suplinitor prin cartierul Douăştrei şi pe linia Olteniţei. Dacă nu cumva i s-ar pune interdicţie de la Ministerul Învăţământului. Asta ar fi prea de tot. Căpitanul Ardelean ce păzeşte? Îi spusese doar că lucrurile se aranjează. Că a primit doar un an şi e de aşteptat un decret de amnistie, asta ar putea fi doar o primă etapă a aranjamentului…

*

Sudoarea intrându-i în ochi odată cu fumul bitumului; vederea pâlpâind în usturime, mirosul înecăcios de smoală încinsă şi soarele apăsându-i creştetul peste chipiul soldăţesc din doc decolorat. După ora zece vipia suge sângele din tine ca o căpuşă şi-i lungeşte pe gardienii-miliţieni la umbra crângurilor de pe marginea şoselei. Păzesc iarba şi frunzele. Serviciu la stat. La stat lungit, mestecând fire de iarbă între dinţi. Cine ar mai fi evadat şi încotro, când toţi aşteaptă decretul cu sufletul la gură?

Timpul, sleit de caniculă, zace răstignit în praful drumului. Pedeapsa timpului, Sculaţi voi oropsiţi. La muncă, la muncă, uite-acum se face seară; timpul băltind în duhoarea dormitorului şi-n corul de horcăieli şi grohăituri a şaizeci şi patru de suflete oropsite şi osândite. Corul prindea un ritm mobilizator, care i se insinua lui Emanuel pe cortex înainte de a adormi, sculaţi voi oropsiţi ai vieţii, voi osândiţi la foame sus… Trei nopţi la rând îl visă pe jidovul acela rătăcitor dement zbierându-i în faţă: Tu

l-ai omorât pe Iisus! A patra noapte abia, reuşi să-l alunge şi-i luă locul Luiza, asaltându-l cu belşugul de cărnuri, desfăcându-i halatul de mătase cu degete tremurânde şi potrivindu-şi cu amândouă mâinile reteveiul de douăzeci şi opt de centimetri, ca pe o diademă cu briliante ce-i lumina chipul precum soarele. Era frumoasă datorită lui, dar poate că nu atât cât şi-ar fi dorit. Îl ura pe dragul de Emanuel, aşa încât într-un târziu îi smulse reteveiul de la locul lui dintre picioare, fugind cu el în mână şi guiţând în extaz: Omoară-măăăăă!…

În prima săptămână petrecută în dormitorul-hală nu putu să pună geană pe geană. Se întindea în el, gata să plesnească o insomnie vecină cu nebunia. Duhoarea, umezeala, frigul, disperarea. Oare o să moară aici? Disperarea se resorbi treptat, declanşând somnul din nopţile ce-au urmat, străbătut de vise pline de femei cunoscute şi necunoscute, La câteva ore după ce se trezea, în atelierul de lăcătuşerie al închisorii, reuşea s-o afurisească pe Luiza, până o izgonea din vis, aşa încât, la un moment dat, îi luă locul Crina, enormă şi planturoasă, aşteptându-l într-un tufiş din curtea Grupului, care pe vară deveni un crâng de pe marginea şoselei, cu un gardian aţipit în apropiere şi ea, în patru labe, cu fusta trasă peste fese. Îşi legăna fundul uşor mustrându-l: Ar fi trebuit să-mi spui pentru ce-l iei pe Pahonţu… Se trezea amintindu-şi că nu avusese niciodată vreo atracţie pentru femeia aia, dar dacă ar întâlni-o acum, şi-ar da zece ani din viaţă… Crina, da, ar putea să-l caute aici, să-i facă o vizită, ştie doar care-i soarta lui, ca şi alţi profesori-colegi, cărora se vede treaba că nu le pasă de el, o cantitate neglijabilă în definitiv…

Pe Beatrice o visă într-o acuplare atât de veridică, încât toată ziua de lucru în praful şoselei care a urmat, se străduí să-şi amintească dacă visul n-are cumva o bază reală. Se culcase vreodată cu Beatrice? Îşi aminti, în sfârşit, că într-o seară, o găsise la maestrul Vergilius, iar după miezul nopţii acesta îl însărcină s-o conducă acasă. Maestrul nu mai avea chef de ea, bineînţeles, dar îşi făcea griji.

Nu voia s-o ştie singură pe străzi, la ora aceea târzie. Emanuel avusese cele mai bune intenţii faţă de maestru şi iubita lui, care nu se potriviră însă cu intenţiile Beatricei, extrem de hotărâtă să le pună în practică; pur şi simplu, Emanuel nu i se putu împotrivi când au ajuns la uşa garsonierei din Drumul Taberei, unde stătea pe atunci în gazdă. L-a tras în casă şi-n pat ca un animal de pradă, cu o forţă pe care nu i-ar fi bănuit-o. Maestrul o încinsese, iar lui i-ar fi revenit sarcina să o aprindă. Ciudat, astfel de episoade nu se uită prea uşor. Poate că unde totul s-a petrecut ca-n vis, la ora aceea târzie din noapte, după care n-a mai ştiut cum a ajuns acasă, memoria lui a reţinut ca un vis, repercutându-se asupra visului de aici, din dormitorul-hangar din Colibaşi.

Memoria şi timpul. Visul. Pedeapsa. Chipuri, întâmplări, peisaje, senzaţii, orgasme, încolonându-se într-o ordine cronologică precisă. Pe 2 februarie 1989, aşadar, a fost adus în Colibaşi… În noaptea de 2 spre 3 iulie, l-a visat pe taică-său, pe Gogu din Gogoşu, stând lungit în iarbă sprijinit într-un cot, la umbra unui corcoduş din marginea şoselei, în uniforma de miliţian-gardian, vorbindu-i cu glasul răguşit al căpitanului Ardelean, asigurându-l că lucrurile se vor aranja, cât de curând îi va fi foarte bine, să aibă răbdare şi mai ales încredere în oamenii care şi până acum i-au vrut binele, şi i l-au făcut, consecvent, discret, din pură generozitate… Oameni precum căpitanul Ardelean, la care se afla cheia destinului şi destinaţiei sale… Un vis premonitoriu la o adică, chiar dacă după el i-a fost ceva mai rău.

În dimineaţa zilei de 4 iulie a fost întrebat de gardianul de serviciu la apel, dacă vrea să lucreze în echipa care se duce la o fabrică de cherestea dintr-o comună din apropiere – Clucereasa. Numele ăsta îi sună, de cum îl auzi, extrem de promiţător, sugerându-i o femeie de o senzualitate frustă, revigorantă, brunetă, cu figura plină, de culoarea pâinii şi plete lungi, de un negru clocotitor, răsfirate pe nişte sâni mari, erecţi, cu areolele vinete… O femeie pe care o visase în noaptea de 20 spre 21

iunie, un chip şi un trup pe care nu le văzuse vreodată undeva, dar i se potrivea numele de Clucereasa. Îşi spuse totodată că, schimbând locul şi munca, timpul se va îndura să treacă mai repede până se va elibera.

Gardul din plăci de beton al fabricii şi al depozitului de cherestea se întindea pe lângă un terasament de cale ferată şi lanuri vaste de porumb, peste care se vedeau în sud, răsfirate pe un deal, blocurile oraşului Mioveni. Pe acolo, prin spatele fabricii, treceau mărfare între Câmpulung şi Piteşti, iar prin faţa ei era şoseaua pe care veneau cu autobuzul dinspre Colibaşi. Pe stânga şoselei, printre casele rare ale satului se întindea un islaz peste care curgeau şerpuit mai multe braţe ale unui râu numit tot Clucereasa, care-l incita pe Emanuel să asemene şerpuirea acelor cursuri de apă cu părul femeii din vis. Clucereasa, da, care ar fi făcut să treacă timpul ca un vis. Nicicând nu fusese şi nu avea să fie mai poet ca acum, printre hoţi, muncind pe brânci în fabrica de cherestea.

În pofida aşteptărilor lui, acolo era mai greu şi decât la şosele, unde se învăţase destul de repede cu târnăcopul, lopata şi maiul, după ce i se spărseseră băşicile din palme şi se făcuseră bătături. Palmele lui cu pielea fină şi moale, de muncitor cu intelectul, de profesor de matematică cu veleităţi de poet, făcându-şi de lucru cu stiloul şi creta mai ales, se acoperiseră pe interior cu straturi de piele cornoasă, pietrificată, care i-ar fi putut aminti la o adică de condiţia de pălmaşi a bunicilor şi a părinţilor. Se întorsese de unde plecase. Deprimant şi straniu totodată. Pusese ceva muşchi pe el, ameliorându-şi cât de cât constituţia de tabacheră, cu care intrase în Colibaşi, tinzând parcă şi să întruchipeze acel exemplar reprezentativ pentru specificul naţional, despre care-i vorbea maestrul Vergilius: mic şi al dracului, apt să reziste tuturor vicisitudinilor… Se lupta corp la corp cu scândurile lungi, chitucii, buştenii de manevrat prin curtea fabricii, de descărcat şi încărcat în camioane şi de urcat pe gater. Se otânjea şi se

încovoia, gata să se rupă şi să plesnească. Ajungea seara la dormitor cocoşat, înţepenit de mijloc şi cu braţele amorţite, dar ca prin minune dimineaţa se trezea bun s-o ia de la capăt. O pedeapsă al cărei gust îndepărtat şi-l reamintea din cea mai fragedă copilărie. Gogu din Gogoşu îl crescuse preţ de câţiva ani în spiritul muncilor de felul ăsta, numite îndeobşte de ocnă, deşi ocnaşii erau departe de a deţine monopolul asupra lor.

După destui ani se întorcea la munca de ocnă şi printre ocnaşi chiar, constrâns parcă să ignore că cea mai mare parte a vieţii făcuse alte feluri de munci şi aspirase la altceva. Nu mai vedea nici înainte şi nici înapoi, prin ceaţa fierbinte de rumeguş ce-i îngreuna respiraţia străbătută de zbieretul isteric al gaterului. Nu mai era în stare să-şi desluşească trecutul şi nici viitorul, spunându-şi că va fi bine, să aibă răbdare şi încredere în oamenii care, oameni precum căpitanul…

Clucereasa se dovedi diferită faţă de cea din visul şi închipuirea lui; de o senzualitate perversă, cu intenţii criminale chiar, aşa încât scăpă dintre coapsele ei ca din abisurile iadului, deşelat şi cu faţa iritată-însângerată de praful de rumeguş, epuizat, stors de vlagă şi totuşi parcă s-ar fi mândrit; rezistase, prinsese zilele de toamnă blândă, luminoasă de după 10 octombrie, când toate cele şase autobuze, care duceau deţinuţi spre punctele de lucru de pe şosele şi la fabrica de cherestea, îşi schimbară ruta spre viile de pe dealurile Ştefăneştilor. La cules de struguri de-acum, să mănânci la struguri până dai în pântecăraie; trai pe vătrai, de nu ţi-ar mai veni să spui că şi munca asta face parte din pedeapsă… Poetizând şi filosofând cât ar fi permis pe seama pedepsei, ignorase sporovăiala de joasă extracţie a hoţilor, de care se frecase altminteri până la saturaţie prin Cosmos şi împrejurimi. La un moment dat însă, la câteva zile după ce ajunse în Ştefăneşti, se pomeni că se lipeşte de el profesorul ăla de la Arte Plastice, Marius Ogrezan, care ar fi împrăştiat manifeste, dar,

totodată, se povestea despre el c-ar fi condamnat pentru viol sau tentativă de viol.

Profesor la profesor trage; oricum, nu existau prin zonă prea mulţi profesori. Dom' profesor Ogrezan găsi în Emanuel un interlocutor receptiv, demn de toată încrederea; măcar că pe vară, când se intersectaseră la şosele, îl evaluase extrem de circumspect: îl bănuise că s-ar ocupa cu turnătorii, mă rog, se mai schimbă omul, uite-l că-şi dă seama cu cine are de-a face: un matematician, un profesor cu oarece deschideri, veleităţi, vocaţii, pândit de ghinion… Emanuel se simţi obligat să-i povestească toată tărăşenia cu elevul Albineţ, care l-a adus aici, iar omul se miră foarte tare că a scăpat doar cu un an. Ghinionul care merge mână-n mână cu norocul aşadar, Dumnezeu care ne miluieşte şi are grijă… Credincios în ultimul hal omul şi totodată expert în codul penal şi-n îmbârligăturile la care se pretează justiţia statului comunist din România. Apropo de îmbârligături, Emanuel îi făcu pe plac întrebându-l ceea ce el aştepta desigur să fie întrebat: cum a fost cu tentativa de viol sau hărţuire sexuală pentru care a fost condamnat?

A fost foarte simplu. O diversiune de manual. Tovărăşii n-au imaginaţie, ei lucrează după nişte proceduri-şablon străvechi, la care Emanuel îi atrase atenţia că nu trebuie să-i subestimăm, tovarăşii sunt foarte eficienţi la o adică… Într-adevăr, eficienţi, aprobă dom' profesor Ogrezan. Pe când se afla în ancheta Securităţii pentru manifeste, a fost reclamat de o studentă informatoare c-ar fi hărţuit-o, şi condamnat în regim de urgenţă la trei ani. Emanuel mai avea o curiozitate: Cum l-au prins cu manifestele? Nici măcar cu alea n-au fost în stare să-l prindă. L-a turnat un coleg, un bun prieten, singurul în care a avut încredere să se confeseze, şi l-au luat la sigur. Marea lui greşeală, a lui dom' profesor Ogrezan, fără de care şi azi ar fi împrăştiat manifeste, încrederea în prieteni, vezi… Urcau umăr la umăr terasele, cocoşaţi sub povara a câte două găleţi pline cu struguri. De la manifeste, trecură la soarta lor aici,

deloc uşoară, mai cu seamă pentru dom' profesor Ogrezan, care ar mai avea doi ani în caz că tătuţu' Ceauşescu nu s-ar îndura să dea decretul ăla. Emanuel glumi:

— După ce ai dat cu manifeste împotriva lui, să-ţi mai dea şi decret. Îl cita aiurea, neadecvat, pe căpitanul Ardelean: înjurăm Partidul pe banii Partidului şi tot la Partid şi la tătuţu' Ceauşescu căscăm gura…

Marius coborî tonul, încât Emanuel abia îl auzi spunând ceva despre mişcările politice extraordinare, fără precedent, care se pregătesc şi se înfăptuiesc în lagărul comunist din Europa.

— …perestroika lui Gorbaciov le-a dat apă la moară. După polonezi, acum cehii şi redegiştii. Toţi se răscoală împotriva comuniştilor, dau jos guvernele şi preşedinţii…

Emanuel îşi spuse că de astă dată ar fi rândul lui să se arate suspicios, tratându-l pe dom' profesor Ogrezan ca pe un potenţial provocator. Oricum, el auzise extrem de vag despre ce se întâmplă în Europa, iar odată ajuns aici, s-ar zice că n-ar mai avea de unde să audă şi oricum nu-l prea interesa. Deocamdată, cel puţin, avea cu totul alte frământări.

— Sunt pur şi simplu siderat, dom' profesor. Nu-mi dau seama unde ai auzit gugumăniile astea. La lecţia săptămânală de învăţământ politic? Le-au citit gaborii din presă? Sau ţi-au făcut instructaj special aparte dacă te ştiu cu manifestele, că te pricepi la ele…

— Nu-i de glumă. Eşti poet, aerian…

— Asta aşa e, dom' profesor, mi-o asum. Am o înclinaţie şi o vocaţie pe care vreau să le valorific…

— Am vrut să zic că nu-i de glumă dacă se aude până şi aici. Ba mai repede se aude aici, decât afară. Mă mir totuşi că n-ai auzit.

— Sunt poet, dom' profesor: dacă se aude, nu e necesar să se şi vorbească.

— Te fereşti?

Emanuel pufni. E la mintea cocoşului.

— Cum să nu mă feresc? Mişună turnătorii prin viile astea. N-oi fi nebun să-mi bat cuie-n talpă. N-aş vrea să ratez decretul care-i pe vine, dom' profesor…

— Dom' profesor, lasă-l dracului de decret. De decret i-ar mai arde tătuţului acum, când cad preşedinţii ca muştele în jurul lui. Îi ţâţâie curul.

— Ba-l doare-n cur, dom' profesor, şi nici acolo. N-ai fost pe fază aseară când i-au dat cuvântarea la difuzor? A spus că poporul român nu mai vrea să se întoarcă la capitalism în veci de veci. Visul de aur al omenirii, comunismul, dom' profesor, asta scrie pe fruntea noastră.

— Omul zice, ce altă treabă are? Aşa-i programat, asta-i datoria lui. Nu înseamnă că trebuie să ne uităm în gura lui.

— Ne uităm – nu ne uităm, şi noi suntem programaţi să-l ascultăm. E datoria noastră să jucăm cum ne cântă. Suntem un popor cu simţul datoriei.

Pe Emanuel îl distra la culme să-l provoace, să-l facă să verse tot ce are-n guşă, ca şi cum l-ar pregăti pentru o notă informativă. Omul răspundea provocării. Îşi dorea din tot sufletul să se întâmple şi aici mişcări politice şi revoluţii precum la polonezi şi cehi, dar dorea totodată să ştie părerea lui Emanuel.

— Nu-ţi mai face sânge rău, dom' profesor. La noi n-are cum să se întâmple aşa ceva. Românii se descurcă şi fără revoluţii. Din constituţie, ei sunt fierul dracului. Rezistă, se adaptează, se hrănesc, cică, cu propriile excremente… Am dezbătut cândva subiectul cu un tip priceput… Ssssst!

Duse degetul la buze. Se cuvine o pauză. Au ajuns la capătul cozii-şir de deţinuţi, răsfirată de-a lungul a treizeci de metri de terasă. Acolo se împarte în gamele şi castroane de tablă ciorbă din cazan şi bucăţi de turtoi. Se aude un glas miorlăind în bătaie de joc: Daţi mai câte puţin, dom' major, să se-ajungă la toată lumea! Lumea se distrează, îi arde de glumă, îşi spune Emanuel. Sculaţi voi oropsiţi şi osândiţi la foame… Lumea visează la revoluţii. Dați mai cu milă, dom' major, că mă spargeţi la boaşe.

Inspiră cu nesaţ aerul rece şi luminos al amiezii de toamnă. I s-au vindecat în sfârşit iritaţiile pometilor, care-l făceau să arate ca pictat de carnaval. Chinul i s-a limpezit, recăpătându-şi seninătatea dintotdeauna. Dom' profesor Ogrezan bombăne:

— Nici aici nu scăpăm de cozi.

— Ba cu atât mai mult aici. Suntem doar în miezul şi-n viscerele visului de aur…

Coada merge repede totuşi. În zece minute li se umplu gamelele şi se aşază sub un spalier cu ele-n mână şi cu bucata de turtoi în poală. Oropsiţii să se mai aşeze şi ei la masă, dar uite-i cum în loc să le tihnească, se apucă să zgândăre aceeaşi rană.

— Şi dacă or să iasă şi la noi în stradă să strige împotriva lui Ceauşescu? E foarte posibil. Io aşa văd lucrurile.

— Oh, dom' profesor, m-ai căpiat. Cine dracu' să iasă să strige? Poate noi doi şi alţi câţiva. Ştii bine că lumea la noi nu iese-n stradă decât în mod civilizat, organizat, la defilări şi mitinguri, şi atunci strigă invers decât ce-ţi doreşti tu, dom' profesor. Strigă doar ce i se spune: Ceauşescu şi poporul, Ceauşescu pecere, Ceauşescu România stima noastră şi mândria şi tot aşa. Parcă n-ai şti, dom' profesor, zău aşa, parc-ai fi picat din lună, ce naiba…

Ca din senin, Emanuel îşi descoperea plăcerea, sadică întru câtva, de a-i da peste nas şi a-l descuraja. După felul cum se uita a milă, implorându-l parcă să accepte că lumea ieşită în stradă ar fi în stare să strige şi altceva, eventual textele manifestelor lui, părea posedat de un soi de naivitate copilărească. Se purta ca un copil, ce tâmpenie, ca şi cum mişcările alea de trupe la care visa ar fi depins în primul rând de el, de Emanuel, care la rându-i fusese naiv până să-l cunoască mai bine şi să vadă ce zace de fapt în el, îndoindu-se foarte de povestea cu manifestele; aici oricine poate să spună orice despre oricine, după cum şi despre sine. Fabulaţia, minciuna sfruntată fac parte din strategiile supravieţuirii, în afară că violatorii, aşa-zişii pizdari, sunt rău văzuţi printre găinari, escroci de tot felul, tâlhari, spărgători şi

criminali. Un profesor care s-a dat la o studentă, în aşa fel încât să fie dat pe mâna procuraturii, e tot ce poate fi mai rău şi mai urât. Ar fi fost de înţeles s-o dreagă cu manifestele, însă luând aminte la încrâncenarea lui, Emanuel nu mai are niciun dubiu: omul chiar a împrăştiat manifeste, chitit să-l răstoarne pe Ceauşescu. Pare convins chiar, că puţin a lipsit să-i iasă. E subminat de un soi de nebunie, un idealism scăpat din frâu, de înţeles pentru unul ca Emanuel, dar la o adică inacceptabil. Ceauşescu, mă rog, e rădăcina multor rele, însă de aici şi până a crede că există un leac la-ndemână, rapid şi eficient pentru boala asta grea şi veche, e o cale foarte lungă. Emanuel nu se încumeta să străbată calea asta şi nici nu vede rostul, mai ales acum, picat cum e în gaura asta neagră a Colibaşului. Priorităţile şi frământările lui sunt altele decât răsturnarea lui Ceauşescu.

Frigul lăsându-se odată cu înserarea peste dealurile cu terase de vie, ţinea parcă să-i amintească de gaura neagră în care picase. Era la cules de struguri, dar nu cu elevii. Veniseră autobuzele să-i ducă înapoi la dormitoare şi se vedea iarăşi strivit sub duhorile a şaizeci şi patru de suflete. Un tramvai 13 cu care merge spre Cosmos, într-o gaură neagră, noapte de noapte. A căzut, a fost tras, ispitit… De cine? Opt ani de profesorat, de zbucium pe toţi coclaurii printre copiii ţărănimii muncitoare, prinsă la rându-i şi ea într-un zbucium al supravieţuirii neîndurător. Anii ăştia îi tociseră desigur răbdarea şi tactul, care l-ar fi putut feri… Şi, peste toată nenorocirea asta, vine şi dom' profesor Ogrezan cu problemele lui, cum să-l răsturnăm pe Ceauşescu, ce subiect mănos altminteri, pe cale de a fi epuizat în Pepinieră, ţinând legătură între discipolii maestrului Vergilius şi căpitanul Ardelean. El era o rotiţă în mecanismul acela ocult al puterii. Ar putea fi şi acum, la o adică. Să informeze despre intenţiile domnului profesor Ogrezan, în caz că asta l-ar putea avantaja în vreun fel…

Se pusese ploaia. Când se dădu jos din autobuz o simţi rece ca gheaţa, pătrunzându-l până-n adâncul

sufletului. N-ar fi mare lucru să ningă. Uite că l-a prins iarna aici. Îl blestemă în gând pe maestrul Scărlătescu, care a promis că la vară, să nu mai apuce să iasă din iarna asta, şi tătuţu' Ceauşescu tot aşa să păţească, că l-a sărit cu decretul.

*

Spre dimineaţă s-a pornit vântul şi a risipit norii, iar când au ajuns la Ştefăneşti s-a înseninat. A ţinut-o aşa două săptămâni, cu vreme ca de primăvară, cu văzduh însorit şi ploi scurte şi repezi care spălau şi limpezeau cerul. Pe urmă a dat îngheţul.

În anul acela toate viile de pe dealurile Ştefăneştilor au fost culese cu deţinuţi. După 15 noiembrie, cei mai mulţi dintre deţinuţi s-au întors în atelierul de lăcătuşerie din Colibaşi, laolaltă iarăşi cu cei având pedepse de peste 15 ani. Criminali, delapidatori, spărgători de anvergură şi printre ei cei doi profesori, care continuau să ţină aproape unul de altul, încercând să pună ţara la cale, când le venea la-ndemână şi rămâneau între patru ochi. Fără să se ţină cu nasul pe sus, se vedea totuşi că sunt de alt fason. Dom' profesor Calomfirescu şi dom' profesor Ogrezan aveau glumele lor şi vorbeau în limba lor, o limbă diferită de a celorlalţi. Cultura, literatura, filosofia, ştiinţele, biografiile şi operele unor personalităţi. Deja nu mai ciulea nimeni urechile când, într-un târziu, Emanuel catadicsi să adere la profeţiile tovarăşului său; se va întâmpla desigur şi la noi ca-n alte părţi, se va duce de râpă regimul, o să-l ia dracu' pe Ceauşescu, vom scăpa de dictatură şi pe urmă om mai vedea…

Se fereau, mă rog, nu-şi dădeau seama în ce măsură l-ar fi interesat căderea lui Ceauşescu pe unul ca venerabilul Liviu Dragobete. După ce i-a băgat nevesti-sii minţile-n cap cu ciocanul de zidărie, chiar şi-n urmă cu cincisprezece ani, nu se ştie practic în ce fel ar fi reacţionat la o conspiraţie de o asemenea anvergură. Sau sfrijitura din Gino Cocârlatu care i-a luat glanda miliţianului campion de box, un om

mândru în definitiv, curajos, cu sânge-n instalaţie, dar nici el nu oferea suficiente garanţii. Sau celălalt profesor, profesor de sport ăsta, Victor Rădescu pe numele lui, care se dădea mare c-ar fi dezarmat un miliţian, mare scofală. Nu, nici ăsta nu prezenta încredere…

Emanuel se distra iarăşi pe seama obsesiilor revoluţionare ale tovarăşului său; trebuie să recunoaştem, dom' profesor, că răsturnarea lui Ceauşescu nu rimează cu locul în care ne aflăm. Erau acolo oameni plini de imaginaţie, în stare de orice, reticenţi totuşi la poveşti de genul ăsta, în care şi Emanuel intrase cumva silit, de dragul profesorului Ogrezan. Ţinu chiar să-i spună că, indiferent ce va fi, şi cu Ceauşescu, şi fără el, şi cu decret, şi fără, în cel mult trei luni el nu va mai fi aici. Pur şi simplu nu concepe ceva care să-l întârzie, cu atât mai puţin revoluţia sau conspiraţia împotriva lui Ceauşescu, deşi el preţuieşte ideile profesorului Ogrezan, dar să aibă grijă…

Se distra: îl ameninţa, îl combătea, îl aproba… Îşi trecea timpul astfel. Pedeapsa care-l apăsa, îngreunându-i parcă respiraţia. Apăsarea slăbi imperceptibil pe data de 7 decembrie, la ora unsprezece. Era într-o marţi, zi de vorbitor şi de primit pachete, înlesniri la care Emanuel nu beneficiase decât prin dom' profesor Ogrezan, care împărţea pachetele cu el. Altminteri era al nimănui. Nu-l vizita nimeni şi parcă nici nu simţea nevoia. De astă dată însă, fu anunţat să coboare la vorbitor că e aşteptat.

În drum spre vorbitor încercă să ghicească cine l-ar putea căuta, fără să-şi dea seama dacă întâlnirea cu acea persoană l-ar bucura sau tocmai dimpotrivă. Se gândi în primul rând la Luiza, pe care n-ar fi vrut s-o vadă pentru nimic în lume. Totodată i se părea o situaţie fără ieşire apariţia ei la vorbitor. Nu ştia cum ar fi reacţionat. N-ar fi vrut să-şi vadă nici părinţii, sau alte neamuri din Gogoşu, faţă de care ar fi vrut să ţină ascuns episodul ăsta, condamnarea şi ce ar fi urmat după, decăderea din nişte drepturi, deşi se pare

că dracul nu-i aşa de negru; dezbătuse şi aspectul ăsta cu dom' profesor Ogrezan, care era convins că nu le vor fi afectate prea tare carierele, că nici nu se pune problema să fie scoşi din învăţământ.

Până să ajungă în camera vorbitorului, îi defilară prin minte figuri de rude, cunoştinţe, prieteni, colegi, care ar şti că-i aici şi s-ar îndura, li s-ar face dor… Douăsprezece persoane, printre care nu existau cei care îl aşteptau. Nu se gândise o secundă la ei cât fusese închis şi totuşi pe aceştia chiar şi i-ar fi dorit. Verii Carol şi Ferdinand. Os regesc pasămite, ca şi Emanuel, chiar dacă şi ei se trăgeau din pălmaşii şi ceapiştii din Gogoşu. Fiii unchiului şi naşului Relu, la care s-au terminat numele slugilor sfinţite-n veac, Ion, Gheorghe, Vasile, Petre şi aşa mai departe. Ultima dată îi văzuse la nunta lui de mare fală de la Mărul de Aur. Nu se mai învrednicise să-i caute de atunci, deşi poate că s-ar fi cuvenit să-l caute ei pe el, mă rog, tot e bine că-l caută acum. O fac poate-n virtutea gestului de a-i fi invitat la nuntă. S-ar putea să-i fi mişcat gestul acela dacă s-au deranjat să-l caute. Vor desigur să menţină legătura, o legătură care conţine pentru Emanuel un dram de nostalgie. Ei fuseseră într-o vreme familia lui, până ce fuseseră împrăştiaţi care încotro de centrifuga vieţii. O familie cumva neuniformă: verii nu seamănă cu cei din partea unchiului Relu şi lui Gogu, ci probabil cu cei din partea mamei lor, pe care Emanuel n-a apucat s-o cunoască, fiindcă a murit de timpuriu. Înalţi şi spătoşi, corpolenţi deja la patruzeci şi patru de ani. Poate de aceea nici nu se omorâse să menţină o legătură, pentru că nu se prea simte în apele lui în preajma oamenilor înalţi, care şi fără voia lor îl privesc de sus, ca pe un căzut, în afară că acum e căzut nu doar prin statură. Or fi câteşitrei os regesc, fie şi doar cu numele de botez, dar numai Carol şi Ferdinand confirmă prin statura lor falnică, în timp ce sfrijitura de Emanuel… În sfârşit, nu contează înălţimea, dacă tot îl pomenim zi de zi pe tătuţu' Ceauşescu.

— Aşteptam un decret şi iată-vă, râse Emanuel. Cum de v-a dat prin cap să mă căutaţi? Precis aţi trecut pe la Luiza.

— Mdam, încuviinţă cel mare, Ferdinand. Ea ne-a îndrumat. Nevastă-ta.

Emanuel sări ca ars, oţărându-se:

— Oh, nu pot să cred! V-a trimis la mine! Scroafa ordinară!

— Nici pomeneală, vere, îl linişti Carol. Nu ne-a trimis. Ne-a spus doar că eşti închis. Eu am fost cu ideea să te vizităm…

— Şi ce v-a mai spus?

— Multe şi mărunte. Prostii de tot felul. Măgării. Că a divorţat. Că, dacă ai fi ascultat de ea, n-ai fi ajuns la puşcărie. Că ea a făcut multe pentru tine. Te-a iubit, dar nu-i dispusă să-şi lege viaţa de un puşcăriaş. A insistat să luăm ce lucruri mai aveai pe acolo. A umplut doi saci cu haine. I-am luat. Ce era să facem?

Gardianul care controlase pachetul îl trânti desfăcut pe masă, în faţa lor. Le spuse să scoată din el trei kilograme. Carol scoase totul afară şi înşiră pe masă: patru bucăţi de salam, un pachet de zahăr, borcane cu gem, conserve cu costiţă cu fasole, conserve de peşte, pateuri de ficat, ciocolate… Alimente de găsit destul de greu pe piaţă. Verii făcuseră totuşi nişte eforturi, nişte sacrificii, îşi spuse Emanuel. Au rupt de la gura familiilor.

— Ce-ţi scoatem vere şi ce-ţi lăsăm?

— Să aruncaţi sacii ăia cu haine!

— Bine, îi aruncăm, dacă nu-ţi mai trebuiesc. Îţi dau ăştia haine de aici? Emanuel tăcea, încruntat. Să ştii că ei nu-i pasă dacă le arunci sau le porţi. Părerea mea e c-ar fi mai bine… Hai, nu-ţi mai face sânge râu. Oricum, înţeleg că nu mai ai mult până să te eliberezi.

— Trei luni, poate mai puţin… Să le daţi foc!

Gardianul se întoarse şi le spuse că mai au un minut.

— O scroafă ordinară! scrâşni Emanuel. Mai luaţi din conserve. Astea cu fasole.

— Bine că eşti sănătos, zise Carol. Mai ai puţin şi scapi.

Băgă în geantă din conserve şi puse restul de alimente înapoi în cutie. Scrise apoi pe o bucată de hârtie adresa lui din Balta Albă şi i-o dădu.

— Uite, vere, pentru când te întorci. Să ai unde trage.

*

Fusese şi acela un motiv pentru care se arătase interesat de elucubraţiile periculoase ale profesorului Ogrezan, subscriind chiar sporadic la ele. De când îi ţinea companie la conspiraţia împotriva lui Ceauşescu, omu-i devenise până într-atât de recunoscător, încât îşi rupea de la gură, împărţea cu el pachetele primite de la nevastă-sa – un bun prilej altminteri pentru Emanuel de a medita la ce înseamnă o familie adevărată, o consoartă care să-ţi împărtăşească soarta, să nu te lase la greu, precum scroafa ordinară de Luiza. Fidelitatea e o calitate destul de rară în aceste vremuri de bejanie, când fiecare se are mai ales pe sine şi nu-i pasă…

Nu era totuşi chiar singur pe lume. Uite că verii Carol şi Ferdinand îi oferiră în sfârşit ocazia să se recompenseze, împărţind la rându-i bunătăţile din pachet cu dom' profesor Ogrezan. Trei zile au mâncat amândoi pe săturate, legumind însă cu mare grijă, să nu le facă rău schimbarea bruscă de dietă, trecerea de la turtoi şi arpacaş, la salam, conserve de costiţă cu fasole şi gemuri. Emanuel se întremă şi se revigoră, cu gândul la verii lui, vechea şi noua lui familie, venind în continuarea familiei Luizei, a experienţei căsătoriei şi puşcăriei. Căsătoria prevestise şi provocase parcă puşcăria. Se lăsase ademenit-încântat, deşi presimţise şi intuise din capul locului ce zace-n Luiza. Nu-şi urmase presimţirea şi intuiţia, deh, tot e bine că până la urmă şi-a scos-o din viaţă. Ea l-a scos pe el de fapt, mă rog, nu mai are nicio importanţă. Cel mai important ar fi să şi-o scoată definitiv din minte şi din suflet şi tocmai că nu-i iese.

A trebuit să ajungă aici, în gaura neagră a Colibaşului, ca s-o viseze. O visează destul de des şi, unde mai pui, mustind de un erotism pe care în realitate nu-l prea avea. Sau nu e el în stare să şi-l amintească în condiţiile de aici, sau n-a ştiut să-l preţuiască în timpul scurtului lor mariaj, fiind concentrat pe altele, cum să se bage pe sub pielea socrilor, cum să se integreze în familie ca să profite, pentru că abia acum, visând-o cum guiţă îndemnându-l s-o omoare, să înţeleagă ce a pierdut… Visele astea fac desigur şi ele parte din pedeapsă, ca şi restricţionarea dreptului la pachet la douăsprezece kilograme pe lună. Erecţia nocturnă înnădită cu erecţia matinală, felul cum aluneci în somn zbătându-te, dând din fund şi ţinându-te de sculă cu amândouă mâinile, ca să nu te ia vijelia pe sus. Mănânci pe săturate trei zile pe lună, iar de-acum, de când te bagă verii în seamă, de două ori trei zile pe lună, laolaltă cu dom' profesor Ogrezan, ca să prindeţi puteri să-l daţi jos pe Ceauşescu.

Un tip dus cu capul. Ba inimos, prea inimos pentru lumea asta. Emanuel îl privea cu o anume strângere de inimă, gândindu-se că el pleacă şi-l lasă aici să mai tragă un an. Fiecare cu soarta lui şi pedeapsa lui… Asta dacă nu cumva ar pica decretul, să-i scoată pe amândoi. Toată lumea vorbeşte de decret. Nu se poate să-i uite tătuţu' Ceauşescu pe copiii lui oropsiţi şi osândiţi din cântecele tinereţii lui. Voi osândiţi la foame, deh, la foame şi la masturbare, la sodomie şi felaţie. Degeaba se rupe-n figuri dom' profesor Ogrezan, că nădejdea noastră-i tot în tătuţu' Ceauşescu. Parcă tot în aşteptarea decretului, gardienii au devenit mai prevenitori, mai omenoşi, deşi Emanuel nu i-a prea simţit vreodată câinoşi, influenţat desigur tot de profesorul Ogrezan, pornit să le plângă de milă. Cică au viaţă grea şi ei, fac şi ei puşcărie odată cu noi, ce dacă se duc acasă la neveste după ieşirea din schimb? Tot între zidurile astea stau şi ei şi ies la muncă cu hoţul şi criminalul. Stă hoţul în frig şi-n arşiţă, stă şi gardianul cu el. Ba

de hoţ e mai bine, că într-o bună zi se eliberează, în timp ce gardianul doar când iese la pensie…

Se pusese pe ninsoare. A venit bălana, fraţilor, ce ne-om face de lemne şi de-ale gurii? În dormitor îngheţau respiraţiile, ieşeau aburi din gurile hoţilor ca din nările cailor trăgând la sanie. Trei zile şi trei nopţi a nins încontinuu, cu fulgi cât cojile de ouă, deşi, de nu se mai vedeau pădurile şi dealurile din împrejurimi. Ce ne-om face fraţilor, lemne şi de-ale gurii ne-ar mai trebui, că-n rest nu ne lipseşte nimic. Să-i acopere şi să-i îngroape zăpada cu tot cu puşcărie, şi mai mult nimic. Pe urmă a început s-o viscolească, fraţilor, amarnică vreme ne-a fost dată. Urla viscolul ca lupii în Bărăgan, prin halele dormitoarelor şi atelier. Patru zile a ţinut-o aşa, după care a dat soarele. Un soare ca de pe altă lume creştea peste dealuri înzăpezite revărsând belşug de căldură şi lumină. În mai puţin de o săptămână a topit-o toată, şi dom' profesor Ogrezan c-ai văzut, Dumnezeu a avut grijă de noi, că-n baza lui Ceauşescu, în ce condiţii ne ţine el aicea, n-am mai fi ieşit în primăvară. Soarele şi dezgheţul, dom' profesor. Odată şi-odată trebuie să vină şi pe strada noastră. Numai bine că, peste câteva zile, dom' profesor Ogrezan a venit cu vestea cea mare. Ţara a început să se mişte. Auzise cică de la un gardian, care-n ce-l priveşte pe Emanuel, n-ar fi fost mare lucru să fie un provocator.

— Păi ce ţi-am spus io, dom' profesor?

— Ce mi-ai spus? făcu Emanuel distras, reţinut ca de obicei.

— C-o să iasă lumea-n stradă să strige împotriva lui Ceauşescu. Uite ce se-ntâmplă la Timişoara. Nu mai e mult până să se aleagă praful.

— Ce-o vrea Dumnezeu, dom' profesor.

Avea un ton cvasi-condescendent. Dacă-l îngăduia pe lângă el, asta nu însemna că-i dădea şi apă la moară. Se întorcea totodată la vorba pe care picase înainte de a primi sentinţa, influenţat de maestrul Scărlătescu, de la care a auzit prima dată de decretul de amnistie…

— Îmi pare rău totuşi că ne-a sărit cu decretul, la care profesorul Ogrezan izbucni ca şi altădată:

— Lasă-l dracului de decret, dom' profesor. Oricum vom fi liberi. Liberi de-adevăratelea. Strigă atunci de mai multe ori din toţi rărunchii: Jos-Cea-u-şes-cu! Li-ber-ta-te!

Libertatea îl încinsese în ultimul hal, făcându-l să uite unde e. Erau în atelier. Liviu Dragobete, Gino Cocârlatu, Victor Rădescu şi alţii ca ei, se uitau lung, ba la el, ba la cei doi gardieni supraveghetori, aşteptând reacţia acestora din urmă. Să le dea o mână de ajutor, în momentul când s-ar hotărî să-l ia pe sus pe dom' profesor Ogrezan. Emanuel, la rându-i, se conformă opiniei generale, depărtându-se câţiva paşi, dezicându-se astfel de blasfemiile strigăte la adresa tătuţului Ceauşescu. Gardienii însă făcură altceva decât s-ar fi aşteptat oricine. Unul din ei rămase impasibil la locul lui, ca şi cum n-ar fi auzit nimic, moţăind parcă în picioare lângă uşa atelierului, iar celălalt, un tip rotofei şi îmbujorat, mocofănos, la vreo patruzeci de ani, veni la dom' profesor şi-l mustra părinteşte parcă, arătându-i obrazul:

— Se poate, dom' profesor? Te văd om cult, intelectual… Oamenii ăştia are familii şi ei pe-acasă. Chiar dacă ie închişi. Şi mai avem şi noi familii, copilaşi, chiar vrei să ne dai de belea?

Emanuel găsi şi el cu cale să intervină, ca unul având oarece influenţă asupra lui:

— Lasă-l naibii de Ceauşescu, dom' profesor. Îşi face el parcursul şi fără să strigi tu.

Ar fi cam de necrezut şi totuşi Emanuel avea să-şi amintească limpede, cu lux de amănunte, că asta s-a întâmplat luni, 18 decembrie, puţin până-n prânz, în atelierul de lăcătuşerie al penitenciarului Colibaşi. A doua zi, puţin după prânz, au fost anunţaţi că vor fi eliberaţi toţi cei cu pedepse de până-n trei ani şi o bună parte din cei cu pedepse mari. Nu se pomenise de niciun decret şi uite că se golea puşcăria. Asta ar fi fost încă şi mai greu de crezut şi poate tocmai de aceea, pentru a da o aură de verosimilitate acelei eliberări masive intempestive, conducerea

penitenciarului a ţinut s-o săvârşească într-un cadru oficial, adunând în sala de mese, transformată în sală de festivităţi, în jur de două sute de deţinuţi înghesuiţi pe bănci, iar cei care n-au avut loc pe bănci s-au aşezat pe jos. Căscau toţi gura la o masă lungă înălţată pe un postament ca o scenă, unde prezidau directorul şi alţi câţiva membri din conducerea penitenciarului, amestecaţi cu cinci inşi din afara penitenciarului, boţiţi şi nebărbieriţi, nedormiţi probabil de câteva nopţi, părând să supravegheze oficierea liturghiei negre a eliberării prin discursul poticnit al directorului. Emanuel îi recunoscu numaidecât pe cei cinci ca fiind rude de sânge de-ale căpitanului Ardelean, nu doar după aerul lor dezabuzat, impenetrabil, dar şi după felul cum ghidau discursul directorului, dictându-i-l parcă din priviri. Şi directorul era de altfel rudă de-a căpitanului Ardelean, dacă nu de sânge, cel puţin prin alianţă, ca şi Emanuel de altminteri, astfel cercul închizându-se şi deschizându-se totodată, declanşând eliberarea, ejacularea, amestecul, melanjul, naşterea şi renaşterea… Dacă nu-i decret, îşi spunea Emanuel, s-ar putea să fie un soi de liberalizare mascată, oricum fără precedent, după tot ce se screme să dea din el directorul ăsta cretin.

— …cetăţeni deţinuţi, domnilor, dragi tovarăşi… Ţara a intrat în război. A fost atacată la graniţă… Luă o pauză lungă, aruncând priviri derutate celor cinci, care părură să aprobe îndemnându-l să spună mai departe. La graniţa cu ungurii se întâmpla asta… Nişte huligani şi golani provocatori, ostili realizărilor poporului au stârnit populaţia îndemnând-o la revoltă şi au provocat pagube uriaşe în oraş. Au spart vitrine şi au devastat magazine, A trebuit ca armata să intervină, să le dea riposta cuvenită deoarece printre ei s-au infiltrat indivizi înarmaţi şi terorişti…

În sfârşit, Emanuel parcă ar fi înţeles. E foarte posibil să se întâmple tocmai lucrurile cu care îi împuia capul idiotul de Ogrezan, pe care acum îl ţine strâns de încheietura mâinii, ca şi cum i-ar fi ţinut

palma la gură, împiedicându-l să-şi strige sloganurile. Omul fremăta ca un cazan în clocot. Dacă şi-ar fi dat drumul să strige iarăşi, şi-ar fi luat numaidecât mâna de pe el. Un idiot inimos, din cale-afară de inimos, şi totuşi ar fi cazul să se stăpânească, dacă vrea să iasă din puşcărie. Ţara a fost atacată la graniţă, da, şi nu-i puţin lucru că se apelează la ei, nişte cetăţeni cu sânge-n instalaţie, pe care-i duce capul la multe, apţi să înfrunte la o adică duşmanii ţării. Directorul parcă ar fi dat să se înflăcăreze, dar scăpăra fără să ia foc, continuând să arunce priviri derutate spre rudele căpitanului Ardelean.

Găinari, hoţi, tâlhari, spărgători, escroci, violatori, delapidatori, criminali, mulţi dintre ei cu pedepse grele, neîncadrabili în decretele de amnistie date periodic de Ceauşescu. Li se dădea, iată, ţara pe mână, ca s-o salveze din mâinile duşmanului cotropitor. Vor fi aşadar urcaţi în trenuri cu destinaţia Timişoara. Acolo li se vor da arme şi vor fi trimişi la luptă, să facă dovada patriotismului…

Lui Emanuel îi era limpede, la fel ca majorităţii celor strânşi în sala de mese. Masă de manevră şi carne tun – asta scria pe fruntea lor. Scapă cine poate din misiunea istorică a salvării ţării de furia teroriştilor, iredentiştilor, agenturilor străine… Directorul îşi dăduse drumul, tuna şi fulgera împroşcând numele duşmanilor ţării şi al tătuţului Ceauşescu, care-i va mâna în luptă. Numai bine însă că ordinul plecării la Timişoara a fost revocat cu puţin înaintea eliberării. Ţara-i peste tot, desigur, nu doar la Timişoara. Odată ieşiţi pe porţile penitenciarului, ţara le stătea la dispoziţie.

Într-o miercuri a fost asta. Pe 20 decembrie 1989. Li s-au dat hainele, biletele de ieşire, actele şi câte o mie de lei ca să aibă de drum, cum se obişnuieşte, şi au fost scoşi pur şi simplu pe poartă, ca şi goniţi. Cărel poteca, fiecare pe la casele cui vă are. Ba nu, că fuseseră trimişi în focul luptei. Vreo două sute de inşi luând în piept drumurile ţării şi libertăţii. Vreun sfert dintre ei au încăput în MAT-ul de lângă Magazinul Mixt Sătesc, din centrul comunei

Colibaşi. Au umplut cârciuma pentru a sărbători evenimentul eliberării. O parte dintre cei care n-au încăput în cârciumă, cei mai iuţi şi mai vânoşi în a răzbi în îngrămădeală, au reuşit să urce, umplându-l până la refuz, în primul autobuz-rată spre Piteşti. Restul au rămas să-l aştepte pe următorul. Printre ei şi cei doi profesori. Să ţină aproape, da, mai cu seamă acum, când pare să li se împlinească viziunea şi conspiraţia. Aveau oricum acelaşi drum, spre Bucureşti, dar uite că autobuzul nu mai venea. După o jumătate de oră de ţopăit în frig în staţie şi după ce unii îndrăzniră s-o ia pe jos cinci kilometri până la şoseaua principală, unde ar fi putut prinde o ocazie, Emanuel îi propuse tovarăşului său să intre în MAT, zece minute doar, să se încălzească niţel până ar lua-o şi ei spre şoseaua principală la ocazie, că de rată nu-i nicio nădejde. Se vede treaba c-au fost rechiziţionate autobuzele pentru războiul sau revoluţia asta, ce dracu' o fi, după care îi spuse iar, pentru a douăzecea oară în ultimele patruzeci şi opt de ore, c-ar fi de dorit să se abţină să mai strige chestiile alea, până ar ajunge într-o zonă cât de cât prielnică pentru aşa ceva, unde ar avea un minim de spaţiu de manevră… N-ar fi fost în stare să-şi explice ce fel de manevre avea în vedere, dar numai bine că lui dom' profesor Ogrezan nu-i ardea de explicaţii, rebegit şi învineţit de frig cum era, în pardesiul ăla gri-murdar, necăptuşit, în care fusese adus la Colibaşi; eliberarea asta îl luase prea din scurt, n-apucase să ceară haine de-acasă… Undeva unde să aibă loc, cică, în Piteşti sau Bucureşti, şi când s-or mai limpezi lucrurile, cât să se poată dumeri ce se întâmplă de fapt, ce fel de război sau revoluţie, ce nenorocire ne-a fost dată…

Se dumeriră cât de cât în balamucul din cârciuma aia sătească, încropită într-un spaţiu meschin, cu ciment îmbâcsit pe jos, opt mese şi vreo treizeci de scaune şi la bar o tejghea placată cu zinc şi toată gloata aia duhnitoare şi gălăgioasă basculată acolo exact ca-n baierele tramvaiului 13, lunecând agale, hurducat, spre viscerele putrede ale

Cosmosului. Barmanul era familiarizat, îndelung frecat de astfel de clienţi, tocmai ieşiţi, cum se spune, de pe băncile facultăţii, absolvenţi ai şcolii superioare a vieţii. Cu siguranţă însă că n-avusese vreodată parte de atât de mulţi dintr-odată, oricâte decrete o fi prins de când păstoreşte cârciuma Colibaşului. O figură cam sărită din normă barmanul ăsta, un ţăran scurt şi-ndesat cu uitătură clocotitoare de profet, în pantaloni bufanţi jerpeliţi şi cojoc de oaie fără mâneci, tighelit cu fâşii de vinilin. Într-o cu totul altă manieră decât directorul penitenciarului, mai stăpân pe sine, el îşi informă clienţii despre ce se întâmpla în ţară.

— A-nceput revoluţia, fraţilor! România s-a răsculat! Poporul nu mai rabdă! S-a ridicat împotriva lui Ceauşescu! Până aici i-a fost dictatorului, fraţilor! Ceauşescu a scos armata pe străzi ca să tragă-n lume. Nu vă lăsaţi, fraţilor, ăştia vrea să ne omoare. Securitatea, armata şi miliţia ie duşmanii poporului, puşi de Ceauşescu să ne împuşte. Nu le-a ajuns că-şi bătură joc de noi şi ne ţinură cu dinţii la gard, în foame şi-n frig! Acuma să ne şi împuşte! Nu vă lăsaţi, fraţilor! Să-i dăm jos pă comunişti, că ne mâncară zilişoarele! Jos Ceauşescu!

Emanuel parcă se întorcea de pe altă lume. Toate năzuinţele şi nemulţumirile cu care îi împuiase capul cândva maestrul, intersectându-se la un moment dat cu zădărniciile profesorului Ogrezan, confirmate şi potenţate acum de ţăranul ăsta cocoţat pe un scaun în dosul tejghelei, strigând să fie auzit de un popor nărăvaş, înfierbântat, pus pe rele. Un curaj nebun la o adică – omul se primejduia nu doar prin ce spunea, dar şi punându-şi mintea cu borfaşii, tâlharii, violatorii şi criminalii, a căror minte nu poţi şti încotro fuge. Prin zarva îmbâcsită de fum răzbătu glasul tunător al lui Liviu Dragobete, vibrând de un tupeu deşănţat, pe care Emanuel nu i l-ar fi bănuit în atelierul de lăcătuşerie al Colibaşului. E liber acum, deh, ca să vezi ce poate face libertatea din om, cum îl trezeşte la viaţă; libertatea care îl scuturase şi-l trezise şi pe Emanuel, amintindu-i că şi el, pe când se

dădea de ceasul morţii pe lângă maestrul Vergilius în Pepinieră şi pe lângă căpitanul Ardelean, presimţise şi năzuise… Libertatea dreasă cu două-trei cinzeci de rachiu, în cazul lui Dragobete:

— Ia dă-te, băi, jos de-acolo! Băi, lindicu' pricipesii, cin' te crezi tu ca să-l dai jos pe tătuţu' Ceauşescu? Ţi-a dat cârciumă şi gestiune pă mână, băăă, ca să ai de un' să furi, care n-a văzut neam de neamu' tău de ţărani băşiţi. V-aţi luat-o-n cap, ai?!

— Bagă-i minţile-n cap cu ciocanu'! Nu mai sta cu el la discuţie; chiui Gino Cocârlatu. Auzi, să-l deie el jos pă tătuţu' nostru. Alo-alo, dom' major, dă-l afară din crâşmă c-a-mpuţit rachiu' cu propaganda lui ordinară.

Barmanul dispăru sub tejghea, înghiţit parcă de vârtejul zarvei înteţite de discursul său revoluţionar, în afară că mai devreme avusese proasta inspiraţie se împartă nişte ziare *Scânteia* şi *România Liberă*, prezentându-le ca pe nişte mostre de minciuni sfruntate şi neruşinate ale regimului ceauşist criminal. Presa circula acum, din mână-n mână, ca la şedinţa săptămânală de învăţământ politic de la Colibaşi, amestecând apele şi tulburându-le în ultimul hal: Huliganii şi golanii care au destabilizat. Nişte nenorociţi. Să pună armata pe ei. Aşa le trebuie. Să nu se lase tătuţu' la mâna lor. Ba mai dă-l dracului de tătuţ, cu tot neamu' lui de hoţi! Ceauşescu tartoru' tartorilor care ne-a dus la sapă de lemn. Să-i fie dă cap. Iel cu comuniştii lui! Jos comuniştii! Jos muiştii! O sugeţi, băăă! Jos cizmaru' şi coana Leana umfla-i-ai blana! Ne-aţi băgat pă cartelă, huoooo! I-ai glanda, tătuţule, nu mai sta cu ei la discuţie! 'Ţ-ai dracului dă comunişti! 'Ţ-ale dracului de ciori împuţite! 'Ţ-ai dracului dă ţărani băşiţi. 'Ţ-ai dracului de securişti! Ia-l dă pă mine că-l omor, tătuţule. Mor cu el dă gât, tătuţuleeee! Alo, tovarăşu', unde pizda mă-tii te crezi aiciea?! Aicea nu mai ie puşcărie şi nici cârciuma mă-tii nu este! Băăăi, lindicu' principesii, dacă-ţi dau una vomiţi cărăbuşi! Băăăi, loază. Băăăi, căcărează de oaie brează! Băăi, căcăt cu ochi. Auzi băi, io nu ştiu

multe, una două te bag în mă-ta. Băăi, gherţoilor, cu mine nu faceţi voi d-astea?! Băi găozare care scrii la ziare! Nu-ţi mai ajunge cât rahat ai mâncat?! Huligani şi golani, ai?! Auzi, tu să-nveţi pă mă-ta şi pă tac-tu să mănânce căcat cu copiii lor la masă! Hai, bâşti d-aicea! Alo, dom' profesor, oamenii ăştia veniră de la pedeapsă! Oamenii ăştia a făcut pedeapsă grea! Ăştia au făcut sacrificii pentru ţară! Alo, dom' doctor, dacă-ţi dau una prinzi posturi străine! Mânca-mi-ai! Beli-mi-ai! Dacă-ţi dau una, zici la câine dom' doctor! Ai sictir! Ia-l dupe pâine, tătuţule, nu mai sta cu el la discuţie! Arde-l la linguriă! Calcă-l în picioare! Înţapă-l cu şurubelniţa! Dă-i cep! Pune-i maţele pă gard! Alo, dom' inginer, ai grijă cum vorbeşti. Tu-le muma-n cur dă comunişti şi muişti. O sugeţi, băăă, fir-ar mămiţica voastră a dracului! Aţi nenorocit o ţară. Aţi pus-o pă butuci! La puşcărie cu voi, băăă! Plutonu' de execuţie scrie pă fruntea voastră, băăă! Moarte cizmarului! Moarte celui mai iubit fiu al poporului! Moarte tătuţului! Foc! foc! foc!… Alo, dom' doctor, vezi dacă mai suflă! Bagă-i stetoscopu' ăla-n cur să vezi dacă mai mişcă! Huoooo, nenorociţilor! Blestemaţi să fiţi din neam în neam! Să vi se stârpească neamu'! Canceru' şi lepra să vă mănânce până la os! Pă ei, tătuţule! Noi suntem poporu' şi ţara! Jigodii ordinare! Miliţia ie cu noi! Armata ie cu noi! Securitatea ie cu noi! Hai s-o salvăm pă ţară! Alo-alo, dom' doctor, oamenii ăştia ştie s-o ia şi-n cur şi-n gură, da' asta nu-nseamnă că trebuie să ne batem joc! Omenii ăştia a-ndurat chinuri grele! Portofele-portofele! Li-ber-ta-te! li-ber-ta-te! Auzi, tu să-nveţi pă mă-ta! Jos-Cea-u-şes-cu! Jos-Cea-u-şes-cu! Alo, dom' profesor…

— Să mergem, hotărî Emanuel. Ne-am încălzit destul. Văd că te-ai încins, dom' profesor, mai bine ne vedem de drum.

— Mai stăm niţel. N-a trecut nicio rată. Când trece o vedem de-aici şi fugim după ea.

— Nu mai trece nicio rată. Mergem la ocazie. N-aş vrea să ne prindă noaptea pe coclaurii ăştia. Hai, dacă nu-ţi vine să te dezlipeşti, eu am plecat.

Când l-a văzut făcându-şi loc spre ieşire – Alo, dom' profesor, unde fugi? Nu stai aici să facem revoluţia? – dom' profesor Ogrezan se luă după el.

*

Trecuseră pe aici în toamnă, cu autobuzul în drum spre viile din Ştefăneşti. Acum fac pentru prima oară drumul pe jos. Să tragă nădejde că e şi pentru ultima oară, că nu vor mai da prin zonă decât eventual într-o excursie menită să le reîmprospăteze memoria, incitându-i să-şi amintească de lucruri care s-ar cuveni uitate. Ca să nu se întoarcă, răul trebuie uitat, lăsat în urmă… Lăsaseră în urmă ţarcul penitenciarului, cârciuma din Colibaşi, iar acum o biserică şi un cimitir, crucile risipite pe coama unui deal, ca nişte jucării pierdute din buzunarele unui uriaş umblând cu paşi mari peste câmpuri cu glugi de coceni de porumb, întinderi de pârloagă, păduri, văi, pajişti, cursuri de apă şerpuite…

Trecură peste un pod lung de două sute de metri, traversând cursul secat al unui râu, o vale largă mărginită de zăvoaie de arini. Apa n-a secat de tot: pe fundul văii şerpuiesc şi se împletesc nişte pâraie peste întinsuri de nisip şi pietriş. După pod, în vale, pe stânga, lăsară în urmă o haltă pentru mărfare şi halele unor depozite, dincolo de care câmpurile coborau lin, iar într-o geană de zare, în care scăpăta lumina galbenă a amurgului, se zărea un crâmpei de oraş: nişte blocuri din periferia Piteştiului, dar până acolo mai era mult. De la şoseaua principală până la care mai aveau trei kilometri, încă zece kilometri. Pe aici nu văzuseră încă nicio maşină. N-aveau decât să spere că, odată ieşiţi la şoseaua principală, ar prinde o ocazie. Oricum, nu se simţeau în stare pentru încă zece kilometri pe jos. Gâfâiau amândoi în draci, tuşeau şi horcăiau să-şi dea duhul. Erau ca sculaţi după boală, traşi la faţă, gălbejiţi, piperniciţi, încât lesne ai fi ghicit de unde veneau. În cele zece luni petrecute la Colibaşi, lui Emanuel i se tociseră definitiv aptitudinile de mărşăluitor şi alergător. În

zece luni, a îmbătrânit zece ani. Nici dom' profesor Ogrezan n-arăta mai în formă. Îl rugă cu glas stins pe Emanuel să stea puţin, să-şi mai tragă sufletul… După nici trei kilometri, păreau să se întoarcă de pe front, după un marş forţat de cincizeci de kilometri.

Emanuel ţinu să-şi atenţioneze tovarăşul că-n ritmul ăsta cine ştie când vor ajunge la Piteşti şi cine ştie dacă or mai prinde vreun tren spre Bucureşti. Nici nu vrea să se gândească să-i prindă noaptea în Piteşti, să doarmă-n gară acuma-n preajma Crăciunului…

Se aşeză totuşi pe marginea unui şanţ, îngăduindu-şi şi îngăduindu-i domnului profesor Ogrezan o pauză, după care schimbă tonul şi subiectul.

— Mergi acasă, dom' profesor? Te aşteaptă nevasta şi copilaşii?

— Acasă, îhîm, da' nu m-aşteaptă. A fost prea din scurt, n-ar fi avut de unde să afle că am scăpat.

Omul n-are chef de conversaţie. Priveşte fix, în gol, concentrat probabil pe nebuniile şi obsesiile lui: revoluţia, jos comuniştii, jos Ceauşescu, libertatea şi izbânda democraţiei şi aşa mai departe. În definitiv e un subiect la ordinea zilei, degeaba încearcă Emanuel să-şi exhibe indiferenţa. Un subiect demn de interes, îşi spune Emanuel, mai ales pentru cei puşi cât de cât la adăpost cu altele.

— Nu te aşteaptă da' aşteaptă, dom' profesor. Eşti bine-venit. Oftă: pe mine nu m-aşteaptă nimeni. N-am casă, n-am familie… Scutură din cap, ca şi cum ar fi scuturat de pe el un ghem de şerpi. Oh, n-aş fi crezut c-am să ajung să-mi plâng de milă.

Profesorul Ogrezan se rupse de gândurile lui şi-l învălui într-o privire surpată-n compasiune.

— N-am ştiut că n-ai casă şi familie. Nu mi-ai spus până acum.

— N-am vrut să te încarc cu problemele mele. Am o poveste încâlcită, încununată cu un soi de happy-end: la două luni după ce am ajuns în Colibaşi, am primit prin poştă hotărârea definitivă de divorţ, având desigur în subtext interdicţia de a mă

întoarce la domiciliul conjugal. După proces şi arestare, scoaterea din drepturi. O nenorocire nu vine niciodată singură.

— Destui păţesc ca tine. Nu mai vor să ştie nevestele de ei şi se grăbesc să-i scoată din drepturi. Sunt totuşi şi destui pe care familia abia îi aşteaptă. Acum, depinde…

Emanuel completă şi rezumă pe un ton nervos, iritat, din care se vedea că nu-i face nicio plăcere.

— Depinde cu ce poamă te-a dus mintea să te căpătuieşti. Eu n-am avut minte. Am dat greş. În sfârşit.

Profesorul Ogrezan înţelese. Nu insistă asupra pătimirilor conjugale ale tovarăşului său. Îl invită, în schimb, la el acasă dacă n-are unde să tragă. Stă în Balta Albă, puţin mai sus de Dristor, într-un apartament de două camere, cu soţia şi băiatul de opt ani… Ar fi loc şi pentru Emanuel, până ar găsi ceva mai convenabil.

— Nu vreau să te deranjez, dom' profesor. Refuzul suna cumva brutal. Adică fiecare cu necazurile lui, pe care n-are rost să le împartă cu alţii. Au împărţit ei pachetele, dar mai mult de-atât n-are rost. Emanuel sări în picioare de pe marginea şanţului, revigorat, hotărât. Hai s-o luăm din loc, că mai avem puţin până la şosea. Am unde trage. Mă duc la un văr, tot în zona Dristorului. Mi-a dat adresa, pe strada Tomis. Ştii cumva pe unde vine?

— E aproape de mine. O să-ţi arăt. Nu uita totuşi că la mine eşti oricând bine-venit. Am să-ţi dau şi eu adresa.

Inimos ca de obicei. Generos, săritor… Problema cazării era ca şi rezolvată. Preţ de zece minute merseră în tăcere, după care profesorul Ogrezan se agaţă iarăşi de problemele cu adevărat importante, măcar că Emanuel vădea reţinere.

— Îţi dai seama, dom' profesor, ce-o să fie dacă scăpăm de Ceauşescu? Îţi dai seama că vom trăi pe altă lume.

— Dom' profesor, te rog, să nu zicem hop până nu sărim în povestea asta frumoasă. Încă n-am scăpat

de Ceauşescu. Şi dacă scăpăm, crede-mă, lucrurile se complică. Lumea nu se schimbă de azi pe mâine.

— Ba, dacă-i revoluţie, se schimbă.

— Şi mie mi-ar plăcea să se schimbe, crede-mă. Cândva mi-am dorit foarte mult să se schimbe, dar între timp…

I se puse un nod în gât. N-ar fi vrut să-şi amintească de genul asta de dorinţe, tot aşa cum n-ar mai fi vrut să-şi amintească de Luiza. Figura lui senină-surâzătoare cândva devenise a unui copil năpăstuit, îmbătrânit prematur, reflectând ca într-o apă mâloasă figura profesorului Ogrezan. Până şi optimismul nestăvilit al profeţiilor acestuia părea pândit de panică şi neputinţă. Emanuel se blocase, îşi dorise, da, dar experienţa puşcăriei îl cam storsese de dorinţe. Să tragă nădejde totuşi că-şi va reveni.

— Lasă c-ai să-ţi revii, spuse profesorul Ogrezan, ghicindu-i gândul parcă. O să ne revenim, dom' profesor.

Emanuel iuţi pasul. Îşi reglă respiraţia, imprimând mersului un ritm susţinut, străduindu-se să se impregneze de bruma de optimism a tovarăşului său. În definitiv, îşi spuse, ne pândeşte un eveniment crucial, epocal, mult aşteptat, îndelung invocat de-a lungul timpului în medii diverse, cum ar fi acea Pepinieră a Geniilor, unde îşi făcuse cândva de lucru. Fusese ucenicul, discipolul, asistentul sărmanului maestru Vergilius care de asemenea aşteptase şi invocase dimpreună cu sărmanii munciţi de muze de pe-acolo. Emanuel aştepta desigur şi el, speculând totodată neliniştea aşteptării celorlalţi, pentru a o transforma într-un obiect al muncii informative, prestate pe tarlaua căpitanului Ardelean. O prestaţie patriotică în ce-l priveşte, în afară că a ispăşit din greu, în puşcărie… Adevărul e că i-a mers tot pe dos după închiderea Pepinierei, măcar că la un moment dat i s-a părut că tocmai dimpotrivă, că odată cu căsătoria i s-au deschis nişte perspective… În sfârşit, ghinionul se va sparge negreşit odată cu căderea lui Ceauşescu. În pofida reţinerii, apatiei autoimpuse în discuţiile cu profesorul Ogrezan, cât stătuse în

Colibaşi, printre vise erotice şi premonitorii, Emanuel dezbătuse îndelung în sinea lui datele situaţiei. Se întrebase mai ales ce se va întâmpla cu slugile, susţinătorii şi lăudătorii lui Ceauşescu dacă acesta va cădea. Din aproape-n aproape a ajuns la o concluzie paradoxală, dar foarte plauzibilă: Ceauşescu nu va putea să cadă fără aportul decisiv al slugilor, susţinătorilor şi lăudătorilor lui. Îi avea desigur în vedere în primul rând pe cei din familia căpitanului Ardelean. Căpitanul Ardelean se afla de altfel într-o funcţie care se potrivea perfect cu felul lui de a fi, cu acea vocaţie a disimulării hărăzită să-l menţină pe poziţie, indiferent de presupusele schimbări aduse de presupusa schimbare de regim. Oricum, colaborarea cu căpitanul îl ajutase pe Emanuel în multe privinţe. A primit doar un an în urma incidentului cu elevul Albineţ, când cele mai optimiste previziuni se învârteau în jurul a trei ani… Căpitanul Ardelean şi rudele lui de sânge, da, o forţă care lucrează din umbră şi din întuneric, de care trebuie ţinut cont în permanenţă. Îi e limpede de-acum şi trebuie să ţină aproape de forţa asta, chiar şi-n cazul căderii regimului. O idee inacceptabilă la o adică, pentru unul ca dom' profesor Ogrezan, arestat printr-o punere-n scenă a Securităţii.

Ajunseră în sfârşit în sensul giratoriu în care şoseaua dinspre Colibaşi înţeapă perpendicular şoseaua Câmpulung-Piteşti. Nici n-apucară să-şi tragă sufletul un minut, că norocul le surâse printr-un TIR mergând în direcţia Piteştiului care opri în dreptul lor.

Cei doi omuleţi gălbejiţi, vlăguiţi, ca nişte umbre în înserarea acelui miez de decembrie secetos, se cocoţară anevoie pe scara înaltă a cabinei şi se trântiră pe banchetă oftând din toţi rărunchii. Emanuel îi spuse şoferului că vor să meargă în Piteşti, de unde ar vrea să ia un autobuz sau tren spre Bucureşti. Îi poate îndruma cumva? Ei nu ştiu drumul. Îl fac pentru prima oară. Vin de la penitenciar, de la Colibaşi… Şoferului parcă i-ar fi stat pe limbă să-i întrebe pentru ce fuseseră închişi;

la o adică riscase, luând în maşină nişte infractori, aşa încât Emanuel se simţi dator să povestească cum au ajuns la puşcărie, apăsând totodată pe profesiile lor de profesori şi făcându-i un soi de reclamă tovarăşului său: omul a fost arestat fiindcă a împrăştiat manifeste împotriva lui Ceauşescu, ceea ce destinse considerabil atmosfera, inspirând încredere şoferului care se oferi să-i ducă până la Bucureşti. Avea drum într-acolo. Ducea marfa la un depozit din Militari şi unde mai pui că venea de la Arad, de lângă Timişoara, şi era la curent cu tot ce se întâmplase acolo în ultimele trei zile. Povestea lui era diferită faţă de cele auzite la directorul penitenciarului şi la cârciumarul din Colibaşi. O variantă printre altele, care aveau să se multiplice şi să se diversifice, bătându-se adesea cap în cap, alimentând şi exacerbând alte variante, vehiculate după consumarea revoluţiei.

Şoferul fusese martorul unui balamuc de manifestaţii de stradă nemaivăzute până atunci, a cărui noimă ar putea fi revolta populară, revoluţia. A ieşit o grămadă de lume pe străzi să strige împotriva lui Ceauşescu. S-au urcat oamenii pe tramvaie şi au strigat că vor pâine şi libertate şi că s-au săturat de comunişti. Au dat foc la tablourile cu Ceauşescu şi le-au aruncat pe ferestrele Prefecturii. Au scos din vitrinele librăriilor volumele de omagii prezidenţiale şi le-au aruncat pe Bega. A ieşit armata pe străzi şi a împuşcat lumea. Ce mai, e război. E răscoală. E revoluţie! Doamne apără şi păzeşte!

Deşi şoferul părea să se scuture de un fior de spaimă – focul, agitaţia, balamucul, împuşcăturile, sângele, morţii lăsaţi în urmă, strigătele şi vaietele de moarte –, suna interesant. Emanuel se grăbi să-l excludă dintr-un foc pe căpitanul Ardelean din toată povestea asta, oferindu-i în sfârşit rolul jalnic pe care-l merită: Va fi vai şi-amar de el şi de toate rudele lui de sânge. ’Ţ-ai dracu’ de securişti împuţiţi, lingăi şi pupincurişti, nesimţiţi şi criminali. Încercă apoi să ghicească, să intuiască, pe unde ar putea fi locul lui, care i-ar fi soarta în toată povestea asta ivită din

căderea regimului Ceauşescu. Fără să ştie deocamdată prin ce joc şi logică a sorţii, se văzu limpede undeva sus, deasupra tuturor, dictând şi impunându-şi voinţa lumii în fierbere.

Se înnoptase de aproape două ceasuri când au intrat în Bucureşti. Au coborât din TIR la staţia de metrou Păcii, suprasaturaţi de ştiri despre mersul revoluţiei. Aici însă, în zona Militarilor şi de bună seamă că-n tot Bucureştiul, lumea arăta liniştită. Părea totodată turmentată, cenuşie, în forfoteala ei prin lumina bolnăvicioasă din gura metroului. Aceeaşi lume pe care Emanuel o lăsase la începutul anului, când luase drumul Colibaşului şi prin care se frecase îndelung până să plece din zona asta în Piaţa Kogălniceanu. Locul îi era foarte familiar, recunoscu figuri întâlnite în timpul peregrinărilor pe aici. Pentru nimic în lume nu şi-ar fi putut închipui figurile alea protagoniste ale grozăviilor povestite de şoferul de TIR. E foarte posibil ca omul să fi exagerat, dacă nu cumva lumea de pe aici e altfel decât cea din Timişoara. Sus, deasupra tuturor, dictând, impunându-şi voinţa… Visele lui de mărire nu mai aveau pe ce să se sprijine. Alunecau, se surpau în îndoielile dintotdeauna. Pur şi simplu aici n-are cine să pornească şi să înfăptuiască o revoltă. Îi stătea pe limbă să-i spună asta profesorului Ogrezan, dar se abţinu. I-o mai spusese, şi tocmai că el, profesorul Ogrezan, era unul dintre cei care ar fi pornit o revoltă; n-ar fi fost mare lucru să-şi strige lozincile revoluţionare în metrou. N-a fost cazul însă. Odată intraţi în Bucureşti şi coborâţi în gura de metrou, oboseala lor spori. Mergeau amândoi spre nişte locuri unde s-ar fi odihnit sau, mai degrabă, ar fi tras să moară. Nu-şi mai spuseră nimic până n-au ieşit din metrou la staţia Dristor. Atunci profesorul Ogrezan îi arătă lui Emanuel pe unde s-o ia ca să ajungă la strada Tomis, la văru-său, şi-i notă pe o bucată de hârtie numărul lui de telefon şi adresa.

Înainte de a se despărţi îşi promiseră să se reîntâlnească în zilele următoare. Emanuel nu mai avea să-l revadă vreodată. Peste două săptămâni, în

schimb, cumva premonitoriu faţă de viziunile şi nădejdile de mărire ce-i dăduseră târcoale pe acest ultim drum alături de profesorul Ogrezan, avea să-i pice sub ochi numele acestuia aflat pe o listă a celor împuşcaţi pe străzile Bucureştiului în timpul revoluţiei din decembrie ’89.

*

Acelaşi decor ca-n Militari şi Pantelimon, tern, deprimant, întruchipând în fapt etalonul bunăstării din proximitatea visului de aur al omenirii: lanuri de blocuri cenuşii sau zugrăvite-n culori pale, sute de mii de apartamente-dormitoare pentru ţărănimea muncitoare, strămutată la oraş ca să construiască socialismul în fabrici şi uzine. Mai trecuse pe aici cu cinci-şase ani în urmă. Îşi amintea şi recunoştea în întunericul diluat de luminile de la ferestrele blocurilor bulevardul Ion Şulea, în realitate Ion Sulea, schimbat în Şulea, din pricina rezonanţei rizibil-pornografice. Un nume sugestiv, al unui erou naţional din al Doilea Război Mondial; generalul Ion Sulea, descendent probabil din nu mai puţin celebrul şi gloriosul Sulea Spătarul. Peste virtuţile de excepţie care au făcut din aceşti oameni nişte personalităţi, e de presupus că posedau, moştenită din neam în neam, şi virtutea esenţială, virtutea virtuţilor, indicată de nume. Nişte bărbaţi adevăraţi, procreatori ai unui neam pe măsură, mândru, falnic, nicidecum bicisnic, pitic, cum îi ponegrea sărmanul maestru Vergilius… Lui Emanuel îi plăcea să creadă că i s-ar fi potrivit numele acestor eroi naţionali, în baza celor douăzeci şi opt de centimetri şi făcând casă bună, desigur, cu numele de rege: Victor Emanuel Sulea Calomfirescu – sună extrem de interesant, aristocratic şi neaoş totodată… Cobora pe bulevardul larg, generos, în stil sovietic, cu linii de tramvai pe mijloc, încadrate de benzi de circulaţie, trotuare late, fâşii de boscheţi şi spaţii verzi în faţa blocurilor lungi, cu zece etaje. Cel mai impunător bulevard de acest fel din capitală, până se va inaugura cât de

curând Bulevardul Victoria Socialismului, despre care Emanuel a aflat dintr-o *Scânteie* citită la lecţia de învăţământ politic de la Colibaşi, că va fi cea mai mare magistrală de acest gen din Europa, întrecând cu 263 de metri în lungime bulevardul Champs-Elysées.

Traseul tramvaiului pe bulevardul Sulea este de aproape cinci kilometri. Străbate toată Platforma Chimică şi are capătul în comuna Căţelu. Emanuel umblase pe traseul ăsta pe când căuta posturi de profesor suplinitor pe la nişte şcoli din Căţelu şi Glina. Cutreiera pe atunci Bucureştiul în lung şi-n lat, răzbătând prin periferii şi comune limitrofe. Umblase, bântuise, răzbătuse, până nimerise-n puşcărie… O luă spre dreapta, pe bulevardul Râmnicu Sărat, cum îi spusese dom' profesor Ogrezan. Pe aici fusese cândva o vale de grădini ale zarzavagiilor bulgari, care coboară acum printre alte şiruri lungi de blocuri cu zece etaje. După circa un kilometru, la stânga, uite făcându-se strada Tomis. La fel ca la ieşirea din Colibaşi, şi aici trece pe lângă o biserică, catolică de astă dată, ascunsă printre blocuri, iar ceva mai încolo un cimitir, tot catolic – cruci de ciment identice, aliniate ordonat cu faţa spre răsărit, ca un lan de floarea-soarelui cocoţat pe un mic platou, luminat de ferestrele blocului cu zece etaje. E chiar blocul unde stă vărul Carol, despărţit de gardul cimitirului de o străduţă lată de trei metri. Bloc IO A, scara C, etaj 8, ap. 91… Uşa liftului cu o foaie de caiet dictando, lipită cu scoci, pe care scrie Defect.

Emanuel este şi el defect; îi zvâcnesc tâmplele şi-i borboroseşte stomacul urcând pe scări. Oare când a mâncat ultima oară? Trebuie că aseară, zeama cu zgârciuri şi copite, şi bucata de turtoi de la Colibaşi, după care, îmbătat de libertate, a uitat să-şi mai dreagă stomacul. Acum abia îşi dă seama cât a slăbit. Flutură pe el pulovărul şi canadiana ponosite, iar pantalonii cu cureaua strânsă la ultima gaură stau să-i pice-n vine. Hainele în care a venit la Colibaşi şi iarăşi dă să-şi plângă de milă; s-ar putea să nu aibă

nici patruj' de kile cu tot cu ambalaj. E o amintire şi o umbră, un scâncet, un oftat şi-o gâfâială stinsă. La fiecare etaj se opreşte un minut să-şi tragă sufletul, se clatină ca o buruiană bătută de vânt. În sfârşit, uşa cu plăcuţa de metal cromat pe care scrie Fam. Calomfirescu Carol ap. 91. Sună, aşteaptă un minut, sună din nou lung. Se aud în sfârşit paşi, uşa se crapă lent, apare faţa longilină a unei femei blonde, slăbuţă, la treizeci şi ceva de ani. O recunoaşte, o ştie de la nunta de la Mărul de Aur, nevasta vărului Carol. Ea n-arată că l-ar recunoaşte. Oare până într-atât să-l fi năruit sejurul la Colibaşi? Bineînţeles că şi schimbarea-năruirea asta face parte din pedeapsă. I-a fost pervertită identitatea. Figura suptă, gălbejită, de copil năpăstuit se schimonoseşte într-un surâs care se vrea afabil.

— Nu mă mai recunoaşteţi?

— Nu… Nu cred. Femeia îl măsoară uşor încruntată, la fel ca şoferul de pe TIR, până să-i povestească ce-i cu el, că-i altceva decât arată. Arată destul de dubios. Circulă tot felul de indivizi suspecţi care sună la uşile apartamentelor, atribuindu-şi identităţi false.

— Aţi fost la nunta mea la Mărul de Aur, se milogeşte Emanuel.

Femeia pare să-şi amintească de nuntă, dar îl asemăna cu mare greutate cu acel ginerică.

— Aha, dumneavoastră sunteţi…

Idioata, nici numele nu şi-l mai aminteşte.

— Emanuel Victor Calomfirescu este numele meu, doamnă. Sunt vărul lui Carol.

— A, da, mi-a spus Carol că trebuie să apăreţi. Dar, după Anul Nou, mi-a spus.

Emanuel râde nervos.

— Mi-au dat drumul mai devreme, cu evenimentele astea de la Timişoara.

Ea îl măsoară cu îndoială tâmpă, cu gura întredeschisă, după uşa întredeschisă, aşteptând parcă să se legitimeze.

— Carol nu-i acasă. E la lucru, vine după opt abia…

Ce nemernică! Îi vine s-o scuipe şi să plece. Îi tremură picioarele de epuizare şi-l ia cu leşin de la stomac. Se străduie din răsputeri să-şi păstreze cumpătul.

— Atunci ce să fac? Să vin după ora opt?

Femeia se trezeşte în sfârşit, amintindu-şi probabil de unde vine acest oaspete şi care-i situaţia lui locativă, în caz că bărbatu-său a pus-o la curent.

— A, nu, mă scuzaţi. Intraţi.

Îl conduce prin doi metri de hol meschin, cotropit de semiîntuneric, în bucătăria meschină, de doi metri pe doi. Emanuel cade ca din pod pe un taburet învelit în vinilin maroniu, lângă masa acoperită cu muşama înflorată, lipită de perete. Femeia îi cere canadiana şi i-o duce la cuierul din hol, după care pune pe aragaz la încălzit o crăticioară cu ciorbă. După ce dă în fiert cu abur şi miros îmbietor de afumătură, o răstoarnă într-un castron măricel în faţa oaspetelui. Are costiţe de porc prin ea, bucăţele de cartofi, morcov, păstăi de fasole şi boabe de mazăre. De când n-a mai băgat în el aşa o minunăţie-elixir dumnezeiesc al fericirii pământeşti. Mulţumesc, doamnă, bogdaproste, borboroseşte hăpăind lacom, aplecat peste castron ca un câine înfometat, şi pe urmă sarmale mari, cât vrabia, cu mămăligă, şi pe urmă friptură şi o farfurie cu piftie de porc, bucăţi de urechi şi picior, şi pe urmă plăcinţele cu mere, cu dovleac şi cozonac. Ar fi zis că moare şi nu mai apucă, de-o viaţă parcă n-a mai mâncat pe săturate. Stomacul lui e un hău adânc, s-a înşelat desigur crezând că s-a îngustat şi s-a chircit până să se închidă definitiv…

— Săru-mâna pentru masă. A venit Crăciunul și pe strada noastră. Aș fi zis că mor și nu mai apuc…

— Am tăiat porcul de Ignat…

Stomacul, Dumnezeule, şi maţele care dau să plângă mulţumind femeii, nevestei vărului Carol. Când se îndură în sfârşit să ridice capul din farfurii, văzu în uşa bucătăriei un copil grăsuţ, cu faţa palidă bucălată, privindu-l cu o curiozitate candidă. Fiul, juniorul, desigur. Fac cunoştinţă, Dorin îl cheamă şi-i

în clasa a şaptea. Emanuel este plăcut surprins să constate că maică-sa n-a uitat: unchiul Emanuel este profesor de matematică. Se potriveşte foarte bine că Dorin este pasionat de matematici. A fost la Olimpiadă şi a luat locul doi în faza pe municipiu. Emanuel îl felicită. Matematica e o disciplină de mare viitor, în afară că ea ordonează gândirea, pregătind-o pentru profesii din domenii diverse. E bine ca Dorin să se ţină de matematici, indiferent pentru ce va opta mai târziu. Maică-sa spune că vrea să dea la liceul de informatică, iar Emanuel este încântat: şi el a făcut liceul de informatică, a făcut parte din una dintre primele promoţii. Liceul de informatică îi poate oferi lui Dorin o gamă largi de opţiuni.

După ce femeia îl trimise pe fiu-său în camera lui să-şi termine lecţiile, Emanuel o întrebă ce se aude pe aici cu revoluţia. Femeia tresări, speriată parcă şi totodată excedată. Asta-i mai lipsea, revoluţie. Ceva-ceva se vedea că ştie, dar prefera să se facă că n-are habar. Revoluţie?

— Mă refer la evenimentele de la Timişoara, insistă Emanuel. Chiar n-aţi auzit nimic?

— Am auzit unele lucruri la radio, la Europa liberă, că s-au întâmplat nişte chestii la Timişoara. Avem un copil. Oricum n-am auzit nimic despre vreo revoluţie.

Emanuel o lăsă baltă. Chiar îi e frică. Tuturor le e frică, poate mai puţin unora ca dom' profesor Ogrezan, foarte puţini ăştia, se pare, şi lesne de anihilat de rudele căpitanului Ardelean. Oamenii sunt cuminţi şi la locul lor, integraţi, până şi ăia din puşcării. Nimănui nu-i arde de revoluţii. Lumea are copii, familii, slujbe, case, milioane de apartamente pentru ţărănimea muncitoare, în lanuri de blocuri înşirate de-a lungul bulevardelor. Lumea are chiar şi ce pune pe masă… Femeia îi pusese în faţă o sticlă cu vin roşu şi un pahar. Sorbea încet din vin, atent la gustul aspru, de pământ, luând totodată aminte, pe furiş întru câtva, la gazda stând în picioare, cu fundul lipit de aragaz. Spaţiul strâmt al bucătăriei o

constrângea să stea aproape de el. Este echipată într-un trening cărămiziu supraelastic mulat pe fese, coapse şi sâni, punând în valoare nişte forme promiţătoare, apetisante, ca de fruct pârguit, lăsându-i gura apă şi stârnindu-i o erecţie imperturbabilă.

— Iartă-mă, verişoară, dar nu-mi amintesc cum te cheamă.

S-ar zice c-o curtează. Delicat însă, extrem de delicat. Glasul lui strangulat, miorlăitor, prefăcut, nu mai e al lui, ci parcă al lupului deghizat în bunicuţă, ademenind-o pe Scufiţa Roşie.

— Emanuela, închipuieşte-ţi, îl edifică ea, eliberând un râs relaxat, cristalin-copilăros, de Scufiţă Roşie chiar. El se strădui să perceapă acel râs ca pe o invitaţie, sau ca pe acceptarea unei invitaţii. Emanuela mai nu vrea, mai se lasă, dar trebuie să se grăbească, până apare vărul Carol. Să primească invitaţia lui de a i se aşeza în poală, în ţepuşa lui tensionată, vibrantă, de douăzeci şi opt de centimetri, sculaţi voi oropsiţi ai vieţii…

— Emanuela, tu de ce nu stai jos? Parcă mi-ai sta în cap, zău aşa.

— Mi-e mai bine în picioare. La serviciu stau toată ziua jos…

Emanuel oftă prelung, lăsându-se posedat de un gând jucăuş. Nici în picioare nu i-ar displăcea, aici între masă şi aragaz, ea sprijinindu-se cu palmele de perete sau de masă, fără să-şi îndoaie prea mult genunchii, deoarece nu pare cu mult mai înaltă decât el.

— Ce lucrezi Emanuela, de stai toată ziua jos?

Ea râdea iar. Frica dă obligat în râs, în afară c-ar avea un motiv temeinic de râs:

— Lucrez contabilitate. La autobaza Filaret, unde-i Carol şef. Am o muncă sedentară, ceea ce nu-i tocmai bine. Am probleme cu tensiunea. O am oscilantă.

— N-aş fi zis. Şi mai cu seamă la vârsta ta.

— Nu sunt aşa tânără. Am treişcinci împliniţi!

— Extraordinar. Exact ca mine. Suntem de-un leat, Emanuela. Ia-ţi şi tu un pahar, să dăm noroc. Un

pahar de vin face bine la tensiune.

— În niciun caz. Vinul face rău.

— Asta nu pot să cred, scuză-mă. Un pahar de vin poate omul să bea şi dacă-i pe moarte.

— Doamne fereşte. Lasă c-ai să bei cu Carol. Nu mai e mult şi trebuie să apară.

Emanuel se ridică şi-i spuse c-ar vrea să meargă la baie. I se vedea pantalonul împuns de reteveiul de douăzeci şi opt de centimetri.

Nu se poate să nu vadă şi ea. O să-i treacă prin faţă, prin spaţiul strâmt dintre masă şi aragaz, şi o s-o atingă sau s-o împungă, sau mai bine să se împiedice ca din întâmplare şi să cadă peste ea. Din întâmplare intenţionată, depinde cum ar vrea ea s-o ia. Ea îl evită însă, ieşind înaintea lui, ca să-i arate unde e baia.

— Emanuela, aş vrea să fac o baie, dacă se poate.

— Nicio problemă, vere, vezi numai dacă-i apă caldă. Las-o să curgă şi aşteaptă până se încălzeşte. La ora asta s-ar putea să vină.

Intră în baie renunţând în ultimul moment s-o roage să vină să-l spele pe spate. Dădu drumul la apă în cadă spunându-şi că tot e bine că a început să-l tutuiască şi să i se adreseze familiar, cu vere. Oare o fi observat că i s-a sculat? Oare el şi-a dorit într-adevăr ca ea să observe? Dacă şi-ar fi dorit cu adevărat, ar fi scos-o şi i-ar fi arătat-o, căzând concomitent în genunchi, pentru a-i face o declaraţie de dragoste, pe cât de inoportună, pe atât de veridică. Îi lipseşte la o adică acel curaj al dragostei, care l-ar face vrednic de un nume precum Emanuel Sulea. Este totuşi prima femeie cu care stă de vorbă după aproape un an şi atât de aproape de ea, descoperindu-se, iată, extrem de vulnerabil, pasibil să se facă de baftă faţă de oamenii ăştia care s-au oferit să-l ajute… Oare nu destul s-a făcut de baftă în anul din urmă, cum nici că s-ar fi putut mai rău. Ba întotdeauna e loc pentru mai rău, sculaţi voi oropsiţi şi osândiţi… Băgă mâna sub jetul de apă. Călâie, dar parcă ar da să se încălzească. Se dezbrăcă şi se uită în

oglindă, peste postamentul cu paharul cu periuţe şi pasta de dinţi. Bustul slab, dar nu chiar atât de slab cum şi-l închipuise. Se ridică pe vârfuri cât să-şi poată contempla abdomenul umflat, ca o minge, cu sarmale, piftie, friptură, plăcinte şi cozonac, de sub care se arcuia şi se bomba, umflându-şi nările ca un armăsar, sexul enorm. Îşi masă glandul deasupra căzii, potrivind căpăţâna ca de miel sub jetul de apă şi iarăşi icnind şi gemând, sculaţi voi oropsiţi şi osândiţi şi-ntr-un minut ejacula împroşcând faianţa de deasupra bateriei. Emanuel a bifat-o pe Emanuela. Apa tot nu s-a încălzit îndeajuns. Nu e bună să facă baie, şi cât şi-ar fi dorit să facă o baie, să se înmoaie, să dea jos jegul strâns pe el de-a lungul unui an. Risca să răcească însă.

Se îmbrăcă şi ieşi în hol. Lângă uşa băii e o uşă deschisă şi lumina aprinsă în cameră. Emanuela e aici şi-l aşteaptă. I-a făcut patul şi i-a pus pijamaua pe pat. Ca o mamă, sau mai curând ca o soţie iubitoare, iar el nu găseşte cuvinte să-i povestească cât suferă oropsitul de Emanuel din pricina Emanuelei şi nici ea nu se arată deloc dispusă pentru astfel de jocuri. Îi spune doar că o să doarmă aici, dar ar fi bine să nu se culce încă, să mai aştepte puţin, că trebuie să apară şi Carol.

Chiar nu se simte în stare să-l aştepte pe Carol, îi spune. E obosit, de azi de dimineaţă e pe drum, aşa că se va culca. Ea dă din umeri şi iese urându-i noapte bună, iar lui deja i se închid ochii în timp ce se îmbracă în pijama. De o viaţă parcă n-a mai dormit într-un pat cu aşternuturi şi singur în cameră şi, numaidecât, îl picni un somn subit, ca o moarte. Se trezi după miezul nopţii năpădit de greaţă şi ameţeală, cu stomacul cuprins de crampe atroce. Se duse la baie şi vomită îndelung în closet. N-ar fi trebuit să se lăcomească la sarmale, friptură şi piftie, iar plăcintele şi cozonacul şi cele patru pahare de vin au fost gaz pe foc, după cura de fiertură de zgârciuri cu turtoi de la Colibaşi. Nici Emanuela nu i-a picat prea bine la stomac. Se întoarse în cameră şi se uită o vreme pe geam în întuneric. Cimitirul acela catolic,

un teren viran şi o centrală termică între blocuri. Aşteptă să i se liniştească junghiurile din stomac şi crampele. Într-un târziu reuşi să adoarmă la loc. Visă o adunare mare de bărbaţi şi femei cărora le vorbea, iar în răstimpuri ei îi scandau numele. Nu-şi dădea seama ce le vorbea, probabil ceva pe placul lor şi totodată îi recunoscu în primele rânduri ale adunării pe maestrul Vergilius, căpitanul Ardelean, Luiza, Beatrice şi Emanuela, iar în spatele lor o sumedenie de chipuri pe care şi le amintea din Pepinieră. El era idolul, eroul şi binefăcătorul lor, o postură în care se simţea fericit. Când se trezi, aproape că-i veni să plângă înţelegând că a fost un vis. Unul din visele acelea de mărire în care zăbovea şi treaz.

Glasul Revoluţiei

Se trezise cu ochii-n lacrimi, privind ceasul pe care nu şi-l scosese aseară de la mână. Se gândise pasămite că, odată liber, va trebui să-şi ţină foarte strict sub control timpul. Tot aşa cum cândva refuza să se uite la ceas, ştiindu-se în întârziere, acum să se trezească după ceas, pentru a-şi rezolva treburile lăsate-n suspensie vreme de un an. Care treburi şi cât de devreme? Este ora unsprezece fără un sfert. Lumea a plecat de mult la lucru, să-şi rezolve treburile. Carol şi Emanuela sunt desigur la slujbă şi copilul la şcoală, în timp ce el se dezmeticeşte cotrobăind prin rafturile bibliotecii de PAL, printre manuale de curs primar jerpelite, manuale pentru depanatori Radio-TV, cărţi despre motoare de automobile… Uite şi nişte cărţi de literatură, lecturi obligatorii la şcoală, Eminescu, Creangă, Coşbuc, Alecsandri, Slavici, Caragiale. Răsfoieşte avid câteva minute, după pauza forţată de citit din puşcărie. Ar vrea să citească, dar n-are stare. Îl presează timpul, scăpat parcă de sub control. Trece timpul ca un vis. Se grăbeşte, fără să ştie încotro. Ştie doar că trebuie să iasă afară din casă.

În bucătărie îl aşteaptă micul dejun pregătit meticulos, cu dragoste, ca pentru un copil care pleacă la şcoală: cafeaua, borcanul cu gem, untul, felii de pâine şi felii de salam pe o farfurie, alături de cheia casei şi un bilet, scris desigur de Emanuela, care se vede treaba că s-a îngrijit de toate în ce-l priveşte pe vărul Emanuel, ca o mamă şi o soţie iubitoare. Îl sfătuieşte să mănânce, să se odihnească, să se simtă ca acasă la el şi, dacă vrea să iasă, să încuie şi să răsucească cheia de două ori.

Nu prea are stare nici să mănânce. Hăpăie în grabă, nu la fel de înfometat ca aseară, şi apoi caută ceva mai gros de îmbrăcat în şifonier.

Este insuficient echipat pentru iarna de afară, chiar dacă arată deocamdată destul de blândă. Nu

poţi şti cum se răsuceşte vremea. Dacă vine de departe, tocmai din fundul iadului Colibaşului, va trebui să se şi ducă departe, măcar că deocamdată nu-şi dă seama încotro l-ar mâna treburile şi ce fel de treburi… Pulovărele lui Carol sunt prea mari pentru el. Găseşte în schimb un pulovăr de mohair al Emanuelei, păstrând mirosul ei şi nişte fire de păr blond, ce-i transmit pe moment reverberaţii din fiorul de aseară. Nişte predispoziţii fetişiste, deh, datorate bineînţeles Colibaşului.

Iese din apartament şi se întoarce la staţia de metrou Dristor, pe drumul de aseară. Ia metroul şi coboară la Izvor, cu gând să iasă la Piaţa Kogălniceanu… De ce? Păi să adulmece, să amuşine spre vechiul domiciliu, sau să încerce să reînnoade, să vadă în ce ape se scaldă Luiza… El e lupul care se întoarce la locul în care a mâncat o oaie. O oaie care-i de fapt o scroafă, de care-şi tot zice că se dezice… Trece podul peste Dâmboviţa. Coboară pe Schitu Măgureanu pe lângă Teatrul Bulandra, cu paşi lenţi, ezitanţi, indecişi, încotro? Până să se hotărască, intră în Cişmigiu. E timpul să se aşeze pe o bancă, să i să aşeze gândurile. A transpirat deja în pulovărul verişoarei. E foarte cald pentru decembrie, vreme blândă-însorită, ideală pentru plimbare şi visare. De-acum încolo va trebui să umble după un post de suplinitor, concomitent să ia legătura cu căpitanul Ardelean care cu siguranţă că l-ar ajuta şi totodată să-şi caute o gazdă, nu poate s-o lungească prea mult stând pe capul vărului Carol şi al Emanuelei. În primul rând însă, ar trebui să facă rost de nişte bani, eventual să împrumute de la vărul Carol… Cam astea ar fi priorităţile, nu să dea cu râtul prin rahatul Luizei.

Acestui ultim gând menit să-l trezească la realitate, îi răspunse un vuiet coborând dinspre Piaţa Palatului, înghiţind lacom croncănitul ciorilor. După o jumătate de minut desluşi scandări, scandările obişnuite de la mitinguri, auzite de sute de ori prin pieţe, la radio şi la televizor, impregnând scoarţa creierului cu un grund izolator, antifonic, antiacvatic,

antişoc, antimoarte chiar, veşnic tânăr şi ferice, imun la orice fel de intruziuni. Un grund peste care se pot aplica eventual vopselurile vieţii de zi cu zi, în funcţie de necesităţi şi disponibilităţi. Important e să existe grundul acesta, inexpugnabil la o adică: Ceauşescu-România-stima-noastră-şi-mândria, Ceauşescu-pace, Ceauşescu-pecere… Un miting, da, era de aşteptat, după tevatura de la Timişoara, unde intenţionase să-i trimită conducerea penitenciarului, dar se pare că n-a mai fost nevoie. Conflictul a fost rezolvat, poporul a fost scos în piaţă să-i arate că-l iubeşte, tătuţul este iarăşi ingredientul de bază al grundului esenţial, peste care viaţa poate curge neabătută la vale…

În locul unde stătea pe bancă, lângă bazinul betonat al lacului golit de apă, parcul arăta pustiu. Un pustiu inducându-i senzaţia că vuietul acela venea din altă lume. Alo-alo-alo-alo şi vuietul crescând ca un râu care se umflă, scoţând din adâncuri, din viscerele iadului, pietre şi lemne, ciosvârte de trupuri de oameni şi animale şi Emanuel întorcându-se din Cişmigiu în bulevardul 6 Martie, ca teleghidat, chiaun, ameţit de modulaţiile vuietului. O luă înapoi pe Brezoianu spre Sala Palatului, iar după câţiva paşi îi apărură în faţă, venind din sens invers, oameni fugind, împroşcaţi parcă de un suflu de ţipete, fluierături, huiduieli şi înjurături, ’ţ-ai dracu’ dă nenorociţi-huoooo! O sugeţi, băăă!… Dă securişti-muişti-comunişti-huoooo… Emanuel jubila extaziat-înspăimântat – asta ce dracu’ poate să fie? Un soi de coridă stradală lăsând în urmă beţe de steaguri rupte, bucăţi de benere de lozinci, pantofi desperechiaţi, bucăţi de haine sfâşiate, oameni fugind spre bulevard speriaţi şi totodată înverşunaţi, ca nişte animale sălbatice scăpate din capcane, năpustindu-se asupra vânătorilor. Figuri schimonosite de o ofensă atroce: au fost jigniţi, trădaţi, împroşcaţi cu lături, goniţi, deşi ei veniseră cu cele mai bune intenţii, pentru a aplica grundul acela izolator-liniştitor-anesteziant, conferind imunitate la grozăvii de genul celor care li se servesc acum.

Erau îndeajuns de răsfiraţi ca Emanuel să poată merge printre ei, în sensul invers al curgerii lor spre bulevard, mânat de o curiozitate care ţinea în frâu frica. Urcă fascinat spre izvorul mitingului acela special, care a transformat scandările de rutină în huiduieli grele şi fluierături ca pe stadion. Un stadion revărsându-se ca o lavă de omenire îngrozită-înverşunată, de o agresivitate paroxistică, învârtoşându-se, îndesându-se pe măsură ce Emanuel se apropia de miezul şi izvorul ei. Odată ajuns pe spaţiul verde dintre Sala Palatului şi biserica Kreţulescu, n-a mai putut să înainteze prin mulţimea tasată, unduind în toate direcţiile ca o mare în fierbere. Făcea faţă cu greu îmbrâncelilor şi ghionturilor; numai să nu cadă şi să fie călcat în picioare. Nu-şi dădea seama ce se întâmplă, înotând prin vacarmul de ţipete şi înjurături, dându-şi totodată seama cu întârziere că n-ar fi trebuit s-o ia încoace. Într-o străfulgerare de disperare îi încolţi gândul că asta ar putea fi mulţimea visată azi-noapte aplaudându-l şi scandându-i entuziastă numele, pentru ca acum să dea să-l înghită, să-l mărunţească, să-l mestece şi să-l digere în viscerele ei. Aceeaşi mulţime din tramvaiul 13 lunecând către viscerele Cosmosului, contopindu-se cu ele, poporul croncănitor-sporovăitor al ţărănimii muncitoare, disperat, amuţit în urlet. Nu se mai distinge nimic din revărsarea de huiduieli şi fluierături. ’Ţ-ai dracului dă nenorociţi, oamenii ăştia face locomotive şi utilaje pentru ţară! Alo, dom’ profesor, unde te crezi aicea? Încă reuşeşte să se ţină pe picioare, lăsându-se în voia şuvoiului care-l leagănă încolo şi-ncoace prin faţa magazinului Adam cu vitrinele sparte, din care se răsfiră haine şi manechine din plastic călcate-n picioare şi scofâlcite. Îmbrăcaţi-i şi dezbrăcaţi-i pe oamenii ăştia goi! ’Ţ-ai dracu’ de nenorociţi! Nu ştiţi să vă purtaţi cu oamenii ăştia care face utilaje pentru ţară, care se mulţumesc cu puţin; mereu s-au mulţumit cu puţin, cu ceva mai puţin decât nimic. Dacă n-aţi ştiut să le daţi acel nimic, nu e de mirare că vă vor călca în picioare. Alo-alo, dom’ inginer!

Şuvoiul lumii îl duce înapoi spre Brezoianu. Odată intrată pe Brezoianu, lumea începe iarăşi să se rărească. Probabil că grosul mitingului s-a vărsat spre celălalt bulevard, Magheru, şi totodată spre Cişmigiu. Emanuel se întoarce iarăşi, iese pe lângă restaurantul Gambrinus din nou în bulevardul 6 Martie. Aici poate să vadă şi să audă în sfârşit bătaia peştelui mare executându-şi superbul salt deasupra apei mulţimii, în văzduhul însorit al amiezii de decembrie; cauza şi efectul balamucului, panicii, care a dinamitat poporul docil, dedicat scandărilor de lozinci mobilizatoare, transformându-l într-o turmă de sălbăticiuni turbate. De-acum însă, spiritele s-au calmat, s-au adunat şi s-au aşezat pe un făgaş al lor, extrem de diferit faţă de cel preconizat de mitingul iniţial. Pe bulevardul 6 Martie, dinspre Piaţa Kogălniceanu spre Piaţa Universităţii, s-a format alt miting, din grupuri de câte treizeci-patruzeci de inşi, pendulând în sus şi-n jos, tatonând parcă o redută de cucerit, invizibilă încă. Între grupuri, baraje de câte şapte-opt scutieri dispuşi de-a latul bulevardului, pendulând şi ei în sus şi-n jos, pândind circumspecţi, veghind probabil să nu se unească grupurile: soldaţi pretorieni de doi metri, vânjoşi, cu scuturi din plexiglas, bâte sănătoase, căşti, viziere, apărători de cauciuc pe gambe şi antebraţe, grenade lacrimogene la brâu, ce mai, blindaţi şi înarmaţi până-n dinţi, pregătiţi la o adică să dea iama prin mulţimea nărăvaşă, neascultătoare, s-o pună cu botul pe labe, dar deocamdată o lasă să-şi dea în petec, să piară eventual pe limba ei, scandând sloganurile alea cu care i-a împuiat capul lui Emanuel profesorul Marius Ogrezan: Jos-Cea-u-şes-cu. Jos-dic-ta-to-rul! Jos-co-mu-niş-tii! Li-ber-ta-te!…

Emanuel pendulează şi el, trecând printre grupuri de-a curmezişul, înainte şi înapoi, de pe un trotuar pe celălalt, dorind parcă să vadă, să fotografieze din cât mai multe poziţii. Cei care strigă sunt majoritatea tineri, de până-n douăzeci şi cinci de ani, dar şi câţiva arătând de vârsta lui. Nu-i dă mâna totuşi să li se alăture, să strige în cor cu ei; frica,

desigur, toţi avem familii, copii de crescut, servicii, şefi de care depindem, care au pâinea şi cuţitul şi ne taie şi nouă câte o bucăţică, dacă facem frumos, nu ca ăştia care strigă prostii, ziua în amiaza mare pe bulevard, ca pe stadion… Şi verişoarei Emanuela îi e frică, şi lui Emanuel, care ştie ce l-ar putea aştepta după ce a mâncat din arpacaşul şi zeama de zgârciuri de la Colibaşi până i s-a aplecat. Oricum trotuarele sunt pline de gură-cască, asemenea lui, fără vreun interes să se implice, sau interesul lor e tocmai dimpotrivă, vorba acelui brav scormonitor cu ciocanul în ţeasta nevesti-sii, n-au ei nas ca să-l deie jos pă tătuţu' Ceauşescu.

Trecând printre grupuri, înaintând concomitent spre Casa Armatei şi Piaţa Universităţii, ajunse în faţa unei librării, chiar în momentul când grupul de lângă el se răsfiră pe trotuar şi un tânăr sări cu piciorul înainte într-o figură de arte marţiale, proptind călcâiul în vitrină. Geamul crăpă lângă urechea lui Emanuel, încât ai zice că el a spart vitrina cu capul. Ca să vezi, cum fără voia ta poţi fi implicat. Bucăţile din geamul vitrinei clătinându-se preţ de o secundă, sunt făcute ţăndări numaidecât cu pietre, făcând loc karatistului să intre pe scena vitrinei, printre catastife de *Omagii prezidenţiale*, cu figura de păpuşă bucălată şi coafată a lui Ceauşescu pe copertă. Karatistul şutează cu sete în volumele de *Omagii*, proiectându-le în mijlocul bulevardului, dând de lucru întregului grup de protestatari, care calcă în picioare catastifele, joacă ţonţoroiul pe mutra tătuţului, încercând probabil să imite scenele de la Timişoara. Emanuel îşi aminteşte din relatările şoferului de TIR că şi acolo lumea s-a războit cu *Omagiile prezidenţiale* scrise de elitele literaţilor, amintindu-şi totodată că într-o vreme a tânjit să intre în rândurile acestei elite, fără sorţi de izbândă, mă rog, mai bine că nu i-a ieşit, nu i-ar fi picat prea bine acum să fie călcat în picioare laolaltă cu tătuţu' Ceauşescu… La Timişoara, *Omagiile* fuseseră aruncate pe Bega. Dâmboviţa se afla la câteva sute de metri de aici, dar karatistul îşi avertiză tovarăşii să

nu pună mâna pe mizeriile astea, să nu le atingă, ca să nu lase amprente – o măsură de precauţie ce nu pare deloc deplasată, fiind foarte probabil ca, după înăbușirea revoltei, să fie identificați protestatarii după amprente – ăştia ştiu să lucreze, au dovedit-o doar în atâtea rânduri, n-aveţi voi nas să-l culcaţi în picioare pe tătuţu' şi să scăpaţi nepedepsiţi.

Coborând spre Piaţa Universităţii, grupurile se amestecau învârtoşindu-se, unindu-se cu un şuvoi de manifestanţi venind pe Calea Victoriei. Manifestaţia se umfla peste trotuare, înghiţind scutierii şi pe cei de pe trotuare care doar căscau gura, fără să strige. Toată lumea părea să scandeze acum. Ajuns în dreptul străzii Eforie, Emanuel văzu venind dinspre sediul Miliţiei Capitalei vreo douăzeci de inşi lesne de recunoscut: ofiţeri în civil, plecaţi din birouri în sacouri, ca pentru vremea însorită. Dar nu la plimbare au ieşit ei, ci în misiune pe teren. Uite-i cât de temerari, aruncându-se în mulţime ca nişte lupi în turma de oi, orientându-se spre câte un manifestant mai slab de constituţie, mai debil, pe care-l trag afară din rând şi-l duc târâş spre clădirea Miliţiei. Emanuel se oprise-n loc să vadă, ca la un spectacol rar, de zile mari, fără să-şi dea seama că statura lui îl recomandă drept o pradă potenţială, până se pomeni cu o gheară înfiptă-n guler şi un braţ vânjos dând să-i răsucească mâna la spate, declanşând în el un scurtcircuit al memoriei, proiectându-l în hala dormitorului din Colibaşi, în atelierul de lăcătuşerie, la şosele, la Clucereasa, în viile din Ştefăneşti… Totul trece prin el într-o fracţiune de secundă, încărcându-l cu o forţă colosală: se răsuceşte ca un câine călcat pe coadă şi-şi înfige colţii, muşcând până la os mâna care-l trage de guler. Scapă şi se îndepărtează înotând anevoie prin mulţime spre mijlocul bulevardului, de unde continuă să se îndepărteze de pericol spre trotuarul celălalt.

Pericolul este însă peste tot. Sub coloanele Romartei Copiilor îi e dat să vadă reversul vânătorii de manifestanţi de pe celălalt trotuar; valul mulţimii l-a adus aici pe unul dintre ofiţerii plecaţi în misiune,

înconjurat acum ca într-un joc de bâză de câţiva manifestanţi care-l izbesc pe rând, sistematic, cu pumnii şi picioarele. Omul are figură şi alură de boxer după felul cum stă în gardă, încercând să pareze loviturile dese, curgând din toate părţile, şi să lovească şi el, pentru a ieşi din încercuire. În pofida curajului şi a strădaniilor sale, n-are niciun spor; într-o jumătate de minut cade în genunchi şi, numaidecât, izbit în falcă de un şut năpraznic, este lungit pe burtă – ’ţ-ai dracului dă securişti împuţiţi! Calcă-l în picioare, tătuţule, nu mai sta cu el la discuţie! Pune-i maţele pă gard! Din mulţime este adus ca o pradă de război, tras de picioare sub coloane, trupul inert al unui scutier cu capul plin de sânge. ’Ţ-ai dracului dă comunişti! Din glasul prelung-vuit al revoluţiei, pigmentat cu jos Ceauşescu, libertate, vom muri şi vom fi liberi, creşte în fundal familiarul ecou-refren: tătuţuleeeee!…

Rudimentul unui instinct de conservare, acelaşi care mai devreme nu-l lăsase să scandeze alături de protestatari, îl face acum să strige în cor cu ei. Gluma se îngroaşă însă, îi e limpede că trebuie să iasă cât mai e timp din mulţime, să fugă înapoi spre Dristor. Nu se îndura totuşi, în pofida gândului că n-a lipsit mult ca prezenţa lui aici, ca martor pasiv la o adică, să se încheie cum nu s-ar fi putut mai rău, în arestul Miliţiei şi de-acolo înapoi la puşcărie – tătuţuleee, ce mi-ai făcut tătuţuleee…

*

Norocul, intuiţia, inspiraţia… Cât de inspirat a fost să-l caute pe vechiul său maestru, pe care nu-l mai văzuse de aproape trei ani. Iniţial s-a gândit la el ca la o soluţie şi o variantă printre altele. Îi telefonă la noroc, îndoit mai degrabă, şi uite că părea să se lege. I-a răspuns de astă dată, nu l-a mai evitat ca atunci, când l-a căutat cu Luiza să şi-l pună naş şi s-a dat dispărut, presimţind parcă ce avea să se aleagă de căsnicia aia, refuzând să-şi dea girul, măcar că altele fuseseră motivele. În sfârşit, nu era cazul ca Emanuel

să aibă mustrări de conştiinţă. Oricum, avea o conştiinţă limpede-împietrită în toate privinţele şi direcţiile, ceea ce de bună seamă că maestrul Vergilius chiar a simţit, de vreme ce l-a chemat la el acasă în Calea Călăraşilor. Foarte repede, Emanuel avea să înţeleagă că nu era o soluţie şi o variantă printre altele, ci singura soluţie şi şansă de izbândă în ce-şi propusese. Numele maestrului care va să zică, numele poetului naţional Virgil Irimiciuc, plus ideile şi relaţiile acestuia, pentru a pune pe picioare şi a porni ceva ca un ziar sau o revistă, o publicaţie incitantă, cu profil politic, cultural, social, o tribună de luptă împotriva comunismului, maestre, care să ţină trează şi să valorizeze conştiinţa românilor, s-o cureţe şi s-o scuture de sechelele…

Se vădea stânjenit, dacă nu de-a dreptul jenat de patetismul deşănţat al lui Emanuel, după cum asculta dând din mâini, plictisit, nerăbdător totodată, scuturându-se parcă el însuşi de sechelele şi zgura atâtor vorbe mari, umflate, vânturate de toată lumea în zilele acelea; păi bineînţeles, maestre, păi dictatura, păi comunismul, păi ceauşismul, păi mutilarea, păi traumatizarea morală şi sufletească, bla-bla-bla, bla-bla-bla… Şi că-n pofida mutilării şi traumatizării, ne-am dovedit un popor de eroi. De ce să nu recunoaştem, maestre? Un popor creştin, care a rezistat şi rezistă, cu un preţ enorm, mă rog, mai discutaseră ei cândva, mai frecaseră subiectul, fără să ajungă la o concluzie prea clară. Acuma însă, în sfârşit, după o revoluţie cu eroi martiri, suntem îndreptăţiţi să credem, să sperăm…

După atâta amar de vreme petreceau iarăşi o noapte împreună, regăsindu-se ca doi iubiţi, fanatizaţi de idei, atinşi de aripa geniului, păi ca-n vremurile bune, deh, vai de mama lor de vremuri! De trei ani, de când îi închisese Securitatea prăvălia Pepinierei (Vremuri crunte, maestre, să dăm cu sare-n urmă să nu se mai întoarcă) maestrul se închisese în chilia lui, ca un refuz şi un protest mut, de care bineînţeles că-i durea în cur, şi nici acolo, pe cei cărora li s-ar fi adresat, mă rog, maestrul se detaşa în

felul ăsta de vremuri, pentru a medita la cursul lor şi să-şi scrie opera totodată, în sfârşit, bine că a trecut, bine c-am ieşit la lumină valizi şi cu mintea întreagă din puşcăria vremurilor, care vremuri nu se ştie ce ne vor aduce…

La nici două săptămâni de la execuţia lui Ceauşescu, vremurile se dăduseră peste cap dezgolindu-şi bucile apetisante, declanşând orgasme-n lanţ: democraţie, libertate, deschiderea graniţelor, promisiuni de belşug şi bunăstare, magazine pline cu de toate, televiziune liberă, presă liberă, libertatea cuvântului, libertatea avortului, Occidentul care ne aşteaptă cu braţele deschise şi ne iubeşte pentru revoluţia noastră… E sărbătoare, maestre! Ba bine că nu!

În noaptea aceea de cinci spre şase ianuarie 1990, Emanuel auzi pentru prima dată, din gura maestrului Vergilius, că revoluţia n-a fost de fapt revoluţie, ci o lovitură de stat pusă la cale de Securitate, dublată de o înscenare şi o manipulare cruntă, la care a fost supusă populaţia, în beneficiul celor care au luat puterea… Sună destul de plauzibil ipoteza maestrului, dar nu până într-atât încât să subscrii necondiţionat la ea. Emanuel zăbovise doar prin Piaţa Universităţii pe 21 decembrie, de la prânz până după miezul nopţii. Văzuse multe şi-l văzuse şi pe căpitanul Ardelean cu o grămadă de rude de sânge de-ale lui, ceea ce nu însemnă neapărat că. Maestrul însă, că toţi ne-am aşteptat ca într-un fel sau altul să se aleagă praful, dar mai rău de atât, nici că s-ar fi putut… Emanuel asculta siderat, ca jignit de moarte şi maestrul că doar să te fi uitat la televizor (Se uitase cu verii şi nevestele lor la tot programul ăla de sărbători şi jubilaseră în draci laolaltă cu toată lumea) la ăştia care făceau şi desfăceau liste cu guverne şi ne prosteau mai rău chiar decât Ceauşescu, care culmea că ştia totul de-a-fir-a-păr, cum l-au trădat şi tocmai de asta l-au şi omorât, ca să-i astupe gura, ce mai, o să fie vai şi-amar.

Rău, înrăit ca de obicei, îşi spunea Emanuel. Chiar n-o fi în stare să se bucure? Nici măcar acum?

Tocmai acum? Maestrul fuma ţigară de la ţigară şi sorbea nesăţios din cafeaua lui tare ca otrava, tot din ulcica aia de lut smălţuit din vremurile lor bune – o infuzie groasă, de consistenţa ţiţeiului – nerăbdător parcă să-şi facă efectul cât mai repede, trezindu-l ca să-l arunce într-un somn de moarte, anesteziindu-l definitiv, separându-l pentru totdeauna de răul acestei lumi.

Emanuel urmărise cu sufletul la gură programul televizat al revoluţiei, culminând cu catharsisul execuţiei de Crăciun. Ţi-au tras-o, tătuţule, uite c-au avut nas. O ţară şi o lume întreagă a văzut de ce poate fi în stare acest popor de osândiţi şi oropsiţi… În definitiv, ce-aţi fi vrut, maestre? îl chestionă într-un târziu, cât de precaut i-ar fi stat în putinţă, încercând să ocolească pe departe idiosincraziile, crizele, încercând să cumpănească, să analizeze la rece afacerea asta cu publicaţia, în care uite că maestrul nu pare să creadă, dar e foarte posibil ca neîncrederea şi reticenţa asta să fie de bun augur.

Mijea ochii aproape să-i închidă, încercând să întrevadă o intenţie de cooperare, dincolo de mohorala dezamăgită şi îndărătnică a maestrului. Va face revista sau ziarul, da, îşi va scoate banii investiţi şi încă ceva pe deasupra. Trebuie, e neapărat necesar, e singura lui şansă la o adică. Uşor de spus, de gândit, de sperat… I s-au deschis nişte porţi, dar abia acum începe greul. Se va bate din greu pentru viaţa lui, riscând nu doar cu bătrânul ăsta năzuros, muncit de toane şi hachiţe, nebun în toată regula până la urmă, ci şi cu nişte bani care nu sunt ai lui, pe care a reuşit să-i împrumute de la Carol şi Ferdinand; şi aşa l-au ajutat destul oferindu-i un acoperiş, un pat şi un blid de mâncare, până şi-ar găsi un rost. Ei şi-au luat totuşi nişte măsuri de precauţie. Nu i-au pretins dobândă, dar i-au dat banii cu chitanţă şi termen. Adică trebuie să-i restituie în cel mult şase luni, indiferent dacă îi ies sau nu pasienţele, afacerea… Ce fel de pasienţe şi ce fel de afacere? Cine a mai făcut ziare şi reviste până acum în România şi ce ar mai fi în stare să citească lumea aici în afară de *Scânteia*,

România Liberă sau *Flacăra* sau *Sportul*, chiar şi cu titlurile şi conţinuturile schimbate în consens cu vremurile în schimbare? Doamne fereşte – să nici nu se gândească la un eşec, aşa încât se încurajează de unul singur din răsputeri, făcându-se încă şi mai mic decât este în scaunul tapiţat cu piele de viţel bătută-n bumbi de alamă, învechită, scorojită de vreme, în care l-a pus gazda lui. Şi inima i s-a micşorat după cât de rar bate, în timp ce-şi spune că nu există cale de mijloc, trebuie să rişte, să creadă în steaua lui şi în sfârşit i se pare că desluşeşte un crâmpei de lumină pe figura mică şi ridată, de maimuţică isterică. Se pare că-i bine primit, da, dacă nu cumva chiar aşteptat îndelung şi plin de speranţă de sărmanul maestru, care-l încurajează din ochi pe sărmanul Emanuel, să spună tot ce are pe suflet, să nu se sfiască, să îndrăznească să-l contrazică chiar…

Crâmpeiul acela de lumină era mai ales un stigmat al însingurării, o rană dureroasă şi deopotrivă ruşinoasă, de care maestrul s-ar putea vindeca doar arătând-o cuiva care ar înţelege prin ce a trecut, iar acel cineva să fi trecut la rându-i prin ceva asemănător… Cel puţin aşa ar vrea să creadă Emanuel. Prea izolat a trăit omul în vremea din urmă şi trebuie că-i avid, dornic de oameni şi uite că dintre discipolii lui din Pepinieră şi confraţii lui literaţi, prieteni sau duşmani, singur Emanuel a catadicsit să-şi amintească de el, să-i bată la uşă, să-l caute, să-i ceară ajutorul, să-l pună la treabă, să-i pună sângele în mişcare, să-l îndemne să se scuture de pesimismul ăsta morbid…

— Oh, maestre, nu pot să cred. Chiar atât de rău să fie? Tocmai acum, când am scăpat de Ceauşescu? Suntem liberi, o să ne putem publica cărţile fără să ne mai facem sânge rău, fără cenzură, fără compromisuri… O să scoatem şi o revistă, în care să spunem tot ce ne doare, să ne dăm cu părerea, să lăudam, să criticăm, să înjuram pe cine ne supără, să arătăm cu degetul lichelele, slugile lui Ceauşescu, să

le dăm pe faţă faptele şi rahatul pe care l-au mâncat, să le meargă bine. E vremea noastre, maestre.

— Zici tu? Aş zice şi eu, dacă zici… Să dea Dumnezeu să le facem pe toate câte n-am putut până acum. Totuşi, după felul cum decurge porcăria asta – nu-mi vine şi n-o pot numi altfel – sunt prea puţine motive de bucurie. Ştii ceva, dragă? Ăştia, pe care i-am văzut la televizor călare pe situaţie, sunt tot ăia.

— Care ăia? Să vă spun drept, eu unul nu-i prea ştiu.

— Eu îi ştiu. Sunt copiii de suflet ai lui Ceauşescu.

— Într-un fel sau altul, toţi suntem copiii lui. El a fost tătuţul nostru, de la el ne veneau toate, salarii, pensii, alocaţii… Ai văzut doar că până-n ultima clipă, el a mai vrut să dea două sute de lei la alocaţii şi salarii, dar de data asta nu l-au mai lăsat… Emanuel se scutură de râs.

— Nu-i de râs, ştii bine că avea şi nişte copii privilegiaţi, pe care i-a tot pritocit prin funcţii şi le-a mers atât de bine pe lângă el, că li s-a urcat la cap. Tătuţu', cum îi spui tu…

— Aşa-i spuneau la puşcărie, când aşteptau decrete de amnistie. Între timp, maestre, de când nu ne-am mai văzut, am trecut şi pe acolo. Am fost un an închis pentru…

Maestrul dă din mâna în semn că nu-l interesează pentru ce. Şi el a stat închis, aici, la domiciliu.

— Tătuţu', da, le-a dat şi pe gură şi pe fund până au dat pe-afară.

Începând cu tipul ăsta, cu Iliescu, da, ei au fost câinii care au sărit la gâtul stăpânului, copiii care şi-au omorât părintele, drept pentru care ne aşteptăm de la ei la tot ce poate fi mai rău.

— Ba n-aş zice că au făcut rău omorându-l pe Ceauşescu. Iar poporul, maestre…

— Poporul! tună maestrul, ca şi altădată luându-i vorbă din gura. Vorba asta, ţi-am mai spus şi-ţi repet: Pur şi simplu o să ne piardă. În primul rând, ca popor o să ne piardă.

— Mă rog, sunteţi un maestru al paradoxurilor de acest gen. Nu văd, însă, de ce ne-ar pierde. Suntem scriitori doar, fiecare după puteri; eu mai puţin, dumneavoastră mai mult, dar oricum lucrăm cu vorbele, cu cuvintele, nu trebuie să ne ferim…

— Suntem pe dracu'! Suntem nişte viermi!

— Ştiu, maestre, mi-aţi mai spus-o. Am meditat îndelung la această opţiune existenţială. Sunt gata să accept; suntem nişte viermi, dar asta nu înseamnă că…

— În nădejdea poporului, am fi dus-o mult și bine cu Ceauşescu. Până ar fi murit de moarte bună şi i-ar fi luat locul fiu-său.

— Exact ce ziceam mai devreme, maestre, vedeţi c-aţi ajuns la vorbă mea? Bine că s-au găsit ăştia să ne scape de pacostea de tătuţu' Ceauşescu.

Maestrul oftă.

— Versatil ca de obicei. Nu te-ai schimbat… Bine că s-a găsit cine să-l trădeze şi să-l ucidă. E bine, în eventualitatea că trădarea şi crima sunt nişte lucruri bune. Iar poporul s-a dovedit ca de obicei docil, cooperant, versatil, acceptând să ia asupra lui. L-au omorât în numele poporului, în sfânta zi de Crăciun…

*

Nu-i de glumă, îi e limpede că toată chestia asta va avea un deznodământ cât se poate de urât, şi totuşi în loc s-o vireze-n dreapta, spre Piaţa Unirii, de unde să-şi ia picioarele la spinare spre Dristor, se lăsă dus înainte de şuvoiul de lume. E palpitant la o adică, să vadă ce se-ntâmplă… Se pare că există un loc de adunare, deşi manifestanţii se întreabă unii pe alţii încotro şi nu ştie nimeni. Şi ei se lasă duşi… Chiar au ajuns, da, aici e staţia terminus a acţiunii, la intersecţia celor două bulevarde mari din Piaţa Universităţii. Lumea vine aici din cele patru zări ca să scandeze împotriva lui Ceauşescu.

Rondul din mijlocul intersecţiei este înconjurat de scutieri protejând înăuntru un fel de cartier

general al cadrelor superioare din Miliţie, Securitate şi Armată, cu mase pliante şi staţii de emisie, aparatură de tot felul, consemne de luptă, hărţi cu ace înfipte în ele; ei pregătesc, organizează, pun la cale. Spectacolul abia a început, doar câțiva actori au intrat în scenă… În faţa Sălii Dalles, sunt comasate trupe divers echipate, mii de ostaşi, armata ţării combatantă în aer, pe apă şi pe uscat, pregătită să înfrunte inamicul, să-l apere pe tătuţu' Ceauşescu şi cuceririle revoluţionare; infanteria, vânătorii de munte, marinarii, paraşutiştii, pompierii şi care or mai fi, toţi înarmaţi până-n dinţi cu muniţie de război, ocupând mai bine de un kilometru din bulevardul Magheru, poate până dincolo de Piaţa Romană, aşteptând desigur semnalul, ordinul de luptă, în timp ce protestatarii îşi fac numărul în spaţiul larg dintre Teatrul Naţional, Intercontinental, blocul Dunărea şi clădirea Universităţii, înconjuraţi şi vegheaţi de oştire câtă frunză şi câtă iarbă, de douăzeci de ori mai multă decât lumea din Piaţă, care şi-a redistribuită iarăşi rolurile: de o parte cei care cască gura de pe margine, comentând eventual, iar de cealaltă, pe carosabil, cei care scandează, dorind parcă din tot sufletul să piară pe limba lor, în răstimpuri lăsându-se pe vine într-un soi de genuflexiuni protestatare şi metanii, prin care invocă morţii recenţi de la Timişoara.

Emanuel continua să privească de pe trotuarul dinspre Universitate ca hipnotizat, neîndurându-se să plece, vrăjit parcă de glasurile din mulţime care spun că nu vor avea curaj să tragă-n lume; cică străinii cazaţi în Intercontinental ar fotografia, ar filma, ar vedea şi ar povesti; tot Occidentul ar afla de crimele lor… Ca o replică la gugumănia asta, aerul infestat de vacarm este ciuruit de rafale de împuşcături şi vezi de treabă tătuţule că ăştia trage cu gloanţe oarbe, ca să ne sperie… Ce crede ei, că ne speriem aşa uşor?! 'Ţ-ai dracului dă comunişti! Pân-aicea v-a fost! O sugeţi, băăă!… Fir-ar mamiţica voastr-a dracului dă japițe-mpuţite! Pișa-ne-am pă voi! Jos-

Cea-u-şes-cu! Jos-ciz-ma-ru'! Jos-dic-ta-to-ru'! Cri-mi-na-lii! Ti-mi-şoa-ra! Li-ber-ta-te!

Printre scandări, înjurături şi blesteme, se insinuează un glas familiar, nemaiauzit de mult şi pe urmă chiar îl vede pe jidovul rătăcitor dement, plimbându-se cu paşi mari pe câmpul de luptă al manifestanţilor, cu poalele paltonului-anteriu fluturându-i în urmă precum mantaua statuii lui Lenin din faţa Casei Scânteii, şi el un părinte denaturat al popoarelor de umiliţi, obidiţi şi osândiţi la foame în veci de veci, strigând din adâncul bojocilor către trupele de infanterişti, genişti, paraşutişti, pompieri, marinari, miliţieni, securişti, voi l-aţi omorât pe Iisus! voi l-aţi omorât!… În secunda următoare Emanuel desluşeşte că spune de fapt cu totul altceva: Omorâţi-l pe Iisus! Omorâţi-l pe Iisus! Omorâţi-l pe Iisus! Ca un ordin dat trupelor, stingându-se după o vreme în vacarm, când Emanuel îl zăreşte preţ de câteva secunde în mulţime pe căpitanul Ardelean.

El este, desigur, n-are halucinaţii, fără căpitanul Ardelean n-ar avea niciun rost toată tevatura asta. Jidovul şi căpitanul sunt pe mână, ei ţin în funcţiune maşinăria. Figura neguroasă, cu buza groasă de ţigan răsfrântă, amuşină aferată prin mulţime. Un buldog urmându-şi stăpânul. E în misiune căpitanul. O misiune de gradul zero, având în sarcină sacrificii, trădări, crime… Ai viaţa grea, căpitane, dar fără îndoială că te vei descurca.

Şi de astă dată Emanuel a tot amânat să se uite la ceas şi în sfârşit constată uşor alarmat că-i trecut de trei şi jumătate. Timpul care trece ca un vis, în folosul şi-n paguba cui? Peste o oră şi ceva începe să se întunece. Eventual se va tăia curentul, pentru a începe adevărata distracţie. Privirea zburând razant peste mulţimea vuindă-spumegândă, zăboveşte asupra unui tânăr cocoţat pe un stâlp de pe trotuarul din faţa Teatrului Naţional, care flutura un steag tricolor cu stema decupată. Distracţia, războiul, măcelul, n-au ei nas să-l deie jos pa tătuţu' Ceauşescu… Care ei? Poporul, cică. Care popor?

Viermuiala din viscerele Cosmosului. Noi suntem poporul! Soldaţi-soldaţi aveţi surori şi fraţi! O sugeţi, băăăăă, noi suntem poporul!… Căpitane, tu de-al cui eşti? Tânărul cu steagul coboară de pe stâlp şi o rupe la fugă spre Spitalul Colţea şi Piaţa Unirii. Cineva i-a făcut semn din mulţime să elibereze câmpul de luptă, fiindcă se pun la cale nişte manevre. Care manevre, nu oricui îi e dat să le ştie. Dinspre Piaţa Unirii încep să apară în şir continuu, cu distanţe de treizeci-patruzeci de metri între ele, amfibii, maşini de luptă, tanchete… Curg cam jumătate de oră, făcând culoar printre manifestanţii care huiduie, fluieră, le fac semne obscene, îşi lasă pantalonii în vine şi le arată bucile şi organele genitale, aruncă în ele cu pietre şi bucăţi de pământ scoase din rigole; o sugeţi, băăăăă… Noi suntem poporul! Labagiilor şi muhaielelor şi hahalerelor… Motoarele le răspund duduind infernal, împroşcând fum şi gaze otrăvite; două sute de care de luptă trec spre nordul oraşului, conformându-se unei strategii de luptă, dacă nu cumva sunt doar douăzeci, care la Piaţa Romană virează la dreapta şi se întorc, urmând un traseu circular, pentru a păcăli şi a înfricoşa poporul… E timpul, da, Emanuel se uită iarăşi la ceas. E patru şi zece… Ridică ochii de pe cadran şi-l are-n faţă pe căpitanul Ardelean, căznindu-se să zâmbească. Un zâmbet şters, gâtuit, înecat, eviscerat, care ar vrea să spună că, în pofida unor aparenţe, situaţia se află sub control.

— Alo, dom’ profesor! Mă bucur să te văd liber, ieşit de la ţuhaus.

— Şi io mă bucur să vă văd, dom’ căpitan. Am ieşit, da, ne e dat să ne întâlnim doar în momente decisive, memorabile, după care socoti că s-ar cuveni un raport de lucru: am venit şi io să casc gura, dom’ căpitan. Să mă bucur de liberate, dacă tot am dobândit-o, nu mai ştiu cum, c-aş mai fi avut de stat. Am venit să văd oraşul, că nu l-am mai văzut de un an…! N-aveţi totuşi idee, ce se întâmplă aici?

Pare să-l fi jignit cu întrebarea asta. Căpitanul deschide gura să explice şi o închide la loc,

plescăind, strâmbându-se ca şi cum i s-ar fi aruncat în faţă o găleată de apă rece. Arată tulburat, stresat, cum Emanuel nu-şi aminteşte să-l fi văzut vreodată.

— Nu-i a bună ce se-ntâmplă, borboroseşte într-un târziu.

— Am impresia că ăştia înjură Partidul, pe banii Partidului.

— Nu-i de glumă, dom' profesor. Sfatul meu e să pleci de-aici cât mai e timp. Mai cu seamă la statutul tău, de proaspăt ieşit de la ţuhaus. Dacă ţi-e dor de oraş, plimbă-te prin alte părţi. Cel mai bine şi cel mai sigur însă, ar fi să te duci acasă şi să nu mai ieşi până mâine dimineaţă. Mâine dimineaţă e de aşteptat să se limpezească lucrurile. Fugi, dom' profesor!

— Mersi pentru sfat, dom' căpitan. Tocmai voiam să plec.

— Şi nu uita să mă cauţi, după ce se limpezeşte. Ai semnat un angajament. E în interesul tău să-l respecţi.

Ăsta-i nebun, îşi spune Emanuel aruncându-i o privire smucită, de nebun. Căpitanului i se zguduie desigur minţile de la zguduiala tătuţului Ceauşescu. Ai cam belit-o, căpitane.

— O să vă caut, dom' căpitan, fiţi fără grijă.

Îi întoarce spatele şi-i răspunde-n gând: o sugeţi, băăă, pân-aici v-a fost! 'Ţ-ai dracului dă securişti împuţiţi! Înaintează tot mai greu prin magma tot mai învârtoşată a mulţimii, străbătută de scandări, huiduieli, fluierături, blesteme, înjurături, îndemnuri la luptă şi la sacrificiu, vom muri şi vom fi liberi! – noi suntem poporul! – noi! noi! noi!…

Ţărănimea muncitoare duhnitoare-sporovăitoare, înfierbântată să ia foc, din dormitoarele Colibaşului, din tramvaiul 13 lunecând către viscerele Cosmosului şi tocmai recunoaşte printre protestatarii care ţopăie în mijlocul Pieţei, nişte figuri de elevi de-ai lui din Grup. Extraordinar, printre ei şi elevul Pahonţu Daniel. Se vede treaba că şi pe el l-au eliberat ca să-şi dea obolul la acţiunea de aici. Emanuel abia îşi reprimă impulsul de a se duce

la el să-l întrebe… Ce dracu’ să-l întrebe? Ce instructaj a primit, când l-au eliberat, ca să colaboreze şi să se pună de acord… Nu mai e timp. S-o ia repede spre Pasaj, să coboare la metrou ca s-o ia spre Dristor. Îl aşteaptă acasă vărul Carol, Emanuela şi Dorin al lor. Are o familie, care nu trebuie neglijată… O zăreşte atunci în masa de protestatari pe Beatrice. Cu ea va trebui să schimbe câteva vorbe, în pofida orei înaintate. Ora patru a sosit, omul negru n-a venit… Ie pă vine.

Pregătit să ne sară la cap. Să ne mănânce capul. Beatrice e cea mai în măsură să-i spună în ce ape se scaldă lumea. De un an de când lipseşte. La dracu’, lumea ţopăie şi scandează-n draci. Beatrice, echipată într-un combinezon albastru de sky, ţopăie şi ea în ritmul sârbei cu jos Ceauşescu. Când îl vede pe Emanuel, sare pe el de bucurie, îl strânge-n braţe însufleţită de un entuziasm sufocant. Emanuel se eliberează cu greu din braţele ei scâncind şi gemând, ca un căţel torturat. Beatrice îl căinează:

— Oh, sărmane, cât ai putut să slăbeşti! Eşti numai pielea şi osu’. Vai de capul tău, cât te-oi fi chinuit şi oi fi suferit pe-acolo pe unde-ai fost… Oh, bine c-ai scăpat. Când ai scăpat?

— Ieri-alaltăieri… Dă din mână, în semn că n-are importanţă, şi pe urmă: Ce mai ştii de Luiza?

Fără să se întrerupă din ţopăială, ca un fotbalist încălzindu-se, pregătindu-se să intre în teren, Beatrice îi povesteşte plină de lehamitea pe care i-o provoacă subiectul: Luiza, da, a dezamăgit-o profund… Ea i-a spus la vremea aceea, când a fost arestat Emanuel, că face o mare prostie divorţând, la care miss Piggy nu şi nu, că nu mai poate fi nimic între ei, că el, Emanuel, şi-a ales singur soarta, că n-a vrut s-o asculte, mă rog, pretexte de doi lei. O jegoasă, lipsită de caracter şi o proastă. Beatrice i-a spus că n-o să mai găsească ea unul ca Emanuel, fără să-i mai spună că, la prezenţa şi aspectul ei de scroafă, n-ar mai avea nicio şansă, nu s-ar mai uita nici dracu’ la ea… Ar fi meritat totuşi să i-o spună, fiindcă oricum miss Piggy i-a luat-o-n nume de rău,

s-a răcit şi şi-a luat distanţă; se ţine cu nasul pe sus; o proastă şi-o închipuită. Ce-o fi fost în capul ei, că dac-o pune naşă pe Beatrice, o să-i fie obligată şi-o să pice-n nas în faţa ei? O curvă cu două feţe, Emanuel dragule, după cum te-ai convins pe pielea ta… Emanuel dă din mână. Îi e prea de ajuns. Nu mai vrea să ştie nimic de Luiza. O întreabă de soţiorul ei, de ce nu l-a luat şi pe el, să-l dea jos împreună pe Ceauşescu? Soţiorul ei?Altă curvă. O să-i povestească ea altădată; a scăpat de el, la care Emanuel că-i pare rău. Ba ei îi pare bine c-a scăpat de un prost şi stai numai să vezi c-o să scăpăm şi de Ceauşescu.

Lui Beatrice îi curge transpiraţia pe faţă. A ostenit ţopăind şi povestind totodată ce se-ntâmplă-n lume, dar Emanuel n-o slăbeşte, de maestrul Virgilius ce mai ştie? Oh, de curvarul ăla bătrân nu mai ştie chiar nimic. Nu l-a mai văzut dinainte de nunta lor, de când i-a închis Securitatea prăvălia. S-a dat la fund definitiv, e foarte posibil să o fi mierlit. Păcat de el, era un bătrânel de treabă-n felul lui. Îi bălăcărea el pe toţi, dar avea pentru fiecare o vorbă bună…

Ca din senin, Emanuel se descoperă copleşit de soarta maestrului, presimţind-o legată de soarta lui. Viaţa lui atârna de viaţa acelui curvar bătrân nebun… Cum s-o mierlească, Beatrice, cum poţi să-ţi închipui aşa ceva? Păi cum dracului, la vârsta lui, ce ţi-ai mai putea închipui? după care Beatrice nu-l mai băga-n seamă. Ţopăie şi scandează concentrată, aferată, îndârjită. Are o treabă mult mai importantă decât frământările de doi lei ale lui Emanuel.

*

Că l-au omorât în sfânta zi de Crăciun, cum zice maestrul, n-are niciun fel de relevanţă pentru Emanuel. Ştiţi doar că eu de felul meu sunt cam ateu. Sfântă-nesfântă, l-au omorât şi ei când le-a venit la-ndemână. E de mirare că invocaţi ziua aceea ca şi când v-ar părea rău că l-au omorât… Ba bine că nu. Maestrul Vergilius ţinu să-i amintească, dacă o fi

uitat cumva, că el nu-i ateu şi că are o vârstă când se cuvine să apuce calea bisericii, drept pentru care îi pare rău mai ales pentru ăia care l-au omorât, că s-au întors la păcatul lor de moarte, la trădare şi crimă, precum câinele la vărsătura lui. La o adică, aşa au trăit toată viaţa lor, în crimă şi trădare, aşa încât ar fi prea târziu să se mai mântuiască. În sfârşit, maestrului îi pare rău mai ales pentru sărmanul popor, împins pe calea asta bătătorită, pe care acelaşi blestem şi nenorocire îl vor urmări şi de-acum încolo. Pe Ceauşescu l-au omorât ca să-i astupe gura, şi au mai omorât şi nişte oameni în contul lui. O lucrătură de o genialitate diavolească, la care Emanuel glumi: e posibil să fi trecut şi ăştia prin Pepiniera Geniilor, dar maestrului nu-i ardea de glumă: ca şi altădată, vezi, diavolul le-a dat putere. În numele lui Ceauşescu au vărsat sângele poporului, iar pe el l-au executat în numele poporului. O strategie străveche, care uite că se cere încă experimentată şi perfecţionată. Istoria acestui popor este un lung şir de trădări şi crime.

Istoria întregii omeniri, catadicsi Emanuel să extindă. Iar în privinţa lucrăturii diavoleşti, maestrul l-a cam băgat în ceaţă. Ba tocmai că poporul este băgat în ceaţă, spuse maestrul, cu povestea asta cu teroriştii, pe care uite c-o înghite. Când îşi va da seama că a fost minţit, va fi prea târziu. Deja e prea târziu şi poporul este învăţat să ia de bune minciunile lor. Mereu i-a crezut, din obişnuinţă, din lene, din laşitate, ori socotind că-i datoria lui; o datorie de onoare. Un popor creştin, unde-i loc mai ales pentru atei ca Emanuel. Un popor creştin, care se închină la un blid de mâncare şi la cine i-l pune în faţă.

A fost un bun prilej pentru Emanuel să aducă vorba despre martiriul lui de la Colibaşi, cât a dus el dorul unui blid de mâncare, cât de cât omenească, care să nu fie zeamă de zgârciuri şi copite, arpacaş şi turtoi. La puşcărie, da, acolo s-ar fi închinat şi el la blidul ăla de mâncare şi la cine i l-ar fi pus în faţă, dacă i s-ar fi oferit ocazia, deh, ce ştie maestrul? E uşor de vorbit, de incriminat lipsa de demnitate, dar

ia să fii pus în situaţia… În sfârşit maestrul se arătă vag interesat pentru ce a fost închis, oferindu-i de astă dată prilejul lui Emanuel să se întoarcă la omorâtul din prima zi de Crăciun. Păi lui i se datorează, tătuţului Ceauşescu… După închiderea Pepinierei, vezi, Emanuel a cam luat-o razna: purcese să-şi folosească talentul poetic la redactarea de manifeste anticeauşiste şi anticomuniste pe care le-a multiplicat cu o maşină de tipărit manufacturieră şi le-a împrăştiat pe străzi şi prin staţii de metrou. N-au fost în stare să-l prindă asupra faptului, dar a fost turnat, a fost anchetat şi i s-a înscenat o tentativă de viol asupra unei eleve, în baza căreia a fost condamnat la trei ani… Preluă astfel povestea tovarăşului său de suferinţă, profesorul Ogrezan, care de bună seamă că şi el o preluase de undeva, în buna tradiţie a locului unde se aflau, de a substitui şi însuşi nu numai bani sau obiecte de uz personal, ci şi capete de acuzare. Oricum, socotea că i se potriveşte povestea aia şi că-i poate fi de folos în situaţia dată: o revistă ivită din focul revoluţiei, făcută de un tip cu antecedente de disidenţă, în afară că-n felul acesta, maestre, s-a ales praful şi de familia mea, fiindcă Luiza a divorţat. Aveam o faimă de profesor corupător de eleve, aşa că nu mai eram de nasul ei. Nu mai spun că aş mai fi avut de stat doi ani, dar am fost eliberat datorită evenimentelor. După cât îmi dau seama, destui deţinuţi au fost eliberaţi cu ocazia evenimentelor ca să îngroaşe rândurile huliganilor diversionişti care au spart magazine şi au devastat sediile primăriilor şi comitetelor de partid…

Maestrul nu ştia, dar se bucura să afle că el şi Luiza s-au căsătorit, măcar că între timp au avut nişte necazuri soldate cu divorţul… N-ar fi avut niciun rost să-i spună că-i băgase pe sub uşă o invitaţie la nuntă; îi povesti totuşi cum l-au căutat, el şi Luiza, ca să-l pună naş şi cum au dat peste acel jidov rătăcitor prin vremuri, care le-a spus că imobilul este programat să fie demolat, dar că nu vor reuşi, vezi, omul avea virtuţi de vizionar, başca înfăţişarea

stranie şi felul de a delira care pe Emanuel îl captă, deşi îl acuza că l-ar fi omorât pe Iisus.

L-a revăzut pe bătrân în Piaţa Universităţii în după-amiaza zilei de 21 decembrie, strigând de astă dată la soldaţi să-l omoare pe Iisus… Emanuel a trecut pe lângă moarte acolo, în Piaţă, iar de atunci, glasul bătrânului amestecat cu vuietul mulţimii scandând împotriva lui Ceauşescu, îi urlă încontinuu în cap, ca o furtună pe care n-o poate numi altfel decât glasul revoluţiei… Ce părere aveţi, maestre? Înghiţi în sec, transfigurat de emoţie. *Glasul Revoluţiei* – nu-i aşa că ar fi un titlu bun pentru revista noastră?

*

Se întunecă şi frigul devine ger. Războiul e deja în toi. Cerul se clătină şi se zguduie fulgerat de luminile trasoarelor, intersectându-se cu rafale prelungi şi împuşcături. Un pluton de infanterişti înaintează dinspre Sala Dalles spre centrul Pieţei, în urma unei tanchete, o dihanie mătăhăloasă împroşcând fum şi gaze în luminile farurilor, tăind culoar prin masa de manifestanţi – criminalilor! criminalilor! criminalilor! Noi suntem poporul, criminalilor! Un manifestant s-a lungit pe caldarâm, în lumina farurilor, sub botul dihăniei, care dă să-l ocolească, dar nu reuşeşte întrutotul. Îl calcă pe cap şi pe tors, în urlete exacerbate de groază – criminalilor! criminalilor! Străbătută de o undă prelungă de şoc, masa de manifestanţi, legănându-se, îl duce pe Emanuel spre gura de intrare în Pasajul Subteran. Criminalilor! Gura Pasajului este blocată de două rânduri de scutieri tropăind pe loc şi bătând ritmic cu bastoanele-n scuturi; se menţin la temperatura optimă, pregătiţi în orice clipă să intre-n luptă… Emanuel dă ocol Pieţei căutând o ieşire din viespar; toate ieşirile în străzi sunt blocate de soldaţi şi scutieri. Nimeni să nu mai iasă şi să nu mai intre. Aici e bătaia peştelui şi gaura neagră în care ai rămas închis bâjbâind prin vacarm. Dacă scapi viu de aici,

înseamnă că, oh, şi glasurile lor, scandând într-un glas, tot mai răguşit şi mai disperat, străduindu-se să acopere rafalele de împuşcături.

Un dragon cu trup de foc se perpeleşte şi şerpuieşte prin mijlocul pieţei, despărţindu-i pe manifestanţi de soldaţi. Un foc încropit dintr-un morman de mese, scaune, lăzi şi bucăţi de mochetă aduse din localurile din jurul Pieţei. Un obiect al muncii pentru cele două maşini de pompieri, care apar din spatele Sălii Dalles cu sirenele de incendiu pornite, invadând Piaţa cu jelania lor şi pompierii mişunând, întinzând furtune, ţintind cu jeturile de apă în miezul şi-n flancurile grupului de manifestanţi, dezechilibrându-i, dând cu ei de pământ, aruncându-i în lături şi îndepărtându-i ca pe nişte gunoaie, care mai apoi se regrupează şi-şi reiau partitura pe platoul dintre clădirea Teatrului Naţional şi Intercontinental. Maşinile de pompieri se retrag pentru a-i încolţi probabil prin alte părţi şi numaidecât un grup de vreo sută de inşi se formează iarăşi în mijlocul Pieţei, ţinând isonul cu scandările celor de pe Platou.

A pierdut-o, oh, a pierdut-o… Beatrice l-ar fi putut salva din hăţişul de împuşcături, scandări, urlete, ţipete, vaiete, care-i surpă vederea şi auzul. Capu-i vuieşte de glasul revoluţiei, în timp ce se sprijină de ziduri, abia ţinându-se pe picioare şi scenele repetându-se, suprapunându-se; manifestanţii din mijlocul pieţei reluând scandările cu avânt sporit, stârnind iarăşi maşinile de pompieri şi pompierii punând jeturile pe ei, gonindu-i iarăşi pe platou şi iar formându-se un grup în mijlocul Pieţei, prin care dă iama un camion în viteză, lăsând în urmă două dâre de trupuri inerte şi iar rafalele de împuşcături, rărind manifestanţii fără să reuşească să-i amuţească definitiv. După ce dispare camionul, apare un şir de trei ambulanţe şi preţ de câteva secunde i se pare c-o vede pe Beatrice printre cei care încarcă morţi şi răniţi în ambulanţe. Este eliberat terenul şi câmpul de luptă pentru a putea continua jocul: unii scandează şi alţii se dau de ceasul morţii ca să-i reducă la tăcere şi

totodată să le dea o binemeritată pedeapsă pentru ce scandează. Caldarâmul pieţei se umple iarăşi de trupuri inerte sau zbătându-se în agonie, printre care apar şi fojgăiesc un fel de culegători sau semănători cu uneltele lor, pistoale cu care-i împuşcă în cap pe cei care mai mişcă, curmându-le astfel agonia, după care-i trag târâş de haine spre trotuare.

Culegătorii şi secerătorii mişunând prin semiîntuneric, curăţând locul şi el aşteptând lipit de zid, făcut una cu zidul clădirii Universităţii cu sufletul la gură. Mare minune dacă o scăpa viu de aici, dacă nu cumva e doar sufletul lui lipit de zid, iar trupul lui o fi undeva printre cadavrele din mijlocul Pieţei, Emanuel sărmanule, singur ţi-ai căutat-o, apropiindu-te pas cu pas de miezul nenorocirii şi nemaiîndurându-te să pleci, molipsit parcă de spiritul profesorului Marius Ogrezan, care de bună seamă că bântuie şi el pe aici, după ce cadavrul i-a fost încărcat în una din ambulanţe. Nu l-a văzut, dar l-a simţit aproape, scandându-şi lozincile alea cu care i-a împuiat capul la Colibaşi.

Îi clănţăne dinţi-n gură. Dacă-i e frig, înseamnă că e viu. Nu mai scandează nimeni; împuşcăturile se aud tot mai departe, ca şi cum războiul s-ar fi mutat spre marginea oraşului. Maşinile de pompieri iarăşi au apărut, de data asta pentru a spăla caldarâmul cu jeturi de apă. S-a cam terminat, dacă s-au apucat de curăţenie. Probabil că nu mai e mult până la ziuă. Dă să se uite la ceas, dar nu-l mai are. L-a pierdut.

*

Tăceau amândoi de câteva minute bune, în timp ce în capul lui Emanuel se insinua ca un ecou al vuietului şi glasului aceluia al revoluţiei: se închină, se închină la un blid de mâncare, pasămite ca la un zeu. Un blid ca un zeu şi paşii târşiţi ai maestrului umblând în jurul mesei împovărate de cărţi, caiete, vrafuri de manuscrise risipite în dezordine, se închină şi iar se închină, li-ber-ta-te, jos-cea-u-şes-cu, ’ţ-ale dracului de jigodii şi nu mai sta cu el la discuţie

tătuţule şi foamea şi frica plutind ca nişte umbre deasupra mesei lungi de patru metri, amintind de mesele acelea întinse pentru nunţi sau pomeni în curţi la ţară, pe lângă care se adună neamuri pricopsite şi rude sărace, milogi cu capetele plecate peste castroane şi blide, prin care vântură linguri cu gesturi aferate, precise, însufleţite de o credinţă nestrămutată… Pasămite poporul creştin care se închină la blide, bucăţi de pâine, plăcinte, sticle cu vin şi ţuică, poporul de osândiţi şi oropsiţi pe care Emanuel îi ştie de când se ştie, din Gogoşul copilăriei, ţărănimea muncitoare din platformele industriale, din tramvaiul 13 lunecând spre viscerele putrede ale Cosmosului, poporul dresat scandând lozinci pe placul lui Ceauşescu la mitinguri, iar apoi incitat, hăituit, provocat, pentru a scanda aceleaşi lozinci pe dos…

Vuietul, vacarmul şi ecoul, viziunea acelei înșiruiri nesfârşite de bărbaţi şi femei coborând din ceruri şi înălţându-se totodată, era fragmentată de hârţoagele de pe masa tăiată pe jumătate de întuneric. La capătul mesei unde stătea Emanuel, era o veioză, singura sursă de lumină din camera înaltă şi vastă, un fel de living de vreo treizeci de metri pătraţi. Regăsea intact decorul şi ambientul din bezna prăfuită, plutind parcă în afara timpului şi aceeaşi lumină luciferică a veiozei frântă peste masă, vrafurile de hârţoage ca nişte ruine şi pereţii căptuşiţi cu rafturi de cărţi, gâfâind parcă în întuneric, palpitând imperceptibil, precum pliurile unui uter uriaş adăpostind embrionul unei fiinţe fabuloase. Apartamentul de la etajul trei, al unei case negustoreşti vechi de o sută de ani zgâlţâindu-se din toate încheieturile când trece tramvaiul pe Calea Călăraşi, pe sub fereastră, este pentru maestru ca un înveliş organic vital, de care nu s-ar putea lipsi pentru mai mult timp decât odată cu viaţa. El îi povesti ceea ce Emanuel aflase în treacăt, sporadic de la bătrânul jidov rătăcitor, că imobilul fusese într-adevăr inclus în planul de demolări şi i se propusese întâi maestrului, după care i se impusese, să se mute într-un apartament în Balta Albă, dar omul

se ţinuse neclintit pe poziţie… N-ar fi fost mare lucru să ţi-l închipui apărându-şi domeniul, ameninţând cu bastonul, desfăşurându-şi crizele în toată amploarea lor când îl căutau de la primărie şi de la sectorul de partid, ca să-i propună o locuinţă mai decentă la o adică, mai spaţioasă, mai confortabilă şi mai sigură în caz de cutremur… Exista încă un mic răgaz pentru târguieli şi negocieri, până s-ar fi primit ordin de sus de tot şi ar fi fost scos chiar pe sus din casă, cum fusese de altfel scos din Pepinieră, de care uite că se putuse lipsi. Nu acelaşi lucru s-ar fi putut spune însă despre vizuina asta, din care nici nu mai ieşea în vremea din urmă.

Nici nu le mai deschidea când îl căutau, ci doar că le striga să se care de la uşa lui – lasă-l dracului de nebun, c-o să-i iasă pe nas când or dărâma casa pe el. Părea dispus să moară sub dărâmături, autoproclamându-se un martir al abuzurilor demolărilor, ştiind foarte bine altminteri că nu se putea împotrivi la nesfârşit. I se permitea adică până la un punct, tot aşa cum i se permisese, vorba căpitanului Ardelean, să înjure Partidul pe banii Partidului. N-ar mai fi fost adică loc pentru târguieli, isterii şi ameninţări, când i-ar fi bătut excavatorul cu cupa-n perete.

… să le fie de cap, maestre, uite că nu mor caii când vor câinii. Dacă nu cumva ăştia or fi tot câinii ăia despre care spuneţi că au sărit la gâtul stăpânului care i-a hrănit, le-a dat şi pe gură şi pe cur tot ce-i mai bun şi li s-a urcat la cap, câinii ăia stricaţi la cap şi uite că de-acum a rămas doar a lui toată casa asta, cu încă opt apartamente goale în afară de cel ocupat de el. Constrânşi de promisiuni sau ameninţări, şi cei mai îndărătnici dintre vecini au plecat pentru a elibera terenul planului de sistematizare a Bucureştiului, da, tăvălugul demolărilor ar fi trecut şi pe aici în primele luni ale lui 1990.

— Fie şi numai pentru această victorie, ar trebui să vă bucuraţi. Aţi rămas neclintit în bătaia vijeliei, prăpădului, nu sub vremuri, ca atâţia alţii, ci

deasupra lor. Lumea, poporul acesta care se închină la blide, ar trebui să ştie, să afle şi să ia aminte…

Emanuel socotea extrem de necesare astfel de formulări, deşi, pe moment cel puţin, maestrul nu părea să le agreeze. Nu-i nimic, până la urmă o să le simtă gustul şi o să-i placă. N-are încotro, măcar că se strâmbă, înfricoşat parcă, păi vorbele astea mari şi frumoase, care uneori ne dau poftă de mâncare şi ne ţin în viaţă, dar tot ele ne şi omoară…

— Vorbe, vorbe… Ele ne prostesc şi ne hrănesc iluziile. Şi ţi-am mai spus, Emanuel, eu unul nu-mi fac iluzii că vremurile ar merge spre bine.

— Nici eu nu-mi fac niciun fel de iluzii, îşi răsuci Emanuel strategia. N-are decât să-i cânte-n strună pentru a-l mâna pe calea lui, îmbrâncindu-l la o adică uşurel: Acum avem libertate şi-i de datoria noastră să profităm de ea. Am cucerit-o cu sacrificii… Ni s-a dat, am luat-o cu japca, a fost un noroc sau o punere-n scenă, asta contează mai puţin. Important este să batem fierul cât e cald. Până nu se trezesc câinii ăştia îmbuibaţi de euforia izbânzii lor mârşave şi ne pun iarăşi zăbala. E un moment unic, maestre, o ocazie cu care nu ne vom mai întâlni.

Maestrul bântuia în jurul mesei, ceva mai vioi parcă, de-ai fi zis că se pregăteşte să acţioneze. Ca şi altădată, folosind exact aceleaşi vorbe pe care nu-şi permite să le uite, cum nu-ţi permiţi să-ţi uiţi arma acasă când pleci la război, Emanuel punctă insinuant şi deopotrivă frontal:

— Ce putem face, maestre? N-aţi uitat, cred, că v-am mai întrebat odată la fel şi m-aţi dat afară din casă cu jigniri şi injurii, umilindu-mă în faţa unor curve…

— Nu mai ştiu ce m-a scos din fire atunci. Mi se pare că retorismul acela împuţit, pervers, iar sensul întrebării era cu totul altul. Vroiai să spui că nu putem face nimic, că trebuie să tăcem şi să înghiţim, ca toată lumea, să ne vedem de interesele noastre meschine, de viaţa noastră de nimic… În fine, m-a durut să aud asta tocmai de la tine, de la un om pe care aş fi avut pretenţia că l-am format. Mă

dezamăgeai, eram dezamăgit şi de mine însumi, văzându-te cum îmi scapi printre degete. Erai prea alunecos…

— N-am fost la înălţimea aşteptărilor. Sunt conştient, mi-o asum…

— Acum, în schimb, spui că n-avem altceva de făcut decât să acţionăm, să ne implicăm, cât ni se oferă ocazia…

— Şi, greşesc oare?

— S-ar putea să nu greşeşti. Nu-mi dau seama totuşi în ce fel ai vrea să acţionăm… Mă rog, om vedea pe parcurs, îşi luă seama maestrul. Oricum, eşti previzibil, chiar dacă alunecos. Eşti neschimbat faţă de cum te ştiu…

— N-aş fi avut cum să mă schimb. N-aş fi avut cum să cresc un milimetru barem. Sunt mic, oh, n-am reuşit să cresc mai mult de-atât. Suntem mici, maestre, aşa ne-a făcut pe noi mama natură. Dumnezeu, mă rog. Râse nervos-amar: Mici la stat, mari la sfat, şi viteji cum nu s-au mai pomenit. Asta în afară că dumneavoastră mi-aţi povestit şi mi-aţi demonstrat cât de neputincios este omul de felul lui, prin datul şi menirea lui şi tocmai de aceea este dator să-şi încerce necontenit puterile ori de câte ori este încercat şi ispitit, să se împotrivească din răsputeri…

Respiră adânc, emoţionat, sperând să fi reprodus fidel învăţăturile maestrului, pe care-n sinea lui le considera nişte utopii periculoase, pentru cine s-ar încumeta să le pună în practică. Şi iar se răsuci, pliindu-se pe acele învăţături, distorsionându-le: Cred că tocmai asta ni se întâmplă acum. Aşa cum aţi spus, suntem încercaţi şi trebuie să ne împotrivim, să facem tot ce ne stă în putinţă… D-aia am şi venit la dumneavoastră, să facem o publicaţie, o revistă…

Maestrul părea să-i rumege propunerea, şontâcăind cu mâinile la spate pe lângă masă, dându-i ocol, cu poalele halatului atârnând ca mantaua unui pitic magician, dispărând în penumbră şi în întuneric şi reapărând la lumina veiozei. Rumega totodată ispita: se vedea că simte nevoia de oameni, de companii precum cea a lui Emanuel, chiar dacă

deocamdată îi pica greu, fiindcă se dezobişnuise. Se sălbăticise, sărmanul maestru.

— Iar să ne facem de lucru, cu publicaţii, reviste…

— Trebuie. Cât suntem vii, trebuie să ne facem de lucru, să dăm din mâini şi din gură. N-avem încotro.

Îl vedea înduplecându-se greu. Poate-i îmbătrâniseră şi-i înţepeniseră încheieturile minţii; anii petrecuţi în izolare, deh, sau poate doar voia să lase impresia că se hotărăşte greu şi-i plăcea să fie rugat.

— Hai, eu fac rost de bani şi dumneavoastră scrieţi, găsiţi colaboratori, decideţi…

— Uşor de spus, spuse maestrul moale, abia auzit.

*

Norocul, intuiţia, inspiraţia… N-a fost totuşi o mişcare prea inspirată aceea de a-i face maestrului din capul locului un salariu net de cinci mii de lei. Asta a fost atunci, la mai puţin de o lună de la revoluţie, când fixă preţul revistei la doi lei. Cât o pâine, da, preţurile şi salariile erau încă cele lăsate de Ceauşescu, până le-ar fi făcut vânt inflaţia la vale. Emanuel plusa în felul acesta: salariul enorm al redactorului-şef se dorea o garanţie a seriozităţii directorului şi patronului, o recunoaştere a valorii celui investit în funcţie şi totodată un stimulent… În definitiv, era un sacrificiu şi deopotrivă o fudulie. Risca, făcând pe generosul. O generozitate neacoperită de posibilităţi, după ce riscase îndatorându-se, lăsându-se la mâna norocului, intuiţiei, inspiraţiei. Nu ştia încă dacă a pus mâna pe lozul câştigător, sau dimpotrivă. La o adică, era pregătit pentru tot ce poate fi mai rău. Cinci mii, nu contează, unde merge mia, merge şi suta. Să fie de sufletul maestrului. Să zică bogdaproste. Acesta nu schiţă, însă, niciun gest de recunoştinţă. Nici măcar să-i zică mersi. Oare e până într-atât de nesimţit?

Bineînţeles că se pripise, dar n-ar mai fi avut cum să dea înapoi. Oare într-adevăr se pripise? Căci uite, nu trecu mult şi reveni la gânduri mai bune, înduplecându-se să recunoască faţă de sine, că n-ar trebui să-i pară rău de bani şi realizând totodată uşor deconcentrat, că nu banii îl stimulau şi-l ţineau în stare de funcţionare pe maestrul Vergilius, care-şi intrase instantaneu în rol, identificându-se cu acest rol până într-atât, că nu mai avea răgaz să fie atent la sacrificii, generozităţi, recunoaşteri şi stimulente. El a fost primul salariat al *Glasului Revoluţiei* şi vreme de două luni singurul. Acasă la el şi-n tipografie şi umblând prin oraş după informaţii, a scris aproape singur primele şapte numere ale revistei. Muncea ca un cal de povară, nu mai dormea probabil deloc, încât Emanuel se uita la el cu o uşoară strângere de inimă, în care se insinua o doză de pragmatism cinic – numai de n-ar crăpa până să pună căruţa pe roate. Îi păsa la o adică de sănătatea omului şi se cuvenea să se arate grijuliu: S-o luăm mai uşurel, maestre, n-are niciun rost să ne omorâm în halul acesta. Doar nu-i sfârşitul lumii. E sfârşitul unei epoci, ducă-se… Să mai lăsăm şi pe mâine, e şi mâine o zi, doar n-au intrat zilele-n sac.

Drăguţ din partea directorului-patron, măcar că nu era luat în seamă. Omul trăgea de el în disperare. Un om de aproape şaizeci de ani totuşi, dacă acela s-ar mai fi putut numi om. Un vreasc, o sfrijitură, o uscătură de cel mult cincizeci de kile cu tot cu ambalaj, cum trebuie că fusese Emanuel când scăpase de la Colibaşi. Îşi revenise repede însă, se întremase şi-şi recăpătase cheful. Chef avea şi maestrul, nu e vorbă şi uite că rezista. Fierul dracului. Se hrănea mai ales cu biscuiţi şi turna în el non-stop ulcele de cafea, sudând ţigările una de la alta. Pe măsură ce se sfrijea şi se cocârja, parcă ar fi prins puteri noi. Ca şi cum şi-ar fi tras vlaga din drogul propriului venin, care-l energiza şi-l năruia totodată.

Veninul, da, nicidecum banii sau dorinţa de glorie, de slavă deşartă, în afară că avea o sumedenie

de lucruri de spus. Normal, după ce tăcuse aproape trei ani închis în casă, se strânseseră multe în el. Se petreceau totodată multe evenimente care se cereau bifate sau comentate în vastele şi incisivele lui editoriale, doldora de trimiteri solid argumentate la restauraţia comunistă pe faţă, săvârşită, iată, sub ochii poporului, după o revoluţie numită şi dorită anticomunistă, singura revoluţie sângeroasă de acest fel din estul Europei.

Restauraţia aşadar, asupra căreia revenea cu obstinaţie în pamflete acide şi comentarii despre cele circa cincizeci de partide angajate în cursa electorală, în marea lor majoritate variante diversioniste ale Frontului Salvării, aflate sub oblăduirea acestuia, înlesnindu-i şi bătătorindu-i calea spre a deveni partidul unic al democraţiei originale iliesciene. FSN=PCR, da, cum scria de altfel pe toate gardurile şi zidurile întru veşnica pomenire a criminalilor şi spoliatorilor neamului românesc. Maestrul acorda maximum de atenţie demascării capilor Frontului Salvării Naţionale (Salvarea securiştilor, activiştilor şi nomenclaturiştilor), cu biografiile şi carierele lor în sistem aduse la zi, puricându-le, luându-le la bani mărunţi, mai cu seamă după ce aceştia le-au băgat pumnu-n gură partidelor istorice, bătrânilor liberali şi ţărănişti care şi-au mâncat tinereţile în temniţele comuniste şi uite-i acum pe torţionarii lor şi pe urmaşii acestora, feseniştii neocomunişti, instalându-se în fruntea bucatelor ca să organizeze alegerile. Primele alegeri aşa-zis libere, stimaţi cititori, după patruzeci şi cinci de ani de comunism, oferite poporului român precum o ofrandă a democraţiei originale a lui Iliescu, copilul de suflet al familiei Ceauşescu, şcolit la Moscova, unde a supt marxism-leninismul de la mama lui; călit în focul luptei de clasă, în calitate de acuzator în procesele de demascare a burghezo-moşierimii din anii ’50, prin care a fost decimată toată floarea neamului românesc şi elita intelectuală, la Canal, Gherla, Aiud, Piteşti şi alte zeci de temniţe în care s-a săvârşit pogromul comunist al neamului. La ce ne-am mai putea

aştepta, stimaţi cititori? Ni se vor oferi nişte alegeri organizate de aceiaşi domni-tovarăşi care şi-au bătut joc de ţară şi popor până acum, aceleaşi neamuri proaste şi neamuri de slugi nemernice, din stirpea blestemată a celor care în urmă cu patruzeci şi cinci de ani au venit la putere prin fraudă, furt, rapt şi crimă.

Asta i se pregăteşte României şi poporului ei, stimaţi cititori, cu contribuţia nemijlocită, decisivă, a Televiziunii Române aşa-zis liberă, vândută FSN-ului şi domnului tovarăş Iliescu-Ilici, tot aşa cum până de curând a fost în solda lui Ceauşescu-PCR, iar acum se pretează la manipularea grosolană a electoratului, mistificând desfăşurarea aşa-zisei revoluţii anticomuniste, livrând pe post fabulaţia teroriştilor, teroriştii-securişti care au făcut victime în rândul populaţiei civile, 1500 de eroi martiri, pentru a se legitima şi a se înscăuna ca salvatori ai poporului, ocultând lovitura de stat şi instigarea populaţiei participante la mitingul din 21 decembrie 1989, când câinii de pază ai regimului Ceauşescu şi-au trădat stăpânul ca să-i ia locul, pentru a putea jefui ţara în voie.

Asta în vreme ce paginile de cultură ale *Glasului Revoluţiei* erau dominate de polemici şi pamflete vizând evoluţia biografiilor poeţilor de curte care au slăvit familia Ceauşescu, scriitorilor de omagii prezidenţiale şi literaţilor politruci, scriitorilor-informatori aflaţi în solda Securităţii, turnătorilor răsplătiţi cu privilegii (meritate, spun ei acum, în conformitate cu valoarea operelor) funcţii de conducere, posturi în diplomaţie, turism cultural etc. Toată şleahta de lingăi, pupincurişti notorii, siniştri mâncători de rahat de anduranţă, care, leşinaţi după bani şi slavă deşartă, şi-au vândut sufletul şi harul pe care le-or fi avut cândva, dându-şi obolul la oprimarea şi îndobitocirea poporului român. Nu numai că ei nu se consideră vinovaţi, dar uite-i scoţând capetele de şerpi veninoşi în presa fesenistă, după mica derută pe care le-a provocat-o căderea lui Ceauşescu când li s-a părut că s-a ales praful de

sistem şi de comunişti şi poporul le va da cu flit, ca unor ploşniţe ce sunt. S-ar părea însă că poporul încă-i îngăduie şi oricum n-are încotro, deoarece ei continuă să fie oamenii puterii, în contul căreia vor mânca acelaşi rahat ca pe vremea lui Ceauşescu, asta fiindu-le menirea şi îndeletnicirea, aşa încât suntem sortiţi să-i vedem renăscând din cenuşa toxică a tupeului şi nesimţirii lor crase, pentru a fi ce au fost şi mai mult decât atât. Se va vedea şi deja se vede, stimaţi cititori, că pentru ei s-a făcut de fapt ceea ce numim revoluţie anticomunistă a poporului român. Ei, elita intelectuală împreună cu noua clasă politică, tronează încă de-acum în vârful grămezii de cadavre lăsate-n urmă de patruzeci şi cinci de ani de comunism şi vor încăleca poporul român, punându-i zăbala, jefuind ţara, veţi vedea, într-o manieră fără precedent, dacă poporul nu va fi în stare să se trezească nici în ceasul al doisprezecelea, pentru a şi-i scutura din spinare pe aceşti nemernici…

Sumbre în ultimul hal profeţiile maestrului Vergilius, care oricum pe Emanuel îl lăsau rece. S-ar fi zis totuşi că era în interesul lui să-l lase să se desfăşoare. Deocamdată cel puţin, se vădea cel mai productiv mod de colaborare. Ca şi altădată, n-avea decât să-i gâdile coarda sensibilă a orgoliului, maestre, ştiţi doar că întotdeauna v-am admirat vizionarismul, clarviziunea, talentul de a pune în pagină, bla-bla-bla şi că asta-i de fapt misiunea şi menirea noastră, să trezim poporul de osândiţi şi oropsiţi, să-l luminăm, să-i dăm o şansă de propăşire… Glasu-i vibra înlăcrimat. Se monta, se autosugestiona, se dedubla într-o variantă optimizată a căpitanului Ardelean, care de bună seamă că şi el, Emanuel era sigur, îşi făcuse loc într-o breşă de supravieţuire sau parvenire a sistemului. Emanuel ajungea aproape să creadă în izbânda pe care ei o puneau la cale prin *Glasul Revoluţiei*. Culmea este că tocmai maestrului îi era imposibil să creadă într-o astfel de izbândă. Veninul care-l ţinea în stare de funcţionare era cutreierat de îndoieli, păi cu aşa şacali şi cu aşa hiene, cu aşa canalii, care adulmecă

prăzi grase, cum neam de neamul lor n-a tras nădejde şi n-a îndrăznit să viseze, faţă de care privilegiile de pe vremea lui Ceauşescu erau praf şi pulbere… Să nu ne facem iluzii! Bine n-are să fie! Era ca şi cum ar fi scris şi vorbit din viitor. Un viitor devastat de grozăvii mari, negru ca păcura. Şacalii şi hienele cică, veţi vedea, vânatul şi prada lor e România. O vor hăcui, o vor tranşa, o vor împărţi, veţi vedea cu ochii voştri, veţi vedea, veţi vedea, veţi vedea. Ceauşescu a fost un mic copil pe lângă ăştia. Veţi ajunge să-l regretaţi pe Ceauşescu.

Chiar aşa să fi fost, în ce-l privea, Emanuel refuza pur şi simplu să creadă că revoluţia a fost făcută pentru alţii, şacali, hiene, canalii, nomenclaturişti, activişti, securişti, neamurile şi prietenii lor, iar lui nu i-ar rămâne decât să adune de pe jos te miri ce firimituri, din care să-şi ducă zilele, eventual ca un obscur directoraş de gazetă. Asta în niciun caz. Cu totul altceva întrevăzuse prin pâcla viselor lui de mărire, care deja începuse să se limpezească. Revistă uite că merge mult mai bine decât a îndrăznit vreodată să spere. Încă din primele numere, tiraje care bat spre un milion de exemplare. Scenariile şi profeţiile prăpăstioase ale maestrului, ecouri ale convingerilor unei minorităţi-majorităţi (par mulţi la mitinguri pe bulevarde şi-n pieţe scandând ca la revoluţie, de astă dată împotriva lui Iliescu-FSN, dar se pare că-s puţini) sunt bine primite. Ceauşescu a dispărut din peisaj, dar Piaţa Universităţii s-a umplut iarăşi de protestatari, scutieri şi jandarmi, confruntându-se cu noi priorităţi: Iliescu judecat pentru sângele vărsat, Jos Iliescu, Jos FSN, Jos Comuniştii şi aşa mai departe.

Revoluţia continua, era clamată schimbarea, adevărata schimbare a unei adevărate revoluţii anticomuniste, invocate cu patos şi de *Glasul Revoluţiei*. O oportunitate de care Emanuel profita din plin; pe spinarea patosului acela dădea lovitura, realizând un profit aflat mult peste cele mai optimiste previziuni, care nu se potriveau cu previziunile sumbre ale maestrului.

*

Amâna să-şi angajeze un contabil, neputându-şi refuza bucuria de a-şi face singur socotelile, gospodărindu-şi afacerea cu scrupulozitatea şi meticulozitatea unui cămătar. Un galop de sănătate la o adică, pentru profesorul de matematică care fusese cândva – tirajul, costul hârtiei, tipografiei, salariile, impozitul şi alte mărunţişuri, fiindu-i din ce în ce mai limpede că, indiferent cum se vor răsuci vremurile, indiferent cine va ieşi la vot, feseniştii, neocomuniştii criptocomuniştii, țărăniștii, liberalii, americanii sau ruşii sau chinezii, indiferent de scenariile şi conspiraţiile planetare, viaţa lui se va schimba în bine şi-n foarte bine. Intra într-un nou ciclu, o nouă etapă; cifrele, sumele, banii, i-o spuneau limpede. O aliniere a astrelor ce-l va propulsa pe culmi, punând capac chinurilor şi bâjbâielilor, iluziilor rumegate în Pepinieră, cu căpitanul Ardelean în coastă, nădejdilor deşarte puse în mezalianţa cu miss Piggy şi familia ei, ghinionului şi tragerii bărcii pe uscat ca profesor, totul culminând cu puşcăria. Gata – potopul de răni şi frustrări se vindecă acum de la sine, diluându-se şi dispărând precum o spârcâială de sânge şi căcat în apele aducerii aminte, împrospătate de izvorul curat şi revigorant al uitării şi al vremurilor în schimbare.

Se scutura din răsputeri de amintirea răului, scuturându-se totodată în sinea lui de încrâncenarea maestrului – o boală rea, da, chiar dacă din boala asta îşi trăgea deocamdată câştigul. *Glasul Revoluţiei* însă, orientarea politică a revistei, n-ar fi avut cum să fie pentru Emanuel un scop în sine. S-o ţii de-a surda cu anticomunismul ăsta vindicativ, neverosimil, care face vid de jur împrejur ca să te lase singur, nebun de balamuc războindu-te cu morile de vânt, nu poate fi decât o soluţie de moment. Emanuel înclina spre consensul clamat de tabăra fesenistă, socotind că-n definitiv cam toţi am crescut şi ne-am făcut mari mâncând din rahatul comunismului, măcar că dă bine să ne dezicem, arătându-i cu degetul pe cei care au mâncat mai mult decât alţii. Fiecare după posibilităţi

la o adică, unii au gustat în doze homeopatice, cât să se imunizeze, cu linguriţa, iar alţii cu lingura sau polonicul, cu castronul sau ceaunul, cum le-a venit la-ndemână, sau neavând încotro, asta fiind de fapt singura cale.

O unică-singură cale, da, Emanuel ştie că nici el nu a avut de ales, alegând colaborarea cu căpitanul Ardelean. I-ar fi fost mult mai rău dacă ar fi refuzat, măcar că la un moment dat a ales să se rupă, să se dezică, dar soarta l-a răsucit şi l-a întors pe aceea unică-singură cale, care se pare că acum s-a spart şi s-a risipit în mai multe direcţii. Acum are de ales, are la-ndemână mai multe posibilităţi, unelte sau arme, printre care şi revista, da, în primul rând revista, care se cuvine totuşi manevrată cu precauţie. Maestrul, deh, la el se gândea impunându-şi precauţie. Ar fi trebuit ca omul să-şi mai tragă sufletul, după asaltul acela în forţă. Munca de ocnaş (Emanuel ştia, răbdase şi îndurase ocna, fiindcă strigase împotriva lui Ceauşescu, când nimeni n-avea curajul – era deja convins şi pătruns, ireversibil marcat de acest episod al existenţei sale) munca de om-orchestră (redactor, corector, dactilograf, machetator, secretar de redacţie, contabil…) îi distruseseră desigur nişte neuroni şi-i tociseră din abilităţi, maestre, e de înţeles că mai daţi cu oiştea-n gard exagerând cu injuriile. De fier să fii şi tot te-ai fărâma în ritmul acesta infernal. V-o spun la modul cel mai sincer: n-aş vrea să vă am pe conştiinţă, în afară că mulţi de-abia aşteaptă să apună că m-am lăcomit să vă exploatez, până am scos sufletul din dumneavoastră, punându-vă să vă dedicaţi acestui proiect generos şi grandios, pentru care vă sunt profund îndatorat şi, tocmai de aceea, nu mi-aş ierta-o în veci, dacă s-ar întâmpla o nenorocire şi iarăşi şi iarăşi în ritmul acelei retorici împuţite, care de astă dată îl cam lăsa fără glas pe maestrul Vergilius. Nu-l silea totuşi să se pensioneze, sau să-şi ia un concediu mai lung, că fără el i-ar fi fost mult mai greu, ci doar recurgea la o soluţie rezonabilă: îi va aduce ajutoare.

Atunci a fost când a dat anunţuri pentru angajări de redactori, închiriind totodată un sediu pentru revistă. Se cuveneau nişte investiţii; destul abuzase de locuinţa maestrului. *Glasul Revoluţiei* se mută în casă nouă, la parterul unei clădiri vechi din împrejurimile Podului Izvor, centrală şi aşezată cumva strategic, aproape de teatrul de luptă al evenimentelor din Piaţa Universităţii, din decembrie ’89 şi de-acum, din primăvara-vara lui ’90, aproape de asemenea de Piaţa Kogălniceanu unde se consumase eşecul căsniciei sale şi totodată aproape de lumea bună a presei din zona Sărindar şi a Palatului Universul de pe Brezoianu.

Fusese acolo un atelier de croitorie şi o casă de modă, cu vreo cincisprezece metri de vitrină de-a lungul trotuarului, în care erau expuse colecţiile vestimentare. Prin fereastra-vitrină se vedea acum din redacţie străduţa care lega Bulevardul 6 Martie de cheiul Dâmboviţei, animată de zarva multicoloră a lumii amestecate cu traficul de maşini, în timp ce din stradă se vedea ca într-un acvariu foiala personalului redacţiei printre birourile noi de pal melaminat, şi mocheta nouă prăzulie şi zugrăveala proaspătă, totul renovat, vopsit în culori vii, strălucind de curăţenie. Cum intrai în holul-secretariat, imediat pe dreapta, uşa capitonată cu piele ciocolatie bătută-n bumbi de alamă, cu plăcuţa de inox inscripţionată cu litere aurite, care să ia ochii şi să impună: *Emanuel Victor Calomfirescu – Director general al publicaţiei private independente Glasul Revoluţiei*. Găsi că-i de bonton şi de bun augur să-şi pună numele pe uşă alături de numele afacerii sale, dar după o lună se răzgândi. Îşi luă seama că s-ar putea să fie cam de prost gust firma de pe uşă, un soi de emblemă a megalomanei de mitocan. Puse alta, cum văzuse la alte firme şi publicaţii. *Director* – atât, iar firma *Glasul Revoluţiei – revistă independentă*, afară-n stradă. Atât trebuie să se vadă. Restul se va dezvolta în intimitatea ocultă a afacerii.

Nu-l deranja să-şi amenajeze biroul într-o cameră care fusese probabil un depozit, cu ferestre

dând într-un scuar întunecos, din ziduri înalte de cărămidă netencuită, aflate la câţiva metri depărtare. Presimţea că-i oricum o locaţie provizorie, o haltă a unei ascensiuni lungi, aflată la primii paşi. Într-adevăr, n-avea să stea acolo nici trei luni. Deocamdată îi pria lumina celor două neoane puternice care înlocuia lumina zilei, el fiind de felul lui un noctambul cu harul veghei răbdătoare, iar poziţia cumva camuflată, de subterană sau buncăr, îi insufla sentimentul de securitate propice urzirii unui nou destin şi unei noi imagini. Imaginea celui care era pe cale să devină. Suntem ceea ce suntem, dar şi ceea ce ne învrednicim să devenim. Vom fi ce am fost şi mai mult decât atât – vorba lui Petru Rareş, preluată pe frontispiciul unei reviste concurente cu *Glasul Revoluţiei*, care şi ea bălăcăreşte personalităţi politice şi culturale ale momentului, păstrând însă dreapta măsură a obedienţei faţă de fruntaşii democraţiei originale feseniste a lui Iliescu, care se pare c-o sponsorizează: un model şi un exemplu de urmat pentru Emanuel…

Vizuina aceea curată şi bine luminată îi răscolea nişte amintiri, străduindu-se parcă să refacă atmosfera garsonierei din Militari, în care stătuse cu chirie şapte ani. Îşi oferise acolo un răgaz şi un refugiu, pentru a duce o jumătate de viaţă de pustnic, în afara orelor slujbei de profesor, dedicându-se visului său de glorie literară, de care s-a dezis cu mult înainte de a intra în acest nou ciclu şi nouă etapă a destinului său. Şi totuşi, îndeletnicirea lui de acum, s-ar zice că se înrudeşte cu visul acela, deşi acum visează un alt soi de glorie. Începuse să cumpere iarăşi cărţi, acasă, în apartamentul pe care-l închiriase lângă Sala Palatului imediat ce scosese primele numere ale revistei şi pe care avea să-l cumpere peste mai puţin de un an. O parte din cărţile acelea şi le adusese şi la birou, aranjate ordonat, la vedere, pe rafturile de pe un perete întreg. Cărţile lui de căpătâi, care-i vegheaseră visul de glorie literară şi dormise cu ele-n pat, ca şi cu nişte iubite, în garsoniera din Militari. Agoniseala unei adolescenţe

şi tinereţi înfierbântate până-n pragul leşinului de pasiuni deşarte precum Tolstoi, Balzac, Dostoievski, Flaubert, Faulkner, Cehov, Puşkin, Poe, Rilke, Eminescu, Mazilescu, Nichita Stănescu şi, cam tot pe-acolo, puse la vedere, la înălţimea de un metru şi jumătate a lui şi a maestrului Vergilius, cărţile poetului naţional Virgil Irimiciuc, oferite cândva cu dedicaţii şi autografe. Luiza le pusese în cei doi saci cu haine încredinţaţi lui Carol şi Ferdinand, poate pentru a fi sigură că fostul soţ n-o s-o mai caute ca să recupereze operele maestrului. Avându-le acum sub ochi, se simţea îndemnat să întrebe: Oare chiar îl divinizase? Asta făcând desigur abstracţie de faptul că pe el îl infiltrase acolo căpitanul Ardelean securistul, câinele de pază al Partidului, care la rându-i se înconjura de nişte câini de pază. Alo-alo, dom' căpitan, ce ne facem cu oamenii ăştia care înjură Partidul pe banii Partidului? Oare căpitanul ştia că se va alege praful de Partid? Oare el, Emanuel, dincolo de misiunea lui de câine de pază al câinelui de pază, care într-un final a sărit la gâtul stăpânului, chiar ajunsese să-l divinizeze pe maestru?…

Întrebări fără rost. Nimic nu mai e cum a fost. Nici măcar biblioteca asta de capodopere, care nu mai contează decât ca un decor şi o carte de vizită; să ia aminte cei care trec pe aici, pentru a povesti eventual şi altora, cam tot aşa cum preconizase la nunta lui de la restaurantul Mărul de Aur, iar printre cărţi, împrăştiate într-o dezordine studiată, ultimele numere din *L'Express*, *Le Monde*, *Corriere della Sera*, *New York Times*…

Literat, om de cultură, om de presă şi proprietar de gazetă, una dintre cele mai prestigioase, mai incisive şi mai citite publicaţii născute din focul Revoluţiei.

*

Când se apucă să dea anunţuri pentru angajări, îşi cam făcu iluzii bazându-se pe concursul pe care i

l-ar fi dat primul său angajat, direct interesat la o adică să-i instruiască şi să-i bage-n pâine pe viitorii redactori. Maestrul ar fi fost cel dintâi beneficiar al acelei munci suplimentare, uşurându-se astfel de corvoada care-l mânca de viu, pentru a se instala confortabil în postul de redactor-şef, odată cu mutarea *Glasului Revoluţiei* în casă nouă… Ce să te faci, însă, că lui nu-i pria de nicio culoare casa aia nouă. Confortul şi buna lui dispoziţie, destul de greu de dobândit altminteri, nu erau acolo, în afară că părea să i se fi epuizat resursele de răbdare şi tact pedagogic, pe care le-o fi avut vreodată şi care i-ar fi folosit în munca aia suplimentară.

Emanuel în schimb, încă ar mai fi avut răbdare să-l lase-n apele lui. Vechiul maestru şi tovarăş de nădejde, deh, apărea prin redacţie o dată sau, rareori, de două ori pe săptămână, pentru cel mult două ceasuri, ca să se-nvârtă chiaun printre birouri, gesticulând cu bastonul-bâtă şi debitându-şi crizele de furie sincopate, pe marginea situaţiei politice la zi: Piaţa Universităţii… Zona Liberă de Comunism… Revoluţia furată de nişte derbedei, fondatorii bolşevismului românesc, Iliescu, Brucan, Bârlădeanu… Alegerile manipulate şi furate… Alaltăieri, pe 20 mai, în Duminica Orbului, peste optzeci la sută din electorat a votat pentru Frontul Salvării securiştilor şi nomenclaturiştilor… E rău, va fi rău, va fi vai şi-amar…

Nu mai era în stare să vadă nimic, dincolo de răul acela. Nu avea ce să-i înveţe pe aspiranţii la mult râvnitul statut de ziarist liber. Tocmai el, care se mândrea cândva c-ar fi modelat cu mâna lui câteva zeci de poeţi, prozatori şi eseişti, care de altfel n-ar vrea să se încurce să-i aducă la redacţie, mă rog, dar ce mare greutate, maestre, să le puneţi ăstora pixul în mână? Să le arătaţi, să-i îndrumaţi, să le spuneţi ce este ziaristica şi cu ce se mănâncă ea. Şi iarăşi: Ce putem face, maestre? Ăştia-s oamenii pe care-i avem la dispoziţie. Dacă nu cumva aţi prefera să apelăm la serviciile monştrilor sacri din presa comunistă. Să le punem cauza noastră în braţe, iar ei, ca nişte

meseriaşi mercenari oneşti combatanţi pe toate fronturile, să nu credeţi că nu s-ar descurca. Cum au mâncat căcat pentru comunişti, ca nişte vajnici ideologi ai democraţiei vor mânca şi pentru anticomunişti. Emanuel lua în calcul şi varianta asta. Va veni desigur momentul când va pica pe ea, măcar că pentru maestru era de neconceput. Cică ori eu, ori ei! Atunci?… Un căcat şi un peşte, maestre, e o vorbă la noi în Caracal, o vorbă înțeleaptă… cu oamenii ăştia, luaţi ca şi de pe stradă. N-avem încotro, maestre, trebuie…

N-ar fi încropit ei doi, în redacţie, o facultate sau şcoală de presă, într-o vreme când n-apăruse încă aşa ceva în locul defunctei şi îndelung afurisitei Academii Ştefan Gheorghiu, dar apatia şi dezinteresul maestrului Vergilius, posedat până peste cap de profeţiile-i morbide, prea subminat de ele ca să mai aibă un strop de energie pentru instruirea noilor veniţi în ograda *Glasului Revoluţiei*, nu era pe cale să-l descurajeze pe Emanuel să achiziţioneze personal, en gros sau la bucată, cum se nimerea, populându-şi domeniul, tot aşa cum procedase cu mobilierul, reportofoanele, aparatele foto, sau maşinile de scris, pe care cât de curând avea să le înlocuiască cu primele computere intrate în ţară, înlocuite mai apoi cu altele şi altele, din ce în ce mai performante. Tot ce apare nou pe piaţă, totul se pretează a fi înlocuit, primenit, încercat, rodat. Aparatura, mobilierul, locaţiile, instalaţiile, dar mai ales oamenii, fiindcă ei se uzează cel mai repede.

Adevărul e că nu şi-a pus nicio secundă problema că s-ar putea să nu se descurce cu oamenii veniţi în urma anunţurilor, care n-aveau niciun dram de experienţă în domeniu. Parcă tot la maestru auzise – rămânea încă vechiul său maestru şi tovarăş de nădejde, în pofida unor diferende mocnite – că toate se învaţă şi se fură, cu sau fără voie, de plăcere sau din obligaţie, cu sau fără intenţie. Toate se prind din zbor, fiindcă vorbele, frazele, ideile, poveştile plutesc în aer, zboară, precum frunzele care cad din pom sau fulgii de zăpadă. Plutesc sau zboară, deh,

mulţi dintre solicitanţi n-aveau nici măcar studii medii. În anunţuri omisese să pomenească de studii. Oare ce fusese în capul lui? Urmărise desigur să atragă cât mai mulţi oameni, de tot felul, dotaţi cu un minim de abilităţi, care de regulă nu se deprind în şcoli. Oamenii se vădeau atraşi de această meserie inedită, la care până de curând n-ar fi avut acces. Lumea în schimbare le oferea o şansă, chiar dacă arătau cam dezorientaţi, destui dintre ei părând chiar nedeprinşi cu un loc de muncă stabil, veniţi doar să dea cu nasul, să vadă cam despre ce este vorba, adesea lăsându-se păgubaşi chiar înainte să ducă la bun sfârşit perioada de probă de o lună.

Emanuel se întrebuinţă în ultimul hal testând nu mai puţin de treizeci şi patru de inşi. Un consum nervos şi o trudă dezminţitoare, care adună în el obidă. Cât de curând se va putea baza pe un personal, care-i va permite să renunţe la serviciile vechiului său maestru şi tovarăş de nădejde şi uite că efortul său n-a fost zadarnic: printre cei cinci reţinuţi, din cei treizeci şi patru, puse mâna pe unul care se dovedi o excepţie fericită şi printre angajaţii de după el, fiind de departe cel mai dotat şi extrem de perspicace, în măsură să preia printre alte munci şi pe cea de testare a noilor angajaţi.

Codruţ Davidescu, un tânăr absolvent de Filologie, era cel pe care Emanuel îl aşteptase încă din momentul când i-a venit ideea de a recurge la soluţia anunţurilor pentru angajări. O apariţie izbăvitoare aşadar, stranie întru câtva: înalt de un metru nouăzeci (nu contează înălţimea, maestre, ci contează isteţimea, dar piticii de noi ar trebui să ne pricepem să le punem hamul, să-i înhămăm la treabă pe cei cu potenţial…) şi slab, adus de spate, aproape ghebos, cu o claie de păr încărunţit prematur (avea douăzeci şi opt de ani) înfoiată peste frunte, gata să-i acopere privirea piezişă, lividă, de vrăjitor. Un vrăjitor cu har şi râvnă de eseist şi analist politic, cu vocaţie de poliglot, manevrând cu virtuozitate cinci limbi de circulaţie internaţională şi având în portofoliu alte limbi în curs de perfecţionare, ceea

ce-i inspiră lui Emanuel ideea (iarăşi norocul şi inspiraţia) de a-i da să traducă, pentru a publica în serial în revistă, un *bestseller* în mare vogă în Occident la vremea aceea, care deconspira şi demonstra, cu argumente de netăgăduit, manevrele oculte ale marilor puteri planetare vizând lovitura de palat din România, regizată cu concursul Securităţii de aşa manieră, ca să apară drept revoluţie a poporului român, singura revoluţie sângeroasă din estul fost comunist, datorată unei populaţii paşnice de felul ei, încântată şi manipulată se pare, spre a-şi da obolul de eroi martiri, ucişi pasămite de terorişti străini, arabi mai ales, fideli lui Ceauşescu, speciali crescuţi şi fanatizaţi pentru a ucide în numele dictatorului-tată adoptiv. Acestea sunt premisele carnagiului şi varianta oficială a Revoluţiei poporului român, acreditată de liderii Frontului Salvării Naţionale. *O minciună mare cât secolul*, un titlu care spune totul, al unei cărţi scrise de un francez de origine română, Radu Portocală pe numele lui. O dezvăluire de senzaţie, aşteptată cu sufletul la gură de amatorii de scenarii prin care s-a pus la cale soarta României, confirmând previziunile *Glasului Revoluţiei*, direcţionate cu sârg de maestrul Vergilius.

’Tu-i portocala mă-sii, maestre! Ce mână bună am avut! Graţie *Minciunii*, timp de trei luni tirajul de dublă. *Glasul Revoluţiei* conducea detaşat în topul celor mai vândute publicaţii, excitându-i lui Emanuel imaginaţia. *Minciuna* se cerea asezonată cu alte cadouri ale Occidentului, care încă era cu ochii pe noi, aşa încât îl însărcină pe harnicul şi entuziastul Codruţ cu traducerea de extrase din presa occidentală care comentau evenimente din România, în tonalităţi tot mai critice după primele alegeri libere şi după prima Mineriadă, pe măsură ce devenea tot mai evidentă orientarea noii puteri şi a preşedintelui, care a avut la un moment dat tupeul să se autointituleze despot luminat.

Codruţ selecta şi ajusta totodată articolele primite de la colaboratorii din ţară, dedicate furturilor, ilegalităţilor, abuzurilor de toată mâna la

care se dedau feseniştii din primării, prefecturi, consilii locale, sedii de poliţie, redacţii, şcoli, spitale şi tot aşa. Era deja ţara lor, a aleşilor poporului – o zarvă şi un haos al fărădelegilor împletind biografii de infractori învechiţi în rele, ofiţeri în rezervă, securişti bătrâni, foşti miliţieni, directori de fabrici, activişti politici şi culturali din vremurile bune ale Epocii de aur, granguri de toate calibrele, din toate domeniile, toţi afiliaţi deocamdată Frontului, unei clase politice formându-se în tandem cu oamenii de afaceri, reunindu-se în tagma îmbogăţiţilor revoluţiei – primul val al politicienilor şi milionarilor apăruţi peste noapte, din care aveau să crească valuri din ce în ce mai mari.

*

În unele seri îşi resuscita tonusul de alergător şi mărşăluitor, de-a lungul cheiului Dâmboviţei sau pe aleile Cişmigiului. Un exerciţiu de care simţea nevoia mai acut decât pe vremea când tăia oraşul în două în drum spre slujbele de profesor la Grup sau în alte părţi, dar totodată îşi intra mai anevoie în ritm decât atunci. Chiar atât de tare să-i fi slăbit balamalele, în doi ani şi jumătate, trei, patru, cinci?…

Trece timpul, trece ca un vis, trăgând de el însuşi să-şi dea duhul pe aleile Cişmigiului, grăbind parcă amurgul acelui sfârşit de mai, de după alegeri, încins de protestele mitingiştilor din Piaţa Universităţii. Revoluţia şi războiul continuă. Fiecare cu războiul lui. Să mori ca să învii. Cât l-a mai secat sejurul de la Colibaşi. O moarte din care abia se mai întoarce. Un război greu. Ceva creşte parcă în el, devastându-l parcă pe dinăuntru şi el încercând să scoată din el acel ceva, prin efortul penibil al alergării. Ceva ca o rădăcină, extinzându-i-se încet şi sigur prin sânge şi viscere. Se concentra, vizualiza ramificaţiile rădăcinii, luptându-se cu ele, când îi ieşi în faţă, dintr-o alee laterală, o umbră mătăhăloasă, o iscoadă ivită din ultima geană de lumină, pândindu-l

la hotarul întunericului. Iscoada şi conspiratorul. Căpitanul. Ieri şi alaltăieri s-a gândit intens la el, aşa încât trebuia să-l vadă, să-l întâlnească cumva. Avea o reţinere să-l caute. La statutul şi poziţia lui de acum, e de presupus că s-ar fi coborât căutându-l, măcar că cei din tagma căpitanului Ardelean sunt pe poziţii la fel de bune ca înainte, dacă nu cumva mai bune… Numai bine însă că omul umblă pe aproape, reapare din neant, cu sfaturi de antrenor: Alo-alo dom' profesor, nu-i bine să te forţezi în aşa hal! Te biciui fără niciun folos; ai să cazi şi ai să te scufunzi ca un cal în mlaştină. Ia-o mai uşurel. Iscoada, conspiratorul, ca de obicei în misiune. Un soldat fără viaţă personală, zi şi noapte mărşăluind, arând câmpul de luptă în lung şi-n lat, tatonând liniile inamice.

În pofida jovialităţii de circumstanţă, gravitatea plumburie a căpitanului este diluată de astă dată de o tentă de umilinţă. Sau cel puţin aşa ar vrea Emanuel să creadă, drept pentru care îşi permite să-l persifleze şi nu doar în gând, ca altădată: Căpitane nu fi trist, garda merge înainte… Pardon, colonel, mă rog, a fost avansat pentru eroismul dovedit în revoluţie. Ultima dată, în urmă cu o jumătate de an, Emanuel l-a întâlnit doar la focul revoluţiei. Acum, cu misiuni în teritoriul democraţiei. Care mai de care mai duhnitoare misiunile astea, dar bine acoperite, pentru a nu-şi răspândi duhorile… Acesta-i omul. Cu el ne facem treaba, tot aşa cum şi el şi-o face cu noi. Omul de legătură al organelor şi instituţiilor, cu cetăţenii statului de drept democratic.

Sper că n-ai uitat, dom' profesor, c-ai semnat un angajament? Glumeşte, sau se prosteşte? Sau vrea să-i atragă atenţia că-l are la mână cu mizeria aia? O sugi, căpitane! E momentul să i-o spună prin viu grai, fiindcă şi el, Emanuel, l-ar putea avea la mână, ca securist împuţit, slugă a regimului ceauşist, care s-a dedat la abuzuri, turnătorii, hoţii, crime… Se pare însă că omu-i bine intenţionat, cum a fost de altfel mereu faţă de Emanuel. Adevărul e că omul l-a ajutat de-a lungul timpului, cât i-a stat în putinţă, deşi nu pe

degeaba; Emanuel la rându-i a prestat, s-a achitat, şi-au făcut adică treaba unul cu altul, obţinând satisfacţie reciprocă. O acuplare rodnică, al cărei rod merită ocrotit, lăsat să se dezvolte armonios. S-au regăsit în sfârşit în alte vremuri, să tragem nădejde că mai bune.

Colonelul fost căpitan, mare şi mult ca o piftie tremurândă, adunată în veşnicul lui costum căcăniu-lălâu şi directorul de gazetă fost profesor, piticul aerodinamic, echipat în costumul lui de jogging supraelastic, cu interstiţii roşii-negre-albastre, amintind de un Superman sau Om-păianjen. Emanuel este felicitat pentru prestaţia cu revista, ceea ce-l miră cumva, dar nu e cazul: de-acum este voie, şi dă bine chiar, să înjuri Partidul, pe banii Partidului. Partidul adică Frontul, evident. Care Front îl doare-n cur de înjurături, dar nici acolo. Sau cel puţin aşa s-ar presupune acum, după alegerile câştigate cu o majoritate covârşitoare, dom' profesor, ţara ne iubeşte…

Îi stătea pe limbă să spună că v-aţi căcat pe ea de ţară şi că nu pe banii Frontului înjură el Frontul, ci pe banii lui, câştigaţi cinstit cu sudoarea frunţii, din revistă. Mai bine că nu i-a spus. Ghicindu-i parcă gândul, colonelul căpitan îi explică: Pe banii Frontului, adică Frontului i se datorează libertatea opiniei şi libertatea presei. Mă rog, omul e informat, ştie multe despre afacerea *Glasul Revoluţiei*, inclusiv locul unde se află redacţia. Fosta croitorie-casă de modă, o locaţie improprie în definitiv. Ca vechi colaborator, lui Emanuel i se pot oferi nişte înlesniri. Un spaţiu mai omenesc… Prea bine. Emanuel primeşte cu braţele deschise. E vorba de un etaj întreg, al unui bloc de pe Magheru, peste drum de Spitalul Colţea, trei sute de metri pătraţi, cu o chirie modică, stabilită prin primărie… Va trebui să semneze cumva alt angajament? Nu s-ar da înapoi, dar nu e nevoie. Trebuie doar să se ducă la primărie, să semneze contractul de închiriere, ceea ce şi avea să facă a doua zi, săptămâna următoare mutându-se cu tot calabalâcul redacţiei în noul sediu.

Până una alta conspirau pe bancă-n Cişmigiu, ca generalii rezervişti şi bătrânii activişti ilegalişti traşi pe linie moartă, care preconizau debarcarea lui Ceauşescu şi uite că le-a ieşit. Bătrânii fondatori al bolşevismului românesc, vor democratiza ţara… Ţara – cât de adânc – dramatic suna acest cuvânt în gura colonelului. Deşi de cu totul alt fason decât maestrul Vergilius, şi viziunea lui înclina spre gri. Pesimistă oricum, în pofida avansării în grad. Nu-i a bună, dom' profesor. Rămăsese la aceeaşi apreciere ca-n după-amiaza zilei de 21 decembrie din Piaţa Universităţii, deşi de-atunci se întâmplaseră destule. Multe dintre acestea el, Emanuel, nu le ştie, oricât s-ar crede în miezul evenimentelor, în postura lui de director de gazetă. În ideea de a-i înlesni o viziune corectă asupra situaţiei, colonelul căpitan catadicsi să-i furnizeze o informaţie; o poveste cutremurătoare, printre atâtea poveşti cutremurătoare din acel decembrie funest (pentru colonel nu putea fi altfel) pe care s-o folosească în foaia lui, cum îl tăia capul, fără a deconspira desigur sursa. Oricum, povestea se potrivea cu orientarea *Glasului Revoluţiei*. Colonelul juca aşadar la două capete, cum îi sugera de altfel şi lui Emanuel să facă. Aşa doar jucaseră mereu, însă acum se cuvenea mai fără reţineri.

Era vorba despre Ceauşescu, căruia cică i s-ar fi pregătit o soartă încă şi mai cruntă şi au lipsit doar câteva secunde ca să aibă parte de ea, la care Emanuel se arată extrem de circumspect: mai cruntă decât a avut, nu s-ar fi putut. Asta s-o crezi tu, dom' profesor. Colonelul ştie din surse sigure şi glasul i se deformează de emoţie, gata să dea în plâns: a fost programat ca omul să fie linşat de către popor… Nu te întrista, colonele, poporul n-ar fi făcut aşa ceva în veci. Nu-i decât o fabulaţie, un scenariu printre atâtea altele…

Bate spre cincizeci de ani colonelul fost căpitan. S-a format în epocă şi a mâncat o pâine bună în epocă. O pâine unsă cu căcat, desigur, a fost un om al sistemului, ca atâţia alţii. A crescut sub oblăduirea

tătuţului Ceauşescu şi se vede cu ochiul liber că-l regretă şi-i dispus totodată să pună botul la scenarii d-astea *horror*. Anume cine ar fi programat să-l linşeze poporul? Şerpii pe care i-a încălzit la sân, dom' profesor, de unde se vede că, colonelul n-are sentimente prea bune faţă de noii lui stăpâni, măcar că-i slujeşte cu credinţă. Politicieni vechi, fondatorii bolşevismului românesc, da, ei au aşteptat în gară trenul revoluţiei, fiindcă erau singurii care ştiau mersul trenurilor în România. Nu-i doare nicăieri că presa de opoziţie e plină să dea pe afară de porcăriile lor trecute, prezente şi viitoare. Mai puţin chestia cu linşatul… Ba nu te gândi dom' profesor, că dacă le-ar fi ieşit să-l linşeze poporul, n-ar mai fi fost nevoiţi să scape de el cum au scăpat, să intre în istorie ca nişte trădători asasini. Ar fi aruncat-o-n spinarea poporului… Dacă şi cu parcă. Istoria nu se face cu dacă, colonele. Atunci când ne-am văzut ultima dată-n Piaţa Universităţii şi mi-ai spus să plec, nu te-am ascultat. M-a luat valul şi-am rămas să văd ce-s în stare tovarăşii când îi superi. Tovarăşii te împuşcă. Nu-i de glumă cu tovarăşii. După cum am stabilit noi cândva, oamenii ăştia fac tractoare, strunguri, locomotive, dar la nevoie pot fi împuşcaţi. Cu toate astea nu-i văd linşându-şi conducătorul, tătuţul…

Corect, corect, corect, da' ai răbdare şi ascultă: acesta a fost planul lor, al tovarăşilor vechi. I-ar fi uşurat mult. În afară că i-ar fi scăpat de stăpân, de baciul ortoman, ar fi dat şi iama-n turma de oi: s-ar fi pus de la sine pe tapet gradul de civilizaţie al acestui *stupid people*, cum l-a numit bătrânul bolşevic Brucan, unul din artizanii planului. S-ar fi dovedit astfel că, în cazul României, metodele de guvernare democratice nu-s tocmai potrivite în momentul de faţă şi că vor trebui să treacă douăzeci de ani ca românii să se dea pe brazda democraţiei, după cum a prorocit acelaşi bolşevic bătrân. Ar fi fost o dovadă şi un argument de netăgăduit pentru a ni se stabili locul în Europa şi ar fi înlăturat totodată orice dubii asupra revoltei populare care a avut loc în România şi din care s-au ivit emanaţii Frontului.

Trebuia, era programat pe data de 22 decembrie în jurul orei 12. Lumea se strânsese iarăşi în Piaţa Palatului, sub balcon, ca să-l vadă şi să-l audă pe Ceauşescu, cu nişte explicaţii, eventual, a celor petrecute în ziua precedentă, pornite de la mitingul organizat pentru el tot aici, cu exact douăzeci și patru de ore în urmă… Emanuel fusese acolo. Ajunsese cu oarecare întârziere, chiar în momentul în care elicopterul prezidenţial a decolat de pe terasa Comitetului Central. După ce-şi petrecuse jumătate din noapte printre trupe de infanterişti, pompieri şi securişti civili fugărind, hărţuind şi hăcuind manifestanţi, dându-şi la o adică şi el obolul revoltei care l-a răsturnat pe Ceauşescu, iar restul nopţii ascuns în curtea Bisericii Colțea (preotul n-a vrut să deschidă uşa bisericii ca să-i adăpostească înăuntru pe manifestanţii refugiaţi) a ajuns în sfârşit la Dristor, cu primul metrou de la cinci dimineaţa. Metroul, ca toate întreprinderile şi instituţiile ţării, funcţiona normal; singura disfuncţie în bunul mers al treburilor în capitală, remediată altminteri în noaptea aceea, fusese în Piaţa Universităţii.

Emanuel a dormit până la unsprezece, când a luat drumul înapoi spre centrul oraşului, reîntorcându-se în focul stins şi gata să se reaprindă al revoltei, luându-i de astă dată după el pe verii Carol şi Ferdinand, ca să le arate, eventual să descopere, urmele revoluţiei din noaptea care trecuse. Mare lucru n-ar mai fi fost de văzut. I-au văzut pe cei strânşi în Piaţa Palatului, o cu totul altă falangă a poporului decât protestatarii din Piaţa Universităţii, aceştia formând la rândul lor o falangă diferită de cei aduşi în Piaţa Palatului cu o zi în urmă, până-n prânz, ţărănimea muncitoare programată să-şi exhibe organizat dragostea şi adeziunea faţă de Partid şi Conducător, deturnată de la bunele ei obiceiuri, bruscată, zburătăcită, iar din tot balamucul acela amestecat cu lumea din oraş, s-a format acea falangă a poporului excitată-magnetizată de spiritul revoluţiei, care s-a adunat în Piaţa Universităţii.

Trei falange ale poporului aşadar: ţărănimea muncitoare a mitingului din 21 decembrie, scandalagii din Piaţa Universităţii din seara şi noaptea aceleiaşi zile şi cei pe care Emanuel îi văzuse pe 22 decembrie, la orele 12, strânşi iarăşi în Piaţa Palatului – lume bună, care trece de obicei pe Calea Victoriei, feţe curate şi senine, zâmbitoare, destinse… Emanuel recunoscuse câteva figuri de ziarişti, scriitori, actori, oameni de cultură care conviețuiau amiabil cu regimul. Îl zărise prin mulţime şi pe domnul Necula Davila, fostul socru, dar socoti că mai bine să-l ignore. Toată lumea aia în aşteptare venise ca să audă eventualele explicaţii ale lui Ceauşescu şi nimic mai mult. Nici măcar nu scandau ceva de genul Jos Comunismul, necum să le fi dat mâna să linşeze pe cineva şi cu atât mai puţin pe Ceauşescu…

Tot n-ai priceput, dom' profesor. Colonelul fusese şi el acolo, în mulţimea aia de lume bună, din care oricum făcea parte, el însuşi fiind un om de cultură, funcţionar în minister, măcar că colonel. Oamenii ăia aveau într-adevăr intenţii din cele mai oneste faţă de Ceauşescu. Ei au apucat să-l vadă, dar nu să-l şi audă. Colonelul fusese acolo aşadar, când Ceauşescu a apărut iarăşi pe balconul-terasă, cu o portavoce, să vorbească poporului. Îi tăiaseră sonorizarea, dom' profesor, îţi dai seama? Cu o amărâtă de portavoce, ca un pârlit de fotograf pe plajă, făcându-şi reclamă. Conducătorul şi Comandantul Suprem! Eroul între eroi, dom' profesor, cel mai iubit fiu al poporului! Umilit în ultimul hal! L-au batjocorit, s-au pişat pe douăzeci și cinci de ani de domnie înţeleaptă, luminată… Hai, las-o moartă, colonele, mă faci să-mi schimb impresia. Înţeleg că l-ai iubit, da' şi-a luat-o pe merit. Nici măcar la amărâta aia de portavoce nu l-au lăsat să-şi spună oful! Să se spovedească poporului strâns acolo în Piaţa Palatului, să le spună ce s-a întâmplat, cum au conspirat „agenturili străine" împotriva lui. Câţiva inşi din mulţime au aruncat în el cu pietre şi beţe de steaguri şi l-au huiduit. Se vedea cu ochiul

liber că erau nişte intruşi provocatori, printre cei veniţi în Piaţă cu gânduri paşnice, cu misiunea să-l împiedice să vorbească, conlucrând eventual cu cei cu care au intrat pe terasă, chipurile să-l apere pe Ceauşescu şi l-au tras de la balustrada balconului.

În momentul următor s-au deschis uşile, ca lumea de afară să poată pătrunde în Comitetul Central. Concomitent, un grup de vreo zece inşi aflat deja în clădire a năvălit pe terasă spre cuplul prezidenţial. Să-l facă carne de mici, după cum s-au exprimat, imediat după ce a decolat elicopterul de pe terasă, către garda de corp a cuplului, învinovăţită că l-a lăsat să fugă: De ce nu i-ai lăsat aici să-i facem carne de mici?! Să-i judece poporul! Oamenii erau pregătiţi, aveau la ei utilajele necesare unei astfel de întreprinderi, după care i-ar fi aruncat probabil de la balcon pe Elena şi Nicolae Ceauşescu, iar ei s-ar fi retras amestecându-se în mulţimea care tocmai intra în Comitetul Central, pierzându-şi astfel urma. Poporul, da, poporul ar fi făcut dreptate. Puţin a lipsit. Elicopterul tocmai se ridica când au apărut măcelarii, care ar fi făcut carne de mici din Ceauşeşti.

Să înţeleg că ai fost în misiune?, iar colonelul că toată lumea era în misiune în zilele acelea. Atâta că nu prea ştiau unii de alţii. Ulterior am aflat toată povestea asta, pe care am şi văzut-o de altfel, de la ofiţerul gardă de corp al cuplului prezidenţial… Emanuel are totuşi o nelămurire: Totuşi, cine a plănuit să fie linşat şi cine a trimis elicopterul să-l ia de acolo? Ţi-am spus doar că nu prea ştiau unii de alţii. Oricum planul linşării aparţinea celor care l-au executat: Voican, Brucan, Iliescu, Roman, crema emanaţilor, iar elicopterul se ştie cine l-a trimis: generalul Stănculescu. Încă nu se realizase mult invocatul consens. Cuplul prezidenţial a fost scos din Comitetul Central şi abandonat pe urmă pe şoseaua spre Târgovişte, poate tot în nădejdea că s-ar găsi cineva pe drum să-i linşeze. Cine? Poporul îi iubea, dom' profesor. Vezi, d-aia am eu nişte îndoieli şi regrete.

Interesant, îşi spuse Emanuel, idiotul ăsta îl regretă pe Ceauşescu şi se îndoieşte să se rupă-n două de cei care i-au luat locul, care la o adică sunt noii lui stăpâni. Ca să vezi ce zace-n pipota colonelului şi n-are nicio reţinere să dea din el.

Dincolo de informaţia asta cu iz de confesiune melodramatică (nu fi trist, căpitane, n-ai motive, deja eşti colonel…). Emanuel se întreba şi ar fi dat să-l întrebe de ce-l căutase de fapt? Îi era limpede că nu se întâlniseră întâmplător. Omul îi urmărise şi-l pândise ca să-i iasă în cale pe drum de seară, ca să-i iasă o pasienţă anume… O întrebare fără rost altminteri. Oricum, ei trebuiau să ţină legătura, acum poate mai strâns decât pe vremea Pepinierei. Acum există alte mize şi interese. Mai mari, mult mai mari…

*

Codruţ gravita în jurul patronului la distanţă optimă, intuindu-i dorinţele, cam tot aşa cum demult, pe vremea Pepinierei, Emanuel se învârtea pe lângă maestrul Vergilius… Relaţia cu Codruţ era totuşi de alt fason. Omul trebuia încurajat, dându-i-se senzaţia că face parte din familie, pentru a fi ţinut la respect. Investirea în funcţia de redactor-şef adjunct, a fost o manevră menită să-i taie avântul, în caz că ar fi râvnit la un plus de salariu peste cel fixat la angajare, care era ceva mai mic de jumătate din al maestrului.

Codrule-codruţule, vremuri grele, după cum chiar *Glasul Revoluţiei* proclama săptămână de săptămână. Oamenii ăia care face locomotive, şi strunguri pentru ţară, vai de steaua lor. Disponibilizări, concedieri, şomaj… Industria României, un morman de fiare vechi, după cum au decretat experţii Frontului. De azi pe mâine, sute şi mii de hectare de fabrici şi combinate intrau în circuitul comerţului cu fier vechi. Tătuţu’ Ceauşescu răsucindu-se-n mormânt: industria, agricultura, sistemele de irigaţii, praful şi pulberea revoluţiei. Până-n alegeri, Frontul tipărise bani în draci, ca să se

bucure şi să se veselească poporul alegător, după care inflaţia a luat-o la vale arătându-şi rânjetul celor care au crezut că va curge lapte şi miere, dacă au scăpat de Ceauşescu.

Emanuel n-a crezut şi nu crede. S-a fript doar atunci, la început, cu salariul maestrului. N-ar avea cum să recidiveze. La vârsta lui, Codruţ are tot timpul înainte pentru a face o frumoasă carieră în presă, îmbogăţindu-se eventual, dacă ar avea noroc şi inspiraţie, dar în niciun caz pe spinarea lui Emanuel, căruia să-i fie altminteri recunoscător că i-a oferit posibilitatea să-şi facă un nume.

În privinţa oamenilor şi a banilor se înţelepţise. Stabilindu-şi nişte principii de la care nu se prea abătea. Aflase îndeajuns pe propria piele că, dacă apuci să dai şi-ţi intri în mână cu datul (nu era cazul lui), eşti dat definitiv. Eşti adică al altora, la mâna lor, în loc să fie alţii la mâna ta. Vremurile alea în schimbare, îţi arată că trebuie să ţii cu dinţii de ce-i al tău şi să sporeşti pe toate căile. Nimeni nu-ţi dă nimic pe ochi frumoşi, dacă nu eşti în stare să-ţi iei singur… O înţelepţire şi o împietrire a inimii ducându-l înainte pe drumul său şi care se trăgeau din lecţiile supravieţuirii deprinse de timpuriu în Gogoşul natal.

Îşi permise totuşi un mic răgaz, în care să uite de acele lecţii ale supravieţuirii, când îl vizită taică-său. La fel de scund ca Emanuel, dar vânos, răsucit ca o împletitură de rădăcini care străpung pământul (pământul care ne rabdă, ne hrăneşte şi ne înveleşte) bătrânul Gogu din Gogoşu se îndura greu să iasă din satul lui. Nu se mai văzuseră de mult timp, dar se pare că nici dor nu le fusese. Între timp căzuse Ceauşescu (grea soartă a avut, taicule, Dumnăzău să-l aibă-n pază pă unde-o fi el acum…). Emanuel divorţase şi-şi risipise cheagul, trecuse şi pe la puşcărie, nu mai contează pentru ce, oricum n-a furat şi n-a omorât pe nimeni… Ei bine, se cuvenea să ştie şi taică-său, care şi el pare că-l regretă pe Ceauşescu (nu fuse un om rău, taicule…), că l-au închis fiindcă

a împrăştiat manifeste împotriva lui Ceauşescu. Ce mai, i-a fost greu şi nu l-a ajutat nimeni.

N-avea decât să se vaite, tot aşa cum îl ştia şi pe taică-său văitându-se la cei care ar căsca gura la el să-i ajute cu bani, un sac de porumb, sau o zi la coasă, fără ca el să întrevadă un profit de pe urma acelui ajutor-împrumut. Şi bătrânul adică înţelepţit-împietrit, uns cu toate alifiile duhnitoare ale vieţii. Emanuel se văita, dar se cuvenea să se şi mândrească, acel puseu de mândrie venind obligat în continuarea împietririi inimii, aşa încât l-a dus pe acasă şi pe la redacţie să-i arate cum se ridicase deasupra greutăţilor şi răzbise, agonisind într-o jumătate de an cât alţii în zece. Lui Gogu din Gogoşu i-a fost limpede că fiu-său e îndeajuns de pricopsit ca să-i poată cere bani să-şi repare casa, casa în care a crescut Emanuel şi surorile lui, casa părintească, care stă să se dărâme pe părinţii lui, taicule, şi i-ar mai trebui un cal, că nu mai are cu ce să muncească şi se scumpiră caii de Doamne fereşte, acum după revoluţie şi la pensia lui de ceapist de o sută de lei, nu-i dădu mâna până acum şi se tot îndatorează la oameni în sat pentru arat şi pentru adus lemne cu căruţa din pădure, de-l uscă definitiv, fiindcă atunci după nunta aia de mare fală el nu îndrăzni să-i ceară, c-a zis că are şi fiu-său greutăţi, până-şi face un cheag şi nici mai apoi nu îndrăznise.

Emanuel a cam strâns din dinţi ca să-i dea cât a cerut. Treizeci dă mii, taicule, şi las să-ţi ajute Dumnezeu să te-nsori iarăşi, să faci nuntă cu şi mai mare fală, ca să intri-n rându' lumii cu familie şi copilaşi. N-ar fi fost astea pentru el nişte priorităţi: Dumnăzău, familie, copilaşi, deşi nu se ştie. Treizeci de mii era, în schimb, o sumă enormă. Îi dădea ca şi cum şi-ar fi rupt din carnea lui, puţină oricum prin datul naşterii, dacă Gogu din Gogoşu l-a conceput cu economie de material, mic la stat, mare la sfat şi dacă dai eşti dat. A ţinut să-i spună totodată că o bună bucată de timp de aici încolo, n-o să mai poată să-i dea, fiindcă îşi va băga toţi banii în nişte afaceri, iar dacă neamurile din Gogoşu, surorile lui chiar, i-ar

cere părerea lui, lui taică-său, dacă poate să-i ajute, să le spună că are nişte probleme care nu-i permit…

De care afaceri, taicule? Nu ştiu încă, îi spuse Emanuel şi-ntr-adevăr, nu ştia deocamdată. Taică-său îl sfătui să-şi bage banii în pământ. Ie cea mai bună afacere, taicule. Cumpără pământ cât de mult şi dă-l în arendă. Dacă ai pământ, ai de toate. Emanuel îi spuse că o să se gândească, o să se intereseze dacă rentează să cumpere pământ. Deocamdată are alte treburi…

Glasul Revoluţiei deocamdată. Renunţase să mai dea anunţuri de o vreme şi totuşi în ultimele două săptămâni trecură pe la Codruţ douăzeci de inşi, care solicitau posturi de redactori. Meseria de ziarist prolifera de când se înmulţiseră publicaţiile. Unii dintre oamenii ăia tatonaseră şi prin alte părţi, iar alţii fuseseră aduşi de unii recent angajaţi. O pâine bună de mâncat pentru toată lumea, dar mai ales pentru unul ca Emanuel. Se întâmpla undeva în fundalul vremurilor în schimbare. Omul, cel mai ieftin capital. Codruţ verifica pe îndelete potenţialul solicitanţilor. aptitudinile, simpatiile politice chiar, înainte de a discuta despre fiecare-n parte cu don Emanuel. De când îl pusese redactor-şef adjunct, îl respecta şi-l alinta cu apelativul acesta, chiar dacă adesea don Emanuel părea că nici nu-l aude, clătinând imperceptibil din cap, ochii fugindu-i pe şpalturi şi pe ultimele numere ale revistei înşirate pe birou, aşa încât filologul-poliglot lua pauze mari aşteptând să fie băgat în seamă de visătorul său stăpân. Don Emanuel, sărmanul, este stresat, încolţit din toate părţile, aglomerat, prins de treburi, conferinţe de presă, recepţii, agape, chermeze… Don Emanuel nu vrea totuşi să mişte nimic în redacţie fără ştirea lui. Codruţ se străduie să-l ţină la curent cu tot ce mişcă.

— … spuneam de cel pe care l-am avut în probă săptămâna trecută, don Emanuel, a adus un reportaj lung cu fraude şi scandaluri la circumscripţiile electorale. Am operat nişte modificări de stil şi concepţie şi vi l-am adus să-l vedeţi, ca să-l băgăm în numărul acesta.

De astă dată, don Emanuel are toată încrederea şi nu mai vrea să vadă, ceea ce gâdilă orgoliul lui Codruţ. Dacă a operat modificările cuvenite nu mai e nevoie, Codrule-Codruţule, şi vezi să bagi cât mai multe materiale despre alegeri; declaraţii, interviuri, reportaje, eseuri, poezii, absolut tot ce-ţi aduc oamenii… Şi-acum, fugi! Lasă-mă că am treabă.

Emanuel îl petrecu cu privirea ieşind pe uşă, spunându-şi iarăşi că omul a picat în redacţie la momentul potrivit. Norocul şi inspiraţia, mă rog, i l-a trimis tocmai când a început să înţeleagă că-i necesar să-şi elibereze mintea de revistă pentru a intra în jocul acela cu mize mari, despre care nu ştia deocamdată mare lucru, decât că nu are de-a face cu revista, nici cu agitaţia şi revendicările mitingurilor şi mişcărilor de stradă, a confruntărilor şi mişcărilor din stradă, a confruntărilor populaţiei cu scutierii şi jandarmii Frontului, descrise în presa de opoziţie în termeni patetici-vindicativi.

Toată vânzoleala aia bubuitoare, isterizată, în numele eroilor martiri pe care nu se ştie cine i-a ucis (21-22-cine-a-tras-în-noi? Iliescu-judecat-pentru-sângele-vărsat!), căpătase o aură mitică, care nu mai însemna nimic pentru Emanuel. Folosindu-şi în fel şi chip puterea, cei puternici deveneau tot mai puternici. Se scuturau de praful şi pulberea revoluţiei, de zgura duhnitoare a poporului de osândiţi şi oropsiţi, de ţărănimea muncitoare zburătăcită din fabrici şi de pe ogoare, de intelectualii al căror avânt opoziţionist cade-n gol. Zădărnicia zădărniciei. Guvernul şi preşedinţia lucrau deja pentru popor, împotriva voinţei poporului, în timp ce poporul se agita degeaba.

*

Medita, calcula, cumpănea, construia şi dezvolta strategii, visa cu ochii deschişi peste tăblia biroului, cu ultimul număr al *Glasului Revoluţiei* în faţă, înconjurat de alte zeci de publicaţii, coli scrise şi coli goale, fotografii, instantanee de la mitinguri,

conferinţe de presă, şedinţe în Parlament… Un pupitru de comandă, amestecat cu amintirea pâcloasă a unei mase de scris-banc meşteşugăresc, pe care ştanţa şi şlefuia metafore rare, imagini eclatante, frânturi de poveşti stranii, mistificări ritmate, fabulaţii calpe, sublimate toate acum într-un decor de o intimitate aseptică, mimând o deschidere spre ospitalitate. În faţa biroului, canapeaua şi cele două fotolii din piele neagră aduse din vechiul sediu, cu o măsuţă cu blat dreptunghiular de cristal între ele, şi biblioteca pe peretele din stânga, iar pe cel din dreapta barul-vitrină, plin de sticle expuse la-ndemâna musafirilor, o gamă de băuturi străine infinit mai variată decât cea procurată cândva de tatăl socru din magazinele speciale.

Aici e de trei ori mai mult spaţiu decât în depozitul fostei croitorii-casă de modă cu ziduri în fereastră. Lumină-i din belşug aici, aproape de cer; ferestrele de la ultimul etaj, al şaptelea, oferă o privelişte nepreţuită, cum nici nu s-ar fi putut mai potrivită pentru directorul *Glasului Revoluţiei*: Piaţa Universităţii, Intercontinentalul, Teatrul Naţional, Biserica Colţea, Spitalul Colţea… Soarta, norocul, inspiraţia l-au adus din nou aici, la locul faptei.

De la fereastra biroului său a văzut panorama ultimelor săptămâni ale manifestaţiei din Piaţa Universităţii. Vacarmul de zi şi noapte cu scandări, cântece, rugăciuni, discursuri din balcon, mulţimea conţinând mai multe falange ale poporului decât cele trei desluşite în primele trei faze ale revoluţiei, plus rudele de sânge ale colonelului fost căpitan Ardelean, plus greviştii foamei din corturi revendicând o televiziune liberă, nemanipulată de Iliescu-FSN, călcând glorios şi fără probleme pe urmele lui Ceauşescu-PCR, cum constatase maestrul Vergilius în discursul rostit din balconul Universităţii. Emanuel cochetase cu ideea de a-şi exersa şi el harul oratoric din balcon, consolidându-şi astfel imaginea de persoană publică aflată în plină ascensiune. A stat în cumpănă însă. Şi ăştia înjurau Partidul, nu pe banii Partidului de astă dată, şi de bună seamă că la alt

nivel decât în Pepinieră sau în *Glasul Revoluţiei*, aşa încât nu-i vedea bine. Când îi telefonă căpitanul-colonel Ardelean să-i mulţumească pentru cum a adus din condei în revistă povestea despre diversiunea linşării lui Ceauşescu, Emanuel găsi cu cale să-i ceară părerea: oare ar da bine să ţină un discurs în Piaţă, din balcon? Colonelul-căpitan a fost de părere că mai bine nu, n-ar fi tocmai oportun să se bage în rahatul ăla din Piață, măcar că discursurile din balcon s-au dovedit ulterior benefice pentru unii, nişte trambuline, în cariere politice mai ales, dar şi-n domeniul afacerilor sau mass-media… Lui Emanuel i se pregăteau, însă, alte filiere de afirmare în politică şi afaceri, poate chiar în timp ce trupele de jandarmi atacau în forţă Piaţa, dând iama prin corturile greviştilor foamei şi prin vajnicii mitingişti care păzeau Zona Liberă de comunism, curăţând acel focar de infecţie întreţinut de golani, huligani, legionari, drogaţi şi vânduţi străinătăţii pe dolari, pentru a destabiliza instituţiile democratice ale statului – Preşedintele Iliescu ştia ce se întâmplă acolo şi a fost foarte la obiect, iar poporul a preluat entuziast, după care Piaţa recucerită şi hărţuiala trupelor de jandarmi cu mitingiştii, luptele de stradă, detaşamentele muncitoreşti feseniste, imeghebe care face ordine, gaze lacrimogene, aruncătorii de pietre şi cocteiluri Molotov, autobuzele Poliţiei incendiate de Poliţie, trâmbe de flăcări, fum, explozii şi împuşcături iarăşi, devastări diversioniste în sediile poliţiei şi SRI-ului, elicoptere survolând peste coloanele de manifestanţi îndreptându-se spre Televiziune, o nouă revoluţie, îndelung invocata noua revoluţie, ca singura soluţie pentru a scăpa de comunişti.

Nici de astă dată n-a fost să fie. *Glasul Revoluţiei* consemnă prin maestrul Vergilius: …prin tertipuri, manipulări, minciuni, diversiuni de tot felul, vechii bolşevici îşi consolidează poziţiile obţinute în urma revoluţiei numite anticomuniste. Votaţi de peste optzeci la sută din populaţie, ei îşi doresc însă o unanimitate aidoma celei cu care ne-a ţinut sub călcâi

Ceauşescu. Aşa se face că, simţindu-se primejduiţi şi ilegitimi, au apelat la trupele minereşti pentru a stârpi minoritatea care-i contestă în Piaţa Universităţii…

Tot de la fereastra biroului văzuse Emanuel invazia minerilor, concomitent parvenindu-i vestea că devastaseră sediul din croitoria-casă de modă din care plecase de două săptămâni şi ceva. Încă un semn că cineva din sferele înalte ale puterii îi protejează, e de presupus că prin căpitanul-colonel. Minerii fuseseră îndrumaţi greşit, ca să rezolve *Glasul Revoluţiei*, tocând cu bocancii câteva rafturi şi birouri din PFL, pe care le-ar fi adus încoace în zilele următoare. Se pusese la adăpost de-acum, ca să-i urmărească ca într-un film de la fereastră, descinzând pe bulevardul Magheru în camioane: ciorchinii negri revărsaţi peste marginile benelor iţeau figuri cenuşii, asudate-congestionate, cu ochi fosforescenţi de dihor, scuturând bâte şi lămpaşe în aplauzele şi uralele unor grupuri de bucureşteni dominate de femei de vârsta a doua, în care puteai recunoaşte nucleul dur al ţărănimii muncitoare, esenţa poporului de oropsiţi îndrumându-şi mai apoi salvatorii veniţi din viscerele pământului, (oamenii ăştia scoate cărbune ca să dea lumină şi energie ţării), răsfirându-se pe trotuare, atacând bănuiţii golani-legionari anti-fesenişti din Piaţă, iscând busculade şi ambuscade spectaculoase, fugărind, hăituind, trântindu-şi victimele de asfalt, tăvălindu-le şi buşindu-le cu bocancii şi bâtele.

Înfiorător, incredibil, pasionant totodată, când te gândeşti că ai fi putut fi una din victime, dacă ai fi fost la locul potrivit la momentul potrivit şi n-a lipsit mult… E foarte posibil ca, după toată repunerea asta în ordine a democraţiei, să fie desfiinţată revista. Medita, calcula, cumpănea, refăcea strategii. Se temea, dar nu foarte tare. Strânsese ceva bani, avea un capital pe care l-ar fi putut investi în altceva. Fie chiar şi-n pământ. Nu-i de ignorat sfatul lui Gogu din Gogoşu, călăuzit se pare de un instinct al supravieţuirii, care nu-i deloc străin de Emanuel. Doar din sămânţa lui a ieşit. Opţiunile politice ale lui taică-său merg la o adică mână-n mână cu acel

instinct: io-l votez pe Iliescu, taicule, că el mi-a dat pământ. Nu moşierii care vine ca să-şi ia miile de hectare ca să ne lase sărmani…

Pământul care ne rabdă, ne hrăneşte şi ne înveleşte. Cele două hectare luate de comunişti la colectivizare. Iliescu i le-a restituit ca şi cum i le-ar fi dat din moşia mă-sii. Omenia şi mărinimia tătuţului Iliescu, care ne-a scăpat de tătuţu' Ceauşescu şi a avut inspiraţia să cheme minerii, ca să cureţe Bucureştiul de golani şi legionari… Lui Emanuel îi părea rău că nu i-a venit ideea să-şi pregătească din timp o cameră de luat vederi, dar era bun şi binoclul acela puternic, militar, cu care urmărea şi degusta pe îndelete coregrafia spectacolului, pendulând-lunecând în susul şi-n josul bulevardului, schimbând perspectivele, scenele, care mai de care mai interesante, până ce într-un târziu se cală pe una de pe trotuarul din faţa Teatrului Naţional.

Extraordinar! Nu şi-ar fi închipuit. Şi totuşi era de aşteptat. Maestrul gesticulând nervos cu bastonul în faţa a patru mineri care-l privesc cu gurile întredeschise, curioşi-zâmbitori, gata parcă să izbucnească în râs la bancurile pe care le aud. S-ar părea, însă, că nu-s bancuri ce îndrugă maestrul acolo. Mai degrabă-i admonestează, scuturându-se ostentativ din toate încheieturile ca o sperietoare de ciori bătută de vânt. Bastonul, bastonul, un miner îi strigă ceva aplecat pe lângă bastonul fluturându-i pe lângă ureche. Pare să-i spună să plece, să-şi vadă de treabă, dacă nu vrea s-o ia pe coajă… De bună credinţă omul, nu şi-ar pune mintea cu zdreanţa asta bătrână, care se pare că tocmai asta vrea, s-o ia pe coajă dacă nu i-a fost de ajuns să vadă minerii de la fereastră, ca Emanuel, şi a coborât în stradă să facă pe justiţiarul.

Îşi reprimă impulsul să coboare, să le spună că omul e nebun, să nu-şi pună mintea cu el. Iar ţi s-a urât cu binele, maestre. Sperietoarea în crize atacă dezlănţuită cu bastonul cei patru corbi slinoşi, lucind ca antracitul în lumina toridă a amiezii. Uite-l dând să-l înţepe în ochi pe unul din ei, folosind bastonul

precum o floretă. Îşi pecetluieşte astfel soarta: este secerat, cade grămadă, iar cel vizat cu bastonul în lumina ochiului, îl izbeşte cu bocancii fără nicio reţinere, şapte-opt şuturi ţintuite cu sete în cap, în coaste, în şale şi-n burtă, până ce ortacii lui catadicsesc să-l oprească. Cei patru părăsesc în grabă locul faptei, lăsându-şi în urmă victima inertă pe trotuar. N-ar fi mare lucru să-l fi omorât, drept pentru care iuţesc pasul, o iau la fugă, până se amestecă cu un grup de ortaci pe care-l ajung din urmă la ieşirea din Pasajul Universităţii, în dreptul Bisericii Colţea, în timp ce peste maestru se apleacă câţiva trecători şi Emanuel îşi spune că, de astă dată chiar ar trebui să coboare, măcar că omul a găsit exact ce a căutat. Cine dracu' l-a pus? Justiţiarul în crize. S-a dus în gura lupului de bunăvoie… N-ai mierlit-o încă, maestre? Uite-l c-au reuşit să-l pună pe picioare şi uite-l mergând, şchiopătând, sprijinit de ambele părţi, culmea, ca-n vremurile bune ale Pepinierei, de o femeie şi un bărbat, şi Emanuel înduplecându-se în sfârşit să se dezlipească de fereastră… Când ajunge jos, cei care-l duc tocmai intră pe poarta spitalului Colţea. E pe mâini bune, îşi spune. N-are rost deocamdată să-l deranjeze.

A doua zi după prânz abia, când păru să se mai calmeze foiala minerilor prin centru, se înduplecă să-l viziteze la spital. Pentru orice eventualitate, dacă i s-ar năzări cuiva să-l recunoască şi să-l dea în primire minerilor ca director al *Glasului Revoluţiei*, îl luă cu el şi pe Codruţ. Să vedem cum se simte maestrul şi să scriem, dacă nu vor desfiinţa revista… Codruţ arăta şi el marcat de chestia asta, a desfiinţării revistei, dar nu ştia nimic de maestru. Don Emanuel îi spusese doar că e-n spital, nu se simte prea bine, iar el nu îndrăzni să insiste, să ceară amănunte despre starea maestrului.

L-au găsit într-un salon cu alţi şapte accidentaţi în confruntări cu minerii, într-o armură de ghips. O mână şi patru coaste rupte, le spuse medicul, maestrul fiind prea şocat pe moment ca să le povestească ceva. De când e aşa, de nu poate să

vorbească? Colegul de pat, cu mâna agăţată de gât şi capul înfăşurat în bandaje, le spuse că până acum n-a avut probleme de genul acesta, ci doar de când i-a văzut pe ei. Poate c-ar fi mai bine să plecăm, îi şopti Emanuel lui Codruţ, în timp ce-şi spunea iarăşi că şi-a căutat-o cu lumânarea şi că poate, în sfârşit, o să-i fie învăţătură de minte cum trebuie să se poarte cu ăştia pe care-i împroaşcă-n revistă… Să ne fie tuturor învăţătură de minte. Tovarăşii nu se joacă, dacă-i superi. Te împuşcă, pun bâta pe tine, îţi trag bocanci în gură… Uite-l că i-a venit glasul:

— Ăştia-s nebuni! Are privirea dusă-interzisă a celui confruntat cu o situaţie incredibilă.

Lui Emanuel îi stă pe limbă să-i spună că nebun e acela căruia îi dă mâna să se ia în beţe cu ei. Se abţine şi bine face. Dacă nu-l disturbi, dacă nu-l zgudui cu constatări de bun simţ, maestrul e apt să piară pe limba şi faptele lui, cum tocmai era să se întâmple.

— Nu-s tocmai sănătoşi, deh, şi rău intenţionaţi. Emanuel surâse moale: Mi-aţi spus dumneavoastră la un moment dat că sunt în stare de orice şi nu v-am crezut. Mai apoi m-am convins…

Cum nu-i prea stă în obişnuinţă, Codruţ se arată din cale-afară de curios. A înţeles că a fost ceva cu minerii, dar vrea să ştie concret ce s-a întâmplat. Emanuel dă din mână sastisit. El nu este curios.

— Nu mai contează cum s-a întâmplat. Bine c-a scăpat cu viaţă. Aţi avut zile, maestre. Unde vă este totuşi bastonul.

Bastonul ăla despre care, într-o vreme, lui Emanuel îi plăcea să creadă că-l foloseşte să-şi penetreze iubitele. Maestrul îi aruncă o privire speriată-bănuitoare. Ai fi zis că ştie că Emanuel ştie cum a decurs confruntarea cu minerii.

— Bastonul! L-aţi pierdut?

— L-am rupt în căpăţâna unuia! trânti cu năduf.

— Cum? În căpăţâna cui? vru să ştie Codruţ.

— În căpăţâna unui miner, explică Emanuel agasat. S-a bătut cu ei şi i-a pus pe fugă.

Simţea nevoia să fie ironic. Asta ca să nu-l scoată din pâine definitiv, să-l dea afară din redacţie ca pe o măsea stricată. Chiar merită. Prea multe libertăţi îşi permite, îşi face de cap ca pe moşia lui, când revista-i de fapt moşia lui Emanuel. El e patronul; dacă a acceptat până acum radicalismul maestrului, a fost doar în ideea menţinerii tirajului la o cotă ridicată. Asta n-ar avea însă cum să dureze… Emanuel tuşi, înecându-se de enervare, de lucruri pe care nu le poate spune deocamdată pe şleau.

— …colaborarea noastră, maestre, mi-am dorit foarte mult să fie de durată, dar vedeţi bine ce sentâmplă… Ba tocmai că nu prea vedeţi, sau nu vreţi să vedeţi, nu ştiu ce să mai zic. Când m-am convins în sfârşit că aveţi dreptate, că ăştia sunt într-adevăr în stare de orice, v-am tot atras atenţia că trebuie să ne adaptăm, s-o lăsăm mai moale, fiindcă-n felul acesta nu se mai poate, şi Codruţ dând din cap, aprobându-şi din răsputeri stăpânul, fie chiar şi împotriva şefului său direct.

— Aşa e, don Emanuel, şi eu i-am spus, dar n-am găsit înţelegere.

Codruţ pârându-l pe maestru, urât, tare urât, dar se pare că-i cel mai potrivit moment pentru punerea în ordine a lucrurilor, cu maestrul bătut de mineri, pus în ghips. Emanuel insistă:

— Aşa nu se mai poate, maestre.

— Aşa cum?

Numai bine că, după ce că-i vai de capul lui, mai face şi pe prostul. O să vadă el, dacă i se pare că n-a văzut destul.

— Cum? Cum am dus-o până acum, ca să ajungem în ghips.

— Eu am ajuns. Nu voi.

— Mă rog, probabil c-ar fi fost necesar să ajungem şi noi. Poate că asta v-aţi fi dorit, maestre, să intrăm toată redacţia în spital bătuţi de mineri.

— Exclus. Nu mi-am dorit aşa ceva. Nu văd rostul acestei fabulaţii. Nu e cazul să te implici în aşa hal, Emanuel dragule, nu ţi-a cerut-o nimeni.

— Asta-i bună, revista-i la un pas să fie desfiinţată, şi-mi cere să nu mă implic.

— Poate nu ştiţi, maestre, ţinu Codruţ să-l informeze pe un ton înmuiat de smerenie perversă, că minerii au fost dincolo, la vechiul sediu şi au călcat totul în picioare. Special pentru noi s-au dus acolo. Vă închipuiţi ce s-ar fi întâmplat dacă ne-ar fi găsit…

— O spuneţi ca şi cum aș fi responsabil, ca şi cum ar fi acţionat la comanda mea, spuse maestrul cu glas vlăguit, abia auzit, mai mult pentru sine.

Se vădea înmuiat, dispus să colaboreze, aşa încât Emanuel punctă:

— Revista va fi desfiinţată dacă nu i se schimbă orientarea.

Maestrul reţinu: n-a zis dacă nu i-o schimbăm, sau dacă nu i-o schimb, deşi e revista lui, afacerea lui, pe care e-n drept s-o conducă cum îl taie capul. Emanuel dragule, ca de obicei ambiguu, alunecos, căcăcios, lăsându-şi loc de-ntors, negociind rezonabil-nervos cu vechiul său maestru, s-o lase mai moale, să le cânte-n strună ăstora care ar fi putut face din el un erou martir. Era cât pe-aici să-ţi mâncăm coliva, maestre,

— Noi vă iubim ca pe un părinte, maestre, vedeţi bine că era să se întâmple o nenorocire. Nu văd de ce ar fi necesar să vă sacrificaţi. Pentru ce? Pentru cine? Vă rog foarte mult, pentru binele dumneavoastră, al nostru…

Chiar părea să înţeleagă. În pofida cerbiciei lui funciare, poate unde era uşor frăgezit de spaimă după confruntarea cu minerii, acolo-n spital arăta dispus s-o lase mai moale. N-a fost însă deloc aşa. După două săptămâni, înveşmântat încă în armura de ghips, reveni în forţă la articolele sale înveninate prin care la o adică se răzbuna pe mineri şi pe cine-i trimisese. Continua pe acelaşi ton radical, la o adică pe spezele lui Emanuel, care întrevedea nişte alianţe profitabile cu cei pe care-i înjura maestrul, amânând totodată să schimbe orientarea. Revista nu numai că nu fusese desfiinţată, dar se vindea tot mai bine. Era meritul maestrului, drept pentru care trebuia lăsat

deocamdată în apele lui, în timp ce patronul încerca să-şi elibereze creierul de apăsarea revistei, pentru a face alte investiţii, continuând să ţină revista în faţă, pe birou, spunându-şi că arată bine, e vie, incisivă, diversificată, agilă, inteligentă, plină de spirit justiţiar, integră.

Contempla titlurile fără să le citească. mângâia literele cu privirea, le iscodea, o zarvă de semne în care-şi citea soarta, întrevedea viitorul, un viitor deşirându-se năvalnic în prezent. Medita, calcula, cumpănea, construia strategii, visa cu ochii deschişi.

*

Codruţ îşi prinsese rău patronul în ziua aceea. I se permitea îndeobşte să intre neanunţat în biroul lui don Emanuel, doar ciocănind la uşă, ca unul din familie, dar de astă dată nu era dorit. Despre ce-i vorba, da, cineva care vrea neapărat să-l vadă. Un tip care pretinde că l-ar cunoaşte, prieten chiar, şi zor nevoie să discute cu domnul Calomfirescu…

Să discute ce? Păi, s-ar părea că pentru angajare… Don Emanuel îi spusese clar lui Codruţ că nu vrea să fie deranjat, Este extrem de ocupat. Medita, analiza posibilităţi, calcula, evalua, cumpănea, o lua iarăşi de la capăt analizând, calculând, evaluând, cumpănind… Apela la consultanţă juridică şi economică, până ce într-un târziu înţelegea că problemele de genul acesta se cer de la sine făcute pe lângă lege sau pe deasupra ei. E singurul mod de a lucra cu legile astea în continuă schimbare, care se tot pritocesc şi se modifică, pentru cei care se văd apucându-l pe Dumnezeu de un picior, ca să-l tragă în ograda lor, cu sume mari obţinute din împrumuturi preferenţiale din bănci, de investit în afaceri mănoase. Asta pentru că legile şi băncile sunt făcute special pentru ei, împotriva celor care-şi mai fac iluzii cu munca, onestitatea, moralitatea…

Acum nu i-ar mai da mâna să meargă la risc, cum a făcut când a înfiinţat revista. Acum are un

capital ce-i dă răgazul să-şi calculeze la milimetru mişcările. Practic, are izbânda asigurată. Va înfiinţa o editură, un trust de presă, o reţea de difuzare, o firmă de taxiuri, un lanţ de magazine, o reţea de localuri cu un specific anume, care să-i poartă marca, sigla *Glasului Revoluţiei*. Zbârnâie şi uruie! Adevărata faţă a acestui gen de proiecte, şansa lor de izbândă, dacă iei aminte la oamenii de afaceri crescuţi peste noapte din nimic, ca voinicul din poveste, stă în posibilitatea împrumuturilor masive din bănci. Acum e momentul. Acum trebuie bătut fierul, cât ar mai permite, cu împrumuturi de sute de mii sau milioane de dolari, în funcţie de, pe măsura posibilităţii, calibrului, tupeului, relaţiilor, poziţiei, sprijinului politic pe care-l are solicitantul… Cum ziceai că-l cheamă pe solicitant? Laurian Susanu. Vacs. Don Emanuel nu-şi aminteşte, nu cunoaşte niciun Laurian tăvălit prin sos de susan. Arta culinară a tupeului, auzi, prieteni. De unde dracu' atâta prieteneală? Cu ce spuneai că se ocupă? Aha, uitasem, vrea să se angajeze. Ăştia n-au ocupaţie. Vin direct de pe stradă sau de la puşcărie, ca să se facă ziarişti, să dea lovitura în presă, mai ştim nişte cazuri… Ocupă-te tu de el ca de obicei, Codrule-Codruţule, vezi ce-i poate pielea.

Lui Don Emanuel i se reaminteşte că tipul vrea să vorbească mai întâi cu el. Don Emanuel iar a uitat. E cu capul în nori don Emanuel, şi gălbejit, mahmur de osteneală, ameţit de cine mai ştie câte ceasuri petrecute-n calcule, telefoane, audienţe la bănci, la Guvern, la Parlament, la Tribunal… Lui Codruţ i se spune să iasă din birou, cu ultimele indicaţii: să rezolve singur solicitanţii, să nu mai vină în biroul patronului, până nu este chemat.

Emanuel îşi lăsă spatele şi ceafa pe spătarul scaunului-fotoliu tapiţat cu aceeaşi piele neagră ca a canapelelor şi fotoliilor şi-şi ridică picioarele pe tăblia biroului. E mai bine aşa, mult mai bine şi acum să se uite pe pereţi, să vorbească cu pereţii, iar după cel mult un sfert de oră îşi va reveni, va fi ca nou… A renunţat la cafea, alcool şi trabuce de când a renunţat la Luiza. Sau ea a renunţat la el, iar în cazul

acesta se cuvine să-i fie recunoscător. Oricum nu i-a fost greu să renunţe, fiindcă peste acest presupus greu a venit greul veritabil al Colibaşului, puşcăria de la care a venit direct în presă, să dea lovitura. Se prostise cândva cu alcoolul şi fumatul de dragul Luizei, iar mai înainte de dragul maestrului şi al colegilor din Pepinieră, de dragul nopţilor pierdute cu discuţii filosofice-literare-politice dublate de discuţiile mai la obiect, mult mai la obiect, cu căpitanul Ardelean.

Metabolismul lui de alergător de fond funcţionează ceas, n-are nevoie de stimulul viciilor. Cel mai bine se relaxează cu picioarele ridicate pe birou şi capul lăsat pe spate, să-i coboare sângele în creier, să i-l irige, în timp ce discută cu pereţii, iar dacă îl caută un prieten de care nu-şi aminteşte şi care vrea să se angajeze, să-l angajeze el, patronul, să-i fie slugă… Nu, n-are ce discuta cu slugile! Şi un perete i-ar putea spune lucruri mai folositoare. Bunăoară despre intenţiile, permeabilitatea şi disponibilitatea celor de care atârnă împrumuturile din bănci… Şi iarăşi îşi spune, pentru a treizecea oară în ultimele ceasuri, că acum este momentul. Sunt bani destui şi chiar şi ce să cumperi cu ei. Cu ocazia alegerilor s-au tipărit bani într-o veselie. Ei au scăpat lumea de Ceauşescu, au dat pământ ţăranilor, sâmbăta liberă salariaţilor, apă caldă şi căldură, şi tot ei au tipărit bani, să se bucure poporul care nu vrea să audă. Nimeni nu vrea să vadă şi să audă că va fi vai şi-amar. Nu te pui cu poporul să-l deştepţi, cum ar face pasămite *Glasul Revoluţiei*. Zbârnâie şi uruie. Prea puţini cred, prea puţini văd, încă şi mai puţini sunt capabili să speculeze momentul. Te doare capul când te gândeşti. Un gând acid, care face să-ţi sfârâie creierul.

Îi zvâcneau tâmplele. De o jumătate de oră se uita pe pereţi şi tot nu reuşea să-şi revină. Zbârnâie şi uruie. Trebuie să se elibereze cumva. Chemă secretara şi-i spuse să-l trimită pe Codruţ. Îi spuse lui Codruţ să i-l trimită pe prietenul acela care-l caută, dacă mai e pe aici… E aici, cum să nu, pare hotărât

să aştepte oricât: i-am spus să plece că n-are nicio şansă să-l primiţi şi el a rămas înţepenit pe hol. Pare cam dus, aş zice s-aveţi grijă… Bine, bine, trimite-l încoace.

O figură pe care şi-o amintea totuşi. Extrem de vag însă, dintr-un vis, din altă viaţă. Vreun coleg de facultate sau profesor cu care se intersectase cândva prin şcolile pe unde funcţionase ca profesor stagiar… Exclus, omul e prea tânăr ca să fi fost colegi de facultate sau de cancelarie. Arată cu cel puţin doisprezece ani mai tânăr decât Emanuel şi mai înalt cu un cap şi jumătate, pieptos, cu alură de muncitor în construcţii, mustaţă pe oală, de haiduc, subliniindu-i parcă prestanţa de bărbat apt de muncă grea şi familist responsabil. Un flăcăiandru sănătos, dintr-o bucată, căruia nu-i e totuşi străină o subtilitate perversă desluşindu-i-se în privirea ochilor negri alunecoşi-pânditori şi tocmai că se dăduse prieten şi de unde dracu' atâta prieteneală şi uite-l intrând în birou cu un surâs familiar fluturându-i pe sub colţurile mustăţii, aşteptând desigur să fie recunoscut, îmbrăţişat, bătut pe umeri, pupat pe obrajii înalţi colţuroşi, ca dăltuiţi în cremene, un sfarmă-piatră, un bun tovarăş de drumeţii, beţii şi potlogării de tot felul. Răceala cu care e întâmpinat nu-l intimidează câtuşi de puţin, dacă nu cumva o fi sărit de pe fix, cum l-a citit deja Codruţ, ceea ce pare să se confirme când tipul spune pe un ton cântat parcă, că-i şi el poet, a fost şi el în Pepiniera maestrului Vergilius, nu se poate ca domnul Calomfirescu să nu-şi amintească…

Oare ce-l reţinea să strige la el să iasă din birou? S-ar putea ca imaginea maestrului în crize, călcat pe nervi de te miri cine, gata să ia foc şi să lovească cu bastonul. Cât ar fi de obosit, cât i-o hurui şi i-o zbârnâi capul, încă n-a ajuns cu nervii la pământ în aşa hal… Încă-i în stare să suporte prezenţa unui om, măcar că tupeul de doi bani şi imbecilitatea te-ar face să-ţi iei câmpii… În tupeul acesta relaxat-deşănţat subzistă o boare a disperării, pe care Emanuel o presimte vag, la fel ca pe figura omului. Ceva

întâmplat demult… Cât de de mult? Nu mai mult de trei-patru ani. I se pare mult, pur şi simplu pentru că nu mai vrea să-şi amintească şi omul insistând încă, nu se poate ca domnul Calomfirescu să nu-şi amintească de vremurile acelea frumoase şi de tristă amintire din Pepiniera Geniilor…

— Am înţeles, dragă. Dacă vrei să vorbeşti cu maestrul Vergilius, vino marţi. Redactorul nostru şef vizitează redacţia în fiecare marţi în jurul prânzului. Cam asta-i, domnu'… Da, domnu' Laurian Susanu. Mi-a părut bine.

— Ar mai fi ceva domnu' Calomfirescu. Io aş vrea să mă angajez, să scriu la revistă. *Glasul Revoluţiei* este o revistă extraordinară, pe care o urmăresc cu sufletul la gură de când a apărut.

— Mersi. Eşti drăguţ. Pentru angajare iei legătura cu domnul Codruţ Davidescu…

— Ştiu, cu el am luat deja legătura şi mi-a spus că voi da probă de lucru, dar eu am vrut să vă văd mai întâi pe dumneavoastră. Am fost doar colegi în Pepiniera maestrului şi nu se poate să nu vă amintiţi…

Oare cât ar mai lungi-o idiotul? N-o să se oprească prea curând şi el e sătul de idioţi şi nebuni, dar s-ar părea că nu se poate fără… Va specula la sânge momentul, da, el este unul dintre cei capabili de astfel de speculaţii, chiar şi lipsit fiind de avantajul de a fi avut o poziţie în vechiul sistem şi regim resuscitat, înviat, excitat în draci de dispariţia lui Ceauşescu… El se bucură însă de oarecare protecţie şi a făcut nişte bani, care i-ar permite. Revista i-a creat o mică faimă, are oarecare influenţă prin ceea ce se spune de la tribuna *Glasului Revoluţiei*… Destui au nevoie de el şi-s destui care se tem chiar, păstrând încă un crâmpei din iluzia că presa ar putea să influenţeze opinia publică şi justiţia cu dezvăluirile ei, primejduind eventual poziţia unui ministru sau a preşedintelui chiar, ales prin vot liber – Iliescu judecat pentru sângele vărsat. Democraţia care va să zică. În veci Iliescu nu va fi judecat şi condamnat… Şi dacă ai bani, poţi face

bani, din ce în ce mai mulţi bani. Cei care au pornit inflaţia tipărind bani, n-au făcut-o doar ca să-i voteze lumea. Asta-i doar o mică parte a prăzii, voturile… Banii aduc putere politică şi putere economică… Cei puternici exercitându-şi puterea în fel şi chip. O demonstraţie de arte marţiale, care lasă vid de jur-împrejur… Banii care mişcă alţi bani, bunăoară banii statului recent tipăriţi, cât încă au valoare, acoperire, până o vor lua preţurile la vale… Împrumuturi din bănci, da, acum e momentul… Un joc cu mize mari, sângeros, să ai curaj, să ai sânge-n instalaţie, abilitate, dexteritate, şi iarăşi trebuie să rişte, curajul merge mână-n mână cu frica… Să nici să nu-i treacă prin cap că s-ar putea să-şi rupă gâtul, să rămână sărman sau Doamne fereşte să se întoarcă la Colibaşi… Uită-te la idiotul ăsta că nu ştie ce-i aia frica sau ruşinea. Pare posedat de un curaj al disperării care frizează demenţa. Cine ştie cât ar mai lungi-o? Acum îl vezi că începe să recite poezii. Degeaba îi dă Emanuel de înţeles că n-are niciun chef, chiar nu e cazul s-o lălăie cu amintiri din Pepiniera maestrului, care lui unul nu-i pică deloc bine la stomac.

— Domnu’ Laurian, te rog mult. Am înţeles. Discutăm după proba de lucru.

— Proba de lucru? face omul, zvâcnind din cap într-o parte, ca izbit de un croşeu năprasnic. Am înţeles, cred, că-i vorba de o angajare de probă de o lună, plătită.

— Mai întâi probă de lucru, îi explică Emanuel răbdător, ceea ce de bună seamă că-i explicase şi Codruţ. O probă de lucru constând în două-trei articole de opinie şi două-trei reportaje. Asta-i procedura şi abia apoi angajarea de probă, plătită. Nu ţi-a spus Codruţ?

I-a spus, dar nu-i e de ajuns. Ţine cu tot dinadinsul să-i confirme patronul. De fapt ţine să-i infirme. E vai de capul lui. Ba tocmai dimpotrivă. Are în cap un obiectiv precis, susţinut de o tenacitate subtilă, pentru care păstrează în permanenţă în rezervă o doză de rânjeală şi sporovăială familiară,

oricât de drastic ar fi pus la punct. Face pasul reglementar înapoi, conformându-se, pregătit însă în permanenţă să revină în atac, insistent până-n pânzele albe, gata să înghită cu surâsul pe buze observaţii, muştruluieli, umilinţe… Îi spuse de câteva ori să se ducă la Codruţ să-l edifice şi tot se face că nu pricepe. Păi tot să stea pe capul lui să-l sâcâie, să-l hărţuiască, până i-ar face angajarea pe loc, din oficiu, fără niciun fel de proceduri preliminare.

Îl cheamă pe Codruţ, care în sfârşit reuşi să i-l ia de pe cap, ţinându-l de braţ, trăgându-l aproape, haideţi să vedem ce putem face, domnu' Laurian; don Emanuel are treabă, lasă că o lămurim noi numaidecât… După un sfert de oră îl chemă iarăşi pe Codruţ ca să-i spună că nu mai are ce căuta în biroul lui acest nebun şi că-l face direct răspunzător… Bine, dar eu v-am spus s-aveţi grijă… Ba mi l-ai băgat pe gât, şi don Emanuel scuturându-se ca de friguri. Periculos în ultimul hal, dar nu-i puţin lucru că se simţea mai bine. Îl lăsase durerea de cap, şi gândul alunecându-i iarăşi spre jocul acela sângeros, un război în toată regula în definitiv, care lasă pustiu şi jale-n urmă pentru cei mai mulţi, pentru cei care nu ştiu sau nu vor să ştie în ce au intrat. Cu atât mai bine pentru el, îşi spuse, că a luat din pripă jocul şi războiul, da, a început să-l deprindă din prima fază, când prea puţini şi-ar da seama, întrezărind deja şanse şi posibilităţi nelimitate, incredibile…

*

Medita, calcula, acţiona. Conversa, colporta, bârfea subtil, subţire sau gros, pătimaş sau detaşat, adaptându-se, pliindu-se pe stilul interlocutorului. Punea ţara la cale, făcându-se că uită că o puseseră deja alţii. Primea invitaţii. Participa la recepţii, sindrofii mondene, fixa întâlniri, socotea şi drămuia totodată sume de bani. Fiecare om are desigur preţul lui, dar nu e la-ndemâna oricui să aproximeze preţul acela şi să ştie să-l ofere. Banii şi relaţiile, prietenii, aliaţii, presupuşi sau veritabili, cei care într-un fel

sau altul aveau de-a face cu revista, ignorând-o ostentativ, răsfoind-o sau citind-o pasionaţi şi s-ar fi zis că-l admiră, dezinteresaţi sau interesaţi; cei al căror respect şi admiraţie conţinea o câtime de teamă, precum şi cei care-l detestau şi-i scormoneau prin biografie: un parvenit, un profesor de liceu, nul din punct de vedere moral, cu statut de infractor, închis pentru că şi-a ucis un elev, un criminal şi totodată informator al Securităţii, un turnător ordinar care face pe disidentul, jucând cartea anticomunismului visceral, alături de poetul acela de doi bani, Virgil Irimiciuc alias maestrul Vergilius, format în presa culturală comunistă. Ei ne bagă pe gât acum acest imund *Glas al Revoluţiei*…

Chiar şi-n felul acesta, trebuiau să ţină cont de el. Emanuel Victor Calomfirescu făcea parte din jocul lor de-a politica şi de-a presa liberă. Omul devenise pentru ei un bun obiect al muncii tot așa cum, cândva, el și maestrul erau niște obiecte ale muncii pentru căpitanul viitor colonel Titus Ardelean, avându-şi desigur şi el rolul bine definit în actualul joc şi încrengătură de interese de o vastitate extraordinară, plină de meandre subterane imprevizibile, derutante şi Emanuel strecurându-se, răzbătând…

Relaţiile decurg din bani şi au drept scop banii, dincolo de pretextele de tot felul, politice mai ales, concretizate prin demagogii avântate, bubuitoare zornăitoare, dezminţitoare… În zilele acelea urmă un parcurs strâns, sinuos, epuizant, de-a lungul căruia făcu risipă de elocvenţă şi diplomaţie. Nu dusese niciodată lipsă de aşa ceva şi totuşi carisma lui de intelectual rasat şi om de lume, uns şi cu alifii din medii de joasă extracţie, care-i înlesneau citirea omului dintr-o privire, nu i-ar fi fost de niciun folos dacă, concomitent, n-ar fi pus banii la bătaie; toţi banii de care dispunea în acel moment, aproape tot ceea ce strânsese cu revista, cheltuiţi pe cadouri şi şpăgi enorme.

O luase din aproape-n aproape, plecând de la țărăniști, la care avea în permanenţă uşi deschise. Ei

îl priveau ca pe un aliat de nădejde şi pentru asta ar fi trebuit să-i mulţumească maestrului, care vedea în ei o soluţie onestă de supravieţuire în cloaca politică postcomunistă. Fără să-i fie prea limpede, Emanuel subscrisese şi el la soluţia aceea, mergând pe mâna maestrului, lăsându-i pe mână revista ca să se bată cu morile de vânt criptocomuniste, măcar că nu credea în vreo izbândă. Nici maestrul nu credea, dar chiar şi socotindu-se perdant, nu s-ar fi dezis în ruptul capului. N-ar fi schimbat de-acum pe nimic sloganul Iliescu judecat pentru sângele vărsat. Ştiind că doar Dumnezeu o să-i mai judece pe ăştia, o ţinea pe aceeaşi notă intransigentă, susţinută de un soi de masochism ce friza inconştienţa altei vârste decât a celei pe care o avea. La ce se mai aşteaptă de acum încolo dacă nu se îngrijeşte să-şi asigure o bătrâneţe liniştită, cât de cât la adăpost, orientându-se în funcţie de propriile interese terestre, omeneşti, maestre, doar oameni suntem… Emanuel, dragul de el, îl trăgea de mânecă pe calea cea bună: vedeţi doar că ăştia-s călare pe situaţie. Ar trebui luaţi mai cu binişorul, înjuraţi mai cu milă, cooperat cât de cât cu ei; meandrele jocului politic în democraţie, vedeţi, sunt extrem de complexe şi perverse, arta compromisului se cuvine să fie măsura noastră, a artiştilor…

Ce să mai spui? Ce dracu’ mai poţi spune? Maestrului îi puţea. El să se amestece în jocul acesta murdar? Să se mânjească alţii, vai de sufletul lor. Mersi, maestre, dacă vă învăţ de bine, să vă fie bine, s-aveţi bătrâneţea asigurată, înseamnă că mă mânjesc… Mânjiţi au fost, Emanuel dragule, mânjiţi vor fi în veci de veci. Păi feseniştii foşti activişti, nomenclaturiştii şi securiştii şi informatorii şi de bună seamă că nu numai ei, ci şi generaţiile noi, care vin din urmă învăţând de la ei cum se trăieşte în lumea asta. Ce să mai zicem, maestre? Ca şi cum noi n-am trăi în lumea asta, ci pe altă planetă, rătăciţi, digeraţi în viscerele putrede ale Cosmosului.

Ţărăniştii, da, pe ăştia îi ştia bine şi putea vorbi cu ei pe limba maestrului Vergilius. Chiar şi copleşiţi

de duşman, s-ar fi zis că nu se lasă. În vremea din urmă, Emanuel se apropiase de un tip din staful lor, Coriolan Demetrescu pe numele lui, om la şaptezeci şi cinci de ani, avocat de formaţie, trecut prin multe, cu doisprezece ani în puşcăriile comuniste, la Gherla, Aiud şi la Canal. Vorbea şi el aceeaşi limbă cu a maestrului Vergilius, dar părea diferit de acesta; deschis negocierilor şi compromisului şi totodată extrem de precaut, abil, pregătit să facă faţă jocului cu reguli improvizate al democraţiei originale din România. La o adică Emanuel l-ar fi admirat sincer, pentru felul cum deprinsese din mers strategiile adversarilor săi politici, care-i erau de fapt duşmani de moarte.

Omul de care avem nevoie, deh, Emanuel intră în biroul lui cu o figură gravă-spăşită, potrivită la o adică momentului: pierduseră bătălia primelor alegeri libere, dar războiul e de durată şi merită nişte eforturi şi sacrificii. Venise să-i ceară sfatul şi ajutorul domnului Coriolan. Ar vrea ca pe lângă revistă, să-şi dezvolte şi alte afaceri, să facă bani ca să ajute partidul în războiul acesta, aflat la început abia. Să contribuie, să pună şi el umărul în felul acesta şi poate dă Dumnezeu să reuşim, să scăpăm ţara de bestiile comuniste, domnule Coriolan, care au distrus acest popor şi tot nu le e de-ajuns… Îl ştia sensibil în astfel de efuziuni. Nu doar FSN-ul, ci şi toate partidele nou înfiinţate şi reînfiinţate, mizau şi plusau în draci pe cartea patriotismului înlăcrimat, susţinut de o demagogie deşănţată, în care mulţi ajungeau să creadă sincer și i se dedicau trup şi suflet, de vreme ce le dădea să mănânce, tot aşa cum până de curând se hrăniseră din ce li se băgase pe gât, din acel vis de aur al omenirii, năruit acum, pentru ca din cenuşa lui să se nască ceva diferit şi totodată asemănător.

În sfârşit li se oferea tuturor prilejul să salveze ţara, la fel ca deţinuţilor din Colibaşi, puşi pe liber în preajma revoluţiei. Zarva-divertismentul-diversiunea, din care scapă cine poate cum l-o duce capul. O ţară de salvat, fie din ghearele Frontului Salvării

Criptocomuniştilor, fie din ale liberalilor, ţărăniştilor, care vor aduce moşierii să-şi recupereze miile de hectare de pământ, să le ia ţăranilor pământul dat de Iliescu şi vor vinde ţara străinilor pe dolari. În toată zarva-diversiunea-divertismentul, Emanuel n-ar fi avut cum să se orienteze decât având un obiectiv precis: banii, folosindu-se pentru obţinerea lor de buna credinţă a bătrânului ţărănist Coriolan Demetrescu susţinută de o veche încrâncenare. Omul avea nişte duşmani de-o viaţă, iar la vârsta lui nu-i mai rămânea decât să spere că-i va stârpi în sfârşit pe aceşti duşmani, pentru a scăpa ţara de ei…

E misiunea şi menirea noastră, domnule Calomfirescu, atunci de ce ne-ar mai fi ţinut Dumnezeu în viaţă, să apucăm căderea comunismului? Cât priveşte *Glasul Revoluţiei*, era pe sufletul domnului Coriolan, prin felul în care servea acea nobilă misiune. El ţinea la domnul Calomfirescu ca la un frate şi un aliat de nădejde. Era desigur o idee bună ca, pe lângă revistă, să-şi mai pună pe picioare alte afaceri, pentru a sponsoriza partidul în această luptă grea, de durată, sortită fără doar şi poate izbânzii, o izbândă pe care el, Coriolan Demetrescu, n-o va mai apuca… În sfârşit, după ce-şi făcu numărul, bătrânul ţărănist îl îndrumă pentru problema lui către un vechi prieten, un procuror pensionar pe nume Grigore Buzilă. Lui Emanuel îi plăcu să-şi închipuie cum se împrieteniseră cei doi, în timpul unei anchete a Securităţii, în care fiecare lăsase de la el cât putuse. I se confirmară de altfel bănuielile, recunoscându-l din capul locului pe procurorul pensionar drept rudă de sânge cu colonelul căpitan Ardelean. Nu era de mirare că deţinea relaţiile necesare pentru ce îl interesa pe Emanuel, el însuşi având deschisă o firmă care se ocupa cu importul de produse electronice, aşa că-l luă direct cu oful lui: obţinerea unui credit substanţial la una dintre băncile recent apărute, pe care domnia sa i-ar recomanda-o, punându-l totodată în legătură cu cineva de acolo, dispus să-l servească, să-i înlesnească, conform cu practicile curente…

Simţise că trebuie să îl ia direct. Nu greşise, dar procurorul securist cu simpatii ţărăniste se arătase extrem de reţinut. Ca fost funcţionar în Justiţie nu-şi prea permitea, vezi, să se amestece în treburile băncilor… Lui Emanuel îi era limpede că n-ar fi fost numaidecât prudenţa sau teama, ci în primul rând faptul că omul o făcuse pentru el însuşi, aşa încât i se părea cam ciudat să o facă şi pentru altul, un necunoscut şi un străin în definitiv, măcar că recomandat de un vechi prieten. El intrase într-un soi de castă nou înfiinţată, a oamenilor de afaceri, viitori sau chiar actuali milionari, în care n-ar fi fost loc pentru orice neica nimeni, venit de pe stradă ori de la puşcărie, cât s-o da el de director de gazetă, care n-ar fi mare lucru să fie o gazetă de perete… *Glasul Revoluţiei*, bine domnule Calomfirescu, să vedem ce putem face. Se vedea cu ochiul liber că nu îl prea simpatiza; auzise şi el de revistă, poate chiar o răsfoise şi nu-i inspira deloc încredere. Tot ce putea face aşadar, în virtutea vechii lui prietenii cu domnul Coriolan şi a plicului cu o mie de dolari primit de la Emanuel, a fost în cele din urmă să-l îndrume şi să-l recomande unei figuri marcante din FSN, care ar fi dispus să-l ajute.

Era de aşteptat ca mergând pe firul acestui lanţ al slăbiciunilor să ajungă în zona de gravitație din jurul Puterii. Pe Costin Bârţu (Bârţu derivând desigur din Pârţu, un nume predestinat succesului în politică ca atâtea altele cu conotaţii asemănătoare: Văcaru, Văcăroiu, Boureanu, Bivolaru, Băsescu, Căcărău etc.) îl ştia din desele apariţii la televizor. Un tip popular, subtil şi totodată dintr-o bucată, la limita grobianismului, fălcos, cu ceafa groasă, cu priză la ţărănimea muncitoare, cunoscându-i de-a fir a păr ofurile şi metehnele. Un demagog emancipat, de anduranţă, format în lungi şedinţe de partid şi învăţământ politic, făcând figură bună alături de Iliescu şi Roman, de la care preluase rânjetul acela continuu, neabătut, într-o variantă personalizată, excesivă, forţată, aproape tâmpă. O emblemă electorală şi o sarcină de partid totodată – zâmbetul

prelung, mustos, sănătos, crearea bunei dispoziţii cu orice preţ; familiaritatea, noi suntem fraţii tăi care-ţi vrem binele, ascultă-ne, votează-ne… De efect la o adică, după gravitatea plumburie-distantă a lui Ceauşescu şi a celor din jurul său, ducându-i trena grea a grijilor ţării, aceeaşi cu gravitatea neguroasă a căpitanului viitor colonel Ardelean, din care Emanuel se împărtăşise până i se aplecase, păi uite domnule că ăştia nu-s ca ăia, deh, ei vor lumina soarta naţiunii cu rânjetele lor carnasiere…

Ca să ajungă la domnul Bârţu, a trebuit să vorbească la telefon cu un secretar ce părea să-l aducă la ordine din altă lume: Alo-alo, dom' profesor, vă convine să vă fixăm o audienţă pentru luni la ora unsprezece? Ce să mai zici că şi ăstuia i se dăduse drumul la glume proaste? Cu cine vorbesc? făcu Emanuel pe fraierul, faţă de mitocanul care refuză să se prezinte, mizând probabil pe surpriza unei deconspirări amânate.

Luni, puţin până-n unsprezece, avu o scurtă întâlnire cu secretarul colonel fost căpitan, pe care-l recunoscuse altminteri după vocea camuflată într-o nuanţă şugubeaţă, în afară că omul apărea în momente-cheie ale destinului său, ca să-l tragă de mânecă, să-l pună în gardă, să-l scoată din impas. El îi grăbise titularizarea, de la el aflase ce se întâmplase cu elevul Albineţ după bătaia din clasă, tot el se îngrijise, desigur, când primise sentinţa, mai mică decât s-ar fi aşteptat oricine, şi tot el îl învăţase de bine pe 21 decembrie, să plece din Piaţa Universităţii înainte să se întunece şi uite că tot el îl conducea acum spre cabinetul lui Bârţu, cu masca rânjetului acoperind fest masca gravităţii neguroase. Tot sub acoperire, mereu sub acoperire… N-ar mai fi fost nevoie să-i amintească şi de astă dată lui Emanuel că are un angajament semnat, pus desigur la păstrare, pentru orice eventualitate. Simţi nevoia să-i spună că a pus o vorbă pentru el pe lângă domnul ministru Bârţu, de care de bună seamă că atârnă rezolvarea problemelor lui, are să vadă, să n-aibă nicio grijă, dom' profesor, eşti de-al nostru…

Emanuel se cuvenea să-şi amintească, Bârţu tocmai fusese numit ministru… Al Finanţelor, al Transporturilor sau al Muncii, asta era mai greu să-şi amintească pe moment şi oricum n-avea nicio importanţă pentru ce-l interesa pe el. Oricum, te cam ia cu ameţeli văzându-l. Ministrul, ipochimenul ăsta, butoiul ăsta de osânză, pus pe jaf şi pricopseală. Maestrul şi-ar fi irosit de mult crizele, făcându-şi bastonul ţăndări şi rozându-l bucăţică cu bucăţică… Emanuel însă, nu şi-ar fi permis astfel de derapaje, nici să şi le închipuie. Reuşita acestei întrevederi este pentru el, pur şi simplu o chestiune de viaţă şi de moarte. Depinde trup şi suflet de dobitocul ăsta, dar nici să nu se gândească, nici să nu-i treacă prin cap o vorbă ca asta, dobitoc…

Cât se întreţinu cu ministrul Bârţu, îşi purifică sufletul, repetându-şi într-una că are privilegiul de a cunoaşte un bărbat politic de toată bafta, un patriot care va face România să prospere printre naţiunile prospere ale Europei… A fost de bun augur gândul acesta, mai cu seamă că pe domnul ministru Bârţu nu părea să-l afecteze orientarea *Glasului Revoluţiei*. Ai fi zis chiar că nu citise vreodată revista, ci doar că auzise c-ar fi ostilă FSN-ului.

— …am auzit că ne loviţi pe la spate, făcând jocul unor înstrăinaţi ca Raţiu şi Câmpeanu, care au stat departe de ţară când noi am dus greul aici şi acum vin să ne dea sfaturi să ne dea lecţii de democraţie, să facă ravagii în ţară, s-o vândă la bucată străinilor, să-şi bată joc de acest popor greu încercat. Nu ne temem de ei, domnule Calomfirescu. Poporul simte, vede cine-i vrea binele. Poporul ne iubeşte, dovadă că ne-a ales cu o majoritate covârşitoare. Avem un popor creştin, care ştie ce vrea şi cine-i vrea binele, şi Emanuel aprobându-l din senin, reproducându-i zâmbetul, dres cu un strop de spăşire, sorbindu-i avid clişeele, familiare la o adică, folosite cândva pe diverse tonalităţi parodice, în disputele cu maestrul Vergilius.

— Aveţi perfectă dreptate, domnule ministru. N-am motive să vă contrazic şi nici argumente. Poporul

vă iubeşte într-adevăr, ceea ce-i foarte bine şi pentru dumneavoastră şi pentru popor. Vedeţi însă, avem şi noi, presa de opoziţie, un rost şi un rol bine definit. Democraţia, ca să zic aşa, fie ea şi democraţia originală invocată de domnul preşedinte Iliescu (pronunţa numele proaspătului preşedinte cu o gravitate vecină cu evlavia), ne dă nişte drepturi. Tocmai de aceea am venit la dumneavoastră, să ne daţi o mână de ajutor, în ideea că, revista pe care o conduc, o iniţiativă privată în definitiv, şi o afacere personală, ar putea să vă fie de ajutor…

— Drepturi, da, nu mă îndoiesc şi totuşi ar fi de dorit să vă vedeţi lungul nasului. Mai multă atenţie la felul cum puneţi problema. Repet, e necesar să repet, noi am câştigat alegerile, dar democraţia nu vă dă dreptul să ne contestaţi la infinit, prin mijloace din cele mai neloiale, josnice chiar, prin violenţe de sorginte legionară, încurajate chiar de presa dumneavoastră de opoziţie…

— Vă rog să mă credeţi, domnule ministru, că nu e cazul revistei mele, punctă Emanuel apăsat, fiind sigur că omul n-apucase să citească *Glasul Revoluţiei* şi nici n-avea de gând.

Domnul ministru părea tot mai relaxat, mărinimos şi plin să dea pe-afară de fair play. Primise desigur telefonul de recomandare de la procurorul Buzilă şi totodată se sfătuise şi cu consilierul său, colonelul fost căpitan, care-i cunoştea de mult clientul, în afară că FSN-ul, în plină formare şi expansiune, trebuia să-şi formeze aliaţi şi printre opozanţi, printre cei dispuşi să facă pe opozanţii şi să-i înjure pe fesenişti pe banii lor, în mod reciproc avantajos, fiindcă acesta-i jocul în definitiv, pentru asta se fac revoluţiile, pentru învingătorii şi câştigătorii care să mai câştige încă, pe spinarea învinşilor şi pierzătorilor dintotdeauna; pentru cei care învârt cu tot mai mult folos banul şi politica, convieţuind cu adversarii în armonie, în pofida confruntărilor de faţadă care iau minţile prostimii… Domnul ministru n-avea desigur în fişa postului observaţii de genul acesta, care subzistau totuşi în

subtextul elucubraţiilor sale, cât să fie percepute ca atare de Emanuel. Domnul ministru primise totodată, prin consilierul secretar Ardelean plicul de la Emanuel cu cele douăzeci de bancnote de o sută de dolari, pe care-i socotea desigur un mizilic, un mic aperitiv al festinului preconizat de relaţia lor.

— Mai poftiţi pe la noi, domnule Calomfirescu. Mai împingeţi-ne câte o vizită de curtoazie, hohoti domnul ministru Bârţu, înainte de a-l îndruma pe calea care să-i rezolve problema.

Îl trimise la un coleg ministru, care-l trimise la rându-i la un cumnat, secretar de stat doar, care avea însă un frate în Consiliul de conducere al Băncii Naţionale, care nu părea împăcat cu suma dorită de Emanuel, aşa încât îl trimise la un coleg prieten, membru în consiliul de conducere al Bancorex-ului şi aici în sfârşit, încă un plic, al nouălea sau al zecelea, le pierduse şirul şi nu se mai simţea în stare să calculeze, un plic ceva mai consistent de astă dată, de cinci mii de dolari, şi pe urmă cererea însoţită de o pledoarie pentru un credit în lei reprezentând echivalentul a două sute de mii de dolari.

Preţ de o jumătate de oră, proiectele unor afaceri vădindu-se de mare viitor, fluturară pe lângă urechile unui tip obez, somnolent, lipsit de orice chef şi Emanuel argumentând înfrigurat, tensionat, copleşit de îndoieli şi nădejdi, de n-ar mai fi avut mult până s-o ia razna.

Relaţii intime

Banul muncit din greu, câştigat cu sudoare, sânge, chin, suferință sufletească și trupească. După trei săptămâni de tatonări, alergătură, emoţii contradictorii, atinse o stare de surexcitare care dădea să-l scoată din propriul trup. Ca şi cum i s-ar fi reamintit, în caz că uitase, sau nu ştia, sau refuza să accepte, că-i chiriaş în acel trup, aflându-se în permanenţă la cheremul proprietarului. Asta când el însuşi devenise proprietar al apartamentului cu trei camere de lângă Sala Palatului, în care stătuse cu chirie aproape jumătate de an. Banul, da, conturile îi sporiseră, graţie manevrelor din ultimele trei săptămâni, aşa că până una alta, cumpără apartamentul şi un Mercedes nou, ca o răsplată pentru că n-a murit sau n-a înnebunit, ceea ce s-ar fi întâmplat cu siguranţă dacă nu i-ar fi ieşit pasienţele cu creditul.

Parcă ar fi simţit nevoia să-i mulţumească cuiva. Poate pentru prima dată-n viaţa lui catadicsi să-şi spună, vezi, Dumnezeu a avut grijă, măcar că era prea secătuit ca să-şi permită o dispoziţie de genul acesta. Dumnezeu, sau diavolul mai degrabă… Oamenii pe lângă care se frecase în ultimele trei săptămâni, îl goliseră de esenţa vitală. Îl vampirizaseră, îşi propuseseră să-i fure sufletul şi aproape că reuşiseră. E foarte posibil ca asta să fie plata, da, sufletul… Să se ducă la biserică să aprindă o lumânare pentru sufletul lui. Nu se mai îndeletnicise cu astfel de ritualuri din copilărie. Oricum, deocamdată nu-l ţineau picioarele să meargă la biserică şi nici măcar nu era în stare să însăileze cuvintele unei rugăciuni.

Trei zile şi trei nopţi zăcu, foindu-se în aşternut, adormind cu intermitenţe, într-o năclăială de coşmaruri din care-şi amintea cu precădere figura de extraterestru a elevului Albineţ, umflată, vânătă-sângerândă şi maică-sa foindu-se în jurul lui şi

jelindu-l, copilu-meu-copilu-meu-copilu-meu… Jelania aia îl urmărea prin cabinetele miniştrilor, secretarilor de stat, consilierilor bancari… O dată la trei-patru ore se dădea jos din pat să urineze, să bea un pahar cu apă şi încerca să-şi stimuleze foamea cu o coajă de pâine, care se petrifica în stomac. Cu scânteia de suflet ce mai rămăsese în el, reuşi într-un târziu să-şi aprindă foamea şi cheful de viaţă şi atunci îi trecu iarăşi prin minte ca un declic: Dumnezeu, sau diavolul. El, care refuzase să creadă în astfel de entităţi, pe măsură ce se maturizase, rupându-se ca şi definitiv de satul natal… De felul lui cam ateu, maestre, de ce n-ar recunoaşte-o? Doar aşa reuşise să evolueze şi să răzbată, dar uite-l acum cât de presat, constrâns să accepte că Dumnezeu sau diavolul, unul dintre ei sau amândoi deodată, îi suflau în gură ca să-i înnoade respiraţia, dezgheţând şi făcând să circule prin el fluxul vital.

În sfârşit se simţi în stare să iasă din casă, în pofida dimineţii toride de sfârşit de iulie care dădea parcă să-l desprindă iarăşi de propriul trup. Drumul scurt spre redacţie, prin centrul oraşului deja aglomerat la ora nouă, canicula începând să se învârtoşeze, amestecându-se cu gazele de eşapament. O obişnuinţă bună sau rea, drumul ăsta, făcându-l să uite că zilele astea îşi propusese să-l viziteze pe taică-său… De ani buni nu-şi mai permisese o astfel de distracţie, în primul rând pentru că se ajunge greu la Gogoşu, în vreo douăsprezece ore, schimbând două trenuri şi trei autobuze. Acum însă, cu maşina şi şoferul lui, n-ar face mai mult de patru ore, să vadă cum şi-a reparat casa taică-său şi ce cal şi-a cumpărat, din banii pe care i-a dat. Revista ar merge şi fără el, tot aşa cum a mers trei săptămâni, în timp ce şi-ar reface tonusul inhalând aerul din câmpia Olteniei, curăţându-se de spaimele prin care trecuse.

E bine însă şi aici. Se simte la adăpost şi protejat în biroul de director şi patron, cu Codruţ foindu-se pe lângă el ca să-l pună la curent cu ce s-a mai întâmplat în ultimele trei săptămâni. S-au întâmplat destule, dar nerodul de Codruţ ţine să-l

informeze în primul rând despre abilităţile nebunului ăluia tupeist, pe care don Emanuel binevoise să-l primească în birou şi nu mai reuşea să scape de el…

— Tot nu l-ai rezolvat? făcu Emanuel agasat.

Ba s-ar zice că-l rezolvase:

— Omul e la pământ. Nu mişcă deloc. Habar n-are să lege o frază. Are un limbaj poetic abscons, preţios, din care nu se înţelege nimic. Să vă citesc…

— Nu-i nevoie, te rog!

— Ştia el ce ştia ţinând cu tot dinadinsul să-l angajaţi dumneavoastră direct. Vedeţi…

— Ajunge, Codruţ! Sper că l-ai trimis la plimbare.

— Staţi să vedeţi…

Are Codruţ ăsta un talent şi o satisfacţie malefică, de a face o poveste palpitantă din toate rahaturile şi doar i-a mai spus să nu-l streseze cu chestii din astea.

— … ţi-am dat mână liberă la angajări, în ideea că te descurci, nu să vii să-mi faci capul mare cu toţi idioţii.

Asta e, don Emanuel este iarăşi întors pe dos. Sâcâit, nervos, supt, cenuşiu, istovit de-ai zice c-a tras la jug. O fi dus-o tot într-o beţie şi-o orgie în astea trei săptămâni, cât i-a ţinut Codruţ locul, cu maestrul Vergilius în coastă, dând marţea pe aici şi mai mult îl încurcă decât să zici că îi e de folos. Rescrie, modifică, rupe, mototoleşte toate evenimentele care decurg din revoluţie, minciuna asta mare cât secolul, totul e consecinţa evidentă a unei conspiraţii iudeo-masonice. Scenariu şi conspiraţie iudeo-masonică, alt nebun peste nebunul ăsta care vrea să ocupe din oficiu un post de redactor, nefiind în stare să scrie nicio compunere de clasa a patra. Codruţ i-a spus cât se poate de clar că nu corespunde, că nu-l poate angaja, dar omul insistă neabătut, poate unde don Emanuel i-a dat nas. O ţine de-a surda că domnul Calomfirescu i-a promis că vor discuta, după ce va da probă de lucru şi că-l va angaja…

Codruţ îşi înghite vorbele. Don Emanuel s-a schimbat la faţă. E în pragul unei crize. Ridică pumnii, îi trânteşte pe birou şi aproape că urlă:

— Fi-ţi-ar proştii ai dracului, Codruţ! Spune-i să nu-l mai prind pe aici, că-i de rău!

Aia e, că-i spusese. De mai bine de o săptămână îi tot spunea şi el tot venea zi de zi, întreabă de domnul Calomfirescu şi aşteaptă ceasuri în şir pe hol, ca şi astăzi de altfel. De la ora zece bănănăie pe hol, afişând un surâs candid, resemnat şi totodată mustind de speranţă; pare să spună că el unul n-are încotro, obligaţia lui este să înţepenească aici, demn-rabdător-stăpân pe situaţie, hotărât să nu renunţe până nu va fi primit în biroul patronului, care să dea ordin să i se facă foile de angajare…

— Ajunge, Codruţ, am înţeles.

Îi făcu semn să iasă din birou. Se cuvenea să-şi amintească: de când l-a angajat, Codruţ e sufletul revistei. După toate prestaţiile în redacţie, ca al doilea om-orchestră suprapunându-se şi venind în continuarea maestrului Vergilius, ar fi aiurea să-i pretindă şi servicii de paznic sau bodyguard, care să-l scape de ţicniţi de felul tipului ăla. Neglijase să-şi angajeze un om pentru aşa ceva, poate unde se cam îndoieşte de utilitatea lui. Se simţea cumva vulnerabil amintindu-şi de acel elev Pahonţu, la care apelase pentru servicii de genul ăsta şi le plătise din greu, cât nu făceau… Discutase cu tipul care-l aşteaptă pe hol şi părea să sufere de o boală asemănătoare cu cea a elevului Albineţ, la care nu fusese în stare să ia aminte la timp, iar când aflase de ea, era deja prea târziu. Istoriile care se repetă, la care trebuie să fii atent, ca să nu le retrăieşti… Până la urmă, cine-i bolnav să se trateze. Să nu-i tragă şi pe alţii în boala lui, deşi se pare că-i inevitabil. Bolnavii mintal se tratează şi se calmează în felul ăsta, Emanuel a văzut umblând printre ei. Are destui nebuni în preajmă, iar unul în plus, unde mai pui că venit de pe stradă ori de la puşcărie, ar fi deja prea mult. O pedeapsă prea mare, nemeritată, când el însuşi trăieşte pe muchia nebuniei, gata oricând să pice-n prăpastie… N-are

decât să cheme pe cineva de la poliţie, să-i ia nebunul de pe cap. O soluţie rezonabilă… Ba bine că nu. N-are nevoie de poliţie sau de cineva cu abilităţile elevului Pahonţu, să-i scoată nebunul de pe hol. Ar fi o probă de lucru pentru el, să încerce să se descurce singur. De fapt, este foarte curios: ce e în capul omului, ce fel de boală duce cu el?

Curiozitatea aceea însemna desigur timp şi energie pierdute. Fierbea de mânie. Năvăli în hol cu falnica lui coamă castanie leonină răvăşită, gata să urle, să ragă… Un leu în miniatură, la vederea căruia omul tresări uşurat parcă, iarăşi cu braţele uşor depărtate, pregătit să-l îmbrăţişeze. Un uriaş, faţă de Emanuel, privindu-l de sus, două secunde doar, după care se frânge de mijloc, lăsând capul într-o parte, ca data trecută, mimând, exhibând deferenţă, atenţie, supunerea necondiţionată, pregătit să asculte şi să îndure înjurături, să înghită umilinţe, eventual să dea explicaţii…

— Domnu' Calomfirescu, domnu' Calomfirescu… Vvvv-am aşteptat… şi-şi-şi mi s-a spus… Se bâlbâie, e jalnic, încercând să se apere de răgetul leului pitic, care-l atacă frontal:

— Mata ce mai vrei?! Nu ţi s-a spus că n-avem nevoie?! Ce mai aştepţi? De unde-atâta nesimţire?! Te rog foarte mult să pleci de-aici! Acum! În momentul acesta să ieşi! Să părăseşti numaidecât incinta!…

Tupeul şi nesimţirea, deh, indignarea îi luă glasul lui Emanuel. În momentul următor, indignarea alunecă în alt sentiment. Trăsăturile omului se pleoştiseră, gata parcă să se scurgă peste vârfurile mustăţii curbate peste colţurile gurii, şi privirea aburindu-se, rătăcindu-se şi surâsul pecetluit de o artificialitate stranie, excitând dureros memoria lui Emanuel. Extrase cu greu figura din faţa lui, dintr-un amalgam păstos de figuri şi voci din acea Pepinieră a Geniilor, unde fiecare îşi revendica dreptul asupra unui teritoriu al celor aleşi, măcar că-i loc pentru toată lumea, după cum spunea maestrul, dar mai ales pentru mediocri e loc, pentru că ei, mediocrii, fac

legea… Figurile acelea scălămbăindu-se în fel şi chip, pentru a şoca, a atrage atenţia cu orice preţ, cu preţul propriei vieţi, aceeaşi luptă pe viaţă şi pe moarte, pe care s-ar spune că o duce şi el acum… Iluzia aceea s-a spulberat și uite ce a lăsat în urmă: țicniți d-ăștia, disperați și dezorientați, care refuză realitatea propriei nimicnicii.

Încerca să-şi amintească împrejurările în care se cunoscuseră şi nu prea reuşea. Se intersectaseră totuşi de câteva ori prin Pepinieră, după care drumurile li s-au despărţit. Asocie în sfârşit figura cu numele, Laurian Susanu şi nişte versuri pe care nu şi le amintea, poate fiindcă îi plăcuseră prea mult… Ce s-a ales de admiraţia şi invidia pentru tipul acesta, la fel ca admiraţia şi invidia pentru maestrul Vergilius? Deşertăciunea deşertăciunilor. Omul nu mai are cum să-l impresioneze şi nici măcar să-l înduplece. Nu se lasă prostit, chiar dacă a simţit o slăbiciune. Milă parcă, sau frică, un amestec slinos de milă şi frică. Ai zice că omul ameninţă cu insistenţele lui umile, mă rog, de cine să-i fie frică dacă nu de el însuşi? De ce s-ar fi putut alege de viaţa lui, dacă ar fi ajuns ca omul ăsta şi n-a lipsit mult. A fost şi el încercat de nişte iluzii de genul ăsta, de o aventură ce promitea mult şi s-a dovedit în cele din urmă derizorie, aducătoare de pagubă şi nenorocire, dar a avut totuşi norocul să scape la timp.

Privindu-l şi amintindu-şi se calmă şi omul bâlbâindu-se iarăşi, neînţelegându-se nimic din ce spune, dar n-ar fi mare lucru s-o fac special. Face pe intimidatul, pe speriatul, pentru a fi crezut, cauţionat, deşi Emanuel nu-i deloc dispus. Nimeni şi nimic în lumea asta nu l-ar înduplеca. Pe măsură ce-l invadează, calmul şi liniştea îi induce convingerea că toată lumea, oricine, urmărește să-l înşele, iar el trebuie să fie vigilent, fiindcă nu-şi permite să se lase înşelat. Acesta-i jocul altminteri, cine pe cine înşală, iar tipul a intrat şi el desigur în joc, constrâns să se bată cu ce are la-ndemână, făcând pe umilul, pe speriatul, pe bâlbâitul… Să vedem, să vedem, Emanuel făcu ceea ce n-ar fi conceput în ruptul

capului, cu doar un minut în urmă: îl pofti în birou, îl invită să se aşeze şi omul dădu curs invitaţiei, ghemuindu-se cocoşat de umilinţă pe marginea unuia dintre cele două fotolii, aşa încât gazda găsi cu cale să-l încurajeze, să se facă comod. Trebuie încurajat, da, e timid, e dat dracului de timid… Chemă secretara, să-i aducă cafele, şi-i spuse să-şi aleagă ce vrea din barul-vitrină, plin cu mai multe sortimente de whisky, coniac, votcă, gin, sherry…

După două secunde doar de ezitare, omul luă o sticlă de votcă Stalinskaia şi două pahare de cristal şi-l întrebă, pentru el ce fel de băutură să ia. Emanuel făcu semn cu dosul mâinii, îndepărtând parcă oferta – nu bea. Să bea el şi să-i spună foarte clar şi repede ce vrea, că n-are timp de pierdut… Extraordinar: în primul rând omul vrea să i se facă onoarea să ciocnească cu domnul Calomfirescu. Figura i se relaxase într-un surâs candid, care-l făcu pe Emanuel să cedeze. Să-i pună şi lui votcă şi omul îi umplu jumătate de pahar, cât îşi pusese şi lui, adică în jur de o sută de mililitri. După ce ciocniră, omul dădu peste cap paharul, golindu-l dintr-o singură înghiţitură, expirând apoi zgomotos, cu un oftat satisfăcut, de uşurare – merge, e bună… Emanuel, abia muindu-şi buzele în băutura căreia îi uitase gustul ciudat, de spirt care arde pielea sensibilă a gurii, îl privea fascinat-înduioşat: tânăr şi totodată versat, s-ar părea că alcoolic. Îşi turnase a doua jumătate de pahar pe care-o dădu pe gât cu aceeaşi mişcare articulată scurt, hotărât şi uite-l cât îi poartă de grijă gazdei:

— Dumneavoastră nu beţi? Părerea mea e că v-ar face bine. E sănătate curată.

Nici asta n-ar fi făcut, în ruptul capului, cu un minut în urmă. Încercă să-l imite dând şi el de duşcă, dar nu putu până la capăt. Bău doar jumătate din jumătatea de pahar. Nu-i nimic, s-ar zice că-i un bun început. Îi lăcrimau ochii uitându-se la omul din faţa lui dând peste cap al treilea pahar, simţind iarăşi nevoia să laude trataţia gazdei sale:

— Foarte bună, merge şi pe nemâncate, dar cu o gustărică ar fi mers ca unsă.

— Ţi-e foame?

— N-am apucat să mănânc azi nimic şi-i aproape prânzul, vedeţi, io doar o dată-n zi mănânc, la prânz şi n-am treabă toată ziua şi toată noaptea. Pot să beau oricât… Râse: hi hi hi, dacă am ce.

— Şi cam ce-ai vrea să mănânci? Să trimitem după mâncare, dacă tot ne-a apucat vremea prânzului.

— Păi orice, nu-s pretenţios.

— Nişte pulpe de pui cu cartofi: O pizza? Crenvurşti?

— Orice, orice, domnul Calomfirescu.

Emanuel dădu comandă prin telefon secretarei: două porţii de cartofi cu pulpă de pui şi două pizza.

Mâncarea sosi numaidecât. Secretara puse farfuriile pe biroul patronului şi pe măsuţa de cristal dintre fotolii. Mâncând, reluară problema omului, dornic să se angajeze, nevrând să ştie sau să accepte că nu e posibil, din pricina nepriceperii sale crase, a carenţelor grave, care de bună seamă că nu-i dăduse mâna lui Codruţ să le inventeze. Emanuel îşi spuse din nou că omul e bolnav la cap. Insistenţa asta a lui cu angajatul este semnul sigur al unei boli mintale destul de grave şi el, Emanuel, punându-se la mintea lui, împărtăşindu-se din boală, molipsindu-se la o adică…

— Măi omule, tu nu înţelegi că nu pot să te angajez? Ca director şi patron am decis: Nu-te-an-ga-jez. Pur şi simplu nu-mi pot permite să plătesc un salariu cuiva care nu-mi este de niciun folos. Aş da dovadă de neprofesionalism. Mi-eşti simpatic, îmi pare rău de tine, dar nu e loc aici pentru compasiune şi simpatie…

Omul îl aprobă sugând oasele puiului. Mâncase tot, extrem de repede, în timp ce Emanuel mai avea destul până să termine. Mai dădu peste cap un pahar de votcă, iar în sticlă mai erau doar două degete de băutură. Se înduplecă în sfârşit să spună şi el ceva, care nu ţinea cont de nimic din pledoaria gazdei. Va

trebui neapărat să-l angajeze, iar de astă dată vocea-i era extrem de sigură şi limpede. Mâncarea şi băutura îi alungaseră orice urmă de nesiguranţă şi bâlbâială. Arăta motivat, avea motive extrem de întemeiate, după felul cum trăgea de Emanuel să-l bage-n ciorba lui, în fiertura aia duhnitoare întru câtva, păi se află într-o situaţie extremă, inimaginabilă, e cu spatele la zid, ce mai, doar angajarea la revistă, l-ar putea salva. Păi nevasta fără serviciu şi trei copii mici de hrănit şi el tot ca nevastă-sa, fără serviciu, c-a încercat în vreo zece locuri şi nu s-a legat şi asta l-a făcut să se gândească la vechii lui prieteni (care prieteni? de unde dracului atâta prieteneală?) care nu se poate să-l lase la greu. La maestrul Vergilius şi la domnul Emanuel Calomfirescu. Păi vorbise cu maestrul Vergilius, care i-a promis că va pune o vorbă bună pe lângă domnul Calomfirescu, dar se pare că n-a apucat încă… Păi el nu mai poate aştepta, trebuie neapărat să rezolve cu angajarea, îi mor copii de foame şi ar fi păcat…

Interesant, interesant, extrem de interesant, e foarte posibil să nu fie bolnav, ci doar de un tupeu şi o perversitate ce întrec orice închipuire. Toată milogeala asta deşănţată, prompt articulată totodată, tot şantajul ăsta sentimental, cu poveşti lacrimogene de doi bani…

— Nu mă interesează situaţia ta familială, spuse, deşi i se stârnise interesul. Mi se pare însă că eşti prea tânăr ca să ai trei copii. Câţi ani ai de fapt?

— Douăzeci şi doi. Nu mai sunt aşa tânăr.

— La vârsta ta şi după cum arăţi, sănătos şi puternic ca un taur, ai fi putut găsi de lucru dacă ai fi vrut, dacă într-adevăr te-ar fi constrâns situaţia familială.

— Să ştiţi că nu sunt atât de sănătos cum par. Oricum, v-am spus că vreau să lucrez la *Glasul Revoluţiei*, fiindcă-i o revistă care-mi place foarte mult… Terminase de mâncat. Îşi lingea şi-şi sugea degetele de grăsime cu o oarecare fervoare.

— Du-te şi te spală.

— Poftim?

— Spală-te pe mâini. Îi arătă uşa de pe peretele cu biblioteca. E un grup sanitar chiar acolo.

Se duse şi se întoarse numaidecât.

— Domnu'…

— Laurian. Laurian Susanu.

— Domnu' Laurian, la câţi ani te-ai însurat, dacă ai avut timp să faci trei copii?

— La şaptesprezece ani.

— Interesant. Nu pari totuşi genul.

— Ce fel de gen?

— Genul care să se însoare la şaptesprezece ani.

— Ce interes aş avea să vă mint?

— Aşa e. N-ai avea niciun interes. De fapt nu mă interesează. Te-am întrebat ca simplu fapt divers. Ca să te angajez însă, ar trebui să ai habar de câte ceva din ce se întâmplă pe-aici. Codruţ mi-a spus că nu ştii să scrii şi practic n-ar fi nicio şansă să înveţi.

— Domnule, Codruţ se înşală, trânti Laurian franc. Ştiu să scriu şi am să v-o dovedesc.

Aplombul şi o inocenţă parcă de copil mai că ar da să-l înmoaie pe Emanuel, deşi îi e limpede că minte. Omul minte încontinuu, minte cum respiră, cu atâta convingere, încât crede şi el. E o boală, nu încape îndoială, n-are niciun rost să insişti, să-i demonstrezi că se înşală. Îi arătă paharul gol, făcându-i semn să i-l umple. I se deschisese pofta după două jumătăţi de pahar. Și paharul lui Laurian era gol şi sticla de asemenea. Omul băuse, nu se încurcase. Să mai ia o sticlă din bar, îi spuse, şi el se conformă. Tot votcă, dar de data asta Wyborowa. Turnă în pahare, ciocniră şi Laurian îl dădu iarăşi pe al lui peste cap, în timp ce Emanuel bău jumătate din jumătate lui de pahar. Îi prinsese gustul, simţea cum îl inspiră…

— Eşti un poet talentat, domnule Laurian, te ştiu din Pepinieră. Crede-mă însă, aici n-avem nevoie de poeţi.

El tresări, vădit flatat şi totodată dispus să facă constatări de bun simţ:

— Păi şi dumneavoastră sunteţi poet şi maestrul Vergilius şi tocmai de aceea m-am gândit…

— Te-ai gândit greşit. Suntem destui poeţi, încă unul ar fi prea mult. Bău, plimbă îndelung vodca prin gură înainte s-o înghită. E buuună, bolborosi, imitându-l pe Laurian. Se simţea relaxat şi extrem de inspirat, asaltat de idei de tot felul. Ştii să faci fotografii? Dar să machetezi, să tehnoredactezi?

Încuviinţă precipitat. Bineînţeles că ştie. Îl întrebă dacă mai fotografiase, mai machetase, mai tehnoredactase şi omul îl asigură că da. Nu-l mai întrebă în ce împrejurări făcuse astfel de munci; iarăşi minţea, desigur, mitoman, nebun, periculos, n-are decât să-l cheme pe Codruţ să i-l ia iarăşi de pe cap. Va continua să-l aştepte însă pe la uşi şi să încerce să-l abordeze. Nu i-ar fi fost totuşi greu să scape de el, să-i interzică accesul în redacţie, dacă şi-ar fi dorit cu tot dinadinsul. Ceva îl reţinea însă, un soi de curiozitate morbidă, cât de departe ar fi omul dispus să meargă cu insistenţele lui.

— Uite ce e, prietene. Aş avea o soluţie în ceea ce te priveşte. Te-aş putea angaja cu o condiţie. Nu ştiu în ce măsură te-ar aranja. Dacă vrei, bine, dacă nu, nicio supărare…

— Spuneţi, domnu' Calomfirescu, nu vă sfiiţi.

Lăsa într-adevăr impresia că se sfieşte, dar nu se sfia deloc. Bău şi-i făcu semn iarăşi să-i toarne în pahar, bău iarăşi aşteptând câteva clipe lungi, spre a crea un suspans de efect.

— Te-aş angaja numai în cazul când ai accepta să ai cu mine o relaţie intimă. O relaţie de durată, bineînţeles, atâta vreme cât ţi-aş asigura un salariu.

Se schimbă la faţă preţ de două secunde, vădindu-se derutat-speriat. Înţelegea desigur despre ce e vorba, dar ca de obicei simţea nevoia să facă pe prostul.

— Cum adică, o relaţie intimă?

— Dacă nici asta nu ştii ce înseamnă, atunci chiar că n-ai ce căuta într-o redacţie.

— Ştiu, dar…

— Adică să fii amantul meu. Ce, n-ai mai făcut aşa ceva până acuma?

Dând să se explice, iarăşi se bâlbâia, de astă dată pentru că nu ştia cum e mai bine: să fi făcut, sau nu. Se pare totuşi că nu făcuse. Nici Emanuel nu făcuse, deşi la Colibaşi se practica curent. Nu-şi descoperise încă niciun fel de predispoziţii, dar omul parcă s-ar cere testat în felul ăsta.

— În sfârşit. Văd c-ai înţeles ce vreau de la tine. Te angajez cu carte de muncă, iar în schimb te chem aici, la mine-n birou, ori de câte ori am nevoie de tine, ca să prestezi.

— Adică, mă scuzaţi…

— Nu-i nevoie să te scuzi. Înţeleg că n-ai mai făcut-o Nu e cine ştie ce filosofie. Îţi arăt eu ce să faci. În general o sugi şi o iei în cur. Zi, eşti de acord?

— Bineînţeles, domnu' Calomfirescu. Nici nu se pune problema.

— Atunci, să nu mai pierdem vremea… Nu, nu acum, că şi aşa am pierdut destul timp. Altădată, dragul meu. Te chem eu când o fi.

Emanuel sună secretara să i-l trimită pe Codruţ în birou. Îi spuse că domnul Laurian Susanu îşi va face formele de angajare, iar între timp, începând din acest moment chiar, să-i dea de lucru, să-i dea deocamdată un aparat de fotografiat şi să-l trimită pe teren.

*

Codruţ îi mai spuse că la începutul intervalului de trei săptămâni cât lipsise, îl căutase o femeie. Cam ciudată, uşor sărită de pe fix şi asta, deşi nu venise pentru angajare. N-a spus pentru ce-l caută şi nu-şi spusese numele şi nici dacă va reveni. Până-n treizeci de ani, micuţă, grăsuţă, încruntată, plină de aere de superioritate. Ajunge, Codruţ, am înţeles.

Luiza, desigur, scroafa ordinară. De când o aşteaptă… Poate chiar din momentul când a primit la Colibaşi hotărârea definitivă de divorţ. De atunci începuse să cocheteze cu ideea de a avea cu ea nişte explicaţii. Ar fi căutat-o el altminteri, de când tot

amână… Prima tentativă, şi ultima, a fost în 21 decembrie. Atunci a dat s-o ia spre domiciliul conjugal din Piaţa Kogălniceanu, şovăitor, nehotărât, temându-se să nu fie gonit, umilit şi numai bine că l-a luat valul revoluţiei. Revoluţia i-a schimbat viaţa, punându-l în postura din care el s-o poată umili, dovadă că ea îl caută. O postură diferită faţă de cea a profesorului falit, ţărănoiului şi piticului oltenesc… O explicaţie civilizată, mă rog, care să-l pună într-o lumină potrivită cu felul cum îl priviseră părinţii ei şi-n ultimă instanţă şi ea: s-o scuipe-n ochi, s-o trimită-n viscerele putrede ale Cosmosului cu, uite ce e, io una două te bag în pizda mă-tii, curvă şi scroafă ordinară!

Abia aşteaptă s-o vadă, să-i arunce-n faţă ce merită. Sau, cine ştie, Dumnezeu sau diavolul, dacă nu i-ar trece prin cap să se împace cu ea, să reîncălzească ciorba căsniciei. Îi era frică de felul cum ar reacţiona, presimţea o zonă slabă acolo, în preajma purcicăi lui dragi. O slăbiciune care l-ar abate de la o decizie inteligentă, conformă intereselor lui. O fi avut el la un moment dat nişte interese la Luiza şi familia ei, dar ce-ar fi acum să se lege la cap iarăşi fără să-l doară, cu aceeaşi cârpă, otreapă şi zdreanţă ordinară? Dumnezeu sau diavolul? Ba de astă dată n-ar mai avea nicio îndoială: numai diavolul l-ar mai împinge spre Luiza, să ia iarăşi de la capăt comedia.

Altă slăbiciune căreia îi dăduse curs fusese precedentul creat de idiotul ăla de Laurian Susanu. O relaţie intimă, mă rog, de ce nu e-n stare omul? Un impostor dispus să facă orice, măcar că nu se pricepe la nimic, nici chiar la relaţia aia intimă, aşa încât îl însărcină pe Codruţ să pună presiune pe el, să nu-l slăbească o secundă, să-i dea cele mai umilitoare munci, iar dacă mişcă-n front, să-i dea papucii. Dobitocul, iar el, Emanuel, la fel de dobitoc, lăsând impresia că ar vrea să refacă Pepiniera în redacţia *Glasului Revoluţiei*. Îl căutaseră deja cinci inşi de acolo, de condiţii dintre cele mai ciudate, printre care şi un bişniţar ordinar care se freca prin Pepinieră să

vândă ţigări străine, săpunuri şi sprayuri, un fost învăţător cu apucături pedofile şi un gestionar specializat în versuri omagiale dedicate lui Ceauşescu, toţi prezentându-se ucenici sârguincioşi de-ai maestrului Vergilius şi admiratori necondiţionaţi de-ai domnului Calomfirescu, care bineînţeles că nu făcu greşeala de-a da ochii cu vreunul, să-i dea să bea eventual şi să-i propună relaţii intime. Îl instruise pe Codruţ să le spună că directorul lipsea pentru o perioadă mai lungă şi oricum nu se mai fac niciun fel de angajări. Doi dintre ei se arătară la fel de insistenţi ca Laurian Susanu, drept pentru care li se pusese interdicţie de a se mai apropia de redacţie. Codruţ apelase la Poliţie şi i se trimisese un om care le pusese în vedere să aibă grijă, fiindcă sunt pasibili de amendă şi chiar de închisoare.

Trecu o lună şi ceva, intrară în toamnă şi Luiza nu se învrednicea să apară. Poate că se răzgândise. Mai bine, nici el nu era dispus să facă un pas spre ea. Apăru în schimb o persoană dintre vechile cunoştinţe, pe care nu se îndură s-o evite, deşi ar fi fost tentat. N-avea de aşteptat mare lucru de la Beatrice. Atâta că făcuseră revoluţia împreună, în afară că-i fusese naşă şi ar fi putut să ştie în ce ape se scaldă Luiza, poate a mai aflat ceva între timp… Toate sentimentalismele, curiozităţile şi interesele de genul acesta, se volatizaseră însă instantaneu, când Beatrice descinse în biroul lui Emanuel. Emana o aură erotică palpabilă aproape, mai strălucitoare şi mai năucitoare decât ar fi fost el în stare să-şi amintească. Aceeaşi Beatrice pe care o ştia, dar în clipa aceea de graţie amplificată, cu totul alta. Venise desigur să-i ceară, în numele unei relaţii nu tocmai strânse, dar care nu s-ar fi putut numi intimă, amănunte care îşi pierdură altminteri pe loc orice relevanţă. Venise în primul rând pentru că trupul lui îndelung flagelat în lupta cu sufletul, fără să ştie, o invocase, o chemase, pentru a-i reda vigoarea şi cheful de viaţă.

Să încuie uşa, îi spuse, să răsucească cheia în broască de două ori, să ia o sticlă din barul-vitrină şi să umple două pahare. Să facă ea oficiile de gazdă, fiindcă el e cam obosit şi să ia loc pe canapea, să se facă comodă, să se simtă ca la ea acasă… Beatrice înţelese, chiar înainte ca el să deschidă gura să spună ceva. Intuieşte, desigur, ca orice femeie, dar spre deosebire de alte femei, intră numaidecât în rolul care i se distribuia, lăsând impresia unei maleabilităţi şi a unei docilităţi extreme, ceea ce nu-i totuşi mai mult decât o impresie. Emanuel ştie, e genul care se impune, uzând de o perversitate ridicată în grad de artă, care poate ucide cu zâmbetul pe buze. A citit-o demult, de când se freca pe lângă maestrul Vergilius şi pe lângă alţii, şi totuşi se poate lăsa înşelat de aparenţe. Înşelat cu bună ştiinţă, perversitatea fiind o regulă a jocului şi o strategie de altfel, acum aplicată mai cu osârdie decât pe vremea când puneau ţara la cale în Pepinieră.

Fără vorbe şi fără gesturi de prisos, uite-o pe Beatrice dezbrăcându-se din câteva mişcări scurte şi rapide, intuind graba şi nerăbdarea, cerându-i să renunţe, să sară peste amânarea lascivă-excitantă, a unui număr de striptease. Nu e timp şi dispoziţie pentru aşa ceva. Dezechiparea rapidă, ca la armată, şi paharele umplute cu whisky la fel de rapid şi date peste cap, cum Emanuel a învăţat şi a prins gustul de la alt copil al durerii din Pepinieră, pe care Beatrice s-ar putea să-l ştie. Laurian Susanu? Păi cum să nu? Un informator, un turnător împuţit, după care intră-n acţiune repede, tot ca la armată, adâncimile trupului ei având chiar ceva soldăţesc-băieţesc în felul cum articulează o senzualitate frustă, de efeb, foarte potrivită cu aşteptările şi rememorările lui Emanuel din visele de la Colibaşi şi din acuplarea aceea forţată, când maestrul îl însărcinase s-o conducă acasă. Sâni mici, erecţi, umeri osoşi, puternici, braţe suple şi fibroase, de trapezistă, şolduri înguste şi fese bombate, musculoase, coapse şi gambe bine proporţionate, vascularizate şi cu muşchi bine definiţi, de balerină şi pielea imaculată pe unde n-a

văzut-o soarele, pe fese, sâni şi pântece, iar în rest de un auriu de caisă coaptă, da, toate la locul lor, ca-n visele din dormitorul-hală de la Colibaşi, unde o descoperise şi o simţise la adevărata ei valoare, sculaţi voi osândiţi la foame şi la masturbare. O lipsă şi-o frustrare care nu s-ar fi comparat cu nimic şi care se resuscită acum în alt fel: o femeie infinit mai puternică decât te-ar lăsa să crezi conformaţia ei e efeb. În braţe şi-n coapse îi fremăta forţa unui luptător capabil să transforme rutina acuplării într-un joc brutal şi deopotrivă rafinat. Un luptător cu vocaţie de iluzionist, implicându-şi partenerul într-un spectacol de senzaţii tari şi rare: întrebuinţându-se, asudând, Emanuel e partener şi deopotrivă stăpân, un stăpân muncind ca un rob pe ogorul cărnii Beatricei, care opune atâta rezistenţă cât să-l extazieze, recunoscându-şi-l în sfârşit stăpân, după ce l-a cunoscut mai ales prin intermediul Luizei, care îl alinta în faţa ei căinându-l sau desfidându-l ca pitic oltenesc parvenit şi de bună seamă că se înşelase, jucase o carte greşită divorţând, fiindcă piticul oltenesc s-a ajuns şi-i poate oricând da peste nas.

De-a lungul unei ore şi jumătate o luară de la capăt de trei patru sau cinci ori. Emanuel pierduse şirul şi socoteala, ca un beţiv care pierduse şirul paharelor. Un abuz, desigur, care-i pune în pericol sănătatea şi viaţa. O moarte în braţele Beatricei, ar fi ultimul lucru pe care să şi-l dorească, sau poate tocmai dimpotrivă, de vreme ce nu se mai satură; în schimbul de gemete încrucişate-încălecate, de muribunzi şi gâfâieli precipitate, el o struneşte ca pe o iapă nărăvaşă, cu falnicul retevei de douăzeci şi opt de centimetri, cu care o izbeşte în răstimpuri peste fesele obraznice, ca să-i reamintească cu cine are de-a face, în cazul în care a uitat.

Într-un târziu căzu într-o parte, ca într-un şanţ, izbit parcă de un camion de tonaj greu. Ea părea că abia se încălzise, fără a cuteza totuşi să insiste. Stăpânul fusese servit: Beatrice aştepta noi ordine aşezată pe canapea picior peste picior, goală-surâzătoare, sorbind din paharul cu whisky şi trăgând

din ţigară. După un răgaz de câteva minute lungit pe mochetă, el se îmbracă şi-şi reocupă locul de stăpân în spatele biroului, cu ceafa rezemată de spătarul scaunului-fotoliu şi ochii mijiţi în tavan. Ca să-şi revină cu totul îi mai trebuiră cinci minute bune, în care n-a mai ştiut cum îl cheamă şi unde se află. Se cufundase într-o mlaştină cu miresme rare, euforizante, care fusese gata să-l înghită şi să-l devoreze. Raiul din vaginul Beatricei pe care-l întrezărise în iadul de la Colibaşi. Uneori o femeie poate fi mai mult decât ai fi în stare să întrezăreşti şi să visezi şi atunci ai putea spune că te-ai îndrăgostit. Nu e însă cazul lui. El nu-şi poate permite, sufletul fiindu-i amanetat pentru alte treburi.

— Îmbracă-te, Beatrice, să nu răceşti. E cam răcoare aici. Şi te-aş ruga să nu mai fumezi. Îmi face rău fumul.

Era într-adevăr răcoare în birou, în pofida atmosferei de început de toamnă blândă de afară. Un ambient potrivindu-se cu răceala din vocea stăpânului, care altminteri n-o afecta pe Beatrice câtuşi de puţin. Se conformă, stingând ţigara şi se îmbrăcă la fel de repede cum se dezbrăcase. Stăpânul nu mai are chef de ea. S-a săturat, s-a îmbuibat, să dea pe-afară, încât nu mai poate nici s-o vadă. Să-i spună totuşi pentru ce a venit de fapt.

— Emanuel dragule, eu întotdeauna te-am socotit ca şi fratele meu…

Tonul ei i-o amintea, culmea, pe Luiza din primele săptămâni ale căsniciei, deşteptându-i totodată o nostalgie dureroasă, de care se străduia din răsputeri să se dezică. Luiza, trecutul mort, un mort care nu i-ar mai folosi la nimic, ba tocmai dimpotrivă. Un mort îngropat, care continuă să pută. Un hoit nevăzut din care a rămas doar mirosul. Rânji stins-ostenit-resemnat ca pe patul de moarte, cerând un pahar cu apă. Îl arde, îi este sete…

— Vezi că-i o sticlă de apă minerală în frigider. Frate, Beatrice, bine zis. Tocmai am făcut ce se cuvine să facă un frate şi o soră.

— Voiam să spun că suntem destul de apropiaţi…

— Lasă ce voiai. Sune ce vrei.

Din insinuările patetice, presimţea încotro bate. Să tragă nădejde totuşi, că n-o să sară calul. Că cererea ei se păstrează în limitele rezonabilului.

— Ştiu, mereu am ştiut că pot apela la tine ca la un frate. Eşti ca şi fratele meu de sânge…

— Dă-o-n mă-sa de frăţie, Beatrice.

— Fratele, prietenul, care ştie prin ce am trecut. Vocea-i tremură şi gata să izbucnească în plâns.

— Nu ştiu, dragă, şi nici nu mă interesează prin ce ai trecut. Las-o baltă. Am destule pe cap, crede-mă.

S-ar părea însă că nu-l aude, sau aude doar ce-i convine.

— Aş putea spune şi eu la fel ca tine, care ai fost greu încercat, până să ajungi unde ai ajuns… Să ştii că m-am bucurat foarte mult când au auzit de reuşita ta…

Vrea să-i ceară bani, desigur, dar de ce o lungeşte în halul acesta, riscând să-l scoată din sărite? Nu-şi dă seama oare? De astă dată nu-i mai împărtăşeşte nerăbdarea. Dacă el s-a răcorit şi s-a uşurat, se cuvine să se răcorească şi să se uşureze şi ea, povestindu-i prin ce mari şi grele încercări a trecut… O altă faţă a Beatricei, rizibilă la o adică, lamentabilă, auzi ce încercări: a fost nevoită să divorţeze, mă rog, din cu totul alte motive decât Luiza, care fie vorba între noi a făcut o mare prostie… Beatrice a mai întâlnit-o întâmplător acum o lună. Îşi plimba copilaşul cu căruţul… Ce copil? tresări Emanuel. Copilul tău, cică, dar poţi să ştii? Un băieţel şi i-a spus tot Emanuel, da’ fii liniştit. Mi-a spus că nu te obligă cu nimic. A recunoscut că a greşit divorţând, ce mai, de îmbuibată ce este n-a fost în stare să preţuiască. Miss Piggy are tot ce-i trebuie. Minte i-ar mai fi trebuit, ca să ţină aproape de soţul ei.

Asta în vreme ce ea, Beatrice, a fost constrânsă de lipsuri, de fapt de lipsa unei case. Soţul ei a

binevoit, vezi, să subscrie ofertei de a se muta în provincie, la Călăraşi, pentru a primi un apartament, iar ea a refuzat din capul locului să plece din Bucureşti. Ca să vezi tâmpenia din capul omului: şi-a făcut formele de angajare la Combinatul Siderurgic din Călăraşi, pe care Ceauşescu l-ar fi inaugurat cu mare fast în ianuarie 1990, urmând să fie cel mai mare combinat de oţeluri speciale din ţară şi din Europa şi momentul trebuia pregătit din timp, aşa încât începuseră să se facă angajări şi să se dea apartamente… A fost visul lui, un apartament, iar în Bucureşti n-ar fi avut şanse. Şi dacă şi-a văzut visul cu ochii la Călăraşi, s-a şi însurat acolo. Un dobitoc, în care a avut nesăbuinţa să creadă, şi fiindcă n-a conceput să plece din Bucureşti, momentan se află într-o situaţie grea. Îşi va reveni însă, a început deja să facă demersurile pentru a-şi scoate un certificat de revoluţionar, ceea ce-i recomandă de altfel şi lui Emanuel. A auzit că-s nişte avantaje, se dă o indemnizaţie, terenuri şi spaţii comerciale, doar ne-am riscat viaţa ca să-l dăm jos pe Ceauşescu…

Tocmai aflase că ar avea un copil care nu-l obligă cu nimic, şi oricum nu i se ceruse să-l recunoască, deh, câtă onestitate şi spirit de sacrificiu din partea unei femei. Purcica nu-i o scroafă, ci o sfântă, în afară că-i foarte posibil să nu fie copilul lui. Ea nu şi-a dorit, nici n-a vrut s-audă şi s-a ferit, cât au fost împreună. Oare a ştiut că-i însărcinată când a băgat divorţ? Şi acum la ce-l mai caută? Poate ca să-i spună ce tocmai a aflat de la Beatrice, sub altă formă, victimizându-se, desigur… La fel ca Beatrice, care cică l-a dat jos pe Ceauşescu. Deşi îi repugnă s-o mai lungească la vorbă cu ea, nu se poate abţine să nu-i spună că nu ei l-au dat jos pe Ceauşescu. Ei au fost carnea de tun, prin care s-au făcut jocurile, ca să-i pună pe ăştia în capul trebii… În fine, asta nu schimbă cu nimic, dar e bine să ştim pe ce pământ călcăm, la care Beatrice, că pe ea n-o interesează astfel de speculaţii. Tot ce o interesează e să-şi primească certificatul de revoluţionar, să-şi intre în drepturi, să-şi facă un rost, să-şi deschidă o

consignaţie, un butic, ceva, în afară că până atunci, până va primi certificatul, va trebui să supravieţuiască şi ar vrea să nu decadă până într-atât, încât să fie nevoită să iasă la produs…

Ce rahat o fi în capul ei de a botezat copilul cu numele lui de botez, după ce l-a privat de numele de familie? Luiza dă încă să-l impresioneze, să-l sensibilizeze, la fel ca Beatrice, care a făcut deja nişte paşi în direcţia ieşitului la produs. O va plăti desigur în contul prestaţiei, deşi ar putea s-o ajute şi altfel, mai durabil. Să-i dea de lucru la revistă bunăoară, dacă tot a creat precedentul cu Laurian Susanu, mai cu seamă că ea a debutat sub cele mai bune auspicii într-o relaţie intimă, spre deosebire de idiotul acela, lipsit de abilităţi, dar uite că informator, spune Beatrice, unul printre atâţia care conform legii conspirativităţii n-ar trebui să ştie unii de alţii… Nu se ştiu, dar îşi adulmecă feromonii precum sălbăticiunile, se caută, se recunosc şi-şi fac oferte reciproc avantajoase.

— Aş putea să te angajez la revistă, Beatrice, cu un salariu rezonabil. Eu zic că te-ar ajuta.

— Mersi, eşti drăguţ, dar nu cred că mi s-ar potrivi. Cel mai bine ar fi să mă ajuţi cu nişte bani.

Refuzul ei îi pică destul de greu. Uite cui vrei să-i faci un bine, să-i oferi posibilitatea să câştige o pâine cinstită. Bineînţeles că nu i s-ar potrivi. Degeaba se fasoleşte săraca Beatrice, că ea a fost făcută de fapt pentru produs.

— Cât îţi trebuie? Asta tot încerc să aflu de la tine şi-mi faci capul mare cu poveşti.

— Şi care-i problema? Ţi-e atât de greu să înţelegi că-mi era dor de tine, să stăm la poveşti? Nu ne-am mai văzut doar, de când l-am dat jos pe Ceauşescu. Nu noi, mă rog, ai dreptate. Nişte drăcuşori mai mici i-au tras-o tartorului cel mare. Când vor creşte dracii ăştia şi vor prinde puteri atunci să te ţii…

— Am treabă, Beatrice, zău.

— Bine, să te las să-ţi faci treaba. Zece mii de lei cred că mi-ar ajunge să mă pun pe picioare.

Oh, d-aia tot îl ameţea cu poveşti, ca să-i dea în cap cu suma asta enormă. Ce enormitate! Cât două salarii de-ale maestrului, măcar că inflaţia a luat-o la vale şi zece mii nu mai înseamnă ce însemna imediat după revoluţie. Pentru zece mii de lei, el muncea o jumătate de an pe brânci, ca un pârlit de profesor dornic să parvină pe spinarea familiei Luizei. Cobora zi de zi, ca-n mină, în viscerele Cosmosului, mâncându-şi viaţa şi nervii şi până la urmă şi libertatea, e adevărat că mai apoi recâştigată însutit pe câmpul de luptă a revoluţiei, cu mari sacrificii şi compromisuri însă, de care una ca Beatrice habar n-are. Păi ce-şi închipuie ea? Că doar norocul şi inspiraţia şi pe urmă o speli şi-i ca nouă? Că prestezi ca la produs? Păi soră de i-ar fi, şi tot nu s-ar potrivi. Păi zău aşa, fiecare le ştie pe-ale lui, zece mii de lei pentru un nenorocit de regulat?

— Uite ce, Beatrice, mai mult de o mie de lei eu n-am cum să-ţi dau

— De ceeeeeee? intonă lung, a mirare tâmpă, fără să-şi pună problema că întrebarea e neavenită, obraznică în ultimă instanţă.

Să-i dea socoteală adică, să se justifice… Scoase din buzunarul de la piept al sacoului două bancnote de cinci sute de lei noi, recent editate de Banca Naţională, pe care le puse pe birou în dreptul Beatricei.

— Mai mult n-am de unde, crede-mă. Ia-i şi fugi şi să nu mai vii… Să nu mai vii după bani, vreau să spun. Am probleme, împrumuturi mari la bănci, sunt dator vândut… Se opri, dându-şi seama că începuse să se justifice. Ca şi cum s-ar simţi dator. Lasă-mi adresa şi numărul tău de telefon la secretariat şi o să te mai caut eu. Acum du-te.

Instalată comod pe canapea, ea îl măsoară uimită şi parcă scârbită. Gura mare, cu buze pline, de o senzualitate frustă, cinică aproape, afişează o grimasă de dezgust, în timp ce bagă banii în poşeta de lac negru, cu catarame cromate. Calmă altminteri, nici nu se gândeşte să plece, n-ar fi mare lucru să aştepte să i se dea restul de bani până la zece mii.

— Am zis că poţi să pleci. Am treabă.

— Să înţeleg că mai dai afară.

Iarăşi îi amintea de Luiza, care-i servise cândva o replică de genul acesta.

— Nu te dau afară. Pur şi simplu am treabă. Şi nu sunt atât de meschin cum mă consideră unele femei, pentru că nu ofer peste posibilităţile de care dispun.

Evaluând situaţia, de toată jena, el se evalua totodată pe sine. Delicat, ce să spun, dacă nu cumva laş. Stă să dea explicaţii unei curve obraznice. În loc să strige la ea să iasă din birou, sau să-l cheme pe Codruţ, care să cheme la rându-i Poliţia.

Tăceau, se măsurau cu priviri arse de suspiciune, încordaţi, ca doi luptători pregătindu-se să se arunce unul asupra altuia. Dură câteva minute bune până ce Beatrice să se ridice de pe canapea şi atunci grimasa de dezgust de pe figura ei deveni evidentă. În timp ce se scurgea spre uşă, lui i se păru că aude acompaniindu-i paşii nişte admonestări înfundate: meschin, căcăcios, împuţit, ţăran, parvenit… I se părea doar, dar în loc de la revedere şi mulţumesc pentru bani, ea îl gratula cu vorbele astea, care-i aminteau iarăşi de Luiza. Îl fulgeră atunci un gând: dacă ea şi-ar fi plimbat copilul cu căruţul prin Cişmigiu, ceea ce-i foarte probabil, ar fi fost imposibil să nu dea nas în nas cu ea pe alei în vara asta, aşa c-ar fi bine de ştiut…

— Auzi, Beatrice, pe unde ai văzut-o pe Luiza cu căruţul?

Dezgustul de pe faţa ei lunecă într-un dispreţ băţos. Mia de lei primită nu acoperea pasămite informaţii de genul acesta. Refuza să coopereze. Descuie răsucind cheia înapoi de două ori şi trânti uşa-n urmă puternic, ostentativ. Zgomotul îl făcu pe Emanuel să sară de pe scaun ţâşnind în urma ei pe uşă. O prinse de încheietură şi o trase înapoi în birou. Beatrice se lăsă de fapt trasă, fără să opună rezistenţă, curioasă întru câtva, ce mai vrea de la ea după ce a gonit-o?

— Păi n-ai zis că-s ca şi fratele tău? Acum de ce te răsuceşti? Îi făcu cu degetul la obraz şi mai scoase din buzunar o mie de lei, pe care i-o puse în mână. Spune-mi, unde ai văzut-o cu căruţul?

— În parcul Operei. Dar ce importanţă are?

— N-are nicio importanţă. Fugi acum, zise, izbind-o uşor cu palma peste fund.

*

De bună seamă că tot norocul şi inspiraţia îl călăuziseră pe Laurian Susanu spre cunoştinţele, prietenii, idolii lui de doi bani din Pepinieră, demni de admiraţie şi dispreţ. Nişte parveniţi, s-au ajuns, i-a dus capul. Norocul şi inspiraţia, deh, atâta că le pică greu la stomac să-l recunoască. Nu doar domnului Calomfirescu, ci şi maestrului Vergilius trebuise să-i spună cine este, cum îl cheamă, în ce împrejurări s-au cunoscut, vezi, se perindaseră în jur de o sută de inşi prin clubul lui, Pepiniera aia de rahat, securişti şi informatori mai ales, plătiţi sau voluntari, ăştia formau cheagul, pe lângă impostori de tot felul, literaţi începători sau consacraţi, învechiţi în rele, talente în devenire, bişniţari, proxeneţi, târfe cu aere de artiste… Căpitanul Titus Ardelean trebuie că avea o listă completă, precum şi dosare pentru fiecare. Era de competenţa organelor, cum se spunea. Maestrului nu-i făcea nicio plăcere să-şi amintească şi oricum n-ar fi avut cum să-i ţină minte pe toţi. Ce să mai zici, că-şi declina orice fel de competenţe şi responsabilităţi: el nu face angajări, nu se pricepe şi nici nu i se permite. Patronul nu-i cere niciodată părerea în privinţa angajărilor, îl are pe Codruţ Davidescu pentru aşa ceva, ca de altfel şi pentru alte probleme, pe post de consilier de nădejde.

Maestrul vorbea cu oarecare răceală despre relaţia lui cu domnul Calomfirescu. Simţi chiar nevoia să-i spună lui Laurian că el unul a ajuns a cincea roată la căruţa *Glasului Revoluţiei* şi n-o să mai facă mulţi purici pe-aici. Căruţa asta a luat-o deja într-o direcţie suspectă, contrară celei pe care i-a

imprimat-o el iniţial, ce mai, se pare că face jocul unor forţe oculte, care sprijină restauraţia. Domnul Calomfirescu, da, s-ar părea că sprijină discret restauraţia comunistă aflată oricum în plin avânt… N-ar trebui desigur să-i spună lui Laurian toate chestiile astea, dar maestrul crede că se cuvine ca omul să ştie în ce se bagă, dacă-i atât de hotărât să-şi facă un rost aici, deşi el, maestrul, nu-l sfătuieşte. Ceea ce nu înseamnă însă că nu va vorbi cu patronul. Va pune bineînţeles o vorbă în sprijinul lui Laurian.

N-a vorbit, n-a pus nicio vorbă, boşorogul dracului. Bineînţeles că-l durea în cur de fraieri ca Laurian. Îl sfătuia să nu se bage, ca şi cum s-ar fi băgat în foc, când de fapt manevra asta, obţinerea unei slujbe într-o redacţie, ar fi fost pentru Laurian şansa vieţii. Şi-ar fi schimbat astfel viaţa, tot aşa cum şi ei, idolii lui de doi bani, şi-o schimbaseră. Se lăsau greu; dacă se văzuseră cu sacii-n căruţă, la ce le-ar mai fi păsat de alţii? Nu s-ar mai fi încurcat şi cu amărâţii şi aşa se face că Laurian a trebuit să se întrebuinţeze din răsputeri, aşteptând şi pândind pe la uşi, umilindu-se şi milogindu-se în ultimul hal, inventându-şi chiar o situaţie familială complicată şi chiar acceptând o relaţie intimă cu patronul, care ulterior se dovedi a fi o cacialma; de atunci, domnul Calomfirescu nu l-a chemat niciodată la el în birou. Uite însă că străduinţele, umilinţele şi minciunile lui Laurian n-au fost în zadar. Ucenicia lui la *Glasul Revoluţiei* a fost un prim pas, care i-a întărit curajul necesar unei ascensiuni ce avea cândva să reproducă, la scară redusă, ce-i drept, ascensiunea lui Emanuel Victor Calomfirescu.

Ar mai fi avut însă de aşteptat şi răbdat nişte ani de umilinţe şi prin alte locuri, după un an petrecut în ograda *Glasului Revoluţiei*, care pe măsură ce se extindea sporind faima şi bogăţia patronului, acesta devenea tot mai meschin şi mai jigodios. O meschinărie şi un jigodism reverberând prin subalterni precum Codruţ şi maestrul Vergilius, care brava cum că n-o să mai facă mulţi purici şi tot nu se îndura să se dezică, aşteptând poate ca patronul să se

dezică de el… Meschinăria şi jigodismul exercitându-se mai ales asupra unor pălmaşi de teapa lui Laurian, care n-avea decât să strângă din dinţi şi să rabde, aşteptând momentul prielnic pentru a-şi găsi un stăpân mai îngăduitor.

N-ar fi fost chiar de ignorat sfaturile maestrului, să ia aminte în ce cloacă se bagă, măcar că Laurian n-avea el treabă cu alianţele oculte ale domnului Calomfirescu şi orientarea politică a revistei, care pasămite ar fi intrat în conflict cu convingerile sau idealurile sale. Pur şi simplu el nu-şi permitea luxul unor convingeri şi idealuri la vremea aceea, apăsat cum era de mizerii şi umilinţe de toată mâna înghiţite de la trepăduşi precum Codruţ Davidescu, o piază rea pentru Laurian. Relaţia lor intimă era chiar mai atroce decât îi propusese în bătaie de joc domnul Calomfirescu, să i-o sugă şi să o ia în cur dacă vrea să mănânce o pâine aici, ea derivând din plăcerea lui Codruţ, sadică-ntrucâtva, de a-l pune pe Laurian să-şi rescrie articolele de trei-patru ori, amintindu-i totodată în permanenţă că-l va da afară dacă nu-şi va intra într-un ritm de lucru cât de cât normal. Lui Laurian îi era limpede că vechiul lui prieten din Pepinieră (nu-l putea numi altfel decât prieten, mai cu seamă după ce se înduplecă în sfârşit să-l angajeze) ajuns patron şi director de revistă, om de afaceri prosper şi cât de curând om politic, era de fapt motorul acestei mizerii. Codruţ adică, nu e de capul lui. Asta în vreme ce motorul care-l ţinea în funcţiune pe domnul Calomfirescu, era de bună seamă banul. Banul despre care pe bună dreptate se spune că-l schimbă pe om, fiind de dorit desigur să-l schimbe în bine, iar omul chiar crede asta, că, odată cu banul, dobândeşte bunătate, generozitate, deşteptăciune, frumuseţe trupească şi sufletească, dar uite că se întâmplă tocmai dimpotrivă.

Peste nişte ani, Laurian avea totuşi să accepte în sfârşit că, prin umilinţele şi hărţuielile la care îl supuseseră, fără să ştie şi fără să vrea, cei din ograda domnului Calomfirescu îi făcuseră de fapt un mare bine. Fără experienţa acelor umilinţe, el n-ar fi ajuns

la rându-i, peste douăzeci de ani, director şi patron de publicaţie. Trebuie că încă de atunci presimţea ce impuls benefic i se dădea, de vreme ce şi după ce a plecat de acolo, a urmărit cu dedicaţie şi pasiune evoluţia spectaculoasă a domnului Emanuel Victor Calomfirescu, străduindu-se să vadă în ea o reflecţie a propriului destin. În definitiv, omul era unul dintre cei despre care s-ar fi putut spune că a dat lovitura.

Stând strâmb şi judecând drept, păi câte sute de fiţuici ca *Glasul Revoluţiei* n-au apărut în primele luni şi-n primii ani după revoluţie, pentru ca mai apoi să-i numeri pe degete pe cei care s-au ajuns şi s-au pricopsit de pe urma lor, mergând pe mână cu FSN-ul, cu PSD-ul, cu PD-ul, cu PDSR-ul şi aliaţii lor, sau cu partidele din opoziţie, cu unii sau cu alţii, sau cu toţii de-a valma, în văzul lumii sau pe ascuns, pe ocolite, de nu i-ai mai fi ştiut care de-ai cui sunt şi nu-i mai deosebea nici dracu' pe unii de alţii, de vreme ce tocmai dracu', diavolul în carne şi oase, travestit în fel şi chip, înfăţişându-se cu tot felul de măşti, care mai de care mai ademenitoare, i-a ademenit cu noroc şi pricopseală, smintindu-i şi ticăloşindu-i până într-atât, ca să ducă la dezastru şi nenorocire o ţară şi un popor.

*

Obrăznicia, tupeul curvesc al Beatricei, compensând la o adică disponibilităţile sexuale, carisma erotică şi informaţiile care s-a înduplecat să i le dea… Adevărul e că el i-a dat nas, lăsându-i impresia c-o preţuieşte mai mult decât face. Prea multe parale nu face, nu degeaba a fugit ăla de ea la Călăraşi…

O lecţie, îşi spuse la o săptămână după consumarea episodului. Să-i fie învăţătură de minte. Relaţiile mai mult sau mai puţin intime cu vechii prieteni (de unde-atâta prietenească? de unde-atâta intimitate?) poate c-ar fi mai bine să le evite, cum de altfel şi decisese, înainte de a i se năzări s-o socoată pe Beatrice o excepţie de la regulă… Exact pe

gândul acesta, rumegat într-un răgaz meditativ în birou, se pomeni puţin până-n prânz primind o provocare cam de acelaşi fel.

Era totuşi o provocare mai gravă, pentru care se pregătea sufleteşte de o bună bucată de vreme, mai cu seamă de când aflase de la Beatrice c-ar fi la mijloc un copil. Oricum, pe Luiza o aştepta de mult. Se pare însă că încă se cerea aşteptată. Nu se simţea pe deplin pregătit, de vreme ce-i ordonă secretarei să-i spună că domnul director este prins într-o şedinţă, din care nu se ştie când va scăpa. Să aştepte însă, dacă doreşte o întrevedere. Emanuel ar fi vrut să creadă că această punere în scenă de doi lei, va stabili de la început o distanţă între ei, care să-l protejeze cât de cât, să taie din tupeul şi avântul purcică de a-şi revendica nişte drepturi asupra fostului soţ şi tată al copilului.

Urmă un ceas de frământări şi deliberări cu el însuşi, însoţite de trei pahare cu votcă legumite pe îndelete. Se dedulcise, îl corupsese acel Laurian Susanu, relaţia intimă cu alcoolul îi inducea o stare de relaxare de care simţea tot mai mult nevoia în vremea din urmă. S-o primească, sau să n-o primească? Merită, sau nu merită atenţia? Barem atâta atenţie cât s-o umilească, s-o scuipe-n obraz, provocându-i un şoc benefic, pasibil să-i amintească de paradisul căsniciei lor, omoară-mă, omoară-mă, omoară-mă şi drept mulţumire ea l-a scos din drepturile de soţ legitim. L-a scos din casă, l-a abandonat în drum ca pe un câine râios, care nu-i mai era de niciun folos, decât s-o molipsească de râia lui. Uite însă că el n-a rămas un câine râios, cum de bună seamă că şi-au dorit ea şi părinţii ei… Purcica lui dragă şi scroafa ordinară, oh, cât de mult şi-ar dori să uite, să şteargă, să extirpe, să demoleze, să are locul, să împrăştie pe el var, clor, cenuşă, să împrejmuie cu sârmă ghimpată şi să nu mai cultive nimic timp de o mie de ani. Şi-ar dori. E de dorit, da, oare chiar a iubit-o? Sau a fost doar dorinţa şi obsesia lui de a-şi face loc în lumea bună, măcar că lumea asta bună nu începe şi nu se termină cu nişte parveniţi de teapa

părinţilor Luizei. Ea părea să-l iubească, sau chiar îl iubea, fie chiar şi zgândărindu-i gelozia. Asta până-n momentul rupturii, când amândoi au fost încercaţi şi au cedat. Mai ales ea a cedat, divorţând; îi e greu să înţeleagă de ce a făcut-o, aşa încât se cuveneau cu adevărat nişte explicaţii.

Scoase din sertarul biroului o oglindă rotundă, prinsă pe un ax fixat pe un stativ de sârmă, în care prinse să se cerceteze cu atenţie circumspectă, îndoindu-se parcă de propria identitate. Trăsăturile plăcute, bine proporţionate, nasul drept şi puternic, armonizat cu arcuirea arcadelor, obrazul mai supt şi mai aspru decât şi-l ştia, parantezele ridurilor încadrându-i gura potrivit de mare, cu buze subţiri, bătând spre livid, bărbia puternică, voluntară, fruntea vastă, de cugetător cu înclinaţii artistice, şi coama castanie, leonină, în care au apărut primele fire albe. Figura unui bărbat în puterea vârstei sfidându-şi osteneala, singurătatea, angoasele, iar dincolo de imaginea din oglindă şi de uşa biroului, o femeie care se consideră în drept să atenteze… E de dorit, deh, ea a căzut dincolo de el, a divorţat, n-a rezistat şi acum… Lărgi şi desfăcu nodul mare al cravatei de mătase galbenă, iar după câteva clipe de ezitare o scoase şi o băgă în sertarul biroului. Deschise doi nasturi de la gulerul cămăşii albe, pe care-l răsfrânse trăgându-l în lături. Şi fără haină parcă ar fi mai bine, aşa încât dezbrăcă haina costumului gris-fer şi o puse în cuierul de lângă uşă. Făcu câţiva paşi prin faţa biroului, printre cele două fotolii şi canapea şi-şi consultă ceasul, cu întârzierea de rigoare, impusă de un reflex imemorial. Este douăsprezece şi nouăsprezece minute. La unsprezece şi un sfert îi fusese anunţată Luiza. A aşteptat destul, s-o fi plictisit, o fi obosit, s-o fi lăsat păgubaşă, o fi plecat… Puse sticla de votcă şi paharul la loc în barul-vitrină. Orice ar fi, de văzut trebuie s-o vadă, să înţeleagă ce-l făcuse să se iluzioneze c-ar fi găsit pe cineva dispus să-i oblojească sufletul şi să-l scoată din duhoarea grea a sărmăniei. Sărmanul tot sărman rămâne, oricât şi-ar pune soarta la cale, măcar că el a

reuşit să se rupă şi să scape. Norocul, inspiraţia, Dumnezeu sau diavolul, vorba vine, fiindcă el ştia de fapt că prin forţe proprii a reuşit să ajungă în situaţia de a-i putea dispreţui pe cei care l-au dispreţuit cândva. Scoase capul pe uşă şi-i spuse secretarei s-o cheme.

S-ar fi aşteptat s-o vadă schimbată, îmbătrânită. Nu trecuseră însă decât doi ani de când o văzuse ultima oară, un interval de timp pe care-l presimţea mult mai lung. Tot ce-a trăit în acest interval s-ar putea depăna şi deşira de-a lungul a douăzeci de ani, care să fi lăsat urme adânci pe chipul Luizei, ca şi pe chipul lui de altfel, pe care tocmai îl cercetase în oglindă. Se văzuse îmbătrânit, dar ea părea neschimbată, exceptând doliul în care era îmbrăcată. Cine a murit? Tata… Păi cum, că l-am văzut în Piaţa Palatului în 22 decembrie… A murit la două luni după aceea, răpus de o leucemie galopantă. Bucuria de a-l revedea, însă, părea să estompeze până la dispariţie tristeţea acelei morţi. Ea flutura un surâs ce părea să-i certifice nevinovăţia, detaşarea de răul petrecut la un moment dat între ei, care bineînţeles că se datora altora, iar el n-avea decât să creadă asta. Pur şi simplu n-avea încotro.

Spunea ceva şi el n-o auzea, ci doar c-o vedea scufundându-se şi îndepărtându-se în adâncul unui lac limpede, exact ca-n visele de la Colibaşi. Dădu apoi să-l îmbrăţişeze şi el se feri trăgându-se într-o parte. Sunt lucruri care nu se uită, nici după doi ani, douăzeci sau două sute. Uneori uiţi binele şi ţii minte răul. Sau invers. Cel mai bine însă ar fi să ari locul şi să-l împrejmui cu sârmă ghimpată, să nu mai cultivi nimic, să laşi pământul să se odihnească… O visase des şi se gândise la ea, n-avusese răgaz de odihnă.

După ce se trase într-o parte cu un pas lateral, reveni cu un pas înainte, precum un boxer care eschivează, pentru a reveni lovind pe contră. O lovitură surprinzătoare şi foarte eficace: o îmbrăţişă el însuşi, strângând-o puternic în braţe, sufocând-o aproape. Luiza are o constituţie extrem de diferită de a Beatricei, nefiind nici pe departe atât de vânoasă,

aşa încât te absoarbe în cărnurile ei moi, te scufunzi în ele, purcica mea dragă şi scroafă ordinară, sunt într-adevăr lucruri care nu se uită.

Mâinile, palmele cu degetele răsfirate, întinse să se rupă, avide să cuprindă, dirijează o simfonie a destinului coborând pe sub fusta neagră, urcând pe fesele strânse în dresul negru, cărnoase, de necuprins, dezgolindu-le, profanând doliul şi ca şi altădată urmează un dans scurt, poticnit, din care se rostogolesc pe canapea şi de acolo pe covor, unde încremenesc precum un ghem de şerpi, în aşteptare, prelungind aşteptarea de doi ani, douăzeci sau două sute, curmată într-un târziu de o rafală de bătăi insistente în uşa biroului.

*

La douăzeci de ani după ucenicia sa de la *Glasul Revoluţiei*, în binecunoscutu-i stil frust-agresiv-semidoct, susţinut de statutul de patron şi director al *Foii Argeşene pentru minte şi cuget*, Laurian Susanu avea să consemneze: Ceauşescu era mic copil pe lângă cei care i-au luat locul pentru a nenoroci o ţară şi-un popor… Asta se întâmpla într-o vreme pe când patronul şi directorul *Glasului Revoluţiei* dispăruse de mult din decor. Se aşternuse uitarea peste numele lui Emanuel Victor Calomfirescu, dar n-ar trebui să uităm că el a făcut parte din primul val de îmbogăţiţi ai revoluţiei, format cu precădere din hăitaşii care au gonit şi au ostenit prada, pentru a lăsa spaţiu de manevră vânătorilor, adevăraţilor vânători, care aveau să răpună prada, s-o tranşeze şi s-o împartă între ei, prada fiind desigur iarăşi ţara, cu tot cu poporul ei, România.

Constatarea celor care l-am cunoscut pe Emanuel Victor Calomfirescu încă de la apariţia sa în Pepinieră ar putea fi una de bun simţ: Pe toţi aceştia, hăitaşi şi vânători deopotrivă, spre deosebire de Ceauşescu, n-a mai avut cine să-i pună la zid, să-i execute în numele poporului român pe care l-au

descreştinat, l-au sărăcit şi l-au dus pe calea pierzaniei, desăvârşind lucrarea începută de comunişti. O pedeapsă meritată altminteri, spunem noi, şi de unul ca don Emanuel Victor Calomfirescu, supranumit mai apoi şi Regele, despre care multă lume spunea că, vezi, norocul, inspiraţia, hărnicia, destoinicia, l-ar fi cocoţat pe val – poveşti de adormit copiii, care dădeau de înţeles că oricine ar fi putut fi în locul lui, când de fapt el ştiuse să se lipească de cine trebuie, cu linguşeli şi temenele şi compromisuri grele, pe care unul ca Laurian Susanu a trebuit să le deprindă şi el de timpuriu, procurându-şi şi el mai multe feţe de împrumut şi măşti, să le schimbe după cum îi cereau interesele, potrivindu-se, vezi, cu interesele celor care-l susţineau.

Să nu ne facem iluzii, don Emanuel a fost şi el susţinut, încă de la primele numere ale *Glasului Revoluţiei* care a început prin a lovi în toate părţile, fără alegere, pentru a dovedi vinovăţia tuturor. Toţi sunt vinovaţi, toţi au mâncat de pe urma comuniştilor, care au ajuns în capul trebii cocoţându-se pe un munte de cadavre, de asasinaţi, exterminaţi, reeducaţi în închisori, iar restul au jucat cum au cântat ei, ca să supravieţuiască şi să parvină, să ajungă la nişte privilegii, de necomparat totuşi cu marile privilegii şi agoniseli dobândite după revoluţie, de către cei precum don Emanuel.

Într-o primă fază, prin maestrul Vergilius mai ales, toţi au părut mânjiţi, toţi meritând să fie încleiaţi şi încondeiaţi în pelteaua aia vindicativă, înveninată, o abureală în fond, praf în ochii fraierilor, care i-a permis lui don Emanuel să suie în vârful grămezii de bălegar, de unde să-şi strige cucurigul de învingător, precum atâţia alţi învârtiţi şi îmbogăţiţi apăruţi după revoluţie, făcându-ne să credem că norocul este, până la urmă, aşa cum şi-l face omul cu mâna lui, plănuit la o adică temeinic, cu mişcări bine cumpănite şi tovarăşi aleşi pe sprânceană. Mulţi dintre cei care-l ştiam mai demult, am luat aminte cu jind la norocul lui don Emanuel, luând totodată aminte la zvonul că FSN-ul l-ar fi lăsat atunci, la

început, în zeama lui, să latre până dă în turbare prin revistă, pentru ca mai apoi să-l aducă pe calea cea bună, cumpărându-l cu înlesniri de tot felul şi împrumuturi nerambursabile din bănci în curs de falimentare. Asta în vreme ce alte zvonuri susţineau că, de la bun început, omul a fost îndrumat şi finanţat din umbră de doi bancheri evrei din Israel, care aveau nişte interese în România şi au pus ochii tocmai pe el, de unde şi obsesia maestrului Vergilius cu conspiraţia iudeo-masonică, despre care se ştie că pune la cale şi controlează toate mişcările revoluţionare din lume, iar revoluţia română n-ar fi avut cum să facă excepţie, o revoluţie care l-a devorat cât ai clipi pe revoluţionarul de profesie Ceauşescu, deoarece cât o fi fost el de genial şi de uns cu toate alifiile conspiraţiilor planetare, de astă dată şi-a tăiat singur craca de sub picioare, ignorând iudeo-masoneria şi lăsându-se la mâna slugilor, şerpii pe care i-a încălzit la sân, Securitatea şi Armata şi uite că l-au trădat cu toţii, de la generali până la ultimul plutonier major şi l-a trădat până şi poporul, cu a cărui dragoste a fost intoxicat şi manipulat de slugile vândute trup şi suflet iudeo-masoneriei.

Foarte plauzibil aşadar zvonul cu cei doi bancheri iudeo-masoni, care l-ar fi inclus în planul lor, în virtutea inspiratului titlu simbol al revistei, de unde s-ar putea trage aceeaşi concluzie, şi anume că tot norocul, fără a putea discerne totuşi ce fel de noroc, de la Dumnezeu sau de la Satana, acesta fiind modul de a pune problema al maestrului Vergilius, care spre deosebire de nişte tipi pragmatici precum don Emanuel sau Laurian Susanu, hotărâse să-şi trăiască restul vieţii, câte zile o mai avea de la Dumnezeu, în spirit creştin, revendicându-se în sfârşit, la bătrâneţe, din îndelung încercatul popor român creştin, ispitit altminteri, în fel şi chip, de-a lungul timpului, să se turcească, să se ţigănească, să se jidănească sau să se occidentalizeze, tot aşa cum don Emanuel trebuise să se schimonosească în fel şi chip, ca să-şi schimbe viaţa îmbogăţindu-se. Adică tot aşa ne-am fi întrebat şi noi, precum maestrul

Vergilius, ce fel de noroc fusese acela, porcesc, câinesc, sau al altui fel de lighioană cu coarne, gheare, ţepi sau copite? Ceea ce n-ar fi avut în definitiv nicio importantă pentru omul nostru, dacă pe el chiar l-a dus mintea să-şi spună Rege, şi tocmai că povestea asta a plecat de la o glumă aruncată la un moment dat la întâmplare de maestrul Vergilius, scuturându-se parcă de un reziduu al memoriei, păi regele ăla cică, Victor Emanuel, de care don Emanuel uitase, păi regele ăla reîncarnat şi recondiţionat pentru vremurile astea de bejanie, adus la zi, iar el a prins-o din zbor, ca să-şi facă un soi de poreclă-blazon, pe care a cultivat-o plin de râvnă în mediile prin care se învârtea, tot mai dezinvolt şi tot mai eficient de la o zi la alta.

*

Era prea absorbit, prea cufundat în propriul blestem de o senzualitate adipoasă, ca să audă, sau chiar de auzea, nu-i păsa, nu se sinchisea şi nici nu-şi amintea că de astă dată nu mai pusese să se încuie uşa pe dinăuntru, cum făcuse când îl vizitase Beatrice. Nici Luiza nu se sinchisea sau, ca musafiră, nu-şi permitea să se amestece, să-i atragă atenţia gazdei. Cioc-cioc-cioc… Nu-i nimeni acasă? Totuşi, ce se-ntâmplă cu don Emanuel?

Figura famelică, uşor îngrijorată, cu pletele-n ochi, a lui Codruţ, se ivi prin uşa crăpată. Nu-şi vedea patronul. Unde ar putea să fie? De obicei nu pleacă fără să-l anunţe şi să-i spună dacă mai revine şi când. Sunt o familie doar, don Emanuel se poartă cu el ca şi un frate mai mare… Codruţ intră în birou, amuşină, scânceşte stins, neauzit, ca un câine căutându-şi stăpânul drag. Răsuflă uşurat când îl vede în sfârşit pe jos, lângă canapea, camuflat cumva de ea, strângând-o în braţe pe femeia aceea grăsuţă, care l-a căutat la un moment dat şi n-a vrut să-şi lase numele şi nici să spună ce treabă are cu el. Uite ce treabă: oamenii-s îmbârligaţi într-o postură extrem de ciudată, care aduce într-adevăr a acuplare, dar pare

altceva. Don Emanuel pare mai curând s-o încălzească, făcându-i respiraţie gură la gură, după ce a salvat-o de la înec, dintr-o apă îngheţată, o apă cu sloiuri legănându-se pe ea, care-i pe undeva pe aproape: femeia parcă ar dârdâi mărunt şi chiar te ia cu friguri văzându-i: arată decuplaţi complet de la realitatea înconjurătoare, duşi, rătăciţi într-un soi de transă, sau comă extatică.

Codruţ le dă roată, se apleacă să-i observe, ca un arbitru de lupte pregătindu-se să ia o decizie. Să întrerupă meciul sau să-l lase să continue? Să cheme un medic? Să sune la Salvare? E dezgustat altminteri de coapsele opulente încolăcite peste don Emanuel, cu carnea bătucită de celulită şi fusta neagră suflecată peste ele. Îmbârligaţi ca nişte câini. Sărmanul don Emanuel, pe mâna cui a ajuns şi uite-i că nu le pasă de el, nu-i simt prezenţa, ca şi cum el, Codruţ, ar fi un spectru, o fantomă… Ba ei sunt nişte spectre, nişte suflete zbuciumându-se în căutarea trupurilor pierdute. Codruţ iese din birou fără să spună nimic, să-şi ceară scuze eventual. Oricum, n-ar avea cine să-l audă. Îi spune în schimb secretarei să nu intre nimeni la don Emanuel, să nu fie deranjat că-i prins în nişte discuţii importante cu doamna care a intrat la el.

Au urmat desigur şi discuţiile, după ieşirea din transă. Ce ţii minte şi ce uiţi, răul şi binele, dar copilul? Cât are? Ce vârstă? Un an şi două luni, dar să ştii că are tot ce-i trebuie, nu duce lipsă de nimic… Emanuel surâse amar: doar de un tată duce lipsă şi ea că se găsesc taţi. Sunt taţi pe toate drumurile, nu-ţi face griji îi spuse, în timp ce el regretă întru câtva pierderea obiceiului ei benefic de a-l excita prin acel strigăt de luptă barbar-masochist, prin care-l îndemna s-o omoare. Sau poate o fi avut o reţinere, o inhibiţie de moment, provocată de decorul auster din birou, diferit faţă de atmosfera livingului apartamentului din Piaţa Kogălniceanu, care-i răscolea nostalgia unei predispoziţii zoofile. Se vedea tăvălindu-se într-o mocirlă cu o scroafă, tatonând o culme a desfrâului, a lascivităţii

duhnitoare, iar peste mocirla aceea, ridicându-se, întrupând ca un răsărit însângerat, aura de muzeu, în care el însuşi era un exponat, în halatul acela englezesc de mătase, răstignit pe canapea, lăfăindu-se, pufăind din trabuc… Adulmeca acum prin norii de fum ai aducerii aminte tihna acelor vremuri, intersectate cu imagini ale descinderilor prin viscerele Cosmosului, via Penitenciarului Colibaşi, făcându-l să se chircească dureros de întrebări, ce s-a întâmplat atunci şi cum a fost posibil ca ea să se dezică atât de uşor? E dornic de explicaţii, desigur, a fost o trădare pe care nu reuşeşte nici acum s-o înţeleagă. Peste un an s-ar fi întors acasă şi era foarte important pentru el să ştie că are o casă, pe cineva care-l aşteaptă, îl susţine şi-l iubeşte chiar. După atâta vreme stătea iarăşi pe canapea cu Luiza ascultându-l dezamăgită, deşi nu e vorba că se aşteptase la astfel de reproşuri…

— Înseamnă că nu-ţi dai seama ce simt pentru tine, dacă zici că te-am trădat. Uiţi că am insistat să merg cu tine la proces, să găsim împreună soluţia cea mai bună ca să fii achitat, dar ai fost cu totul împotrivă. Nu m-ai lăsat deloc să mă implic şi n-a ieşit deloc bine.

— Mi-amintesc totuşi că taică-tău ţi-a interzis să mergi cu mine la proces, ca să nu-ţi iroseşti timpul pentru studiu cu problemele mele.

— Hai, las-o baltă. Stăteai tu în loc de tata. Ştii doar că el şi mama s-au opus din răsputeri să ne căsătorim, dar i-am determinat să cedeze. Dacă ai fi vrut să te impui, să mă iei cu tine la proces, tata n-ar fi avut puterea…

— În sfârşit, să nu mai dezgropăm morţii. Mai ales că taică-tău a şi murit. Să-i fie ţărâna uşoară. Ce contează, peste ce nu pot să trec, fiindcă mă doare, este lovitura cu divorţul, pe care a trebuit s-o primesc când eram deja lovit şi căzut.

— Oh, Emanuel, dramatizezi, dramatizezi ca de obicei. N-am avut nici cea mai mică intenţie să te lovesc.

— Înţeleg, ai greşit. A fost un accident. Sărmana mea purcică…

— Nu ştiu, chiar e nevoie s-o luăm iar de la capăt cu maimuţăreala asta stupidă?

— S-ar părea că n-avem încotro. M-ai lovit din greşeală, te voi ierta probabil şi-o vom lua de la capăt. Nu ştiu totuşi dacă te voi ierta, să mă mai gândesc…

— Mare pagubă; gândeşte-te că odată rămasă singură, după ce te-ai dus la puşcărie, n-am mai avut puterea să mă împotrivesc. Am fost constrânsă de ai mei, de tata, mai ales, să divorţez. Mi s-a impus să-mi refac viaţa, chiar dacă eram însărcinată, şi n-am avut încotro. Tot ce vroiau era să mă rupă de tine. Înţelegi?

Îi era greu să înţeleagă şi să creadă. Părinţii n-ar fi putut s-o silească. El văzuse doar, am văzut în atâtea rânduri cum te impuneai în faţa lor, la care iarăşi că, doar cât a fost cu el, cât l-a avut alături, a găsit tăria de a se impune. Odată rămasă singură, a fost nevoită să accepte că depinde de ei, material mai ales, dar şi afectiv. Dintotdeauna, da, mai puţin în perioada când l-a avut pe el ca sprijin şi motivaţie, părinţii ei au dominat-o, uzând de un şantaj financiar şi sentimental, care în sfârşit pare să se fi destrămat, odată cu dispariţia capului familiei. Tatăl ei, da, el o ţinea sub control…

Deja se străduia s-o creadă şi aproape că reuşea, deşi de-a lungul căsniciei lor văzuse ceva total diferit faţă de ce spunea ea, consolidându-i convingerea că soţii Davila nu mişcă-n front în faţa fiicei. I se păruse desigur, nu era deloc aşa, ci cum spune ea; trebuie s-o creadă şi s-o ierte. Asta-n cazul când ar fi vinovată. Purcica lui dragă, să ţină minte binele şi să uite răul, uitând totodată cât îşi dorise s-o împroaşte cu dispreţul lui şi tocmai c-ar fi un prilej propice: ea îl caută, vine cu coada între picioare pe domeniul lui, părând să-i ceară iertare şi el în loc s-o scuipe, e dispus să stea la târguieli: păi când au venit verii la vorbitor şi i-au spus că au trecut pe la ea, iar ea nici

n-a vrut să audă de dragul de Emanuel şi le-a dat sacii aceia cu hainele lui…

El cere nişte explicaţii pe care-i desigur foarte pregătit să le creadă: când s-a pomenit la uşă cu verii lui, ea era într-o pasă proastă, o pasă neagră chiar, o depresie atroce, întreţinută de situaţia în sine, de faptul că-l pierduse pe Emanuel chiar, dar pe moment ea nu realiza acest lucru, drept pentru care n-ar mai fi vrut să vadă pe nimeni şi nimic din ce i-ar fi amintit de el… Păi ce crede el? Că ea n-a suferit? Ba a suferit ca un câine din pricina slăbiciunilor ei, mai ales. Fiindcă n-a avut destulă tărie ca să treacă peste interdicţia lui taică-său de a se duce la Colibaşi să-l vadă, iar pe urmă, după revoluţie şi după ce a murit taică-său, a tot amânat să-l caute, nefiind sigură totodată c-ar mai avea rost, deşi avea copilul, sau tocmai de aceea, ca el să nu-şi facă impresia că intenţionează să-l şantajeze cu copilul.

Într-un târziu şi ea, ca şi Beatrice, catadicsi să-i mărturisească că s-a bucurat din tot sufletul când a auzit de reuşita lui cu revista şi alte afaceri, Emanuel dragule, după cât chin şi suferinţă ai îndurat, chiar meritai. Dumnezeu a avut grijă de soarta ta, la care el că Dumnezeu sau diavolul şi deja nu-şi mai punea problema dacă Luiza e sinceră şi cu sufletul curat în cel priveşte, sau e de o perversitate extremă. Raţiunea şi sentimentele lui pulsau ostenite într-un nimb înceţoşat, pe care vorbele ei îl asaltau din toate direcţiile, pentru a-l cotropi. N-avea niciun rost să se împotrivească. Dumnezeu sau diavolul, sau amândoi împreună, îl apropiaseră cândva de Luiza, pentru ca apoi tot ei să-i despartă. Nişte entităţi în care el nu credea şi pe care le pomenea tot mai des în vremea din urmă.

Ea îi spusese, vezi, că nu depinsese de ea, că părinţii îi impuseseră, iar el simte că i se întâmplă acelaşi lucru, cu atât mai mult cu cât se ambiţiona să-şi pună soarta la cale, să ia o hotărâre în privinţa Luizei, s-o rupă cu ea sau să se împace. Nu, hotărârea nu-i aparţine, vine din afara lui, da, Dumnezeu sau diavolul…

Ţara lor

Trustul de douăzeci de publicaţii, crescuse în jurul *Glasului Revoluţiei* odată cu casele de schimb valutar şi casele de amanet, primele apărute în Bucureşti şi în ţară, şi reţeaua de magazine de aparatură electronică. Acestora li se adăugă o tipografie în cartierul Militari, aflată aproape de locul unde Emanuel îşi petrecuse tinereţea, într-o garsonieră confort trei, cu duş, şi closet în camera de cincisprezece metri pătraţi, separate de pat şi masă de o cortină-perdea din doc vişiniu-închis, şi teancuri de cărţi îngrămădite pe lângă pereţi şi el acolo, ca un animal în capcană, lingându-şi rănile sub culoarea de sânge închegat a perdelei, încât multă vreme după aceea, după ce schimbase mai multe domicilii şi locaţii, inclusiv dormitorul-hală cu paturi suprapuse de la Colibaşi, continuă să se vadă acolo, proiectat în intimitatea aceea băltind într-o deprimare dulceagă, înţepenit printre cărţi şi manuscrise, ciorne cu poeme amestecate cu ciorne de note informative, strivit sub ele, ca şi mort, livid şi cu un firicel de sânge scurgându-i-se printre buze, visând desigur la viitorul lui regat, dându-se de ceasul morţii ca să şi-l închipuie, grăbindu-şi astfel destinul, căci la două străzi doar, la cinci minute de mers pe jos, era tipografia aceea, pe care avea s-o cumpere la un preţ de nimic de la directorul patron.

Aşa se făceau şi se desfăceau afacerile şi averile. Directorul falimentase tipografia ca s-o poată cumpăra mai întâi el, pe nimic, se îmbogăţise rapid şi cheltuise fără măsură, întinzându-se mai mult decât i-ar fi permis plapuma, după care a împrumutat zece mii de mărci de la Emanuel; în contul acelei datorii i-a cedat tipografia, renunţând la ea la fel de uşor precum o dobândise. Din manevrele şi tranzacţiile astea, Regele Emanuel s-a ales cu o fabrică în toată regula, cu patru hectare de clădiri pentru birouri şi hale de producţie, renovate mai apoi şi echipate cu

utilaje de ultimă generaţie din industria poligrafică, aduse din Germania.

A urmat cumpărarea unei licenţe pentru un post de televiziune, primul post de televiziune particular din România, emiţând desigur, sub sigla *Glasului Revoluţiei*. Asta a fost la aproape trei ani de la apariţia primului număr al revistei, care amintea acum destul de vag de profilul trasat de maestrul Vergilius, dominat de lupta aia în zadar şi ca o jelanie în pustiu împotriva neocomuniştilor, tăind şi spânzurând deja în deplină legalitate în ţara lor, sub al doilea mandat al lui Iliescu-PSD. Maestrul Vergilius încă-şi făcea de lucru prin ograda *Glasului Revoluţiei*, părând să ceară socoteală sau drept la replică faţă de ce se întâmplă, în timp ce Emanuel îşi argumenta poziţia eliptic:

— E ţara lor, maestre. Gata, să-i punem cruce.

— Pentru ce i-au făcut ţării, vor fi blestemaţi din neam în neam. Vor trage blestemele ei şi copiii lor, și nepoţii, și nepoții nepoţilor lor…

— Ba de ce să nu recunoaştem, că, în definitiv, ei ne-au scăpat de Ceauşescu şi ne-au dat posibilitatea să ne afirmăm. Şi acum, ce ar mai vrea ei dacă nu binele ţării? punctă relaxat Emanuel. Ţara e a lor şi e cu ei, după cum am văzut iarăşi la vot. Pentru a doua oară aleşi liber, cu o majoritate covârşitoare. Ce-ai mai vrea? Ce dovezi? Oricum a venit timpul să fim şi noi cu ţara şi cu ei, chiar dacă i-am mai înjurat şi-i vom mai înjura, c-aşa-i jocul. Asta-i situaţia, trebuie să ne adaptăm, n-avem încotro…

Ca să vezi ce avea în cap regele ăsta de căcat, ticăloşit în ultimul hal. Cum călca el în picioare învăţămintele maestrului şi tot ce puseseră ei la cale împreună. Ce ar mai fi fost de aşteptat de la colaborarea lor? De bine, de rău, Emanuel încă se îndura să-i dea mână liberă vechiului său maestru să-şi verse veninul în articole polemice meşteşugite într-un stil poematic de o trivialitate frustă, care părea ajunsă la fundul sacului şi la capătul răbdării. Se vedea că i se făcuse lehamite să se ia în beţe cu toţi

mâncătorii de căcat pe coridoarele puterii, tot aşa cum şi lui Emanuel i se luase cheful şi răbdarea, în afară că lumea continua să se schimbe de la o zi la alta, zguduindu-se din temelii. Lumea continua să-şi dea poalele peste cap, arătându-şi organele procreaţiei şi împroşcând blesteme, înjurături, scălămbăieli de tot felul, care bruiau şi făceau să dispară blestemele, înjurăturile şi scălămbăielile maestrului. Războiul lui se vlăguise înainte de a începe cu adevărat, ignorând lumea dezorientată, traumatizată, dezinteresată, punându-se la adăpost în propriile iluzii. Altceva se aşteaptă de la noi, maestre. La ce bun toată încrâncenarea asta, în rememorarea unui trecut pe care nimeni nu mai vrea să-l recunoască? Ei vor să uite, trebuie să-i ajutăm să uite, acesta-i mersul şi nu ne putem împotrivi.

Trecutul acela frământat în spaime şi nenorociri, n-ar mai fi fost de folos nimănui după mintea regelui ăluia de doi bani. Trecutul care părea să-l rupă de realitate pe sărmanul maestru, şi el prizonier al unor iluzii, trăind în afara lumii primenite de revoluţie. Primenită, tăvălită, înjosită… Asta e situaţia, maestre, indiferent cum ni s-o năzări nouă s-o vedem. Ca şi altădată, maestrul părea jurat să nu vadă nimic cu ochi buni, în afară că avea mari obiecţii în privinţa relaţiilor lui Emanuel cu crema parveniţilor şi a îmbogăţiţilor de ultimă oră. Încă şi mai rău era că nu se putea abţine să nu-l pună la curent cu aceste obiecţii. Cică gunoaiele alea, pe care le ştie foarte bine de ce sunt în stare, ce ticăloşii inimaginabile, aşa cum au dovedit-o în multe rânduri. Gunoaiele pe care viitura revoluţiei le-a scos la suprafaţă şi le-a suit pe creasta valului…

Păi ce să ne facem, maestre, gunoaiele… Gunoaie au fost de când lumea, de la Adam şi Eva cei ispitiţi şi căzuţi. De la copii lor care s-au omorât între ei. De la Noe, de la Iisus Hristos care s-a lăsat răstignit ca să cureţe lumea de gunoaie şi tot n-a reuşit… Dacă el, Emanuel, ateu de felul lui, e în stare să vadă mersul, ce să mai zică de maestru, care se pretinde umblând pe căile Domnului? Oare nu e

limpede că de-acolo ni se trage şi pe asta se întemeiază? Gunoaiele şi minciuna, trădarea, crima, hoţia, lăcomia… Gunoaiele de care trebuie să ţinem cont, dacă vrem să nu ne rupem gâtul. Să le punem adică la treabă pe gunoaie, să lucreze pentru noi. Ce dracului, maestre, mai mult calm şi stăpânire de sine. Spuneaţi doar cândva că-i un război al nervilor, că doar cei cu nervii tari vor răzbate până la capăt…

Nu voia să ştie şi să-şi amintească ce spusese cândva, în alte împrejurări şi în alte vremuri. Era prea prins de războiul său, dus cu armele grele ale intransigenţei morale, cât ar mai fi avut putere să-i arate cu degetul pe mincinoşi, trădători, criminali, curve sub diverse acoperiri de lideri de opinie, chiar dacă acestora nu le păsa, nu-i durea nicăieri de prestaţiile maestrului şi-şi vedeau nestingheriţi de-ale lor. Asta-i joaca, maestre, o joacă împuţită, fără alte consecinţe în afara publicităţii gratuite pe care le-o facem, punându-i iarăşi în centrul atenţiei. Păi iarăşi V. C. Tudor, poetul de curte şi mâncătorul de rahat, travestit în tribun al poporului, iarăşi Păunescu, bardul patriot cu carismă de mistreţ justiţiar, iarăşi jegul ăla comunist de Cîrstoiu, a cărui laşitate funciară îl îndeamnă să facă pe opozantul curajos. Iarăşi elita culturală care se dă apolitică, gudurându-se după privilegii pe lângă Iliescu şi ai lui. Iarăşi Petre Roman, Bârlădeanu, Dijmărescu, Stolojan, Năstase şi capitalismul făcut de comunişti, în folosul lor, al familiilor lor şi al prietenilor.

Joaca aia împuţită cică, pe care el o răsucea în propriu-i folos. Adevărul e că se mişca extrem de rapid, întrecându-se parcă pe sine, o parte din el rămânând în urmă să se minuneze de ce-i în stare, socotind totodată pierderile suferite pe traseu, deşi nu era el omul care să fi stat în loc de aşa ceva şi oricum nu puteau fi numite pierderi acele simplificări sau necesare compromisuri aplicate unui sistem de relaţii ce se cerea în permanenţă restructurat. De azi, pe mâine trebuia să se orienteze spre alţi oameni, în avalanşa aia de evenimente luând turnuri imprevizibile, în timp ce pe unii aliaţi se vedea

nevoit să-i considere adversari şi duşmani, pasibili oricând să-l lovească prin surprindere, să-l compromită şi să-i provoace daune ireparabile. Treptat, cam aşa începuse să-l vadă şi pe vechiul său maestru, alături de care pornise cândva pe un drum ca şi necunoscut, când îl trimisese căpitanul Ardelean în Pepinieră, şi reporniseră mai apoi împreună odată cu primele numere ale *Glasului Revoluţiei*. O istorie veche, învechită, compromisă, care începuse să miroasă nu tocmai plăcut. Stilul şi ideile maestrului nu mai corespundeau aspiraţiilor vechiului său ucenic, care erau de fapt aspiraţiile lumii căzute prin care se învârtea agitându-şi sceptrul de rege, tot aşa cum maestrul îşi agita bastonul în toiul crizelor de isterie.

Fie şi prin precipitarea care-i mâna pe amândoi în luptă, ca şi prin micimea staturilor, ei s-ar fi asemănat suficient ca Regele să nu renunţe la cel care-i pusese la o adică sceptrul în mână, nici chiar după ce nu i-ar mai fi fost de niciun folos. Nu numai că nu-i mai era de folos, dar îi cam dădea treburile peste cap cu opinii inacceptabile, ba de-a dreptul periculoase, cum ar fi conspiraţia iudeo-masonică, infiltrată de mult în structurile fostei Securităţi, resuscitate şi puse la lucru în Serviciul Român de Informaţii, care taie şi spânzură şi face ravagii în ţară şi stai să vezi că acesta-i doar începutul…

Începutul care a pus capac. Aidoma căpitanului viitor colonel Ardelean, care-i închisese cândva maestrului Pepiniera, Emanuel se simţi dator să-i închidă uşa-n nas, să-l scoată din redacţie ca pe o măsea stricată, pe acelaşi motiv că nu e-n regulă să înjurăm Partidul, pe banii Partidului, eventual în casa Partidului, care Partid echivala desigur cu *Glasul Revoluţiei*, alias fosta Securitate, SRI-ul şi iudeo-masoneria.

*

Apele se limpezeau şi se despărţeau, cu maestrul Vergilius ieşind din scenă iarăşi, de astă

dată definitiv lămurit cu cine a avut de-a face, o curvă oltenească sub acoperire de poet damnat şi disident, care ar fi umblat cu manifeste anticeauşiste, dar de fapt pentru alt soi de infracţiuni a fost el închis. O curvă rafinată, avidă să se căpătuiască, care l-a folosit şi l-a săpat cu o consecvenţă diabolică, încă de pe vremea când l-a primit cu braţele deschise în Pepinieră, şi pentru care era oricum prea târziu să-şi mai amintească, cum îşi pusese cenuşă-n cap, când i se păruse că-i înşelase aşteptările, ce punere-n scenă lamentabilă!

De astă dată i le înşelase nu printr-o replică scăpată de sub control, care l-ar fi făcut susceptibil de nişte tare de caracter, ci la modul definitiv şi irevocabil la care-l obliga statutul actual dobândit prin atâtea compromisuri şi lingăreli. Căci se vedea, sărmanul, ce nu visase neam de neamul lui de țărani, clăcaşi, pălmaşi şi ceapişti din fundul Olteniei, din cătunul acela cu nume de legumă, un detaliu biografic esenţial, care-l inspirase la un moment dat pe maestru ca, pe lângă Regele, de la regele Victor Emanuel, să adauge confidenţial, *pour la bonne bouche*, Regele Gogoşar, hă-hă-hă… Nu bănuise probabil ce impact ar fi putut avea zeflemeaua aia, inocentă-cordială la o adică, chiar şi exacerbată prin Regele Murătură, Gogonea sau Ardei Umplut, porecle înghiţite se pare cu noduri, când parveneau prin interpuşi binevoitori celui vizat, un om extrem de diferit de cel care-i trecuse pragul în noaptea de cinci spre şase ianuarie 1990, când cu totul altceva plănuiseră şi visaseră ei.

Iartă-l Doamne şi miluieşte-l. O curvă chinuită aprig de vrăjmaşul din inimă. Maestrul îl iertă, purcese chiar să se roage pentru sufletul lui, căci de astă dată nu se mai retrase să-şi definitiveze opera, ci se duse direct la mănăstire. Se smeri în post, slujbe şi rugăciune, şi făcând ascultare la muncile câmpului şi la grajduri, la coada vacii, rânindu-i balega, cu nasul în aburul ei, otânjindu-se peste lopată şi roabă, dedicându-se acelor munci grele şi înjositoare, de care Regele fugise cândva, pentru a se preda

vrăjmaşului. Când n-ar mai fi fost până să fie prea târziu (se călugărise la şaizeci şi unu de ani) maestrul Vergilius se însănătoşi trupeşte şi sufleteşte, devenind fratele Calinic, iar mai apoi, Părintele Stareţ al Mănăstirii Slănic de Argeş. Acolo avea să-l regăsească, fără să-l fi căutat, Laurian Susanu, la şaisprezece ani de la călugărirea sa. Spre sfârşitul unei veri avea să se întâmple asta, puţin după Sfânta Maria, la şase luni după ce soţia lui Laurian murise în împrejurări nebuloase, neştiindu-se şi neavând să se afle vreodată, dacă într-un accident sau ucisă – fusese găsită pe marginea şoselei, în automobilul personal, la optzeci de kilometri de casă, fără urme de agresiune, moartă se pare prin sufocare. Laurian venise la Slănic intenţionând să se spovedească părintelui Calinic, despre care auzise că posedă virtuţi vindecătoare. Un om îndumnezeit, îmbunătăţit, sporit în har, iar Laurian ar fi vrut să apuce calea credinţei, fără nicio şansă altminteri.

Deşi sărit bine de șaptezeci de ani, cu o barbă albă până la brâu amintind de un pitic din basme, lui Laurian nu-i fu greu să-l recunoască în părintele Calinic pe maestrul Vergilius. La fel ca atunci însă, când îl căutase la *Glasul Revoluţiei* ca să-i pună o vorbă pe lângă patron, maestrul nu se învrednici nici de astă dată să-l recunoască. Citi în schimb pe faţa lui, de cum îi trecuse pragul chiliei, că pusese la cale asasinarea soţiei sale, ceea ce Laurian n-ar fi fost în stare să recunoască nici faţă de sine însuşi, necum faţă de un duhovnic. Patron şi director al unei publicaţii locale de oarecare succes, Laurian s-ar fi putut erija într-o clonă a Regelui Emanuel Gogoşarul, căruia îi păstra altminteri o amintire frumoasă şi simţea că-i este îndatorat.

Tot ce putea face părintele Calinic pentru Laurian era să-l îndemne să se ajute singur, pocăindu-se pentru păcatul de moarte, la care se adăuga ascunderea acestui păcat la spovedanie. Era cum nu se poate mai rău, în afară că lui Laurian îi dădea mâna să-l ispitească pe părintele Calinic să-şi amintească de Pepinieră, de *Glasul Revoluţiei* sau de

Emanuel Regele Gogoşar sau Ardei Umplut… O lume de care omul se dezisese, lăsând în urmă poreclele alea, care-n momentul călugăririi sale se lipiseră deja ireversibil de Emanuel şi nu e vorbă că i se potriveau. Omul începuse să se umfle, să se borcăneze şi să se congestioneze la faţă. Se vedeau pe el semnele bunului trai, care făcea pe plac vrăjmaşului, răsfăţul meselor lungi şi îmbelşugate de delicatese de tot felul, pe potriva gusturilor rafinate, redobândirea obiceiului trabucelor şi băuturilor scumpe, vinurile franţuzeşti şi cele patru feluri de whisky din care se împărtăşea cu osârdie zilnic, avid parcă să nu piardă nimic din aceste înlesniri, fără de care nu s-ar mai fi putut menţine în stare de funcţionare şi care păreau să-i incite dorinţa de a fi pe potriva purcicăi lui dragi. Căci norocul lui porcesc, sau câinesc sau al cine mai ştie cărei lighioane cu copite şi coarne, îl călăuzise iarăşi spre Luiza.

N-ar mai fi prididdit să se minuneze de cât de inspirat fusese ca, în loc s-o scuipe în obraz, cum îşi propusese, să-i căineze odrasla, pe micul Emanuel, că degeaba are de toate, dacă n-are un tată lângă el, care să-i ofere ceea ce doar un tată… Bla-bla-bla. Bla-bla-bla. Ciulise totodată bine urechile la replica ei debordând de tupeu, cum că mare pagubă, deh, un tată, şi că taţi sunt pe toate drumurile, şi el măsurând-o derutat, neştiind dincotro s-o apuce ca s-o anihileze, măcar că-i recunoştea stilul. Ca întotdeauna, ea nu duce lipsă de bărbaţi, pretabili chiar de a se înhăma la responsabilităţi de genul acesta… Extraordinar! Oare iar se dădea femeie fatală, posedată de o trufie vecină cu inconştienţa de astă dată, chiar şi umilindu-se să-l caute, după ce a cam dat cu mucii-n fasole divorţând? Ceva îi spunea totuşi că nu se dădea, ci chiar era. Ceva care pe moment îi scapă. Răbdare, răbdare… După lungi şi istovitoare deliberări, din care el nu înţelegea practic încotro bate, ce vrea purcica lui de fapt, păi să-i dovedească că ea n-a vrut să divorţeze, da, dar uite că nu prea părea dornică să-l recupereze ca soţ… După

toată tevatura aia inutilă, el plonjă hotărât în nişte declaraţii de dragoste ieşite din ţâţâni, care vizau direct grabnica lor recăsătorire, vezi, el o iubeşte şi nu concepe viaţa fără ea şi oricum făcuseră un pas decisiv în direcţia respectivă, prin acuplarea aceea pornită din străfundul inimilor tânjitoare, iar asta spunea multe în privinţa destinului lor comun şi unde mai pui că, fără să ştie, după cum aveau să afle la un moment dat, avuseseră şi un martor, ceea ce nu putea fi decât de bun augur, da, pe Codruţ Davidescu, omul de casă al lui Emanuel. Codruţ, cu figura lui de aghiuţă… Ca şi cum vrăjmaşul le-ar fi dat binecuvântarea.

Oare ce-l îndemnase să-i cadă-n genunchi cu declaraţiile alea de prost gust? N-avea să-şi amintească vreodată ce anume fusese de fapt în capul lui. I-ar fi plăcut să creadă că se gândise la copil, la Emanuel juniorul, că s-ar putea să fie al lui, dar chiar dacă nu-i al lui, ceea ce-i foarte posibil, Luiza fiind pretabilă la astfel de porcării, câtă vreme e în grădina lui, cum se spune, care grădina are desigur nevoie de moştenitori, s-ar cuveni să fie primit. Să fie primit aşadar! Copiii, spre deosebire de taţi, nu-s chiar pe toate drumurile.

Se gândise el bine. Rahat! Uite-o cât de greu se lasă. Ea l-a căutat, vezi bine, doar ca să-i spună de copil şi să-i dovedească că nu din vina ei a divorţat… Gata, gata, Emanuel e gata să-şi asume întreaga vină, să-şi ceară iertare… Nu e cazul, i-a făcut plăcere să-l revadă, dar n-au niciun sens scenele astea penibile, să-i cadă-n genunchi cu declaraţii… La dracu’, care din ei era mai penibil? Luiza mai degrabă, cu fandoselile ei ieftine, pe care el nu mai prididea să le acopere, să le desfiinţeze cu un patetism deşănţat, păi cât o iubeşte, iarăşi, şi cât a iubit-o şi cât a suferit când a primit hotărârea de divorţ la puşcărie şi că e-n stare de orice, dacă ea îl refuză. Să nici nu se gândească adică, dacă nu vrea să-l aibă pe conştiinţă…

Vrăjmaşul care făcea spume la gură şi-şi dădea poalele peste cap, vezi, adulmecând miza enormă.

Mize erau de ambele părţi altminteri şi se atrăgeau, doar că a Luizei nu era la vedere. O ţinea ascunsă deocamdată, poate pentru a-i testa soţului reîndrăgostit sinceritatea sentimentelor, susţinute oricum de miza aceea nevăzută. Răbdare, răbdare, răbdare… S-au cununat iarăşi, de astă dată doar la Sfat, amânând pe termen nelimitat încă o nuntă la Mărul de Aur, iar cununia religioasă oricum rămânea valabilă. N-ar fi avut cum să uite însă, Luiza mai ales n-ar fi uitat, că rămăseseră datori cu o lună de miere. Ea a ales locaţia, bătând din picior parcă, precum în faţa părinţilor care nu mişcau în front, căci redevenise comoara lui, aşa încât o lună septembrie la Paris era un cadou de nuntă cât se poate de rezonabil, pentru care Emanuel se scarpină în buzunar fără să crâcnească, omoară-mă, omoară-mă, omoară-mă…

Îl lăsară pe micul Emanuel în grija doamnei Mara cât umblară de chiauni pe cheiurile Senei şi-n plimbări cu *bateaux-mouches*, pe străzi şi bulevarde, muzee, hale şi magazine, zăbovind în răstimpuri la mesele localurilor scoase pe trotuare. Ce căutau ei în oraşul acela ca un Turn Babel înţesat cu toate naţiile şi etniile pământului? Poate că anii tinereţii lor, de care se îndepărtau vertiginos, o altă miză nevăzută şi tot mai de neatins, subzistând în văzduhul însorit al amiezilor de septembrie, înclinând pe nesimţite spre înserare şi noapte. Într-o seară nimeriră într-o mulţime răsfirată de boschetari, adunaţi într-o margine a pajiştei din faţa Domului Invalizilor, unii cu câini după ei, avându-i în grijă, şi-n contul lor primind nişte ajutoare băneşti de la primărie. Mulţi erau costumaţi în rockeri, cu bocanci, curele cu ţinte şi cercei în nas; chinezi, indieni, africani, ruşi, polonezi, unguri, români, ţigani şi basarabeni mai ales… Văzuseră mulţi români cerşind prin oraş şi grupuri încropind alba-neagra pentru turişti. Se specializaseră se pare în genul acesta de îndeletniciri stradale, tot aşa cum africanii şi indienii se specializaseră în comerţul ambulant cu suveniruri. Seara după ora opt, se strângeau aici şi-n alte locuri

ca acesta din fiecare arondisment, înşirându-se pe mai multe cozi în jurul unor camioane-cambuze de unde li se împărţeau pâine, două feluri de mâncare caldă, prăjituri, biscuiţi, fructe, ceai şi cafea caldă. Cozile se scurtau treptat pe măsură ce oamenii îşi umpleau gamelele şi sacoşele şi se retrăgeau pe bănci şi pe iarbă să mănânce.

Şirurile acelea de oameni aşteptând să li se umple gamela îi aminteau lui Emanuel de Colibaşi. Boschetarii ăştia cloşari arătau însă ceva mai prosperi decât colegii lui de la Colibaşi, animaţi parcă de un soi de voioşie vecină cu boala mintală, care se potrivea cumva cu mâncarea, incomparabil mai omenească decât lăturile cu zgârciuri şi copite de la Colibaşi… Emanuel intrase în vorbă cu nişte basarabeni care poposiseră de câteva zile la Paris şi-şi căutau de lucru. Îi spusese Luizei că vrea să facă nişte investigaţii, pentru un reportaj despre multinaţionala boschetarilor din Paris, susţinută de fundaţii de caritate ce nu vor apărea prea curând în România. La Paris nu se moare de foame şi nici de frig. Văzuseră destui oameni fără adăpost pe cheiuri, pe sub poduri şi pe lângă ziduri de catedrale, în saci de dormit şi-n corturi… Ca şi altădată, Luiza n-avea răbdare pentru ce-l interesa pe el. Era obosită de cât umblaseră, îl trăgea de braţ ca un copil dintre oamenii ăia cu înfăţişări dubioase şi mirosind destul de greu, vroia să se întoarcă la hotel, nebănuind că-n felul acesta dădea să se întoarcă în timp, căci numaidecât le trecu prin faţă acel jidov rătăcitor în paltonul lui anteriu şi cu pălăria-melon, de sub care-i curgeau pletele cenuşii-slinoase… Un vis straniu în care se reîntorceau, după cât timp? Ultima dată Emanuel îl văzuse pe bătrân în seara zilei de 21 decembrie 1989 în Piaţa Universităţii, când a fost foarte sigur că a fost împuşcat, şi uite-l acum aici trăgând după el o valiză mică cu rotiţe şi o paporniţă de rafie, însoţit de fetiţa aceea în paltonaş roşu, cu care îl văzuseră amândoi în urmă cu cinci ani, în noaptea când îl căutaseră pe maestru să şi-l pună naş… Cum au trecut totuşi cinci ani, dacă fetiţa n-a

crescut deloc şi pare să aibă aceeaşi vârstă? Ea şi bătrânul par să subziste într-un prezent perpetuu, familiarizaţi cu locul acesta din faţa Domului Invalizilor şi cu turma de boschetari aşteptând să fie hrăniţi şi adăpaţi. Îşi umpluseră paporniţa cu mâncare şi păreau să caute o bancă pe care să-şi întindă masa. Asta până să-i vadă pe Emanuel şi pe Luiza, când bătrânul începu să strige la ei că l-au omorât pe Iisus. Voi, voi l-aţi omorât!… De astă dată amândoi, ceva se schimbase totuşi şi fetiţa trăgându-l de braţ din răsputeri şi mustrându-l în fel şi chip ca să-l liniştească. Într-un târziu reuşi să-l ducă undeva în întunecimea boscheţilor, către care trăgea şi Emanuel, dar de astă dată Luiza reuşi să-l determine să se întoarcă la hotel cu ea.

Reîntâlnirea aceea o dădu peste cap pe Luiza, şi-l făcu pe Emanuel să-şi depăşească porţia cotidiană de whisky şi să-i reproşeze toată noaptea felul cum se poartă, după ce el i-a trecut cu vederea atâtea şi a venit spre ea cu inima deschisă, ca să se lovească de aceleaşi tâmpenii. Luiza a tăcut şi a înghiţit. A fost singurul lor prilej de ceartă în timpul sejurului la Paris, care a decurs altminteri destul de lin, lăsându-i totuşi lui Emanuel un gust cam sălciu. În primul rând cheltuiala, da, chiar dacă la veniturile lui nu însemna mare lucru, dar îi picase destul de greu obligaţia de a satisface nişte capricii de copil de bani gata. Şi iarăşi răbdare, răbdare, răbdare şi uite că răbdarea păru să-i fie răsplătită. Luiza se revanşă prin cadoul ei de Crăciun, care a fost să-i aducă la cunoştinţă de cine a avut inspiraţia să se reîndrăgostească. Dragostea, deh, pe care toţi mizăm din răsputeri, până la ultima suflare, iar miss Piggy n-ar fi avut cum să facă excepţie şi de bună seamă că nici Emanuel, în pofida temerilor, prejudecăţilor, încercărilor care-i testaseră răbdarea… Uite despre ce e vorba: până-n primăvară cel târziu, în urma unui proces de repunere-n drepturi, ea şi doamna Mara, mamă şi fiică, şi bineînţeles că şi el, ca soţ legitim, vor intra în posesia unor proprietăţi imobiliare evaluate la circa cincisprezece milioane de dolari.

Aha. Am înţeles. Omoară-mă, omoară-mă, dar mai lasă-mă în viaţă puţin, să mă mai bucur.

Nu e vorbă că el se aşteptase la dezvăluirea unei mize de genul acesta. Dar tocmai fiindcă avea simţul unor astfel de sume, pe care le mai manevrase la vremea aceea prin conturile personale, e adevărat că la un nivel ceva mai jos, nu punea practic nicio bază în delirurile de grandomanie ale Luizei, care aşa cum altădată se focalizau asupra performanţelor ei de femeie fatală, aveau acum drept ţintă nişte sume fabuloase, provenite din moşteniri. Totuşi, draga mea (Nu-i mai dădea mâna s-o alinte cu purcică, deşi până-n momentul dezvăluirii moştenirii a avut un ascendent covârşitor asupra ei) de la cine ni se trage? De la bunicul matern Armand Isopescu, i-o trânti ea. Şi cu ce se ocupa bunicul acesta? Luiza nu ştia foarte exact, dar se pare că juca la bursă. Aha, a băgat bani în nişte proprietăţi, naţionalizate apoi de comunişti. Păi blocul interbelic din Piaţa Kogălniceanu, în care ei au deja două apartamente, al lor şi al doamnei Mara, a fost al acelui bunic şi va fi al lor în întregime. Pe urmă clădirea Grand Hôtel du Boulevard de pe bulevardul 6 Martie, căsoiul ăla cu şase etaje, făcut după model parizian acum o sută şi ceva de ani, a fost tot proprietatea bunicului. Mai există apoi două vile în cartierul Cotroceni. Aha, s-ar zice că ne-am îmbogăţit, deşi suntem oricum bogaţi.

Povestea Luizei avea o oarecare coerenţă şi credibilitate: bunicul Armand pe care nu-l cunoscuse, care murise de tânăr, împuşcat cică de soţul unei amante… Un roman de Belle Époque, adus la zi, dezgropat, resuscitat de scandalul evenimentelor din decembrie ’89. Regele Emanuel Gogoşarul nu punea însă prea mare bază pe romane, tot aşa cum nu se baza pe Dumnezeu şi diavol decât accidental, când îi ajungea cuţitul la os. Nu vedea rostul totuşi să-şi agreseze soţia, mai ales că era bine intenţionată: Bineînţeles că suntem bogaţi, Emanuel dragule, dar ne vom îmbogăţi şi mai mult. Vom trăi ca regii. Întotdeauna e loc pentru mai mult şi mai bine.

Sărmana Luiza. Se vedea deja regină pe lângă Regele ei. Dacă ar trăi sărmanul tătuţu, domnul Necula, s-o vadă cum şi-a lăsat studiile de izbelişte ca să umble după cai verzi pe pereţi, prin tribunale, pe la procese de retrocedări… Pentru nimic în lume nu l-ar fi luat cu ea la procesele alea, nu neapărat ca o răzbunare, că nici el n-o luase la procesul care-l băgase în puşcărie, ci pentru a-i demonstra că-i în stare să se descurce singură. Ce se întâmplă totuşi la procesele alea? Ca să se împace cu propriile-i suspiciuni, Emanuel îşi trimise omul să se intereseze, să verifice cât se poate de discret, ferindu-se în primul rând de Luiza şi maică-sa, cam ce acoperire ar putea să aibă delirurile romaneşti ale Luizei. Codruţ, omul lui de încredere, bun la toate, se versase şi-n astfel de investigaţii.

De astă dată, vezi, n-a mai avut răbdarea binecuvântată, care-l dusese în atâtea rânduri la câştig, răbdarea să aştepte până-n primăvară, cum îi spusese Luiza, aşa încât şocul veştii aduse de Codruţ îl lovi din plin: şi maică-sa, împreună cu el, desigur, şi cu micuţul Emanuel, vor moşteni într-adevăr… Un orgasm dublat de o lovitură aproape mortală. Un camion în plină viteză izbindu-l, catapultându-l în şantul de pe marginea şoselei şi uite că se întâmpla tot aici, în biroul lui. Zăcu cinci minute semiconştient, ca şi mort pe mochetă lângă canapea. Se ridică ca şi din mormânt, scuturându-se de pământ parcă. Prea tare îi amintea de Beatrice vestea moştenirii. Cele cincisprezece milioane de dolari parcă s-ar fi materializat în trupul ei de efeb, puternic şi senzual, încolăcindu-se peste trupul lui să-l stranguleze.

Cinci minute de leşin pe mochetă şi încă un sfert de oră răstignit pe fotoliu, până să-şi revină cât să-şi poată aminti cine este, cum îl cheamă şi unde se află, şi apoi abia, cele cincisprezece milioane de dolari, de gospodărit laolaltă cu nevasta şi soacra, care-i de fapt capul. Ea moşteneşte de fapt, doamna Mara, dar se potriveşte cum nu se poate mai bine, că ea îl iubeşte acum pe Emanuel ca pe un fiu, iar în

noua formulă, după recăsătorire şi fără domnul Necula, îl consideră capul familiei. În circa trei luni aşadar, capitalul şi cifra de afaceri i se vor tripla. Dumnezeu sau diavolul, da, unul dintre ei, sau amândoi odată. Beatrice, totuşi. Acelaşi şoc magic, magnific. Orgasmul suprapus peste lovitura letală.

O sună pe secretară. Să caute în agenda ei un număr de telefon şi o adresă eventual, lăsate de o doamnă, Beatrice Ţârcovnicu sau Beatrice Vintilescu şi să-l pună numaidecât în legătură cu ea. Nu răspundea însă nimeni la telefon. Exista totuşi o adresă. Foarte bine. Să i-o dea lui Codruţ, împreună cu misiunea de a o aduce pe doamna Beatrice încoace, în cel mai scurt timp. Până-n ora două să fie aici.

Codruţ n-a mai reuşit să fie la fel de eficient ca de obicei. Nu numai că n-a fost în stare să respecte termenul impus de don Emanuel, dar acesta dădea semne că s-ar putea prelungi, până când Beatrice s-ar putea îndupleca să apară din proprie iniţiativă. Codruţ află că ea locuise într-adevăr la adresa din Prelungirea Ghencea, lăsată secretarei. Bătrâna, la care stătuse-n gazdă cu bărbatu-său, nu ştia însă unde se mutase. Mai întâi plecase domnul Vintilescu, înainte de revoluţie; Beatrice a mai stat doi ani şi ceva şi a dispărut într-o bună zi, fără măcar să-şi fi luat la revedere, nesimţita. O nesimţită, desigur, subscrise tacit Codruţ. O paraşută ordinară, care pune lumea pe drumuri. La indicaţia lui don Emanuel, îşi continuă investigaţiile pe la birourile de Evidenţa populaţiei ale Poliţiei, că-şi făcuse doar buletin de Bucureşti, d-aia se măritase cu tipul acela. Uite însă că nu apărea în evidenţele Poliţiei, poate unde n-avea un domiciliu stabil la Bucureşti, dar şi în cazul acesta, ar fi fost luată în evidenţă, cu un buletin pe care să scrie fără domiciliu. Parcă intrase-n pământ. S-ar părea totuşi că nu murise, fiindcă Codruţ o căută, fără s-o găsească, şi în registrele cu decesele din ultimii doi ani…De ce din ultimii doi ani? vru să ştie don Emanuel, la care Codruţ păi ca să fie mai sigur, deşi n-a trecut decât un an şi ceva de când l-a

vizitat pe don Emanuel, mă rog, se pare c-a dispărut. Câţi oameni nu dispar fără urmă şi nu-i mai găseşte familia, nici cu Poliţia? Lasă prostiile, Codruţ. O dăm noi dispărută, dacă n-o dă familia? Ia fugi şi caut-o la familia ei, în judeţul Neamţ. Unde în Neamţ? În ce localitate? La care don Emanuel că nu ştiu, interesează-te, mişcă-ţi curu', că d-aia te plătesc.

Codruţ se întoarse la bătrâna din Prelungirea Ghencei şi norocul ei că asta ştia. Comuna Flămânzi, de acolo provenea Beatrice. Codruţ dădu în sfârşit acolo peste familia Ţârcovnicu, părinţii Beatricei, învăţători pensionari; prima impresie fu că aceştia nu-şi făceau de râs numele comunei lor. Sărăcia lucie cuprinsese altminteri toată zona aceea după revoluţie, pustiind-o aproape. Lumea plecase la muncă în străinătate, ceea ce presupuneau soţii Ţârcovnicu şi despre fata lor, pe care n-o mai văzuseră şi nu mai primiseră veşti de la ea, de un an şi ceva. Fără să ştie unde anume, ei erau siguri că plecase în străinătate să-şi câştige traiul şi cât de curând vor primi veşti de la ea, aşa încât Codruţ decise în numele lui don Emanuel să le lase nişte bani şi o carte de vizită a patronului, cu rugămintea ca în momentul când apare Beatrice, să sune la telefonul din cartea de vizită.

Don Emanuel fierbea, macerat de o nervozitate acidă, în timp ce Codruţ nu pricepea de ce atâta risipă de energie pentru femeia aceea, pe care o ştia, o văzuse, o paraşută ordinară, chitită să-l sugă de bani pe don Emanuel şi asta tocmai acum, când don Emanuel e pe cale să moştenească o grămadă de bani prin mama doamnei Luiza şi la o adică n-ar fi el omul care să ducă lipsă de femei, la banii şi poziţia lui, aşa cum îl vezi… Codruţ nu s-ar fi riscat desigur să-l consilieze, intrând în intimităţi de genul ăsta. Nu-şi permitea să se abată de la misiunea lui strictă, de a adulmeca urmele femeii ăleia ca un câine care să o aducă în dinţi stăpânului, ca pe un vânat. Don Emanuel găsi altă pistă, pe care-l trimise. La Călăraşi, da, să ia legătura cu fostul soţ, inginerul Artur Vintilescu, un bucureştean strămutat acolo, atras fatal de un apartament din fondul locativ pus la

dispoziţia Combinatului Siderurgic din localitate, care n-a mai intrat în funcţiune din pricina izbucnirii revoluţiei… Mă rog, puţine informaţii folositoare, la obiect, dar în schimb multă alergătură şi bătaie de cap. Trei zile de investigaţii asidue i-au trebuit lui Codruţ, până să dea de inginerul Artur Vintilescu, devenit după revoluţie un vajnic întreprinzător privat, cu o bodegă cu terasă, grătar de mici, bere şi alte feluri de băuturi pe esplanada de pe malul Borcei. Avea şi o firmă interesantă: *Paradisul lui Artur*. Acolo combătu Codruţ preţ de un ceas cu patronul, ca trimis din partea finului său, domnul Emanuel Victor Calomfirescu, directorul trustului de presă *Glasul Revoluţiei,* care vrea să dea de urma finei Beatrice…

Era într-o după-amiază de duminică de la începutul lui mai, cu multă lume ieşită la plimbare prin parcul de pe malul Borcei şi pe la terasele cu mici şi bere. Apa Borcei legănându-se sub taluzul tivit cu boscheţi şi pâlcuri de stuf, urcând spre orizont şi spre malul celălalt, cu plajă de nisip şi brâu de pădure, briza însorită, străbătută de strigătul pescăruşilor şi povestea inginerului-bodegar îi dădeau lui Codruţ o uşoară senzaţie de vârtej. Începutul verii, aici, cu miros reavăn de vegetaţie şi respiraţia fluviului, îl ameţea cu presimţirea că nici de la fostul soţ cu alură de june prim, nu va afla nimic concret, care să-l pună pe urmele femeii atât de căutată de don Emanuel.

Într-adevăr omul nu mai ştia nimic de nevastă-sa, de când se despărţiseră, în cei mai buni termeni altminteri; el chiar îi trimisese două scrisori, să-i spună în principal că se aranjase bine aici, dar n-a primit niciun răspuns. Nu mai are aşadar nicio veste de la ea, din momentul când a lăsat-o la Bucureşti… Asta e. Codruţ îi lăsă şi lui o carte de vizită, cu indicaţia expresă de a lua legătura cu don Emanuel când află ceva despre Beatrice, don Emanuel fiind dispus de altfel să ofere o recompensă. De ce? întrebă inginerul-bodegar. Ce treabă are don Emanuel, finul lor altminteri, chiar dacă nu ţinuseră

legătura; ce treabă are el cu Beatrice? Codruţ nu ştia şi nici măcar nu putea presupune despre ce ar putea fi vorba. S-ar părea că-i vorba de ceva strict confidenţial.

În afară de povestea inginerului-bodegar care nu însemna mare lucru, n-a adus nimic de la Călăraşi. A dat totuşi sfoară-n ţară; în caz că ar afla ceva, vor fi anunţaţi. Altminteri, Codruţ e convins că Beatrice nu mai e în ţară. A plecat peste graniţă şi se pare că intenţionează să-şi piardă urma, deoarece are nişte duşmani aici, altfel nu se explică…

Las-o baltă, Codruţule, m-am lămurit asupra abilităţilor tale detectivistice. N-avea totuşi decât să-i accepte ipoteza: Beatrice dispăruse în străinătate, chiar dacă nu neapărat cu intenţia de a-şi pierde urma, fiindcă ar avea duşmani aici. E foarte probabil să se fi dus la produs, cum îl tot ameninţa când îi cerea bani, responsabilizându-l parcă, ca pe un tată dator să-i asigure mijloace de subzistenţă, pentru a nu apuca pe căile ruşinoase ale vieţii. Un tată sau un frate, cum se gudura pe lângă el şi uite că el n-a fost în stare să priceapă, să preţuiască pe moment la adevărata valoare, şocul, orgasmul, lovitura letală şi s-a zgârcit la bani, păcat, păcat, păcat…

Regele meu

Cei care-l ştiam din Pepinieră, de la Grup, din şcolile Zonei Industriale şi de pe linia Olteniței, sau din penitenciarul Colibaşi, foarte greu l-am mai fi recunoscut acum, cărând după el burdihanul ăla cât un sac de două duble, cu guşa şi fălcile alea de hipopotam şi faţa aia roşie-vineţie, tumefiată, tăbăcită de intemperiile compromisurilor cărora le pierduse desigur de mult şirul, dar de bună seamă că nu ni l-am fi putut închipui altfel decât veşnic tânăr şi ferice, precum maestrul Vergilius în vremurile lui bune, deşi el era de cu totul alt fason decât maestrul.

În răstimpuri se mai gândea la Beatrice, la şocul pe care i-l provocase când venise să-i ceară bani, comparabil cu şocul provocat de confirmarea veştii moştenirii: orgasmul letal, leşinul care curăţă şi uşurează, fereastra spre viaţa veşnică… Încerca uneori să reînvie şocul acela, în compania unor prostituate de lux dintr-un fond special, destinat clasei politice, către care aspira de altfel. Îşi pregătea în felul acesta intrarea în politică, frecventând cele treizeci de fete de diverse rase şi etnii zi de zi, în fiecare zi alta, în altă cameră din Grand Hôtel du Bulevard, bâjbâind parcă pe urmele jucătorului norocos la bursă pe care-l moştenise, într-un periplu epuizant, pus în umbră la o adică de visele din dormitorul-hală, de la Colibaşi, sculaţi voi oropsiţi şi osândiţi la foame şi la masturbare… Bineînţeles că nu i s-ar mai fi potrivit refrenul acesta, dar se cuvenea să şi-l amintească.

În orice caz, o personalitate vrednică de toată admiraţia noastră, a celor care-l ştiam, dar nu-l mai recunoşteam. O personalitate pe care norocul, inspiraţia şi hărnicia au pus-o acolo unde-i e locul, în casa şi-n familia lui, în ţara lui mai ales, deoarece s-a dovedit vrednic de o carieră politică pe măsură… Alo-alo, dom' profesor, oamenii ăştia face locomotive şi strunguri pentru ţară. Oamenii ăştia

face grilaje, repară şosele, culege viile ţării, oamenii ăştia face pedeapsă şi oricum interesele afacerilor îl puneau mereu în contact cu clasa politică aflată în plină emancipare. Ştia la fel de bine ca noi toţi că toate cheile se află la ei, la politicieni. Că banul merge mână-n mână cu politica, tot aşa cum ban la ban trage şi păduche la păduche. Adică banii la ei, la politicieni, iar păduchii la noi, încât obligat forţat trebuia să tragă într-acolo.

Ce ar fi putut să aibă în plus politicienii faţă de el, poate să fi fost doar statura, cei mai mulţi dintre ei fiind înalţi, falnici, masivi, ca jandarmii, pentru a inspira forţă şi autoritate, după tiparul colonelului Titus Ardelean, care făcea de altfel o frumoasă figură în PDSR. N-ar fi fost însă nicio problemă pentru Regele nostru Gogoșar să-şi compenseze handicapul staturii de Napoleon sau Ceauşescu, prin inteligenţă, cultură, carismă, talent de orator, pricepere de a se face plăcut poporului vorbindu-i pe limba lui. Un popor creştin, maestre, se ceartă maţele-n noi, da, mici şi-ai dracului. Un popor zburător-croncănitor, înfometat, în afară că prea puţini dintre politicieni s-ar fi putut lăuda cu ce avea el în pantaloni şi să nu mai vorbim de potenţa financiară.

Partidu' te va rezolva. Partidu' ne rezolvă pe toţi. Partidu' ne-a dat zacăr şi ulei pă cartelă… Alo, tovarăşa, ai grijă cum vorbeşti şi tovarăşă-i mă-ta, băi, idiotule şi nu te mai împinge-n mine jegosule şi i-ai glanda tătuţule, nu mai sta cu el la discuţie. Aşa se face că, într-o primă fază apelă la colonelul Ardelean, care-i purtase noroc şi altădată, în afară că-şi făcea de lucru în miezul sistemului şi-i cunoştea cele mai subtile mişcări, drept pentru care îl putea sfătui, dacă merită şi ce şanse ar avea. Părerea colonelului era să nu stea pe gânduri, să găsească urgent un partid onorabil, chiar şi fără reprezentare în Parlament şi să-i acorde sprijin financiar. Să aibă grijă însă, să fie precaut, să nu se zgârcească şi totodată să fie cumpătat, nici mână-spartă adică, dar nici zgârie-brânză. Tu l-ai omorât, tătuţule, tu l-ai omorât… După voce n-ar fi fost mare lucru să fie

chiar jidovul ăla rătăcitor dement, care umbla brambura prin lume şi aşa se face că infuzia de capital a revigorat, ba n-ar fi mare lucru să spunem că a salvat de la pieire Partidul Ultraprogresist Liberal. O sugeţi, băăăă, o sugeţi! 'Ţa-i dracu' dă securişti împuţiţi! Alo-alo, dom' doctor, bagă-i stetoscopu' ăla-n cur ca să vezi dacă mai suflă! Atât de mult a crescut această grupare politică avându-l pe Regele Emanuel Gogoşarul în fruntea ei, încât colonelul Titus Ardelean a renunţat la jobul lui din PDSR şi i s-a alăturat, fiind atras se pare de elita PUL-ului, formată din activişti culturali scăpătaţi, din vechiul regim, colaboratori la volumele de omagii închinate lui Ceauşescu, pe care colonelul îi cunoştea foarte bine şi-şi punea mari nădejdi în ei. Acestora li se adăuga o masă activă de ofiţeri în rezervă, securişti pensionari, foşti torţionari, de pe vremea lui Dej unii din ei, socotindu-se disidenţi, dat fiind că Ceauşescu îi trăsese pe linie moartă. Alo-alo, dom' doctor, pă munca la oamenii ăştia ai stat în facultăţi. Pentru toţi aceştia aşadar şi pentru colonelul Ardelean, ca de altfel şi pentru Regele Gogoşar, revoluţia a însemnat o oportunitate extraordinară, de a-şi pune în valoare vocaţia de patrioţi, politicieni şi afacerişti. Ia-i glanda, tătuţule! Înţapă-l cu şurubelniţa în burdihanu' ăla plin de rahat! Pune-i maţele pă gard! Alo-alo, dom' profesor.

Băi muistule! Băi găozare care scrii la ziare! Băi lindicu' principesii! Voi aţi băgat ţara-n rahat! Voi, da, avea dreptate preşedintele nostru, tătuţu' Ceauşescu! Unde-i Ceauşescu să vă vază, mânca-i-aţi rânza pe varză! Ruşine, să vă fie ruşine! Vă dau pe mâna procuraturii, băi, adă cătuşele alea dom' procuror! L-a mai sfătuit colonelul să schimbe numele partidului, pentru a nu da prilejul adversarilor politici şi duşmanilor personali să facă glume proaste pe seama rezonanţei pornografice a PUL-ului, dar Regele nici n-a vrut să audă. Colonele-colonele care mă dai de belele. El socotea că i se potriveşte acest nume şi ca persoană publică şi ca persoană particulară, care pe lângă numele lui de rege, nu i-ar

fi displăcut un nume precum Sulea sau Pulea, purtat se ştie de nişte bărbaţi ai neamului demni de toată fala şi de cinstirea urmaşilor, iar dacă a intrat în Parlamentul României ca preşedinte al PUL-ului, e limpede că acest nume îi poartă noroc. Care noroc îl va duce cât de curând spre dobândirea unui post de ministru.

*

Văduvă, pensionară de-acum, operată de cancer la un sân, doamnei Mara i veştejise aplombul trufiei, pe care Emanuel îl resimţise din plin pe propria piele, în primele luni ale convieţuirii cu Luiza, în apartamentul soţilor Davila din Piaţa Kogălniceanu. Nici el nu mai era profesoraşul rupt în fund, asupra căruia să-şi exercite dispreţul soţii Davila. Fusese un loc fast altminteri apartamentul părintesc al Luizei. Numai bine că soarta care-i adunase iarăşi împreună ca soţ şi soţie, îi întoarse acolo. După retrocedare, odată devenită proprietară a întregului bloc, familia Calomfirescu îşi stabili principala rezidenţă în acel apartament cu patru camere, în care reconstituiră decorul de muzeu şi magazin de antichităţi, după gustul răposatului domn Necula. Dintre proprietăţile moştenite prin doamna Mara nu înstrăinară decât una dintre cele două vile din Cotroceni, vânzând-o peste preţul pieţei imobiliare, cu ajutorul verilor Carol şi Ferdinand, care se îmbogăţiseră şi ei, lansându-se în afaceri imobiliare. Tot prin ei, Emanuel şi Luiza cumpărară avantajos terenuri şi-şi construiră vile la Costineşti, Sinaia şi Borsec. O parte pentru închiriat în regim hotelier şi o parte pentru familie. Asta în vreme ce Grand Hôtel du Boulevard, funcţionând la capacitate maximă, aducea un profit mai mare decât cel al trustului de presă şi al tipografiei *Glasului Revoluţiei* însumate.

Afacerile în creştere şi-n extindere, parcă ar fi dat să recompună atmosfera începutului idilei lor, cu doamna Mara în coastă, frăgezită de boală şi bătrâneţe, ocupând un apartament pe acelaşi palier.

În ei îşi punea de-acum toate nădejdile, în Emanuel, Luiza şi micul Emanuel, aşa încât nu era de mirare că-i făcuse părtaşi cu drepturi depline, la moştenirea tatălui ei, Armand Isopescu, jucătorul norocos la bursă, lipsit de noroc în dragoste, urmărit chiar de ghinion fatal, de vreme ce tocmai de la dragoste i s-a tras… Lui Emanuel i s-a tras la o adică de la romanul acesta de Belle Époque. Tocmai pentru că nu-şi permitea să creadă în romane, în capacitatea lor de a influenţa realitatea, odată ce-l lovi calul cu copita împroprietărindu-l cu proprietăţile soacrei, el îşi descoperi plăcerea de a rumega şi reinventa pe cont propriu romanul jucătorului la bursă… omorât împuşcat, de soţul amantei, înnebunit de gelozie, care i-a prins în flagrant. A intrat peste ei spărgând uşa unui apartament din Grand Hôtel du Boulevard… Luiza şi maică-sa nu aveau să-i pună la dispoziţie detalii, tăinuite se pare cu mare străşnicie de familie, din pricina conotaţiilor scandaloase-infamante. Se întâmplă şi la case mari, mai ales la case mari: o melodramă tragică, sublimată, peste care a mai trecut şi tăvălugul istoriei, făcând-o una cu pământul. Pe doamna Mara, orfană de tată la zece ani şi de mamă la cincisprezece, a prins-o naţionalizarea la şaptesprezece ani ca una dintre cele mai bogate fete de măritat din Bucureşti. Pe urmă, vremurile în schimbare, dându-şi iarăşi poalele peste cap, pe urmă, domnul Necula, despre care ai fi putut spune că a ştiut pe ce a pus ochii, soţia lui fiind la o adică protejată de comunişti, în virtutea unei legături de rudenie cu Petru Groza, doar că el, domnul Necula, n-a mai avut parte. L-a răpus cancerul înainte să apuce să se bucure cât de cât de moştenire. Pe urmă, Regele Emanuel Gogoşarul care a ştiut şi el pe ce a pus ochii, întorcându-se în genunchi la purcica lui, cu declaraţii de dragoste ca-n şlagărele din anii ’60 ale lui Gianni Morandi, dar spre deosebire de socru-său, el a avut parte, graţie iarăşi norocului şi inspiraţiei, şi confirmând vorba aia deşteaptă, care spune că ban la ban trage şi păduche la păduche.

Periodic, la o lună şi ceva, romanul părea să se încheie la cimitirul Bellu, la cavoul familiilor Isopescu şi Davila unde trebuia să-şi conducă soacra şi soţia, ca să împartă pachete cu mâncare pentru pomană. În cavou erau părinţii doamnei Mara şi soţul şi încă două mătuşi cu soţii lor, plus cinci locuri libere, pentru cine s-ar fi grăbit să le ocupe, din familia Davila sau familia Calomfirescu. Emanuel picotea pe bancă în faţa cavoului, toropit de canicula amiezii de iulie, la umbra prăfoasă a unui corcoduş, în timp ce Luiza şi maică-sa, împresurate de o liotă de cerşetori şi lucrători din cimitir, împărţeau pachete cu mâncare scoase din sacoşele de rafie, aduse de şoferul Neluţu, un roşcovan solid, de doi metri înălţime, având atribuţii de hamal şi bodyguard. Colonelul Ardelean i-l procurase pe Neluţu, care a prestat în gărzile de corp prezidenţiale ale lui Ceauşescu şi Iliescu, aşa încât costa cam piperat, dar Emanuel considera că merită. Un câine de pază uriaş, puternic, tăcut şi fidel, lângă care se simte în siguranţă.

Ar fi putut aştepta la poarta cimitirului, pe banchetele de piele ale Mercedesului cu aer condiţionat şi băuturi la frigider. Doamna Mara, însă, merită sacrificiul de a-i ţine trena prin caniculă, ca să-şi hrănească morţii. Un sacrificiu cu atât mai mare, cu cât pentru el, toată povestea asta cu pomenile, cu hrănirea morţilor prin intermediul milogilor, este pur şi simplu o aberaţie şi totodată un viciu, deşi s-ar zice că, a crescut şi s-a format în mijlocul acestei poveşti în Gogoşul natal. Uite însă că doamna Mara, bucureşteancă de trei generaţii şi burgheză până-n vârful urechilor, chiar şi când a trebuit s-o facă pe comunista, a luat-o acum pieptiş pe calea bisericii. S-a prostit la bătrâneţe. Regele totuşi n-are încotro, trebuie să-i cânte-n strună. Şi el şi Luiza trebuie să ţină aproape de ea.

Adormise cu bărbia-n piept, preţ de câteva secunde. Se trezi tresărind, când simţi că-i stă inima şi se scufundă într-o lavă fierbinte. Ridică ochii peste construcţia pătrăţoasă a cavoului, plutind parcă în

haloul caniculei, susţinând imaginea lui Armand Isopescu. Un tânăr cu privirea aprigă, cu mustaţa-n furculiţă, cu mijloc de viespe şi-n cămaşă albă cu mâneci lungi, de duelist sau dansator de flamenco, şi cu o gaură roşie, cât pumnul, în mijlocul pieptului. Prins în flagrant şi împuşcat. Orgasmul letal, care şi curăţă, şi uşurează, şi eliberează. Figura aprigă, cu mustaţa-n furculiţă, dând ochii peste cap, parcă ar fi fost a Regelui, căruia îi crescuse-n mijlocul pieptului gogoşarul morţii.

Se scutură frisonat aruncând de pe el zoaiele coşmarului acela. Regele Emanuel Gogoșarul e viu, aşezat pe bancă, la umbră. În faţa lui stă un tip răpănos la patruzeci şi ceva de ani, în pantaloni negri şi o bluză de salopetă din doc decolorată. E înalt, scheletic, adus de spate, cu plete înfoiate cărunte şi obraz supt, cenuşiu. Un soi de clonă dărăpănată de bătrâneţe a lui Codruţ Davidescu, care comunică totodată subtil cu jucătorul norocos la bursă, prins în flagrant şi împuşcat… Omul acesta parcă ar vrea să-l conducă la jucătorul la bursă. Şi el, Regele, este un jucător norocos, care nu se lasă dus…

— Cine eşti dumneata? Ce vrei?

— M-a trimis doamna, spuse omul abia auzit.

Luiza îi făcu semn să-i dea nişte bani. E omul care face curăţenie la cavou. Chiar are o înfăţişare despre care ai zice că-i extrem de familiară morţilor. Se uită pe sub pleoape, ca de sub pământ. Privirea lui emană o insolenţă cenuşie.

— Cât să-ţi dau?

— Cât vreţi dumneavoastră, domnu’.

Îi sună bine Regelui. Lui îi cer mulţi, de tot felul de condiţii, cunoscuţi sau necunoscuţi, de pomană sau contra unor servicii. Nu i se prea întâmplă totuşi să i se spună atât de explicit: Cât vreţi dumneavoastră.

— Cu ce te ocupi dumneata? Ce meserie ai?

— Sunt gropar, asta-i meseria mea. Dar mă pricep şi la cavouri.

— Cum te cheamă?

— Robert.

— Robert şi mai cum?

— Robert Stan

— Robert Satan?

— Satan, domnu', dacă vreţi dumneavoastră.

Omul surâdea liniştit, răbdător. E normal în definitiv ca numele lui să fie la voia Regelui.

— Și zici că te pricepi la gropi?

— Da-bineînţeles, domnu', asta-i meseria mea. Gropile.

— Şi cavourile?

— Şi la cavouri mă pricep, domnu'. Zidărie, tencuială, zugrăveală, tot ce vreţi. Cripte supraetajate, grup statuar, fântână, îngeraşi, piatră cu epitaf… Absolut tot ce vreţi.

— Cât m-ar costa un cavou?

— Acum depinde, domnu', ce fel de cavou preferaţi.

— Aş vrea unul mare… Arătă spre cavoul familiilor Isopescu şi Davila. Cam de trei ori cât acesta. Cu trei etaje şi eventual un lift.

Amărâtul ăsta nu-i desigur omul cu care să discute despre o astfel de lucrare, dar nu-i puţin lucru că el i-a inspirat ideea şi acum parcă l-ar încânta să i-o expună. Şi-a făcut şi a moştenit tot felul de locaţii, dar până acum nu s-a gândit la un cavou pe gustul lui. Nu i-ar pica deloc bine să se ştie la un loc cu familiile Isopescu şi Davila, măcar că pentru alţii, un loc într-un cavou din Bellu ar fi un lux. Un Rege de calibrul lui, ar trebui să aibă un cavou personal în zona asta barem, dacă n-are posibilităţi pentru un loc într-un mausoleu sau într-o piramidă.

— Acum depinde, domnu', unde a-ţi vrea să-l faceţi. Aveţi loc aici?

— O să cumpăr, asta nu-i o problemă.

— Vă întreb, domnu', fiindcă ar trebui mai întâi să văd locu'. Să văd dacă se pretează la proiectu' care-l aveţi… Da-bineînţeles, mai întâi şi-ntâi proiectu', ca să ştiu de câţi meseriaşi am nevoie. Zidari, cioplitori, dulgheri, fierari, salahori… Dacă n-aveţi proiect, nu-i nimic. Vă aduc eu pe cineva care să vi-l facă.

Omul e pornit serios pe treabă, deşi n-ai da doi bani pe el. N-arată că s-ar pricepe la altceva decât la săpat gropi şi la stat de poveşti cu morţii în cavouri.

— Bun, am înţeles. Lasă-mi adresa matale şi am să te caut, când mă hotărăsc.

Uite că are tot ce-i trebuie, ca orice antreprenor de monumente funerare care se respectă. Se scotoceşte îndelung în buzunarul umflat al bluzei de salopetă, după o carte de vizită probabil… Ba nu. Scoate un carneţel cu coperte soioase din vinilin ciocolatiu, în care notează adresa cu un căpătâi de creion, rupe foaia şi i-o dă.

— Mulţumesc. Bine. Fugi acum. Ce mai aştepţi?

Ca un rege cu atâtea treburi pe cap, se prea poate să fi uitat ce aşteaptă omul. Sau poate că-n contul promisiunii lucrării cavoului, consideră căzută cealaltă datorie, din contul cavoului familiilor Isopescu şi Davila.

— Domnu', e o vorbă pe care-am auzit-o şi io de la unu' mai bătrân: e bine să dai cât ai mâna caldă.

— Aha, scuză-mă, uitasem… face Regele scotocind în borseta de pe băncuţă, cu acte şi bani, la fel de aferat cum se scotocise el în buzunarul salopetei. Ştii, n-aş vrea totuşi să mă răcesc prea repede.

— Acum depinde, domnu'…

*

Pe alei înguste şi alei largi, prin praful răscolit de adierile fierbinţi ale amiezii, printre frunzişuri prăfuite, cruci de lemn, fier şi piatră, cavouri, grupuri statuare şi monumente funerare, se întorceau pe un drum lung şi întortocheat, îngreunat de doamna Mara, care se vrea susţinută şi aproape dusă pe sus de către ginere şi fiică. Să-i ştie şi să-i simtă aproape de sufletul ei, cât o mai fi s-o ducă. Luiza şi dragul de Emanuel, fala familiei, ca proaspăt investit în funcţia de ministru al învăţământului. Treburile ţării, fericit îmbinate cu îndatoririle de familie. Soacra mai

ales, care-i mai mult decât o mamă pentru el, cât o mai fi biata de ea, că-i tare bolnăvioară.

Neluţu şi el la datorie, veghind alaiul de milogi care ţine trena familiei, să nu se întreacă cu insistenţele, să nu devină agresivi, cerând mai mult decât li se cuvine… Nici Regelui Gogoşar nu i s-a dat mai mult decât i se cuvine: parlamentar şi apoi ministru şi oricum a mai avut el de-a face cu învăţământul, în afară că de la învăţământ i s-a tras ca să ajungă la Colibaşi, mă rog, sculaţi voi oropsiţi şi osândiţi la foame şi la masturbare… Nu i s-ar mai potrivi acest refren scârbavnic, ivit la o adică din frustrări imemoriale ale strămoşilor ţărani clăcaşi, pălmaşi şi ceapişti din Câmpia Olteniei. Coborâşurile şi suişurile vieţii, destinului, deh, meandrele… Uite-o pe sărmana doamna Mara, ce a fost şi ce-a mai rămas din ea. O mână de oase, un duh cu chip pământiu târându-se printre morminte. N-are decât şaizeci de ani, dar arată de nouăzeci şi tot nu se lasă dându-i indicaţii ginerelui, cui şi cât să dea.

Regele-i cu monetarul şi împărţeala. Asudă scormonind cu un ochi ostenit, încercănat, printre milogi, căutându-l pe tipul cu care a tratat construcţia cavoului. Îşi caută parcă un sprijin în el, mai are să-i spună ceva despre cavou, dar omul a dispărut. S-ar zice că nu mai are nas să ceară, după ce i-a dat cât pentru un prânz onorabil la un birt onorabil, sculaţi voi osândiţi, că Regele vă miluieşte, şi cât de doct şi-n cunoştinţă de cauză îşi pleda cauza de antreprenor de cavouri. Tipul de paranoic care mimează perfect, capabil să înşele o lume întreagă. Scoase din buzunarul sacoului foaia de carneţel cu adresa. Să vezi şi să te minunezi: *Robert Stan Aleea Artiştilor figura şapte poziţia nouă*. Extraordinar! Atât de identificat cu obiectul muncii, încât locuieşte aici, în cimitir, într-un cavou se pare, înlăturând astfel orice fel de dubii în privinţa competenţei.

— Ştiţi, m-am gândit să mai facem un cavou.

Cele două femei, cu feţele scăldate-n sudoare, îl privesc aproape siderate, spunând aproape într-un glas:

— La ce ne-ar mai trebui?

Dacă a uitat cumva, doamna Mara ţine să-i amintească:

— Mai sunt cinci locuri libere în cavoul nostru. Simte nevoia să adauge: După mine mai rămân patru. Un an dac-o mai duc, mulţumesc lui Dumnezeu. Cât s-apuc barem să-l văd şi pe al doilea nepoţel.

Doamna Mara îl are în vedere pe cel din burta Luizei, gravidă în două luni, neîmpăcată altminteri cu predispoziţia morbidă a maică-sii.

— Oh, mamă, ştii că-mi fac rău discuţiile astea. Chiar vrei să pierd sarcina?

Discuţiile despre moartea maică-sii, faţă de care aceasta are o anume apetenţă.

— Doamne fereşte, cum aşa? O să mor, care-i problema? Mai rămân patru locuri, sunt arhisuficiente. Cripte de fier şi ciment, fără moarte, făcute de tăticul meu. Ne-au luat comuniştii totul, în afară de cavou şi uite că ne e de folos şi acum. N-aş vedea rostul să ne băgăm la cheltuială pentru încă un cavou, Emanuel, dragule.

De când e ministru, soacra îl iubeşte şi mai mult. O iubire care se simte şi în modulaţiile glasului vlăguit şi pe care el o împărtăşeşte explicându-i pe acelaşi ton mieros-afectat.

— Trebuie, mamă, să ne îngrijim. Cavoul acesta este pentru două familii. Dacă e s-o băgăm şi pe a treia, familia Calomfirescu, mi se pare prea mult. Prea mare înghesuială, ca să zic aşa, chiar dacă ar mai fi locuri. De aceea m-am gândit.

Luiza pare să-l persifleze?

— Bine că te-ai gândit. Să avem cavoul nostru. Al nostru şi al copiilor. Se referă la micul Emanuel, dar şi la cel din burtă, care înainte chiar de a se naşte, va fi asigurat cu un loc de veci în cavou. Cât de rău i-or face Luizei discuţiile despre morţi şi moarte, se pare că nu pot fi evitate. Te-ai gândit desigur şi la Calomfireştii de la ţară, părinţii tăi şi surorile cu familiile lor. Ar avea şi ei nevoie de locuri în cavou, şi ei tot ai noştri sunt…

— Eşti drăguţă, o persiflează Regele la rându-i, peste capul maică-sii. Dar să ştii că ei n-au nevoie. Au locuri în cimitirul din Gogoşu şi n-ar veni încoace. M-am gândit la un cavou doar pentru Calomfireştii din Bucureşti şi urmaşii lor. Poate şi pentru familiile verilor Carol şi Ferdinand, dacă vor vrea bineînţeles să se asocieze la construcţie. Oricum, pentru cele trei familii Davila, Isopescu şi Calomfirescu, avem nevoie de două cavouri.

Doamna Mara arată lămurită, sau e prea ostenită ca să mai obiecteze, în timp ce Luiza pare să-l aprobe, ironizându-l de fapt. Avem nevoie, este într-adevăr o prioritate… Ironia nu-l afectează câtuşi de puţin pe Rege. Nu-l afectează altele, mai grave, cum ar fi bunăoară că micul Emanuel, pe măsură ce creşte, seamănă tot mai mult cu acel Artur Vintilescu. E foarte puțin probabil să i se pară, de vreme ce ştie sigur că Luiza a poftit la un moment dat la soţul Beatricei, care chiar i l-a împrumutat, în virtutea vechii lor prietenii şi simţindu-se îndatorată c-a pus-o naşă fără cheltuială, iar asta se întâmpla chiar în vara aia de dinainte de Colibaşi, când el aştepta sentinţa, în toate stările. Parcă-n prelungirea acelei aşteptări, acum o aşteaptă pe Beatrice, care, fără îndoială că va apărea. Oricum, satisfăcându-şi capriciul scârbavnic, purcica şi-a dovedit iarăşi caracterul de scroafă, procurându-i cacialmaua asta cu efect întârziat, pe care n-are decât s-o înghită fără să se strâmbe, cât o fi el de Rege şi mai nou ministru; un divorţ ar însemna împărţirea uneia dintre cele mai mari averi din România, care împărţire ar duce desigur la risipire. Nu vede nici rostul unui test ADN de paternitate, care să-i confirme sau să-i infirme. Micul Emanuel va creşte înalt şi frumos precum Artur, dar e al Regelui, câtă vreme-i în ograda lui, iar purcica îi va mai face unul care s-ar putea să semene cu el…

Se despărţiră de alaiul de milogi la poarta cimitirului şi uite-i în sfârşit în maşină. O depun pe doamna Mara pe bancheta din spate, cu Luiza lângă ea, iar Regele se instalează lângă Neluţu. De aici vor trece pe acasă să lase cele două femei, după care ziua

de lucru a Regelui continuă cu o vizită la Tipografia „Glasul Revoluţiei” din Militari, unde va verifica personal situaţia unor bilanţuri contabile – o operaţie pe care o face pentru prima şi ultima oară, cu ocazia vânzării tipografiei. Tipografia nu mai este o afacere atât de profitabilă, cum ar fi afacerea vânzării ei cu un preţ de cincisprezece ori mai mare decât cel cu care a cumpărat-o.

Îl lăsă pe Neluţu să-l aştepte în maşină, la poartă. Odată intrat în curtea Tipografiei, se simte în siguranţă şi de unul singur. În incinta domeniului său nu-i ca pe stradă, în cimitir sau în supermarket, unde poate fi recunoscut şi acostat, spre a fi întrebat de sănătate, strâns în braţe, pipăit, scuipat eventual sau lovit sau chiar ucis. Pe regi, miniştri, sau preşedinţi, îi pândesc numeroase pericole şi de aceea e necesar să umble cu gardă de corp după ei. Şi-a permis totuşi să se lipsească de Neluţu, şi s-ar zice că n-a fost o mişcare prea deşteaptă. Oricum, această miercuri de sfârşit de iulie, din prima lui vacanţă ministerială, care uite că-l ţine prins cu treburi la Bucureşti, începută la Trust, continuată la cimitir şi apoi aici la Tipografie, pare să fie o zi a surprizelor pe cale de a-i aminti urcuşurile, coborâşurile şi meandrele… Cu cincizeci de metri până să intre în clădirea birourilor, este acostat ferm de două cunoştinţe vechi, pe care ar fi preferat să le evite, dacă bineînţeles le-ar fi văzut la timp. E posibil altminteri ca ei să-l fi pândit, nişte milogi, diferiţi întru câtva de cei de la cimitir şi nu-i de mirare că umblă împreună. Tot împreună după atâta vreme, se pare că de douăzeci şi ceva de ani, ca două hiene decrepite amușinând şi scormonind prin gunoaie după mortăciuni. Adevărul e că Liviu Dragobete şi Gino Cocârlatu au şi o specializare comună, asupra căreia Regele n-ar putea să aibă dubii asemenea celor încercate în privinţa tipului cu cavourile. Ambii au fost încadraţi cândva la omor deosebit de grav şi n-ar avea cum să uite că trecuse şi el cândva prin aşa ceva, chiar dacă pe departe: de la ceva de genul omor prin imprudenţă, i s-a comutat pe neglijenţă în serviciu… Constrâns parcă de prezenţa

grotesc-malefică a celor doi, rememoră: Liviu, mai în vârstă decât tovarăşul său, sărit probabil de şaizeci şi cinci, suferind desigur de o formă de demenţă nediagnosticată, şi-a ucis consoarta găurindu-i ţeasta cu ciocanul de zidărie, în vreme ce Gino i-a secţionat carotida cu un briceguţ de manichiură (ia-i glanda, tătuţule, nu mai sta cu el la discuţie – alt refren pe care se cuvenea să şi-l amintească) acelui miliţian campion în box, încununându-i astfel cariera sportivă cu o aură de martir căzut la datorie.

Eliberaţi cu ocazia evenimentelor, ca să pună umărul la vânzoleală şi zăpăceală, ca şi Regele. Şi pentru ei revoluţia a însemnat o oportunitate extraordinară. Liberi să-şi ia viaţa în propriile mâini şi, ce să facă cu ea? Îi lăsase pe amândoi sfădindu-se în cârciuma din satul Colibaşi laolaltă cu alţii, pe 20 decembrie 1989, şi-i regăsea după şase ani şi jumătate în curtea domeniului său. Nu-i puţin lucru că-l recunosc. Pe atunci arăta ca o păstaie de fasole uscată, scorojită de arşiţă, recent eliberat din puşcărie, fără niciun viitor şi cu un trecut de rahat, neavând nimic în afară de hainele de pe el, în vreme ce acum arată ca un gogoşar prosper, cu statut de rege în topul celor mai bogaţi oameni din România şi funcţie de ministru, măcar că ei căşună pe el cu dom' profesor Calomfirescu. Păi colegul lor de facultate de la Colibaşi, hă-hă-hă, cu care au împărţit turtoiul şi arpacaşul… N-apucaseră totuşi să aibă prea multe glume împreună, fiindcă el îi evitase cât îi stătuse-n putere. Se ţinea departe, normal, nişte oameni imprevizibili, agresivi, care s-ar fi putut manifesta ca atare şi aici, pe domeniul lui.

Nu numai că-l recunoşteau, dar ştiau că-i patronul tipografiei şi-şi puneau nădejdea în el. Ca şi alţi milogi, vroiau şi ei cât să-şi astâmpere foamea şi numai bine că-şi intrase în mână cu datul, la cimitir, aşa că nu-i fu greu. Mai greu era că vroiau şi de lucru în tipografia lui dom' profesor. Nu doar la-ntins mâna, cum se spune, ci şi la muncă. Cum erau ei debilizaţi de foame şi de stagii prin puşcărie, munca pe care şi-ar fi permis-o nu putea fi alta decât cea de

paznici, sau portari mai bine, că munca portarului se petrece stând pe scaun, acolo în ghereta lui de portar şi ar putea fi pentru ei mai întremătoare…

Bineînţeles că nu i-au spus asta, că vor o muncă întremătoare, dar el se încăpăţână să subînţeleagă. Erau deranjanţi, desigur, în afară că-l solicitau în mod expres să intervină la Biroul Personal, fiindcă cei de-acolo se lăsau greu. Cei de la Personal le ceruseră cazierul, aşa încât idiotul de Rege găsi cu cale să le spună o gugumănie şi mai mare, şi anume că-i exclus să fie angajaţi paznici sau portari, deoarece au cazier… O glumă care-i făcu pe amândoi să surâdă mânzeşte.

— Şi matale ai cazier, dom' profesor, îi aminti Gino Cocârlatu, ceva mai iute la minte decât tovarăşul său, chiar dacă nu tot atât de iute cum fusese de mână când secţionase carotida miliţianului-boxer. Toţi avem cazier, da' asta nu înseamnă că trebui' să murim.

Ar fi trebuit să le explice chestia asta, că nu se compară ei cu el, dar s-ar fi complicat inutil, iar dacă vindea tipografia, cu tot cu salariaţi, bineînţeles, nişte paznici sau portari versaţi în infracţiuni nu l-ar fi lezat cu nimic. Ca un rege mărinimos ce era, se duse aşadar cu ei la Personal şi dispuse să li se facă formele de angajare.

*

Pe cel de-al doilea fiu l-au botezat Victor, blagoslovindu-l astfel şi pe el cu o jumătate din numele de rege al tatălui său, cum făcuse Luiza cu micul Emanuel, într-o vreme când, pradă unei depresii atroce care-i diminuase capacitatea de a discerne, se dezisese de dragul de Emanuel aflat în puşcărie. Asta fusese pe 13 aprilie, în anul revoluţiei, numele acelui prim născut putând fi o dovadă a iubirii şi fidelităţii Luizei, în care Regele nu se mai simţea în stare să creadă.

Victor s-a născut peste şase ani şi unsprezece luni, pe 13 martie, în anul în care s-a încheiat prima

parte a epocii Iliescu. Deşi ministru şi cochetând cu depunerea candidaturii pentru funcția de președinte, pasiunea Regelui pentru jocurile politice se cam ostoise. Trecea printr-o stare de apatie din care nici familia, nici naşterea lui Victoraş nu reuşeau să-l scoată. Invoca la rându-i şi el un soi de depresie, întreţinută se pare de stresul pe care i-l procura construcţia noului cavou al familiei Calomfirescu. A durat aproape jumătate de an până să-l facă să arate aşa cum şi-l închipuise şi îl descrisese parţial, chiar în momentul naşterii ideii groparului ăla care-şi depăşea competenţele, dar i-a dat un imbold decisiv pentru o întreprindere de genul ăsta, măcar că el, Regele, nu credea în viaţa de apoi şi-n lucrurile care i-ar mai putea fi de folos în acea viaţă. Unde mai pui că s-a întâmplat să găsească de vânzare un teren îndeajuns de mare pentru ce intenţiona, chiar în zona unde locuia groparul, la cincizeci de metri de adresa pe care i-o scrisese pe foaia de carneţel, aşa încât, deşi nu s-a încurcat cu el, să-i dea de lucru la construcţie, l-a ţinut paznic de noapte al şantierului şi l-a mai păstrat o vreme să păzească, şi după ce cavoul a fost gata.

De-a lungul acelei jumătăţi de an, oricât de mare ar fi fost tentaţia, nu le-a dus pe doamna Mara şi Luiza să vadă cum decurg lucrările la noul cavou, pentru a-şi da eventual cu părerea. Îi repugnau oricum părerile venite din partea indiferent cui. Proiectantul şi constructorii îi ascultau atenţi dorinţele, urmându-i strict indicaţiile, care se urneau şi se închegau extrem de lent. Regele proiecta, pe măsură ce zăbovea îndelung asupra fiecărui detaliu.

După multe deliberări lăuntrice, socoti inutil să se încurce cu grupuri statuare, îngeraşi şi nimfe cu harfe şi trompete. Renunţă chiar şi la crucile de oţel sau marmură, nelipsite de la aproape toate monumentele funerare şi cavourile din Bellu. El se ştia şi se dorea ieşit din rând, în viaţă şi deopotrivă în moarte, aşa încât optă pentru o construcţie paralelipipedică din oţel şi sticlă albastră-fumurie, înaltă de opt metri, înconjurată de un brâu de peluză

lat de trei metri cu lift, trei etaje şi o terasă ce putea oferi o perspectivă vastă asupra întregului cimitir. Ieşise ceva extrem de simplu, un fel de pui de zgârie-nor din sticlă, fătat parcă de una dintre oribilităţile alea de clădiri pentru birouri, de douăzeci şi ceva de etaje, care tocmai începuseră să apară în Bucureşti.

La fiecare etaj existau două camere de trei metri pe patru, cu un hol între ele, ocupat de casa liftului, bucătărie şi grup sanitar, cu duş şi toate camerele zugrăvite în calciu smuls de culoarea untului, aidoma apartamentului din Piaţa Kogălniceanu, a cărui atmosferă se străduia s-o reproducă şi prin obiectele de mobilier stil *Belle Époque* şi prin cele douăzeci de reproduceri de tablouri ale maeştrilor italieni din Evul mediu, printre care Regele amestecase şi trei originale, valorând în jur de două sute de mii de dolari, başca cele cincisprezece statuete de diverse zeităţi orientale din bronz, de dimensiuni rezonabile, cât să nu creeze senzaţia de înghesuială. O ambianţă care în niciun caz nu amintea de un cavou şi totuşi nu lipseau criptele, camuflate ingenios sub mesele cu blaturi de marmură groasă. În fiecare cameră exista o astfel de masă, lungă de doi metri şi lată de unu, având sub ea două cripte, iar în rest tot confortul şi utilităţile necesare unei familii occidentale din pragul mileniului trei – televizor, internet, frigider, plită electrică, încălzire centrală, aer condiţionat. La mai bine de o lună după ultimele finisări, s-a înduplecat în sfârşit să le aducă pe Luiza şi pe doamna Mara să vadă şi poate să se minuneze. Era tot vară, în iunie, la aproape un an după ce doamna Mara îşi acordase şi ceruse de la Dumnezeu încă un an, barem cât să-şi vadă şi al doilea nepoţel şi uite că dorinţa i se împlinise. Uite în ce investise (o investiţie pe termen foarte lung), dragul de Emanuel, atâta timp şi energie şi bani chiar, fiindcă nu e vorba că-l costase destul, măcar că la el nu se cunoştea, adică faţă de câtă viaţă investise în zidurile alea de sticlă, banii ar fi fost vorbă-n vânt.

Urcând şi coborând cu liftul şi vizitând toate cele şase camere şi terasa pe care existau şezlonguri

şi mese, nişte ghivece cu plante ornamentale uriaşe şi un mic bar cu frigider, în care se găseau tot felul de sortimente cu băuturi răcoritoare şi alcoolice, pe moment cele două femei se cam neliniştiră, dacă nu cumva se îngroziră, punând în legătură toată această punere în scenă costisitoare, cu depresia dragului de Emanuel, care nu se manifesta altminteri decât prin acea uşoară apatie. Doamna Mara a fost totuşi cea care-n pofida propriei apatii, datorate desigur bolii necruţătoare care o împinsese cu un picior în groapă, a avut prezenţa de spirit să găsească o explicaţie plauzibilă, potrivindu-i-se la o adică dragului de Emanuel. Cavoul acela, bloc pentru staţiune de vilegiatură (familia lor mai avea nişte locaţii asemănătoare risipite prin ţară), ţinea de orientarea lui atee. Până şi de cruce s-a lipsit, mă rog, omul e liber să se dezică, dacă nu crede. Luizei în schimb i se părea tentantă ideea dragului de Emanuel, de a vrea să ia cu el dincolo toate bunătăţile şi înlesnirile vieţii de aici, precum faraonii care-şi îngrămădeau în piramide bogăţiile…

Doamna Mara, care se reconvertise la ortodoxism şi devenise o practicantă împătimită după ce o lovise cancerul, vădea chiar o oarecare deschidere faţă de cavoul familiei Calomfirescu. Parcă i-ar fi surâs să fie băgată acolo, dacă dragul de Emanuel ar pune o cruce undeva pe terasă, sau pe pajiştea din faţă şi uite că el se înduplecă la acest compromis, oferindu-i astfel soacră-sii primul din cele douăsprezece locuri de veci disponibile.

Dincolo de detalii de genul ăsta nu trebuia uitat că acolo existau nişte valori, în afara valorii în sine a construcţiei, a mobilierului şi a aparaturii electrocasnice. Tablourile şi statuetele, în primul rând ele, se cereau protejate de jefuitori şi profanatori, aşa încât pe lângă crucea de marmură neagră înaltă de şapte metri plantată pe pajişte, în faţa blocului-cavou, a pus să se instaleze un sistem de protecţie anti-furt de ultimă generaţie, cu senzori, camere video, alarmă cu zbierete prelungi, sinistre, menite parcă să trezească morţii din morminte. Sistemul era conectat

la cea mai apropiată circă de Poliţie, dar pentru mai multă siguranţă, sau poate pentru a insufla un strop de căldură umană acelui locaş al morţilor unde nu erau încă nici morţi, Regele hotărî să-l păstreze în solda sa pe paznicul şantierului. Să continue să păzească pe lângă instalaţia anti-furt, supervizând-o la o adică, pentru un salariu minim pe economie. Să ia aminte şi să se bucure de generozitatea Regelui şi acel Robert Stan sau Satan, cum catadicsise să-i spună în bătaie de joc şi n-ar fi fost nici primul, nici ultimul ispitit de o pervertire a numelui acela comun, inspirată în bună măsură de locul unde-şi făcea veacul omul. Şi ce să mai zici că-şi primea banii din mâna Regelui chiar, când acesta venea la cimitir cu soacra şi nevasta pentru pomeni. Pomenile deveniră un prilej de a inspecta cavoul familiei Calomfirescu, în afară că ditamai ministrul, cu statut de rege în topul milionarilor din România, se cobora să-şi plătească personal paznicul şi să sporovăiască cu el câteva minute. Simţea un soi de atracţie faţă de om şi uite că erau de un leat, de patruzeci şi trei de ani amândoi, în pofida faptului că, aşa hirsut, răpănos, uscat şi cocârjit, omul arăta mai bătrân cu cel puţin cincisprezece ani. Şi apoi, parcă-l ştia de undeva şi nu ştia de unde să-l ia… Îl irita, îl enerva, oare până într-atât să-i fi slăbit memoria? Prodigioasa lui memorie de matematician şi poet, cu vocaţie pentru munca informativă, care reţinea formule, pagini întregi de texte de literatură sau discursuri politice, mii de figuri, gesturi, vorbe… Nu se potrivea cu statutul lui, dar nu putu rezista tentaţiei de a se coborî încă, întrebându-l dacă nu cumva fusese închis la Colibaşi. Omul se schimbă la faţă şi sări ca ars:

— Doamne fereşte! M-a ferit Dumnezeu de aşa ceva! Io sunt un om cinstit, credincios, mănânc o pâine cum dă Dumnezeu aici printre morţi…

Îl jignise, mă rog, omul avea unele sensibilităţi. Îl întrebă apoi dacă lucrase în zona industrială din Piaţa Muncii-Pantelimon şi de astă dată îi confirmă. Lucrase la 23 August până la revoluţie. Aha. Se intersectaseră probabil pe acolo şi-i reţinuse figura în

virtutea unei anume expresivităţi. Figura aia de spectru o fi avut un impact distructiv asupra memoriei, ştergând locul şi împrejurarea în care-l văzuse. Oricum omul se vădea recunoscător pentru salariul acela minim pe economie şi foarte dornic să-l justifice, să se achite în cele mai bune condiţii de sarcina lui, aşa încât într-o bună zi îl întrebă cum funcţionează instalaţia anti-furt, ca să ştie desigur cum să intervină la un caz de Doamne fereşte, fiindcă până ar ajunge poliţia ar dura ceva. Ar dura cel mult un sfert de oră, îi spuse. Regele probase, organizase o simulare cu concursul poliţiştilor de la circa unde se arondase, pentru care plătise ceva mai mult decât s-ar fi aşteptat. Durează, aşadar, cinci minute până pregătesc oamenii maşina, încă cinci până la poarta cimitirului şi încă cinci pe aleile astea întortocheate. Îi explică apoi şi omul notă în carneţelul lui soios, în ce condiţii se declanşează alarma şi cum poate fi întreg sistemul deconectat şi reconectat. Pe cât de greu ar fi fost pentru hoţi să dibuiască funcţionarea sistemului, pe atât de simplu era pentru paznici sau persoane aflate sub protecţie.

Spre sfârşitul lui septembrie, după ce l-a dat la şcoală, în clasa întâi, pe micul Emanuel, se detaşă definitiv de tot ce ţinea de pomeni şi cavouri, şi-l însărcină pe Neluţu să se ocupe de cavou şi de paznicul ăla răpănos. Atunci a fost când a apărut Beatrice, cu care a început să se vadă tot mai des, mai ales prin camerele din Grand Hôtel du Boulevard. Ea l-a rupt de la sine de pregătirile pentru viaţa de apoi, o cruntă iluzie altminteri, în ce-l privea. În aşteptarea Beatricei, pe lângă afaceri şi politică, trebuise să-şi toace timpul cu iluzia aceea, despre care ar fi simţit nevoia să polemizeze cu maestrul Vergilius. Acesta încercase la un moment dat să-i insufle ideea că viaţa nu se termină odată cu moartea trupului, că viaţa noastră pământească e doar o etapă dintr-o curgere veşnică a vieţii sufletului… Suna rezonabil, atractiv chiar, până-n momentul când maestrul atingea punctul dureros al mântuirii, presupunând acceptarea unei vieţi grele, de

privaţiuni, aici, pentru a avea parte dincolo de binele care poate fi numit viaţă veşnică. Încă de aici aşadar, ţi se oferă posibilitatea să alegi între viaţa veşnică şi moartea veşnică. O logică inacceptabilă pentru Regele Gogoşar, care la câteva zile după ce pică iarăşi în braţele Beatricei, n-a mai vrut să audă de nimic ce ar fi putut ţine de subiectul vieţii veşnice. Uite însă că pe la sfârşitul lui noiembrie a trebuit să i se reamintească. Neluţu a fost cel care a îndrăznit, deşi la un moment dat i se interzisese. Şi totuşi nu-i mai puţin adevărat că informaţia furnizată Regelui îi viza averea, iar tot ce făcea atingere cu acest subiect trebuia să i se aducă la cunoştinţă.

— Săptămâna trecută, şefu', am trecut pe la cimitir, pe la cavou…

— Mi se pare că ţi-am spus că nu mai vreau să aud.

— Consider totuşi că vă interesează: am găsit cavoul cu pereţii goi, cu instalaţia anti-furt decuplată şi paznicul dispărut. Omul ăla în care aţi investit atâta încredere şi bani, cum sunteţi dumneavoastră filotim… Nu mai e nimic, frigidere, televizoare, mobilă, tablouri, nimic. Să vă spun drept, aveam nişte dubii serioase asupra paznicului şi doar c-aşteptam să calce pe bec ca să-l dau afară. Ar fi trebuit s-o fac mai din timp, dar n-ar fi fost cine ştie ce, fiindcă omul locuia acolo. Oricum, îl simţeam că-i pus pe rele. Luni noaptea, se pare, a încărcat totul într-o dubă, care nu se ştie încă cum a reuşit să intre şi să iasă pe poarta cimitirului. Portarii sunt în anchetă. Am pus poliţia pe jar şi cred că nu durează prea mult până să punem mâna pe hoţi…

Erau în drum spre minister. Neluţu conducea prin oraş cu Regele pe bancheta din spate pufăind din trabuc, cu gândurile acaparate de Beatrice. Concomitent, respiraţia ei cu iz afrodiziac părea să-i invadeze sângele, încetinindu-i bătăile inimii. Zadarnic încerca să se tempereze spunându-şi că-i cam aiurea ca la vârsta lui să-i pice ochii în halul ăsta pe o femeie pe care a cunoscut-o cu mai bine de zece ani în urmă… Şi acum tâmpenia asta cu devalizarea

cavoului, care nu-i în stare, culmea, să-l afecteze cine ştie ce. Pur şi simplu nu se recunoaşte. Veşnic tânăr şi ferice, după o daună de circa un sfert de milion de dolari. La atât s-ar putea evalua ceea ce dispăruse din cavou, bani din averea lui, munciţi, câştigaţi cu sudoarea frunţii şi uite că nu se simte-n stare să-i pese… Cele trei tablouri originale amestecate printre reproduceri mai ales, dar şi statuetele… Nu s-ar pune problema totuşi că nu le-ar recupera… A trebuit să se întâmple asta, ca să-şi amintească că-l ştie pe om de la puşcărie şi de bună seamă că şi el îl recunoscuse la rându-i, când a sărit să se bată cu pumnu-n piept că-i cinstit. Zi de zi se învârte printre oameni care se potrivesc cu valoarea şi statutul lui, dar uite că se simte atras şi de astfel de inşi de joasă extracţie, poate unde viaţa l-a purtat cândva printre ei. Îi cunoaşte şi totuşi nu-i vine să se ferească, atât cât să-i împiedice să profite. Tot e bine că profită, depăşindu-şi competenţele. Inevitabil, şi de astă dată omul şi-a depăşit competenţele de paznic de cavou, gropar şi găinar, încercând să sară peste propria-i umbră cu o spargere de anvergură. Inevitabil o să-şi rupă gâtul, dacă nu în alt fel, atunci când va încerca să vândă tablourile. Şi boul ăsta de Neluţu bruindu-l, continuând să turuie ce măsuri a luat ca omul să fie prins… Îl bătu pe umăr.

— Reţine, Neluţu, nu mai vreau să aud nimic pe tema asta până nu recuperezi tablourile şi mi le aduci. După aceea iarăşi nu mai vreau să aud. Tot ce mă interesează sunt tablourile şi să-mi spui cât vor ăia de la Poliţie ca să-şi facă treaba, în afară că am şi pentru tine o recompensă dacă apar tablourile.

*

Aşa cum intuise Codruţ, în urma investigaţiilor sale detectivistice, Beatrice intenţionase să dispară peste graniţă, rupând deliberat legăturile cu prietenii, cunoştinţele şi rudele din ţară. Ei nu o meritau, mă rog, nu degeaba se frecase pe lângă maestrul Vergilius, şi ăla încercat de astfel de puseuri, când se

supăra pe lume ca văcarul pe sat. Nimeni nu putea sau nu voia s-o ajute atât cât ar fi avut nevoie. Constrânsă desigur să iasă la produs, să se prostitueze, dar în niciun caz n-ar fi făcut-o aici, să le dea satisfacţie.

Emanuel fusese unul dintre cei la care apelase şi care, fără doar şi poate, avea posibilităţi şi uite că se dovedise de o meschinărie incredibilă – a fost impresia primei şi ultimei vizite pe care i-a făcut-o în biroul de director al *Glasului Revoluţiei*. A fost totodată picătura care a umplut paharul. Atunci s-a hotărât să plece din ţară, să-şi încerce norocul în altă parte şi uite că Dumnezeu a vrut ca să-i meargă bine, aşa încât găsi cu cale să-i mulţumească pervers pentru modul cum a tratat-o, îndemnând-o practic să plece, cu şutul ăla în fund care a însemnat un pas înainte, la care Regele, stors de disperare, că el şi-a dorit din tot sufletul s-o ajute cu cât i-a cerut, dar în momentul acela i-a fost imposibil. Ar fi trebuit să aibă răbdare, că d-aia i-a şi spus să lase telefonul şi adresa şi pe urmă a căutat-o şi la părinţii ei din Moldova şi la fostul soţ în Călăraşi, ce mai, a declanşat nişte investigaţii de amploare, fără niciun rezultat din păcate; dispăruse, o înghiţise pământul, nu i-a mai rămas decât să-i plângă urmele, aşteptând-o, aşteptând-o ca pe Mesia.

Acolo şi-a găsit liniştea, alinarea şi împlinirea. Vreme de trei ani a locuit în Leonberg, un orăşel medieval din sudul Germaniei, unde l-a găsit pe Schultz, căruia i-a fost două luni menajeră şi apoi s-a măritat cu el. L-a iubit şi l-a îngrijit până ultima clipă, când a murit în braţele ei, în vârstă de optzeci şi doi de ani. Căsătoria lor a durat doi ani şi jumătate. Schultz i-a lăsat vila de pe un deal împădurit din împrejurimile Leonbergului, apartamentul din oraş, cele două Mercedesuri şi bani cât să fie asigurată pentru tot restul vieţii. Mai mult ca să-şi umple timpul cu ceva, Beatrice s-a angajat la o firmă de tranzacţii imobiliare, unde lucrează şi azi. În pofida pierderii lui Schultz, care a murit, cum se spune, sătul de ani, şi datorită căruia n-a mai trebuit să iasă

la produs, atât de bine i-a mers lui Beatrice în aceşti ultimi ani, încât treptat a revenit la gânduri din ce în ce mai bune pentru prietenii, cunoştinţele şi rudele din ţară.

Cunoscuse destui români stabiliţi în zonă, care ţineau cu orice prilej să-i spună că ei sunt de fapt cu sufletul în locurile lor de baştină, Sibiu, Timişoara, Iaşi, Botoşani, Craiova, Piteşti, Bucureşti… Asta spuneau până şi saşii şi şvabii plecaţi de pe vremea lui Ceauşescu, sau mai ales ei îşi lăsaseră sufletele de izbelişte în România. O gugumănie sinistră în ce o privea pe Beatrice. Ea una plecase de la rău, ca să vină la bine. Se umilise în ţară să facă o facultate, să-şi facă o familie, o casă, se umilise să obţină amărâtul ăla de certificat de revoluţionar, după ce îşi pusese viaţa în pericol să-l dea jos pe Ceauşescu, mă rog, nu noi, ci Securitatea, ei i se cuvine slavă… Ea se umilise îndelung şi nu-i ieşise nimic. Cât să mai fi zăbovit cu sufletul în umilinţă? Cât să mai fi plâns la mormântul străin care-i România? Şi totuşi pe măsură ce se îndepărta în timp de umilinţele din ţară, începea să întrevadă acea ruptură dintre trup şi suflet, care la unii lua chipul unor boli grave, terminale, sau al sinuciderii, în decorul şi atmosfera tonică, de staţiune de vilegiatură, a oraşelor din sudul Germaniei, cu păduri şi dealuri şi aer ozonat, cel mai curat aer din Europa şi cel mai ridicat nivel de trai; profitul anual al uzinelor Mercedes echivalând cu întreg PIB-ul României, şi pe lângă Mercedes, BMW-ul, Opelul, Volkswagenul, uzinele Bosch. Un apogeu al prosperităţii, un loc bun pentru murit, avea să-şi spună Beatrice la sfârşitul celor trei ani petrecuţi în Germania. Simţea nevoia presantă de o pauză. Un concediu de o lună. O lună în România i-ar fi poate de ajuns ca să i se facă dor iarăşi de Germania.

Fără vreo intenţie sau motivaţie, parcă dintr-o nebuloasă dorinţă de simetrie, primul pe care l-a căutat după ce s-a cazat la hotelul Ambasador, a fost ultimul pe la care a trecut înainte să plece în Germania. Plecase ca şi gonită din biroul lui

Emanuel, n-avea cum să uite asta, dar se cam minţea spunându-şi că-l caută cu totul dezinteresat. Auzise că între timp intrase în politică şi ajunsese ministru. Candidase şi la preşedinţie de curând şi nu lipsise mult să ajungă la Cotroceni. Rămăsese parlamentar şi preşedinte al PUL-ului, şi bineînţeles Rege al milionarilor din România. Învârtise prea mulţi bani, ca să-i mai pese cine ştie ce de politică. În timp ce toţi ipochimenii intră în politică pentru profit, să se îmbogăţească, el a intrat ca să cheltuiască. E adevărat că obrazul subţire cu cheltuială se ţine, dar povestea asta are şi ea o limită.

Regele, deh, mulţi au la el tot felul de interese, iar Beatrice n-ar fi avut cum să facă excepţie. Certificatul ăla de revoluţionar barem, avea şi ea un fix, în afară că o legau nişte nostalgii de Emanuel şi Luiza, finii ei la o adică, aşa că se bucură mult aflând că se recăsătoriseră… Intenţii, motivaţii, interese, nostalgii; Regele le răspunse prompt, plin de solicitudine, deşi prea puţin contau pentru el. Tot ce conta era că ea revenise, ca naşă, prietenă de familie, dar în primul rând ca amantă a inimii lui, aşteptată cu sufletul la gură din momentul imediat următor primirii veştii moştenirii, când căzuse în acel leşin eliberator, din care se trezise cu adevărat Rege. A trebuit atunci să-şi amintească o experienţă extremă, încercată cu un an în urmă, în braţele Beatricei, o fereastră spre viaţa veşnică, cu totul altfel de viaţă veşnică decât cea despre care aiura maestrul Vergilius. Un orgasm aproape letal, pe care o singură femeie i-l putea provoca şi nu fusese atunci în stare s-o preţuiască, s-o ţină-n loc pentru el, numai şi numai pentru el. Degeaba şi-ar spune că e mai bine că s-a întâmplat aşa, fiindcă între timp a reapărut Luiza ca să-i sporească averea cu averea ei.

Între timp el se dăduse de ceasul morţii, căutând-o şi aşteptând-o pe Beatrice, bâjbâind printre morţi şi milogi prin cimitire, construind cavouri, rumegând iluzia vieţii de apoi… În sfârşit, în sfârşit, Dumnezeu sau diavolul i-a răsucit viaţa iarăşi, făcând-o să apară. Venită-n vizită, cică, să vadă nişte

oameni, să rezolve nişte treburi… Care treburi? Care oameni? Locul ei este aici, pe veci, lângă Rege. El va face tot ce-i stă în putinţă, investind ultimele rămăşiţe de vitalitate. Un Rege suferind de diabet, artroză, aritmii şi tensiune oscilantă; umbra pasionatului de alergări de fond, care fusese cu doar câţiva ani în urmă, se resorbise într-un morman de cărnuri şi osânză de peste o sută de kilograme. Continua să pună carne pe el, ai fi zis că nu-i pasă. Nici de treburile lui de om de afaceri şi politician nu-i mai păsa cine ştie ce.

O avea de-acum pe Beatrice, toată strădania şi concentrarea lui se îndreptau spre ea, s-o facă interesată de ce-i oferă aici, şi nu e vorba că ea a profitat din plin. De unde până să înţeleagă ce-i în capul lui, nu se gândise decât la certificatul de revoluţionar, în baza căruia primea o indemnizaţie, un teren şi un spaţiu comercial pentru a-şi putea dezvolta o afacere.

Ca să vezi ce poate să facă o femeie din ditamai Regele. Femeia care l-a încălecat pe dracul şi-l mână încotro îi cântă cheful. Un cuplu de toată bafta, fericit, având-o anexă pe Luiza, cu cei doi copii şi cu mă-sa pe moarte. Subiect pentru presa mondenă şi de scandal. Luiza încercând să creadă că suferă din pricina dragului de Emanuel, care umblă prin aşternuturi străine, precum bunicul jucător norocos la bursă, Armand Isopescu, să aibă soarta ăluia. Suferinţa îi inducea Luizei resemnare şi apatie (averea nu poate fi împărţită, fiindcă se risipeşte…) aidoma dragului de Emanuel până mai deunăzi, încercând să se recunoască în micul Emanuel şi văzând pe altcineva. Când l-au dat la şcoală, în uniformă, semăna mai mult decât oricând cu Artur Vintilescu, în afară că era cel mai înalt dintre elevii claselor întâi din şcoală. Atunci apatia Regelui se transformă într-o frustrare atroce, care-i îngheţă inima şi dădea să-i taie respiraţia.

Doar apariţia Beatricei de peste o săptămână l-a salvat de la un infarct miocardic, măcar că ea avea să-i confirme: i-l împrumutase într-adevăr pe Artur

lui miss Piggy în perioada când a rămas gravidă cu micul Emanuel. N-a mai scăpat de ea, în afară că-i era îndatorată şi-n afară că ei, Beatricei, dintotdeauna i-a fost milă de Luiza, atât de dornică de bărbaţi şi bărbaţii n-o prea băgau în seamă. Degeaba că situaţie, posibilităţi, familie, la care uite că s-a găsit unul ca Emanuel să se uite. În sfârşit, păcatele tinereţilor, care se răzbună mai târziu. Se pare însă că ea chiar l-a iubit pe Artur şi şi-a dorit un copil de la el, gândindu-se poate că n-ar avea nicio şansă să-l ţină lângă ea… Ca să vezi ce scroafă. Un copil, un bastard, căruia să-i dea numele viitorului Rege – o mizerie care deja nu mai avea nicio putere asupra actualului Rege.

*

Cu Beatrice, viaţa lui intra iarăşi într-un nou ciclu. Lăsa în urmă depresia şi apatia, înlocuindu-le treptat cu alt fel de indispoziţii. Aritmiile sporadice până mai dăunăzi, deveniră periodice, împănate cu căderi de tensiune care-l ţineau în pat câte două trei zile. Tratamentul scump, ca pentru buzunarul lui de Rege, abia de izbutea să-l ţină în loc, să nu iasă din propriul trup şi să-şi ia zborul. Pe lângă acel tratament, eminentul cardiolog Răzvan Macarie, prieten bun şi coleg cândva la Spitalul Militar cu Necula Davila, îi prescrisese ceea ce intenţiona să pună în practică, de câţiva ani buni, lipsindu-i parcă motivaţia, sau voinţa sau puterea de concentrare, sau hoitul acesta care a luat-o razna nu mai e al lui. Nu e vorbă totuşi că are nevoie de el… Aşadar, schimbarea drastică a regimului de viaţă şi a celui alimentar. Renunţarea la cele douăzeci şi cinci de trabucuri zilnice, echivalând cu patru pachete de ţigări obişnuite, de tutun galben de tărie medie. Renunţarea la cele patru feluri de whisky degustate zilnic, în patru porţii de câte o sută de mililitri, între mesele lungi şi îmbelşugate, de la care nu lipsesc specialităţile de vânat, caviarul, stridiile stropite din belşug de şampanie şi alte feluri de delicatese regeşti,

care l-au transformat pe nesimţite într-un gogoşar uriaş, de o sută douăzeci de kilograme, gata parcă din moment în moment să explodeze.

Va trebui să slăbească urgent cel puţin treizeci de kilograme. E pericol! conchise medicul Răzvan Macarie, deşi interesul îi dicta să evite cu străşnicie să sperie un astfel de pacient. Regele era de o generozitate ameţitoare, în schimbul căreia trebuia nu doar tratat, ci şi încurajat… Pericolul era însă prea evident ca să poată fi ascuns, în afară că-n sinea lui, medicul Macarie nutrea un dispreţ profund faţă de neglijenţa sinucigaşă a pacientului său, scandaloasă la o adică, la un tip care se pretinde de un anumit nivel cultural.

— Inima, desigur, în primul rând ea este în pericol. Poate va fi nevoie de o operaţie, analizele ne vor arăta, iar între timp am să vă recomand cel mai bun nutriţionist pe care-l avem, care vă va face o schemă de dietă personalizată. Până să ajungeţi la el însă, va trebui să renunţaţi definitiv la trabuce, alcool, cafea şi orice fel de stimulente.

O inimă cam de timpuriu uzată. Regele merge pe patruzeci şi patru de ani. E în puterea vârstei, s-ar spune. Ce să mai zică medicul Macarie, pleşuv, uscat, longilin, cu carismă de satir, emanând un soi de vigoare deşănţată, lăudabilă la o adică la cei şaizeci şi şapte de ani ai lui. Tot atât ar fi avut şi socrul Regelui, dacă ar fi trăit. Erau de o vârstă, deh, domnul Macarie pare pătruns de nostalgie şi regrete după bunul lui prieten, domnul Necula, cu care a mâncat o pâine în vremurile alea de tristă amintire, care parcă erau mai bune… Pacientul său, ca parlamentar fost ministru, s-ar cuveni să ştie mai bine. Încotro merge politica, domnule Calomfirescu? Să nu ne facem iluzii, domnule Macarie, ea merge încotro o mână interesele politicienilor… Mă ia cu friguri, domnule Calomfirescu, când văd pe mâinile cui a încăput ţara. Se subînţelege că persoanele de faţă se exclud. Din cele mai vechi timpuri, domnule Macarie, istoria ne arată că ţara a intrat mereu pe mâna unor inşi nu tocmai bine intenţionaţi, care şi-au

luat partea leului, aşa încât n-are rost să ne minţim: sistemul a avut dintotdeauna victimele lui colaterale. Întotdeauna unii au fost sortiţi prosperităţii, iar alţii pieirii…

Observaţiile Regelui nu fac decât să-l înfierbânte pe domnul Macarie: Cu capitalismul acesta de cumetrie, am intrat într-o groapă mai adâncă şi mai întunecată decât cea în care ne ţineau comuniştii, la care Regele ţine să-i amintească: Şi comunismul a fost la noi tot de cumetrie. În România aşa s-a făcut politica mereu, dar asta nu-i pe cale să-l împace pe domnul Macarie. El ştie una şi bună, că medicii au dus-o bine înainte, ca şi profesorii şi inginerii, în timp ce acum… Ştiu, domnule Macarie, am fost profesor doar până-n revoluţie, dar nu-mi dă mâna să regret vremurile alea. Domnul Macarie oftează, dezumflându-se parcă de vigoarea lui de satir: Dacă n-aveam bani strânşi ca să-mi deschid un cabinet particular, aş fi rămas pur şi simplu muritor de foame, după o viaţă de muncă, cu o pensie de rahat. Bine c-aţi avut bani, domnule Macarie. Eu unul a trebuit să împrumut, cu chitanţă, de la nişte veri, ca să scot o revistă care m-a ajutat să ajung unde am ajuns. Dacă n-ai bani, împrumuţi, rişti, te sacrifici, te stresezi, munceşti pe brânci şi-ţi mai trebuie un strop de noroc şi inspiraţie… Să nu uit, domnule Macarie, pe lângă alcool, tutun şi cafea, eu mai folosesc şi alt fel de stimulent. Aş vrea să ştiu… Regele se opri cu gura întredeschisă şi medicul îl îndemnă să continue: Ce fel de stimulent folosiţi? Pastila albastră. Viagra.

Medicul îşi stăpâni iarăşi cu greu uimirea dezgustată. La patruzeci şi patru de ani aşadar. N-ar fi de mirare la afecţiunile lui, pasibile să-i dea peste cap funcţia. Ce ar fi putut să-i spună? Îl asigură că odată cu intrarea în normalitate (Râse: asta tot promit şi politicienii şi n-avem decât să-i credem, n-avem încotro…), odată cu ameliorarea afecţiunilor, se va ameliora de la sine şi potenţa. Dacă nu-l agresăm cu tot felul de mizerii, organismul îşi poate reveni uneori şi pe cont propriu, fără niciun ajutor din afară.

El are o anume capacitate de a se regenera, mai cu seamă la vârsta dumneavoastră. Vă trebuie doar puţină voinţă, puţină determinare… Am să vă recomand un psiholog. Viagra, da, e un stimulent foarte periculos pentru o inimă ca a dumneavoastră. Ar fi de dorit să renunţaţi, până reuşiţi să vă întrematţi cât de cât. O pauză de la regulat ar fi bine-venită, ar face minuni, dacă aţi renunţa pentru o vreme… Ştiu, dar nu pot, domnule Macarie. Voi lăsa tutunul, băutura, cafeaua şi am să intru în dieta nutriţionistului. Să mi se ia chiar totul, absolut? Să nu mai rămân cu nimic? Vă înţeleg, domnule Calomfirescu. Luaţi atunci Viagra, dar cu multă precauţie. O pastilă, cel mult două pe săptămână.

A fost ultimul sfat înainte de a ieşi din cabinet şi nu-i suna deloc bine. Suna aproape ca sentinţa procesului cu elevul Albineţ. În loc de trei ani, unul, care şi ăla atârna destul. El depăşea cu mult cele una-două pastile săptămânale pe care i le recomanda domnul Macarie. Nu se simţea în largul lui fără două-trei pastile pe zi. Cu Beatrice trebuia să irupă, să spulbere scenariul unei acuplări clasice. Nu suporta să se simtă epuizat înainte de a o auzi pe ea gâfâind şi transpirând, ceea ce se petrecea îndeobşte la capătul unui efort de anduranţă de circa un ceas, echivalând cu efortul depus într-o cursă de alergare de douăzeci de kilometri. Deşi doar cu şapte ani mai tânără decât el, Beatrice se menţinea într-o condiţie fizică excelentă. Rezistenţa trupului ei de efeb îl stimula, biciuindu-l parcă şi mânându-l către această fereastră spre viaţa veşnică, în care retrăia de fiecare dată apogeul măreţ al destinului său de rege, început sub auspicii deloc promiţătoare: s-a ridicat din neamul lui de ţărani pălmaşi, clăcaşi şi ceapişti, cu multă trudă şi strângând în el multă obidă, a tras din greu ca profesor al copiilor ţărănimii muncitoare şi pe urmă în puşcărie, până să înceapă să întrevadă o geană de lumină, picând într-un târziu pe un dar şi un har susţinute acum de stimulentul trupului Beatricei şi deopotrivă de pastila aceea, care acum i se restricţionează. Nu, nu e drept.

În anticamera cabinetului medicului Macarie îl aşteptau Neluţu şi Beatrice. Ca de obicei, ea radia de optimism şi încurajări. Păi ea îi spusese doar ce-i spusese şi medicul, să slăbească, să se pună pe dietă şi restul se va rezolva de la sine. Puţină ambiţie. Regele meu, Gogoşarul meu scump, şi vom avea parte numai de zile senine şi fericire. Mercedesul condus de Neluţu, aluneca dinspre lacuri, spre centrul oraşului, ca o corăbioară pe un curs de apă repede. Cabinetul cardiologului Răzvan Macarie se află în unul dintre primele blocuri de apartamente rezidenţiale date-n folosinţă pe Şoseaua Nordului, cu vedere spre parcul şi lacul Herăstrău şi curte interioară cu piscină. Aici, suflul primăverii, cu miros de pământ reavăn şi fum de frunze arse, se simte mai pregnant decât în centrul Bucureştiului, sau în cartiere de blocuri-ghetouri comuniste. Aici începe să se înfiripe una dintre feţele capitalismului de cumetrie, pe care îl blamează şi de care beneficiază domnul Macarie. El se achită conştiincios de datoria de a se văita, concurându-l eventual pe Rege, căruia nu-i e de ajuns că i se ia tutunul, băutura şi mâncarea, dar i se pune sechestru şi pe relaxarea la care are acces prin pastila albastră. Alo-alo, dom' doctor, oamenii ăştia au muncit din greu, ca să te ţină în facultate…

Beatrice cochetează cu ideea de a-şi cumpăra un apartament în zona noii protipendade, care începe să se înfiripe în nordul oraşului, în jurul Herăstrăului. Pe locul caselor cartierului Herăstrău, vor apărea în anii următori blocuri cu terase generoase şi vile de lux. Un nou cartier al Primăverii, de zece ori mai şic, un carusel de beton, sticlă și inox ţinând tira soarelui rotindu-se prin anotimpuri. Oare cum i-ar sta reginei Beatrice aici? Să se mai gândească. Din ce i-a băgat Regele în cont, i-ar ajunge nu doar pentru un apartament, ci şi pentru un bloc cu cincizeci de apartamente. Regele o iubeşte. Regele ei şi gogoşarul ei scump. E singura care i se adresează cu Gogoşarul meu scump, folosind parcă un cod secret al iubirii; doar în gura ei acest apelativ n-are nicio nuanţă

ironic-jignitoare, cum a fost conceput iniţial de maestrul Vergilius.

Limuzina neagră-strălucitoare precum un sicriu de lux, lunecând pe apa sâmbetei, lasă în urmă vilele vechi de pe Şoseaua Kiseleff, spălate şi înnoite de lumina amiezii de primăvară. Piaţa Victoriei, cu o sută de manifestanţi-protestatari scuturând sloganuri strigate-n portavoci şi benere cu lozinci pe trotuarul din faţa Muzeului Antipa, izolaţi cu parapeţi cu gratii, ca nişte sălbăticiuni într-o cuşcă şi flancaţi de ambele părţi de circa trei sute de jandarmi. Regele pufăie apatic din trabuc. Întrevederea cu medicul Macarie parcă ar fi pe cale să-i redeştepte apatia. Ce dracu' or mai vrea şi ăştia, înţărcaţi ca la grădina zoologică? Maestrul dacă i-ar vedea, şi-ar ronţăi bastonul, pe unde-o fi el acum… La mănăstire, deh, Regele aflase. Acolo-i locul lui, îşi spusese. Să se roage pentru democraţia originală a lui Iliescu, de care-şi bătuse joc împroşcând-o cu veninul pamfletelor lui, pentru minerii pe care i-a atacat cu bastonul (Alo, maestre, oamenii ăştia scoate cărbune pentru ţară…) şi nu în ultimul rând pentru cel care i-a dat o pâine bună de mâncat ca redactor-şef la cea mai prestigioasă revistă de opoziţie apărută din focul revoluţiei române şi, drept recunoştinţă, el l-a blagoslovit cu numele de Regele Emanuel Gogoşarul.

Jos guvernul de securişti corupţi! Jos Constantinescu ţapul! Jos Mafia Justiţiei! Jos Mafia Imobiliară! V-am votat – ne-aţi minţit şi ne-aţi furat! Huoooooo…! Ho-ţii! Ho-ţii! Ho-ţii! Regele îşi aprinde alt trabuc. Ultimul, spune alb, precum un condamnat la moarte, în timp ce ei strigă şi agită benere spre clădirea Guvernului de peste piaţă, plutind într-un halou de irizări roşii-albastre.

— Ne laşi la Grand Hôtel, ordonă Regele.

— Am înţeles, şefu', face Neluţu. Şi când revin să vă iau?

— Mâine dimineaţă la nouă. Am o zi încărcată mâine.

Mâine, şedinţa la Parlament şi nişte întâlniri cu nişte inşi fără chip şi fără nume. Zadarnic încearcă să-i desluşească prin coridoarele memoriei îmbâcsite de ceţuri cu miros de pucioasă.

— Ştiţi, am vrut să vă spun mai demult, şefu', dar nu v-am prins dispus. Neluţu s-a specializat repede în intuirea dispoziţiei Regelui, care în această clipă e deschisă informaţiei. Ştiţi, l-au prins pe paznicul de la cimitir.

— Şi?

— S-ar părea că el n-are niciun amestec în furtul din cavou. I s-a făcut frică însă, când a văzut cavoul gol şi a fugit.

— Acum unde-i omul?

— I-au dat drumul, dar cercetările continuă. Au prins un fir cică şi au promis că-n cel mai scurt timp…

— La dracu'! Nu trebuia să-i dea drumul. Trebuia să-l bată până ar fi mărturisit.

— Să le spun să-l ridice iarăşi şi să-i dea poceală?

— Da, să-i dea poceală! Regele pronunţă voluptuos şi simte cum cuvântul îl relaxează: Poceală, poceală, poceală, până sar tablourile din el.

— Care tablouri, Gogoşarul meu scump? şuieră candid Beatrice.

— Nişte tablouri ale maeştrilor italieni din secolele XV-XVI, şi nişte statuete de zeităţi orientale pe care le-am pus în cavoul familiei. Mi le-au furat, îţi dai seama, nici printre morţi, asigurat cu protecţie anti-furt, nu mai eşti sigur. Îţi vine să strigi caăia din cuşcă: Ho-ţii! Mi-au făcut o gaură de un sfert de milion de dolari…

— Nu te mai agita, Gogoşarul meu. La banii tăi, n-are rost.

Beatrice vrea să-l protejeze. La banii lui, dar mai ales la inima lui în pioneze, agitaţia nu e bună.

*

Au ajuns în apartamentul de la ultimul etaj al clădirii Grand Hôtel du Boulevard, cu vedere spre Casa Centrală a Armatei, spre Bulevardul 6 Martie, coborând spre Cişmigiu şi spre Calea Victoriei, coborând spre Ateneu. Aici îi ştie şi Luiza, un loc ideal pentru soţul ei, ca să împărtăşească soarta bunicului Armand Isopescu. Se va găsi, desigur, cineva să-l împuşte.

Regele se trântise în fotoliu cu toată greutatea celor o sută douăzeci de kilograme. Beatrice, goală deja, îl descalţă şi-l dezbracă iute şi îndemânatică, ca pe un bebeluş. Regele meu, gogoşarul meu scump, vei intra la dietă… De sex ce ţi-a spus? Mai ai voie? Deh, Beatrice, dac-ar fi să ne luăm după smintiţii de doctori… Dă-i dracului de doctori, conchide Beatrice. Regele-i gol – un mic monstru placat cu falduri de cărnuri pe ceafă, pe piept, pe braţe pe umeri, pe şolduri şi pe abdomen mai ales, revărsându-se ca aluatul dospit şi dând să acopere bărbăţia de culoare închisă, vineţie, contrastând cu albeaţa trupului. Şi-n pielea goală, Regele-i tot rege. Va trebui să faci un duş, Gogoşarul meu scump. Eşti lac de transpiraţie. El face un semn cu degetele mâinii drepte, şi ele căptuşite cu osânză, să-şi tragă sufletul puţin şi pe urmă. Să-i aducă un whisky cu gheaţă. Ultimul, da, tot ultimul… Ce fel de whisky, Regele meu? Nu mai contează, dacă-i ultimul. De care vrei tu, dragostea mea.

Beatrice îi aduce paharul şi i se aşază pe genunchi. Sunt grea? Nu, Regele nu e până într-atât de ostenit, ca să o simtă grea. Soarbe din licoarea revigorantă în timp ce Beatrice i se leagănă pe genunchi şi ciricăie precum o pasăre măiastră, popositä într-un frunziş potopit de lumina amiezii, soarele meu, Regele meu, Gogoşarul meu… Se joacă cu reteveiul de douăzeci şi opt de centimetri cândva, intrat de-acum la apă, înconjurat şi asaltat din toate părţile de revărsările de osânză, dintre care se trezeşte tot mai greu la viaţă. Eşti obosit, Regele meu, vrei să te întinzi puţin în pat? Adevărul e că vizita la medic l-a cam stors de vlagă, dar mai ales l-

a înfometat. Beatrice aduce din frigider un borcan de icre negre şi o farfurie cu felii de pâine, pe care le acoperă cu straturi groscioare de icre, pe măsură ce i le dă să le mănânce. Regele hălpăie şi chelfăie ca un bebeluş lacom şi iarăşi că-i pentru ultima dată când mai mănâncă icre. Mâine se va duce la nutriţionist. Doctorul Macarie i-a dat adresa.

Se poate aşeza în sfârşit în cada lată, pe măsura lăţimii şi grosimii lui. Beatrice îl duşează şi-l freacă pe cap, pe spate şi pe piept, săpunindu-l ca pe un copil, sau ca pe un mort, înainte de a-l îmbrăca pentru a-l băga în sicriu. Îl limpezeşte apoi cu apă fierbinte şi călâie, după care îl înfofoleşte în prosop şi-l duce în pat. N-ar fi mare lucru să-l ducă în braţe, la musculatura de campioană a Beatricei, dar Regele încă se poate deplasa pe picioarele lui. După ce-l şterge până-i înroşeşte pielea ca să-i pună sângele în mişcare, continuă să-l maseze cu mâinile ei puternice şi experte, îl parfumează apoi şi îl pudrează, mai ales în locurile unde s-a iritat, la subţiori şi între picioare, răscrăcărându-l, acolo-i carne vie, cărnurile se freacă până aproape de jumătatea coapsei. Explorează iarăşi printre faldurile de cărnuri ale pulpelor, lingând, sugând, ascultând pulsaţia vietăţii pe cale de a se trezi, Beatrice, dă-mi o pastilă. Uitase, da, tot ultima. Pe săptămâna asta. Doctorul mi-a dat voie două pe săptămână.

Ca de obicei, Regele surâde, mijind ochii spre Beatrice luptându-se cu mormanul de cărnuri. Şi el e prins în luptă, aşteptând-o dincoace de fereastra spre viaţa veşnică. Ca de obicei, dar de fiecare dată e ca prima dată. Regele se lasă pradă fascinaţiei, contemplând o altă faţă din caruselul nesfârşit al extazului şi uite că într-un târziu, la capătul zborului peste piscuri înzăpezite şi crevase adânci, pe sub nori străpunşi de irizări de curcubeu şi pe deasupra lor, Regele o vede, o aude şi o simte pe Beatrice gâfâindu-i în ceafă, acoperindu-l cu umezeala de rouă a trupului ei, înveşmântându-l în respiraţia ei înmiresmată şi irupe proiectându-se în neant, retrăind în toată splendoarea apogeul destinului său regesc.

Se răsuceşte în sfârşit pe partea dreaptă, ca de obicei, dar de astă dată bolborosind cu ultimele puteri: poceală, poceală, să-i dea poceală până scoate tablourile… Regele visează deja. Beatrice ştie că poate lua o pauză, să facă un duş, să se spele de zoaiele Regelui, zece minute, cât acesta va zăcea nemişcat în pat, pe partea dreaptă, de fiecare dată pe partea dreaptă, ca să nu-şi apese inima. O piftie revărsată în aşternuturi, în care cu mare greutate distingi forma Regelui.

Beatrice se relaxează sub ploaia de apă fierbinte a duşului precum un luptător care vrea să şteargă urmele ostenelii şi ale rănilor căpătate-n luptă. Trec mai bine de zece minute până să-şi revină, dar Regele încă n-o strigă să-i dea un trabuc sau să-i aducă un pahar de whisky cu gheaţă. De astă dată, i-a fost mai greu decât oricând să frământe mormanul de cărnuri, care avea o consistenţă sporită şi parcă tindea să se pietrifice.

El zace încă pe partea dreaptă, aşa cum l-a lăsat. Regele meu nu răspunde şi nu mişcă. Parc-ar dormi somnul morţii. După ce se şterge pe îndelete, Beatrice se lungeşte lângă el şi-l mângâie pe spinare. I se pare rece. Regele meu, ţi-e frig? Să te învelesc? Se apleacă peste chipul lui surâzător şi palid, de bebeluş adormit cu ţâţa-n gură. Nu respiră, nu respiră. Regele meu, şi iarăşi îl frământă şi-i masează pieptul tot mai agitată, dar el e inert, Regele meeeeeeu!…

Sfârşit

2012 – aprilie 2015
Akademie Schloss Solitude – Stuttgart
Fostul birou al redacţiei revistei *Viaţa Românească* –
Bucureşti

Table of Contents

Pepiniera
Nuntă la Mărul de Aur
În viscerele Cosmosului
Colibaşi
Glasul Revoluţiei
Relaţii intime
Ţara lor
Regele meu

Table of Contents

Pepiniera
Nuntă la Mărul de Aur
În viscerele Cosmosului
Colibaşi
Glasul Revoluţiei
Relaţii intime
Ţara lor
Regele meu

Table of Contents

Pepiniera	7
Nuntă la Mărul de Aur	46
În viscerele Cosmosului	75
Colibaşi	135
Glasul Revoluţiei	182
Relaţii intime	263
Ţara lor	300
Regele meu	318